

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Ömer Faruk BAHAR

KENTSEL YOKSULLUĞA YÖNELİK SOSYAL BELEDİYESİ UYGULAMALARI:
ANTALYA KEPEZ BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Ömer Faruk BAHAR

KENTSEL YOKSULLUĞA YÖNELİK SOSYAL BELEDİYESİ UYGULAMALARI:
ANTALYA KEPEZ BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Danışman

Dr.Öğr. Üyesi Şerife DURMAZ

Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

T.C.
Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Ömer Faruk BAHAR'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan	: Doç. Dr. Düriye TOPRAK	(İmza)
Üye (Danışmanı)	: Dr. Öğr. Üyesi Şerife DURMAZ	(İmza)
Üye	: Dr. Öğr. Üyesi Ceyda ŞATAF	(İmza)

Tez Başlığı: Kentsel Yoksulluğa Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Antalya Kepez Belediyesi Örneği

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi :

Mezuniyet Tarihi : 16/12/2021

(İmza)
Prof. Dr. Suat KOLUKIRIK
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Kentsel Yoksulluğa Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Antalya Kepez Belediyesi Örneği” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımcı yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

Ömer Faruk BAHAR

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Ömer Faruk BAHAR
Öğrenci Numarası	20175258010
Enstitü Ana Bilim Dalı	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Programın Türü	(X) Tezli Yüksek Lisans () Doktora
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Dr.Öğr. Üyesi ŞERİFE DURMAZ
Tez Başlığı	Kentsel Yoksulluğa Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Antalya Kepez Belediyesi Örneği
Turnitin Ödev Numarası	1723252129

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 240 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 07/12/2021 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 8

alıntılar dahil % 13 'tür.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdeler sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim./...../.....

Dr. Öğr. Üyesi Şerife DURMAZ

İÇİNDEKİLER

ŞEKİL LİSTESİ	v
TABLolar LİSTESİ	vi
KISALTMALAR LİSTESİ	vii
ÖZET	ix
SUMMARY	xi

BİRİNCİ BÖLÜM

SOSYAL POLİTİKA VE YOKSULLUK

1.1 Sosyal Politika Kavramı	1
1.2 Yoksulluk.....	2
1.2.1 Yoksullukla İlgili Temel Kavramlar.....	5
1.2.2 Diğer Yoksulluk Türleri	17
1.3 Yoksulluğun Genel Nedenleri	19
1.3.1 Küreselleşme.....	19
1.3.2 İşsizlik ve Ücretlerin Düşüklüğü	21
1.3.3 Eğitim	22
1.3.4 Göç.....	22
1.3.5 Hanehalkı Özellikleri.....	24
1.3.6 Konut Problemleri	24
1.3.6 Gelir Dağılımı	25
1.3.7 Bölgelerarası Farklılıklar	26
1.3.8 Vergideki Adaletsizlikler.....	27
1.3.9 Ekonomik Krizler	27
1.4 Türkiye’de Yoksullukla İlişkili Olan Sosyal Problemler	28
1.4.1 Yoksulluk Kültürü	28
1.4.2 Sosyal Dışlanma	29
1.4.3 Aile İçi Şiddet	31
1.4.4 Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği	31
1.4.5 Suç	32
1.5 Yoksullukla Mücadele Yöntemleri	33

1.5.1	Dolaylı Mücadele Yaklaşımı	35
1.5.2	Dolaysız (Doğrudan) Mücadele Yaklaşımı	36

İKİNCİ BÖLÜM

SOSYAL POLİTİKA VE SOSYAL BELEDİYECİLİK İLİŞKİSİ

2.1	Sosyal (Refah) Devlet	41
2.2	Yerel Yönetimler ve Sosyal Belediyecilik.....	44
2.2.1	Yerel Yönetim Olgusu	44
2.2.2	Türkiye’de Yerel Yönetimler	45
2.3	Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı	48
2.3.1	Sosyal Belediyecilik Kavramı	49
2.3.2	Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışının Tarihsel Gelişimi	50
2.4	Türkiye’de Sosyal Belediyeciliğin Yasal Dayanakları	62
2.4.1	5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nda Sosyal Belediyecilik	62
2.4.2	5393 Sayılı Belediye Kanunu’nda Sosyal Belediyecilik	64
2.4.3	6360 Sayılı Kanun Kapsamında Sosyal Belediyecilik	65
2.5	Sosyal Belediyeciliğin Fonksiyonları	67
2.5.1	Sosyalleştirme, Sosyal Kontrol ve Rehabilitasyon	67
2.5.2	Yönlendirme, Kılavuzluk Etme ve Rehberlik Etme	68
2.5.3	Yardım Etme ve Gözetme (Sosyal Yardım ve Hizmet)	68
2.5.4	Yatırım Yapma, Tesisler Kurma.....	69
2.5.5	Sosyal Patlama.....	69
2.5.6	Sosyal Çözülme	70
2.5.7	Sosyal Risk	70
2.5.8	Tampon Mekanizması	71
2.5.9	Yerel Yönetim-Halk Kaynaşması.....	71
2.5.10	Olumsuz Etki	71
2.6	Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	72
2.6.1	Yoksullara Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri.....	72
2.6.2	İşsizlere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	73
2.6.3	Afetzedelere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	74
2.6.4	Kadınlara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları.....	75
2.6.5	Çocuklara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamalar	77

2.6.6	Yaşlılara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	78
2.6.7	Engellilere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	79
2.6.8	Sığınmacılara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	79
2.7	Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Temel Sorunları	82
2.7.1	Finansman Sorunu	82
2.7.2	Veri Yetersizliği.....	82
2.7.3	Borçlanma ve Mali Disiplin Sorunu	83
2.7.4	Hizmetlerin Sunumunda Standart Yokluğu.....	83
2.7.5	Uzman Personel Yetersizliği	84
2.7.6	Belediyeler ile Merkezi Yönetim Birimleri Arasında Eşgüdüm Eksikliği	84
2.7.7	Yöneticilerin Olumsuz Davranışları	85
2.7.8	Sosyal Belediyecilik Konusunda Kavram Karmaşası	85
2.7.9	Katılım ve Yönetişim Yetersizliği	86
2.7.10	Sürdürülebilir ve Kurumsal Olamama.....	86
2.8	Sosyal Belediyeciliğe Yönelik Literatür Taraması	87

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KEPEZ BELEDİYESİ SOSYAL BELEDİYECİLİK FAALİYETLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR DEĞERLENDİRME

3.1	Kepez İlçesi Tarihçesi ve Özellikleri.....	91
3.2	Antalya Kepez Belediyesi'nin Misyonu, Vizyonu, Stratejik Amaç Ve Hedefleri	91
3.3	Antalya Kepez Belediyesi'nin Sosyal Belediyecilik Hizmetleri.....	100
3.3.1	Kepez Belediyesi'nin Sosyal Yardım Faaliyetleri.....	102
3.3.2	Kepez Belediyesi Sağlık Hizmetleri	104
3.3.3	Kepez Belediyesi Kültürel Faaliyetleri.....	105
3.3.4	Kepez Belediyesi Park Çalışmaları	107
3.3.5	Kepez Belediyesi Etüt Projeleri.....	108

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM VE BULGULAR

4.1	Yöntem.....	110
4.1.1.	Araştırmanın Amaç ve Önemi.....	110
4.1.2.	Araştırma Sorusu	111
4.1.3.	Araştırmanın Örneklemi.....	112

4.1.4. Araştırma Kapsam ve Sınırlılıkları.....	113
4.1.5. Araştırma Yöntemi ve Veri Toplama Tekniği.....	113
4.1.6. Veri Toplama Süreci.....	114
4.1.7. Araştırmanın Geçerliği ve Güvenilirliği.....	115
4.1.8. Verilerin Analizi	117
4.1.9. Verilerin Kodlanması ve Kategorileştirilmesi	118
4.2 Bulgular	119
4.2.1 Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler	119
4.2.2 Sosyal Belediyecilik Algısı	120
4.2.3 Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	128
4.2.4 Sosyal Belediyecilik Yardımları	157
4.2.5 Sosyal Belediyecilik Sorunları	170
4.2.6 Pandemi ve Sosyal Belediyeciliğe Etkisi	206
4.2.7 Sosyal Belediyecilik Öz Değerlendirmesi.....	213
SONUÇ	229
KAYNAKÇA.....	240
EK1- ANA VE ALT TEMALAR	262
EK2- YARI YAPILANDIRILMIŞ MÜLAKAT SORULARI.....	263
EK3 – ETİK KURUL ONAYI.....	265
ÖZGEÇMİŞ	266

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 4.1. Sosyal Belediyecilik Algısı Alt Temaları.....	120
Şekil 4.2. Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Alt Temaları	128
Şekil 4.3. Sosyal Belediyecilik Sorunları Alt Temaları.....	170
Şekil 4.4. Pandemi ve Sosyal Belediyeciliğe Etkisi Alt Temaları	206
Şekil 4.5. Sosyal Belediyecilik Öz Değerlendirmesi.....	213
Şekil 4.6. Sosyal Belediyeciliğe Yönelik Kelime Bulutu.....	228

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.1 Eşdeğer Hanehalkı Kullanılabilir Fert Gelirine Göre Hesaplanan Yoksulluk Oranı (%), 2011-2020	8
Tablo 1.2 Eğitim Durumuna Göre Yoksulluk Oranı (%), 2019- 2020	22
Tablo 1.3 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel Sonuçları, 2020	26
Tablo 2. 1 Belediye Yönetim Organizasyon Şeması	48
Tablo 2. 2 1930 Tarihli 1580 Sayılı Belediye Kanunu İçinde Yer Alan Sosyal Belediyecilik Görevleri	55
Tablo 2. 3 5216 Sayılı Kanunda Büyükşehir Belediyeleri İle İlçe Belediyelerine Yüklenen Sosyal Görevlerin Yer Aldığı Hükümler	63
Tablo 2. 4 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda Yer Alan Sosyal Görevlerin Yer Aldığı Hükümler	64
Tablo 3. 1 Antalya Kepez Belediyesi 2020-2024 Stratejik Amaç ve Hedefleri	92
Tablo 3. 2 Kepez Belediyesi 2015-2019, 2018-2019 Yılı Stratejik Amaç ve Hedefleri	94
Tablo 3. 3 Kepez Belediyesi 2018-2019 Sosyal Belediyecilik Hizmetlerine Yönelik Performans Grafiği	96
Tablo 3. 4 Kepez Belediyesi 2015-2019 Stratejik Planı Gerçekleşmesi	99
Tablo 3. 5 Kepez Belediyesi 2014- 2019 Toplam Ödenek, Sosyal Belediyecilik Ödenek Toplamı ve Yılsonu Harcama Miktarı	101
Tablo 3. 6 Kepez Belediyesi'nce Gerçekleştirilmiş Olan Eşya ve Yakacak Yardım Malzeme ve Adetleri	102
Tablo 3. 7 Kepez Kariyer İş Geliştirme Merkezinin Faaliyetleri	103
Tablo 3. 8 Kepez Belediyesi Sağlık Hizmetleri	104
Tablo 3. 9 Kepez Belediyesi 2019 Yılı Kültürel Faaliyetleri	105
Tablo 4. 1 Katılımcıların Çalışanların Demografik Bilgileri	119
Tablo 4. 2 Sosyal Belediyecilik Algısı	120
Tablo 4. 3 Kepez Belediyesi Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	129
Tablo 4. 4 Sosyal Belediyecilik Yardımları	157
Tablo 4. 5 Kepez İlçe Sorunları	171
Tablo 4. 6 Kepez Belediyesi Çalışanlarının Yaşadığı Zorluklar	177
Tablo 4. 7 Personel Nitelik Durumu	184
Tablo 4. 8 Diğer Kurumlarla Eşgüdüm Durumu	189
Tablo 4. 9 Halkın Yönetime Katılımı ve Yönetişim Durumu	191
Tablo 4. 10 Belediye Bütçe ve Finansman Durumu	194
Tablo 4. 11 Belediye Sosyal Tarama Çalışmaları	198
Tablo 4. 12 Kepez Belediyesi Sosyal Belediyecilik Uygulama Kriterleri	201
Tablo 4. 13 Pandemi ve Sosyal Belediyeciliğe Etkisi	206
Tablo 4. 14 Sosyal Belediyecilik Öz Değerlendirmesi	213

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AÇSHB	Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
BM	Birleşmiş Milletler
BMKP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
ÇŞB	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
DB	Dünya Bankası
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
GTÖ	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
IMF	Uluslararası Para Fonu
İŞ-KUR	Türkiye İş Kurumu
KDV	Katma Değer Vergisi
KEDAP	Kepez Belediyesi Kullanılmış Eşyaların Dönüşümünü Aktifleştirme Projesi
KETEM	Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
MBB	Marmara Belediyeler Birliği
Md	Madde
MGK	Milli Güvenlik Konseyi
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
ÖTV	Özel Tüketim Vergisi
SBB	Strateji ve Bütçe Başkanlığı
SSK	Sosyal Sigortalar Kurumu
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
SYDV	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDK	Türk Dil Kurumu
TRT	Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

TÜSİAD Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği

ÖZET

Bir ülkede insanların temel yaşam gereksinimlerini karşılamak için ihtiyaç duyduğu kaynaklardan yoksunluk durumu olarak karşımıza çıkan yoksulluk, nedenleri ve sonuçları bakımından toplumları doğrudan etkilemektedir. Bu durum sadece az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin değil aynı zamanda gelişmiş modern toplumların da karşı karşıya kaldığı bir sorundur.

Sosyal devlet olgusu ve sosyal politikaların ortaya çıkışı ve gelişimi, yoksulluk olgusu ile paralel bir gelişim göstermiştir. Bu sebeple yoksulluk ve sosyal devlet kavramları arasında sıkı bir ilişkinin olduğu kabul edilmektedir.

Sanayi Devrimi ile artan sosyal sorunlar devletlerin daha fazla göz ardı edilemeyen ana problemlerinden biri haline gelmiş ve çözüm önerisi olarak sosyal politikalar devreye girmiştir. Günümüze kadar ki uygulamalarında pek çok dönüşüm yaşayan bu politikalar aynı zamanda politika uygulayıcıları bakımından da bir dönüşüme uğramıştır. İlk dönemlerinde merkezi yönetimin yaptığı hizmetler küreselleşme ve liberal politikalarında etkisiyle zaman içerisinde yerini yerel yönetimlere ve sivil toplum kuruluşlarına bırakmıştır. Merkezi yönetimin sosyal politika uygulamalarında daha pasif konuma gelmesi ve nüfusun anakentlerde yoğunlaşmaya başlaması ile yoksullukla mücadelede yerel yönetimler daha etkin rol oynamaya başlamıştır. Bu gelişmeler doğrultusunda halka en yakın yönetim birimi olan belediyelere önemli görev ve sorumluklar yüklenmiştir. Bu çerçevede araştırmanın konusunu oluşturan sosyal belediyecilik ve kent yoksulluğu ilişkisi, yoksullukla mücadele anlamında önem arz etmektedir.

Dört bölümden oluşan bu çalışmanın ilk bölümünde araştırmanın temelini oluşturan sosyal politika, yoksulluk, Türkiye’de yoksulluğun nedenleri ve mücadele yöntemleri hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde ise sosyal politika ve yoksulluk ilişkisi çerçevesinde sosyal belediyecilik ele alınmış ve bu ilişkinin daha iyi anlaşılabilmesi için sosyal devlet anlayışı, yerel yönetim ve sosyal belediyecilik, Türkiye’de sosyal belediyeciliğin tarihsel gelişimi açıklanmıştır. Ayrıca sosyal belediyeciliğin işlevleri, sorunları ve uygulamaları da ele alınmıştır. Araştırmanın üçüncü bölümünde ise Antalya’da diğer merkez ilçelere göre halkı göreceli olarak sosyoekonomik açıdan daha düşük gelirli olan, fazlasıyla göç alan ve kentsel yoksulluğun yoğunlaştığı Kepez ilçesinin yerel yönetim birimi olan Kepez Belediyesi’nin sosyal belediyecilik uygulamaları kendi internet sitelerinden elde edilen bilgiler doğrultusunda değerlendirilmiştir. Son bölümde ise Kepez Belediyesinin sosyal belediyecilik uygulamalarını gerçekleştiren

birimlerde görevli personelle yarı yapılandırılmış mülakatlar yapılarak sosyal belediyeçilik algısı, uygulamalar, yaşanan problemler ve pandemi etkisi ve öz değerlendirmeleri MAXQDA 2020 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Katılımcıların, sosyal belediyeçilik kavramını, çalıştıkları birimler üzerinden algıladıkları, kavrama yönelik çeşitli bakış açılarının olmasıyla birlikte kavramın, çoğunlukla sosyal yardımlar üzerinden anlaşıldığı görülmüştür. Ayrıca insan odaklı bir sosyal belediyeçilik uygulamasını temel aldıkları anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal politika, yoksulluk, sosyal belediyeçilik

SUMMARY
SOCIAL MUNICIPALITY PRACTICES FOR URBAN POVERTY: KEPEZ
MUNICIPALITY CASE

Poverty, which is a situation of deprivation of the resources that people need to meet their basic life needs in a country, directly affects societies in terms of its causes and consequences. This is a problem faced not only by underdeveloped and developing countries, but also by developed modern societies.

The social state phenomenon and the emergence and development of social policies have shown a parallel development with the phenomenon of poverty. For this reason, it is accepted that there is a close relationship between the concepts of poverty and social state.

Social problems that increased with the Industrial Revolution became one of the main problems of the states that could not be ignored any longer, and social policies came into play as a solution proposal. These policies, which have undergone many transformations in their practices until today, have also undergone a transformation in terms of policy practitioners. The services provided by the central government in its early periods have been replaced by local governments and non-governmental organizations over time, with the effect of globalization and liberal policies. Local governments have begun to play a more active role in the fight against poverty, as the central government has become more passive in social policy practices and the population has started to concentrate in metropolitan areas. In line with these developments, important duties and responsibilities have been imposed on municipalities, which are the closest administrative units to the public. In this context, the relationship between social municipality and urban poverty, which is the subject of the research, is important in terms of fighting against poverty.

In the first part of this study, which consists of four parts, information about social policy, poverty, the causes of poverty in Turkey and methods of struggle are given. In the second part, social municipality is discussed within the framework of the relationship between social policy and poverty, and in order to better understand this relationship, the understanding of social state, local government and social municipality, and the historical development of social municipality in Turkey are explained. In addition, the functions, problems and practices of social municipality are also discussed. In the third part of the research, the social municipality practices of Kepez Municipality, which is the local government unit of Kepez district, which has a relatively lower

socioeconomic income compared to other central districts in Antalya, receives a lot of immigration and has intensified urban poverty, were evaluated in line with the information obtained from their own websites. In the last part, semi-structured interviews were made with the personnel working in the units that carry out the social municipality practices of Kepez Municipality, and the perception of social municipality, practices, the problems experienced, the effect of the pandemic and their self-evaluations were analyzed using the MAXQDA 2020 program. It has been seen that the participants perceive the concept of social municipality through the units they work in, and the concept is mostly understood through social assistance, although there are various perspectives on the concept. Also, it has been understood that they are based on a human-oriented social municipality practice.

Keywords: Social policy, poverty, social municipality

BİRİNCİ BÖLÜM

SOSYAL POLİTİKA VE YOKSULLUK

1.1 Sosyal Politika Kavramı

Sosyal politika, ekonomik sistemlerin işleyişi ve toplumsal yaşamın sonucu olarak gelir dağılımında yaşanan problemlerin giderilmesi amacıyla ortaya çıkmış bir kavramdır. 18. Yüzyılın İngiltere’inde ortaya çıkan Sanayi Devrimi önemli bir takım ekonomik ve toplumsal gelişim ve dönüşümün yanında açlık, yoksulluk ve sömürü gibi bir takım toplumsal problemlerin de artışına neden olmuştur. Bu problemlerden dolayı oluşan şiddetli sınıf çatışmaları, ülkelerin varlığını tehdit eder hale gelmiştir. Bu nedenle günümüz devletlerinin bir gerçeği de dış tehditlerin yanı sıra sınıflar arası çatışmaların da ülkeler için iç tehdit unsuru haline gelmesidir. Bu gerçeklik, devletlerin ortaya çıkan sosyal sorunlara müdahale etmesini zorunlu kılmıştır (Yolcuoğlu, 2012: 146).

Sosyal politika, “socius” ve “politica” kavramlarından türetilmiş olup devletin, belirlenen toplumsal gayelere ulaşmak adına aldığı hükümler ve yürüttüğü uygulamalar anlamını taşımaktadır (Bedir, Alper, Tokol, Özaydın ve Metin, 2012: 3). Bu kavramın farklı anlamlar da içermesinden dolayı zamanla “sosyal siyaset, toplumsal politika, çalışma ekonomisi, refah politikası” gibi farklı manalarda da kullanılmıştır (Tuna ve Yalçıntaş, 1999: 21).

Sanayi Devrimi öncesi ve sonrası yaşanan toplumsal sorunların kapsamı ve niteliğinin değişimi nedeniyle sosyal politika, dar ve geniş manada tanımlanmaktadır. Sosyal politika başlangıçta dar anlamlı olarak ortaya çıksa da sosyal hakların genişlemesi ve toplumun diğer bölgelerine de yayılması sonucu geniş anlamda bir sosyal politika uygulamasına dönüşmektedir. Sosyal politika geniş anlamda; “sosyal adalet” ve “refahı” sağlamak amacıyla, sosyal sorunları ele alan ve ekonominin işleyişindeki bozulmaları giderici politikaların meydana gelmesini sağlayarak sosyal dengeyi koruma amacı olan bir bilim dalıdır. Sosyal politika dar anlamda ise Sanayi Devrimi sonrası toplumda yaşanan sınıf çatışmalarını önleyerek, devletin varlığının teminine yönelik uygulamalardır. Dar anlamda sosyal politika, ekonomik sistem olarak sadece kapitalist ekonomik sistemi benimseyip bu sistemin sürdürülebilirliğini sağlamayı amaçlarken, geniş anlamda ekonomi politikalarının bir tek liberal politikalardan meydana geldiğini varsaymamaktadır. Dar anlamda sosyal politikanın odağı işçilerken, geniş anlamda sosyal

politikanın odağı bağımlı çalışanların da içinde olduğu kimsesiz, hasta, yaşlı, engelli, yoksul, işsiz, bakıma muhtaç insanları kapsayan geniş toplum kesimleridir (Bedir vd., 2012: 3,5).

Sosyal politika, ilk olarak Sanayi Devrimi sonrası çalışma ilişkilerinde işçilerin korunmasını konu edinmiştir. Fakat sosyal politikanın kapsamı zamanla ve ekonomik gelişmelere paralel olarak değişirken problemleri de genişlemiştir. Sosyal politikanın konularına bakacak olursak koruyucu iş hukuku mevzuatı, koalisyon özgürlüğü, sosyal sigortalar, ücretin korunması meselesi sosyal politikaların ilk konuları olarak ifade edilebilmektedir (Tuna ve Yalçıntaş, 1994: 102). Oluştugu dönem içinde çalışma ilişkilerindeki problemler, toplumun büyük bir çoğunluğunu ilgilendiren ve etkileyen bir konu olması nedeniyle sosyal politika bu alana daha çok eğilim göstermiştir. Fakat 20. Yüzyıl itibarıyla çalışma ilişkilerinin yanı sıra “yoksulluk, istihdam edilebilme, gelir dağılımındaki adaletsizlikler, sosyal dışlanma, yoksunluk, çevre sorunları” da sosyal politikanın kapsamına girmiştir. Sosyal politikanın günümüzde ilgilendiği konular ise “işsizlik, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, yoksulluk, yoksunluk, göç, sosyal dışlanma, çevre sorunları, konut sorunu, ayrımcılık, çocuklar ve yaşlıların bakımı, kadınlara karşı ayrımcılığın her türünün önlenmesi, çok uluslu şirketler, gelir dağılımındaki adaletsizlikler, ırkçılık” ve tüm bu riskleri önleyecek bir sistemin kurulabilmesidir (Bedir vd., 2012: 9).

Günümüzde sosyal politika, daha çok gelişmiş ekonomilere has bir olgu ve esas bir toplum üyesinin yurttaşlık hakkına dayanan bir gelişmedir. Bundan dolayı vatandaşlık haklarının gelişmediği yerlerde toplumsal politikaların uygulandığından bahsetmek zordur. Sosyal politika çoğunlukla devlete ait bir politikadır ve insan haklarının ve demokrasinin ilerlemesiyle paralellik göstermektedir. Sosyal politika devletin, sosyal sınıflar ve çıkarları arasında uzlaşım sağladığı bir araç iken, aynı zamanda toplumun tümüne ait çıkarları gözetmesi gibi piyasaya bırakılamayacak hizmetleri gerçekleştirme sorumluluğudur. Demokratik, siyasal hakların genel bir boyut kazanması ve insan haklarının ekonomik, sosyal nitelikler edinmesinin altında esas olarak işçi sınıfının mücadelesi yatmaktadır (Koray, 2000: 8,9) Devletlerin sosyal sorunlara müdahalesinin devamlı gelişim göstermesi sosyal politikanın gelişmesine ve güçlenmesine olanak sağlamıştır (Şenkal, 2005: 26).

1.2 Yoksulluk

Yoksulluk kavramı, sosyal politikanın doğuşundan bu yana ele aldığı temel konulardan biridir. Birleşik Krallık 'ta uygulanmış ilk politika önlemlerinin bir kısmı yoksullukla ilgili olup 16. Yüzyılın başlarındaki Yoksul Yasaları'na kadar uzanmaktadır. Yoksulluk yasaları, sosyal

politikanın temel çerçevesini oluşturmuştur. Yoksulluğun bir politika sorunu olması sebebiyle her zaman sosyal politikanın merkezinde yer almıştır. Politika gelişimi açısından yoksulluk tartışması, tetikleyici bir unsurdur ve bundan dolayı yoksulluk, temel sosyal politika sorunlarından birisi olmuştur. Yoksulluğun ne olduğu, nasıl ölçülmesi ve tanımlanması gerektiği konusunda uzlaşmazlık vardır. Bu tartışmalar geniş ölçüde, yoksulluğun politika yönlendirici olmasından kaynaklanmaktadır (Alcock Pete, 2011: 179–181).

Yoksulluk kelime anlamı olarak, Türk Dil Kurumu'na (TDK) göre “yoksul olma durumu, yoksuzluk, varyetsizlik, sefillik, sefalet, fakirlik” manalarını taşımakta ve insanların “temel ihtiyaçlarını karşılayamaması, açlıktan ölme, barınacak yeri olmaması, gıda giyim ve barınma gibi olanakları yaşamlarını devam ettirmeye yettiği halde toplumun genel düzeyinin gerisinde kalması” durumu olarak tanımlanmaktadır (sozluk.gov.tr)¹.

Birleşmiş Milletler (BM) ise yoksulluk tanımını şöyle yapmaktadır;

“Temel olarak, yoksulluk, seçimlerin ve fırsatların reddi, insanlık onurunun ihlalidir. Topluma etkin katılım için temel kapasitenin olmaması anlamına gelir. Bu, bir aileyi beslemek ve giydirmek için yeterli imkâna olamamak, gidecek bir okula veya kliniğe sahip olamamak, kişinin yiyeceklerini yetiştireceği toprağa veya kişinin hayatını kazanmak için bir işe sahip olamaması, krediye erişimi olamaması anlamına gelir. Bireylerin, hane halklarının ve toplulukların güvensizliği, güçsüzlüğü ve dışlanması anlamına gelir. Şiddete yatkınlık anlamına gelir ve genellikle temiz suya veya sanitasyona (hijyen için gerekli koşulların elde edilmesi) erişmeden marjinal veya kırılgan ortamlarda yaşamayı içerir.” (BM, 1998: 2)

Yoksulluk, bireyin yaşam seviyesinin toplumdaki yaşam standardının altında kalması durumuyla ortaya çıkan ve ortalama kaynaklara göre görece düşük bir yaşam düzeyine sahip olması durumudur. Bu nedenle yoksul; toplumun sıradan yaşam şekli ve alışkanlıklarını, gelirindeki yetersizlik nedeniyle yaşayamayan kişiyi tanımlamaktadır. Ayrıca yoksulluk, normal yaşam olarak adlandırılan her şeyden yoksun kalınması manasına gelip istenilen seviyede olamama durumunu içermektedir (Hız, 2011: 145–146).

Vandenberg (2006: 8) ise yoksulluğu şu şekilde tanımlamaktadır; “yoksulluk, bir ülkede insanların gıda, barınma, giyim gibi gereksinim duyduğu kaynaklardan yoksun olduğu, sağlık, eğitim, temizlik işleri gibi temel hizmetlere erişemediği durumdur.”

Yoksulluk, çeşitli platformlarda büyük ilgi gören bir konudur. Birçok ülkede sektörel ve ulusal boyutlarda olduğu gibi birey ve toplumsal cinsiyet gibi mikro düzeylerde de ele

¹ <https://sozluk.gov.tr/> (erişim tarihi: 16.07.2020)

alınmaktadır. Uluslararası kuruluşların da katkısıyla, küresel anlamda da ilgi toplamaktadır. Bu ilgi, akademik platformda, sosyal ve ekonomi alanlarındaki politikalarda, medyada ve yerel, ulusal ve uluslararası boyutlarda devam etmektedir (Şenses, 2001: 31).

Yoksulluk az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin sorunu olmakla birlikte gelişmiş sanayi toplumlarının da sorunudur. Mutlak ve sürekli yoksulluk, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin odaklandığı bir sorunken; yerel ve kısmi yoksulluk, gelişmiş ülkelerin odaklandığı bir sorundur. Yoksulluğun gelişmiş ülkelerde giderek artması ve kalıcılaşması nedeniyle gelişmiş ülkeler yoksulluğu dikkate almaktadırlar (Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), 2001: 102).

Bu sebeple pek çok ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluş yoksullukla mücadele etmek için farklı stratejiler geliştirmekte ve taraf devletleri bağlayıcı kararlar almaktadır. Örneğin Eylül 2015'te gerçekleştirilen (BM) Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi 193 ülke tarafından kabul edilmiştir. 2030 gündemi "Bin Yıllık Kalkınma Hedeflerinin" devamı niteliğinde olup daha geniş kapsamlı olan sürdürülebilir kalkınma amaçlarında 17 madde bulunmaktadır ve 169 hedef içermektedir. Bu 17 amacın ilki yoksulluğun tüm biçimlerini her yerde sona erdirmektir. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları 1. Amaç kapsamında 7 hedef bulunmaktadır (T.C Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019: 11). Bunlar sırasıyla; (Nations, 2016: 19)

- "2030'a kadar, hâlihazırda günlük 1,25 ABD Dolarından daha az gelirle yaşayanlar olarak tanımlanan aşırı yoksulluğu her yerde ve herkes için ortadan kaldırmak."
- "2030'a kadar, ulusal tanımlara göre tüm boyutlarıyla yoksulluk içindeki her yaştan erkek, kadın ve çocuk oranını en az yarıya indirmek."
- "Ulusal koşullara uygun sosyal koruma sistemleri ve önlemlerini, asgari güvenceleri de içerecek biçimde, herkes için uygulamaya koymak ve 2030 yılına kadar, yoksul ve kırılgan kesimin büyük ölçüde kapsanmasını sağlamak."
- "2030 yılına kadar, başta yoksul ve kırılgan durumdakiler olmak üzere tüm erkek ve kadınların ekonomik kaynaklar, temel hizmetler, toprak ve diğer mülk türleri üzerinde mülkiyet ve idare, miras, doğal kaynaklar, uygun yeni teknolojiler ve mikro finansı da kapsayan mali hizmetlere erişimde eşit haklara sahip olmalarını sağlamak."
- "2030'a kadar, yoksul ve kırılgan durumda olanlara dayanıklılık kazandırmak ve iklimle ilgili aşırı olaylara ve diğer ekonomik, sosyal ve çevresel şoklara ve afetlere maruziyet ve kırılganlıklarını azaltmak."

- “Özellikle en az gelişmiş ülkeler olmak üzere, gelişmekte olan ülkeler için yeterli ve öngörülebilir araçlar geliştirmek ve her yönüyle yoksulluğa son vermeye yönelik politika ve programlar uygulamak için, daha gelişmiş kalkınma işbirliğini de içerecek biçimde, çeşitli kaynaklardan sağlanan imkânların önemli ölçüde seferber edilmesini sağlamak.”

- “Yoksulluğa son vermeye yönelik yatırımları hızlandırmak için, yoksul yanlısı ve cinsiyete duyarlı kalkınma stratejilerine dayalı ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde somut politika çerçeveleri oluşturmak” tır.

Ülkelerin refah düzeylerinin birbirleriyle aynı olmaması ve yoksulluğun dikkate alındığı dönemlerde ki farklılıklardan dolayı yoksulluğun kapsamı farklılık göstermektedir. Bunun yanı sıra toplumda kimlerin yoksul olarak kabul edileceğine karar verilmemesi ya da ülkeler arası bir karşılaştırmada neyi kriter olarak alınacağını belirlenmemesi halinde ülke içi ya da ülkeler arası bir yoksulluk karşılaştırmasının yapılması mümkün değildir. Bu yüzden bu kararın verilebilmesi için yoksulluk kavramı farklı yaklaşımlar aracılığıyla incelenmektedir (Gürsel, Levent ve Selim, 2000: 95)

1s3.2.1 Yoksullukla İlgili Temel Kavramlar

Yoksulluk farklı sosyal gruplar için farklı anlamlar taşımaktadır. Yoksulluğun ölçülmesine yönelik farklı yoksulluk tanımları ve yaklaşımlarının seçimi, yoksulluğu azaltma çabalarının geliştirilmesinin yanı sıra kimin yoksul sayılacağını da belirlemektedir (Gamboa, Mingorría ve Scheidel, 2020: 2). Yoksulluğun farklı boyutları, beraberinde farklı yoksulluk türlerini ortaya çıkarmaktadır. Bunlar; “mutlak yoksulluk, görelî yoksulluk, gelir yoksulluğu, insani yoksulluk, objektif yoksulluk, sübjektif yoksulluk, kırsal yoksulluk, kentsel yoksulluk, geçici yoksulluk, kronik yoksulluk” ve diğer yoksulluk türleri olarak sıralanmaktadır (Taşçı, 2009: 483).

1.2.1.1 Mutlak Yoksulluk

Mutlak Yoksulluk, hane halkı ya da kişinin hayatını idame edebilecek minimal refah seviyesinin altında kalması durumudur. Bu durum çoğunlukla azgelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde varlığını göstermektedir. Mutlak yoksulluğun ölçülmesi için, kişilerin yaşamlarını sürdürebilmesi adına gerekli temel tüketim ihtiyacını belirlenmesi gereklidir. Gelişmekte olan ülkeler, yoksulluk sınırını belirlemek için çoğunlukla “gıda yoksulluğu” yöntemini kullanılmaktadır. Ulusal yoksulluk sınırlarının yanı sıra devletlerarası karşılaştırma yapabilmek

için Dünya Bankası (DB) tarafından belirlenen 1 veya 2 dolarlık yoksulluk sınırlarından da yararlanılmaktadır (Gündoğan, 2008: 43).

Gıda yoksulluğu (açlık sınırı), alınması gereken günlük kalori miktarı baz alınarak hesaplanmaktadır. Örneğin, DB'nin 1990 yılında yaptığı çalışmaya göre bir insan vücudu için gerekli asgari kalori miktarı olan 2.400 kalorilik gıda sepetinin fiyatı, mutlak yoksulluk sınırı olarak belirlenmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ise 2008 yılında yaptığı yoksulluk çalışmasında BM Gıda ve Tarım Örgütü (GTÖ) ve Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından belirlenen yetişkin bir kişi için gerekli asgari kalori miktarını 2.100 olarak açıklamıştır (Memiş, 2014: 148).

Gordon'a (2005: 2) göre mutlak yoksulluk; beslenme, temiz içme su, hijyen imkânları, sağlık, barınma, eğitim ve bilgilendirme gibi bireyin temel insan ihtiyaçlarından yoksunluğu durumudur. Sadece gelire bağlı bir durum olmamakla birlikte yukarıdaki hizmetlere erişime de bağlı bir durumdur. Bu tanıma göre temel insani ihtiyaçların yoksunluğunun göstergeleri şu şekilde sıralanabilir;

- Gıda Yoksunluğu: Vücut Kütle İndeksi 18.5 veya altında olanlar.
- Su Yoksunluğu: Su kaynaklarına 15 dakikadan fazla yürümek zorunda kalanlar (gidiş-dönüş 30 dakika).
- Hijyen İmkânlarından Yoksunluk: Herhangi bir tuvalete erişim olmayanlar.
- Sağlık Yoksunluğu: Yakın zamanda ciddi bir hastalık için tedavi alamayan veya ebelik eğitimi almış bir kişiden asgari standart doğum öncesi bakım alamayanlar
- Barınma Yoksunluğu: Konutlarda oda başına 3 veya daha fazla kişiyle (aşırı kalabalık) yaşamak.
- Eğitim Yoksunluğu: İlkokulu tamamlamayan veya okuma yazma bilmeyen bireyler.
- Bilgi Yoksunluğu: Evde bir radyo veya televizyona (yani yayın ortamına) erişimi olmayanlar.

Yoksulluk eşiği, bu göstergelerden ikisi veya daha fazla olması durumunda geçerli olup bireylerin yaşamını devam ettirmek için gerekli ekonomik, sosyal ve fiziksel ihtiyaçlarını karşılayamayarak, yoksul sayılmaktadır (Gordon, 2005: 6).

Mutlak yoksulluk eşiği, yoksulluğun dünya genelinde yaşanması ve döviz kurlarının farklılıklar göstermesi de hesaba katılarak, yaklaşık bir hesaplama yöntemi ile mutlak yoksulluk sınırı, "az gelişmiş ülkeler için kişi başına 1\$, Latin Amerika ve Karayipler için 2\$, Türkiye'nin

de dâhil edildiği Doğu Avrupa ülkelerinin de içinde bulunduğu grup için 4\$ ve gelişmiş sanayi ülkeleri için 14.40\$” olarak belirlenmiştir (DPT, 2001: 104)

Türkiye’de 2002-2015 yılları arasında “kişi başı günlük harcaması 2,15 ABD Dolarının altında olanların nüfusa oranı %3’ten %0,06’ya düşmüştür. Kişi başı günlük 4 ABD Dolarının altı geliri olan yani mutlak yoksulluk sınırının altında olanların oranı aynı dönemde %30,3’ten %1,58’e gerilediği görülmektedir. Ancak, ulusal mutlak yoksulluk sınırı kent-kır özelinde farklılaşmakta, kişi başı günlük harcaması 4 ABD Dolarının altında olan nüfusun oranının kentlerde %0,64 iken kırdaki ise %5,13” olarak gerçekleşmektedir (T.C Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019: 18).

Günlük kalori ihtiyacının bireylerarası farklılık gösterebilmesi ve mutlak yoksulluk ölçümünde şahsi tüketim tercihlerinin dikkate alınmaması mutlak yoksulluğun ölçülmesinde eleştirilere yol açmıştır. Bu eleştirilere göre mutlak yoksulluğun asgari geçim ve kalori hesabını temel olarak ölçmesi farklı toplumlar arasında hatta aynı toplumdaki farklı kişilerarası karşılaştırma yapılmasını problemli hale getirmektedir. Ayrıca kişilerin gelir düzeyleri yüksek olmasına rağmen lüks tüketime yönelmeleri sonucu 2.100 (kentsel) olan minimum kalori seviyesinin altında kalabilmektedir. Bu durum mutlak yoksulluk karşılaştırılmasını tartışmalı hale getirmektedir. Mutlak yoksulluğun karşılaştırılmasının aldığı bu eleştiriler, göreceli yoksulluk kavramının ortaya çıkmasına zemin oluşturmuştur (Zülfikar, 2010: 6).

1.2.1.2 Göreceli Yoksulluk

Göreceli yoksulluk kavramının çıkış noktası insanın sosyal bir varlık olmasıdır. Bu kavramın mutlak yoksulluk kavramından farkı, yoksulluğu bir tek asgari manada bir yaşam sürdürme olayı olarak görmemesidir. Göreceli yoksulluk, kişi veya hane halkının gelir düzeyinin, yaşadığı toplumdaki ortalama gelir düzeyinin gerisinde kalma durumudur. Bundan dolayı göreceli yoksulluk kavramı gelir ve refahın dağılımındaki eşitsizlikleri irdelemektedir (Aktan ve Vural, 2002a: 43). Minimum kalori ihtiyacının yanı sıra, kültürel ve toplumsal açıdan da tüketimi asgari düzeyde olması gereken malların eklenmesiyle belirlenen göreceli yoksulluk sınırı, bir ulusun genel yaşam düzeyini ve ülke içinde var olan eşitsizliği yansıtmaya açısından önemlidir (DPT, 2001: 104). Göreceli yoksulluk kavramı, yoksulluk kavramının kültürel olarak tanımlandığı ve küresel bir yoksulluk standardına göre ölçülmesinin doğru olmayacağı düşüncesine dayanmaktadır. Örnek olarak, az gelişmiş bir ülkeden gelişmiş ülkeye göç eden kişi, bulunduğu yerdeki diğer bireylerle karşılaştırıldığında yoksulluk içinde bulunmasına rağmen (göreceli yoksulluk) ayrıldığı yerle

karşılaştırıldığında pekâlâ refah (görelî refah) içinde değerlendirilebilmektedir. Yurtiçi göçlerde de aynı durum geçerlidir. Büyük kentlere göç edenler, o kentin refah içindeki kesimlerini görene kadar genellikle kendilerini geldikleri yerlerle kıyaslayıp refah içinde oldukları hissine kapılmaktadır. Bu süreç, göç edilen kentin refah içindeki kesimleriyle temas kurulunca sone ermektedir (Şahin, 2011: 70).

Adam Smith ise görelî yoksullukla ilgili şu tanımı yapmıştır; *“temel insani ihtiyaçlarını karşılayabilen ancak kişisel kaynakların yetersizliği yüzünden toplumun genel refah düzeyinin altında kalan ve topluma sosyal açıdan katılımları engellenmiş olanlar görelî yoksullardır.”* Bu tanıma göre yoksulluk görelî bir boyut kazanmış ve sosyal yönü ağırlık kazanmıştır. Görelî yoksulluk kişinin gereksinimlerini giderebilme derecesini toplumun diğer bireylerin durumlarına göre tanımlamaktadır. Buna göre ya nüfusun düşük gelirli bir oranı yoksul sayılmakta ya da ortalama bir gelir düzeyini sınır olarak belirleyip bu sınırın altında gelire sahip bireyler yoksul sayılmaktadır (Arpacıoğlu ve Yıldırım, 2011: 63).

Görelî yoksulluk, çoğunlukla *“maddi kaynakların, toplumda adet haline gelmiş veya en azından özendirilen ve onaylanan normal etkinliklere katılmanın; belirli konfor düzeyi ve yaşam koşullarına sahip olmanın olanaksız veya son derece kısıtlı hale gelecek kadar yetersiz kalması”* olarak tanımlanmaktadır (Şenses, 2001: 91).

Türkiye’de görelî yoksulluk içinde yaşayan nüfus 2016 yılında %17,2’dir. Genç nüfusun %14,1’i, yetişkinlerin ise %12,9’u görelî yoksulluk eşiğinin altında yer almaktadır. Yoksul olarak nitelenen 15 yaş üstü nüfusun sayısı 2015 yılında 10,9 milyon kişi civarındadır. Bu 10,9 milyon kişinin %55’ini lise eğitimini tamamlayamayanlar, %13’ünü ilkokulu bitirmeyenler ve %20’sini okur-yazar olmayanlar oluşturmaktadır. 2006-2015 döneminde görelî yoksulluk oranının en yüksek olduğu bölge Akdeniz Bölgesi iken, onu Güneydoğu Anadolu Bölgesi izlemektedir (Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB), 2019: 18). Bu veriler ışığında, 15 yaş altı her dört çocuktan birinin görelî yoksulluk sınırının altında yaşaması toplumun geleceği için önemli bir risk teşkil etmektedir denilebilir. Türkiye’de eğitim seviyesinin yükseltilmesinin görelî yoksulluğu önlemede etkin bir araç olduğunu göstermektedir.

Tablo 1.0.1 Eşdeğer Hanehalkı Kullanılabilir Fert Gelirine Göre Hesaplanan Yoksulluk Oranı (%), 2011-2020

Anket yılı	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gelir referans yılı	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Medyan gelirin %40’ına göre	10,1	10,0	9,1	8,7	8,7	8,4	7,4	7,9	8,3	8,9
Medyan gelirin %50’sine göre	16,1	16,3	15,0	15,0	14,7	14,3	13,5	13,9	14,4	15,0
Medyan gelirin %60’ına göre	22,9	22,7	22,4	21,8	21,9	21,2	20,1	21,2	21,3	21,9
Medyan gelirin %70’ine göre	30,0	30,2	29,5	29,4	29,5	28,7	28,1	28,5	28,5	29,0

Kaynak: (TÜİK, 2021)

Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %50'si dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre, yoksulluk oranı 2017 yılında %13,5 ile en düşük seviyedeysen %16,3 ile 2012 yılı en yüksek seviyede olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra 2017 yılından 2020 yılına kadar bakıldığında ise %13,5'den %15'e doğru bir yükseliş olduğu gözlenmektedir.

1.2.1.3 Gelir Yoksulluğu

Gelir yoksulluğu, bireyin ya da hane halkının minimum yaşam düzeyini sağlamak adına temel ihtiyaçlarını karşılamak üzere yeterli miktarda geliri elde edememesi durumu olarak tanımlanabilmektedir. Buna göre gelir yoksulluğu, temel ihtiyaçları satın alma gücünden mahrum olma anlamına gelmektedir. Gelir yoksulluğu, bireyin yaşamını devam ettirmesi adına asgari düzeyde gerekli gelir seviyesiyle ölçülmektedir. Bu gerekli gelir seviyesi yoksulluk sınırıdır (Aktan ve Vural, 2002a: 6; Başbakanlık, 2011: 147).

Bu tip yoksulluk sınırı küresel yoksulluğun karşılaştırılmasından ziyade ülkenin kendi içindeki sosyo-ekonomik koşulları yansıtması ve ülkenin farklı bölgelerinin karşılaştırılması amacıyla kullanılabilmektedir. Zira her ülkenin yeterliliği kendi gelişmişlik seviyesiyle bağlantılıdır. Bu anlamda oluşturulmuş kıstas ülkeler arası karşılaştırma yapılması açısından yarar sağlamamaktadır (İncedal, 2013: 122).

1.2.1.4 İnsani Yoksulluk

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından 1997 İnsani Gelişme Raporu ile ilk defa insani yoksulluk kavramı ortaya atılmıştır. Amartya Sen'in 1980'lerin başından itibaren üzerinde durduğu kapasite yaklaşımı insani yoksulluğun ve ölçülmesinin temelini oluşturmaktadır. İnsani yoksulluk, gelir yoksulluğuyla ilişkili olmasıyla birlikte ölçülmeleri açısından farklılık göstermektedir. İnsani yoksulluğun ölçülmesi "eğitim düzeyi, sağlık ve temiz su kaynaklarına erişebilme" gibi konulara odaklanmaktadır. 1997 yılındaki raporda insani yoksulluğu ölçmek için "İnsani Yoksulluk Endeksi (The Human Poverty Index-HPI)" geliştirilmiştir. Bu endeks sayesinde insani yoksulluk düzeyleri ülkelerarası karşılaştırılabilir bir duruma gelmiştir. Bu endeks üç kriteri temel alarak hesaplanır ve "gelişmekte olan ülkeler (HPI-I)" ve "gelişmiş ülkeler (HPI-II)" için kullanılır. Bunlar sırasıyla; (Gündoğan, 2008: 44)

1. "Yaşam süresi: 40 yaşın altında yaşam beklentisi olanların oranı"
2. "Eğitim: Okuma yazma bilmeyen yetişkinlerin oranı"

3. “Makul bir yaşam standardı”

- “Sağlıklı içme suyuna sahip olmayan nüfusun oranı”
- “Temel sağlık imkânlarından yoksun olan nüfusun oranı”
- “5 yaşın altında olan ve yeterli beslenemeyen nüfusun oranı”dır.

Gelişmiş ülkeler için hesaplanan İnsani Yoksulluk Endeksi ise şu kriterlerden oluşur.

1. “Yaşam süresi: 60 yaşın altında yaşam beklentisi olanların oranı”
2. “Eğitim: OECD tarafından tanımlanan fonksiyonel cahillik oranı”
3. “Makul bir yaşam standardı: Yoksulluk sınırının altında yaşayanların oranı”
4. “Sosyal dışlanma: Uzun dönem işsizlik oranı”

Bunlara ek olarak, “siyasi özgürlük, garanti edilmiş insan hakları ve öz saygınlık” kriteri de bulunmaktadır. Buna göre gelir düzeyi, insani gelişmişliğin önemli bir göstergesi olsa da kamu mallarına, kredi olanaklarına ve verimli üretim araçlarına erişim, diğer yakınlarından sağlanan transferler gibi insanların kaynaklara erişim düzeyiyle topyekûn olarak değerlendirilmesi gereklidir (Şenses, 2001: 101).

1.2.1.5 Objektif Yoksulluk

Objektif yoksulluk, yoksulluğun neden kaynaklandığını ve bu yoksulluğa maruz kalan bireyleri, bu durumdan kurtarmak için nelerin gerektiği, bu problemin nasıl ortadan kaldırılacağını, uzmanlar tarafından önceden belirlenmiş yargılarla değerlendirmektedir (Zülfikar, 2010: 6).

Objektif yoksulluk, literatürde refah yaklaşımı veya nesnel yoksulluk olarak da geçmektedir. Yoksulluk, mutlak yoksulluk sınırının belirlenmesinde ölçüt olarak kullanılan günlük kalori miktarı ve temel ihtiyaç kavramının belirlenmesinde kullanılan gelir ölçütü gibi objektif ve somut araçlarla ölçülmektedir. Bu anlamda iktisatçılar, sübjektif yaklaşımdan ziyade objektif yaklaşımı benimseme eğilimindedirler. Zira sübjektif yoksulluğun tanımlanmasında temel alınan ölçüt kişisel tercihler olduğu için toplam faydanın hesaplanması güç hale gelmektedir. Objektif yoksulluğu savunan Townsend ve Sen’e göre bireyler her zaman kendileri için neyin en akılcı olduğunu değerlendirebilme yetisine sahip değildir. Buna göre bazı bireyler yaşamlarını sürdürmek için gerekli olan gıda sepetini tercih ederken diğer bireyler fiziki varlıklarını sürdürmeleri açısından önem taşımayan gıda sepetine yönelebilmektedir (Aktan ve Vural, 2002: 6; Kaya, 2011: 34; Şenses, 2001: 80–81).

1.2.1.6 Sübjektif Yoksulluk

Sübjektif yoksulluğun temeli Adam Smith'in yoksullukla ilgili düşüncelerine dayanmaktadır. Adam Smith'e göre bireyler eşit fırsat ve alternatiflere sahip olsa da bu fırsatları çeşitlendirme tasarrufu kendilerine aittir ve bunu kullanmaları gerekmektedir. Bu çerçevede bireyin, topluluk içinde varlığından utanmadan diğer insanlarla bütünleşme durumunun gerçekleşmemesini yoksulluk düzeyinin kapalı sınırı olarak görmektedir. Yani temel nokta bireyin kendinden ve çevresinden utanacak durumda olmasıdır. Adam Smith tarafından ortaya çıkarılan bu görüş sübjektif veya öznel yoksulluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna göre sübjektif yoksullar, kendilerini yoksul olarak tanımlayanlardır ve burada temel faktör gelir ya da toplumsal fırsatlardan yararlanma seviyesi değil bireyin sahip olamadığı ya da yapamadığı şeyler dolayısıyla kendinden ya da çevresinden utanma sınırında olmasıdır ve bu durum bireye has bir durumdur (DPT, 2001: 103).

Sübjektif yoksulluk kavramının temel düşüncesi, toplumun onaylayacağı asgari yaşam düzeyinin uzmanlar tarafından varsayılan ihtiyaçlara göre değil, o toplumda yaşamını sürdüren bireylerin kendi değerlendirmelerine göre belirlenmesi gerektiğidir. Zira varsayılan ihtiyaçlar kıstas fark etmeksizin bir değer yargısına göre belirlenmekte ve bu kıstas belirlenirken dışsal normatif yargılamalar olmaksızın yapılmaktadır. Yani yoksulluğun temel unsur ve kaynakları bireylerle karşılıklı görüşme veya anket yoluyla, bireylerin kendileri tarafından belirlenmektedir (Kaya, 2011: 32). Sübjektif yoksulluk ölçümünde bireylere anket çalışması yapılmakta ve bu ankete verilen cevaplar çerçevesinde asgari gelir düzeyleri belirlenmektedir. Anketlerde iki temel soru bulunmaktadır. Birinci soru katılımcıların geçinmeleri için gereken asgari geliri ortaya çıkartmaktadır. İkinci soruda ise katılımcılardan gelir seviyelerini tanımlamaları istenmektedir. Bu anketlerin sonucuna bakıldığında benzer yaşam koşullarına sahip bireylerden bazıları kendini yoksul olarak tanımlarken bazıları kendilerini yoksulluk sınırının üzerinde görmektedir. Bu durum soruların algılanması açısından bireyler arasında farklılıklar oluştuğunu göstermekte olup dolayısıyla karşılaştırma yapılması problemli bir hale gelebilmektedir. Buna binaen bireyler arasında beklenti farkları olabileceği için düşük seviyede tutulan beklentiler yoksulluk tanımları anlamında farklı sonuçlar verebilmektedir. Bu yaklaşıma göre oluşturulacak mücadele uygulamaları, kendini yoksul hissedeni kapsarken aynı koşullara sahip diğer bir bireyin kendini yoksul olarak tanımlamamasından dolayı kapsam dışı kalmasına sebep olmaktadır. Sonuç olarak sübjektif yoksulluğa göre bireyin yoksul sayılabilmesini öznel kıstaslara göre belirlemek zor olduğu için yaygın olarak kullanılmamaktadır (Zülfikar, 2010: 7).

1.2.1.7 Kırsal Yoksulluk

Kırsal yoksulluk kavramına giriş yapmadan önce kırsal alan tanımının yapılması, kırsal yoksulluğun daha net bir şekilde anlaşılmasını sağlayacaktır. TÜİK tarafından iki farklı temel kritere göre kırsal nüfus tanımı yapılmıştır. Buna göre bir tanımda yerleşim yerinin idari statüsü kritere alınırken diğesinde nüfus eğişi dikkate alınmaktadır. Yerleşim yerini kriter alan tanımda il ve ilçe merkezi harici yerleşim yerleri köy olarak kabul edilip köy ve şehir ayrımı yapılarak istatistik üretilmektedir. Nüfus eşiğinin kriter alındığı tanımda ise asgari kentsel fonksiyon gösteren yerleşim yeri nüfusu 20.000 olarak kabul edilmektedir. Yani kırsal yerleşimlerin kapsamı nüfusu 20.000’den düşük il ve ilçe merkezleri ile beldeler ve köyler olarak tanımlanmıştır ve Türkiye’de kırsal politikaların baz aldığı kır-kent tanımı ikinci tanımdır (Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, 2015: 14). Kırsal yoksulluk genellikle az gelişmiş ülkelerde karşımıza çıkan bir yoksulluk türüdür ve tarım faaliyetlerinden dolayı kentsel yoksulluktan ayrılmaktadır (Pehlivan, 2010: 22). Kırsal yoksulluk ve kentsel yoksulluğun odak noktaları da değişmekte olup kırsal yoksullukta bağımsızlık, güvenlik, öz-saygı, sosyal kimlik, sosyal ilişkilerin sıklığı ve sağlamlığı, karar alma özgürlüğü, hukukî ve siyasî haklar gibi niteliksel beklentiler ve yoksunluklar karşımıza çıkarken kentsel yoksullukta daha çok gelir ve tüketim şeklinde niceliksel beklentiler ve yoksunluklarla karşılaşmaktadır (Öztürk, 2008: 613).

Kırsal kesimdeki yoksulların çalışma alanları çoğunlukla tarım ve hayvancılık, balıkçılık, ormancılık ve küçük ölçekli sanayi ve hizmetlerdir. Gelişmekte olan ülkelerdeki kırsal yoksullar, ziraat ile uğraşan yoksullar ile ziraat ile uğraşmayan yoksullar yani ırgatlar ve çobanlar olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Kırsal yoksulluğun ana kaynağını topraksız ve kalifiye olmayan işçiler oluşturmaktadır ve nüfus arttıkça ve şehirleşme süreci hızlandıkça bu kesimin sayısı artış göstermektedir (Khan, 2000: 7) .

Kırsal yoksulluğu tanımlayan faktörler; “kişisel tüketim, yeterli düzeyde eğitim, sağlık, konut, ulaşım ve iletişim” hizmetlerine erişimin eksikliğidir. Kentlere olan göçün temelinde kırsal yoksulluk yatmaktadır. Zira kırsal yoksulluğu azaltma stratejileri kapsamında oluşturulan kamu politikaları, piyasada sapmalara ve tarım kesiminin ve kırsal alandaki beşeri ve fiziki alt yapının ihmal edilmesine yol açmış böylelikle kırsal yoksulluğu azaltmak hedeflenirken hem kırsal yoksulluk hem de kentsel yoksulluğun ortaya çıkmasına neden olan faktörlerin başında gelmiştir. Bu durum sanayi sektörünün kullanacağı hammaddelerin maliyetini artırıp böylece kırsal alanlardaki alım gücünün düşük olması sebebiyle sanayi sektörü piyasasının ölçeğinin küçülmesine yol açmaktadır. Kırsal kesimde devamlılığı olan bir büyüme sağlanmadan sanayi

sektörünün ve kentsel alanların hızla büyümesi kırsal ve kentsel bölgelerdeki eşitsizliği daha da artırmakta ve bu durum yoksulların durumunun daha kötü olmasına neden olmaktadır (Kocatepe, 2011: 23).

Bu duruma Türkiye bağlamında bakılacak olursa 1950’lerde daha çok kırdan yaşayan yoksulların kente daha iyi bir hayat beklentisiyle göç etmesiyle başlayan ve daha sonrasında kontrol edilemez boyutlara ulaşan göç sebebiyle kentsel yoksulluk kavramı başlangıçta olgusal daha sonrasında da teorik olarak ortaya çıkmış ve göç eden bu kesimin büyük bir kısmının kırsal yoksulluktan kentsel yoksulluğa terfi etmesiyle sonlanmıştır (Kartal ve Demirhan, 2014: 137). Bu anlamda kırsal yoksulluk hem direk hem de dolaylı olarak kentsel yoksulluğu besleyen bir yoksulluk türü olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.2.1.8 Kentsel Yoksulluk

Kentsel yoksulluk kavramından önce kentin ve kentleşmenin tanımını yapmak kentsel yoksulluğun anlaşılmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle kentin ve kentleşmenin tanımını açıklamak önem arz etmektedir. Kentin sözlük anlamı şu şekildedir:

“Sanayi, ticaret, hizmet alanlarında etkin olan, tarımsal ürünler de dâhil olmak üzere her türlü ürünün dağıtıldığı, sınırları belli olan bir alanda yoğunlaşmış nüfusun (10.000 ya da 20.000den fazla) sosyal bakımdan tabakalaştığı mesleki rollerin artarak farklılaştığı, sosyal hareketliliğin yoğun olduğu, merkezi ve yerel yönetimin temsil eden siyasal ve yönetsel kurumların bulunduğu, yerel, bölgesel, ulusal ya da uluslararası düzeyde ilişki ağlarına sahip heterojen bir toplumdur.” (Bal, 2006: 300).

Kent kavramı kentli insanı çevreleyen ve ondan etkilenen tüm boyutları içermektedir (Hayta, 2016: 166). Kentler, içerdiği farklı boyutlar nedeniyle günümüzde yapılan tek boyutlu tanımlamalar yeterli olmamaktadır. Bu nedenle kent tanımı yapılırken, kentin içerdiği farklı boyutların da ele alınması gerekmektedir. Kent tanımında gereken farklı boyutlar şu şekildedir (Koyuncu, 2011: 32; Koçancı, 2014: 56,57; Kurt, 2018: 215) :

- Kentin farklı mesleki, siyasi ve sosyal örgütlenmelerinin birbirleriyle ilişki kurması, bu ilişkilerin sürdürülmesi ya da sonlandırılmasındaki temel unsur olan dayanışma ve çatışma unsurunu içinde barındırması, toplumsal ve kültürel yaşam biçiminin bireyler tarafından dönüşümü ve kendi hiyerarşisi içinde ilişkilerinin olması kentin “toplumsal boyutunu” oluşturmaktadır.
- Kent huzuru ve refahı sağlanabilmesi için yönetim anlamında devletin yapması gereken

bir takım faaliyetlerin planlı ve programlı bir şekilde uygulanması, kentin “idari boyutunu” oluşturmaktadır.

- Kentler içinde barındırdığı farklı sınıfların siyasal taleplerini bir merkezden ve organize bir şekilde karşılanması açısından görev yapan birimler, kentin “siyasal boyutunu” oluşturmaktadır.
- Kentler ekonomik faaliyetlerin merkezi olma misyonu ile üretim ve tüketim ilişkilerini de içinde barındırması bakımından kentin “ekonomik boyutunu” oluşturmaktadır.
- Kentler, yasal düzenlemelere bağlı olması ve “güvenlik politikalarının” şahıslara bağımlı olmadan faaliyetlerini sürdürebilmesi ve geliştirebilmesini sağlayan bir yapıya sahip olması ve güvenliği sağlamak amacıyla “kolluk kuvvetleri” barındırması bakımından kentin “hukuksal boyutunu” oluşturmaktadır.
- Teknolojik gelişmelerin ve hizmetlerin daha çok görüldüğü kentler ve bunlara bağlı olarak gelişen “inşaat”, “ulaşım” ve “altyapı” gibi hizmetlerin verilmesi bakımından teknolojik bir unsur da barındırır. Bu durum kentin “teknolojik boyutunu” oluşturmaktadır.

Bu boyutların uygun kent tanımının ortaya çıkmasında etkili olduğu düşünülmektedir.

Kentleşme, dar anlamda kentlerin sayıca artması ve kentlerde yaşayan insanların sayısının artması durumudur. Bu durumun kaynağını daha çok köy ve kasabalardan kentlere olan göç oluşturmaktadır. Bu nedenle dar anlamda kentleşme daha çok demografik bir nitelik barındırmaktadır. Fakat kenti tanımlarken bahsettiğimiz farklı boyutlar nedeniyle sadece demografik bir nitelik kentleşmenin sadece dar anlamda tanımlanmasına yol açmaktadır. Geniş anlamda bakılacak olursa, kent nüfusunun artmasındaki faktörler, kent tanımında geçen boyutlardan yola çıkarak ekonomik, toplumsal ve siyasal yönden tanımlanmalıdır (Kaypak, 2013: 4; Keleş, 2012: 31; Koçancı, 2014: 57; Koyuncu, 2011: 32). Buna göre kentleşme,

“ Sanayileşmeye ve ekonomik gelişmeye koşut olarak kent sayısının artması ve bugünkü kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısında artan oranda örgütlenme, iş bölümü ve uzmanlaşma yaratan, insan davranış ilişkilerinde kentlere özgü değişikliklere yol açan bir nüfus birikim süreci. “ (Keleş, 2012: 31,32) olarak tanımlanabilir.

Şehirlere olan göçlerin gerek ulusal gerek uluslararası boyutta gerçekleşmesi, taşradaki fırsat azlığı ve şehirlerin “taşı toprağı altın” olduğu düşüncesinin cazibesi, avantajların çekiminden kaynaklanabilmektedir. Zira hizmet sektörünün genişlemesi, kentlerin finansal faaliyet merkezlerine dönüşmesi iş bulma kapasitesi anlamında kentleri önemli ve cezbedici

kılmaktadır. İlk kez 18. yüzyılda ortaya çıkan büyük kentsel alanlarla birlikte şehirler ve toplumsal yaşam boyutunun etkilerini içeren görüşler zıtlık göstermiştir. Buna göre ilk görüş için şehirler dinamizmin, “kültürel yaratıcılığın kaynağı” , “ekonomik ve sosyal” gelişimi sunabilen fırsatları maksimum seviyeye ulaştırabilen bir yaşam alanıdır. Şehirler hakkında ikinci görüş ise; kalabalıkların karşılıklı “güvensizliği ve saldırganlığının” önemli boyutlara ulaştığı, “suç”, “şiddet”, “yolsuzluk” ve yoksulluğun kol gezdiği alanlar olarak görülmektedir (Giddens, 2012: 958; Yılmaz, 2012: 267-268). Bu noktada yoksulluk ile göç arasında karmaşık bir ilişki bulunmaktadır (Şenses, 2001: 161). Gerek Türkiye genelinde gerekse uluslararası düzeyde yapılan araştırmalara göre göç ve yoksulluk arasında doğrudan bir ilişki saptanamamıştır (DPT, 2001: 161; Kule ve Es, 2005: 272). Bunun yanı sıra kentsel yoksulluğun, kırdan kente yapılan göçlerden dolayı oluştuğuna dair iki farklı görüş bulunmaktadır. Birincisi, tarım alanlarında bölüşme ve azalmanın yaşanması, tarımda yaşanan makineleşme süreci ve bunun sonucunda kırsal kesimdeki yoksulların düşük gelir düzeyleri, bu yoksulların kentlere göç etmesini zorunlu kılmıştır bu anlamda kentlere yoğun göçler yaşanmıştır. Bu yaşanan yoğun ve hızlı göçler sonucu yavaş istihdam artışlarının yanı sıra düzensiz bir biçimde yaşanan göçler yoksullaşma sürecine neden olmuştur. Bu durumda kırsal yoksulluk, kentsel yoksulluğun oluşmasında önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. İkinci görüş ise, yoksulluğun itici bir gücün aksine göçü engelleyen bir faktör olmasıdır. Zira kırsal alanda yaşayan yoksulların göç maliyetlerini karşılama gücü olmadığı için yaşanan göçlerden en az faydalanan kesim olmaktadır (DPT, 2001: 161; Şenses, 2001: 161,162; Kule ve Es, 2005: 273; Bayraktutan ve Akatay, 2012: 3).

Kentsel yoksulluk, bireylerin kalori ihtiyacı aynı olsa dahi kentsel alanlarda meydana gelen tüketim kalıpları, gıda, toprak, barınma ve ulaşım gibi unsurlarının oluşturduğu yüksek yaşam maliyetleri, bunların yanı sıra para ekonomisine uzaklık, çevresel tehlikeler ve sosyal dışlanma unsurlarının da var olması, diğer yoksulluk türlerinden özellikle kırsal yoksulluktan ayıran en önemli noktalardır (Dumanlı, 1996: 19; Es ve Güloğlu, 2004: 85; Baloğlu, 2005: 235; Bayraktutan ve Akatay, 2012: 3).

Kent yoksulluğunu ve özelliklerini DB şöyle açıklamıştır:

“İstihdam olanaklarına ve gelire sınırlı erişim, yetersiz ve güvencesiz barınma ile hizmetler, şiddet, sağlıklı çevre, sosyal koruma mekanizmalarının sınırlılığı veya hiç olmaması, eğitim ve sağlık hizmetlerine sınırlı yetersiz erişimi.” (Zülfikar, 2010: 11)

Bu tanımda, gecekondu mahallelerinde oluşan aşırı kalabalık yaşam koşulları, yerleşim yerlerinin yoğunluğu ve tehlikeli konumundan dolayı oluşan çevresel tehlikeler, toplumda ve hane içindeki sosyal mekanizmalarda meydana gelen parçalanma, suç ve şiddet, trafik kazaları ve doğal afetler ise kentsel yoksulluğun özellikleri olarak saptanmıştır (Baker ve Schuler, 2004: 3; Zülfikar, 2010: 11)

Diğer bir tanıma göre:

“Kent yoksulluğu, yoksulluğu mekâna göre tanımlayan ve içinde yaşanan mekânın yoksulluk göstergelerine göre, mezzo² analizler yapılmasına izin veren, hem yapı hem de birey arasındaki ilişkilerin ortaya çıkarıldığı bir yoksulluk tipidir.” (Koçancı ve Ergun, 2018: 53)

Bu anlamda kentler, tarihin her döneminde toplumsal sınıfların farklılıklarının açıkça gözlenebilmesini sağlayacak bir yaşam alanı olmuştur (Koçancı, 2014: 68).

Gelişmekte olan ülkeler arasında olan Türkiye 1980’lerden itibaren uluslararası mali kurumlardan olan Uluslararası Para Fonu (IMF) ve DB’nin önerdiği ve desteklediği neo-liberal politikalarla ekonomisini dışa açarak bir büyüme hedeflemiş fakat benzer konumdaki ülkeler gibi makroekonomik istikrarı bu politikalarla sağlayamamıştır. Bu süreç içerisinde ise yoksulluk kavramı nicel ve nitel anlamda biçim değiştirmiş olup ve özellikle iç göç olgusu ile kır yoksulluğunun yanına “kent yoksulluğu” eklenmiştir (Altay, 2007: 63; Bayraktutan ve Akatay, 2012: 3).

1.2.1.9 Geçici - Kronik Yoksulluk

Bu kavram yoksulluğun süresine, devamlı olup olmadığına ve aktarılma durumuna göre geçici veya kronik yoksulluk olarak tanımlanmaktadır. Geçici yoksulluk, yaşanan yoksulluğun “kısa süreli”, “geçici” ya da “sezonluk” olarak tanımlanacağı gibi kronik yoksulluk “uzun dönemli” ya da “yapısal yoksulluk” olarak nitelendirilebilmektedir. Bu yoksulluk tipinin oluşmasında yer alan faktörler; finansal krizler, doğal afetler, mevsimlik işsizlik, enflasyon ve dışsal şoklardır Bu nedenle yaşam standartlarında gerçekleşen bir seferlik bir düşüş ya da refah

² “Mezzo: Makro ve mikro arasında kalan, orta anlamına gelen bir kelimedir. Sosyal bilimlerin makro ve mikro çalışma perspektiflerinin aksine mezzo çalışmalar hem birey hem de yapı arasında bir geçirgenlik sağlayarak bireyin yapı, yapının birey üzerindeki etkilerini görebilecek bir platforma araştırmacıyı taşımakta ve yapı/ özne dikatomisinde/ saplantısında alternatif bir bakış açısı olarak kullanılabilir. Bu bağlamda kentin, mezzo çalışmaların gerçekleştirilebileceği en uygun alanlardan biri olduğu düşünülmektedir.” (Koçancı ve Ergun, 2018: 53)

seviyesindeki dalgalanmalar geçici yoksulluğu oluşturmaktadır (Addison, 1997: 13; Kaya, 2011: 40; İncedal, 2013: 26).

Kronik yoksulluk, yoksulluğun zamanla değişmemesiyle oluşan ve yoksul bireylerin bu durumu uzun süre içinde ya da yaşamları boyunca yaşayıp bir sonraki nesile aktarılması olarak tanımlanabilir (Zülfikar, 2010: 8). Bu kavram 1990'lara kadar sadece maddi boyutuyla değerlendirilmiş olsa da son zamanlarda “maddesel yoksulluk”, “yeteneklerdeki aşırı yoksunluk” ve “kırılganlık” arasındaki karşılıklı etkileşim ve bunların bileşimi şeklinde değerlendirilmesi bu kavramın tanımını daha gerçekçi bir seviyeye taşımıştır (Temiz, 2008: 62-63). Kronik yoksulluk, zaman içinde bireyleri ve hane halklarını, bazen neredeyse tüm sosyal grupları veya kategorileri ve belirli bir bölgede yaşayanların önemli oranlarını karakterize etmekte ve etkilemektedir (Barrientos ve Hulme, 2005: 2-3).

DSÖ göre ultra yoksulların bu durumlarının beş yıldan daha fazla sürmesi durumunda yoksulluklarının giderilmesinin imkânsız olduğunu öne sürmekte ve bu kategoridekileri “kronik yoksul” olarak tanımlamaktadır (DPT, 2001: 106).

1.2.2 Diğer Yoksulluk Türleri

1.2.2.1 Yeni Yoksulluk

Yeni yoksulluk kavramı:

“İstihdam sorunlarının artması, düzenli tam zamanlı sosyal güvenli formel sektörde iş bulmanın zorlaşması, formel sektörde çalışılsa bile geçimin zorlaşması, hatta enformel sektördeki iş olanaklarının da azalması, gecekondulaşmanın mümkün olmaması, deprem sonrasında inşaat sektörünün sekteye uğraması gibi birçok nedenden ötürü ortaya çıkan yoksulluk türünü ifade etmektedir.” (Güneş, 2009: 11)

Geçim kaynaklarının yeterli seviyede olmaması, sosyal ihtiyaçlarını karşılayamaması gibi hayati öneme sahip birtakım faktörler bu yoksulluğu oluşturmaktadır (Pehlivan, 2010: 24). Enformel sektörün yaygınlaşması ve istihdam problemlerinin ortaya çıkması yeni yoksulluk kavramının en belirgin iki özelliği olarak yer almaktadır (İncedal, 2013: 29).

1.2.2.2 Karma Yoksulluk

Bu yaklaşımın amacı mutlak ve göreceli yoksulluk seviyelerinin yetersiz kaldığı düşüncesiyle bu iki yoksulluk seviyelerini tek bir denklem üzerinde birleştirerek küresel bir

yoksulluk göstergesi kullanmayı önermektir. Bu çerçevede içeriğinde üç farklı yoksulluk durumu barındırmaktadır. Bunlardan ilki, tüm ülkelerde hem mutlak hem de görel yoksulluk sınırının altında kalan grubu oluşturmaktadır. İkinci grup ise, mutlak yoksulluk sınırının altında kalıp, kendi ülkelerindeki görel yoksulluk sınırının üzerinde olanlardan oluşturmaktadır. Üçüncü grup ise, mutlak yoksulluk sınırı üzerinde olup kendi ülkelerindeki görel yoksulluk sınırı altında kalanları barındırmaktadır. İkinci grup genellikle yoksul ülkelerde bulunmaktadır. Üçüncü grup ise zengin ülkelerde bulunmaktadır (Kaya, 2011: 31; İncedal, 2013: 29).

1.2.2.3 Nöbetleşe Yoksulluk

1950’lerden 1980’li yıllara kadar olan ölçsüz kentleşme sürecinde Türkiye’deki kentlerde yaşayan yoksul kesim homojen bir grup olmaktan çıkıp kendi içinde ayrışma sürecine girmiştir. Bu çerçevede ortaya atılan kavram “nöbetleşe yoksulluk” kavramıdır (Işık ve Pınarcıoğlu, 2009: 40; Es, Başkurt ve Zengin, 2013: 31). Bu kavramın amacı ise, eşit olmayan güç ilişkileri temelinde kentli yoksul kesimde bir grubun diğerlerinin üzerinden zenginleşmesini, refahını artırmasını tasvir etmektir. Bu kavramın özellikleri koşullara göre değişebilse bile bazı temel özellikleri sıralayabilmektedir. Bu temel özellikler şunlardır (Işık ve Pınarcıoğlu, 2009: 40) :

- “Her seferinde arsa ve konut piyasasında kurulan ilişkilere dayanması.”
- “Çoğu kez iş piyasasında kurulmuş olan, özellikle hemşehrilik esaslı ilişkilerle eklemlenmesi.”
- “Bu piyasalarda yaratılan getirilerin sistem içinde yer alanlara eşitsiz dağıtımı.”
- “Bu eşitsiz getiriler temelinde yükselen politik ilişkiler.”

Nöbetleşe yoksulluk temelde kent yoksullarının kendi içinde oluşturdıkları bir ortaklıktır. Bu ortaklık sistemi; kente önceden gelmiş göçmenlerle kentte ayrıcalıklı konumda bulunan bazı grupların, kente sonra gelen göçmenlerle diğer ayrıcalıksız gruplar üzerinden zenginleşmeleri süreci olarak işlemektedir. Bu anlamda kendi arasında dayanışma içeren bir ortaklık niteliğindedir. Aynı zamanda diğer grupların dışlanması ve imtiyazsız konuma itilmesini de içermekte olan bir işleyiştir (Işık ve Pınarcıoğlu, 2009: 155-156; Dünder, 2011: 121).

1.2.2.4 Ultra Yoksulluk:

GTÖ ve DSÖ’nün geliştirmiş olduğu bir kavramdır. Amacı yoksulluğun şiddetini ölçmektir. Bu tanıma göre, gelirinin tamamını harcadığı halde, mutlak yoksulluk ölçümünde

geçen günlük kalori miktarının yalnızca %80'ini karşılayabilenler “ultra yoksul” sayılmaktadır. DB bu tanıma benzer bir tanımda bulunmuştur. “Olağanüstü yoksulluk” olarak geçen bu tanımlamaya göre 2020 yılında günlük 1.90 dolardan düşük geliri olanlar, olağanüstü yoksul olarak ifade edilmektedir (DPT, 2001: 106; Lakner, Mahler, Negre ve Beer, 2020: 2).

DB, küresel çapta meydana gelen Covid19 salgını nedeniyle 60 milyon insanın olağanüstü yoksulluğa sürüklendiğini, tüm ülkelerin Gini endekslerinin pandemi nedeniyle %2 arttığı takdirde ise bu sayının 94 milyona ulaşacağını ileri sürmektedir (Lakner vd., 2020: 3).

1.3 Yoksulluğun Genel Nedenleri

Yoksulluğun nedenine yönelik yapılan çalışmalarda ki görüşler yaş, dini inanç, ırk, dünya görüşü, eğitim, gelir düzeyi gibi unsurların ötesinde, yerleşim yeri ve gelişmişlik düzeyine bağlı farklılıkların yoksulluğun temel sebebi olduğunu söylemektedir. Yoksulluk nedenleriyle ilgili ileri sürülen görüş ve değerlendirmeler zaman içinde değişiklik gösterebildiği gibi farklı toplum kesimlerinin değerlendirmeleri arasında da farklılıklar görülmektedir. Bunun yanı sıra yoksulluk tanımı genişledikçe yoksulluk nedenlerini saptamak da güçleşmektedir. Bu anlamda tek bir başlıkta sunulması kolay değildir. Zira yoksulluk türlerinin çoğu farklı nedenlerden kaynaklanmaktadır (Şenses, 2001: 146,148; Berk, 2008: 24).

Yoksullukla mücadele politikalarının etkin olabilmesi yoksulluğa neden olan faktörlerin saptanması, analiz edilmesi ve değerlendirmesinin gerçekçi ve iyi bir şekilde yapılmasıyla gerçekleşebilmektedir. Bu nedenle yoksulluk nedenleri, yoksullukla mücadele anlamında önem arz etmektedir. Bu nedenler birçok alanla bağdaştığından dolayı yoksulluğun oluşmasında etkili olan faktörleri ayrı başlıklar halinde aşağıda açıklanmıştır.

1.3.1 Küreselleşme

Kapitalizm olmadan küreselleşmeden bahsetmek imkânsızdır. Diğer bir deyişle ortaya çıkışını kapitalizme borçlu olan küreselleşme olgusu ekonomik ve diğer alanlarda yayılmasını kapitalizm sayesinde devam ettirmektedir. Bu noktada dünya çapında mali sistemlerinin gelişimi ve her yere yayılmasındaki itici güç kapitalizmdir. Kapitalizm, yüksek karların ve getirinin peşinden giderken piyasa mekanizmalarıyla da kitleleri yoksullaştırmaktadır (Pehlivan, 2010: 38).

Küreselleşme, siyasal, ekonomik ve sosyo-kültürel olmak üzere üç boyutlu bir kavramdır. Siyasal boyutu, siyasi düzlemde meydana gelen güçlerin kendi birliklerinin yoğunlaşması

sonucunda örgütlenmelerin kurumsallık kazanarak diploması ve otoriteye yansımaları olarak yer almaktadır. Dünya ekonomisinde önemli güç elde eden çok uluslu firmalar “yenidünya düzeni” adı altında tek kutuplu bir dünya oluşturmuşlardır. Ekonomik boyutu, iletişim ve taşımacılık sektörlerinde yaşanan gelişmeler bir dünya pazarının gelişmesine yol açmış bununla birlikte birkaç ülkede ortaya çıkan çok uluslu firmalar üretim ve pazarlama olanaklarına ve dünya çapında dağıtım kanallarına sahip olmuşlardır. Küreselleşmenin sosyo-kültürel boyutu ise kısaca siyasal ve ekonomik boyutta yaşananların kültüre yansımasıdır. Bu anlamda dünyada yaşanan kültürel bütünleşme, kültürleri ve tüketici davranışlarını benzerleştirmekte ve standartlaştırmaktadır (Kaypak ve Haytoğlu, 2016: 719).

Küreselleşme, çok uluslu şirketlerin daha güçlü bir duruma gelmesini sağlamak ve gelişmiş ülkeleri daha fazla kalkındırmakta aynı zamanda azgelişmiş ülkeleri yoksullaştırmaktadır. Küreselleşmenin getirdiği bu durum tüm dünyada derin toplumsal eşitsizlikleri keskinleştirmekte ve yoksulluğun hızla yayılmasına neden olmaktadır (Es ve Güloğlu, 2004: 87).

2. Dünya Savaşı’ndan 1970’lere kadar benimsenmiş ve “altın çağ” olarak ifade edilen Keynesyen politikalar iç pazarın doyuma ulaşması, hammadde fiyatlarında ki artış ve tüketicilerin değişen tercihleri dolayısıyla terk edilmeye başlanmıştır. Yaşanan bu durum da içe dönük sanayileşme stratejisi uygulayan ülkelerin, artan finansal ihtiyaçların karşılanması amacıyla petrol ihraç eden ülkelerin ellerinde bulundurdıkları fonları ve dolar rezervlerini sanayileşmiş ülkelerin finans kuruluşları aracılığıyla azgelişmiş ülkelere yönlendirmeye başlamıştır. Böylece uluslararası kuruluşlar güdümünde neoliberal politikalar azgelişmiş ülkelerin büyük bir çoğunluğunu kapsayacak bir şekilde yaygınlaşmıştır (Uyanık, 2008: 212).

Küreselleşme ve neoliberal politikaların yaygınlaşması 1970’lerin ortalarından itibaren serbest piyasanın hâkimiyetini güçlendirmiş, özelleştirme kavramıyla birlikte merkezi yönetimlerin sosyal politikadaki etkinliği azalmıştır. Aynı zamanda bu durum sonucu merkezi yönetimin bir takım görev ve sorumlulukları yerel yönetime devredilmiştir (Gül, 2006: 81).

Türkiye’de bu durum, neoliberal ekonomi politikalarının devreye girmesiyle ülkedeki zengin ve yoksul arasındaki fark artmış ve yoksulluk, toplumda daha şiddetli bir biçimde görülmeye başlanmıştır. Dünya pazarından ithal ürünler ülkemizde talep görmüş böylece uluslararası firmalar zenginliklerini artırmıştır. Artan zenginleşme sonucu gelir dağılımındaki bozukluk iyice hissedilmeye başlanmış bununla birlikte yoksul kesimin toplumdaki görünürlüğü artmıştır (Açıkgöz ve Yusufoglu, 2012: 89).

1.3.2 İşsizlik ve Ücretlerin Düşüklüğü

İşsizlik ve yoksulluk birbirlerini etkileyen aralarında sıkı bir ilişki olan iki kavramdır. Yoksul olan bireylere bakıldığında görülecek sorunlardan birkaç tanesi işsizlikle ilgilidir. Çünkü bu kişiler çoğunlukla işgücü piyasasında tutunamayıp, işsiz ya da eksik istihdam gibi durumlarla karşı karşıya gelmektedir. Bu anlamda işsizlik, yoksulluğun nedeni ve sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu noktada işsizlik, hem gelişmekte olan ülkelerde hem de gelişmiş ülkelerde önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır (Gürer, 2010: 129; Arpacıoğlu, 2012: 34). Gelişmekte olan ülke konumunda olan Türkiye için de bu durum aynıdır. Fakat ülkemizde geliri olmayan bireyler sağlık harcamalarından eski adıyla “Yeşil Kart” yeni adıyla 60-c-1 aracılığıyla muaf tutulması bunun yanı sıra işsizlik sigortası gibi uygulamalarla birlikte işsizlere geçici bir güven sağlamaktadır. Bu anlamda diğer benzer konumda olan ülkelere nazaran Türkiye daha iyi bir durumdadır (Batal, 2016: 306). Fakat işsizlik, genel hatlarıyla yoksulluğun ana nedenlerinden biri olmasına karşın, kimi ülkelerde bu durum farklılık göstermektedir. Bu ülkelerde uygulanan sosyal politikalar dolayısıyla işsizlik, açık bir yoksulluk unsuru olarak görülmemektedir. Bu durumun en bariz örneği İskandinav ülkeleridir. Bu ülkelerde, hem işsizlerin hem de iş görenlerin yoksulluk niceliği birbirine oldukça yakındır. Bundan dolayı, İskandinav ülkelerinde yoksulluk riski ile işsizlik oranı arasında doğrudan bir ilişki bulunmamaktadır. Bu da demek oluyor ki bir ülkede yoksulluğu önlemek için uygulanan sosyal politikalar yeterlilik gösterdiği takdirde, yüksek işsizlik oranları, yoksulluk üzerinde önemli derecede etki göstermemektedir (Gündoğan, 2003: 163; Karayılmaz, 2019: 45).

İşsizlik profilini ortaya çıkarmak, işsizlik ve yoksulluk arasındaki ilişkiyi doğru bir şekilde belirlemek için oldukça önemlidir. Burada dikkate alınacak temel noktalar işsizlerin demografik özellikleri, işsizlik nedenleri ve süreleridir (Şenses, 2001: 168).

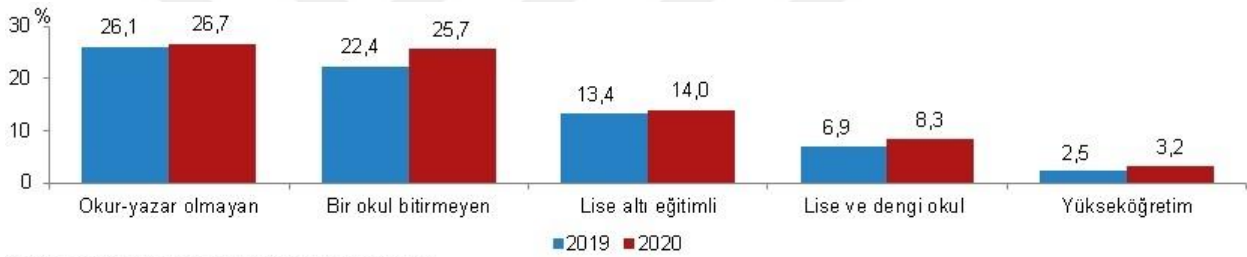
İşgücü piyasalarında son yıllarda ortaya çıkan ve kökleşen şartlar, iş görenlerin refah seviyesi üzerinde olumsuz bir etki yaratmaktadır. Geçmiş dönemlerde genellikle çalışmayanlar için geçerli olan yoksulluk kavramı artık çalışanları da etkilemekte ve bireyler gelir kaynağı olsa bile kendilerini ya da ailelerini yoksul olmaktan kurtaramamaktadır. Bu durum azgelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin yanı sıra gelişmiş ülkelerde de önemli bir sorun haline gelmektedir (Kanyılmaz, 2007: 784).

1.3.3 Eğitim

Günümüzde yaşanan yoksulluk probleminin temelinde eğitimsizliğin olduğu kabul edilmektedir. Yoksulluğun nedenlerinden en çarpıcı olan eğitimsizlik ya da düşük eğitim, düşük ücrete, düşük ücret ise kötü yaşam koşullarıyla domino taşı etkisini gösteren ve yoksulluktan yoksulluğa doğru kısır bir döngü yaratan bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (Arpacioğlu, 2012: 31; Karayılmazlar, 2006: 214).

Yoksulluk hususunun en önemli unsurlarından biri, kişinin evrensel standartlarda geçerli bilgi, beceri ve niteliklilik ile donatılmış olması yani eğitimidir. Bu anlamda rakip ekonomiler dikkate alındığında eğitime yönelik faaliyetler hayati önem kazanmaktadır (DPT, 2001: 64).

Tablo 1.0.2 Eğitim Durumuna Göre Yoksulluk Oranı (%), 2019- 2020

Kaynak: (TÜİK, 2021)

Tablo 1.2 de Türkiye’de eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %50’si dikkate alınarak hesaplanan yoksulluk oranları yer almaktadır. Buna göre okur-yazar olmayan bireylerin %26,7’si yoksulluk oranlarında en fazla paya sahip grup olduğu görülmektedir. Yükseköğretim mezunu bireylerin ise %3,2 ile en düşük paya sahip olduğu görülmektedir. Bu çerçevede yoksulluk ve eğitim düzeyi arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Öyle ki okur-yazar olmayan bir bireyle ilkokul mezunu arasında bile yoksulluk oranında farklılık olduğu görülmektedir.

1.3.4 Göç

Cumhuriyet döneminin başlangıcından bu yana ve sanayinin gelişmesiyle birlikte yaşanan nüfus artışı ve köyden kente doğru gerçekleşen göçlerle kentlerin ve kentleşmenin oranı artmıştır. Bu durumun büyük şehirlerin sayıca artışını meydana getirmiş ve bu artış ile birlikte, gecekonduların sayısında hızlı bir artış yaşanmıştır. Bu durum çevre, ulaşım ve yeşil alan sorunlarını beraberinde getirmiştir. Bunun yanı sıra çalışabilir nüfus oranının artması, yeni iş alanlarının oluşmasını zorunlu kılmış fakat kaynakların yetersizliği işsizlik oranlarının artışına

neden olmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye nüfusunun sadece dörtte biri kentlerde yaşarken, bu oran dönüşerek zamanla nüfusun %90'dan fazlası kentlerde yaşamaya başlamıştır (Batal, 2016: 306; Doğan ve Bostan, 2019: 68). Bu durumun oluşmasında, tarım alanlarının daralması ve bölüşülmesi, alınan randımanın düşüklüğü, tarımda makineleşme sonrası insan gücüne olan ihtiyacın azalması gibi “kırsal iticiliği” ile sosyal ve kültürel olanaklarıyla öne çıkan kentin cazibesi faktörleri yatmaktadır (Kule ve Es, 2005: 272).

Sadece göçerler için değil, göç veren ve göç alan bölgeler için de yoksullaşma meydana gelmektedir. Örnek olarak, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden göç alan Mersin, Adana ve Antalya illeri göç öncesi ve sonrası yoksulluk oranlarında artış meydana gelmesi bu durumun tipik bir göstergesidir. Buna ek olarak, eski Yugoslavya'nın parçalanması, Bulgaristan'ın yaşamış olduğu iç sorunlar vb. dış göç dalgasına neden olmuştur. Bu bölgelerden gelmiş olan göçerlerin beslenme ve barınma ihtiyaçları ekonomide ek bir yük meydana getirmiş, geri dönmeyenlerin ise yoksul kesime katıldığı gözlemlenmiştir (Gedikoğlu, 2015: 17,18).

Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde iç göçler hız kazanmışken benzer durum ülkeler arasında da gerçekleşmiştir. 1960'larda yaşanan sanayileşmenin yoksullukla mücadelede çözüm olabileceği düşüncesi yerini önce 1970'lerde sermaye yoğun yatırımlarla çözülebileceği görüşüne bırakmış daha sonra 1980'lerde küreselleşmenin etkisiyle serbest piyasa mekanizmasının işlerlik kazanması yoluyla yoksulluğun azaltılması planlanmıştır. Bu durum var olan yoksulluğun daha da derinleşmesine neden olmuştur. Yaşanan küreselleşmeyle birlikte yeniden yapılanma süreci az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ki kırsal kesimleri olumsuz yönde etkilemiş ve bu kesimler başka ülkelere göç etmek zorunda kalmışlardır (Okumuş, 2010: 108).

2011 yılında Suriye'den Türkiye'ye göçmen akını başlamıştır. Özellikle sınır illeri başta olmak üzere toplam 1.2 milyon Suriyeli göçmen Türkiye'nin çeşitli illerinde yaşamaktadır. Bu göçmenler bulundukları illerde ucuz işgücü olarak değerlendirilmiş, etnik ve kültürel farklılıklardan dolayı ayrıştırılmış ve dışlanmaya kadar varan çeşitli uygulamalarla yoksulluğa sürüklenmiştir. Toplumsal etkilerden ekonomik etkilere kadar birçok boyutta özellikle kentlerde yaşanan bu göç akımı sonucunda kalıcı sorunlar oluşmuştur (Oytun ve Gündoğar, 2015: 12,16,34). Bu çerçevede yoksulluğun diğer bir nedeninin iç göçler ve dış göçler olduğu görülmektedir.

1.3.5 Hanehalkı Özellikleri

Hanehalkı bileşimi, yoksulluk seviyesinin belirlenmesinde çok önemli bir faktör olarak yer almaktadır. Zira çalışan bireyin münferit olarak sahip olduğu gelir yoksulluk riski taşımayabilecekken hane özellikleri, yoksulluk riskini ortaya çıkarabilmektedir. Diğer bir taraftan çalışan birey yoksulluk riskiyle karşı karşıyayken hane özellikleri, bireyi yoksulluk riskinden uzak tutabilmektedir. Bir diğer husus ise bireyin eğitimini tamamladıktan sonra çocuk sahibi olması ya da çocuk sayısını sınırlaması durumunda aynı gelir seviyesinde olsa bile çalışan yoksulluk riskini azaltmış olabilmektedir (Erdoğdu ve Kutlu, 2014: 72).

Schiller'e göre istihdam edilme anlamında iki ebeveyne sahip haneler, tek ebeveynli hanelere nazaran ciddi bir üstünlüğe sahiptir. Bu üstünlüğün sebebi olarak iki ebeveynli hanelerde ki iş bölümündeki dengenin sağlanmış olmasıdır. Genellikle baba gelir elde etmek için işgücü piyasalarındaki faaliyetlerini yürütürken, ikinci ebeveyn ise gelir elde etmenin yanı sıra ev işleri ve çocuk bakımını da üstlenmektedir. Tek ebeveynli ailelerde ise hem evdeki işler hem de işgücü piyasasındaki faaliyetler aynı anda yapılmak zorunda olduğu için bu ailenin geliri iki ebeveynli hanelere kıyasla daha azdır. Buna ek olarak tek ebeveynin kadın olması halinde, hanenin geliri daha da azalmaktadır. Çünkü kadınların aldığı ücretler erkeklerin aldığı ücretlere oranla daha azdır. Sonuç olarak, tek ebeveynli hanelerde yoksulluk oranı daha yüksektir (İncedal, 2013: 39).

Yoksulluk seviyesinde ve görünümünde değişimlerin temel faktörlerinden birisi ise aile yapılarında gelişen değişiklikler ve bunun sonuçları olarak ortaya çıkan yeni hanehalkı türleridir (Şenses, 2001: 157). Hanede bulunan çocuklardan birinin evden ayrılması ya da evlenmesiyle ortaya çıkabilen değişiklikler hane ihtiyaçları ve gelirini olumlu ya da olumsuz etkilemesi anlamında önem arz etmektedir. Fakat erkeklerin ekonomik durumu kadınların ekonomik durumuna kıyasla değişikliklerden daha az etkilenmektedir. Kadınların özellikle boşanma sonrasında çocukların velayetinin anneye verilmesi ve nafaka uygulamasının çok yaygın olmaması gibi faktörler nedeniyle kaybedilen geliri telafi edememektedir (Cankal, 2006 akt. Akçakaya, 2009: 13).

1.3.6 Konut Problemleri

Yoksul bireylerin yaşam koşullarının değerlendirilmesinde dikkate alınması gereken bir diğer unsur hane yapısıdır. Bu yapıyı hane nüfusu ve konut durumu olarak ele almak gerekmektedir. Hane nüfusunun kalabalık olması konut içi problemleri beraberinde

getirmektedir. Buna göre yoksul aileler, genellikle gecekondu tipi olarak geçen ve sağlıklı, kalabalık ve gelişim anlamında daha az olanaklara sahip mekânlarda yaşamakta ve hayata tutunma seviyeleri oldukça düşük olmaktadır. Bu evlerin gerek iç tasarımı, güvenilirliği, dayanıklılığı gerekse rutubet, haşere, çatı akması gibi fiziksel unsurları nedeniyle yoksulların yaşamlarını zorlaştırmaktadır. Yoksul bireylerde evinin düşük seviyesiyle kendini özdeşleştirmektedir. Kısaca bireylerin yaşadığı konut ve konutun sunduğu imkânlar yoksullukla ilişkili nedenlerden bir tanesidir (Açıkgöz ve Yusufoglu, 2012: 96,97).

1.3.6 Gelir Dağılımı

Yoksulluk, ortalama gelir seviyesi ve gelir dağılımında oluşan eşitsizliğin düzeyiyle yakından ilişkilidir (Şenses, 2006: 149; Okumuş, 2010: 97). Gelir dağılımında oluşan eşitsizliğe değinmeden önce gelir dağılımının genel bir tanımını yapmakta fayda vardır. Tanım olarak gelir dağılımı, “ *bir ülkede belirli bir süre içinde üretilen ulusal hasıla veya gelirin bireyler, gruplar veya üretim öğeleri arasında dağılımı olarak tanımlanabilir.*” Belirli bir gelir seviyesinde gelirin dağılımındaki eşitsizlik ile yoksul bireylerin oranı arasında doğru orantı bulunmaktadır. Bu çerçevede gelir dağılımını ve eşitsizliğini belirleyen temel unsurlar yoksulluğu belirleyen unsurların da ortaya çıkarılmasında önem arz etmektedir (Aktan ve Vural, 2002b: 1-2).

Gelir dağılımında meydana gelen değişimler, küreselleşme gibi yapısal faktörlerden ya da ülkenin makroekonomik performansının kötüleşmesinden kaynaklanabilmektedir. Bu çerçevede gelir dağılımını belirleyen faktörler; “iş gücü piyasası ve iş gücünün dağılımı, servetin dağılımı, eğitim seviyesi, sosyal düzenlemeler, dünya ekonomisindeki ve ülke ekonomisindeki değişimler ve politikalar” olarak sıralanabilmektedir (Kuştepelı, 2004: 4).

Neoliberal politikaların ve bunlarla eş zamanlı yürütölen istikrar programlarının uygulandığı ölkelerde yoksulluğun şiddetinin arttığı gözlemlenmiştir. Birçok ölkede gelir dağılımı daha da bozulurken hem mutlak, hem de görelı yoksulluk artmış, sınıflar arası kutuplaşma daha da belirginleşmiştir. Çeşitli nedenlerle artan işsizlik, reel ücretlerde meydana gelen hızlı düşüş, buna karşılık üst gelir gruplarının yüksek reel faizlerden elde ettiğı kazançlar, gelir adaletsizliğini ve yoksulluğu arttıran faktörlerin arasında yer almıştır (Akçakaya, 2009: 19).

Yoksulluk her koşulda ona maruz kalan bireyler için mücadele etmesi oldukça zor bir olgudur. Gelir dağılımındaki adaletsizlikler ise yoksullukla başa çıkılmasını şüphesiz daha fazla zorlaştırmaktadır. Toplam gelirin büyük kısmını nüfusun küçük bir kesiminin alması, aynı zamanda milyonlarca insanın açlık ve yoksullukla mücadele etmesi toplumda zıtlıkları da

beraberinde getirmektedir. Bununla birlikte zengin kesimin genellikle batı bölgelerinde yaşamaları, doğu bölgelerindeki insanların ise genellikle yoksul olması, bölgesel farklılıkları meydana getirmektedir (Gürer, 2010: 126).

1.3.7 Bölgelerarası Farklılıklar

Ülkeler ve ülkelerin içindeki bölgelerin sahip olduğu demografik, ekonomik, politik, sosyal ve kültürel özelliklere göre farklılıklar görülmektedir. Bu durum yoksulluk sorununun nedenleri arasında bulunmaktadır. Çünkü üretim ve bu üretim sonucu elde edilen artı değerler, coğrafi bölgeler arasında adil bir şekilde paylaşılmamaktadır (Demiral, Evin ve Demiral, 2007: 5).

Coğrafi anlamda bölgesel özellikler, bir ülkenin tümünü etkileyebileceği gibi, o ülkenin belirli bölgelerini tesiri altına alarak, bu bölgelerin yoksulluğunu olumlu ya da olumsuz etkileyebilmektedir. Örnek olarak, Vietnam'ın kuzey bölgelerinde sürekli tayfunların meydana gelmesinden dolayı bu bölgelerde çevre koşullarını olumsuz etkilemektedir. Bunun yanı sıra Bangladeş'te meydana gelen sel felaketlerinin de ekonomik kalkınmada olumsuz bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir (Şeker, 2008: 16; Cennet, 2010: 28).

Hem coğrafi bakımdan dezavantajlı bölgeler ve yatırım önceliklerine dayalı politikalarındaki eksiklikler hem de kesintisiz ya da güvenli pazara yakınlık, enerji kaynağı, kalifiye iş gücü, ulaşılabilirlik gibi unsurları ve yatırıma dönüştürülebilir sermayenin yetersiz birikimi, Türkiye'de bölgeler arasında dengesiz gelişimi meydana getirmiş olup bu gelişim sonucu yaşanan yoksulluk ve yoksulluktan bireysel olarak çıkış yolu bulma çabası olarak göç, mutlak ve göreceli yoksulluk hesaplamalarına doğrudan yansımaktadır (Kule ve Es, 2005: 272).

Tablo 1.3 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel Sonuçları, 2020

Anket yılı	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gelir referans yılı	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
TR Türkiye	10 774	11 859	13 250	14 553	16 515	19 139	21 577	24 199	28 522	33 428
TR1 İstanbul	14 873	16 126	18 248	19 062	22 067	26 041	30 895	34 912	40 749	49 239
TR2 Batı Marmara	10 723	12 050	13 400	15 130	16 245	20 102	22 872	25 786	29 505	33 141
TR3 Ege	12 924	13 947	15 243	15 582	17 532	20 246	22 421	25 229	30 337	35 785
TR4 Doğu Marmara	10 772	12 758	14 098	15 723	18 243	20 268	23 662	25 541	29 249	33 579
TR5 Batı Anadolu	12 455	14 160	16 294	18 460	20 510	23 786	24 159	27 313	32 384	38 022
TR6 Akdeniz	10 276	10 798	11 849	12 933	14 871	17 193	19 390	22 056	24 969	29 520
TR7 Orta Anadolu	9 406	10 786	11 174	13 169	14 398	16 234	17 957	20 008	25 159	27 564
TR8 Batı Karadeniz	9 264	10 511	11 515	12 771	14 464	16 760	19 422	21 277	25 295	28 369
TR9 Doğu Karadeniz	9 374	10 407	12 366	13 974	15 172	17 814	18 760	20 900	26 851	31 064
TRA Kuzeydoğu Anadolu	7 109	7 338	8 521	9 964	11 602	13 604	14 840	16 306	19 055	20 925
TRB Ortadoğu Anadolu	6 492	6 999	7 740	9 086	10 412	12 614	13 314	14 322	17 420	19 185
TRC Güneydoğu Anadolu	5 418	5 870	6 920	8 087	9 089	9 833	11 231	12 921	15 706	18 927

Kaynak: (TÜİK, 2021b).

Tablo 1.3'de ki TÜİK 2020 verilerine göre yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri 2020 yılında en yüksek gelir 49 bin 239 TL ile TR1 (İstanbul) bölgesi ikinci olarak

38 bin 022 TL ile TR5 (Batı Anadolu) bölgesi ve 35 bin 785 TL ile TR3 (Ege) bölgesi olmuştur. En düşük ise 15 bin 198 TL ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkâri) bölgesi olarak yer almıştır. Yukarıda ki bilgiler gelir eşitsizliğinin coğrafi bölgeler üzerinde ki etkisi ve şiddetini yansıtmaktadır.

1.3.8 Vergideki Adaletsizlikler

Devlet, kamusal harcamalarını karşılamak için anayasanın ilgili maddesi gereğince vergi almaktadır. Vergiler toplanırken bir takım faktörler yer almaktadır. Bu faktörler vergilerin oranı, konusu ve kapsamı, dolaylı ya da doğrudan oluşu anlamında firmalar, bireyler ve toplum üzerinde bir takım etkiler oluşturmaktadır (Pekdaş, 2019: 11).

Gelir vergisi, kurumlar vergisi gibi doğrudan vergiler, kazanç üzerinden alınmakta ve vergi yükü bir başkasına yansıtılamamaktadır. Bu sebeple sadece belirli kişiler doğrudan alınan vergilerden etkilenmektedir. Emlak vergisindeki bir artışın sadece emlak sahiplerini etkilemesi bu duruma örnektir. Katma Değer Vergisi (KDV), Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) gibi dolaylı vergiler ise harcama üzerinden alınmaktadır. Bu nedenle vergi yükünü bir başkasına yansıtmak mümkündür. Dolaylı vergilerin özelliği, gelir seviyesi gözetmeksizin, mal ve hizmetlerden yararlanan herkesin aynı oranda vergi ödemesidir. Bu anlamda dolaylı vergilerde uygulanacak artışlar sadece belirli kişileri değil toplumun tamamını özellikle yoksul kesimi etkileyecektir. Zira gelirin çoğunu tüketime harcayan yoksul kesimin alım gücü azalacaktır (Yalçın, 2008: 14).

Toplumda görece refah düzeyi yüksek olan bireyler, gelirin büyük bir kısmını tasarruf edebilirken, düşük gelire sahip bireyler gelirin neredeyse tamamını tüketime ayırmaktadır. Bu nedenle, dolaylı vergilerde meydana gelen artışlar yoksul kesimi olumsuz etkilemekte ve yoksulluğun şiddetini daha da artırmaktadır (İncedal, 2013: 37,38).

1.3.9 Ekonomik Krizler

Kriz, önceden tahmin edilemeyen ve ya bilinmeyen bir takım gelişmelerin bir anda ortaya çıkarak mikro düzeyde firmaları, makro düzeyde ise devleti ciddi bir şekilde etkileyen sonuçlar ortaya çıkarmasıdır (Şen ve Aktan, 2011: 1225). Dünyada yaygın olan ekonomik krizler çeşitli biçimlerde ortaya çıkabilmektedir. Fiyatlar genel düzeyinde ani düşüş, işsizlik oranında ani artış, iflaslar, üretimde meydana gelen hızlı daralma, borsada yaşanan çöküş, spekülasyon hareketleri gibi unsurlar ekonomik krizlere verilecek başlıca örneklerdir (Yılmaz, 2006: 23; Şen ve Aktan, 2011: 1229).

Ekonomik krizler, meydana geldiği dönem ve sonrasında birçok sosyal ve ekonomik sıkıntılara yol açmaktadır. Ülkede çalışan ya da çalışmayan fark etmeksizin bireyleri ekonomik anlamda zor duruma sokmakta, toplumda panik ve huzursuzluğun yaşanmasına neden olmaktadır. Bunun yanı sıra milli gelirde hızlı bir düşüşle birlikte yoksulluğun artmasına neden olmaktadır (Yalçın, 2008: 9).

Ekonomik kriz yoksul kesimin yaşam standardını birçok şekilde olumsuz etkilemektedir. Emek üstünden kazanılan gelirleri azaltarak reel ücretlerde düşüşe neden olarak işsizliği artırmaktadır. Ekonomik faaliyetlerde meydana gelen azalma sonucu emek üstünden kazanılamayan diğer gelirler de azalmaktadır. Ülkede yaşam standartlarının düşmesiyle özellikle hane üyeleri arasında gerçekleşen özel transferler de gerilemektedir. Makro düzeyde gerçekleşen ekonomik krizler, yoksul bireylerin yoksullukla başa çıkma yeteneklerini zayıflatmaktadır. Bu durum ise fiziki, mali ve beşeri sermaye birikiminin yavaşlamasına neden olmaktadır (Bilge, 2009: 127).

Ekonomik krizlerden en ağır şekilde etkilenenlerin fakir ya da yardıma muhtaç yoksullar olduğu yapılan çalışmalarla belirlenmiştir. Ekonomik krizlerin yoksulluğu doğrudan etkilemesi ve bu etkinin görece şiddetli olmasından dolayı yoksulluk politikalarına önem verilmesi gerekmektedir (Bilge, 2009: 145; İncedal, 2013: 37).

1.4 Türkiye’de Yoksullukla İlişkili Olan Sosyal Problemler

1.4.1 Yoksulluk Kültürü

İlk olarak Oscar Lewis tarafından 1960’lı yıllarda ortaya atılmış olan yoksulluk kültürü kavramında Lewis, Meksika ve Porto Riko’daki kent yoksullarıyla ilgili yapmış olduğu çalışma sonucunda, yoksulluk kültürünün bir kuşaktan diğerine aktarılan bir yaşam biçimi oluşturduğunu ileri sürmüştür (Dönmez, Öğülmüş, Tatlıdil ve Ersöz, 2010: 13). Yoksulluk kültürü üzerine yürütülen çalışmalarda yoksulluk, sosyal değişim sürecinde geleneksellik ve modernlik arasındaki zıtlıklar çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra sosyal öğrenme sürecine ait bir parça olarak görülmektedir. Ayrıca yoksulluğun belirli gelir gruplarının yaşamlarını sürdürdüğü çevreyi de yani kent içi yoksul mahalleler ve göçmenlerin yaşadığı bölgeleri de ele almaktadır (Ergun, 2011: 30).

Yoksulluk kültürü; yoksulluğun bireysel yetersizliklerin bir sonucu değil aksine içinde birbirini izleyen çocuk nesillerinin toplumsallaştığı daha genel toplumsal ve kültürel atmosferin bir sonucu olduğu savıdır (Giddens, 2012: 1080).

Lewis'e göre yoksulluk kültüründeki yoksullar, farklı bölgelerde ya da ülkelerde bulunmasına rağmen ortak evrensel özellikler barındırmaktadır. Buna göre, Londra'dan Meksico Cityye kadar ki pek çok şehirde alt-sınıf yerleşimlerinin aile yapısında, karşılıklı ilişkilerinde, değer sistemlerinde ve harcama alışkanlıklarında önemli benzerlikler bulunmaktadır (Lewis, 1959: 2 akt. Fatih Özdoğan, 2009: 13). Yoksulluk kültüründeki bireylerin ortak özellikleri için; yoksulların arasında birlik olmaması, yarı aç yarı tok şekilde hayatı idame ettirecek yardım sistemleri, düşük ücretler, devamlı işsizlik, eğitim yetersizliği, siyasi partilere üye olamama, ulusal refah kurumlarında çalışamama, eski giysi ve eşyaları kullanma sayılabilir (Aksan, 2012: 15). Nesilden nesile aktarılabilen yoksulluk kültürü aşması zor bir yaşam tarzı olarak değerlendirilebilmektedir (Batal, 2016: 307).

1.4.2 Sosyal Dışlanma

Sosyal dışlanma, sosyal kaynaşmanın zıttı olarak, ekonomik, sosyal ve siyasal alanlara erişememe durumunu ifade etmektedir. İlk olarak 1970'lerde Fransa'da Rene Lenoir tarafından kullanılmış olan sosyal dışlanma kavramı 1990'lı yıllardan itibaren Avrupa'da tanınarak, ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarda kullanılmaya başlanmıştır (Yıldırım, 2014: 92).

Sosyal dışlanma kavramı, dinamik bir kavram olması sebebiyle sosyal politika literatüründe birçok tanımlama ve yaklaşımla yerini almıştır. Fakat ortak bir tanım ya da kavramlaştırmanın var olduğunu söylemek güçtür (Taştın, 2010: 137). Sosyal dışlanma kavramı da yoksulluk kavramı gibi çok yönlü bir içeriğe sahip olsa da yoksulluk, sosyal dışlanma içerisinde önemli bir kavram olmasıyla birlikte tek faktör değildir (Kaya, 2009: 15,16).

Sosyal dışlanma kişilerin toplumsal hayata yeterince katılamamaları ya da toplum dışına itilmelerine sebebiyet vermekte olup bu kişilerin yoksullukla karşı karşıya kalmalarına, temel eğitim ve becerilerden mahrum kalmasına neden olmaktadır. Haliyle de toplumsal ve çevresel ağ kurması, etkinliklere katılması, emek piyasalarına, gelir getirici faaliyetlere, eğitim-öğretim olanaklarına ulaşımının kısıtlı ya da imkânsız olması kaçınılmaz hale gelmektedir. Bu kesimin elindeki güç oldukça sınırlı olduğu için karar alma süreçlerine katılımı sınırlı gerçekleşmekte buda kendini güçsüz ve aciz hissetmesine neden olmaktadır (Adaman ve Keyder, 2006: 6; Kaypak, 2013: 6)

Sosyal dışlanma için geçmişten günümüze değişerek gelen bir kavram olduğunu, tüketim ve istihdam alanlarının yanı sıra etniklik, akrabalık ve coğrafi aidiyetlik gibi çeşitli hususlarda da ortaya çıktığını ve çeşitlendiğini söyleyebiliriz (Koçancı, 2014: 4).

Sosyal dışlanma daha detaylı olarak aşağıdaki şekilde nitelendirilmektedir (Room'dan aktaran. Adaman ve Keyder, 2006: 7).

- “ Çok boyutlu bir kavram olup gelirin dışında yaşam standartlarını belirleyen birçok göstergelyi içermektedir.”
- “ Sürekli değişim içinde olan bir bakış açısıyla ve bir süreç olarak incelenmeli ve dışlanmayı tetikleyen unsurların süreç içerisinde incelenmesi gerekmektedir.”
- “ Sosyal dışlanma ilişkilerde kendini gösterir. İlişkilerdeki sosyal iştirakin yetersizliği, sosyal uyumun bulunmayışı ve güçten yoksunluk gibi sorunları ön plana çıkartır. “
- “ Toplumun geri kalanıyla ciddi anlamda bir bağlantı kopuşuna karşılık gelmektedir. “
- “ Sosyal dışlanma mekânsal bir boyut içermektedir. Yaşanılan yerdeki kamusal hizmetlerin eksik ya da yetersiz kalitedeki sunumu da kişiyi/haneyi toplum dışına itebilir. Bunların yanı sıra, sosyal dışlanmışlığın yoğun olarak yaşandığı bir mekânda dışlanmışlıktan kurtulmak için gerekli ilişkileri kurmak da olanaksız hale gelmekte, hem kişisel güdüleme, hem de toplumsal imkân anlamında dışlanmanın kendini sürdürmesi riski artmaktadır.”

Amartya Sen'e (2000: 4,5) göre sosyal dışlanma, direkt olarak kapasite yoksunluğunun bir parçası olabilmektedir. İlk olarak sosyal dışlanmanın yoksulluk fikrinin kurucu bileşenleri olarak görülmesi gerektiği sonucuna varmaktadır. İkinci olarak, sosyal ilişkilerden dışlanmak başka yoksunluklara da yol açmakta, dolayısıyla yaşam fırsatlarımızı daha da kısıtlamaktadır. Örneğin, istihdam edilme veya kredi alma fırsatından dışlanmak ekonomik yoksullaşmaya yol açabilmekte ve bu da diğer yoksunluklara yani yetersiz beslenme veya konut sorununa yol açabilmektedir. Dolayısıyla, sosyal dışlanma, direkt olarak kapasite yoksunluğunun bir parçası olabileceği gibi dolaylı olarak çeşitli kapasite başarısızlıklarının bir nedeni olabilmektedir. Sosyal dışlanma kavramının yoksulluk ve yoksunluk literatürüne nispeten geç bir giriş yapmış olması nedeniyle, bu bağlantıların ele alınması önemlidir. Sen'in asıl öne çıkarmak istediği durum dışlanmayı ortaya çıkaran ilişkisel süreçlerdir (Tartanoğlu, 2010: 6).

1.4.3 Aile İçi Şiddet

Sosyal bir problem olan aile içi şiddet, hane içinde başlamakta ve etkisi toplumun genelinde görülmektedir. Kadınlar ve çocuklar, aile içi şiddete maruz kalanların başında gelmektedir. Bu şiddetin en fazla uygulayıcısı kocalar, bu şiddete en fazla maruz kalanlar ise kadınlar olarak öne çıkmaktadır. Bu durum gelişmiş veya yoksul ülke gözetmeksizin dünya genelinde görülmektedir (Açıkgöz ve Yusufoglu, 2012: 107).

Sosyo-ekonomik anlamda özgüven eksikliği yaşayan hane erkeği, bu durumu eşine veya çocuklarına baskı uygulayarak içsel tatminiyetini sağlamaya çalışmaktadır. Bu durumda erkek kısmen duygusal olarak kendini tatmin etmesine karşın bu baskıya maruz kalan kadın ve çocuklar için yoğun duygusal problemler oluşmaktadır. Bu durum yoksulluğun daha fazla derinleşmesine yol açmaktadır (Batal, 2016: 307).

Aile içi şiddet, ataerkil ilişki sürdürmede başvurulan bir araç olması dolayısıyla erkek tarafından kadına yapılmakta ve amacı kadını baskı altında tutarak üstünlük kurmak olmaktadır. Böylece toplumda sosyal ve ekonomik statü düşüklüğünü kadına uygun görmekte ve bu şekilde devamını sağlamaktadır. Bu ikincil konumundan dolayı kadınlar bu durumdan olumsuz olarak etkilenmektedir (Aşkın ve Aşkın, 2017: 18).

Aile içi şiddet olgusu yoksul ailelerde daha yaygın olarak görülmekte hatta bu durum bazı yoksul kadınlar tarafından alışılmış olağan bir durum olarak kabul edilmektedir. Bu durumun altında yatan faktörlere bakıldığında yoksul kadınların, bilinç seviyesinin düşük olması, eğitimsizlik, öğrenilmiş çaresizlik ve destek bulamama olduğu görülmektedir. Yoksulluk kültürü kapsamında yer alabilecek bir olgu olan aile içi şiddet, yoksul ailelerde şiddet kültürü olarak gelişmektedir. Bu gelişimin altında yatan en büyük unsur, şiddetin öğrenme yoluyla aktarılmasıdır. Yoksul erkekler, çocukluk dönemlerinde babalarından gördüğü şiddeti öğrenerek bunu normalleştirip daha sonra eşlerine ve çocuklarına uygulamaktadırlar (Açıkgöz ve Yusufoglu, 2012: 108,109). Aile içi şiddetle etkin mücadelede devlet kurumlarının ve hükümetlerin kararlılığı ve kaynak aktarımı önemlilik arz etmektedir (Altınay ve Arat, 2008: 113).

1.4.4 Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, yoksulluk düzeyi ve profili üzerinde etkisi önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini, ekonomik kaynaklara ve eğitim olanaklarına erişim seviyesinde, bunun sonucu olarak da iş gücü piyasalarında kadınların, ikincil

piyasada yoğunlaşmasında görmek mümkündür. Kadınların olumsuz etkilendiği en çarpıcı unsur ise hane halkı servetinin eşit bir şekilde dağılmaması sonucu toprak ve sermayeye erişimlerinin çok sınırlı kalmasıdır (Şenses, 2001: 175).

Kadın ve erkeklerin toplumdaki cinsiyet rolleri, sosyal ve aile hayatlarında ki haklar ve kaynaklara erişimde var olan farklılaşmalar, kadınlar açısından iş gücü piyasasına katılımının ve eğitim imkânlarının sınırlı olmasına, kadının gelir elde edecek yeterli zamanının kalmamasına kısaca fırsat eşitsizliğinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Gerşil, 2015: 159-160). İşgücü piyasalarında da, toplumsal cinsiyet eşitsizliği kendini göstermektedir. Kadınların, enformel sektör ağırlıklı çalışmaları, formel sektördeyse düşük ücret karşılığında emeğini satması ve aynı işi yapmalarına rağmen erkeklere oranla daha düşük ücret almaları, cinsiyet eşitsizliğinin işgücü piyasalarındaki yansıması olarak söylenebilmektedir (Gilbert, 1994 aktaran Akçakaya, 2009: 11). Bunun yanı sıra kadın, elde ettiği kazancın yönetiminde söz sahibi olamazken yapılan işler sonucunda erkeklere nazaran daha fazla yıpranmaktadır (Açıkgöz ve Yusufoglu, 2012: 110).

Kadınların yoksulluktan kurtulması için sadece bir işte çalışması yeterli değildir. Çünkü işgücü piyasalarındaki cinsiyet ayrımı, ataerkil yapı, küreselleşmenin getirdiği üretim sistemi sonucu ikincil işlerde çalışması kayıt dışı çalışması gibi faktörler kadınların şiddete ve dışlanmaya maruz kalmasına neden olan faktörlerdir. Dolayısıyla kadınlar için yoksulluk çok yönlü olmaktadır. Yani kadın için yoksulluk, gelir yoksulluğunun yanında karar verme mekanizmalarına dâhil olamama, şiddete açık olma, potansiyellerini kullanamama ve dışlanma gibi olguları da içermektedir (Özpınar ve Çondur, 2007: 483).

1.4.5 Suç

Sosyal problemlerden biri olan suç, yoksullukla birbirini farklı şekillerde etkilemektedir. Bu zamana kadar yoksulluk ve suç için net bir ilişkiden bahsedilmemiş olsa da yoksulluğun suçu etkileyen önemli bir unsur olduğu varsayılmış fakat bu durum her zaman kesin olarak saptanamamıştır. Yine de yoksulluk çerçevesinde, suç için öne sürülen teori, suça meyilli olan bireylerin çoğunlukla ekonomik durumlarının iyi olmadığıdır. Bu durumda bireylerin sosyo-ekonomik durumlarının işlenen suçlar üstünde tesiri bulunmaktadır. Yoksulluk kültürünün de suç ile alakalı olduğu düşünülmektedir. Zira sosyal dışlanmayla karşı karşıya kalan ve toplumun dışında hisseden yoksul bireyler, kurallara riayet edip etmeme konusunda toplumun diğer bireylerine nazaran daha serbest davranabilmektedirler (Açıkgöz ve Yusufoglu, 2012: 104,105). Yoksulluk kültürüyle birlikte yaşayan bireylerin özellikleri arasında içgüdünün kontrolünde

zorluk, kavgaya ve suça eğilim ve alkol düşkünlüğünün yüksek olması ve yarını düşünmemek yer almaktadır (Lewis, 1965: LVI akt. Aksan, 2012: 15).

1950 ile 1980 yılları arasında ki toplumda yer alan yoksullar için dinine bağlı, cahil ama saygılı bir kent yoksulu olduğu söylenebilirken son yirmi yıl içerisinde bu durum toplumda tehlike arz eden ve suça yatkın “öteki” şeklinde değişmiştir (Kartal ve Demirhan, 2014: 146).

Yoksulluk ve suç ilişkisinin ölçüldüğü bir çalışmada (Fırat, 2015: 219) görüşülen sabıkalı kişilerin çoğunlukla yoksul bir çocukluk geçirdikleri ve isteklerini elde etmede yoksunluk yaşadığı görülmüştür. Ayrıca suça eğilimin küçük yaşta başladığı belirtilmektedir. Bu durumun yaşanmasında yoksulluğu gidermek amacıyla çocuklar istismarla karşı karşıya kalabilmekte ve suça karışabilmektedir. Suça karışan çocuk sayısı her yıl artmaktadır (Kudubeş, Kudubeş ve Bektaş, 2017: 82). Suç istatistikleri incelendiğinde, hırsızlık türü olan kapkaç, gasp gibi suçların artışıyla sokağa itilen çocuklardaki artış paralellik göstermektedir. Bunun yanı sıra işlenen suçun kolay hale gelmesi ve delil bırakma anlamında riskin az olması yaşanan sorunu büyütmektedir (Fırat, 2008: 215).

Ülkemizde işlenen suçların niteliği ve türleri sosyo-ekonomik duruma göre değişebilmektedir. Yoksullar, hırsızlık, kapkaç, gasp ve darp gibi suçlar işlerken, orta veya üst sınıftaki bireyler ise rüşvet, yolsuzluk, dolandırıcılık ve uyuşturucu ticareti gibi suçlar işlemektedir. Bu anlamda yoksul zihniyeti ortadan kaldırmaya yönelik yani yoksulluk kültürüyle mücadele etmeye yönelik çalışmaların da yoksullara yönelik olarak yapılan çalışmalar içerisinde yer alması önem arz etmektedir (Açıkgöz ve Yusufoğlu, 2012: 106,107).

1.5 Yoksullukla Mücadele Yöntemleri

Yoksullukla mücadele politikaları kapsamı ve boyutları bakımından üst düzey temel politikalar içinde değerlendirilmesi gereken bir politik önceliğe sahiptir. Devlet politikası statüsünde yoksullukla mücadele edilmedikçe, insanlığın ortak sorunu olan yoksulluğun aşılmasının mümkün olmadığı uluslararası deneyimlerde de görülmüş olup bu durum Türkiye’nin de taraf olduğu uluslararası platformlarda insanlığın ahlaki, sosyal, politik ve ekonomik sorumluluğu olarak tanımlanmaktadır (DPT, 2001: 167).

Yoksullukla mücadelede, yoksulluğun çok boyutlu ve dinamik bir yapı içermesi, bu konunun farklı zaman dilimlerine göre farklı düzeylerde ele alınmasını zorunlu kılmıştır. Takip edilecek politikalar zamana ve ülkelerin sosyoekonomik seviyelerine göre değişmektedir. Yoksullukla mücadelede ilk olarak belirlenmesi gereken husus, bu mücadelenin hangi yoksulluğa

ve kimlerin yoksulluğuna karşı olacağıdır (Gündoğan, 2008: 48; Metin, 2014: 6320). Yoksullukla mücadele kapsamında oluşturulan politikalar; zaman anlamında kısa, orta ve uzun dönemli politikalar, önlemlerin niteliğine göre koruyucu ve geliştirici politikalar, politikaların aktifliğine göre ise dolaylı ve dolaysız politikalar şeklinde sınıflandırılabilir (Şenses, 2001: 219). Bunların yanı sıra literatürde yoksullukla mücadele konusu üç açıdan ele alınmıştır. Atherton'a (1992: 197) göre bu üç çağdaş yaklaşım; mevcut kamu yardım sistemi içinde reform, sosyal sigorta yaklaşımı çerçevesinde mevcut sosyoekonomik yapının yeniden oluşturulması ve radikal sosyal reform olarak ele alınmıştır.

Yoksulluğun günümüzde geldiği nokta, mali istikrarsızlık, salgın hastalıklar gibi küresel çapta yoksulluğun artmasına neden olmasıyla birlikte geniş kapsamlı ve kaçınılmaz bir sorun olarak durmaktadır. Bu noktada ülkelerin tek olarak mücadele etmesi mümkün olmadığı için uluslararası platformlarda, sivil toplum örgütleri, uluslararası kuruluşlar, devletler yoksullukla mücadelede yoğun olarak çalışmaktadırlar (Yıldırım, Doğan ve Topcuoğlu, 2017: 8-9).

Yoksullukla mücadele stratejilerinin geçmişine bakıldığında özellikle 20. yüzyıl içinde farklı dönemlerde ortaya çıkmış iki temel politika grubunu görmek mümkündür. Birinci grup politikalar, II. Dünya Savaşı'ndan sonra oluşturulan ardından 1980'li yıllara kadar dünya genelinde kabul görmüş ve uygulanmış olan yoksullukla doğrudan mücadele amacı taşıyan sosyal politikalar niteliğindedir. İkinci grup politikalar ise küreselleşme döneminin bir ürünü olarak görülen, dolaylı olarak yoksulluğu azalttığı düşünülen, işsizlik sorununu en aza indirecek ve iktisadi büyümeyi sağlayacak politikalardır. Bu çerçevede birinci grup için, başlıca geliri temel alan, ekonomik nitelikte yoksulluk anlayışı hâkimken; ikinci grup politikalar yoksulluğu ekonomik bir sorun olarak görmeyi yanı sıra sosyal ve kültürel bir sorun olarak da görmektedir (DPT, 2007: 3; Günel, 2019: 61,62).

Yoksullukla mücadele yöntemlerinin temelinde iki ana yaklaşım bulunmaktadır. Bu yaklaşımların ortaya çıkardığı sonuçlar bölgelerin ekonomik durumuna ve politikalarına göre değişiklik gösterebilmektedir. Bu yaklaşımlar "Dolaylı Mücadele Yaklaşımı" ve "Doğrudan Mücadele Yaklaşımı"dır (Arpacıoğlu, 2012: 86). Yoksullukla mücadele anlamında başka bir yaklaşımda ise dolaylı ve dolaysız yaklaşımların yanı sıra üçüncü ana eksen olarak radikal reform yer almaktadır. Bu çalışmada ise yoksullukla mücadelede iki ana eksen olarak dolaylı ve dolaysız yaklaşımlar olarak ele alınacaktır.

Bu iki yaklaşım da doğrudan sistemi hedef almamaktadır. Yoksulluk, sistemin mekanizma dinamiklerinden doğal olarak ortaya çıktığından, yani sistemik bir sonuç olmasından dolayı,

sistem içinde marjinal tertipler yapmak geçici iyileştirmelerden başka fazla bir yarar sağlamamaktadır. Bu nedenle yoksulluğu ortadan kaldırmak adına bitirici olarak kabul edilemezler (Önder, 2004: 20).

1.5.1 Dolaylı Mücadele Yaklaşımı

Dolaylı mücadele yaklaşımı, kaynakların ekonomik büyümeyi hızlandırarak gelirleri artırıp yoksulların yaşam standartlarını yükseltmeyi amaç edinmiştir (Bhagwati, 1988: 539 akt. Şenses, 2001: 219; Yaşar ve Taşar, 2019: 133). Bu yaklaşımda yoksullara nakdi yardımlar gibi doğrudan bir müdahale söz konusu değildir. Bunun yerine ekonomik yöntemlerle yoksulluğu azaltmak hedeflenmektedir (Pekdaş, 2019: 36). Bunların yanı sıra ülkenin tüm kaynaklarından, teknolojik gelişmelerden en etkin şekilde faydalanmak, enflasyonla mücadele etmek, gelir dağılımında eşitliği sağlamak ve sosyal politikaları finanse etmek yoksulluğun azaltılmasına yönelik diğer hedefler olarak literatürde göze çarpmaktadır (Yılmaz, 2006: 51). Bu görüşün temeli, İkinci Dünya Savaşı sonrası çöken ekonomilerin tekrar yapılandırılması çalışmaları, gelişen ekonomilerde işsizliğin azaltılması ve genel zenginleşmeye dayanmaktadır (Önder, 2004: 20).

Tarihsel olarak bakıldığında, istikrarlı büyümenin gerçekleştiği dönemlerin aynı zamanda yoksulluk oranlarının en fazla düşüş gösterdiği dönemler olduğu görülmektedir. Bu nedenle ekonomik büyümenin yoksulluk üzerindeki etkisine yönelik farklı görüşler olmasına rağmen literatürde ekonomik büyümenin yoksulluğu azaltması anlamında olumlu etkisi olduğuna dair genel bir fikir birliği olduğu düşünülmektedir (Gündoğan, 2008: 49).

Her ne kadar bir fikir birliği olduğu ileri sürülse de dolaylı mücadele politikalarına pek çok yönden eleştiri de yapılmaktadır. Bunlardan ilki bu stratejilerin ülkelere özgü şartları dikkate almadan genel geçer bir şekilde etkili olacağı düşüncesidir. İkinci olarak yapılan eleştiri ise büyümenin eşit bir şekilde gerçekleşmediği takdirde, yoksullara ulaşmada çok yavaş bir süreç olduğudur. Bazı yoksul kesimler büyümeden hiç etkilenmezken diğer bazı kesimlerde durumun daha kötüleştiği gözlemlenmiştir. Yani dolaylı yaklaşımda ekonomik büyüme hızı kadar bu büyümeden elde edilen kazanımların eşit dağılımı da önemlidir. Zira gelir dağılımında yaşanan adaletsizlik sonucu Latin Amerika ülkelerinde ekonomik büyüme, yoksulluk oranlarını düşürmezken, Güney Doğu Asya ülkelerinde ekonomik büyümenin yoksulluğu azaltmada başarı sağladığı görülmüştür. Bu nedenle, büyüme hızı kadar, bunun çeşitli sektörler, bölgeler ve toplumda dezavantajlı konumda yer alan kesimler üzerinde etkisi de ön plana çıkmaktadır. Bu

anlamda hızlı büyüme süreci öncesinde gelir dağılımını düzeltici politikaların uygulanması, ekonomik büyümenin olumlu etkilerini arttırmasının bir ön koşulu olarak görülmektedir (Pir, 2018: 37; Şenses, 2001: 223, 226, 262–264).

Ekonomik büyüme, gelir dağılımı ve bunların yoksulluk üzerine etkileri üzerine çeşitli ülkelerde yapılan çalışmaların ortak noktası, ekonomik büyümenin yoksulluk oranlarını azaltmasında gerekli fakat yeterli olmadığıdır (Arpacıoğlu, 2012: 89).

1.5.2 Dolaysız (Doğrudan) Mücadele Yaklaşımı

Yoksullukla mücadelede uygulanan dolaylı politikaların tek başına yeterli olmaması nedeniyle dolaysız politikalar geliştirilmiştir. Bu yaklaşım için ekonomik gelişim ve büyüme gereklidir fakat yeterli değildir. Devlet yoksullukla mücadelede, gelirin yeniden dağılımı ve yoksullukla mücadelede elinde bulundurduğu politika üretme araçlarını aktif bir şekilde kullanmaktadır. Doğrudan mücadele araçları sosyal yardım, sosyal güvenlik, sağlık, eğitim, vergi politikalarıyla yapılmaktadır (Özsoy, 2019: 37). Bunlar; yoksulların kullanmış olduğu mal ve hizmetlere sübvansiyon sağlanması, yoksullar için düşük faizli kredi programları, asgari ücret uygulaması, çocuk eğitim ve beslenme programları, sağlık ve eğitim harcamalarını ve yoksulların istihdamını artırmaya yönelik politikalar, toprak sahibi olmayan ya da çok az toprağı olan tarım çalışanlarına yönelik hazırlanan toprak reformu, refah artırıcı sosyal transferlerin gerçekleştirilmesi, kaynakların yeniden dağıtımı ve bu kaynakların yoksullar için ulaşımını kolaylaştıran politikalar olarak yer almaktadır. Bunların yanı sıra yol, sulama ve ağaçlandırma gibi alanlarda düşük ücret sağlayan emek yoğun kamu istihdam projeleri, tarım-dışı etkinliklerin özendirilmesi, yatırım danışmanlığı hizmetlerinin verilmesi ve enformel sektörde ve tarımda verimliliğin artırılmasına yönelik önlemler de ön plana çıkmıştır (Pir, 2018: 38; Şenses, 2001: 327-328; Yaşar ve Taşar, 2019: 133).

Yoksullukla dolaysız (doğrudan) mücadele yaklaşımı “kamu kesimi yoluyla piyasa gelir dağılımına müdahale edip, gelir ve kaynak dağılımını piyasa-dışı mekanizmalarla yoksullar lehine değiştirmek” olarak ifade edilmektedir (Önder, 2004: 21). Burada konusu geçen dağılım ikincil dağılımdır. Birincil dağılımda piyasa sürecinin işlenmesiyle meydana gelen gelir dağılımı söz konusuysen ikincil dağılımda ise devletin piyasa akışına kamu harcamaları ve gelirleriyle yaptığı müdahaleler sonucunda meydana gelen gelir dağılımı söz konusudur (Pehlivan, 2009: 25). Bu müdahaleler kapsam olarak bir bölümü gelir dağılımındaki adaletsizliklerin ana nedenlerine müdahaleler olmasının yanı sıra kamu harcamaları ve vergi politikalarından oluşan maliye

politikalarıyla da gerçekleşebilmektedir (Özsoy, 2019: 32). Önder (2004: 21) bu yöntem için şunları ifade etmiştir:

“Kamu harcamaları ve kamu gelir sistemi araçlarıyla yoksullara mali rant oluşturularak, fırsat eşitliği koşullarının yaratılması yoluyla gelir dağılımında yoksullara belirli olanaklar sağlanması gerçekleştirilir. Bu amaçla yapılan kamu harcamaları arasında, bireylerin ya da ailelerin doğrudan yarar sağladığı eğitim ve sağlık gibi harcamalara ya da benzeri sosyal nitelikli hizmet üretimine ağırlık verilerek yoksul kesimlerin yaşam düzeylerinin ve yaşam kalitelerinin yükseltilmesine çalışılabilir. Kamu harcamaları arasında yoksul kesimlere yönelik doğrudan mali destekler de yer alabilir. Bu bağlamda, sosyal güvenlik kurumları kanalıyla emekli, dul, yetim vb. kesimlere yapılan sosyal harcamalar yoksullukla mücadelede önemli bir yer tutar.”

Bunların yanı sıra özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrasında ilgi çeken refah devleti bağlamında yoksullukla mücadelede sosyal güvenlik ve yardım programları önemli bir rol oynamaktadır (Blank ve Card. 1993: 321 akt. Şenses, 2001: 233). Bu programların başarısını etkileyen en temel faktörler kapsam, tür ve uygulamanın etkinliğidir. Yedi Avrupa ülkesini kapsayan bir çalışmada, uygulanan programların başarısının, çalışan yoksul kesimin oranının daha düşük olduğu Belçika, Lüksemburg ve Hollanda’da yüksek, nüfusunun büyük bir çoğunluğunun tarımda istihdam edildiği Yunanistan’da ise bu başarının düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Bu programların etkinliğinin en yaygın ölçütü, sosyal güvenlik ve yardım programları sonucunda yoksulluktan kurtulanların sayısının, programların uygulanmasından önceki yoksul nüfusa oranıyla elde edilmektedir (Bosch, Callan, Muffels ve Yfantopoulos, 1993: 251–253).

Yapısal uyum politikaları sonucunda yoksullukla mücadele kapsamında içerik ve uygulama anlamında birbirinden farklılıkları olan yoksullukla mücadele programları uygulanmıştır. Belli bir kısmının DB tarafından desteklendiği bu programların kredi alanları, gıda ve istihdama yönelirken bazı ülkelerde temel mal ve hizmetlere sübvansiyon uygulamalarını da barındırmaktadır (Şenses, 2001: 238). Özellikle 1990 yılı kalkınma raporuyla DB, yoksulluğu dünyanın en önemli sorunu olarak tanımlamıştır. Raporda, ekonomik piyasaların iyileştirilmesine, kişilerin üretkenliklerinin artırılmasına, yoksul kesim için eğitim, beslenme, temel sağlık ve aile planlaması hizmetlerinin gerçekleştirilmesine odaklanılmıştır. Bunların yanı sıra, ekonomik gücü yeterli olmayan bireyler için sosyal güvenlik ağlarının oluşturulması ve sosyal yardım transferlerinin gerekliliği ortaya konulmuştur (Zülfikar, 2010: 44,45).

Doğrudan mücadele yaklaşımları kapsamında uygulanan politikalar vergi istisnaları, indirimleri ve muafiyetleri belli ekonomik faaliyetleri teşvik edici olmasından dolayı gelir

dağılımının iyileştirilmesinde ve yoksullukla mücadelede katkı sunmaktadır. İstihdam politikaları ile yüksek seviyelerde kamu harcamaları yapılmaktadır. Bu kapsamda kariyer danışmanlığı, mesleki rehberlik, çalışanları değişen işgücü piyasasına adapte edici eğitimlerin verilmesi, engellilerin istihdam edilebilirliğini arttırıcı mesleki eğitimler, istihdam teşvikleri ve yardımları ve kayıt dışı istihdamın azaltılmasına yönelik yapılan uygulamalar yapılmaktadır. Gelir artırıcı projeler ise üretebilir durumdaki yoksullara ve işsizlere yönelik yapılan, onların topluma aktif ve üretken bir şekilde katılımlarını sağlayan projelerdir (Özsoy, 2019: 132–137). Yoksullukla mücadelede önemli yöntemler arasında yer alan sosyal yardımlar özellikle 1980’lerden sonra sosyal politikanın en önemli ögesi olmuştur. Yapılan sosyal yardımlar ayni ve nakdi olarak ikiye ayrılmaktadır. Ayni sosyal yardımlar yoksul hanelere barınma ve yakacak yardımları, eğitim yardımları ücretsiz materyal dağıtımı, ücretsiz kreş hizmeti, engelli öğrencilerin okul taşıması, engelli ihtiyaç yardımları, engelli bireyler için ücretsiz veya indirimli yolcu hakkı, aşevi hizmetleri gibi yardımları içermektedir. Nakdi sosyal yardımlar ise öksüz ve yetim yardımı, doğum yardımı, eğitim için verilen yükseköğrenim bursları, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bursu, engelli aylığı, engelli bireyin yakınları için bakımını üstlenmiş olması kaydıyla yapılan engelli yakını yardımı, sağlık yardımları kapsamında genel sağlık sigortası prim ödemeleri Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (AÇSHB) tarafından yapılmaktadır. Yine şehit yakını ve gazilere yönelik yapılan yardımlar, terörden etkilenen ve evlerinden ayrılmak zorunda kalan bireyler için terör zarar yardımı gibi özel amaçlı yapılan nakdi yardımlar da Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) aracılığıyla verilmektedir (Aygen, 2016: 160–167; Özsoy, 2019: 140–149).

Doğrudan yaklaşım çerçevesindeki politikalar, hem yoksulluğun farklı şekilleriyle baş etmek anlamında hem de dolaylı yaklaşımın eksik kaldığı noktaları gidermek ve verimliliğini artırmak açısından destekleyici bir faktör olarak yoksullukla mücadelede önemli rolleri olan girişimlerdir. Dolaysız yaklaşımın dünya üzerinde hemen hemen tüm ülkelerde uygulanan programların temelinde olmasının nedeni yoksullukla mücadelede seçilebilecek en kolay yol olmasıdır (Daşlı, 2019: 466).

Yoksullukla doğrudan mücadele yaklaşımı kapsamında oluşturulmuş politika demetlerinin, emek arzını olumsuz etkilemesi, bu yaklaşımın karşılaştığı zorluklardan birisidir. Yapılan çalışmalara göre, yoksullara yapılan yardımların ya da transferlerin çalışma sürelerinde azaltıcı etkisi olduğu hatta emek arzını azalttığı görülmektedir. Bu yaklaşımın karşılaştığı diğer bir zorluk ise yoksullara yapılacak yardımın kaynağının yetersiz olmasıdır. Bu noktada yapılacak

yardımların verimli olması, yoksul kesimin ve yoksulluk profilinin doğru belirlenmesiyle ilgili olduğu düşünülmektedir (Arpacıoğlu, 2012: 90).

Yoksullukla doğrudan mücadele politikalarının emek arzı üzerindeki olumsuz etkileri, özellikle 1980 sonrasında, sanayileşmiş ülkelerde de gündemde olmuştur ve bu politikaların çalışma üzerindeki caydırıcı etkileri konusuna odaklanılmıştır. Bu etkiler, aile yapısında meydana gelen değişiklikler ve üretim kaybıdır. Sosyal yardımların bu olumsuz etkilerinin azaltılması kapsamında işsizlik yardımlarının süreleri kısaltılarak ve sosyal yardımları kısarak yoksul bireyleri çalışmaya çekmek sanayileşmiş ülkelerin izlediği bir yol olmuştur (Pissrides, 1991: 224,226 akt. Şenses, 2001: 265, 266). Yoksullukla doğrudan mücadelede uygulanan politikaların pratikte siyasal sorunlarla yüz yüze geldiği görülmektedir. Bu politikalar kapsamında uygulanan projeler, ana merkezlerde, yerel kaynakların yapısı ve dağılımı ve yoksulların ihtiyaç ve koşulları gözlemlenmeden oluşturulmakta ve uygulamaya konulmaktadır. Bu nedenle tasarlanan projelerde beklenen ve gerçekleşen sonuç noktasında sıkıntılar oluşmaktadır (Rao, 1992: 2605 akt. Şenses, 2001: 268,269).

Yukarıda da bahsi söz konusu olan yoksullara yapılan yardımların kaynak anlamında yetersiz oluşu, yapılacak yardımın etkinliği açısından hedefleme politikası gerektirmektedir. Etkili bir hedefleme politikası ise pratikte bir takım güçlüklerle karşı karşıya gelmektedir. Bunlardan ilki, yoksulların tek tip bir kitle olarak var olmamaları bunun sonucunda yoksulluk profilinin doğru bir şekilde belirlenememesinden kaynaklanmaktadır. İkinci zorluk ise değişik kesimlerin yoksulluk dereceleriyle ilgili ayrımın yapılmasında yaşanan güçlüklerden kaynaklanmaktadır. Karşılaşılan diğer bir zorluk ise sağlanan transfer ve yardımların yoksullar arasında yarar sağlayanların görece daha az yoksul hatta yoksul olmayan kesimler olmasından kaynaklanmaktadır. Bu güçlüklerle birlikte hedefleme politikasının çok sıkı olması aynı zamanda hem maliyetin artmasına hem de yoksul olmayan kesimlerin kapsam dışı kalmasından dolayı kamuoyu desteğinin azalmasına neden olabilmektedir. Bu noktada başarı sağlanması için etkili bir idari yapıya ihtiyaç duyulmaktadır (Şenses, 2001: 270–277).

Her iki yaklaşımın da göz ardı ettiği mülkiyet ilişkisi ve bölüşüm unsurları, gelir dağılımında kayda değer bir iyileşme sağlayamamıştır. Bu nedenle kitlesel yoksulluğu bitirme konusunda etkin rol oynayamamıştır. Her iki yaklaşım politikalarının aynı sistematik özellikler barındırması bu durumun bir sonucudur. Neoliberal modelin bir çıktısı olarak daha fazla görmeye başladığımız doğrudan yaklaşım politikalarını daha önceleri kullanılan iç piyasaları ve devlet müdahalesini öncelikli tutan modelden farklılaştıran durum bu modelin kitlelerin refahına yönelik

oluşturulan korunma yollarını yıkmasıdır. Sanayileşmeye ve yatırımlara gereken öncelik verilmeyip, kamu mülkiyet alanını daraltması, kitlelerin yoksulluk sürecini hızlandırmıştır. Bu anlamda tek bir bakış açısıyla çözülemeyecek kadar kapsamlı bir konu olduğu görölmektedir. Bu nedenle, göz ardı edilen özellikler dikkate alınacak şekilde uluslararası kuruluşların hâkimiyetinden kurtarılması ve bakış açılarının çeşitlendirilmesi gerekmektedir (Şenses, 2001: 329,330).

İKİNCİ BÖLÜM

SOSYAL POLİTİKA VE SOSYAL BELEDİYESİLİK İLİŞKİSİ

Toplumsal yapıdaki her bir sosyal olgu diğer sosyal olgularla, her bir kurum diğer kurumlarla etkileşim içindedir. Yoksulluk ve sosyal devlet ilişkisi de bu şekildedir. Yoksulluk, nedenleri ve sonuçları açısından sosyal bir olgusunun olup toplumdaki bireylerin deneyimlerini doğrudan etkilemektedir. Sosyal devlet olgusu da yoksulluk olgusuyla paralellik içererek ortaya çıkışı ve barındırdığı kurumlar üzerinde doğrudan etkisi bulunmaktadır. Siyasal bir aygıt anlamında sosyal devletin var oluş aşamaları, ekonomik ve sosyal değişimlerle paralellik göstermektedir (Kayalidere ve Şahin, 2014: 58). Sosyal devletin oluşması, gelişimi ve değişimi açısından önemli kırılma noktaları tarihte görülmüştür. Bu noktalardan biri olan ve 1970’lerden itibaren yaşanan küreselleşme ve rekabet, piyasalaştırma gibi politikalar merkezîyetçi sosyal devlet uygulamalarının güçsüzleşmesine ve sosyal haklar anlayışının geri planda bırakılmasına neden olmuştur. Böylece merkezîyetçi sosyal devlet anlayışından büyük ölçüde vazgeçilmiştir (Öztürk ve Gül, 2012: 217). Bu politika değişiklikleri ve merkezî otoritenin sorumluluklarının azaltılıp piyasadaki yerinin daraltılması (neo liberal politika uygulamaları) yönünde uygulanan düzenlemeler sonucunda, devletin sosyal hizmet alanında var olan belli başlı görev ve yetkileri yerel yönetimlere ve sivil toplum kuruluşlarına devredilmiştir. Sosyal nitelikteki faaliyetlerin uygulanması sorumluluğunun yerel yönetimlere verilmesi, sosyal belediyeçilik anlayışının yerelde gücünü artırmıştır (Yaman, 2014: 2). Bu bölümde sosyal politika ve yoksulluk ilişkisinin sosyal belediyeçilik üzerindeki yansımalarını ele almadan önce sosyal devlet ve sosyal belediyeçilik kavramları incelenecektir.

2.1 Sosyal (Refah) Devlet

Devlet, anayasa hukukunun temel konusu olan bir kavram olup Devlet ve Anayasa arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Zira Anayasanın varlığı devletin varlığına dayanmaktadır. Anayasa Hukuku’na (Gözübüyük, 2013: 13) göre devlet, “yerleşik bir topluluğun hukuksal ve siyasal açıdan örgütlenmesi sonucu oluşan, tüzel kişiliğe ve egemenliğe sahip bir varlık” olarak tanımlanmaktadır.

Devlet, belirli bir coğrafi sınırlar içinde hâkim bir hükümet yetkisi oluşturan ve bazı kurumlar yoluyla otorite uygulayan bir siyasi birlik olarak tanımlanmaktadır. Burada geçen

kurumlar, kamusal olarak tanınan ve kamu eliyle finanse edilen kurumlardır (Heywood, 2014: 127). Başgil (1946: 990) ise devlet için şu tanımı yapmıştır:

“ Devlet belirli bir ülke üzerinde ve hükümetle temsil olunan, üstün ve merkezi bir otoritenin hükmü ve gözcülüğü affında, belirli hukukî ve otonom bir nizamla bağlı olarak yaşayan insanlardan oluşmuş siyasi ve en geniş birliktir.”

Devlet, sosyal politikanın sağlanmasında en etkin kuruluştur. Çünkü devlet, sosyal refahtan halk sağlığına, eğitimden iktisadi işletmeye, iç düzenden dışa karşı savunmaya kadar kısacası bütün beşeri faaliyetlerin şekillenmesinde ve denetlenmesinde geniş bir alanda rol oynamaktadır (Aydın, 2008: 38; Heywood, 2014: 125). Devlet, toplumsal düzenin sağlanmasında özellikle ekonomik olarak zayıf, muhtaç, yoksul bazı bireyler ve grupların çıkarlarına “sosyal adalet” bakımından öncelik tanımaktadır. Bu durum ise toplumda sosyal adaleti pratikte uygulamayı amaçlayan devleti, sosyal devlet olarak nitelendirilmesini sağlamaktadır (Yaman, 2014: 3).

Sosyal devlet ya da diğer bir deyişle refah devleti, gerek ekonomik ve siyasal gerekse kültürel yapı ve tarihsel gelişim anlamında farklı şekillerde ele alınmakta böylece tek ve ortak bir tanımlama yapmak oldukça güçleşmektedir (Toprak, 2015: 152). Gümüş’e (2010: 122) göre sosyal devlet tanımı şu şekildedir:

“Bireylere, insan onuruna yaraşır asgari yaşam standartlarını sunmaya yönelmiş, bu amaçla milli gelirin daha adil dağıtılmasını ve böylelikle sosyal adaletin temin edilmesini sağlayan, bu bağlamda devletin, ekonomik ve sosyal hayata aktif müdahalelerde bulunmasını hedefleyen ve bireylere; kişisel ve siyasal haklar yanında, sosyal ve ekonomik hakların da tanınmasını öngören bir anlayışı ifade etmektedir.”

Erdal’a (2012: 16) göre ise sosyal devlet:

“Vatandaşların sosyal durumlarıyla, refahlarıyla ilgilenen, onlara asgari bir yaşam düzeyi sağlamayı ödev bilen, vatandaşlarının ekonomik ve sosyal haklardan (sosyal güvenlik, sendika, toplu sözleşme ve grev, asgari ücret, eğitim insan hakları, işçi hakları ve sağlık hakları gibi) yararlanmaları için gerekli önlemleri alan devlet.”tir.

Literatürde en çok kullanılan tanım Briggs’in tanımıdır. Briggs’e (1961: 228) göre refah (sosyal) devleti: “Örgütlü kamu gücünün bilinçli olarak, siyaset ve idare yoluyla piyasa güçlerini yönlendirmek için kullanıldığı bir devlet” olarak tanımlanmıştır. Bu en az üç alanda gerçekleşmektedir. Birincisi, bireylere ve ailelere, yaptıkları işe ya da varlıklarının piyasa

değerinden bağımsız bir şekilde minimum seviyede bir gelir garantisi sağlamak, ikincisi, bireylerin ve ailelerin, hastalık, yaşlılık ve işsizlik gibi bireysel ya da ailesel krizlere yol açma potansiyeline sahip sosyal risklerin karşılanmasını sağlayarak güvensizliği azaltmak, üçüncüsü ise tüm vatandaşlara, üzerinde mutabık olunan sosyal hizmetlerin, statü ya da sınıf gözetmeksizin en iyi standartları sağlamaktır (Gough, 2003: 1; Toprak, 2015: 154).

Sosyal devlet uygulamaları anlamında ilk hukuksal temel, 1848 Fransız Anayasası'nda daha sonrasında ise 1919'da Alman Weimar Anayasası'nda görülmüştür. Bu iki anayasada ise ortak vurgulanan nokta eşitlik ilkesi olup çalışma, eğitim ve sağlık hakları güvenceye alınmıştır (Ateş, 2009: 90). Sosyal (refah) devlet terimi literatüre ise 1942 yılında hazırlanmış olan ve devlete, bireyin yaşamı boyunca refahı için sorumluluk yükleyen Beveridge Raporuyla girmiştir (Gough, 2003: 1). Sosyal devlet ve refah devletinin literatürdeki tanımlama farkı ve Türkiye'deki sosyal devlet kavramı için Erdoğan (2011: 256) şunları söylemiştir:

“Sosyal devlet, esas itibarıyla Almanya kökenli bir Avrupa terimidir. Anglo-Amerikan dünyasında ise sosyal devlet teriminden ziyade devletin bir amacı olarak sosyal adaletten söz edilmekte ve devletle ilgili olarak da daha çok refah devleti (welfare state) terimi tercih edilmektedir. Türkiye’de ise sosyal devlet kavramı bu ikisini birleştiren bir anlamı çağrıştırmaktadır. Buna göre, sosyal devlet, hem sosyal adaleti gerçekleştirmeyi amaçlayan hem de refahı yaygınlaştırmaya çalışan devlet anlamına gelmektedir.”

T.C Anayasasında da geçen sosyal devlet, anayasamızın 2’inci maddesinde yer alan ve Cumhuriyetin niteliklerinden biri olan bir ilkedir (Özbudun, 2003: 123). Bir sosyal devlet olmanın anlamı ise Anayasa’nın 5. maddesinde bulunmaktadır. Buna göre:

“Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.” (TBMM, 1982)

Anayasamızda geçen yukarıdaki maddelerde görüldüğü gibi Türkiye’nin sosyal bir devlet olduğu açıkça belirtilmiş ve sosyal devlet olma gerekliliklerinin yerine getirileceği de yer almıştır.

2.2 Yerel Yönetimler ve Sosyal Belediyecilik

Günümüzün küreselleşme sürecinde yaşanan hızlı değişim ve gelişmeler yönetim olgusunu da etkilemektedir. Özellikle tüm hayatımızı etkileyen teknolojik gelişmeler nasıl diğer kurum ve kuruluşların işlerini hızlandırıp kolaylaştırıyorsa yerel yönetimlerin de işlerini etkilemekte yeni taleplere yeni çözümler getirmektedir. Aynı zamanda bu süreçte meydana gelen modernleşme, katılımcı ve çoğulcu demokrasi, yerelleşme, yerel yönetimlerin güçlenmesi bağlamında yerel yönetimlerin yeniden yapılanmasıyla yerel yönetim birimlerinden olan belediyelerin hizmet alanlarında da değişimler yaşanmaktadır (Ökmen, Baştan ve Yılmaz, 2004: 45,46).

2.2.1 Yerel Yönetim Olgusu

Yerel yönetim olgusu, bir ülkenin kamu gücünün direkt olarak yerel toplumsal güçlerce kullanmasını içermektedir. Bu anlamda yerel yönetim olgusu, devamlı olarak gelişen fonksiyonları ve artan uygulama alanı ile önem arz etmektedir. Yerel halkın ihtiyaç ve beklentilerine daha etkin ve uygun bir seviyede cevap verebilme özellikleri açısından günümüzde her devletin yönetsel yapılanması içinde önemli bir yer tutmakta ve demokratik bir yönetimin olmazsa olmaz unsurları arasında değerlendirilmektedir (Köse, 2004: 3).

Yerel yönetim kavramı olarak, yönetim ve yönetimin yerel niteliği olarak iki parçada açıklanmaktadır. Yönetim olması bakımından ülkelerin kabul ettikleri genel yönetim ve anayasal yapının bir parçasını oluşturmaktadır. Yerel niteliği ise yönetimin ülke içerisinde belli bir alan üzerinde olmasını nitelemektedir. Dolayısıyla yerel yönetimler, ülkenin belirli bir parçası üzerinde görev ve sorumlulukları olan idari birimlerdir ve genel yönetimin altında bir yer teşkil etmektedirler (Bilgiç, 1998: 25).

Ülkemizde var olan idari yapı, ³merkezden yönetim ve ⁴yerinden yönetim sistemi üzerine kurulmuştur. 1982 Anayasası'nın 123. maddesinde ise şu şekilde geçmektedir: "İdare kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir. İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır." (TBMM, 1982)

³ Merkezden yönetim, "birlik ve bütünlüğü sağlamak amacıyla belirli bazı hizmetlere ilişkin karar ve faaliyetlerin merkezî hükûmet ve onun hiyerarşik yapısı içinde yer alan örgütlerce yürütülmesi demektir." (Eryılmaz, Çevik ve Sözen, 2013: 33)

⁴ "Yerinden yönetim, halka sunulacak bazı kamu hizmetlerinin merkezi idare teşkilatı ya da onun hiyerarşisi altında olmayan kamu tüzel kişiler tarafından yürütülmesidir." (Bozatay ve Kızılkaya, 2016: 613)

Yerel yönetimler, yerinden yönetim ilkeleri çerçevesinde oluşturulan, merkezi yönetimden ayrı bir tüzel kişiliği olan, kendine özgü kaynakları, bütçesi ve personeli olan kamu tüzel kişileri olarak geçmektedir (Güven, Karkacier ve Şimşek, 2017: 191; Bilgili, 2020: 224).

Bu tür yönetimler, ülkemizde Anayasamızın 127. maddesinde “mahalli müşterek” ihtiyaçların karşılanması amacıyla kurulan yerel yönetimler olarak tanımlanmaktadır. Karar organları doğrudan halk tarafından seçilen bu birimler belediyeler, il özel yönetimleri ve köy yönetimleridir (Çukurçayır, 2013: 106).

Yerel yönetimler, yerel halk ve kamu hizmetlerinin varlığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Zira merkezi yönetimin, ülke genelinde bütün kamu hizmetlerini etkin, uygun biçimde ve zamanında tek başına yerine getirmesi oldukça güçtür. Bunun yanı sıra yerel halkın farklılık arz eden çıkarlarının, hizmet sunumunda bir farklılık oluşturması ve çeşitlilik göstermesi gerekliliği de yerel yönetimlerin kurulmasının önemini ortaya çıkartan bir unsurdur (Arıkboğa, Oktay ve Yılmaz, 2007: 3). Bu çerçevede yerel yönetimler, yerel halkın ihtiyaçlarının belirlenmesi ve karşılanması noktasında merkezi yönetimden daha elverişli bir konumda olduğu için tamamlayıcı bir yönetim sistemidir.

Türkiye’de yerel yönetimler kapsamında olan il özel idareleri, köy yönetimleri ve belediyelere kısaca değinmek sosyal belediyeciliğin anlaşılmasında faydalı olacaktır.

2.2.2 Türkiye’de Yerel Yönetimler

Türkiye, siyasi ve hukuki birlik içinde teşkilatlanması idari yerinden yönetim ilkesine göre gerçekleşmiştir. Yer bakımından yerinden yönetim kapsamında yerel nitelikli birçok hizmetin sunulmasını sağlayan yerel yönetim kuruluşları “il özel yönetimi”, “köy yönetimi” ve “belediye yönetimi” olmak üzere dört türden oluşmaktadır (Ulusoy ve Akdemir, 2001: 27). Bu üç türün hepsi Osmanlı Devleti döneminde 19. yüzyılda ortaya çıkmış olup Cumhuriyet döneminde yeniden düzenlenmişlerdir. Bu türlerin birbirleriyle herhangi bir hiyerarşik ve eşgüdümsel ilişkileri bulunmamaktadır. Yani yerel yönetim türlerinin her biri kendi başına bir yönetim birimi olarak kurulmuş olup seçimleri ayrı ayrı yapılmakta aynı zamanda bir yerel yönetim türünün aldığı kararın, bir diğer tür tarafından onaylanması gibi bir işleyiş de bulunmamaktadır (Güler, 2009: 283-284).

2.2.2.1 İl Özel İdareleri

İl Özel Yönetimi'nin kuruluşu ve yasal temeli 1864 Teşkili Vilâyat Nizamnamesi ile atılmış olup il halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını gidermek üzere kurulan kamu tüzel kişiliğine ve seçilmiş karar organlarına sahip mahalli bir idare ünitesidir (Nadaroğlu, 1998: 176). İl Özel İdareleri, il genel meclisi, 5 üyeden oluşan daimi encümeni ve yürütme organı olarak merkezi yönetimce atanan vali olmak üzere 3 organı bulunmaktadır (Ulusoy ve Akdemir, 2001: 28).

Görev alanı il sınırlarını kapsamaktadır. Bu nedenle il özel idaresinin görev alanı daha çok köy ve diğer yerleşim yerlerini kaplayan kırsal alanlardır (Çukurçayır, 2013: 266). Bu çerçevede birden fazla yerleşmeyi ve boş toprakları kapsadığından dolayı “alansal yönetim” olarak geçmektedir (Güler, 2009: 284).

İl Özel İdareleri 2005 yılında yürürlüğe giren 5302 sayılı yasayla yetki ve sorumlulukları genişletilmiştir. 81 ilde faaliyet gösteren il özel idareleri 2012 tarihinde çıkan 6360 sayılı “14 İlde Büyükşehir Belediyesi ve 27 İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile 30 ilde İl Özel İdaresi sonlandırılmıştır. Kalan 51 ilde faaliyetlerini sürdürmektedir (Bulut, İşigüzel ve Yılmaz, 2019: 733).

2.2.2.2 Köy Yönetimleri

Köy yönetimleri, eski bir toplumsal katılma ve dayanışma modeli olup imece yöntemiyle yurttaş katılımına en fazla yer veren ve yasal zorunluluk olarak düzenlenmiş yönetimlerdir (Çukurçayır, 2013: 300).

Köy yönetimi, belediye yönetimi gibi belli bir yerleşmenin idaresiyle görevlendirilmiş yönetim türü olup kırsal özellik barındıran yerleşimlerin yönetim modelidir (Güler, 2009: 296).

Köy, 1858 yılında çıkarılan “Vülat-ı İzam ve Mutasarrıfını Kiram” ile ilk defa idari bölünüş olarak yer almaktadır fakat bu yönetmelik köyün nasıl kurulacağına ve hangi hizmetleri vereceğine ilişkin bir hüküm içermemektedir. Daha sonra 1864 yılında “Vilayet Nizamnamesi” çıkarılmış ve bu nizamnameyle birlikte köyün teşkilat ve görevleri belirtilmiştir. Böylece ilk yönetmeliğin eksiklikleri tamamlanmıştır. 1924 yılında çıkarılan 442 sayılı Köy Kanunu ile köyler tüzel kişilik kazanmıştır (Toprak, 2006: 312). Bu gelişmeler çerçevesinde köy, var oluşuyla eski zamana dayanmakla birlikte tüzel kişilik kazanımı anlamında oldukça yenidir (Nadaroğlu, 1998: 240).

Köyün organları 442 sayılı Köy Kanunu'na göre Köy Meclisi ve Muhtar şeklinde düzenlenmiştir (md.11) (Eldem, 2015: 50).

22 Mart 2013 tarihinde yapılan değişiklikle son halini almış olan “6360 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu” sonrasında sayısı 16’dan 30’a çıkarılmış olan büyükşehir belediyeleri sınırları içinde var olan köylerin tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalle statüsüne dönüştürülmüştür (Görgün ve Yörür, 2017: 11).

2.2.2.3 Belediye Yönetimi

5393 sayılı Belediye Kanunu’nda (TBMM, 2005) belediye tanımı; “*belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organları seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir.*” (Md. 3/a) şeklindedir.

Ülkemizde iki tür belediye bulunmaktadır. İlki tamamıyla 1580 sayılı Belediye Kanunu’na göre kurulmuş belediyeler, ikincisi ise sadece büyük şehirlerde faaliyette bulunan ve farklı bir statüye sahip olan büyükşehir belediyeleridir (Eryılmaz, 1999: 136).

Yerel ortak ihtiyaçların giderilmesi amacıyla örgütlenmiş yerel bir kuruluş olan belediye, ülkemizde kamu tüzel kişiliği olan, karar organları halk tarafından seçilen, belde sınırları içinde faaliyet gösteren ve bütçesi olan kuruluşlar olarak görev yapmaktadırlar (Çukurçayır, 2013: 179). Görev yapan belediye yönetimi üç organdan oluşmaktadır. Bunlar “belediye meclisi”, “belediye encümeni” ve “belediye başkanı” dır (Gözübüyük, 2010: 132).

12.11.2012 tarihli 6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile 3030 ve 5216 sayılı kanunlara göre büyükşehir olma kısıtları hafifletilmiş ve büyükşehir belediyesi sayısı Ordu’nun da eklenmesiyle 30’a çıkmıştır. Denizli, Hatay, Balıkesir, Aydın, Mardin, Muğla, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Trabzon, Tekirdağ, Van ve Ordu illerindeki il belediyeleri büyükşehir belediyesine dönüşmüştür (Özgür ve Yavuzçehre, 2016: 919). Günümüzde belediye yönetim organizasyon şeması tablo 2.1’de verilmiştir.

2.3.1 Sosyal Belediyecilik Kavramı

Sosyal belediyecilik, sosyal devlet anlayışının gelişmesinin bir sonucu olarak sosyal politika çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu anlamda sosyal belediyeciliğin temelini yerel sosyal politika anlayışı oluşturmaktadır (Koçak ve Kavi, 2015: 36).

Sosyal devlet anlayışının yereldeki yansıması olarak sosyal belediyecilik, temel olarak toplumda dezavantajlı konumda bulunan işsizlere, yoksullara, toplumda dışlanmış olan gruplara, yaşlılara, çocuklara ve kadınlara yönelik koruyucu, destekleyici ve hayat standartlarını yaşanılabilir bir seviyeye getirmeye dönük hizmetlerin sunulması şeklindedir (Koç ve Ökmen, 2015: 71). Bu anlayış çerçevesinde belediyeler, klasik belediyecilik anlayışını aşmakta ve hizmetlerin çeşitliliğinde ve sunumunda önemli bir değişime uğramaktadır (Ulusoy ve Tekdere, 2014: 3).

Sosyal belediyecilik ile ilgili çeşitli tanımlamalar literatürde yer almaktadır. Akdoğan'a (2002: 6) göre sosyal belediyecilik tanım olarak şu şekildedir:

“Mahalli idareye sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevi yükleyen, kamu harcamalarını sağlık, eğitim, konut ve çevrenin korunması alanlarını kapsayacak şekilde sosyal amaca yönlendiren; işsiz ve kimsesizlere yardım yapılması, sosyal dayanışmanın oluşturulması ile sosyokültürel faaliyet ve çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapılması için bilinçli politikalar üretmesini öngören; bireyler ve toplumsal kesimler arasında zayıf hale gelen sosyal güvenlik ve adaletin var olduğunu düşünme anlayışını güçlendirmeye yönelik olarak mahalli idarelere sosyalleştirme ve sosyal kontrol işlevleri yükleyen bir modeldir.”

Pektaş'a (2010: 6) göre ise sosyal belediyecilik: “sosyal devletin yerel düzeydeki bir izdüşümü olarak, sunduğu sosyal nitelikli mal ve hizmetlerle daha iyi bir yaşam standardı yaratmayı hedefleyen ve onların bütçesine sosyal adalet sağlayıcı biçimde katkı yapan belediyecilik” şeklindedir.

Eryılmaz (2010: 86) ise sosyal belediyecilik tanımında dar anlamda ve geniş anlamda olmak üzere ikiye ayırmıştır. Buna göre:

“Dar anlamda sosyal belediyecilik, dar gelirli, yoksul, muhtaç, kimsesiz, engelli ve yaşlı kesimlere mal ve hizmet olarak yardım etmek; geniş anlamda sosyal belediyecilik ise bu mal ve hizmet yardımlarını da aşan, toplumsal alanda daha geniş bir yelpazeyi oluşturan eğitimden sağlığa, gençlikten spora, kent kimliği oluşturmaktan belediye-halk bütünleşmesine kadar, kent hayatının bütününe kapsamaya yönelik sosyal işlevleri içinde barındıran bir kavramdır.”

Bu tanımlar çerçevesinde sosyal belediyecilik, klasik belediyecilik hizmetlerinden farklı olarak hâlihazırda verilen hizmetlerin geliştirilip genişletilerek, şehirlerdeki sosyal yapı üzerinde etkili olan eğitim, sağlık, kültür ve refah gibi alanlarda da hizmet veren kurumlar olarak dönüşüme uğramasını ifade etmektedir. Bu anlamda çeşitlilik gösteren ihtiyaçlar ve talepler dönemsel bir biçimde belediyelerin hizmet sunumuna konu olup belediyelerin kaynak ve yetkileri zamanla önemli bir gelişim kaydetmiştir. Belediyelerin gelişimiyle birlikte gelişmekte olan sosyal belediyecilik tanımı da içeriğine yeni unsurlar eklenerek gelişmektedir (Şahinoğlu, 2014: 68; Şengün, 2019: 11).

2.3.2 Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışının Tarihsel Gelişimi

Sosyal belediyeciliğin tarihsel gelişimine bakıldığında günümüzde var olan anlamıyla Osmanlı döneminde sosyal belediyecilik konusu bahsi geçmemekle birlikte günümüzde var olan anlayışın oluşumu ve gelişimi açısından Osmanlı kurumlarının etkisi bulunmaktadır. Bu nedenle Türkiye’de sosyal belediyeciliğin tarihsel gelişim aşamaları anlatılırken Osmanlı dönemine de yer verilecek ve Cumhuriyet öncesi dönem şeklinde ele alınacaktır. Diğer başlıklar ise tarihsel kırılma dönemlerine göre ele alınacaktır.

2.3.2.1 Cumhuriyet Öncesi Dönem

Osmanlı Devleti, hukuk sistemi ve toplum yaşantısı olarak İslam dininin kurallarını temel almıştır. Sosyal sorumluluk anlayışı, sosyal güvenlik sistemi üzerine biçimlenmiş olup İslam dininden etkilenmiştir. Bu durum, toplumsal sorunlara çözümün “hayırseverlik” geleneği üzerinden yürütülmesinde etkili olmuştur. Bu çerçevede yürütülen hayır işleri bireysel olarak toplumda yüksek gelire sahip olan kimselerin yoksul bireylere adak, kurban, fitre, bağış, kefare, sadaka gibi çeşitli sosyal yardımları kapsarken, tüm topluma yönelik şekilde yardımlaşma ise vakıflar aracılığıyla sağlanmıştır (Negiz, 2012: 209-211). Bu anlamda sosyal belediyecilik anlayışının temel işlevleri sağlanmıştır.

İlk belediye teşkilatının kurulmasına kadar yerel hizmetler, geleneksel kurumlar tarafından yerine getirilmekte olup kadı tarafından temsil edilmekteydi. Hâkim, mülki amir ve belediye başkanı olan kadı idari, adli ve beledi yetkilerin hepsine sahip olan ve atamayla iş başına gelen bir devlet memuruydu (Ulusoy ve Akdemir, 2001: 166). Kadının görevlerinin çeşitliliği dolayısıyla işleri tek başına bir arada yapmasının zorluğundan “ayak naibi” denilen vekilleri kentin çeşitli semtlerinde, mahalle imamları ise mahallelerde kadının görevlerini icra

etmekteydi. Bu anlamda bir kadı, naip, imam hiyerarşisi bulunmaktadır. İstanbul, Eyüp, Galata ve Üsküdar olmak üzere dört kadılığa bölünmüş olan İstanbul’da kentin merkezinde İstanbul kadılığı bulunduğu için prosedür gereği en önemli ve en büyük olarak yer almaktadır. İstanbul kadılığının başındaki kadıya ise “İstanbul Efendisi” denilirdi (Nadaroğlu, 1998: 198). Esnafın denetlenmesi, fiyatın belirlenmesi, temizliğin kontrolü ve beledi yaptırımların uygulanması görevleri, muhtesip (ihtisap ağası) denilen belediye zabıtası müdürü işlevi gören kadı yardımcısı tarafından icra edilmekteydi. Diğer hizmetler ise vakıflar, sivil örgütler tarafından icra edilmekteydi (Ulusoy ve Akdemir, 2017: 249–250).

Kadılık kurumu 19. yy başlarına kadar bu şekilde görev yerine getirmiş olsa da Osmanlı yönetiminde görülen bozulmadan etkilenmiş, Yeniçeri Ocağı’nın bozulmasıyla belediye hizmetlerindeki en büyük desteğini kaybetmiş, bu görevler ise pratikte mütesellim ve ayanların kontrolüne geçmiştir. 1826 yılında ise bu ocağın tamamen kaldırılmasıyla birlikte yerel yönetim alanındaki yaptırım gücü tamamen kaybedilmiştir (Seyitdanlıoğlu, 1996: 75). Kadının imkân ve iktidarı ortadan kalktıktan sonra şehir idaresinde etkin bir denetim ve gelirlerin toplanmasını sağlayacak yeni bir yönetim oluşturmak için 1826 yılında başkentte “İhtisab Nazırlığı”, eyaletlerde ise “İhtisab Müdirlikleri” kurulmuştur. Şehirlerin kolluk ve beledi fonksiyonları bu memurluklara verilmesiyle birlikte kadı, yargı organı, noter ve vakıf denetçisi durumuna düşmüştür. 1826 yılında Evkaf Nazırlığının kurulmasıyla da vakıf işlerini de kaybeden kadılar sadece yargı organı olarak kalmışlardır. Zamanla Şeyhülislama bağlanan kadılığın, şehir yönetimini yüklenip yürütmesi imkânsız hale gelmiştir (Ortaylı, 1974: 110).

İhtisab nazırlığının kuruluş amacı temelde güvenliğin sağlanması, narhın uygulanması, vergilerin toplanması ve zorlayıcı tedbirlerle şehir hayatının düzenini korumaktır. Bu anlamda yapıcı bir beledi hizmetlerden ziyade yasaklayıcı bir uygulamanın örneği teşkil edilmektedir. Başkentte ve eyaletlerde istenilen sonucu vermemiş olan İhtisab Kurumu, yıkılan klasik yönetimdeki boşluğu dolduramamıştır (Ortaylı, 2000: 129). İhtisab Nazırlığı kısa bir sürede sadece vergi tahsil işlerini icra eden bir maliye idaresine dönüşerek beledi fonksiyonlarını yerine getiremez hale gelmiştir. Bu durum kentte beledi hizmetlerin olmamasından dolayı büyük bir huzursuzluk yarattı ve modern anlamda bir belediyenin kurulması için girişime bulunulmasını etkilemiştir. Böylece yasal olarak ilk belediyenin kuruluşu 1854 tarihindeki resmi tebliğle gerçekleşmiştir. Bu tebliğe göre İhtisab Nezareti kaldırılıp yerine beledi fonksiyonları üstlenecek bir örgüt olan “İstanbul Şehremaneti” idaresi kurulmuştur (Nadaroğlu, 1998: 199).

16 Ağustos 1854 yılında kurulan bu örgütün başkanı ve on iki üyesi padişah tarafından atanmıştır. Fakat belediye ve belediyecilik hizmetleri anlamında yetersiz bilgiye sahip olmalarından dolayı bu komisyonun görevine 1855 yılında son verilmiş yerine ise üyeleri atama yoluyla oluşturulan yeni bir birim olan İntizam-ı Şehir Komisyonu kurulmuştur (Tortop, Aykaç, Yayman ve Özer, 2008: 332).

Üyelerinin çoğunluğunun yabancı kimselerden oluştuğu bu komisyonun görevi ise kurulması planlanan belediye örgütüne dair önerilerde bulunmaktır. Yapılan öneriler sonucunda ise batılı anlamda ilk belediye teşkilatı olarak yer alacak olan “Altıncı Daire-i Belediye”, o döneme kadar görülmemiş bir idari ve mali özerkliğe sahip olarak Beyoğlu ve Galata yönetiminin sorumluluğunu alarak 1858 yılında kurulmuştur (DPT, 1991: 5). Bu teşkilatın başında hükümet tarafından atanmış bir “Daire Müdürü” ve yine hükümetçe seçilip atanmış 7 üyeye sahip “Daire-i Belediye Meclisi” bulunmaktadır. Resmi dilinin Osmanlıca yanında Fransızca da olduğu bu meclise üye olmada aranan koşullar ise; Altıncı Daire sınırları içerisinde en az 100 bin kuruşluk taşınmazın olması ve en az 10 yıldır İstanbul’da ikamet etmektir (Keleş, 2000: 125–126).

Modern hizmetlerin ilk olumlu örneklerinin yanı sıra kontrolsüz bir şehirleşme, beraberinde alt yapı sorunlarını da yaratmıştır. Galata Beyoğlu bölgesi büyümeye başlamış sonrasında böyle bir büyümenin gerektirdiği alt yapısal tesislerin hiçbiri kurulmadığından bu semtin pislikleri ivedilikle kurulan tesisle Kasımpaşa Deresi’ne akıtılmaya başlanmıştır (Ortaylı, 2000: 154).

1868’den sonra İstanbul’un diğer semtlerinde de belediye dairelerinin kurulmaya başlamasıyla Altıncı Daire eski ilgi ve önemini kaybetmeye başlamıştır. 1868’de “Dersaadet İdari-i Belediye Nizamnamesi” ile belediye teşkilatı tüm İstanbul’u kapsayacak bir şekilde yürürlüğe girmiş ve bu tarihten sonra Altıncı Daire ayrıcalıklı bir konumdan çıkmış İstanbul Şehremaneti’nin, kanunla öngörülen yirmi dairesinden biri olmuştur. Yine aynı yıl çıkarılan talimat ile İstanbul dışında, vilayet, sancak ve kaza merkezlerinde de belediye örgütü kurulması öngörülmüştür. Bu örgütlerin başında belediye reisi ve meclis bulunmaktadır (Ulusoy ve Akdemir, 2001: 167). 1868 tarihli “Dersaadet İdari-i Belediye Nizamnamesi” ile 1877 tarihli “Vilayet Belediye Nizamnamesi”nin yürürlüğe girmesiyle hukuki düzenlemeler geliştirilmiş, Selanik, Beyrut ve İzmir gibi yerleşim merkezlerinde belediye yönetimleri Vilayet Nizamnamesi hükümlerine dayanılarak kurulmuştur. Bu girişimler modern belediye kurma denemeleri sayılabilecek nitelikte ki girişimler olarak yer almaktadır (Toprak, 2006: 80). İstanbul ve taşrada

ayrı ayrı belediye kurulması 1930 tarihine kadar sürmüştür. Bu tarihte 1580 sayılı “Belediye Kanunu” çıkarılarak, mahalli idareler tek bir kanunda birleştirilecektir (DPT, 1991: 5).

Sosyal hizmet ve yardım alanlarında oluşan ihtiyaçlara yeteri kadar cevap verememiş olan Osmanlı belediyeleri daha çok şehirde yaşanan sorunların giderilmesi ve modern şehir yaşamı oluşturulması gibi önemli kentsel nitelikteki hizmetleri sunması kapsamında görevlendirilmişlerdir. Sosyal hizmet ve yardımları sağlayan geleneksel yönetim içindeki vakıflar modernleştirilmemiş, bu konu için tutarlı bir plan oluşturulamamıştır (Şengün, 2019: 58). Fakat bu durum devletin sosyal sorunlara karşı duyarsız kaldığı anlamına gelmemektedir. Tanzimat dönemine kadar vakıflar, loncalar, kadılar tarafından yönetim sorumluluğu alınmış, Tanzimat sonrası ise yasal düzenlemeler yapılmaya çalışılmışsa da sosyal sorunların çözümü için kurumsal çerçeve Cumhuriyet sonrasında oluşmaya başlamıştır (Negiz, 2012: 212-213).

2.3.2.2 1923-1946 Arası Dönem

Cumhuriyet belediyciliğini etkileyen düzenlemelerin başında yer alan Anayasaların ilki 1921 Anayasası’dır. 1921 Anayasası’nın 11. maddesinde “Vilayet yerel düzeyde tüzel kişiliğe sahip ve özerkliği olan bir kuruluştur. Eğitim, sağlık, tarım, ekonomi, bayındırlık işlerini düzenleme vilayet meclislerinin yetkisindedir.” diyerek vilayetlerin yerel konularda özerkliğinin bulunduğunu, seçimle gelen vilayet meclislerinin çoğu konuyu kendi iradeleriyle düzenlenip yönetilebileceği hükmünü vermiş ve yerel demokrasinin gelişiminin önünü açan bir statü getirilmiştir (Görmez, 1997: 95).

Türkiye Cumhuriyeti, merkeziyetçi bir yapıyı Osmanlı’dan devralmıştır. Cumhuriyetin ilanıyla birlikte Ankara’nın yeni başkent olması belediyciliğin öncülüğünü üstlenmesi sonucunu doğurmuş ve belediycilik önemli bir alan konumuna gelmiştir. Belediyeçilik anlayışı hem çağdaş ve modern bir kent yaratacak şekilde hem de rejimi koruyacak şekilde oluşturulmuştur (Koçak ve Ekşi, 2010: 299).

Savaş sonrasında iki önemli belediycilik ve imar sorunuyla karşı karşıya kalınmıştır. Bunlar Batı Anadolu kentlerinin, savaş sonrasında önemli bir kesiminin yangından harap olması, Lozan Barış Anlaşmasıyla birlikte yapılmış nüfus mübadeleleri ve bunun sonucu olan hizmet açığının oluşması ve Ankara’nın başkent olmasıyla birlikte çağdaş bir kent kurulması sorunudur. Cumhuriyet Hükümetleri bu sorunları çözmek zorundayken dönemin koşulları ise hem belediycilik deneyiminin sığılığı, hem nüfus artışının ve kentleşme hızının düşük olması hem de

savaş sonrası paranın değer kaybı anlamında oldukça zorlu koşullar barındırmıştır (Tekeli, 2009: 32–36).

Ankara Hükümetinin öncelikleri arasında sosyal politikalardan ziyade savaş sonrası iktisadi faaliyetlerin oluşturulması adına ulusal sanayi kurmayı hedefleyen ve iktisat politikaları belirlemek vardı. Türkiye İktisat Kongresi’nde bu amaçlarla toplanılmış ve bir takım kararlar alınmış bunların içinde işçi hakları da yer almıştır. Bunlar ise; işçilerin çalışma saatlerinin düzenlenmesi ve 18 yaşından küçüklerin çalıştırılmaması, “amele” yerine “işçi” kavramının kullanılması, çalışanlara haftanın bir günü tatil imkânı verilmesi ve tüm işgücüne sendika hakkı tanınması şeklindedir (Özçelik ve Tuncer, 2007: 255-256).

Cumhuriyet ilan edildikten sonra birinci meclis dağılmış ve yerini ikinci meclisin 1924 yılı içinde çıkardığı yasalar almıştır. Bu yasaların arasında belediyelerle ilgili en önemli adım olarak görülen düzenleme 423 sayılı “Belediye Vergi ve Resimler Kanunu” ile yapılmıştır. Aynı yıl içinde “Ankara Şehremaneti Kanunu” yürürlükten kaldırılmıştır. İlerleyen yıllar içinde yasal düzenlemelerle; 642 Sayılı Kanunla savaşta yanan Batı Anadolu şehirlerinin sorunlarını çözmek, 831 Sayılı “Sular Kanunu” ve 1234 Sayılı “Hayvan Sağlık Zabıtası Kanunu” ile sağlık koşullarını iyileştirmek ve 1925 tarihinde bir bakanlar kurulu kararıyla sosyal sorunların belediyeler tarafından çözülmeye çalışılması anlamında en önemli girişim olan darülacezelerin kurulması gibi önemli çalışmalar yapılmıştır (Çağdaş, 2011: 397; Şataf ve Mermer, 2017: 23; Şengün, 2019: 59).

Cumhuriyet Hükümetinin Ankara belediyeçilik deneyimi ve yeni Cumhuriyetin kurumlarının oturmaya başlamasıyla belediyelerle ilgili yasalar ardı ardına çıkmaya başlamıştır. Üç yıl gibi kısa bir sürede önce 1580 Sayılı “Belediye Kanunu” ardından “Hıfzıssıhha Kanunu”, “Belediyeler Yapı ve Yollar Kanunu”, “Belediyeler Bankası Kuruluş Kanunu”, “Belediye İstimlak Kanunu” ve “Belediyeler İmar Heyeti Kuruluş Kanunu” gibi bir dizi kanun çıkarılmıştır. Çıkarılan bu kanunlar Türk belediyeçiliğini düzenleyen temel yasalar olarak uzun bir süre yürürlükte kalmıştır (Görmez, 1997: 107,108).

Cumhuriyet döneminin belediyeçilikle ilgili en temel düzenlemesi 1930 tarihinde çıkarılan 1580 Sayılı “Belediye Kanunu” dur. Bu kanun, elli üç yıl yürürlükte kalan Vilayet ve Dersaadet Belediye Kanunlarının günün koşullarına göre eskimiş ve yetersiz olmasından dolayı yürürlükten kaldırmıştır. Belediyelerin sorumluluk ve görevleri açısından oldukça etkili olan beş temel ilke bu yasanın hazırlanmasında göz önüne alınmıştır. Bu beş temel ilke şu şekildedir; belediyeler arası eşitlik (Ankara ve İstanbul Belediyeleri hariç), belediyelerin faaliyetlerinde

özgürlük tanınması, belediyeler üzerinde merkezi idare denetim yetkisi, belediye hizmet sınırlarının genişletilmesi ve seçmenlerin temsilcilerini direkt belirlemesine olanak sağlayan bir seçim sistemi olan tek dereceli seçim ve halkın etkin denetimidir (Çağdaş, 2011: 397).

Bu beş temel ilkeyle oluşturulmuş “Belediye Kanunu” ile birlikte belediyelere kentsel hizmetlerden ziyade çoğunlukla sosyal politikalara kapsamına giren çeşitli türde görevler yüklenmiştir. Belediye Kanunu içinde yer alan sosyal belediyecilik görevleri Tablo 2.2’de belirtilmiştir.

Tablo 2. 2 1930 Tarihli 1580 Sayılı Belediye Kanunu İçinde Yer Alan Sosyal Belediyecilik Görevleri

“Dilencileri dilenmekten kurtaracak önlemler almak” (Md.15/17)
“Bulunmuş ve bırakılmış çocukları, sokakta bayılanları, delileri, afet ve kazaya uğrayanları korumak” (Md.15/18)
“Halka yönelik okuma salonları ve kütüphaneler ile spor ve çocuk bahçeleri açmak” (Md.15/33)
“Fakir, kimsesiz çocuklara giyinme, yeme, içme ve barınma gibi yardımlar yapmak” (Md.15/34)
“Parasız olarak acezhane, doğum ve emzirme evleri ile yetimhaneler yapmak” (Md.15/45)
“Yurtsuz ve yersiz olanlara iş bulmak kimsesiz olan kadın ve çocukları korumak” (Md. 15/48)
“Gençler için mahallin ihtiyacına göre stadyumlar inşa etme” (Md.15/54)
“Fakirlere ucuz ve parasız ilaç vermek, ücretsiz muayenehane ve doğum yardımlarını karşılamak” (Md.15/57)
“Sinema, halk müzeleri, tiyatro ve hayvanat bahçelerini açmak” (Md.15/59)
“Belediye fırınları yapmak ve işletmek” (Md.15/65)
“Fakirlere yönelik yatı evleri açmak” (Md.15/69)
“Zor durumda olanlar için muhtâcin sandıkları tesis etmek” (Md.15/71)
“Sosyal ve kültürel alanları ve ulaşım araçlarının engellilerin kullanımına yönelik olarak yapılmasını sağlamak” (Md.15/78)
“İlgili kurum ve kuruluşlar ile iş birliği yaparak genç ve yetişkin olan özürllülere yönelik uygun mesleklerde, meslek ve beceri kursları ile iş eğitim merkezleri açmak” (Md.15/80)

Kaynak: (Şengün, 2019: 60; TBMM, 1930)

Yukarıdaki maddelerden anlaşılacağı üzere bu kanun içinde dilenciler, kimsesiz çocuklar, kazazedeler, yersiz yurtsuz olanlar, muhtaçlar, engelliler, fakir hastalar ve kimsesiz kadınlara yönelik birçok sosyal belediyecilik görevleri yer almıştır (Selek Öz, 2010: 41).

2.3.2.3 1946-1960 Arası Dönem

İkinci Dünya Savaşı’nın sona ermesinden sonra Türkiye, iç ve dış dinamiklerin etkisi sonucu çok partili bir döneme girmiş ve demokrasiye geçiş süreci başlamıştır. 7 Ocak 1946 tarihinde kurulan Demokrat Parti (DP), 3 Eylül 1950 tarihinde yapılan belediye başkanlığı seçiminde 600 belediyeden 560’ını kazanarak iktidar olmuştur (Kaçer, 2017: 335).

Bu dönemde İkinci Dünya Savaşının sona ermesi ve 1929 Dünya Ekonomik bunalımı ülkelerde etkisini yitirmeye başlamıştır. Bununla birlikte hızlı kentleşme olgusu ortaya çıkmış ve bu durum beraberinde kentlerde imar sorununu getirmiştir. Çok partili dönemde belediyelerin konut ve imar ile ilgili görevlerinde yeniden düzenlemeler yapılmıştır (Ulusoy ve Akdemir, 2017: 254). Yine bu dönemde yönetimin, devletçilik uygulamalarından vazgeçtiği görülmekte, ülkede hızlı bir karayolu ağı kurulmakta ve tarımda hızlı bir makineleşme yaşanmaktadır. Tüm bu değişimlerin yanında merkeziyetçi eğilimde bir değişiklik görülmemiştir. Bu dönemin en önemli siyasi gelişmesi ise çok partili sisteme geçiştir (Görmez, 1997: 119).

Hızlı bir kentleşme süreci ile belediyeler sosyal politikalardan çok altyapı hizmetlerine yoğunlaşmıştır. Belediye Kanunu ile verilmiş birçok sosyal içerikli görevler kaynak yetersizliği ve ilgisizlikten dolayı yerel yönetimlerden çok merkezi idarece gerçekleştirilmiştir (Pektaş, 2010: 13).

2.3.2.4 1960-1980 Arası Dönem

Bu dönemde yaşanan iki önemli gelişme, belediyeçilik deneyimini koşullandırmıştır. Bunlardan ilki, 1960 İhtilaliyle gelen siyasi değişiklik, ikincisi ise Türkiye'nin kapitalistleşme sürecinde geldiği seviyenin şehirleşmeye getirdiği yeni özelliklerdir (Tekeli, 2009: 175).

Bir önceki dönemin ortalarında başlayan kentleşme süreci, bu dönemde daha hızlı bir ivme yakalamıştır. Yaşanan nüfus artışı ve göçler nedeniyle kentlerde ve yönetimlerinde önemli sorunlar ve ihtiyaçlar ortaya çıkmış böylece temel alt yapı ve üst yapı hizmetleri ihtiyacı artmıştır. Bu ihtiyaçların yanı sıra belediyelerden beklenen sosyal refah hizmetleri, toplumun artan gereksinimlerine bağlı bir şekilde yüksek düzeylere çıkmıştır (Berkün, 2017: 587).

Belediyelerle ilgili en önemli değişikliklerden birincisi 27.7.1963/307 sayılı yasayla gerçekleşmiştir. Yapılan değişikliklerin ilkinde meclis tarafından seçilen belediye başkanının halkoyuyla seçilmesi usulü benimsenmiş ve böylece belediye başkanı güçlendirilmiştir. İkinci olarak ise belediyenin özerkliğini sağlamak amacıyla merkezi yönetimin, yerel yönetim organlarını görevden alabilme yetkisine son verilmiştir (Arıkboğa vd., 2007: 18).

Bütün düzenlemelere rağmen değişmeyen merkeziyetçi zihniyetten dolayı bu dönemde yerel yönetimlerin yapısı değişmediği gibi siyasal iktidarlar tarafından hem yetkileri kısıtlanarak hem de mali ihtiyaçları yeterli düzeyde karşılanmayarak denetim altında tutulmuşlardır. Yani 1960-1980 döneminde belediyeler, ihtiyaç karşılayan kuruluşlar olmaktan ziyade merkezi yönetim yardımlarıyla ayakta durabilen kurumlara dönüşmüştür (Ökmen, 2008: 52-53). Bu

eleştiriler sonrasında 1973-80 yılları arasında önceki dönemlere göre farklılık içeren gelişmeler yaşanmış bunlar yerel yönetim ve yerel demokrasi tartışmaları olmuştur (Görmez, 1997: 136).

Türkiye’de sosyalist siyasal hareketlerle birlikte yaşanan bu tartışmalarla belediyeçilik kavramı da değişim göstermiş ve sosyal demokrat belediyelerin kurulmasıyla da sosyal belediyeçilik anlayışı yayılmaya başlamıştır. Bu sayede Batı ülkelerinde 1945’li yıllarda gelişmeye başlayan toplumcu belediyeçilik Türkiye’de ilk kez 1973 yılı ile kapsamlı bir şekilde ortaya çıkmıştır (Mermer vd., 2016: 1304).

Bu yıllarda belediyeler, kooperatifler, mahalle temsilciliği, şirketlerle birlikte katılımı artırarak aynı zamanda sivil toplum ve sendika odalarını da yönetime katarak yeni belediyeçilik uygulamalarını hayata geçirmiştir. Fakat bu dönemde yerel yönetimler görevlerini yerine getirmek için mali kaynağa ihtiyaç duyması ve mali kaynak olarak merkezi yönetimlere bağımlı olması gerçeğinden dolayı güçsüz düşmüştür (Kesgin, 2008: 97).

Bu noktada sosyal belediye anlayışı yerel nitelikteki hizmetlerin merkezi yönetim yükünün en aza indirilerek yerel yönetimlerce yerine getirmesini içermektedir. Üretici, kaynak yaratıcı, birlikçi belediye düşüncesiyle birlikte merkezi yönetimin görev ve yetki alanlarına giren bazı sorumlulukların yerel yönetimlerce de yapılabileceği fikri olgunlaşmıştır. Konut alanından, tanzim satış yerlerine, ekmek fabrikaları, kültür merkezlerine kadar birçok öncü uygulama bu dönemde yapılmıştır (Kesgin, 2019: 124).

2.3.2.5 1980-1994 Arası Dönem

12 Eylül 1980 yılı ile birlikte Türkiye’de bir ara dönem başlamıştır. 1983 seçimlerine kadar süren bu süreçte Milli Güvenlik Konseyi yönetimde kalmıştır. Bu üç yıllık süreç içindeki uygulamaların bir devamı ve en önemli belgesi 1982 Anayasası’dır (Görmez, 1997: 138,140).

Türkiye’nin siyasî sistemini yeniden yapılandıran 12 Eylül 1980 darbesi belediyeçilik alanında önemli düzenlemeler getirmiştir. Bu gelişmelerin ilk örneği olarak özellikle 1984’ün ilk aylarında çıkarılan bir takım kanunlar, belediye sistemine “büyükşehir belediyeleri ve ilçe belediyeleri” olarak eklenmiştir (Çam, 2012: 115). Milli Güvenlik Konseyinin (MGK) 34 numaralı kararının uygulanması sonucu 2561 sayılı Kanun ile büyük kentlerde nüfusu 300 bin üzerinde olan ana belediyelerin çevresinde kurulmuş küçük belediyelerin ana belediyelere bağlanması sağlanmıştır (Alıcı, 2012: 28). 1980-85 dönemi içinde hiç yeni belediye kurulmadığı gibi 2561 sayılı Kanun ile küçük belediyeler en yakın büyük belediyeye bağlandığından dolayı belediye sayısı azalmıştır (Güler, 2006: 252).

12 Eylül 1980 darbesi sonrası yapılan ilk Türkiye yerel seçimlerinde anavatan partisi büyük bir oy alarak (%41.5) birinci olmuştur. Ayrıca 1984 sonrasında ise Anavatan Partisi belediyeciliğinin dikkat çeken özelliği birkaç özelliği dönemin liberal niteliğini yansıtan özellikler olmuştur. Yapılan ilk iş ara dönemdeki düzenlemeleri yeniden ele alınması olmuştur. 1985 yılında 3239 Sayılı Yasa ile belediye gelirleri artırılmış 1975 yılı belediye bütçesi devlet bütçesinin %8,8'i iken 1986'da bu sayı %17,7 olmuştur. Yapılan diğer bir uygulama ise ara rejim döneminde tek bir metropoliten belediye yerine bu alanlarda iki kademeli bir belediye yapısının getirilmesi olmuştur. Fakat anakent belediyelerine verilen diktatoryal yetkilerden dolayı belediyeler arasında demokratik bir etkileşimden ziyade anakent belediyelerinin hâkimiyeti oluşmuş ve ulaşılan sonuç verimsiz olmuştur. Yapılan diğer bir uygulama ise sosyal demokrat belediyelerin savunduğu üreticilik ilkesiyle zıtlık barındıran özelleştirmeciliği benimsemesi olmuştur (Tekeli, 2009: 276–280).

Bu özelleştirmelerle birlikte çöp toplama ve depolama gibi belediyecilik hizmetlerinin özelleştirilmesine başlanmış, yatırımların ihale edilmesiyle birlikte özel sektöre önemli miktarda kaynak aktarımı yapılmıştır. Burada ihalelerin kaynak artırılmasının nedeni büyükşehir ve belediyelerin büyük ölçekte yol ve alt yapı çalışmalarından kaynaklanmaktadır. Son olarak belediyelerin finansmanında iç borçların yanı sıra dış borçlanmaya gidilmiştir (Doğan, 2007: 72,73).

1980'li yıllar, toplumsallığa karşı piyasanın önem kazandığı, yerel kamusalılığın daralarak özel sektörün önünün açıldığı, yerel yöneticilerin yerel hizmetleri metalaştırdıkları, kentsel mekânda kutuplaşmayı kolaylaştırdıkları ve çevreyi tahrip ettikleri bir dönem olmuş, bu dönemde belediyeler “proje-yatırımcı belediye” olarak tanımlanmıştır (Kesgin, 2019: 129,130).

1989 seçimlerinden sonra Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP) belediyelerin beş yıllık bir süreci başlamıştır. Bu dönemde, önceki dönemde göz ardı edilen toplumsal ihtiyaçlara ve kentsel bölünmüşlükleri hafifletmeye yönelik bir takım uygulamalar yapılmıştır. Fakat SHP'li belediyelerin uygulamaları katılımcılık, toplu tüketimin ucuzlatılması yönünde kolektifleştirme yani sosyallik ve kamu üretimciliği gibi alanlarda sınırlı bir düzeyde kalmış ve vaatlerini yerine getirememiştir (Doğan, 2007: 77).

2.3.2.6 1994 Sonrası Dönem

Siyasi partilerin belediyeçilik anlamında bir dönüm noktası olan 1994 yerel seçimleri özellikle küçük partilerin başarılı belediyeçilik örnekleri sergileyerek oylarını artırma imkânı bulduğu bir dönemdir (Yolbaş, 2019: 35).

Bu dönemde belediyeler ve büyükşehir belediyeleri bir takım sosyal uygulamalarda bulunmuşlardır. Özellikle büyükşehir belediyeleri bu dönemde nitelik ve kapsam anlamında artırılmış sosyal yardımlar, engelli merkezi, huzur evi, kadın ve çocuk sığınma ev ve merkezleri, poliklinik ve sağlık merkezlerinin kurulması, halkın istek ve şikâyetlerini takibi için beyaz masa uygulamaları, yaşlılara evinde bakım hizmetleri, ramazan çadırları, meslek edindirme kurslarının düzenlenmesi gibi çeşitli hizmetler vermeye başlamıştır. Bunlara ek olarak ayni ve nakdi yardımlarla öğrencilere burs yardımı ve kitap yayınları, eğitim yardımları, yakacak yardımları, giyecek ve gıda yardımları da bu dönemde başlamış ve giderek yaygınlaşmıştır (Aydın, 2008: 106; Ersöz, 2005: 149).

Projeci ve yatırımcı belediyeçilik yaklaşımlarına sosyal belediyeçilik yaklaşımının da eklenmesi bu dönemde meydana gelmiş olup bu anlayışın kurumsal ve yasal düzenlemelerine yönelik çalışmalar ise 2000’li yıllarda başlamıştır (Çam, 2012: 118).

2.3.2.7 2000 Sonrası Dönem

2004 yılında “5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu” yürürlüğe girmiş olup 1984 tarihli “3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun” yürürlükten kaldırılmıştır. 2005 yılında “5393 Sayılı Belediye Kanunu” yürürlüğe girmesiyle 1930 tarihli “1580 sayılı Belediye Kanunu” yürürlükten kaldırılmıştır. Buna ek olarak ise 2005 yılında yürürlüğe giren “5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu” ile 1913 tarihli “İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanunu Muvakkati” kaldırılmış böylece bu kanunlar ile yerel yönetimlerin sosyal politika alanlarındaki yetki, görev ve sorumlulukları genişletilip sosyal nitelikteki hizmetlerin daha geniş bir şekilde düzenlemesi sağlanmıştır (Selek Öz, 2010: 44; Şengün ve Akman, 2020: 65).

Yerel yönetimlerde gerçekleşen reform sürecinde yaşanan bir başka gelişme ise 6 Aralık 2012 tarihinde 28489 sayılı Resmi Gazete' de “6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” yayımlanması olmuştur (İzci ve Turan, 2013: 119). 6360 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerle birlikte büyükşehir belediyesi sayısı 30’a çıkarılmış, büyükşehir belediyesi sınırları içinde yer alan belde ve köylerin tüzel kişiliği kaldırılmış, büyükşehir kurulan

illerde mahalli idare birlikleri kaldırılmış, genel bütçe vergi gelirlerinden belediyelere ayrılan paylar yeniden düzenlenmiş, nüfusu 100.000 üzerinde olan belediyeler ve büyükşehir belediyeleri için kadınlar ve çocuklara yönelik konuk evi açması zorunluluk kapsamına girmiştir (Lamba, 2017: 60).

Sosyal belediyeçiliğe hukuksal altyapı oluşturabilecek hükümler, “5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu”nun pek çok maddesinde bulunmaktadır. Bu kanun, yerelde yapılması gerekli sosyal politikaların belediyelerce gerçekleştirileceğini belirtmiş ve 7. maddesinde; “Gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak” sorumluluğunu büyükşehir belediyelerine yüklemiştir (Mermer vd., 2016: 1305-1306). Bunun yanı sıra yine bu kanunun 18. maddesinin (m) bendinde büyükşehir belediye başkanlarına önemli görevler ve imkânlar verilmiştir. Buna göre; “bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, özürllülerle ilgili faaliyetlere destek olmak üzere özürllü merkezleri oluşturmak” gibi konularda faaliyetler için yetki verilmiştir. Ayrıca gelir seviyesi düşük, yoksul, muhtaç ve kimsesizler için yapılan yardımların belediye harcamaları olarak bütçeye işletilebilme imkânı getirilmiştir (Ateş, 2009: 92). Tüm bu gelişmelerle birlikte yerel yönetimler, hizmetlerinde halka yakınlık ve idari yerindenlik ilkeleriyle ön plana çıkmış, böylece halka yakından hizmet verme anlayışı çok daha önemli bir konuma gelmiştir. Bu durumun sonucunda belediyeler projelerini bu çerçevede artırmış ve sosyal yardım ile sosyal hizmetler alanında bu projeleri uygulamaya başlamışlardır (Şengün ve Akman, 2020: 65).

Hem halka hizmet etmek için hem de yoksul kesimden daha fazla oy alabilmek için sosyal transferlere ağırlık veren belediyeler, bunu daha çok “sosyal yardım” ve “sosyal hizmet” gibi belediyelere çok yük yüklemeyen alanlarda yapmışlardır. Belediyelerin yoksul kesime yapmış olduğu yardımlar kimi zaman yaptığı popülist uygulamaların sonucunda seçimleri kazanmasını kolaylaştırmıştır. Bu çerçevede verilebilecek örnek, belediyelerin eğitim, sağlık ve sosyal güvenlikten çok, daha kolay bir alan olan sosyal yardımlara yönelmesi olarak söylenmektedir. Sosyal transferin çeşitleri, belediyenin ekonomik gelişmişliğine ve belediye başkanının görüşüne göre değişim göstermektedir (Uslu, 2014: 110-111).

Hayatımızın temel bir parçası haline gelen internetle birlikte, elektronik devlet (e-devlet) ile başlayan kamu hizmetlerinin sanal ortama aktarımı, ardından elektronik belediyeçilik (e-belediyeçilik) uygulamaları, belediyelerin kendi operasyonlarını sanal ortam ile bütünleştirmelerini sağladığı bir süreç olmuştur (Yolbaş, 2019: 48). Yerel halk ile belediye

ilişkilerinde e-belediyecilik etkileşimli bir ortam bulmuştur. Halka daha kolay ve etkin bir biçimde ulaşımını sağlayan teknolojik gelişmelerin bir meyvesi konumunda olan e-belediyecilik uygulamalarıyla hizmette zaman ve mekân sınırlılığı aşılmıştır (Henden ve Henden, 2005: 63). Sosyal yardımların elektronik ortama taşındığı bu süreç içinde yapılan yardımların ihtiyaç sahiplerine, muhtaçlara sunulmasında hem maliyetin azaltılarak hem de zamandan tasarruf edilerek ve gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşımı sağlanarak etkin bir sosyal yardımlaşma sistemi kurulmuştur (Ünlü, 2016: 83).

2017 yılında belediyelerle ortak “Sosyal Yardım Bilgileri” adında bir portal oluşturularak muhtaç ve yoksul bireylerin sosyal yardım başvuruları internet üzerinden alınıp sosyoekonomik ve kişisel bilgilerin girilerek hane kayıtlarının oluşturulması sağlanmıştır. Böylece hane halkının sosyoekonomik durumuyla ilgili raporların tutulması, muhtaçlık kriterine uygunluğunun sonuçlandırılması, yardım ödemelerine yönelik banka talimatlarının verilmesiyle yoksul durumdaki bireye sunulan yardımların parasal kayıtlarının tutulması sağlanmıştır (Şengün ve Akman, 2020: 66).

2019 yılının son çeyreğinde Çin’in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkisi altına alan “COVID-19” virüsü, kısa sürede 160’tan fazla ülkeye yayılmış ve DSÖ tarafından Mart 2020’de küresel salgın acil durumu olarak tanımlanmıştır. DSÖ tarafından pandemi olarak tanımlandıktan sonra tüm dünya ülkeleri alarma geçerek sosyal izolasyon, sınırların kapatılması gibi bulaşıcılığın azalmasına yönelik bir takım tedbirler almıştır (Baggiani vd., 2020: 1).

Pandemiyle mücadele kapsamında Türkiye’de okullar kapatılarak örgün eğitime ara verilmiş yerini uzaktan eğitim uygulamaları almıştır. Kontrollü sosyal hayat uygulamalarıyla birlikte resmi tatillerde ve hafta sonu tatillerde ve hafta içi belirli saatler arasında sokağa çıkma yasağı uygulanmış, 20 yaş altı ve 65 yaş üstü bireyler için hafta içi de sokağa çıkma kısıtlaması uygulanmıştır. Kamu kurumlarında ve bazı özel sektörlerde uzaktan çalışma uygulanmış ve mesai düzenlemesi getirilmiştir. Ayrıca toplu taşıma araçlarının kullanımında, alışveriş merkezlerinde, tüm toplu alanların girişlerinde HES kodu zorunluluğu getirilmiştir (Urhan ve Arslankoç, 2021: 959).

Pandemi sürecinde yapılan çalışmalar, küresel salgının psiko-sosyal etkilerini ortaya çıkarmıştır. Aile ve toplum üzerinde bir takım etkileri ise; panik, damgalanma ve yabancı düşmanlığı, hastalığın öngörülemez bir geleceğinin olması, sosyal ağlara erişimde yetersizlik, işsizlik ve sonucunda yaşanan mali sıkıntı ve kaygı, sevilen birinin kaybedilme korkusu, bilgi

kirliliği ve belirsizlik seviyesinde artış ve sosyal izolasyonun getirdiği bir takım psikolojik problemler olarak sıralanmaktadır (Cowan, 2020: 17–29).

Bu süreçte merkezi hükümetler büyük ölçekte genel politikalar üretmek zorunda kalırken belediyelerin küresel anlamda yaşanan sorunlara karşı yerel düzeyde çözümler sunmasının önemi ön plana çıkmıştır. Çünkü yaşanan pandemi sürecinde yerel yönetimler, salgının yayılmasını yavaşlatmak adına hijyen tedbirlerinin alınması, salgın sürecinin daha yakın bir şekilde gözlenmesi, pandeminin toplum üzerinde oluşturduğu etkileri ve bunlara karşı çözüm üretme anlamında daha etkili ve hızlı olmuştur (Bilgiç, 2020: 2086).

Belediyeler pandemi süreciyle birlikte elektronik altyapı hizmetlerini test etmişler ayrıca acil öncelikli temel hizmetlerden başlayarak programlar geliştirip uygulamaya başlamıştır (Çam, 2021: 385). Valilik bünyesinde kurulan “Vefa Sosyal Destek Grupları” ile birlikte ortak çalışma başlatan belediyeler ihtiyaç sahiplerine yönelik yardım ve destek çalışmaları yürütmüştür. Bu süreçte belediyeler özellikle gıda ve erzak yardımlarına ağırlık vererek ekonomik güçlüklerden kaynaklı sorunları ve tedarik zincirinde yaşanan sıkıntıları gidermeye odaklanmıştır. Bunların yanı sıra belediyelerin vermiş olduğu diğer bir yardım türü ise maske, dezenfektan ve eldiven gibi hijyen malzemelerinin dağıtımı olmuştur. Okullarda yüz yüze eğitime ara verilmesi ve sokağa çıkma kısıtlamalarının uygulanması üzerine belediyeler sürdürdükleri bir takım uygulamalarını internet ortamına taşımış, hemşehrilerin takip edebileceği spor, müzik, eğlence gibi sosyal içerikleri internet üzerinden sunmuşlar ve öğrencilere yönelik online dersler yapmışlardır (Bayraktar, 2020: 5).

2.4 Türkiye’de Sosyal Belediyeciliğin Yasal Dayanakları

Türkiye’de sosyal belediyeciliğin yasal dayanaklarının önceki bölüm içinde kısaca değinilen “Kamu Yönetim Reformu” çalışmasıyla başlamış olan tarihsel sırasıyla “5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu”, “5393 sayılı Belediye Kanunu”, “5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu” ve “6360 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu” olmak üzere dört ayağı bulunmaktadır. Bu başlıkta bu kanunlar incelenecektir.

2.4.1 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nda Sosyal Belediyecilik

Veto edilmeden kabul edilmiş tek kanun olarak bilinen ve 2004 yılında yürürlüğe giren “5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu”, eski görev ve organların korunarak çağdaş yönetimin gerekliliklerine adapte edilmesi amacıyla bazı değişiklikler öngörmüştür. Bu yasayla

sosyal belediyeçiliğe, hukuksal anlamda kurumsallık kazandıracak bir takım hükümler oluşturulmuştur. Böylece bu yasayla büyükşehir belediyesi mali ve idari özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisi olarak tanımlanmıştır (Aydın, 2008: 122; Çukurçayır, 2013: 220).

5216 sayılı kanunda büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyelerine yüklenen sosyal görevlerin yer aldığı hükümler Tablo 2.3'te yer almaktadır.

Tablo 2. 3 5216 Sayılı Kanunda Büyükşehir Belediyeleri İle İlçe Belediyelerine Yüklenen Sosyal Görevlerin Yer Aldığı Hükümler

“Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlence, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işletletmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdî yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül vermek.” (Md 7/m)
“Gerektiğinde mabetler ile sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak.” (Md 7/n)
“Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işletletmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksekokullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak.” (Md 7/v)
“Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilerle ilgili faaliyetlere destek olmak üzere engelli merkezleri oluşturmak.” (Md 18/m)
“Dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile engellilere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar.” (Md 24/j)

Kaynak: (TBMM, 2004)

Yukarıda geçen maddeler için; toplumda sosyal belediyeçiliğin temel fonksiyonlarının yerine getirilebilmesi amacıyla sosyal hizmet ve sosyal yardım alanlarında görevler ve geniş kapsamlı yetkiler verilmiştir denilebilir. Bunun yanı sıra an kentlerde refah artırıcı, sosyal politika üreticisi olarak yerelde görev icra eden belediyelerin bu görevin daha etkin icra edilmesi için verilen bu geniş yetki ve imkânlarla, sosyal sorunların çözüme kavuşturulmasının önem teşkil ettiği görülmektedir.

2.4.2 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda Sosyal Belediyecilik

5393 sayılı Belediye Kanunu 13.07.2005 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur (Öner, 2006: 50). 5393 sayılı Belediye Kanunu ile birlikte Batı ülkelerindeki yerel yönetimler gibi geniş yetkilere kavuşulmuştur. Belediyelerin başka bir kuruma verilmeyen yerel nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi hükmü Anayasa Mahkemesi'nce engellenmek ile birlikte, bu yasayla belediyelerin genel ve sosyal belediyecilik anlamında yetki ve sorumlulukları önemli derecede artırılmıştır (Ersöz, 2009: 84).

Bu Kanun ile sosyal devlet vurgusu güçlendirilmiş, belediye, merkezi yönetimin yanında “mahalli müşterek ihtiyaçları” karşılamak amacıyla kurulmuş ve yerel özerkliğin önemli bir koşulunu oluşturan mali özerklik ve idari özerkliğe sahip kamu tüzel kişili olarak tanımlanmıştır.

Tablo 2. 4 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda Yer Alan Sosyal Görevlerin Yer Aldığı Hükümler

“Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur.” (Md. 13/1)
“Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.” (Md. 13/2)
“Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000’in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.” (Md. 14/a)
“Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir. Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir.” (Md. 14/b)
“Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirli durumuna uygun yöntemler uygulanır.” (Md. 14)
“Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.” (Md. 15/a)
“İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000'i geçen belediyeler meclis kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve ticaret yatırımlarının ve eğitim

kurumlarının alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir.” (Md. 15)
“Dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile engellilere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar belediye giderleri arasındadır.” (Md. 60/i)
“O belediye ve mücavir alan sınırları içinde kendisine, eşine veya onsekiz yaşından küçük çocuklarına ait konutu olmayan dar gelirli kişiler ile afete maruz kalanlara, sanayi bölgelerinden nakledileceklerle ve üyelerinin tamamı bu durumda olan kooperatiflere, bedeli 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre oluşturulan takdir komisyonu tarafından belirlenecek tutardan aşağı olmamak üzere arsa tahsisi yapılabilir.” (Md. 69)
“Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.” (Md. 76)
“Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında belde de dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.” (Md 77)

Kaynak: (TBMM, 2005)

Yukarıda geçen maddelerde görüldüğü üzere sosyal belediyeçilik anlayışının, hukuksal anlamda; yerel ekonomik kalkınma, mesleki becerilerin geliştirilmesini sağlamayla yerel boyuttaki işsizliğin çözümü, yaşlı, kimsesiz, engelli, gençler, çocuklar ve kadınlara yönelik hizmet ve yardımlar gibi görev ve sorumluluklar, ekonomik ve sosyal hayatta belediyelerin etkinliğini artıran ve bu anlamda sosyal belediyeçilik anlayışının önemini vurgulayan düzenlemelerdir (Koç, 2014: 34; Mermer vd., 2016: 1306). Ayrıca hemşehri hukuku başlığı altında düzenlenmiş 13.madde, belde sakinlerine sağladığı karar ve hizmetlere katılım hakkı, belediye yardımlarından istifade etme hakkı ve sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi hükümleri, sosyal belediyeçilik bağlamında önem taşımaktadır.

2.4.3 6360 Sayılı Kanun Kapsamında Sosyal Belediyeçilik

“6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” 6 Aralık 2012 tarihinde yasalaşmıştır (Karasu, 2013: 3)

Bu kanun ile büyükşehirlerin sınırlarına yönelik düzenlemeler ve siyasal coğrafya, mali sistem, kamusal ve yönetsel hizmetlerin uygulanmasına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. En başta 5216 sayılı “Büyükşehir Belediye Kanunu” olmak üzere birçok yasada değişikliklere

gidilmiştir. Hizmet sunumunda daha etkin bir idari yapı ve demokratik hayata katılımı sağlamak amacıyla inşa edilen bu yasa il sınırlarında bütünleşik kentsel bir idari anlayışı benimseyerek iki kademeli bir yönetim modeli oluşturma fikri taşımaktadır (Şengün ve Akman, 2020: 74; İzci ve Turan, 2013: 119). 6360 sayılı yasanın sosyal içerikli düzenlemeleri incelendiğinde yapılan değişiklikler ile ilgili şunlar öne çıkmaktadır;

- 6360 sayılı Kanunla, 5393 sayılı Kanunu’nun 14. maddesinin (a) bendinde öngörülen hükmü; “Büyükşehir belediyeleri 100.000 üzerindeki yerlerde, kadınlar ve çocuklar için konuk evi açmak zorunda oldukları şeklinde düzenlenmiş, diğer belediyeler de hizmet öncelikleri ve mali durumlarını değerlendirerek konukevleri açabilirler” şeklinde değiştirilmiştir.
- 6360 sayılı Kanunla; 5393 sayılı Kanunu’nun 14. maddesinin (b) bendinde öngörülen hükmü

“...Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynı ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

- 6360 sayılı Kanunla 5393 sayılı Kanunun 75. maddesinin (c) bendinde öngörülen hüküm:

“Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.” şeklinde değiştirilmiştir.

Bu yasa ile birlikte “30 büyükşehir belediyesinde il özel idareleri kaldırılmış, 1592 belediye ve 16.082 köy mahalleye dönüştürülmüş ve 27 yeni ilçe kurulmuştur.” Yeni düzenlemede siyasi coğrafi sınırların değişimiyle birlikte hizmet sunumunda yerelliğin azalabilmesi bu durumda bir takım zorlukların meydana gelebilmesi söz konusudur. Büyükşehirlerin verimliliğinin düşebileceği ve daha fazla gelir kaynağına ihtiyaç duyacağı söylenebilir. Son olarak belediyelerin sosyal belediye hizmetlerini yerine getirmesi yapılan düzenlemelerle arttırılmıştır.

2.5 Sosyal Belediyeciliğin Fonksiyonları

Klasik belediyecilik anlayışının dışına çıkılarak farklı bir hizmet anlayışı meydana getiren sosyal belediyecilik anlayışı, belediyeleri sadece bir alt yapı oluşturan yerel bir birimden, bireylere sosyokültürel anlamda katkı sağlayan, sosyal sorunlara çözüm üretmeye çalışan, bu konuda görev ve sorumluluklar alan bir yönetim birimine dönüşmüştür (Öztürk ve Gül, 2012: 213). Bu bağlamda sosyal belediyeciliğin bir takım fonksiyonları bulunmaktadır. Bunlar; “sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon, yönlendirme, kılavuzluk ve rehberlik etme, yardım etme ve gözetme (sosyal yardım ve hizmet) ve yatırım yapma, tesisler kurma, sosyal patlama, sosyal çözülme, sosyal risk, tampon mekanizması, yerel yönetim-halk kaynaşması, olumsuz etki” şeklindedir. (Pektaş, 2010: 15; Şataf ve Taşdelen, 2020: 5; Sezik, 2017: 56).

2.5.1 Sosyalleştirme, Sosyal Kontrol ve Rehabilitasyon

Sosyalleşme, “bireyin, içinde yaşadığı toplumun normlarını, değerlerini, kendisinden beklenen rolleri, tutumları ve davranış yapılarını, toplumsal etkileşim için gerekli becerileri, benlik ve kimlik duygusunu kazanma, içinde yaşadığı kültürü içselleştirme süreci” şeklinde tanımlanmıştır (Coşgun, 2012: 3).

Bu süreç, öğrenerek gözlemleyerek başlamakta ve hayat boyu devam etmektedir. Bu süreç içinde bir takım problemlerle karşı karşıya kalarak içselleştirme sürecinde sıkıntı yaşayabilen, başka bir kültürde büyüüp göç eden ve burada kültürel uyumun sağlanmasında sıkıntı çeken bireyler toplumda yer almaktadır. Sosyalleşme olmadığında ise bireyler toplumdan dışlanmayla karşı karşıya kalmakta ve bireylerde farklı sorunlara yol açmaktadır. Bu durumun ortadan kalkması için topluma kazandırılma bağlamında çalışmalar yapılmaktadır. Bu anlamda belediyeler sosyal eğitim işlevi görebilmektedir (Beki, 2008: 37). Sosyalleştirme işlevi uygulandığında bu durum o bölgeye has bir kültürün sınırları içerisinde olduğundan, sosyal kontrol mekanizması da devreye girmiş olmaktadır. Bu işlev insanlara, toplumda sağlanmış bir düzenin devamı için değer ve kuralların yüklenmesi anlamında bir çeşit sosyal kontrol mekanizmasıdır. Belediyeler bu noktada yerelde toplum kuralları dışına çıkan çevreyi rahatsız eden vatandaşlarla ilgilenme yetkisine cezai anlamda sahiptir ve bu alandaki işlevleri tamamlayıcı niteliktedir (Toprak ve Şataf, 2009: 16; Ünlü, 2016: 72).

Sosyal rehabilitasyon, bireyin refahını iyileştirme sürecine denmektedir. Bireyin en uygun toplumsal rolünü sağlama girişimi olan sosyal rehabilitasyon, sosyal veya ruhsal problemlerle karşı karşıya kalmış bir bireye, kendinden beklenen rollere uyum sağlamaları amacıyla gerekli

yardım ve becerilerin kazandırılması, böylece bireyin yaşamını sağlıklı ve kaliteli bir biçimde sürdürmesini amaçlamayan çeşitli girişimler bütünüdür (Ayaz, 2020: 24).

Bu bakımdan belediyeler, toplum düzenini sağlamaya yönelik toplumsal yapıya uygun çalışmalar yapmaktadırlar. Belediyelere ait mahalle kütüphaneleri, meslek edindirme kursları, eğitim seminerleri, spor faaliyetleri gibi faaliyetler bireylerin sosyalleşmesini sağlayarak topluma adapte edilmesi kolaylaşmaktadır (Şengün ve Akman, 2020: 22).

2.5.2 Yönlendirme, Kılavuzluk Etme ve Rehberlik Etme

Belediyeler, tüketici danışma merkezleri gibi birimler vasıtasıyla yerel halkın yaşadığı sorunların ne şekilde ve hangi kurumlar üzerinden çözüm sağlayacakları konusunda onlara yardım ederek, onlara belli konularda yönlendirme ve bilinçlendirme yapmakta, bu kapsamda danışmanlık hizmeti sunmaktadırlar (Toprak ve Şataf, 2009: 16; Pektaş, 2010: 15; Ünlü, 2016: 72).

2.5.3 Yardım Etme ve Gözetme (Sosyal Yardım ve Hizmet)

Belediyeler, görev sınırları içinde bulunan yoksul ve muhtaç durumda olan bireylerin tespitini diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla yaparak onların sosyoekonomik durumlarını gözetip, yoksulluk sınırının altında olanlara odun-kömür, ilaç, gıda, kırtasiye, tekerlekli sandalye gibi yardımlarda bulunmaktadırlar (Pektaş, 2010: 15; Ünlü, 2016: 72; Sezik, 2017: 56). Yoksul insanlara yapılan yardımların iletilmesinde de belediyeler aktif rol üstlenmektedir (Berkün, 2017: 586).

Çocuklar için eğitim ve yeterli beslenmeye yönelik katkı sağlanması, kreş hizmetleri ve koruyucu sağlık hizmetleri ve sokak çocuklarının iyileştirilmesine yönelik uygulamaların gerçekleştirilmesi, genç bireylerin kötü alışkanlıklar kazanmasının önlenmesi, eğitim yardımı, gençlik merkezlerinin kurulması, spor alanlarının oluşturulması ve meslek edindirme yardımı, yaşlı bireyler için sağlık yardımı, ayni yardımlar, evde bakım hizmetleri gibi uygulamaların gerçekleştirilmesi, engelli bireylere yönelik olarak fizik tedavi ve bakım hizmetleri, teknik malzeme yardımı ve fiziksel koşulların günlük yaşamı kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesi gibi uygulamalar belediyelerin yürüttükleri sosyal yardım ve hizmet işlevine yönelik uygulamalarını oluşturmaktadır (Negiz, 2011: 327)

2.5.4 Yatırım Yapma, Tesisler Kurma

Belediyeler, gerek hukuki anlamda gerekse bütçe anlamında imkânların sınırlılıklarından dolayı halkın geçim zorluklarını giderebilecek köklü bir çözüm bulamamaktadır. Fakat geçim sıkıntısını gidermeye yönelik kolaylaştırıcı bir takım hizmetler verebilmektedirler. İşsizliği azaltmak ve işveren ve istihdam edilmemiş bireylerin buluşabildiği istihdam masaları kurma, ekmek fabrikaları, sığınma evleri, sağlık ocakları, aş evleri, tanzim satış mağazaları ve bunun gibi birçok hizmetler vermektedir. Bu çeşitli hizmetlerin verilmesine yönelik yapılan yatırımlara atılmaları bir zorunluluk olarak bilinmektedir (Selek Öz, 2010: 32; Berkün, 2017: 586).

Sosyal Belediyecilik kapsamındaki yatırım hizmetleri genel olarak şunlardır (Pekküçükşen, 2004: 24 akt. Şengün ve Akman, 2020: 23):

“Kreşler yapma, parkların düzenlenmesi, çocuk kulüplerinin açılması, spor tesisleri, gençlik merkezleri, meslek edinme kursları, danışma merkezlerinin açılması, sağlık merkezleri, meslek kursları, kadın sığınma evlerinin açılması, huzurevleri açma, iletişim ve hobi merkezleri oluşturma, güçsüzler yurtlarının açılması, engellilere yönelik özel eğitim okulları, beceri kursları, koruma vakıflarının açılması.”

2.5.5 Sosyal Patlama

Sosyal patlama, toplumsal sorunların göz ardı edilemeyen seviyelere çıkmasından ve bu nedenle sosyal adaletsizlik duygusunu yoğun bir şekilde hisseden yoksul bireylerin bu duygusunun saldırgan kitle hareketine dönüşmesiyle yaşanan toplumda huzurun kaçmasıdır. Bu durumun ana ekseninde yoksulluk bulunmakta ve bu durumun taşıdığı potansiyelden dolayı önem arz etmektedir (Zengin, 2004: 3).

Bu çerçevede yaşam koşullarının zorluğuyla artan gerilimin önlenmesine yönelik bir takım uygulamalar, belediyeler tarafından yapılmaktadır. Bunlar gıda, yakacak yardımı, nakit yardımı, eğitim ve sağlık alanında yapılan yardımlar şeklindedir. Yapılan bu yardımlar sosyal patlamayı engellemekte bu anlamda önemli bir hizmet olarak yer almaktadır. Nitekim 2001 yılında ekonomik olarak üç yıl boyunca düze çıkamayan Arjantin’de yoksulluk nedeniyle meydana gelen sosyal patlama daha büyük toplumsal problemlerin de oluşmasına neden olmuştur. Türkiye’de ise gerek sosyal devlet anlayışı gereği merkezi yönetim ve yerel anlamda belediyeler ve Türk aile yapısı gibi toplumsal mekanizmalar gereği sosyal patlama önlenmektedir (Beki, 2008: 39).

2.5.6 Sosyal Çözölme

Sosyal çözölme, “bir toplumda maddi ve manevi kültür unsurlarının bir araya gelerek, bir anlam ifade edecek ve işleyen bir bütün meydana getirecek tarzda birbirlerini tamamlayamamaları” olarak tanımlanmaktadır. Yani bireylerin ve sosyal grupların görüşlerinin, bulunduğu toplumun kültüründen maksimum düzeyde sapmaya uğramasıdır. (Erkal, 1993: 280).

İlk olarak Emile Durkheim tarafından ortaya atılmış olan sosyal çözölme olgusu, toplumsal dayanışmanın azalmasına ve sosyal sınıflar arasında çatışmaya neden olmakta, bu da bir karmaşa ve ya sosyal parçalanmaya neden olabilmektedir (Yılmaz, 2011: 173). Durkheim, artan intihar olaylarını, cinayetleri, istenmeyen gebelikler sonucu kürtaj, uyuşturucu madde bağımlılığının temelinde sosyal çözölmenin yattığını ifade etmektedir (Erkal, 1993: 281,282).

Bu bağlamda bir sosyal problem olan ve toplumu yüksek derecede olumsuz etkileyen sosyal çözölmeler karşısında sosyal belediyeçilik uygulamaları, bu tarz çözölmelerin önüne geçme işlevini yerine getirmektedir. İşsizlik, yoksulluk, kültür çatışmaları, yabancılaşma ve nesiller arasındaki farklılaşma gibi sosyal sorunların çözümünde önemli bir noktada olan sosyal belediyeçilik, kültürel etkinliklerle, sosyal yardımlarla ve istihdam imkânı oluşturmakla bu tarz çözölmelerin önüne geçmeye yönelik hizmetler vermektedir (Kocaoğlu, Aydoğan ve Akkuş, 2017: 160).

2.5.7 Sosyal Risk

Sosyal risk, “sosyal dinamiklerin değişmesine bağlı olarak ortaya çıkan gelir dağılımı adaletsizliği, kentleşme problemleri, konut, eğitim, ailenin yeni konumuna ilişkin sorunlar, sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanamama, temel haklara aile ve bireylerin erişimi ya da mahrumiyeti, temel sorun alanları olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda göç, işsizlik, yoksulluk, hastalık, suç, özgürlüklerin kısıtlanması, cinsiyete dayalı eşitsizlikler, çocuk, genç ve yaşlıların karşılaştığı sosyal ve ekonomik problemler, şiddet, terör vb. gibi toplumsal ve bireye yönelik tehlikeler ön plana çıkmaktadır” (Göktürk ve Yılmaz, 2019: 81,82).

Bu anlamda belediyeler, sosyal hizmet ve faaliyetlerinin sunumunda bireylerin dezavantajlı olduğu duruma uygun yöntemleri dikkate alarak bireyin maruz kaldığı durumun ortadan kalkmasına yönelik en uygun hizmet sunumunu gerçekleştirmektedir (Göktürk ve Yılmaz, 2020: 52).

2.5.8 Tampon Mekanizması

Toplumsal yapılar iç ve dış bir takım nedenlere bağlı bir şekilde değişmektedir. Bu değişme sırasında bir takım işlev bozuklukları, sosyal fonksiyonlara uymayan terslikler meydana gelmektedir (Kaçmazoğlu, 2017: 406). İlk defa Mübeccel Belik Kıray tarafından ortaya atılan “tampon mekanizmaları” için Kıray (1964: 20); “Değişmenin bunalımsız olmasını sağlayan, çözülmenin önüne geçen ve her iki sosyal yapıya da ait olmayan bu yeni beliren kurumlar, ilişkiler, değerler ve fonksiyonları biz tampon mekanizmalar terimi ile ifade ediyoruz.” şeklinde açıklamıştır. Bu bağlamda “tampon mekanizması” işlevi olan sosyal belediyecilik, toplumun değişimi sırasında ortaya çıkan ve işlevsel bütünün parçası olmayan tarafları ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalar yürütmektedir. Örneğin kente yeni gelen bireyler belediyelerin aracılığıyla kurulan hemşehri derneklerinde kendi değerleriyle bütünleşmeyi sağlamaktadırlar (Şengün ve Akman, 2020: 24).

2.5.9 Yerel Yönetim-Halk Kaynaşması

Kamu kurum ve kuruluşları ilişkide bulunduğu halkın, sempati, anlayış ve desteğini elde etmek amacıyla sürekli olarak yaptıkları çalışmalara halkla ilişkiler denilmektedir (Özer, 2013: 21).

Sosyal belediyecilik anlayışıyla daha çok önem arz eden halkla ilişkiler faaliyeti, belediyeler ile halkla arasında köprü vazifesi görmektedir. Bunun gerçekleştirilmesi için belediyenin kurum ve kuruluşlarıyla ve halkla birlikte yürütülmesi gerekmektedir. Bu faaliyetler ise telefon yoluyla ya da şubelere bizzat başvuru yoluyla yapılan başvurulara geri dönüş sağlamaya yönelik Beyaz Masa, halkın bilgilendirilmesine yönelik halk kurultayları ve günleri, kent konseyleri, halkın profilinin çıkarılarak daha iyi iletişim kurma yöntemlerinin geliştirilmesi gibi uygulamalar olarak sıralanmaktadır (Emini ve Sancak, 2018: 82–83).

2.5.10 Olumsuz Etki

Robert King Metron tarafından ortaya konulan bir kavram olan toplumsal disfonksiyon; “toplumun işleyişinde, herhangi bir toplumsal kalıbın, istenmeyen sonuçları” şeklinde ifade edilmektedir (Bozkurt, 2006: 47). Bu bağlamda yukarıda geçen sosyal belediyecilik işlevleri, amacı ve planı dışında bir takım olumsuz etkileri de barındırmaktadır. Bu olumsuz etkilerin ortadan kaldırılmasına yönelik belediyeler, sosyal belediyecilik uygulamaları kapsamında yapılan sosyal yardımların koşullarında değişiklikler yapabilmektedirler. Örneğin, işsizlik yardımı

yapılan bir bireyin, bu yardımdan faydalanması için yine belediyelerin açmış olduğu meslek edindirme kurslarına katılımını şart koşmasıyla hem birey üretim ve çalışma gayretini elde etmiş olmakta hem de yardıma ihtiyacı olan başka bir bireyin bu yardımı alabilmesinin önünü açmış olmaktadır (Şengün ve Akman, 2020: 25).

2.6 Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Sosyal devletin mahallî temsilcisi olan sosyal belediyecilik, sosyal sorunların çözümünden sorumludur. Bu çerçevede sosyal devletin yetersiz kaldığı durumlarda, bu tarz durumlara yol açan sorunların en aza indirgenmesinde veya çözüme kavuşturulmasında önemli bir rol oynamaktadır (Selek Öz ve Yıldırım, 2009: 457). Oynadığı rol gereği sosyal belediyecilik uygulamaları günümüz ihtiyaçlarına uygun olarak gün geçtikçe artmaktadır (Ünlü, 2016: 73). Belediyelerin sosyal belediyecilik bağlamında yapmış olduğu uygulamaları, yoksulluk, işsizlik ve dilencilik gibi sorunlar, afetlerden dolayı zarar görenlerin karşılaştığı sorunlar ve kadın, yaşlı, çocuk ve engellilerin karşılaştıkları sorunların çözümüne yönelik olmakta ve sosyal hizmet ve sosyal yardımlardan oluşmaktadır (Ateş, 2009: 92).

Burada geçen sosyal hizmet; toplumda var olan yoksul, engelli bireylere insani şartlara uygun, çevreleriyle adapte bir yaşam oluşturabilmeleri için ekonomik, sosyal ve ruhsal ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik devlet ve gönüllü özel kuruluşlar tarafından sağlanan hizmetleri ifade etmektedir. Sosyal yardım ise; kendisini ve bakmakla yükümlü olduğu bireyleri geçindirme olanağından mahrum kişilere, muhtaçlık tespiti ve kontrolüne dayalı olarak uygulanan ve onları asgari yaşam şartlarına uygun seviyeye getirme gayesi güden ayni ve nakdi anlamda sistemli, süreli veya geçici yardımları ifade etmektedir (Aydın, 2006: 8-9).

Bu bölümde belediyelerin sosyal belediyecilik kapsamında yukarıda geçen sorunların çözümüne yönelik olarak yapmış olduğu uygulamalar açıklanacaktır.

2.6.1 Yoksullara Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri

Günümüzde hükümetlerin karşı karşıya kaldığı önde gelen sorunlarından biri olan yoksulluk sorunu ile mücadelede hükümetler, yerel yönetimlere görev ve sorumluluklar yükleyerek kaynak aktarımı yapmaktadırlar. Bu noktada belediyeler yoksullara yönelik bir takım sosyal hizmetler vererek ve sosyal yardımlar yaparak mücadele etmeye çalışmaktadırlar (Özden ve Arabacı, 2014: 254).

Belediyeler, sosyal hizmet ve yardımlarla yoksulların yaşamlarını belirli bir seviyede sürdürebilmeleri için yardımda bulunmaktadır. Bu noktada bütçelerine bağlı olarak belediyeler; ayni ve nakdi yardımların yapılması, barınma tesisleri ve aşıevleri açılması, ücretsiz yemek servisinin evlere yapılması, eğitim yardımları, yakacak yardımları, sağlık yardımları, gıda yardımları ve ücretsiz sağlık hizmetleri, ayni ve nakdi yardımlar yapmaktadırlar (Şahinoğlu, 2017: 58). Bunların yanı sıra düzenli olarak gerçekleştirilen kültürel faaliyetlerle bireylerin sosyokültürel gelişimine de katkı sağlamaktadırlar. Ücretsiz spor faaliyetleri, kültür- sanat faaliyetleri ve düşük ücretle ya da ücretsiz olarak düzenlenen geziler de yer almaktadır (Mermer, 2016: 74).

Hukuksal zeminde de yoksullar ile ilgili yardım ve hizmetler yer almaktadır. Bu durum 5393 sayılı Belediye Kanunu 14. maddesi (b) bendinde belediyeler gıda bankacılığı yapabilir şeklinde geçmektedir. Gıda bankacılığıyla üretim hatasından dolayı değerini kaybeden gıda, temizlik ve tekstil ürünlerinin ihtiyaç sahiplerine verilmesi amaçlanmıştır (Ersöz, 2009: 84). 5393 sayılı Belediye Kanunu 15. madde (m) bendinde ise izinsiz satış yapan seyyar satıcıların faaliyetten men edilmesi, iki gün içinde cezası ödenmeyen malların gıda bankasına, gıda dışı malların yoksullara verilmesi şeklinde geçmektedir (Şahinoğlu, 2014: 85; Şataf ve Taşdelen, 2020: 10,11). 5393 sayılı Belediye Kanunu 69. maddesinde yoksul veya dar gelirlilere arsa ve konut sağlanması belediyelerin görevleri arasında sayılmıştır.

Yine 4190 sayılı kanun 1. maddesince “askerlik hizmetinde bulunanların muhtaç ailelerine yardım yapılır” şeklinde birinci derecede ailesinden hiçbir geliri olmayanlar için belediyeler, askerlik süresince ayni ve nakdi yardımlar yapmak durumundadırlar (Selek Öz, 2010: 51).

2.6.2 İşsizlere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Sosyal kalkınmanın anahtarlarından biri olan eğitim, insanları güçlendirerek onları her türden toplum sorunlarını çözebilecek duruma getirmektedir. Bu noktada küreselleşmiş ve bilginin çok önemli bir üretim fonksiyonu olduğu günümüz dünyasında eğitim, iş bulmak ya da işinde başarılı olmak isteyenlerin mutlaka edinmesi gereken bir olgudur (Nüfus ve Hayat Kalitesi Bağımsız Komisyonu, 1997: 166).

Dünyada örgün ve yaygın eğitimin belli bölümleri yerel yönetimler tarafından üstlenilmiştir. Merkezi yönetimin yeterli hizmet sunamadığı yetişkin eğitiminde, halka en yakın yönetim birimi olan yerel yönetimler sorumluluğu üstlenmiştir. Sosyal hizmet faaliyetlerinin

arasında eğitim, kültür ve sosyal yardımın önemli bir konumda olması belediye bütçelerinde bu hizmetlere ayırdıkları bütçelerde bir artışla kendini göstermektedir. Belediyelerin meslek ve beceri edindirmek amacıyla açtıkları kurslar yıldan yıla yaygınlaşmaktadır (Alpaydın, 2006: 65). Bu bağlamda belediyelerin, sosyal hizmet faaliyetlerindeki dilimde eğitimin payı büyüktür (Göktürk ve Yılmaz, 2020: 56).

Belediyeler, okul, kreş gibi yerlerin bakımını üstlenerek eğitime dolaylı olarak katkıda bulunurken, seminer, konferanslar düzenleyerek ve eğitim merkezleri açarak eğitime ve toplumun bilinçlenmesine doğrudan katkı sağlamaktadırlar (Öztürk, 2012: 130).

Türkiye’de açılmış olan eğitim merkezlerine; İstanbul’da İSMEK, Ankara’da BEL-MEK ve teknik eğitim veren BEL-TEK, Eskişehir’ de ESMEK, Bursa’da BUSMEK, Kocaeli’nde KO-MEK, İzmir’de İZMEB, Gaziantep’te GAMEK, Kayseri’de KAYMEK, Antalya’da ASMEK, Van’da VANMEK ve Trabzon’da TRAMEK örnek verilebilmektedir. Sadece istihdama yönelik mesleki eğitim vermeyen bu kurslar, sosyalleşme ve adaptasyon işlevleri de görmekte buna ek olarak el sanatlarının gelişmesine de katkı sağlamaktadırlar. Daha çok kadınların ilgi gösterdiği el beceri kurslarında yapılan el emeği ürünler, belediye satış merkezlerinde satışa sunularak ev ekonomisine katkı sağlanmaktadır (Selek Öz, 2010: 54).

Belediyelerin sosyalleşme amacı güden eğitim uygulamaları içerisinde müzik, spor, yabancı dil, bilgisayar, robotik kodlama, sağlık, ilk yardım gibi hizmetler halka sunulmaktadır. Ayrıca kırsal bölgelerde görevlerini icra eden belediyeler, organik tarım, arıcılık, genel çiftçilik, budama eğitimleriyle çiftçilik ve hayvancılığı daha verimli bir üretim noktasına taşımaktadırlar (Yıldırım ve Öztürk, 2008: 248).

2.6.3 Afetzedelere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Belediyeler kriz durumlarında afetzedelere yönelik temel ihtiyaçları kapsayan gıda, geçici barınma, ısınma, gezici aşevi ve ekmek yapım aracı gibi sosyal yardımlar yapmaktadırlar. Bunların yanı sıra kurtarma timleri, iş makinesi gibi teknik destekleri de vermektedirler. Sosyal yardıma muhtaç kesim, yaşanabilecek bir afet durumunda toplumun tüm kesimini etkilediğinden dolayı kriz zamanlarında genişlemektedir (Yıldırım ve Öztürk, 2008: 251).

Hukuksal zeminde de afet durumlarıyla ilgili belediyelere görevler verilmiştir. Bunlar 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu içinde yer almaktadır. Afet durumlarıyla ilgili 5393 sayılı Belediye Kanunu 53. maddesinde yer alan metin:

“Yangın, sanayi kazaları, deprem ve diğer doğal afetlerden korunmak veya bunların zararlarını azaltmak amacıyla beldenin özelliklerini de dikkate alarak gerekli afet ve acil durum plânlarını yapar, ekip ve donanımı hazırlar. Acil durum plânlarının hazırlanmasında varsa il ölçeğindeki diğer acil durum plânlarıyla da koordinasyon sağlanır ve ilgili bakanlık, kamu kuruluşları, meslek teşekkülleriyle üniversitelerin ve diğer mahallî idarelerin görüşleri alınır.” şeklinde hükme bağlanmıştır (TBMM, 2005).

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu 7. madde (u) bendinde ise metin:

“İl düzeyinde yapılan plânlara uygun olarak, doğal afetlerle ilgili plânlamaları ve diğer hazırlıkları büyükşehir ölçeğinde yapmak; gerektiğinde diğer afet bölgelerine araç, gereç ve malzeme desteği vermek; itfaiye ve acil yardım hizmetlerini yürütmek; patlayıcı ve yanıcı madde üretim ve depolama yerlerini tespit etmek, konut, işyeri, eğlence yeri, fabrika ve sanayi kuruluşları ile kamu kuruluşlarını yangına ve diğer afetlere karşı alınacak önlemler yönünden denetlemek, bu konuda mevzuatın gerektirdiği izin ve ruhsatları vermek.” şeklinde hükme bağlanmıştır (TBMM, 2004).

6360 sayılı Kanunda ise “*Afet riski taşıyan veya can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturan binaları tahliye etme ve yıkım konusunda ilçe belediyelerinin talepleri hâlinde her türlü desteği sağlamak*” şeklinde hükme bağlanmıştır (TBMM, 2012).

2.6.4 Kadınlara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Kadınlara yönelik şiddet kamusal ya da özel alanda gerçekleşmiş olması fark etmeksizin bir insan hakları ihlali olarak görülmektedir. Bu nedenle şiddetin hangi alanda yapıldığına bakılmadan bu durumu ortadan kaldırmaya yönelik yasal ve idari önlem alınmaktadır. Şiddeti ortadan kaldırmak amacıyla bazı ülkeler çok disiplinli programlar oluşturmuş ve koruyucu yasal düzenlemeler geliştirmişlerdir. Fakat tüm bunlara rağmen kadınlar, şiddet kurbanı olmaya devam etmektedir. Şiddet uygulayanlara yönelik rehabilite programlarının yetersiz oluşu, sosyokültürel değerler nedeniyle aile içinde her tür şiddetin görünmezliğini koruması, kadının fiziksel, ekonomik, psikolojik, cinsel şiddete maruz bırakılmaktadır (Uslu, 2014: 125). Bu bağlamda pek çok toplumda görülmüş olan cinsiyet ayrımcılığı ve ortaya çıkardığı kadına yönelik şiddet, istismar gibi durumlar sosyal sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplumda sıklıkla görülen kadına yönelik sorunların çözüm noktasında belediyelerin faaliyetleri son derece önemli rol oynamaktadır (Kaya, 2017: 67).

Hukuksal çerçevede 1982 Anayasası’nın 41. Maddesinde aile ve kadınla ilgili metin: “*Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile*

uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.” şeklinde yer almış, aile ve kadının korunması sosyal ödev olarak devlete yüklenmiştir (TBMM, 1982).

Belediyeler de hukuksal zeminde kadına yönelik sosyal ödevlerle yaptırıma tabi tutulmuşlardır. 5393 sayılı Belediye Kanunu 14. Maddesinde: “*Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000’in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler*” (TBMM, 2005) şeklinde cinsel istismara uğrayan, ne tarz şiddet olduğuna bakılmaksızın şiddete maruz kalan, maddi imkânı olmayan, kimsesiz ve muhtaç kadınlara yönelik koruma sağlama görevi belediyelere yüklenmiştir.

Buna örnek olarak kadına şiddetin oluşmasını önlemeye yönelik eğitici programlar yapmak, kadınların sorunları çözmede psikolojik, hukuksal danışmanlık ve rehber hizmetleri vermek, kadın istihdamının ve kadınların ekonomik kapasitesini artırıcı ticari faaliyetleri güçlendirici çalışmalar yapmak gibi pek çok amaca yönelik olarak Antalya Kepez Belediyesi tarafından 2019 yılında açılmış “Kadın Koordinasyon Merkezi”, kadınların sosyal hayata adaptasyonunu, kendilerine olan güven ve değerliliklerini artırıcı birçok sosyal hizmet vermektedir (Kepez Belediyesi, 2019)⁵.

Toplumsal bilinci arttırmak ve kadına yönelik şiddetin engellenmesine yönelik 2019 yılında Alanya Belediyesi tarafından açılmış Aile ve Kadın Destek Merkezi talep eden her kadına psikolojik, hukuki, aile, sosyal yardım ve sosyal hizmet desteği verilmektedir. Ayrıca eğitsel seminerler ve evlilik okulu gibi faaliyetlerle bireylerin bilinçlendirilmesi ve aile içi şiddetin önüne geçilmek için çalışmalar yapılmaktadır (Alanya Belediyesi, 2019)⁶.

Belediyelerin gerçekleştirdiği faaliyetler belediyeden belediyeye farklılık göstermekle birlikte bazı temel ortak faaliyetler bulunmaktadır. Bunlar; aile yaşam merkezleri kurmak, kadınlara yönelik meslek ve el sanatları kursları açmak, okuma yazma kursları açmak, kadın kulüpleri açıp spor, eğitim ve kültür faaliyetlerinde bulunmak, ayni ve nakdi yardımlarda bulunmak şeklindedir (Çiçek, 2010: 102).

⁵ <https://www.kepez-bld.gov.tr/news.php?id=7624/Kepeze-%E2%80%98Kadin-koordinasyon-merkezi> (erişim tarihi: 24.11.2020)

⁶ <https://www.alanya.bel.tr/Haber/27016/ALANYA-BELEDIYESI-AILE-VE-KADIN-DESTEK-MERKEZI-KURUYOR> (erişim tarihi: 24.11.2020)

2.6.5 Çocuklara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamalar

1982 Anayasası 61. Maddesine göre sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenlerden biri de çocuklardır. 61. Madde “*Devlet, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması için her türlü tedbiri alır. Bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisleri kurar veya kurdurur*” şeklindedir (TBMM, 1982).

Belediyeler sosyal belediyecilik adına çocuklara yönelik sosyal hizmet ve sosyal yardım faaliyetleri yapmaktadırlar. Bu faaliyetler içinde kreş hizmetleri, iyi beslenmeye yönelik hizmetler, eğitime katkı hizmetleri, sokak çocuklarının rehabilitasyonu için faaliyetler, koruyucu sağlık hizmetleri ve çeşitli sosyokültürel faaliyetler yer almaktadır (Ateş, 2009: 93; Yaylı, 2009: 406). Bu faaliyetler kapsamında belediyeler çocuklar için kreş, çocuk kulüpleri, çocuk meclisleri, kimsesiz çocuklar için yuvalar, çocuk bahçeleri, eğitim ve oyun alanları açarak hizmetler vermektedir. Özellikle çocuk meclislerinde çocuklar, katılım sağlamayı, tartışmayı, kendilerini ifade etmeyi öğrenmektedirler. Bu faaliyetlerin yanı sıra belediyeler çeşitli kuruluşlarla ortak olarak madde bağımlılığıyla mücadele kapsamında sokak çocukları için merkezler kurmakta, istismara uğramış çocuklar için hukuki ve yardım merkezleri açmaktadırlar (Göktürk ve Yıldırım, 2008: 250).

5393 sayılı Belediye Kanunu 14. Maddesinde: “*Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000’in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler*” şeklindedir (TBMM, 2005).

Bu bağlamda açılan çocuk koruma evleri, kimsesiz çocuklara ev tarzında bakım hizmeti vermektedir. 0-18 yaş arasında olan muhtaç çocuklara aile düzeni sunularak aile içinde oluşan aidiyet duygusunun, sevgi ve şefkatin, yaşamda ilerlemesini sağlayacak gücün ve kendisinin gelişimine tanınacak imkânın sağlanmasına yönelik hizmet etmektedir. Çocuk gündüz bakım evleri ise yaş aralığı 3-6 olan çocukların eğitimlerine katkı sağlamak amacıyla belediyeler tarafından açılmış nitelikli eğitim hizmetinin sunulduğu, sağlıklı ve huzurlu bir neslin yetiştirilmesi gayretiyle faaliyetlerini yürütmektedirler (Şengün ve Akman, 2020: 96).

Belediyeler çocuklara yönelik faaliyetler için sosyal yardım kapsamında; “*eğitim bursu desteği, hoş geldin bebek projesi, sünnet törenler, oyuncak ve kitap kumbaraları, yetim ve öksüzler için sosyal yardım, kırtasiye ve giyim yardımı*”, çocuklara yönelik kültür, sanat ve spor faaliyetleri kapsamında; tiyatro ve sinema gösterimi, sanat kursları, uçurma şenlikleri düzenleme, özel gün ve haftaları anma ve kutlama, gezi organizasyonları, spor aktiviteleri düzenleme,

çocuklara yönelik eğitim ve sağlık hizmetleri kapsamında; eğitim, konferans, panel eğitim destek kursları, seminer ve forumlar, çocuklara yönelik sosyal hizmet uygulamaları kapsamında dede torun merkezi ve lokalleri, mülteci çocuklara yönelik sosyal hizmet desteği, sokakta çalışan çocuklara yönelik merkezler şeklinde yer almaktadır (Aka ve Güngör, 2018: 195).

2.6.6 Yaşlılara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

1982 Anayasası sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler başlığı altında 61. madde metni: *“Yaşlılar, Devletçe korunur, Yaşlılara Devlet yardımı ve sağlanacak diğer haklar ve kolaylıklar kanunla düzenlenir. Bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisleri kurar veya kurdurur”* şeklindedir (TBMM, 1982). Bu bağlamda belediyelere önemli görevler düşmektedir.

Yaşlılık, insanların yaşamlarında kaçınılmaz bir konumdur. Bu süreç içinde fiziksel değişimler ve güçsüzlükler gibi hayatı zorlaştıracak unsurlar yer almaktadır. Bu bağlamda yaşlılar, temel ihtiyaçlarını karşılamada, insanlarla iletişim ve ilişkiler kurmada, sokağa çıkma, yürüme, alışveriş yapma gibi konularda desteğe ihtiyaç duymaktadır (Uzun ve Tuncel, 2019: 322). Dünya genelinde yaşlı sayısında meydana gelen artışla birlikte yaşlıların duyduğu ihtiyaçların karşılanması onlara verilecek sosyal hizmetlerin önemini artırmaktadır (DPT, 2007b: 51)

Belediyeler, yardıma ihtiyaç duyan yaşlıların barınması amacıyla huzurevi açmak, gıda, yakacak, ücretsiz muayene ve ilaç yardımı yapmak, şehir içi ulaşımında ücretsiz veya indirimli yararlanmalarını sağlamak gibi görevleri yapmaktadır. Bunların yanı sıra belediyeler, sadece temel ihtiyaç ve sağlık alanında değil ekonomik ve kültürel faaliyetlerde de aktif rol oynamaktadırlar. Çok gelişmiş olan belediyeler, yaşlılara yaşam kalitelerini artırmaya yönelik refah seminerleri, poliklinik hizmetlerine, aşevleri kurulması, evlere yemek dağıtımı, ambulansla evden alınıp sağlık hizmeti verilmesi, özel gün kutlamaları, gönüllü dernek ve kuruluşlarla birlikte gezi programları, tiyatro ve sinema davetleri, nakdi yardımlar gibi faaliyetler yapmaktadırlar. Ayrıca belediyeler doğrudan yaptığı yardımlar dışında dolaylı olarak yardımlarda da bulunmakta huzurevi yapımı için il ve ilçe sosyal hizmet müdürlüklerine arsa tahsis etmektedir (Çiçek, 2010: 99; Toprak ve Şataf, 2017: 67).

2.6.7 Engellilere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Engellilik, sonradan ya da doğuştan herhangi bir nedene bağlı olarak zihinsel, ruhsal, bedensel, duyuşsal ve sosyal yeteneklerinde çeşitli derecelerde kayıp yaşanması durumudur. Engelli bireyler yaşadıkları kayıp nedeniyle sosyal yaşama adapte olma ve günlük temel ihtiyaçlarını gidermekte zorluklar yaşayabilmekte ve bu nedenle bakım, koruma, rehabilitasyon ve destek hizmetlerine ihtiyaç duymaktadırlar (Kara, 2008: 149).

5393 sayılı Belediye Kanunu 38. madde (n) bendinde belediye başkanı görevleri arasında; *“bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler merkezini oluşturmak.”* şeklinde yer almaktadır. 60. Madde (i) bendinde ise belediye giderleri için; *“dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile engellilere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar”* şeklinde yer almakta böylece belediyeler engelliler için bütçe kullanabilmektedir. Yine aynı kanunda belediye hizmetlerine gönüllü katılım başlığı altında geçen 77. Maddede; *“engellilere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.”* şeklinde hükme bağlanmıştır (TBMM, 2005). Böylece belediyeler münferit ya da gönüllü kuruluş ve derneklerle engellilere yönelik faaliyetler düzenlemektedir.

Belediyeler engelli bireylerin günlük ihtiyaçlarının karşılanmasından onları toplumdan soyutlanmasını önlemeye, iş yaşamından sosyal yaşama engelsiz bir hayat ve toplum oluşturmak adına bir takım faaliyetlerde bulunmaktadır. Bunlar günlük yaşamı kolaylaştırmaya yönelik mekânsal düzenlemeler, şehir içi ulaşım hizmetlerinde kolaylık sağlanmasına yönelik yapılan üst geçitler için engelli asansörü, halk otobüsleri için engelli köprüsü ve bölümü, indirimli veya ücretsiz biniş için engelli otobüs kartları, fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinin kurulması ve tedavi bakım hizmetlerinin sağlanması, teknik malzemelerin temini, ayni ve nakdi yardımların sağlanması şeklindedir. Ayrıca meslek edindirme kursları, evde bakım, çok yönlü sosyokültürel aktiviteler, konut koşullarında düzenlemelerle de engelli bireyler için önde yer alan faaliyetler belediyelerin hizmetleri arasında yer almaktadır (Ateş, 2009: 93).

2.6.8 Sığınmacılara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Coğrafi konum gereği göçe açık bir konumda bulunmak toplum için her zaman birden çok kültüre sahip olma ya da göçmenlerle olan adaptasyon konusunda olumlu bir etkiye sahip olmamaktadır. Bu nedenle gelen göçmenlere karşı uyumda isteksizlik, onları bir yabancı olarak

görme eğilimi oluşabilmektedir. Bu bağlamda belediyelere uyum politikaları oluşturma görevi düşmektedir. Zira bu uyum politikalarının olmadığı yerel toplumda birçok sosyal sorunlar ortaya çıkabilmektedir (Özservet, 2015: 48).

25 Mart 2005 tarihli “İltica ve Göç Alanındaki Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Eylem Planı” içinde mülteci ve sığınmacılarla ilgili yerel yönetimlere önemli görevler yüklenmiştir. Belediye yönetimlerince sığınmacılara ve mültecilere yönelik sağlanan ayni ve nakdi yardım erişimlerinin geliştirilmesi bunlardan biridir. Mültecilerin bütünleşmesinin sağlanması, yapılacak sosyal yardımların daha etkin gerçekleşmesine yönelik belediyelere yetki verilmesi ve bu konuyla ilgili mevzuatta düzenlemelerin yapılarak hukuksal zeminde bir standardın sağlanması ön plana çıkmıştır (Kahraman, Kutlu ve Örselli, 2017: 419).

Belediyelerin, kentlerde yaşayan sığınmacılara hizmet vermekle ilgili bir takım görevleri hukuksal zeminde yer almaktadır. Bunlar (Erdoğan, 2017: 40,41; Marmara Belediyeler Birliği, 2015: 4-5);

- 5393 sayılı Belediye Kanunu Md.13:

“Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır... Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar” (TBMM, 2005).

- 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “belediye başkanının sosyal yardım için ayrılan yardım bütçesini ilçedeki yoksul ve muhtaçlar için kullanabileceğini” belirten 38’inci maddenin (n) bendi. Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun

“Genel Müdürlüğün, ülkenin ekonomik ve mali imkânları ölçüsünde, yabancı ile başvuru sahibinin veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerin ülkemizde toplumla olan karşılıklı uyumlarını kolaylaştırmak ve ülkemizde, yeniden yerleştirildikleri ülkede veya geri döndüklerinde ülkelerinde sosyal hayatın tüm alanlarında üçüncü kişilerin aracılığı olmadan bağımsız hareket edebilmelerini kolaylaştıracak bilgi ve beceriler kazandırmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ile uluslararası kuruluşların öneri ve katkılarından da faydalanarak uyum faaliyetleri planlayabileceğini” belirten 96’ncı maddesi (TBMM, 2005).

- 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun 96/1. Maddesinde:

“Genel Müdürlük, ülkenin ekonomik ve mali imkânları ölçüsünde, yabancı ile başvuru sahibinin veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerin ülkemizde toplumla olan karşılıklı uyumlarını kolaylaştırmak ve

ülkemizde, yeniden yerleştirildikleri ülkede veya geri döndüklerinde ülkelerinde sosyal hayatın tüm alanlarında üçüncü kişilerin aracılığı olmadan bağımsız hareket edebilmelerini kolaylaştıracak bilgi ve beceriler kazandırmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ile uluslararası kuruluşların öneri ve katkılarından da faydalanarak uyum faaliyetleri planlayabilir” denilmiştir.

Yukarıda bahsedilen belediyelerin hukuksal zemini üzerine inşa edilmiş en güzel sosyal belediyecilik örneklerinden biri olan kent konseyleri yerelde göçmen vatandaşların bütünleşmesinde önemli rol oynamaktadır. Kent konseylerinin bu doğrultuda yapmış olduğu önemli bir adım olan Mülteci Meclisi’nin kurulması, 2016 yılında Konak Belediyesi Kent Konseyi tarafından gerçekleştirilmiştir. Daha sonra ise Adana Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi ve Elâzığ Belediyesi Kent Konseyi “Göç ve Mülteci Meclisi” ve “Mülteci ve Göç Çalışma Grubunu” bünyelerine katmışlardır. Bu meclislerde ve çalışma gruplarında amaç göçmenlerin, sığınmacıların ya da yabancı kökene sahip bireylerin sorunlarını tespitinde bulunmak, bunları analiz edip çözüme ulaştırmak ve kent hayatına uyum sürecinde onlara destek sağlamak şeklindedir (Şengün ve Akman, 2020: 109).

Bunların yanı sıra ilk defa, çok sayıda yabancıların yaşadığı Alanya’da dilek, öneri ve şikâyetlerin dikkate alınıp Alanya halkıyla bütünleşmenin sağlanması ve yerel yönetime katılımın artırılması amacıyla 2004 yılında “Alanya Yabancı Meclisi” kurulmuştur (N. Öztürk ve Yazar, 2018: 426). 2014 yılında Konyaaltı Belediyesi Kent Konseyi tarafından “Yabancılar Meclisi”, 2011 yılında ise Bursa Kent Konseyi tarafından “Yabancılar Çalışma Grubu” kurulmuştur (Selçuk Kahraman, Tanıyıcı ve Kutlu, 2019: 53).

Belediyeler mülteciler için ucuz konutların kiralanmasında ve erzak, halı, ocak, çekyat, temizlik malzemesi, soba, yatak, battaniye gibi temel ihtiyaç malzemelerin temininde destek vermektedirler. Bazı belediyeler bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılamakla birlikte bireylerin psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarının da sağlanmasına yönelik hizmetler de vermekte fakat burada dil probleminin yaşanması bu hizmetin verilmesinde engel teşkil etmektedir. Yine bazı belediyeler mültecilerin elektrik, su, okul ulaşımı, telefon gibi konularda acil ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kaynak yaratmaya çalışmakta, bu konuda iş insanları ve hayırsever vatandaşların katkılarıyla harcamalar yapmaktadır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi de “Sosyal Market”, “Gıda Bankası” gibi uygulamalarla gıda kolileri desteği vermektedir. Pek çok belediye tarafından farklı isimlerle uygulanan yardım kartları mültecilere dağıtılmaktadır. Bu kartlar sadece günlük temel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik verilmektedir. Kartlara yüklenen paralar

nakit olarak kullanılmamakta ve lüks tüketim ürünleri için geçerli olmamaktadır (Erdoğan, 2017: 78,79).

2.7 Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Temel Sorunları

2.7.1 Finansman Sorunu

Belediyelerin, kendilerine verilen görevleri ve fonksiyonları yerine getirmeleri, gelirleriyle doğru orantılıdır. Bu anlamda sosyal belediyeciliğin görev ve sorumluluklarıyla gelir kaynakları arasında orantı henüz istenilen düzeyde gerçekleşmemektedir. Bu durum sosyal belediyeciliğin en önemli sorunu olarak yer almaktadır. Zira belediyeler, sosyal belediyecilik alanına gelir yetersizliğinden dolayı ya girememekte ya da girse bile projelerin sürdürülebilirliğinde sıkıntı yaşamaktadırlar (Çöpoğlu, 2011: 70).

Bu sıkıntıların giderilmesi anlamında yerel yönetimlerin mali kaynaklarının da iyileştirilmesi ve artırılması gerekmektedir. Bu durumla ilgili 6360 sayılı Kanun ile yerel yönetimlere bütçe vergi gelirlerinden aktarılan dağıtım oranı %5'ten %6'ya çıkarılmışsa da finansman konusundaki yetersizlik giderilememiştir. Belediyeler giderlerini daha çok öz gelirlerinden karşılamada ki yetersizliği devam etmekte, bunun sonucunda merkezi hükümete olan bağımlılıkları da devam etmektedir. Böylece belediyeler, sosyal belediyecilik uygulamalarına yönelik harcamalarını hala kısıtlı bir bütçe ile gerçekleştirmeye çalışmaktadırlar (Yılmaztürk ve Güler, 2017: 16).

2019 yılında belediyelerin bütçe giderleri toplam 123.349.928 TL iken sosyal harcama giderleri toplam 4,218,514 TL ile bütçe giderlerinin sadece %3.41' ini oluşturmaktadır (SBB, 2020: 65). Bu da belediyelerin sosyal belediyecilik iddiasından uzak bir tablo sunduklarını göstermektedir.

2.7.2 Veri Yetersizliği

Sosyal belediyecilik uygulamaları, anketler, kamuoyu araştırmaları gibi istatistiksel yöntemlerle vatandaşların ihtiyaçlarını belirleyerek, sosyal, ekonomik ve kültürel hizmetlerin sunumunda elde ettiği istatistiksel verileri kullanabilmekte aynı zamanda gerçek ihtiyaç sahiplerine bu hizmetlerin ulaşması anlamında doğru tespitin sağlanmasını mümkün kılabilir. Bu nedenle sosyal belediyecilik uygulamaları, bilimsel veriler ışığında yapılmalıdır. Bu bağlamda sosyal doku çalışmaları önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal doku çalışmalarıyla,

yerel halkın sağlık, gelir, yaş, kültür, eğitim bilgilerinin dökümü çıkarılmış olacaktır (Uçaktürk, Uçaktürk ve Özkan, 2008: 13).

Sosyal doku haritalarının çıkarılması hem merkezi hem de yerel yönetimlerce yapılmaktadır. Fakat bazı beldeler üzerinde yapılan bu tarz çalışmalar doğruluk ve yeterlilik açısından istenilen seviyede yapılmadığından dolayı ihtiyaç sahiplerinin tespitinde sıkıntılar yaşanmakta ve zaman kaybına yol açmaktadır. Bu durum ise sistematik ve sağlıklı bir hizmet sunumunun önünde engel oluşturmaktadır (Pektaş, 2010: 17).

Sosyal belediyecilik uygulamalarında veri yetersizliği sosyal yardım ve sosyal hizmet alanlarının yanı sıra diğer tüm sosyal belediyecilik uygulamalarında kendini göstermekte, bilimsel yeterli veriye ulaşmadan uygulamalar başlatılmaktadır. Uygulamaların sosyal içerik oluşturmamasından dolayı ise fayda maliyet analizi de yapılmadığı için sosyal belediyecilik faaliyetleri ölçülememektedir (Çöpoğlu, 2014: 238).

2.7.3 Borçlanma ve Mali Disiplin Sorunu

Sosyal belediyecilik uygulamalarının gelişimi önünde engel teşkil eden diğer bir unsur ise belediyelerin borçlanma ve mali disiplin sorunudur. 2019 yılında “belediyelere bağlı idarelerin bütçe giderleri 2018 yılına göre yüzde 4,1 oranında artarak 28 milyar 822 milyon TL, bütçe gelirleri ise yüzde 5,7 oranında artarak 25 milyar 918 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Böylece 2 milyar 903 milyon TL bütçe açığı oluşmuştur.” (SBB, 2020: 66). Belediyelerin 2018 yılında bütçe gelirlerinin bütçe giderlerinin %84’ünü karşıladığı, 2019 yılında ise %93,6’sını karşıladığı görülmektedir (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2020: 81).

Belediyelerin gelir gider dengesizliği sonucu ortaya çıkan ve yukarıda ki rakamlarla ifade edilen açıkların ortadan kaldırılmasına yönelik bir finansman aracı olan borçlanma kullanılmaktadır. Belediyeler gelirlerinden fazla harcama yaparak ve bunun sonucunda oluşan açığı borçlanarak finanse etmek önemli bir borç yükünü oluşturmaktadır. Bu durum ise borçların geri ödenmeme riskini oluşturmakta ve yüksek faiz ödenmesine neden olmaktadır. Buna bağlı olarak belediyeler sosyal belediyecilik uygulamalarına ayıracak mali kaynakların kısıtlılığının devamına neden olabilmektedir (Gölçek, 2016: 62, 67).

2.7.4 Hizmetlerin Sunumunda Standart Yokluğu

Belediyelerin sunduğu bayındırlık, altyapı ve üstyapı hizmet alanlarında belirli standartlar sağlanarak hizmet sunumu gerçekleşse de sosyal belediyecilik uygulamaları için bu durum

geçerli olmamaktadır (Çöpoğlu, 2014: 241). Sosyal belediyeçiliğin bir standarda sahip olmamasından dolayı her belediye, kendi sosyal belediyeçilik standartlarını kıyaslama yoluyla belirlemesine yol açmaktadır (Ateş, 2009: 94).

Sosyal belediyeçilik uygulamalarının net kurallara bağlanılmamış olunması, etkin denetimin yapılmaması hizmetlerin şeffaflık, gereklilik ve tarafsızlık ilkelerinden uzak bir anlayışla uygulanmasına neden olabilmektedir (Pektaş, 2010: 18). Bunların yanı sıra, aynı isimle yürütülen uygulamaların süresinde ve içeriğinde değişiklikler görülmektedir. Sosyal belediyeçilik uygulamalarını kimi belediye zengin yoksul ayırt etmeksizin yürütürken kimi belediyeler sadece ihtiyaç sahiplerini hedef kitle olarak seçmektedir (Çöpoğlu, 2014: 242).

2.7.5 Uzman Personel Yetersizliği

Belediyeler her ne kadar sosyal belediyeçilik uygulamaları oluşturmaya çalışsalar da disipliner ve bilimsel bir temeli olmadığı sürece istenilen seviyelerde verimlilik ve başarı elde edilmesi zor olmaktadır. Bu durumun nedeni ise belediyelerin personel kadrosunda sosyal politika ve hizmet alanlarında yeterli nitelikli uzman personelin bulunmamasıdır. Uzman personel eksikliği, sosyal belediyeçiliğin en büyük sorunlarından biridir (Demir, 2006: 121).

Etkin bir sosyal belediyeçilik uygulamaları gerçekleştirilmesi için her belediye yeterli sayıda uzman personeli kadrosunda bulundurması gerekmektedir. Bu uzmanların niteliklerinin geliştirilmesi için hizmet içi eğitimler verilmelidir. Onların belediyelerde çalışmasını cazip kılacak ücret ve sosyal imkânların da iyileştirilmesi gerekmektedir (Uçaktürk ve diğerleri, 2008: 13).

2.7.6 Belediyeler ile Merkezi Yönetim Birimleri Arasında Eşgüdüm Eksikliği

Sosyal belediyeçilik uygulamaları yürütülürken belediyeler, merkezi yönetim birimleri, birçok kurum ve kuruluş, yerel ve bölgesel birçok organizasyonla birlikte çalışmaktadır. Uygulamaların yürütülmesi esnasında eşgüdüm eksikliği, görevlerin çakışması gibi uyum problemleri karşımıza sorun olarak çıkmaktadır. Özellikle ulusal ve uluslararası birçok sivil toplum örgütlerinin de işlevsel olması yürütülen faaliyetlerde gerekli koordinasyonun önemini artırmaktadır. Dengeli ve koordineli bir şekilde bu faaliyetler yürütülmediği takdirde kaynak israfı da kaçınılmaz olmaktadır (Kesgin, 2019: 183-184). Zira hem merkezi hem de yerel yönetim kadrolarında bulunan görevli birimlerinin fazla olması uyum ve verimlilik noktasında karışıklık veya çakışma doğurmaktadır (Yılmaztürk ve Güler, 2017: 17). Örneğin merkezi ve yerel

yönetimin zayıf işbirliği sonucu sosyal belediyeçilik uygulamalarının bazı alanlarında her iki yönetim gücü bazı alanlarda hiç hizmet sunmazken bazen de her iki yönetim gücünün dublike hizmetler sunması görülebilmektedir. Bu çok başlılık durumu da kaynak israfına yol açmaktadır (Çöpoğlu, 2011: 71). Bu bağlamda Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakıfları başta olmak üzere, merkezi yönetimin bu alanda hizmet veren kurumların belediyelerle iş birliği içinde ortak hareket etmesi, çok başlılık ve kaynak israfını azaltılmasında önemlidir. Bunun yanı sıra merkezi yönetim, iş bölümü anlamında sadece hizmetlerin standardını belirleyen, planlamalar ve denetimler yapan bir konuma gelirse sosyal belediyeçilik uygulamalarının tümüyle yerel yönetimlerce yapılması sağlanacak böylece çakışmalar ve beraberinde getirdiği çok başlılık ve kaynak israfı da engellenmiş olacaktır (Ateş, 2009: 94).

2.7.7 Yöneticilerin Olumsuz Davranışları

Sosyal belediyeçilik uygulamaları için önem teşkil eden bir durum olan yerel kamu yöneticilerinin sosyal belediyeçilik anlayışına karşı tutum, davranış ve bakış açılarıdır. Zira negatif bir yaklaşım söz konusu olduğu takdirde sosyal belediyeçilik konularında belirsiz tavırlar bu uygulamaları zorlaştırmakta, sosyal belediyeçilik uygulamalarının birçoğu zorunlu hizmetlere girmediğinden bu hizmetlerin ölçümü ve denetimi de yapılmamaktadır (Çöpoğlu, 2014: 237). Değişen yöneticilerin sosyal belediyeçilik uygulamalarına olan tavrı bu noktada kritiktir. Yapılan uygulamaların değerlendirmeleri ve bakış açıları genellikle sübjektif bir nitelik kazanmaktadır. Aynı siyasi parti kadrolarında yaşanan yönetici değişikliği bile sosyal belediyeçilik uygulamalarının geleceğinde belirleyici olmaktadır (Çöpoğlu, 2011: 71).

2.7.8 Sosyal Belediyeçilik Konusunda Kavram Karmaşası

Belediyeçilik anlayışında alt yapı, üst yapı, sosyal ve kültürel yapı bir bütün şeklinde algılanamamaktadır. Bu durumun yanı sıra belediyeçilik anlayışında sosyal belediyeçilik anlayışı istenen ileri bir kademe olarak kabul görülmemektedir. Bazı belediyeler sosyal politika uygulamalarını merkezi yönetimin görevi olarak görmekte ve sundukları hizmetleri dezavantajlı gruplara bir lütuf şeklinde nitelendirebilmektedir. Bu anlamda sosyal belediyeçilik uygulamalarının siyasi amaçlardan uzak tutularak anayasal hakların teslimi şeklinde bir bakış açısını elde etmek oldukça önemlidir. Burada gözetilmesi gerek bir denge söz konusudur. Zira sosyal belediyeçilik anlayışını daraltmak ya da çok fazla anlam yüklemek istenen sonuçların elde

edilmesinde sorunlar ortaya çıkarabilmektedir. Bu manada sosyal belediyeçilik, sosyal devletin yerele yansıyan uygulamaları olarak görülmesi gerekmektedir (Şengün ve Akman, 2020: 20).

2.7.9 Katılım ve Yönetişim Yetersizliği

Yerel yönetimler halk katılımını sağlamada merkezi yönetimlere nazaran daha avantajlı bir konumdadır. Bu anlamda yerel yönetimlerin halka daha yakın birimler oldukları gerçektir. Diğer yandan bu durum yerel yönetimlerin katılım anlamında sorun yaşamadıkları anlamına gelmemektedir. Özellikle toplumda sosyoekonomik açıdan dezavantajlı konumda olanların yönetime katılımında ve alınan kararları kendi avantajlarına çevirmede bir takım zorluklar yaşamaktadırlar (Kesgin, 2019: 186). Bu bağlamda sosyal belediyeçilikle ilgili politikaları belirleme, uygulama ve değerlendirmede yerel halkın yönetime katılımı yetersiz kalmaktadır.

Yerel halk, çeşitli kanallar aracılığıyla belediye başkanına ve meclis üyelerine ulaşabilme imkânına sahip olsalar bile yönetime katılımı ve denetimi sınırlı kalmaktadır. Bu amaca boşluğun doldurulmasına yönelik 5393 sayılı yasa ile yönetim sistemimizde yer almaya başlayan “kent konseyleri” halkın katılımını zorunlu kılan bir mekanizma olarak tasarlanmıştır. Bazı kentlerde iyi uygulama örnekleri bulunsa bile henüz yeterli bir katılım ve denetim amacını yerine getirebilmiş değildir (Çöpoğlu, 2014: 241). Bu noktada yerel demokratik katılım mekanizmalarının daha işlevsel olarak devreye sokularak vatandaşla gerçek anlamda fiziki ve duygusal bağın kurulması sağlanabilmelidir. Yerel katılımın artmasıyla birlikte sosyal belediyeçilik uygulamalarının denetlenmesine imkân verecek yapı da oluşturulmuş olacaktır. Bu durum aynı zamanda, ortaya çıkan belirli kesimlere çıkar sağlandığı iddialarının da azalmasını sağlayacaktır (Uçaktürk vd., 2008: 12-13).

2.7.10 Sürdürülebilir ve Kurumsal Olamama

Sosyal belediyeçilik uygulamalarının önündeki diğer bir sorun ise bu uygulamaların kurumsallaşamamasından dolayı uygulanma süresinin kısa olmasıdır. Bu durumun temel nedeni ise belediyelerin bu uygulamalara olan bakış açısıdır. Çünkü sosyal belediyeçilik uygulamaları ya süreklilik arz etmeyecek bir arzu ile başlanıp daha sonra yerel yönetim tarafından yeterli ilgi görülmeyip rafa kaldırmakta, bu durum ise uygulamaları tek kullanımlık ya da sahihsiz uygulamalara dönüştürmekte ya da yeni seçilen yönetim önceki dönemlerde örnek ya da iyi olan sosyal belediyeçilik hizmetlerine olumsuz bakarak sonlandırmaktadır. Bu durumun önüne geçilebilmesi için bu uygulamaların her kademesinde sivil toplum örgütlerinin bulunması

gerekmektedir. Bu noktada sivil toplum örgütleri ile yapılacak iş birliği, sosyal belediyecilik uygulamalarının yönetim değişse bile geçici olmasının önüne geçerek bir sigorta işlevi görecektir. Bu durum ise sosyal belediyecilik uygulamalarının kurumsal ve sürdürülebilir bir duruma gelmesini sağlayacaktır (Çöpoğlu, 2014: 242-243).

2.8 Sosyal Belediyeciliğe Yönelik Literatür Taraması

Sosyal belediyecilik kavramı ve kavramla ilişkili işlev, sorun ve uygulamalara değinildikten sonra literatürde son dönemde yapılmış çalışmalara ve sonuçlarına bakarak kavram incelemesi tamamlanacaktır. Farklı alanlarda yapılmış olan çalışmalardan bazıları aşağıda verilmiştir.

Toprak ve Şataf (2009) “Türkiye’de Yerel Yönetimler Reformu Çerçevesinde Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı” makalesinde 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun sosyal belediyecilik alanını nasıl etkilediğini ortaya koymuşlardır. Yapılan inceleme ve değerlendirme sonrası 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu’nun, belediyelere sosyal belediyecilik uygulamaları açısından oldukça geniş yetki ve görevler verdiği, bu düzenlemelerle birlikte sosyal belediyecilik konusunda kanuni altyapının yeterli hale geldiği sonucuna ulaşmışlardır.

Yaylı (2009)’nın “Türkiye’de Belediyelerin Kent Yoksulluğu ile Mücadele Politikalarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma: Kırıkkale Belediyesi Örneği” çalışmasında ise 2004 belediye reformu sonrasında kent yoksulluğu ile mücadele konusunda belediyelerin yetkileri tanımlanarak Kırıkkale Belediyesi’nin kent yoksulluğu ile mücadele çerçevesinde ortaya koyduğu politikalar değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda Kırıkkale belediyesi de kent yoksulluğu ile mücadele çerçevesinde birçok etkinlik gerçekleştirdiği ve bu etkinliklerden sevgi mağazası uygulaması ve sosyal belediyecilik faaliyetlerini yürüten kurumsal örgütlenmenin yapısının Türkiye’deki bu alanda “iyi uygulama” örnekleri arasında gösterileceği kanısına varmıştır.

(Negiz, 2011)’in “Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Açısından Isparta Belediyesi: Farkındalık, Yararlanma ve Değerlendirme Açısından Bir Araştırma” çalışmasında Isparta belediyesinin sosyal hizmet ve yardım açısından mevcut durumu, bu hizmetleri yönelttiği yerel halkın değerlendirmeleri ile tartışmıştır. Araştırma neticesinde araştırmaya katılanların büyük çoğunluğu gelir, meslek ve eğitim açısından düşük seviyelerde bulunmalarına rağmen, birçoğunun Isparta Belediyesi’nin sunduğu hizmetleri veren ilgili birimlerinden ve bu

hizmetlerden haberdar olmadığı görülmüş ve Isparta Belediyesi'nin çok geniş hizmet çeşitlerine sahip olmadığı kanısına varılmıştır.

Adıyaman ve Demirel (2011)'in "Sosyal Belediyecilik Üzerine Bir İnceleme: Ankara Büyükşehir Örneği" çalışmasında Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin yürüttüğü sosyal yardım ve sosyal hizmet uygulamaları veriler ve tablolarla ayrıntılı olarak incelenmiş olup Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal belediyecilik kapsamında yaptığı faaliyetlerin yıllık maliyet giderlerinin belediye bütçe giderleri içindeki yeri ve bu harcamaların kişi başına düşen miktarı birkaç örnek büyükşehir belediyesi verileriyle kıyaslanmıştır. Kıyaslama neticesinde Ankara Büyükşehir Belediyesi, 2008 yılında yaptığı sosyal harcamaların bütçe içindeki oranı ve nüfusuna oranı bakımından karşılaştırıldığı belediyeler olan, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Antalya Büyükşehir Belediyesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Samsun Büyükşehir Belediyesi gibi Türkiye'nin en büyük belediyeleri arasında büyük farklarla ilk sırada yer almıştır.

Aygen (2014)'in "Sosyal Belediyecilik Üzerine Bir İnceleme: Elazığ Belediyesi Örneği" makalesinde kamu yönetimi alanında yapılan reformlar sonrası 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile belediyelere sosyal hizmetler alanında önemli görev ve sorumluluklar yüklenmiştir. Yüklenen bu sorumluluklar sonrasında Aygen (2014), Elazığ Belediyesi'nde yaşanan sosyal belediyecilik uygulamalarını ortaya koymuş ve bunun sonucunda hem yerelde halkın yaşam kalitesini artırdığı diğer taraftan bölgedeki diğer belediyeler için örnek teşkil edecek faaliyetler uygulandığını ortaya koymuştur. Koç ve Ökmen (2015) ise "Sosyal Belediyecilik Anlayışı Çerçevesinde Seçilmiş Belediyelerin Sosyal Bütçelerinin Değerlendirilmesi" makalesinde ise Denizli, İzmir, Kütahya ve Manisa Belediyeleri örnek iller olarak seçilmiş ve belediyelerin faaliyet raporları, performans programları ve kesin hesap belgeleri incelenmiştir. Yapılan araştırma neticesinde bu belediyelerin sosyal belediyecilik olarak nitelendirilebilecek hizmet düzeyinin düşük olduğu, tüm dezavantajlı kesimleri içeren bir kapsayıcılıkta olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yelboğa (2017) "Yerel Yönetimlerin Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Örneği" makalesinde ise sosyal belediyeciliğin daha çok sosyal hizmet uygulamalarını Gaziantep Büyükşehir belediyesi üzerinden ortaya koymuştur. Araştırma neticesinde ise kadın, çocuk, engelli ve yaşlılık alanında bakım, eğitim, sağlık, istihdam konularına yoğunlaştığı, bunların yanı sıra okul çağı çocukları açısından birçok proje ve kurs düzenlendiği gözlemlenmiştir.

Çelik (2014)'in “Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği” çalışmasında ise sosyal belediyeciliğin uygulama alanları ile Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi'nin sunduğu sosyal hizmet ve sosyal yardımlar irdelenmiştir. Bunun sonucunda sosyal belediyecilik kapsamında yapılan uygulamaların farklı birimler tarafından uygulandığı ve potansiyel bir eşgüdüm sorunu teşkil ettiği ortaya konulmuştur. Bunun yanı sıra belediye tarafından sunulan ayni ve nakdi sosyal yardımların istenilen düzeyde olmaması, sosyal politika ve sosyal yardım uygulamalarına esas alınabilecek kente ait sosyal doku verilerinin tam işlenmemesi yer almaktadır.

Yaman (2014)'in “Sosyal Devlet ve Sosyal Belediyecilikte Yaşanan Dönüşüm: Kütahya Belediyesi Örneği” çalışmasında ise sosyal devlet ve sosyal hizmetlerde ortaya çıkan değişim ve dönüşüm süreci analiz edilmiştir. Kütahya Belediyesi örneği kapsamında ise son yıllarda sosyal hizmet anlayışında ne gibi değişimlerin meydana geldiği ve mevcut durumu destekleyip desteklemediği tartışılmaya çalışılmıştır. Kütahya Belediyesi sosyal hizmet anlayışı veriler yardımıyla incelenmiş ve son yıllarda belediyenin sunmuş olduğu sosyal hizmetlerin hem kaynak yönünden hem de yararlanan kişi sayısı bakımından arttığı saptanmıştır. Bunun yanı sıra belediyenin sunmuş olduğu sosyal hizmetlerin çeşitlendiği de açıkça görülmüştür. Belediyenin hizmet yükünün artmasına paralel olarak belediyenin gerek teçhizat bakımından gerekse personel sayısı bakımından büyümüş olduğu saptanmıştır.

Kocaoğlu, Aydoğan ve Akkuş (2017)'un “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme” çalışmasında Keçiören (Ankara) Belediyesi’nde gerçekleştirilen sosyal belediyecilik uygulamaları ele alınmış. Bunun için hem çalışan ve yöneticilerle yüz yüze yapılmış olan görüşmelerden elde edilen verilere yer verilmiş olup; hem de kurumların stratejik planları, performans programları ve yıllık faaliyet raporları incelenmiştir. Yapılmış araştırma sonucunda belediye bünyesinde dezavantajlı gruplara ayrı ayrı birimler oluşturulmuş olması ve bir yandan ekonomik açıdan maliyeti minimize etme çabası içine girilmişken diğer yandan tüm bu çalışmaların hayata geçirilebiliyor olması Keçiören Belediyesi’ni sosyal belediyecilik alanında ileri seviyeye gelmiş bir ilçe belediyesi olarak görülmesini sağlamıştır.

İpek ve Çıplak (2019)'ın “Türkiye’ de Sosyal Belediyecilik ve Sosyal Bütçe Uygulamaları: Çanakkale Belediyesi Örneği” çalışmasında ise sosyal belediyecilik anlayışının mali kısmı üzerinden ele alınmış ve Çanakkale Belediyesi bütçeleri ve faaliyet raporları doğrultusunda durum değerlendirmesi yapılmıştır. Çanakkale Belediyesi’nin harcamaları sosyal bütçe kapsamında değerlendirilmiş ve yıllar itibarıyla harcama seviyeleri göz önüne alındığında

harcamaların artış eğilimi gösterdiği fakat sosyal harcamaların bütçe içerisindeki payının düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Sonuç olarak Çanakkale Belediyesi'nin bütçesinin sosyal bütçe açısından kısmen başarılı olduğu kanısına varılmıştır.

Bu çalışmalar incelendiğinde yapılan çalışmaların genellikle kurumların stratejik planları, performans programları, performans programları ve kesin hesap belgeleri, yıllık faaliyet raporlarının incelenmesi şeklinde olduğu görülmektedir. Kimi çıktılar olumlu olarak yorumlanırken kimi çıktılarsa sosyal belediyecilik uygulamaları konusunda yerel yönetimlerin henüz yeterli seviyede olmadığını ortaya koymuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KEPEZ BELEDİYESİ SOSYAL BELEDİYECİLİK FAALİYETLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR DEĞERLENDİRME

3.1 Kepez İlçesi Tarihçesi ve Özellikleri

“Deniz kıyısında kayalık alan” anlamına gelen Kepez, Antalya’nın merkez ilçesinden ayrılarak oluşmuş olup Antalya’nın kuzeyinde bulunan bir ilçedir. 1955 yıllarında çiftlik olarak kullanımda olan bu bölge 1970’lerde imara açılmış olup 1976 yılında ise yerleşime başlanmıştır. 1970’li yıllarda yaşanan yoğun göç dalgaları sonucunda Kepez ilçesinin yerleşim merkezi olmaya başlamıştır. Yaşanan bu yoğun göç dalgası karşısında, bu yerleşim merkezi içinde yoğun bir gecekondulaşma başlamış, doğu illerinden göç eden vatandaşlarla bu durum hızlanarak artmıştır. “1994 yılında Antalya’nın Büyükşehir statüsüne dönüştürülmesi ile 2009’a kadar alt kademe belediyesi olarak hizmet vermiştir. 2009 yılında ise 5747 sayılı yasa kapsamında Kepez Belediyesi ile Varsak Belediyesi birleştirilerek Kepez ilçesi kurulmuş ve Antalya Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde merkez ilçe olarak yerini almıştır.” (Kepez Belediyesi, 2020: 11) Antalya’nın en kalabalık nüfuslu ilçesi konumundadır (Antalya Valiliği, 2021).

Kepez İlçesi, Antalya’nın içme ve sulama suyunun karşılandığı su kaynaklarına sahip bir ilçedir. İlçenin coğrafi konumuna bakacak olursak doğu tarafında Aksu, Güney tarafında Muratpaşa, güneybatıda Konyaaltı, kuzey ve kuzeybatı tarafında Döşemealtı ilçeleri bulunmaktadır⁷. Kepez İlçesi’nin genel olarak sanayi, tarım ve hayvancılığa dayalı bir ekonomisi mevcuttur. Akdeniz Sanayi Sitesi, Yeşil Akdeniz Sanayi Sitesi ve Krom Fabrikası Kepez ilçesinde yer almaktadır. Bunların yanı sıra Kepez hidroelektrik santrali, Antalya’nın enerji ihtiyacının önemli bir kısmını karşılanmaktadır (Kaya, 2017: 113).

3.2 Antalya Kepez Belediyesi’nin Misyonu, Vizyonu, Stratejik Amaç Ve Hedefleri

Kepez Belediyesi sürekli gelişimi göz önünde bulundurarak sosyal belediyecilik anlayışı çerçevesinde stratejik amaç ve hedefler belirlemektedir. Buna göre Kepez Belediyesi misyonu şu şekildedir:

⁷ <http://www.kepez.gov.tr/genel-bilgiler> (erişim tarihi: 14.04.2021)

“Sağlıklı ve sürdürülebilir kentleşme yaklaşımı içinde, güçlenen altyapısı, artan sosyal refah seviyesi ve önce insan anlayışıyla vatandaşlarımıza yüksek bir yaşam kalitesi sunan, örnek belediyeçilik olgusu kapsamında, doğal ve kültürel değerlerin korunduğu ve geliştirildiği, katılımcı ve şeffaf bir yönetim uygulamasını tercih eden, eşit ve adil hizmet sunan bir belediye olmak.” (Kepez Belediyesi, 2020: 3)

Ayrıca “*Kepezi; tüm sorunlarını çözmüş, sadece Antalya’nın değil, Türkiye’nin takip edilen örnek ilçesi haline getirmek.*” (Kepez Belediyesi, 2020: 3) vizyonu ile hizmetlerini sunmaya devam etmektedir.

Antalya Kepez Belediyesi daha etkin bir hizmet sunmak adına Kepez ilçe halkının, belediye meclisinin ve tüm belediye çalışanlarının hizmet ve beklentiler noktasında görüşlerine başvurmuştur. Görüşlerin değerlendirilmesi sonrası ileriye yönelik yapılması gerekli hizmetler tespit edilmiştir (Kepez Belediyesi, 2020: 3). Bu anlamda çeşitli stratejik amaç ve hedefler belirlemiştir. Kepez Belediyesi 2020-2024 stratejik hedef ve amaçlar Tablo 3.1’de ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Tablo 3. 1 Antalya Kepez Belediyesi 2020-2024 Stratejik Amaç ve Hedefleri

Antalya Kepez Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı	Stratejik Amaç ve Hedefleri
Temel Belediyeçilik	* “Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesinde Sürekliliğin Sağlanması” - “Belediye başkanlığı makamının en iyi şekilde temsilini sağlamak ve organizasyonlar gerçekleştirmek” - “Kurumsal karar verme süreçlerini etkin olarak yürütmek ve kararlara erişimi sağlamak” - “İnsan kaynakları yönetimini geliştirmek, çalışanların bilgi, beceri ve motivasyonunu yükseltmek” - “Yargısal organlar nezdinde idareyi etkin olarak temsil etmek” - “Kurum içi faaliyetlerin etkin olarak kullanımında sürekliliğin sağlanması” * “Belediye Kaynaklarının Etkin Olarak Kullanımında Sürekliliğin Sağlanması” - “Kurum kaynaklarını verimli olarak kullanmak ve gelir artırıcı çalışmalar yapmak” - “İç kontrol sisteminin takip ve sürekliliğini sağlamak” - “Belediye birimlerinin hizmetlerini hızlı, kaliteli ve sağlıklı olarak sunabilmesi için hizmet alımı faaliyetlerini etkin olarak yürütmek” - “Gelişen teknolojilerin takip edilerek bilişim sistemimizin sürdürülebilirliğini, yaygınlaşmasını ve güvenliğini sağlamak” - “Mevcut hizmet binaları ile araç gereçlerin bakım ve yenilenmesini yaparak hizmetlerin sürdürülebilirliğini sağlamak” * “Kepez’de Sürdürülebilir Bir Kentleşmenin Sağlanması” - “Yol yapım ve bakım alanında hizmet ihtiyacını karşılamak ve inşaatlar yapmak” - “Kentsel gelişim çerçevesinde her türlü imar planlama çalışmalarını gerçekleştirmek” - “Yapılaşma kapsamındaki faaliyetleri yerine getirmek” - “İmar uygulaması ve emlak işlemlerini yürütmek” - “Çarpık kentleşmenin önüne geçmek amacıyla ruhsatsız ve izinsiz yapılaşma ile etkin bir şekilde mücadele etmek” * “Yaşanabilir, Kaliteli ve Sürdürülebilir Bir Çevre Oluşturulması ve Halk Sağlığı Çalışmaları Gerçekleştirilmesi” - “Çevre ve halk sağlığı gözetken bir yaklaşım çerçevesinde katı atık yönetimi gerçekleştirmek”

	- “Sağlık hizmetlerini yaygınlaştırarak vatandaşların azami düzeyde yararlanmasını sağlamak” -Hayvan sağlığının korunmasına ilişkin gerekli tedbirleri almak -Vatandaşların sağlıklı bir yaşam yaklaşımı çerçevesinde yararlanacağı mekânlar oluşturmak ve yeşil alanları artırmak -Ruhsat, denetim ve güvenlik faaliyetleri gerçekleştirmek
Sosyal Belediyecilik	* “Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Hayata Geçirilmesi” -Dezavantajlı gruplara mensup vatandaşlarımızın toplumsal yaşamla bütünleşmelerine yönelik sosyal hizmet projeleri gerçekleştirmek -İhtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak çeşitli sosyal yardımlarda bulunmak -Kepez ekonomisine katkıda bulunacak ve istihdamın artırılmasını sağlayacak faaliyetler gerçekleştirmek
Kültürel Belediyecilik	*”Kepez’in Sosyal Yaşamının Zenginleştirilmesine Yönelik Çeşitli Faaliyetler Gerçekleştirmek” -Kültürel ve sanatsal faaliyetler yapmak -Sosyal faaliyetleri hayata geçirmek -Spor faaliyetleri gerçekleştirmek
Halkla İlişkiler	* “Halkla İlişkilere Yönelik Kurumsal Faaliyetler Gerçekleştirmek” -Tüm iletişim araçlarını kullanarak kamuoyu nezdinde kurumun bilinirliğini artırmak ve imajını güçlendirmek -24 saat vatandaşı ile birlikte yaşayan ve vatandaşına dokunan bir belediyecilik yaklaşımının sürdürülebilirliğini sağlamak
Vizyon Projeler ve İnovatif Uygulamalar	* “Kepez’in Cazibe Merkezi Olma Özelliğinin Sürdürülmesi” -Vizyon projeler gerçekleştirmek -Markalı projeler ve inovatif uygulamalar yapmak

Kaynak; (Kepez Belediyesi, 2020: 3-4)

Antalya Kepez Belediyesi Tablo 3.1’de görüldüğü üzere belediyeciliği farklı boyutlarıyla ele aldığı stratejik hedeflerle, Kepez İlçesinde yaşayan bireylerin de talepleri doğrultusunda halkın refahını artırmaya yönelik bir Kepez oluşturmayı planlamaktadır. Sosyal belediyecilik anlayışının barındırdığı unsurları geliştirilerek devamının sağlanmasıyla halkın belediye hizmetlerine ulaşımının yükseltilmesi, halka ilişkileri geliştirmeye yönelik “*vatandaşına dokunan bir belediyecilik*” anlayışı benimsediği, bunların yanı sıra sosyal ilçe etkinliklerinin geliştirilerek sürdürülmesi stratejik amaç ve hedeflerinde görülmüştür.

Kepez Belediyesi’nin geçmiş dönemlere ait stratejik planları incelendiğinde 2020-2024 yılı stratejik planında geçmiş dönemdeki stratejik planlara nazaran farklı bir sınıflandırılmaya gidildiği görülmektedir. Bu doğrultuda Kepez Belediyesi 2018-2019 stratejik planına bakılmıştır ancak Kepez Belediyesi’nin internet sayfasında 2015-2019 yılı stratejik planı da olduğu görülmektedir. Tek bir yıllık yapılan stratejik planın gerekçesi olarak; “*Kepez Belediyesi 2015-2019 yılı stratejik planı, 2017 yılında Sayıştay Başkanlığı tarafından denetlenmiş olup stratejik planda yer alan bazı teknik konuların ayrıntılı ve tamamlayıcı olması amacıyla yeniden ele alınmıştır*” şeklinde verilmiştir (Kepez Belediyesi, 2017: 13). Bu nedenle 2015-2019 stratejik

planı revize edilmiş ve 2018-2019 yılı stratejik planı olarak yayınlanmıştır. Fakat Kepez Belediyesi 2015-2019 yılı stratejik planında geçen amaç ve hedeflerle 2018-2019 döneminde geçen amaç ve hedeflerde herhangi bir farklılık olmamasından dolayı 2015-2019 dönemi ve 2018-2019 dönemi stratejik amaç ve hedeflere aynı tabloda yer verilecektir.

Kepez Belediyesi 2015-2019, 2018-2019 Stratejik Planları 5018 Sayılı Kanun ile 5393 Sayılı Belediye Kanunu kapsamında hazırlanmış olup belediyenin ana faaliyet alanları, temel politika, öncelikleri ve sorumlulukları göz önünde bulundurularak 6 alan ve 6 stratejik amaç tespit edilmiştir. Ayrıca bu amaç ve hedeflerin belirlenmesinde paydaş analizi kapsamında yapılmış anket çalışmaları esas alınmıştır (Kepez Belediyesi, 2014: 82, 2017: 96). Kepez Belediyesi 2015-2019, 2018-2019 yılı stratejik amaç ve hedefleri tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3. 2 Kepez Belediyesi 2015-2019, 2018-2019 Yılı Stratejik Amaç ve Hedefleri

Antalya Kepez Belediyesi 2015-2019, 2018-2019 Stratejik Planı	Stratejik Amaç ve Hedefleri
Kurumsal Kapasite ve Yapılanma	* “Belirlenen misyonu yerine getirmek ve vizyona ulaşmak için etkin, verimli ve kaliteli hizmet sunulması amacıyla kurumsal yapının düzenlenmesi ve kapasitesinin artırılması” - “Kentin, vatandaşların ve kurumun sorunlarının tespiti ve çözümünde başkan ve üst yönetime her türlü desteği sağlamak ve koordinasyonu gerçekleştirmek” - “Vizyonu gerçekleştirmek için gerekli kaynak ihtiyacının karşılanması amacıyla, mali yapıyı güçlendirici, belediye gelirlerini artırıcı çalışmalara ağırlık vermek, mali kaynakların etkin, verimli ve yerinde kullanılmasını sağlamak” - “Belediye hizmetlerinin daha etkin ve verimli olarak yürütülmesi için stratejik yönetim ilkeleri ve iç kontrol sistemini uygulamaya geçirmek” - “Birimlerin verimli çalışmaları için gelişen bilgisayar teknolojilerinden azami olarak yararlanılmasını sağlayacak bir yapı kurmak ve geliştirmek” - “Belediyemiz birimlerinin ihtiyacı olan mal ve hizmetlerin kalite standardı çerçevesinde satın alınarak hizmetlerin gerçekleştirilmesini sağlamak” - “Belediyemiz birimlerinin ihtiyacı olan mal ve hizmetlerin kalite standardı çerçevesinde satın alınarak hizmetlerin gerçekleştirilmesini sağlamak” - “Belediye çalışanlarının kapasitesini, verimliliğini ve motivasyonunu artırmak, insan kaynakları yönetimini geliştirmek” - “Belediye faaliyetlerinin duyurulması ve tanıtımı ile belediye vatandaş diyalogunu geliştirmek suretiyle, belediyenin kamuoyu tarafından tanınmasını sağlamak” - “Belediye Hizmet Binalarının her türlü teknik ihtiyacını karşılamak” - “Belediye birimlerinin iş ve işlemlerinin mevzuata uygun yürütülmesini sağlamak” - “Kurumsal yapının; hizmet kalitesinin artırılarak desteklenmesi için, birimlerin iş ve işlemlerinin hukuka uygun olarak yürütülmesini sağlamak” - “Belediye hizmetlerinin karşılanmasında araç ve iş makinelerini sürekli çalışır halde bulundurmak ve yenilemek”
Kentsel Tasarım	* “Kepez’de kentleşme alt yapısının gelişen ihtiyaçlar kapsamında çevre koşullarına uygun, düzenli ve sağlıklı olarak gerçekleştirilmesi” - “Kepez belediyesi sorumluluğunda olan yolların tamamının yapım, bakım ve onarım işlerini yapmak” - “Çeşitli amaçlı kamu binaları yapmak ve belediye hizmet binalarının bakım ve onarımını gerçekleştirmek”

ve Planlama	- “ Kepez belediye sınırları içerisinde bulunan alanlarda kentin ihtiyaçları doğrultusunda Vizyon projelerin gerçekleştirilmesini sağlamak” - “Kentsel gelişim çerçevesinde her türlü imar planlama çalışmaları ile taşınmaz mülkiyetinde yapılaşma kapsamındaki işlemleri gerçekleştirmek” - “Hali hazır harita ve parselasyon planları yapmak veya tadil etmek, tapu işlemleri gerçekleştirmek, belediyeye ait taşınmazların envanterini tutmak, en iyi şekilde değerlendirmek ve kamulaştırma yapmak” - “ Ruhsatsız ve ruhsata aykırı yapılaşmayı engellemek”
Çevre ve Sağlık	* “Yaygın bir sağlık hizmeti ile birlikte yaşanabilir ve sürdürülebilir bir çevrenin oluşturularak, kentin ve halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesi” - “Halk sağlığına yönelik olarak kaliteli, ulaşılabilir ve sürdürülebilir önleyici ve koruyucu sağlık hizmetleri sunmak” - “ Hayvanları korumak ve halk sağlığı için hayvanlardan kaynaklanan olumsuzlukları gidermek” - “ Kent halkının temiz, sağlıklı ve refah seviyesi yüksek bir çevrede yaşamasını sağlamak için üretilen atıkları bertaraf etmek” - “ Vatandaşların yeşil alan ihtiyacının karşılanması için yeni parklar inşa etmek, mevcut parkların bakımlarını yapmak, revize etmek, etkili ve rasyonel kullanmak” - “ Çevrenin korunmasına ilişkin konularda zabıta hizmetleri yapmak”
Kent Kültürü ve Sosyal Yaşam	* “Gerçekleştirilen kültür, sanat ve spor etkinlikleri ile halkın sosyal yaşamının güçlendirilmesi, Kepez’in bir kültür ve sanat kenti haline getirilmesi” - “Vatandaşların katılımına yönelik kültürel, sosyal ve sanatsal etkinlikler düzenlemek ve desteklemek” - “ Sportif etkinlikler düzenlemek ve desteklemek” - “ Ulusal ve Uluslararası kültürel yakınlaşmayı sağlayacak faaliyetler geliştirmek”
Sosyal Yardım Ve Hizmetler	* “Toplumsal dayanışmanın artırılması için vatandaşların ekonomik ve sosyal seviyelerini yükseltmeye yönelik sosyal belediyeçilik hizmetleri gerçekleştirilmesi” - Dezavantajlı gruplara destek olmak ve toplumsal yaşamla bütünleşmelerini sağlayacak faaliyetler gerçekleştirmek” - “ Sosyal belediyeçilik hizmetleri gerçekleştirmek ve yoksullukla mücadele etmek” - “ Eğitim öğretim kapasitesinin geliştirilmesi için her türlü desteği sağlamak”
Kent Güvenliği Stratejik	* “Güvenli ve sürdürülebilir yaşam alanı sunan bir kent” - “Afet ve Acil durumlarla ilgili tedbirler almak ve faaliyetler gerçekleştirmek” - “ Düzen, esenlik ve gıda güvenliğini sağlamaya yönelik hizmetler gerçekleştirmek”

Kaynak; (Kepez Belediyesi, 2014: 83–84, 2017: 97–98).

Tablo 3.2’de verilen Kepez Belediyesi 2015-2019 ve 2018-2019 dönemine ait stratejik planı incelendiğinde 2020-2024 yılı stratejik planına nazaran farklı bir sınıflandırılmaya gidildiği görülmektedir. 2015-2019 ve 2018-2019 yılı stratejik planında geçen kurumsal kapasite ve yapılanma, kentsel tasarım ve planlama ve çevre ve sağlık başlıkları 2020-2024 dönemine ait stratejik planda temel belediyeçilik başlığı altında toplandığı görülmektedir. Ayrıca 2018-2019 dönemine ait stratejik plan kent kültürü ve sosyal yaşam başlığı 2020-2024 dönemi stratejik planında ise kültürel belediyeçilik başlığı altında verilmiştir. 2018-2019 yılı stratejik planında yer alan sosyal yardım ve hizmetler başlığı ise 2020-2024 dönemi stratejik planında sosyal belediyeçilik olarak geçtiği görülmektedir. 2020-2024 dönemine ait halkla ilişkiler ve vizyon

projeler ve inovatif uygulamalar başlıklarının ise önceki dönemlerde yer almadığı da gözlenmektedir.

Bu stratejik amaç ve hedefler doğrultusunda Kepez Belediyesi'nin bu hizmetlerin performans değerlendirilmesine bakacak olursak aşağıda ki tabloyu görmekteyiz. Kepez Belediyesi 2020-2024 dönemi stratejik planı hâlihazırda devam etmekte olduğundan dolayı 2020-2024 dönemi performans değerlendirilmesine yönelik kayıtlar henüz gerçekleşmemiştir. Bu nedenle 2018-2019 dönemi ve 2015-2019 dönemine ait performans tabloları verilecektir.

Tablo 3. 3 Kepez Belediyesi 2018-2019 Sosyal Belediyecilik Hizmetlerine Yönelik Performans Grafiği

Sosyal Belediyecilik Hizmetleri	2019 Yılı Hedefi	Yıl Sonu Gerçekleşme	Hedefe Ulaşma Oranı
Gıda Yardımı Yapılan Kişi Sayısı	2000	3098	%155
Yakacak Yardımı Yapılan Kişi Sayısı	250	641	%256.4
Tekerlekli Sandalye Ve Akülü Araç Vb. Yardımı Yapılan Kişi Sayısı	37	61	%164.9
Sağlık Malzemesi Ve Hasta Bezi Yardımı Yapılan Kişi Sayısı	65	90	%292.3
Giysi Yardımı Yapılan Kişi Sayısı	25.000	20.000	%80
Ev Eşyası Yardımı Yapılan Aile Sayısı (Adet)	212	153	%72.2
Evde Muayene Hizmeti Verilen Kişi Sayısı	30.000	21.100	%70.3
Şefkat Ve Huzurevinden Yararlanan Kişi Sayısı	50	47	%94
Dezavantajlı Gruplara Yönelik Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	2.600	3.182	%122.4
Temizliği Yapılan Okul / Cami Sayısı (Adet)	15 / 2.000	33/2.982	%220/%149
İftar Çadırından Faydalanan Kişi Sayısı	110.000	110.000	%100
Kurulan Taziye Çadırı Sayısı (Adet)	2.100	4.540	%216.2
Konukevinden Yararlanan Hasta Ve Hasta Yakını Sayısı	650	880	%135.4
AKMEK Kurslarında Açılan Branş (Adet) Ve Faydalanan Kişi Sayısı	100 / 5.000	112/4.956	%112/%99.1
Kreş Ve Gündüz Bakımevinden Yararlanan Çocuk Sayısı (Kişi)	650	575	%88.5
Öğrencilere Yönelik Düzenlenen Çeşitli Etkinlik Ve Yararlanan Öğrenci Sayısı (Adet / Kişi)	50/30.000	46/15.966	%92/%53
Öğrencilere Yönelik Düzenlenen Yarışmalar Ve Ödüllendirilen Öğrenci Sayısı	5/50	1/15	%20/%30
Karne Şenliği Kapsamında Ödüllendirilen Öğrenci Sayısı	160	352	%220
Bilgi Evleri, Gençlik Merkezi Kurs Merkezleri, Müzik Atölyeleri, Engelli Korosu, Robotik Kodlama Ve Teknoloji Merkezleri Sayısı İle Yararlanan Öğrenci Sayısı (Adet/Kişi)	17/10.000	18/9.837	%105.9
Çocuk Kulübü Ve Çocuk Meclisinden Yararlanan Öğrenci Sayısı (Adet/Kişi)	800	1.459	%182.3
Sahnelenen Oyun Ve Sahnelenme Sayısı (Oyun/Sahne) (Adet)	3/132	3/136	%100/%103
Gerçekleştirilen Sözlü Anlatım (Konferans, Söyleşi, Seminer) Sergi Ve Konser Etkinliklerinin Sayısı (Adet)	130	132	%101.5
Sözlü Anlatım Etkinliği, Sergi Ve Konserlere Katılan Kişi Sayısı	35.000	200.015	%571
Mahallelerde Düzenlenecek Etkinlik Sayısı (Adet)	25	72	%288
Koro Ve Senfoni Konser Ve Kursiyer Sayısı (Adet/Kişi)	15/300	18/322	%120/%107.3
Ramazan Etkinliği Sayısı / Katılımcı Sayısı	60/150.000	75/60.000	%125/%40

Açılan Spor Kursu Ve Katılım Sayısı	10/12.877	10/7.800	%100 /% 165
Lisanslı Sporcu Sayısı (Kişi)	1.265	891	%70.4
Malzeme İhtiyacı Karşılanan Sporcu Sayısı	8.300	8.056	%97
Düzenlenen Spor Yarışması / Şenlik Sayısı	8	23	%287.5
Yarışma Ve Şenliklere Katılım Sayısı (Kişi)	20.250	214.465	%1.059
Yaz / Kış Spor Okullarına Katılım Sayısı	4.800/1.980	5.560/3.286	%115.8/%166
Su Topu Branşına Katılımcı Sayısı (Kişi)	115	133	%115.6
Yüzme Branşına Katılımcı Sayısı	3.150	5.423	%172
Kültür Gezilerine Katılacak Vatandaş Sayısı (Kişi)	1.800	270	%15
Ulusal Halk Dansları Festivaline Katılacak Personel Sayısı	600	570	%95
İştirak Edilecek Ulusal Ve Uluslararası Etkinlik Sayısı	6	7	%116.7
Ahmet Hamdi Tanpınar Edebiyat Ödülü Katılımcı Sayısı	300	238	%79.3
Kepez Müzik Ödülleri Katılımcı Sayısı	250	244	% 97.6
Devlet Tiyatrosu, Opera Ve Bale, Özel Tiyatrolar Tarafından Sergilenen Oyun Sayısı	15	-	-
Kepez Kitap Fuarına Katılan Yazar Sayısı	150	129	%86
Hemşeri Derneklerine Yönelik Olarak Yapılacak Etkinlik Sayısı	40	17	%43
Poliklinik Hizmeti Verilen Kişi Sayısı	40.000	38.417	%96
Sağlık Taraması Yapılan Kişi Sayısı	24.000	18.150	%75.6
Laboratuvar Hizmeti Verilen Kişi Sayısı	35.000	31.686	%90.5

Kaynak; (Kepez Belediyesi, 2019b: 378–384)

Antalya Kepez Belediyesi 2019 mali faaliyet raporu sonuçları sosyal belediyecilik kapsamında 44 farklı performans göstergesiyle ifade edilmektedir. Bunlar incelendiğinde bunların gıda, yakacak, tekerlekli sandalye ve akülü araç vb. ve sağlık malzemesi yardımlarının %100'ün üzerinde gerçekleştiği görülmektedir. Bunun nedeni olarak iste talebin fazla olması gösterilmiştir. Giysi, ev eşyası yardımı, evde muayene hizmeti ve şefkat ve huzurevinden yararlananların ise %70 ile %90 arasında gerçekleştiği görülmüştür. Bununla ilgili bir açıklama ise raporda yer almamaktadır.

Temizlik yapılan okul ve cami sayısı, iftar çadırı hizmetinden yararlanan sayısı, kurulmuş taziye çadırı sayısı, konukevi hizmetinden yararlanan hasta ve hasta yakını sayısı, AKMEK kurslarında açılan branş ve kursa katılım sayısı yüzdelere baktığımızda ise hedeflerinin %100'ün üzerinde gerçekleştirdikleri görülmektedir. Bunun nedeni olarak yine gelen talebin fazla olması gösterilmiştir. Genç bireylerin eğitim seviyesinin yükseltilmesine destek kapsamında oluşturulmuş hedefler içerisinde yer alan faaliyetler ve yararlanan öğrenci sayısının %92 ve %53 olduğu görülmektedir. Bu yüzdesel farkın görece fazla olmasıyla ilgili bir açıklamaya rastlanılamamıştır. Öğrencilere özel yarışmalar ve ödül alan öğrenci sayısı yüzdelere %20 ve %30 olması yarışmaların İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmesinden dolayı yılsonu hedefi gerçekleştirilememiştir. Geriye kalan göstergelerde ise karne şenliği kapsamında

ödüllendirilen öğrenci bilgi evleri için hedef yüzdesinin çok üzerinde olmasının nedeni bu yıl okul birincilerine ek ikinci ve üçüncülere de ödül verilmesi olarak belirtilmiştir. Gençlik merkezi kurs merkezleri, müzik atölyeleri, engelli korusu, robotik kodlama ve teknoloji merkezleri sayısı ile yararlanan öğrenci ve çocuk kulübü ve çocuk meclisinden yararlanan öğrenci yüzdelere baktığımızda ise %100'ün üzerinde gerçekleştiği görülmektedir.

Kepez'de ilçe halkının sosyal yaşamlarında aktif olmalarına katkıda bulunacak etkinlikler gerçekleştirmek hedefiyle oluşturulmuş göstergeler Tablo 3.2'de bulunmaktadır. Bu göstergeler için; tiyatro oyunları ve gösterim sayısı, seminer, konferans ve söyleşi, sergi ve düzenlenmiş konser sayısı ve bu etkinliklere katılan sayısı, mahallelerde düzenlenen etkinlikler, koro ve senfoni orkestralarının verdiği konser ve koro üyesi sayısı ve son olarak ramazan ayında düzenlenen etkinlikler ve bu etkinliklere katılan sayısı yüzdesel anlamda %100 üzerinde gerçekleştiği görülmüştür. Hedef yüzdelерinin %100 üzerinde gerçekleşmesinin etkinliklere olan taleplerin fazla olmasından kaynaklandığı raporda belirtilmiştir. İlçe halkının sportif faaliyetlere katılımını artırmanın hedeflendiği performans göstergelerine baktığımızda ise lisanslı sporcu sayısı haricindeki göstergelerin %100 üzerinde gerçekleştiği görülmektedir. Kültür etkileşiminin artırılmasına yönelik düzenlenen gezi faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik hedeflerin talep yetersizliği ve hava şartlarının elverişsizliğinden dolayı yılsonu hedefine ulaşamadığı belirtilmiştir. Antalya Devlet Tiyatrosu, Antalya Devlet Opera ve Balesi tarafından sergilenecek oyun hedefi ise turne programlarının yoğun olması nedeniyle gerçekleşemediği belirtilmiştir. Hemşehri dernekleri etkinlik hedefine ulaşmama nedeni; 2019 yılında etkinliklerin derneklerin inisiyatifi doğrultusunda gerçekleştirilmek üzere sivil toplum kuruluş merkezinin açılmış olması ve etkinliklerin bu merkezde gerçekleşmesi olarak belirtilmiştir.

2019 yılında halk sağlığının korunmasına ilişkin hizmetlerin sürdürülmesi hedefiyle oluşturulmuş göstergeler arasında yer alan “Poliklinik Hizmeti”, “Sağlık Taraması” ve “Laboratuvar Hizmeti” verilen kişi sayısı yüzdelерinin makul seviyelerin üzerinde olduğu görülmektedir. Genel olarak baktığımızda temel alınan noktanın ilçe halkının talebi olduğu anlaşılmaktadır. Bu anlamda talepler doğrultusunda verilen hizmetin kapasite artırımında esnek bir yapıda olduğunu görülmektedir. Bireylerin taleplerinin baz alınması halk yerel yönetim kaynaşması açısından ise olumlu olduğu görülmektedir. Kepez Belediyesi 2018-2019 sosyal belediyecilik performans verileri ışığında bu dönem içinde sosyal belediyecilik işlevlerinin gerçekleştirildiği bir belediyecilik hizmeti verildiği görülmektedir.

Kepez Belediyesi 2015 – 2019 dönemi stratejik planı gerçekleştirmesi ise aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 3.4 içinde yer alan 2015-2019 stratejik plan gerçekleştirme oranları yıllara göre ayrılmış olup amaçlara göre oranlar ve genel oranlar şeklinde de ayrı olarak verilmiştir.

Tablo 3. 4 Kepez Belediyesi 2015-2019 Stratejik Planı Gerçekleşmesi

AMAÇ/YIL	2015(%)	2016(%)	2017(%)	2018(%)	2019(%)
1) Belirlenen amaç ve hedefleri gerçekleştirmek için etkin, verimli ve kaliteli hizmet sunulması doğrultusunda kurumsal yapının düzenlenmesi ve kapasitesinin artırılması	91	93	99.02	98.32	98.08
2) Kepez’de kentleşme alt yapısının gelişen ihtiyaçlar kapsamında çevre koşullarına uygun, düzenli ve sağlıklı olarak gerçekleştirilmesi	76.2	85	82.3	67.3	73
3) Sağlık hizmetinin yaygınlaştırılmasıyla birlikte yaşanabilir sağlıklı bir çevrenin oluşturularak, ilçe yaşam kalitesinin yükseltilmesi	83	94.2	93	97	94
4) İlçe halkının sosyal yaşama aktif katılımı için kültür, sanat ve spor etkinlikleri gerçekleştirilmesi ve Kepez’in kültür ve sanat kapasitesinin geliştirilmesi	88	93.3	100	90.3	94
5) Toplumsal dayanışmanın artırılması ve bireylerin sosyoekonomik seviyelerinin yükseltilmesine yönelik sosyal belediyeçilik hizmetleri gerçekleştirilmesi	86	64.3	93	90.3	82
6) Sürdürülebilir güvenli bir yaşam alanı oluşturmak	61	92	100	100	100
2015-2019 Yılı Performans Programları Gerçekleşmeleri	81	87	95	91	90.2
2015-2019 Dönemi Stratejik Planı Gerçekleşmesi (%)	88.8				

Kaynak; (Kepez Belediyesi, 2020: 16)

Yukarıdaki tabloda belirtilen amaçlar ve yıllara göre gerçekleştirilme oranları ile ilgili sosyal belediyeçilik kapsamında şunlar söylenebilir; stratejik amaçları altı ana grupta toplamış olan Kepez Belediyesi, ilçenin geliştirilmesi adına belediyeçilik hizmetlerini tüm boyutlarıyla ele almıştır. Sosyal belediyeçilik anlamında üç, dört ve beşinci stratejik amaçların gerçekleştirilme yıllarına bakıldığında ise üçüncü amacın gerçekleştirilmesi yıllar içinde değişkenlik göstermiş

olup %83 ile %97 arasında değiştiği görülmektedir. Sosyal yaşamının güçlendirilmesi adına oluşturulmuş dördüncü stratejik amacı yıllara göre gerçekleştirme oranlarında ise %100 ile 2017 yılı dikkat çekmektedir. Geriye kalan yıllarda ise %88 ile %94 arasında değişkenlik göstermiştir. Sosyal yardımlar kısmını oluşturan beşinci stratejik amacın yıllara göre dağılımında ise en düşük oran 2016 yılında %64.3 olarak göze çarpmaktadır. Diğer amaçların gerçekleştirilme oranlarına kıyasla biraz geride kalmıştır. Görece geride kalan beşinci amaç ise gerçekleştirilme oranı bakımından makul seviyede olduğu görülmüştür. Beş yıllık gerçekleştirme oranları ışığında şunlar söylenebilir; sosyal belediyeçilik anlayışının sağlam bir zemine oturtulması açısından kurumsal yapı ve kapasiteye önem vererek bu alanda düzenleme yapması ve hizmet kapasitesini geliştirmesi Kepez Belediyesi'nin stratejik anlamda sosyal belediyeçiliği belirli bir standarda taşımak istediği şeklinde yorumlanabilir. Sosyal belediyeçilik anlayışı içinde önemli bir konumda olan sağlık hizmetleri kapsamında Kepez Belediyesi, ilçe sağlığına yönelik belirlediği amaçlar doğrultusunda yaptığı yatırımlarla, belirlediği bu amacın gerçekleştirilme yüzdesinde sağlık alanında belirli bir hizmet standardını yakaladığı görülmektedir. Dezavantajlı konumda olan bireyler için bu hizmet sunumunun gerçekleştirilmesi sağlık alanında yoksunluğun giderilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. İlçenin sosyokültürel anlamda kalkınması ve geliştirilmesi adına yapılan yatırımlar, etkinlikler, uygulamalarla birlikte beş yıllık performans verileri ışığında Kepez Belediyesinin sosyal belediyeçilik işlevlerinin %88.8 gibi bir oranla yerine getirildiğini göstermektedir.

3.3 Antalya Kepez Belediyesi'nin Sosyal Belediyeçilik Hizmetleri

Yapmış olduğu projeler ile ödüller almış olan Antalya Kepez Belediyesi sosyal belediyeçilik hizmetleri anlamında da projeler üretmeye devam eden, Türkiye'nin sosyal belediyeçilik anlamında örnek teşkil eden belediyeler arasında yer aldığını iddia etmektedir. Yukarıda belirtilen stratejik amaç ve hedefler doğrultusunda hizmet veren Kepez Belediyesi, hizmet sunumunu sosyal belediyeçilik, kültürel belediyeçilik ve halkla ilişkiler şeklinde ayırmıştır. 2015 yılından bu yana ise yapılan hizmetlerin önceliğine yönelik ise şu açıklamalara yer verilmiştir:

“Antalya, Türkiye nüfus yoğunluğu ortalamasıyla kıyaslandığında, ortalamanın üzerindedir. Antalya'nın ilçeleriyle kıyaslandığında ise Kepez ikinci en yoğun ilçe olarak yer almaktadır. G   n etkisiyle Kepez'de yaşanan bu durum hızlı bir kentleşmeyle birlikte gecekondulaşma ve  evre kirliliğini beraberinde getirmektedir. Bu durum sağlıklı kentleşme ve kent estetiği adına sorunların artmasına neden olacak bir olgu niteliği taşımaktadır. Bu

sorunların ve etkilerinin en aza indirgenmesi anlamında alt ve üst yapı yatırımları ile sosyal, kültürel, eğitim ve sağlık alanlarında yapılacak yatırımlar büyük önem arz etmektedir” (Kepez Belediyesi, 2014: 66).

Bu açıklamaların yanı sıra nüfus grupları değerlendirildiğinde Kepez ilçesi genç nüfus ve aktif nüfus oranı Türkiye ve Antalya nüfus oranının üzerindeyken yaşlı nüfus oranı ise aksine çok altındadır. Bu anlamda Kepez, genç nüfusun yoğun olduğu bir ilçe konumundadır. Bu nedenle genç bireylere yönelik sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin düzenlenmesi ilçe geleceği ve kalkınması için büyük önem ve gereklilik arz etmektedir. Bu faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi için üst yapı yatırımları şarttır. Ayrıca aktif nüfusun istihdamının da önem arz ettiği, bu çerçevede bölge istihdamına yönelik yatırımların ve organize sanayi bölgelerinde yeni iş imkânlarının sağlanmasının da ön plana çıktığı ve yatırımların bu yönde şekillenmesi gerektiği görülmektedir (Kepez Belediyesi, 2014: 67).

Kepez Belediyesi’nin 2019 yılı faaliyet raporundaki açıklamalar neticesinde Kepez Belediyesi’nin, ilçe durum analizinin yapılarak bölgenin ihtiyaçlarını tespit ettiği ve buna göre stratejik plan oluşturduğu görülmektedir. Sosyal belediyecilik çerçevesinde hizmet sunan sorumlu müdürlükler ise “Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü”, “Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü”, “Sağlık İşleri Müdürlüğü” “Temizlik İşleri Müdürlüğü”, “Park ve Bahçeler Müdürlüğü” ve “Gecekondu ve Sosyal Konut Müdürlüğü” olarak yer almaktadır. Sosyal belediyecilik hizmetleri için bütçeden ayrılan paylar ve yılsonu harcamaları yıllara göre Tablo 3.5’te verilmiştir.

Tablo 3. 5 Kepez Belediyesi 2014- 2019 Toplam Ödenek, Sosyal Belediyecilik Ödenek Toplamı ve Yılsonu Harcama Miktarı

	Toplam Ödenek	Sosyal Belediyecilik Ödenek Toplamı	Yılsonu Harcanan
2019	362.500.000,00 TL	139.918.215,00 TL	138.476.669,00 TL
2018	327.355.000,00 TL	80.291.018,00 TL	77.115.977,00 TL
2017	284.653.000,48 TL	75.433.000,00 TL	71.577.960,00 TL
2016	235.250.000,00 TL	89.077.100,00 TL	85.480.770,00 TL
2015	223.450.000,00 TL	85.977.031,00 TL	74.988.507,00 TL
2014	192.000.000,00 TL	74.015.070,00 TL	59.552.117,00 TL

Kaynak; (Kepez Belediyesi, 2015: 134, 2016: 318, 2017: 318, 2018: 300, 2019b: 61, 2019c: 263)

2014-2019 yılları arası toplam ödenekler ve sosyal belediyeciliğe ayrılan bütçe yıllara göre farklılıklar göstermektedir. 2014-2019 yılları arasında en dikkat çekici yıl 2019 yılı olmaktadır. Diğer yıllara oranla 2019 yılında sosyal belediyecilik hizmeti sunan birimlere ayrılan

payın ciddi şekilde arttığı görülmektedir. Ayrılan bütçenin yardım taleplerinin niceliğine göre belirlendiği ise yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Bunların yanı sıra yardım hizmetlerinin farklı kurumlar tarafından da gerçekleştirilmesi bütçeden ayrılan payın üzerinde etkisinin olduğu yine yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Ayrıca Kepez İlçesi içinde bulunan 68 mahallede 3500 kişiyle yapılmış memnuniyet anketi sonuçlarına göre Kepez Belediyesi'nin sunduğu hizmet ve faaliyetlere ilişkin memnuniyetin ne olduğuna ilişkin soruya %71.17 ile sağlık hizmetleri en yüksek seviyede çıkmıştır. Vatandaşların, belediye tarafından gerçekleştirilen planlama çalışmalarında önem verilmesi gereken hizmetler içinde yoksul ve ihtiyaç sahiplerine yapılan yardımların oranı ise 38.79 olarak çıkmıştır (Kepez Belediyesi, 2020: 35).

Aşağıda Antalya Kepez Belediyesi'ne ait sosyal belediyecilik alanındaki faaliyetlerini içeren uygulamalar yer almaktadır. Bu uygulamalar Kepez Belediyesi'nin 2019 yılı faaliyet raporlarından elde edilen bilgiler doğrultusunda hazırlanmıştır.

3.3.1 Kepez Belediyesi'nin Sosyal Yardım Faaliyetleri

Kepez Belediyesi'nin 2019 yılı içinde dezavantajlı bireylere yönelik yapmış olduğu sosyal yardımlar şu şekildedir (Kepez Belediyesi, 2019b: 137–139);

- * Kepez'de yaşayan 3.098 ihtiyaç sahibi bireye gıda yardımı yapılmıştır.
- * “Kullanılmış Eşyaların Dönüşümünü Aktifleştirme Projesi” (KEDAP) kapsamında “Askıda Elbise” uygulamasıyla ilçe halkından gelen giysiler temizlik bakımları ve onarımları yapılarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmıştır. Bu uygulamayla birlikte 20.000 kişi bu yardımlardan faydalanmıştır. Bunun yanı sıra Kepez'de ikamet eden dar gelirli ve yoksul durumda olan 137 anne ve 342 çocuğa giysi ve ayakkabı yardımı yapılmıştır.
- * KEDAP tarafından halkın bağışladığı ev eşyaları, gerekli bakımları yapıp düzenlenerek ihtiyaç sahiplerine dağıtılmaktadır. Bunun yanı sıra Kepez Belediyesi tarafından çeşitli eşya yardımları da yapılmış ve bireylere yakacak malzeme temin edilmiştir. Yapılmış yardımlara ilişkin bilgiler Tablo 3.6'da verilmiştir.

Tablo 3. 6 Kepez Belediyesi'nce Gerçekleştirilmiş Olan Eşya ve Yakacak Yardım Malzeme ve Adetleri

Yapılan Yardım Türü	Yapılan Yardım Miktarı (Adet)
Ev eşyası	109
Soba	41
Yakacak (kömür)	641
Tahta parçası	24
Çekyat, kanepe	7
Buzdolabı	10

Klima	2
Halı	2
Bisiklet	4
Yatak ve battaniye	4
Bilgisayar tableti	3
Çamaşır ve Bulaşık makinesi	10
Ocak Seti	1
Şofben	1

Kaynak; (Kepez Belediyesi, 2019b: 138).

* 8 kişiye sağlık malzemeleri temini, 17 kişiye tekerlekli sandalye ve 17 kişiye akülü sandalyelerinin akü değişimi sağlanmıştır.

* İlçede bulunan yardıma ihtiyacı olan yaşlı bireylere yönelik olarak 182 hasta bezi ve 27 hasta yatağı yardımı sağlanmıştır.

* 2019 yılında Kepez İlçe sınırları içinde bulunan okullarda eğitim gören 375 öğrenciye kırtasiye yardımı yapılmış bunun yanı sıra Mardin Midyat Aziz Önen Kız Anadolu Lisesinde öğrenim gören 73 öğrencinin eğitimlerine katkıda bulunmak üzere karma kitap gönderilmiştir.

* Kepez sosyal yardım merkez binasında bulunan çok amaçlı salon, çeşitli sosyal aktiviteler için ihtiyacı olan bireylere ücretsiz olarak tahsis edilmektedir. Bu kapsamda 41 birey salon hizmeti olarak etkinliklerini gerçekleştirmiştir.

Kepez Belediyesi tarafından işsizliğin azaltılmasına yönelik olarak işverenlerle meslek sahibi olup iş sahibi olamayan bireylerin bulunduğu “Kepez Kariyer İş Geliştirme Merkezi” kurulmuştur. Bu kapsamında gerçekleştirilmiş faaliyetler Tablo 3.7’de verilmiştir.

Tablo 3. 7 Kepez Kariyer İş Geliştirme Merkezinin Faaliyetleri

Gerçekleşen İşlem	Kişi Sayısı
Müracaat eden birey	3.249
Yönlendirilen birey	270
İşe alınan birey	175
İşi kendi kabul etmeyen birey	538
Şirket kabul etmeyen birey	211
İşi kendi bulan birey	296

Kaynak; (Kepez Belediyesi, 2019b: 139)

Yukarıda Kepez Belediyesi 2019 yılı sosyal yardım faaliyetleriyle ilgili verilen bilgiler doğrultusunda ve Tablo 3.6’da görüldüğü üzere, yapılan yardımların dezavantajlı gruplar içinde yer alan yaşlı bireylerden çocuklara kadar olan tüm yaş gruplarını kapsadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra Kepez Belediyesi çalışanlarıyla yapılan görüşmeler sırasında yapılan açıklamalardan; aynı yardımlar dışında nakdi yardımın olmadığı görülmektedir. Nakdi

yardımların yapılmamasıyla ilgili olarak yasal anlamda böyle bir yetkinin olmadığı açıklaması yapılmıştır. Yapılan yardımların kısır döngü içinde kalmaması ve işsizliğin azaltılması anlamında Kepez Kariyer İş Geliştirme Merkezi'nin yapmış olduğu faaliyetler için; işi kendi kabul etmeyen birey sayısının fazla olduğu bunun nedeni olarak ise yapılan görüşmelerde bölge halkının mavi yakalı iş kategorisinde yer alan işlerde çalışmak istemediği belirtilmiştir. Ayrıca yapılan müracaat sayısı ve olumlu ya da olumsuz sonuçlanan işlemlerin toplamı karşılaştırıldığında arada kalan sonuçlanmamış birey sayısı ise neredeyse yarı yarıya olduğu görülmektedir. Bu durumun üzerinde çalışılarak geliştirilmesi, verimlilik adına önem arz etmektedir

3.3.2 Kepez Belediyesi Sağlık Hizmetleri

Aşağıda Kepez Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü tarafından verilen hizmetler yer almaktadır.

Tablo 3. 8 Kepez Belediyesi Sağlık Hizmetleri

- Kepez Belediyesi Sağlık Merkezi Polikliniklerinde ameliyat dışındaki tüm hastane hizmetleri verilmektedir. Ayrıca laboratuvar, işitme tarama odası (odyometre) ve sterilizasyon alanlarında da poliklinik hizmeti vermektedir. 2019 yılında 38.217 birey bu hizmetlerden yararlanmıştır.
- Antalya İl Sağlık Müdürlüğü “Kanser Erken Teşhis, Tarama Ve Eğitim Merkezi (KETEM)” ile ortak yürütülen kanser taraması hizmeti verilmektedir. Belediye sağlık tırıyla sağlanan bu hizmet kapsamında ayrıca bireylerin kolesterol, şeker ve tansiyon ölçümleri yapılmakta, “Kalp Akım Grafiği” çekilmekte, kanser taramaları gerçekleştirilmekte ve Kepez Belediyesi Sağlık Merkezi doktorları tarafından muayeneleri yapılmaktadır. Bunların yanı sıra 2017 yılından itibaren ilçede bulunan on yaş altı çocuklara göz taraması yapılmaktadır. Bu kapsamda 20 ilkokulda göz sağlığı taraması yapılmış 8.148 çocuktan 1.112 çocukta göz tembelliği, şaşılık ve görme kusuru tespit edilmiştir. Yine 2019 yılı içinde sağlık taramaları bağlamında 18.150 birey bu hizmetlerden yararlanmıştır.
- Kepez Belediyesi Sağlık Merkezi bünyesinde faaliyet gösteren laboratuvarlar 2019 yılında 31.686 bireye laboratuvar hizmeti sunmuştur. Ayrıca bu laboratuvarlarda evlilik işlemlerinde istenen Talasemi testi de yapılmaktadır.
- Ekonomik durumu yetersiz olan bireyler ile evlerinden çıkamayan 65 yaş üstü bireylere evde muayene ve bakım hizmeti verilmektedir. Bireylerin evlerinde doktor muayenesi, pansuman, fizik tedavi uzmanı gibi hizmetler verilmekte olup bunların yanı sıra her türlü tahlil, tetkik ve tedavileri için Kepez Belediyesi ambulans hizmeti verilerek sevk edilmeleri ve tedavi sonrası hastaneden eve ulaşimleri sağlanmaktadır. 2019 yılında 21.100 birey bu hizmetlerden yararlanmıştır.
- 2017 yılında kurulmuş olan “Kepez Belediyesi Şefkat ve Huzurevi” bakacak yakını olmayan ve kendi ihtiyaçlarını her zaman karşılayamayan 60 yaş ve üzeri yaşlı bireylere gününbirlik ya da yatılı olarak hizmet verilmektedir. Temel ihtiyaçlarının karşılanmasının yanında kültürel ve sosyal etkinlikler de düzenlenerek sosyal yaşama katılımları sağlanmaktadır.

- Kepez Belediyesi 2008 yılından itibaren dar gelirli ailelere destek kapsamında her yıl sünnet programı düzenlenmekte olup 2019 yılında 450 çocuk sünnet hizmetinden yararlanmıştır.
- “Kepez Belediyesi Engelli Koordinasyon Merkezi” engelli bireylerin sosyal hayatlarını aktif edecek ve onlara güven sağlayacak faaliyetler gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda; Engellilere yönelik seminer verilmekte sosyal faaliyetler düzenlenmekte, engelli bireylerin sağlık ile ilgili resmi evrak ve yardım başvurularını yönlendirerek bu süreci sonuçlandırılmasında rol almakta ve engelli bireylerin sağlığa ilişkin malzeme ihtiyaçlarının temininde destek olmak gibi faaliyetler yapılmaktadır. 2019 yılı içinde “Engelli Koordinasyon Merkezi” toplamda 473 adet faaliyet düzenlemiş ve işitme engeli olan 87 bireye işitme cihazı temin etmiştir.
- Kepez Belediyesi’nin sağlık alanında yaptığı çalışmalar doğrultusunda bölge halkının sağlık ihtiyacının karşılanmasında payının büyük olduğu söylenebilir. Ayrıca dezavantajlı gruplar içinde yer alan yoksul, yaşlı ve engelli bireyler için hayatı bir nebze olsun kolaylaştırıcı uygulamalar ve yardımlarla toplumla olan bağlantının güçlenmesi söz konusu olmaktadır. Çocuklara yönelik gerçekleştirilen göz taramaları, gelecek nesillerin daha sağlıklı olması adına gerçekleştirilen önemli bir sağlık uygulamasıdır.

Kaynak; (Kepez Belediyesi, 2019b: 307–320)

3.3.3 Kepez Belediyesi Kültürel Faaliyetleri

Kepez Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü tarafından 2019 yılında düzenlenen faaliyetler Tablo 3.8’de verilmiştir.

Tablo 3. 9 Kepez Belediyesi 2019 Yılı Kültürel Faaliyetleri

Kepez Belediyesi 2019 Yılı Kültürel Faaliyetleri
- Kepez Belediye Tiyatrosu “Düğün Evi Oyun Evi”, “Eskici Dükkânı” ve “Keloğlan’ın Akli” olmak üzere ikisi yetişkin biri çocuk oyununu toplamda 136 kez sergilenmiş ve toplamda 56.745 kişi katılım sağlamıştır.
- 2019 yılı içinde 14 adet sergi açılmış ve bu sergiler 4.840 kişi tarafından gezilmiştir. 3.125 kişinin katıldığı “Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları”, “AKMEK Sağlık Seminerleri”, “Trafik Hayattır Semineri”, “Aile İçi İletişim Semineri”, “Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Semineri”, “Eğitim Al, Sağlıklı Kal Semineri” ve “Mutlu Aile Mutlu Çocuk Semineri” olmak üzere toplamda 10 seminer düzenlenmiştir. “Antalya İl Müftülüğü” ile ortak bir “Kadınlar Gününe Özel Konferans Programı” düzenlenmiş ve 500 kişi katılmıştır. 7 adet Konser düzenlenmiş ve bu konserler toplam 2.550 kişi tarafından izlenmiştir.
- Özel etkinlikler kapsamında ise “Mısır Çarşısı Festivali”, “Engelsiz Gençlerle El Ele Özel Programı”, “Şehitlerimizi Anma Programı”, “KKTC Beyarmudu Belediyesi Gönülden Gönüle TSM Konseri”, “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Kutlamaları”, “Choro Conzenatta Uluslar Arası Dostluk Korosu“, “Bahar Konseri”, “100. Yılda Yöreden Yörelere Halk Oyunları Gösterisi”, “19 Mayıs Gençlik Konseri”, “AKMEK Piknik Etkinliği”, “3 Aralık Dünya Engelliler Günü Özel Programı” gibi özel etkinlikler düzenlenmiş olup, bu etkinliklere 15.500 kişi katılmıştır. 2019 yılında mahallelerde 167.000 kişinin katıldığı toplamda 75 etkinliğin yapıldığı sosyal ve kültürel faaliyetler düzenlenmiştir.
- Kepez Belediyesi çeşitli müzik dallarından oluşan korolar ve müzik atölyelerinde, bireyler eğitim alma olanağına sahip olmaktadır. Bu anlamda bu yıl içinde koro ve orkestralara 160 başvuru olmuş ve 126 kişi

eğitime alınmıştır. 2019 belediye korolarında ise toplamda 322 kişi bulunmaktadır. Yine bu yıl içinde toplam 7 konser verilmiş ve toplam 2.600 kişi bu konserlere katılmıştır.
- Kepez Belediyesi, kültürel etkinliklerin düzenlenmesine yönelik olarak Dokuma Park'ta 80'li yılların konseptiyle düzenlenmiş "Nostaljik Ramazan Sokağı" ile birçok farklı etkinlikler gerçekleştirmiştir. İçerisinde aile çay bahçesi, kitapçı ve geleneksel lezzetlerin sunulduğu yerlerin bulunduğu bu sokakta ramazan ayı boyunca toplam 75 etkinlik düzenlenmiş ve 60.000 kişi bu etkinliklere katılmıştır.
- Kepez Belediyesi tarafından 2019 yılında beşincisi düzenlenen "Uluslararası Folklor Festivali" kapsamında 11'i yerli grup 6'sı yabancı grup olmak üzere toplam 570 grup üyesi katılmıştır.
- Kepez Belediyesi tarafından düzenlenen yarışmalar yönelik olarak beşincisi düzenlenen "Ahmet Hamdi Tanpınar Edebiyat Ödülleri" masal türünde "Çocuk, Doğa ve Hayvan" konulu yarışması gerçekleştirilmiştir. Türkiye genelinde 238 kişinin katıldığı bu yarışmada seçilen 20 eser kitap haline getirilmiştir. "Kepez Müzik Ödülleri Yarışması" kapsamında ise 244 kişinin başvurduğu ve nostaljik şarkıların seslendirildiği "5.Kepez Belediyesi Ulusal Müzik Ödülleri" yarışması gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Kepez Belediyesi, resim ve heykel olmak üzere iki kategori ve dört gruptan oluşan "15 Temmuz" temalı görsel sanatlar yarışması düzenlenmiştir. 181 katılımcı ile gerçekleşen bu yarışmada 29 kişi ödül almaya hak kazanmıştır.
- Kepez Belediyesi fuar etkinliklerine yönelik ikincisi düzenlenen kitap fuarı düzenlenmiştir. Bu fuar ulusal düzeyde olup toplam 41 yayınevinin stant kurduğu ve 129 yazarın katıldığı bir etkinlik olarak 2019 yılında gerçekleştirilmiştir.
- Kültür gezileri düzenlenmesi kapsamında 6 kez Elmalı, Kumluca ve Alanya'ya 2019 yılında toplamda 6 kez kültür gezisi düzenlenmiş ve bu gezilere 270 kişi katılmıştır.
- "Hemşeri Dernekleri" etkinlikleri kapsamında 18 etkinlik gerçekleştirilmiş olup bu etkinliklere 5.870 kişi katılmıştır.
- Antalya Kepez Meslek Edindirme Kursları (AKMEK) kapsamında 17 farklı yerde yer alan kurs merkezleri bulunmaktadır. Bu merkezlerde 111 branşta kurslar düzenlenmektedir. 2019 yılı içinde bu kurs merkezlerinin toplamında 201 kurs açılmış olup bu kurslara katılan kursiyer sayısı ise 4.956, sertifika alan kursiyer sayısı ise 2.838'dir.
- Kepez Belediyesi, "Kreş ve Gündüz Bakımevi" faaliyetlerine yönelik "Nasreddin Hoca Kreş ve Gündüz Bakım Evi" bünyesinde toplamda 3 adet kreş ve gündüz bakım evi faaliyet göstermekte olup 2019 yılı içinde 21 sınıf ve 575 öğrenci ile eğitim ve öğretim yılını tamamlamıştır. Bu dönem içinde velilere yönelik sağlık semineri, tiyatro, yaşlılar haftası velilere yönelik program, mezuniyet gösterisi, karne şenliği ve birçok gezi etkinliği gerçekleştirmiştir. Toplamda 124 etkinlik düzenlenmiş olup 12.209 kişi bu etkinliklere katılmıştır.
- Kepez Belediyesi "Bilgi evleri", "Etüt ve Gençlik Merkezleri" faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik dönem içinde 6 adet Bilgi Evi faaliyet gösterdiği programlardan, 1.829 öğrenci yararlanmıştır. Yine bu dönemde 7 adet kurs merkezi faaliyet göstermiş ve toplam 5.102 öğrenci bu kurslardan yararlanmıştır.
- "Amir Ateş Semt Konağı Kodlama Atölyesi" ilçe okullarında öğrenim gören öğrencilere yönelik yazılım, robotik kodlama ve uygulama programları kursları açmış ve 775 ortaokul öğrencisi bu kurslardan yararlanmıştır. Bunun yanı sıra genç bireylerin müziğe yönelmesi ve böylece kötü alışkanlıklardan uzak durmasını sağlamak amacıyla kurulan "Kepez Belediyesi Müzik Atölyeleri" İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü

ortak protokol ile 2015 yılından bu yana gerçekleştirilen bir projedir. Çeşitli müzik aletleri derslerinin verildiği 2 müzik atölyesinde 2019 dönemi içinde 727 öğrenci bu kurslardan yararlanmıştır.
- 2012 yılında “Kepez Belediyesi Çocuk Meclisi” kurulmuştur. 2018/2019 yılında 1.365 öğrencinin katılımıyla meclis faaliyetleri yürütülmesi kapsamında alınan kararlar Kepez Belediye Meclisinde görüşülmek üzere Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Kaynak: (Kepez Belediyesi, 2019b: 178–237)

Yukarıda ki tabloda görüldüğü üzere Kepez Belediyesi kültürel faaliyetler anlamında oldukça çeşitli ve farklı etkinlikler düzenleyerek bölge halkının tiyatrodan seminere yarışmalardan konserlere kadar birçok açıdan sosyalleşmesini sağlayan bir belediyedir. Özellikle çocuk tiyatrolarına olan talep doğrultusunda bölgenin çocuk ve genç nüfusu için kültürel etkinliklerin gerçekleşmesi, gelecek nesillerin olumlu yönde şekillenmesini sağlayan, ileriye yönelik gerçekleştirilen kültürel yatırımlar olduğu söylenebilir.

3.3.4 Kepez Belediyesi Park Çalışmaları

“Kepez Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü” sosyal belediyecilik uygulamalarından biri olan park ve bahçelerin düzenlenmesi anlamında 2019 yılı içinde 8 parkta ise onarım çalışması yapmış ve 27 adet donanımlı park yapımı tamamlamıştır. Ayrıca 2019 yılında bölgedeki parklara 23 takım çocuk oyun grubu, 16 adet fitness spor aleti montajı yapılmıştır. Bunların yanı sıra 5 adet semt spor sahası yapımı tamamlanmıştır. Kepez Belediyesi’nin 123 projesinden biri olan “Anadolu Çocuk Köyü” 2019 yılında Dokumapark’da açılmıştır. 1960’lı yılların Anadolu Köylerini anlatan bu köyde amaç; okulu, muhtarı, meydanı, esnafı, kahvesi, bostanı, bahçeleri, hayvanlarıyla 1960’lı yıllarda Anadolu bir köy hayatı nasıldı, bunun genç bireyler tarafından görülmesini sağlayarak böylece geçmiş ile gelecek arasında bir köprü kurmaktır. Ayrıca yine bu dönemde Dokuma Park Kent Müzesi içerisinde hatıraları süsleyen araçlardan oluşan “Nostaljik Araç Müzesi” kurulmuştur. Bu müze kapsamında 1925-1997 yılları arasında çıkarılmış toplam 37 araç sergilenmektedir (Kepez Belediyesi, 2019b: 238–281).

Kepez Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından yapılmış donanımlı parklar, spor sahaları, Dokuma Park’ta bulunan Anadolu Çocuk Köyü ve Nostaljik Araç Müzesi ile sosyal belediyecilik anlayışla gerçekleştirdiği ve bölge halkının sadece yeşil alan oluşturmanın yanı sıra sosyal alanlar da oluşturduğu görülmektedir. Bölge halkının sosyalleşmesi spor, kültürel ve sosyal boyutlarıyla bütüncül bir şekilde gerçekleştiği görülmektedir.

3.3.5 Kepez Belediyesi Etüt Projeleri

Kepez Belediyesi sosyal belediyecilik kapsamında 2019 yılı içinde tamamlanan projeler şu şekildedir (Kepez Belediyesi, 2019b: 283–287):

- Kepez Gaziler Mahallesi, her yaştan bireyin sosyal, sağlık ve eğitim ihtiyaçlarını karşılayabileceği “Gaziler Sosyal Yaşam Merkezi” 2019 yılında hizmete sunulmuştur. Bu merkezde spor sahaları, kiraathane, etüt merkezi, çok amaçlı salon, kütüphane ve aile hekimliği bulunmaktadır. Bu sayede mahalle halkı tüm bu ihtiyaçlarını bulunduğu bölgeden karşılayabileceklerdir.
- 2019 yılı içinde inşası tamamlanıp hizmete açılmış olan “Duacı Aile Yaşam Merkezi” ile Kepez’in kırsal bölümde kalan Duacı Mahallesi, sağlık hizmetlerinden sosyal etkinlik alanlarına kadar hizmet veren bir sosyal yaşam merkezi oluşturulmuştur. Bu merkezde çok amaçlı salon, aile sağlık merkezi, laboratuvar, enjeksiyon odaları ile dersane yer almaktadır.
- Kepez ilçesi Dokuma Fabrikası mevcut idari binası, Antalya halkının geçmiş yaşam kültürünün yaşatılması amacıyla üç boyutlu bir şekilde modellenerek “Bir Zamanlar Antalya” müzesine dönüştürülme projesi 2019 yılında tamamlanmış ve halka açılmıştır.
- Yine Kepez Dokuma Fabrikası 12 bin metre karelik atölye binası, bilimsel çalışmaların gerçekleştirilmesi ve geliştirilmesine yönelik bir bilim merkezine dönüştürme projesi olarak tasarlanmış ve yapımı bitmiş olup açılış tarihi 30 Ağustos Zafer Bayramı olarak belirlenmiştir.
- 17 Mayıs 2020 tarihinde Dokuma Park içinde bulunan trafo binasının yenilenerek Cemil Meriç Kütüphanesine dönüştürülme projesine başlanılmıştır. Yapımı bir yıl süren Cemil Meriç Kütüphanesi Antalya’nın en zengin halk kütüphanesi olarak 2021 Mayıs ayında hizmete açılmıştır⁸ (Kepez Belediyesi, 2021).
- 2021 yılı başında çalışmalarına başlanan Dokuma Sanat Sokağı’na, 21 dükkânın bulunduğu “sahaf çarşısı projesi” gerçekleştirildi. Yapımı tamamlanan bu proje açılış yapıldıktan sonra aktif olarak hizmet vermek üzere beklemektedir.

Kepez Belediyesi etüt çalışmalarından elde edilen bilgiler ışığında bölge halkının eğitimden sağlık hizmetlerine kadar yer alan birçok farklı alandan faydalanmasını sağlayabilecek kompleks sosyal alanları oluşturduğu böylece bölgenin kültürel seviyesinin arttığı, bilimsel

⁸ <https://www.kepez-bld.gov.tr/news.php?id=8530/Antalyanin-en-zengin-kutuphanesi-kapilarini-acti> (erişim tarihi 02.06.2021)

Çalışmaların yapılabildiği alanların arttığı bir bölge kalkınma amacı içinde olduğu söylenebilir. Coğrafi açıdan merkezi bölgeye uzak kalan mahalleler için de çok amaçlı binaların yapımıyla ulaşım sorununun giderilmesinin amaçlandığı görülmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM VE BULGULAR

Çalışmanın bu kısmında araştırmada kullanılan yöntem ve bulgulara dair bilgiler verilmektedir.

4.1 Yöntem

Bu araştırmada belirli bir olguyu derinlemesine çözümleme imkânı sunan nitel yöntem kullanılmıştır. Yöntemle ilgili diğer hususlar aşağıda ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Aşağıda araştırmanın amaç ve önemi, araştırma sorusu, araştırmanın örnekleme, araştırma kapsam ve sınırlılıkları, araştırma yöntemi ve veri toplama tekniği, veri toplama süreci, araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği, verilerin analizi, verilerin kodlanması ve kategorileştirilmesine ait bilgilere yer verilmiştir.

Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü, Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 01.07.2021 tarihli ve 243 sayılı kararı ile araştırmanın yapılmasının etik olarak uygun olduğuna dair onay alınmıştır.

4.1.1. Araştırmanın Amaç ve Önemi

Bu çalışmanın temel amacı, son dönemlerde kendisine tartışma alanı bulan sosyal belediyeçilik kavramının, uygulayıcıları tarafından nasıl algılandığının tespit edilmesi, kavrama yönelik uygulamaların gerçekleştirilmesiyle ilgili sorunların belirlenmesi ve örneklem olarak seçilen belediyenin, kavrama yönelik öz değerlendirilmesinin ortaya konulmasıdır. Bunun yanı sıra 2019 yılında ortaya çıkan ve tüm Dünyayı etkileyen Covid-19 pandemisinin olumsuz ekonomik ve sosyal etkilerinin giderilmesinde yerel yönetimlerin etkinliklerinin de tespit edilmesi diğer bir diğer amacı oluşturmaktadır.

Literatür incelendiğinde sosyal belediyeçilik kavramına yönelik olarak yapılan çalışmaların özellikle yakın tarihli çalışmalar olduğu görülmektedir. Bunda kavramın öneminin ülkemizde henüz yeni anlaşılıyor olmasının ve özellikle 2004 yılında gerçekleştirilen belediye reformunun etkisinin büyük olduğu düşünülmektedir. Yapılan çalışmalar farklı belediyelerin farklı sosyal belediyeçilik uygulamaları üzerinden yapılan analizlere dayandığı için ortaya çıkan sonuçlar çeşitlilik arz etmektedir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde çalışmaların daha çok

kurumların stratejik planları, performans programları ve kesin hesap belgeleri, yıllık faaliyet raporlarının incelenmesi ve sosyal belediyeciliğin daha çok sosyal hizmet ve sosyal yardım uygulamalarının verilerle irdelenmesi şeklinde olduğu görülmektedir. Yani yapılan çalışmaların büyük bir kısmı sosyal belediyecilik anlayışının mali kısmı üzerinden ele alınmış, belediyelerin bütçeleri ve faaliyet raporları doğrultusunda durum değerlendirmesi, sosyal hizmet ve yardım açısından mevcut durumunun verilerle ortaya konulması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Ancak daha önceki bölümlerde de belirtildiği üzere henüz literatürde net bir sosyal belediyecilik kavramının oturmamış olması sebebiyle her belediyenin farklı uygulamaları bu kapsamda yapıyor olması kavramın uygulayıcılar tarafından nasıl algılandığının da ortaya konulmasını önemli kılmıştır.

Yapılan çalışmaların son yıllarda artışı da göz önünde bulundurulunca, kavramın oldukça ilgi görmeye başladığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar disiplinler arası bir çalışma konusu olsa da sosyal politika ayağında uygulama çıktılarının neler olduğu, bu uygulamaları sunan kişilerin algılarının ölçüldüğü bölümün ise eksik kaldığı görülmektedir. Bu bağlamda sosyal belediyecilik kavramının ortaya çıkış sürecinde de büyük etkisi olan sosyal politika ve uygulamaları ile bağlantılı olan bu kavramının irdelenmesi bu bağlamda önem arz etmektedir. Bu çalışma ile birlikte bu alandaki eksikliğin giderilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada, örneklem olarak seçilen belediye tarafından gerçekleştirilen sosyal belediyecilik uygulamaları tespit edilerek bu uygulamaları sunan belediye çalışanlarının, sosyal belediyecilik algısının ortaya konularak değerlendirmeler yapılmakta ve öneriler sunulmaktadır. Sosyal belediyecilik üzerine daha öncede belirtildiği üzere bazı çalışmalar yapılmış olsa da sosyal politika bağlamında sosyal belediyeciliği uygulayanlara yönelik bir çalışma yapılmamış olması bu çalışmayı özgün kılmaktadır. Mülakatlardan elde edilen veriler MAXQDA 2020 paket programı kullanılarak analiz edilerek sosyal belediyecilik alanında katkı sağlayan ilk çalışmalardan biri olmaktadır.

4.1.2. Araştırma Sorusu

Bu çalışmanın ana problemi; sosyal belediyecilik kavramı uygulayıcıları tarafından nasıl algılanmaktadır?

- Sosyal belediyecilik olgusu uygulayıcılar tarafından kimin görevi olarak görülmektedir?
- Sosyal belediyecilik uygulamalarında hangi kriterler ve hangi kitle dikkate alınmaktadır?

- Sosyal belediyeçilik uygulamalarına karşı yöneticilerin bakış açısı nasıldır?
- Sosyal belediyeçilik uygulamalarında diğer kurum ve kuruluşlarla nasıl bir işbirliği yürütülmektedir?
- Pandemi döneminde sosyal belediyeçilik uygulamaları nasıl evrilmiştir?
- Sosyal belediyeçilik uygulamalarında ne tür problemlerle karşılaşmaktadır?
- Sosyal belediyeçilik faaliyetlerinin geliştirilebilmesi için neler yapılabilir?

4.1.3. Araştırmanın Örnekleme

Yapılan çalışmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış olup bu yöntemde araştırma problemine uygun çalışma grubu bazı seçim kriterleri göz önünde bulundurularak seçilmektedir (Merriam, 2015: 76).

Bu çalışmada katılımcılar örneklem olarak seçilen belediyenin sosyal belediyeçilik faaliyetleri kapsamında görevli olan birimlerde çalışan kişilerden belirlenmiş olup çalışma gönüllülük esasıyla gerçekleştirilmiştir.

Antalya ilinin büyükşehir olması, göç alan ve büyüyen bir şehir olması ve örneklemede kolaylık açısından seçilmiş olup, sosyal belediyeçilik uygulamalarının sosyal politika ilişkisinde dezavantajlı grupların önemli bir yer tutması sebebiyle Antalya merkez ilçelerinden sosyo-ekonomik açıdan en düşük gelirli grubun genellikle yaşadığı Kepez bölgesi örneklem olarak seçilmiştir. Bu sebeple araştırma çalışma grubunu Antalya ilinin merkez ilçesi olan Kepez Belediyesi çalışanları oluşturmaktadır.

Mülakat yapılan belediye çalışanları, çalışma izni için görüşülen belediye yetkilisi tarafından sosyal belediyeçilik ile bağlantılı olduğu belirtilen Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Sosyal İşler Birimi, Sağlık İşleri Müdürlüğü Engelli Koordinasyon Birimi, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Etkinlik Birimi ve Eğitim Birimi, Park ve Bahçeler Müdürlüğü ve KEDAP biriminde çalışan kişilerden oluşmaktadır.

Belediye yetkilisinin yönlendirmiş olduğu bu birimlerde çalışan görevlilerden çalışmaya katılmayı kabul eden 15 kişi olmuş ancak bir tanesi daha sonra görüşme için vaktinin olmadığını belirtmiş ve görüşme sorularına e-mail yoluyla cevap vermiştir. Ancak kendisi ile mülakat yapılamadığı için beyanları çalışmaya dâhil edilmemiş olup toplamda 14 belediye çalışanı ile mülakat yapılmıştır.

4.1.4. Araştırma Kapsam ve Sınırlılıkları

Çalışma da sosyal belediyecilik kavramı ve kavramın sosyal politika ilişkisine değinilerek bu kapsamda yapılan uygulamalar çalışmaya dâhil edilmiştir. Araştırma Antalya ili Kepez Belediyesi çalışanlarından sosyal belediyecilik faaliyetleri kapsamında görevli olan personel ile sınırlıdır.

Araştırma verileri 2021 yılı Temmuz ayında Antalya Kepez Belediyesi'nde sosyal belediyecilik faaliyetleri kapsamındaki birimlerde görevli olan çalışanlarla yapılan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verilen cevaplardan elde edilen verilerle sınırlıdır.

Çalışma kapsamında her ne kadar sosyal belediyecilik hizmetini almakta olan bireylerle de görüşmek istense de Covid-19 pandemisi sebebiyle bu amaç gerçekleştirilememiştir ve çalışma sadece Kepez Belediyesi'nde sosyal belediyecilik faaliyetleri kapsamında görevli olan personel ile sınırlı kalmıştır.

4.1.5. Araştırma Yöntemi ve Veri Toplama Tekniği

Araştırmanın ilk aşamasında konuya ilişkin literatür taraması gerçekleştirilmiş ve bu doğrultuda araştırma sorusu tanımlanmıştır. Araştırma sorusunun cevabına ulaşabilmek için nitel araştırma tekniğinden yararlanılmıştır. Nitel araştırmalar insanların tecrübelerinin birçok tema ve kaynak kullanılarak incelenmesini ifade etmektedir (Punch, 2016). Nitel araştırma gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül şekilde sunulmasına yönelik izlenen nitel bir süreci ifade etmektedir. Nitel yöntemlerden en sık kullanılanı görüşme (mülakat) olup, görüşme insanların bakış açıları, deneyimleri, duyguları ve algılarını ortaya koymakta kullanılan güçlü bir yöntemdir. Görüşme yöntemi kullanılan aracın özelliğine göre açık uçlu ve yapılandırılmış, görüşülen kişi sayısına göre ise bireysel ya da odak grup şeklinde alt gruplandırılabilirken ayrıca araştırmacının konumuna göre de katılımcı ve katılımcı olmayan şeklinde de gruplara ayrılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 41-42).

Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması araştırması yapılmıştır. Durum çalışması nitel çalışma içerisinde çalışmanın hem ürünü hem de nesnesi olabilecek bir desen türüdür. Durum çalışması araştırmasında, araştırmacının gerçek yaşam, bir durum ya da durumlar hakkında çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla ayrıntılı ve derinlemesine bilgi topladığı bir durum betimlemesi ya da durum temaları ortaya koyduğu nitel bir yaklaşımdır (Creswell, 2020:

99). Başka bir tanıma göre ise durum çalışması belirli bir kişi, sosyal ortam, etkinlik ya da grup hakkında sistematik bir şekilde yeterli bilgi toplayarak, araştırmacıya öznenin nasıl işlediğini anlamasına imkân veren bir yöntem olarak ifade edilmektedir. Ancak daha kapsamlı olarak bakılacak olursa durum çalışması; bireyden geniş kuramlara hatta daha kapsamlı olaylara kadar geniş bir alanda analiz birimine sahip olan, basit veya karmaşık bir olgunun incelenmesine imkân veren, veri toplama sürecinde çeşitli eylemlere ihtiyaç duyan ve kuramın uygulanmasından yararlanıp kurama katkı sunan bir yaklaşımdır. Durum çalışması için yapılan görüşmelerde çalışma konusu özeldir ve çalışmaya dâhil edilen her birey, durumla olan özel bağları nedeniyle seçilmiştir. Betimleyici durum çalışmalarında incelenen durumun tekiliğine odaklanılarak başka durumlara uygulanabilecek çıkarımsal model geliştirilmeye çalışılmaz (Berg ve Lune, 2019: 324, 328, 334).

Araştırma kapsamında veriler, nitel araştırma veri toplama tekniği olan görüşme yöntemiyle elde edilmiştir. Ayrıca katılımcılardan demografik bilgi formunu doldurmaları istenmiştir. Katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve çalıştığı birime ilişkin demografik bilgileri toplandıktan sonra görüşmecilerin yanıtları doğrultusunda temel konuyla bağlantılı alt sorular sorma imkânı tanıdığı için yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi tercih edilerek görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme formu hazırlanırken konuya ilişkin literatür taranarak sorular uzman görüşü alınarak hazırlanmış ve ön görüşmeler yapılmıştır. Ön görüşme sonrasında belediye çalışanlarının sosyal belediyecilik algılarına, karşılaştıkları problemlere ve uygulamalara yönelik fikirlerine ilişkin soruları içeren görüşme formuna son hali verilmiştir (EK:1).

4.1.6. Veri Toplama Süreci

Araştırma 6-9 Temmuz 2021 tarihleri arasında Antalya Kepez Belediyesinde sosyal belediyecilik uygulamaları kapsamındaki birimlerde çalışan personelle gerçekleştirilmiştir. 4 kadın ve 10 erkek personel olmak üzere görüşmeye katılmayı kabul eden toplam 14 görüşmeciyle yüz yüze görüşülmüştür. Farklı sebeplerden dolayı (kurumda yeni çalışmaya başladığı için, karantinada olduğu için iş yerinde olmayan, yoğun çalışma temposu, ...) görüşmeye katılmak istemeyen diğer personellerle görüşme yapılamamıştır. Görüşmelerin hepsi, talepleri doğrultusunda görüşmecilerle yüz yüze olarak uygun oldukları mesai saatleri içinde çalıştıkları ofiste yani Kepez Belediyesi'nde yapılmıştır.

Görüşme öncesinde kişilerden ses kaydı için izin istenmiştir. Görüşmeler katılımcıların onayı ile ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Tüm görüşmeciler ses kaydının alınmasına

onay vermiştir. En kısa görüşme 13 dk., en uzun görüşme 119 dk. sürmüş olup toplamda 561 dk. görüşme yapılmıştır. Görüşmelerin süresi ortalama olarak 40 dakikadır. Toplamda 14 personelle yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak yapılan mülakatlarda cevapların daha anlaşılabilir olması için araştırmacı tarafından ek sorular sorulmuştur. Görüşmecilerden elde edilen ses kayıtları transkript edilerek çözümlenmiş ve toplamda 129 sayfalık yazılı dokümana dönüştürülmüştür.

4.1.7. Araştırmanın Geçerliği ve Güvenilirliği

Nitel araştırmaların değerlendirme ölçütlerinden en önemlisi araştırma verilerinin, veri analizlerinin ve sonuçlarının inanılır ve güvenilir olmasıdır. Bunun gerçekleşmesi ise araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğine bağlıdır. Nitel araştırmalarda farklı yaklaşım ve tasarımlar olduğu için geçerlik ve güvenilirlik içinde farklı ölçütler kullanılmaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2019: 264).

Nitel bir araştırmada geçerlik araştırmacının araştırdığı olguyu olduğu haliyle ve olabildiğince yansız gözlemesi demektir. Bir araştırmada geçerlik, güvenilirliği belirleyen önemli bir etkidir. Çünkü bir araştırma da toplanan verilerin geçerli olması durumunda benzer başka bir çalışmada aynı olmasa da benzer bilgilerin elde edilme olasılığı yüksek olur. Geçerliğin önemli ölçütleri olarak toplanan verilerin ayrıntılı olarak rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını ayrıntılı olarak vermesi sayılabilir. Bununla birlikte geçerlik iç geçerlik ve dış geçerlik olarak iki alt başlıkta incelenmektedir. İç geçerlikte araştırmacının veri toplama süreçleri ve verilerin analizi ile yorumlanması süreçlerinde tutarlı olması ve bu tutarlılığı nasıl sağladığını açıklaması beklenir. Dış geçerlik ise araştırma sonuçlarının genellenebilirliğiyle ilgili olup eğer bir araştırmanın sonuçları benzer ortamlara ve durumlara genellenebiliyorsa araştırmanın dış geçerliği olduğu varsayılır (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 269-271).

Nitel bir çalışmada güvenilirlik çalışılan ortamda meydana gelen her şeyi veri olarak kaydetmektir. Bu kapsamda detaylı alan kayıtlarının alınması, araştırma ekibi tarafından doğru ve kapsamlı bilgi sağlanması, doğruluk için alan notlarının katılımcılarla incelenmesi, ses ve görüntü kayıtlarının tutulması, resimlerin çekilmesi, katılımcılardan alıntılarının yapılması ve alıntılarının ekleme yapılmadan olduğu gibi verilmesi güvenilirliği artırmaktadır. Nitel araştırmalarda güvenilirliği artırmada en kullanışlı yöntem olarak araştırmacının notları katılımcılara vermesi ve katılımcıların da kayıtların yanlışsız ve eksiksiz olduğunu teyit etmesi anlamına gelen üye kontrolüdür (Büyüköztürk vd., 2019: 264).

Güvenilirliği sağlamak için yukarıdaki bilgilerin yanı sıra bazı iç ve dış güvenilirlik önlemlerinden de bahsedilebilir. Dış güvenilirliği sağlamak için öncelikle araştırmacı, aynı konuda araştırma yapacak diğer araştırmacılara ne tür roller üstlenmeleri gerektiği konusunda fikir vermesi amacıyla araştırma sürecinde kendi konumunu açık hale getirmeli ardından yine benzer araştırma yapacak diğer araştırmacılar için örneklem oluştururken dikkate almaları için araştırmada veri kaynağı olarak kullanılan bireyleri açık bir şekilde tanımlamalıdır. Bir diğer önlem olarak araştırma sürecinde oluşan sosyal ortamların ve süreçlerin tanımlanması olup dördüncü önlem olaraksa elde edilen verilerin analizinde kullanılan kavramsal çerçevenin ve varsayımların ayrıntılı bir şekilde verilmesidir. Son önlemse benzer çalışma yapacak araştırmacılara yardımcı olması için veri toplama ve analiz yöntemleriyle ilgili ayrıntılı açıklamaların (görüşme ve gözlemlerin nasıl yapıldığı, verilerin nasıl kaydedildiği, dokümanların nasıl analiz edildiği, elde edilen sonuçların nasıl birleştirildiği ve sunulduğu) yapılmasıdır. Bunların yanı sıra iç güvenilirliği artırmaya yönelik bazı stratejiler söz konusudur. Bunlardan ilki toplanan verilerin öncelikle betimsel bir yaklaşımla (görüşme, gözlem ve doküman yoluyla elde edilen verilerin herhangi bir yorum katılmadan okuyucuya sunulması, yorumun daha sonraya bırakılması) doğrudan sunulmasıdır. İkinci strateji olaraksa aynı araştırmaya birden fazla araştırmacının dâhil edilmesi yoluyla verilerin toplanmasıdır. Analizlerin yapılması, sonuçlara ulaşılması kısımlarında araştırmacılar arasında oluşacak uzlaşma araştırmanın başkaları açısından da kabul edilebilirliğini artıracaktır. Gözlem yoluyla elde edilen bulguların görüşmeler yoluyla teyit edilmesi bir başka stratejiyi oluştururken dördüncü strateji olarak elde edilen verilerin analizinde bir başka araştırmacıyı kullanma ve ulaşılan sonuçları teyit etmektir. Son strateji ise önceden oluşturulmuş bir kavramsal çerçevedir. Burada araştırmacının varsa bir kavramsal çerçevesi bunu nasıl oluşturduğunu ve buna bağlı veri analizini nasıl yaptığını okuyucuya açıklaması beklenir (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 273-275).

Bu bilgiler ışığında çalışma sorularının güvenilir olup olmadığını belirlemek için beş kişiyle pilot görüşme yapılmıştır. Bu çalışma ile soruların katılımcılar tarafından doğru anlaşılıp anlaşılmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Görüşme sorularından sosyal belediyeceğinin faaliyetleri ve kapsamı ile ilgili olan sorularda tekrarlı türde soru olduğu anlaşılmıştır. Bu sorularda yeniden düzeltme yapılarak görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Çalışmanın saha araştırması aşamasında görüşmecilere elde edilen verilerin sadece bilimsel çalışma kapsamında kullanılacağı ve bilgilerinin gizleneceği güvencesi verilmiştir. Görüşmeler öncesinde katılımcı isimleri alınmamış ve kimlik bilgilerinin kullanılmayacağı

hususunda katılımcıların bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Çalışma sırasında her katılımcıya onam formu doldurtulmuş, çalışma bulguları kısmında da kişilerin isimleri kodlanarak sınıflandırılmıştır. Görüşme sorularının anlaşılır ve birbiriyle bağlantılı olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca görüşme sırasında araştırmacı tarafsız bir şekilde soruları yöneltmiş yani yönlendirici davranmayarak, öznel çıktıların oluşmasını önlemiştir. Çalışmada güvenilirliği artırmak için ses kayıtlarının metin haline dökülmesi sonrasında katılımcılara gösterilerek onayları alınmıştır.

Çalışmada iç geçerliği sağlayabilmek için görüşme formu hazırlanırken literatür taranarak bir kavramsal çerçeve oluşturulmuştur ve bu çerçeve kapsamında sorular belirlenmiştir. Çalışma sorularının kapsam geçerliliğini tespit etmek içinse sosyal bilimler alanından iki araştırmacının görüşü alınarak soruların sosyal belediyeçilik uygulamaları kapsamındaki birimlerde çalışan personelin sosyal belediyeçilik algısını ölçmeye yönelik olup olmadığını değerlendirmeleri istenmiştir. Bu doğrultuda her iki araştırmacıdan gelen öneriler doğrultusunda görüşme soruları gözden geçirilmiş ve son hali verilmiştir. Çalışmada elde edilen verilerden bulgular kısmında doğrudan alıntılar verilmiştir. Katılımcıların demografik özellikleri verilerek örneklem ayrıntılı bir şekilde tanımlanmıştır. Mülakat verileri herhangi bir ekleme ve çıkarma yapılmadan doğrudan paylaşılmış olup araştırma verileri de yorumsuz ve tarafsız şekilde verilmiştir.

Bunun yanı sıra dış geçerlik için veri toplama sürecinde daha önceden belirlenen temalara göre veriler sınıflandırılmış ardından da çalışma amacına uygun hale getirilerek yeni temalar oluşturulmuş ve çıktılar buna göre yorumlanmıştır. Ayrıca amaçlı örnekleme tekniği kullanılmış, araştırma süreci ve izlenen yollar, kullanılan veri toplama aracı, süreci ve yöntemi ayrıntılı bir şekilde verildikten sonra veri analizleri yine ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

4.1.8. Verilerin Analizi

Nitel araştırma verileri; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi ve bulguların tanımlanması ve yorumlanması olmak üzere dört aşamada analiz edilmektedir. Bu çalışmada verilerin analizinde nitel veri analiz yazılımı MAXQDA 2020 programı kullanılarak, tematik, betimsel ve içerik analizi yapılmıştır. Betimsel analiz de amaç elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmak olup bu analizde elde edilen veriler daha önce belirlenen temalara göre özetlenip yorumlanmaktadır. Betimsel analizde görüşülen ya da gözlemlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir şekilde yansıtabilmek için doğrudan alıntılara sık sık yer verilmektedir. Betimsel analizde elde edilen

veriler, önce sistematik ve açık bir şekilde betimlendikten sonra bu betimler açıklanır, yorumlanır ve neden-sonuç ilişkileri irdelenerek bazı sonuçlara ulaşılır (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 239-240, 243).

İçerik analizi, desen, tema, varsayım ve anlamlar çıkarma çabasında belirli miktarda materyalin dikkatli, ayrıntılı ve sistematik bir şekilde incelenip yorumlanmasıdır (Berg ve Lune, 2019: 344). İçerik analizinde ise temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan verilerde fark edilemeyen kavram ve temalar içerik analizi sonucu keşfedilebilmektedir. Bunun için toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması ardından bu kavramlara göre mantıklı bir şekilde düzenlenmesi ve veriyi açıklayan temaların belirlenmesi gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 242). İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelebilir bir tekniktir. İçerik analizi bir metin/metinlerden oluşan bir kümenin içinde belli kelimelerin veya kavramların varlığını, anlamlarını ve ilişkilerini belirler ve analiz ederek metinlerdeki mesaja ilişkin çıkarımlarda bulunur (Büyüköztürk vd., 2019: 259).

4.1.9. Verilerin Kodlanması ve Kategorileştirilmesi

Elde edilen verilerin tanımlanma, sınıflandırma ve yorumlanma aşamasında kodlama ve kategorileştirme aşamaları karşımıza gelmektedir. Kod oluşturma nitel veri analizinin merkezini oluşturmakta olup burada araştırmacılar ayrıntılı tanımlamalar oluşturmakta, temalar veya boyutlar geliştirmekte, kendi görüşlerinin veya literatürde ki farklı bakış açılarının doğrultusunda bir yorum yapmaktadır. Kodlama süreci metin ya da görsel verileri küçük bilgi kategorileri halinde toplanarak çalışmada kullanılan farklı veri tabanlarından gelen kod için kanıt aramayı ve sonra koda bir etiket vermeyi içermektedir. Veri tabanı büyüklüğü önemli olmaksızın genel olarak 25-30 kategoriden daha fazlası geliştirilmemekte ve sonunda anlatıyı yazmak için kullanılacak beş ya da altı temaya indirgenmeye ve birleştirilmeye çalışılmaktadır (Creswell, 2020: 186).

Nitel araştırmada temalar ortak bir fikir oluşturmak için bir araya getirilmiş bir kaç koddan oluşan geniş bilgi birimleridir (Creswell, 2020: 189). Tematik kodlama işlemi olarak da adlandırılan bu aşamada ilk kısımda ortaya çıkan kodlardan yola çıkılarak verileri, genel düzeyde açıklayabilen ve kodları belirli kategoriler altında toplayabilen temaların bulunması gerekmekte olup bunu yapabilmek içinse öncelikli olarak kodlar bir araya getirilerek incelenmekte ve ortak yönler bulunmaya çalışılmaktadır. Yani ortaya çıkan kodların benzerlik ve farklılıklarının

belirlenerek birbiriyle ilişkili olan kodları bir araya getirebilen temalar belirlenmektedir (Karataş, 2017: 81).

Çalışmada betimsel analiz çerçevesi oluşturularak kodlar belirlenmiş, kavramlar ana ve alt temalara ayrılmış ve bunlar arasında ilişkiler kurularak temalar düzenlenmiş elde edilen çıktılar yorumlanmıştır.

4.2 Bulgular

Bu bölümde bireysel görüşmeler sonucu elde edilen verilerin tamamı tematik, betimsel ve içerik analizi doğrultusunda değerlendirilmiştir. Bulgular aşağıda belirtilen beş ana tema altında sunulmuştur:

1. Sosyal Belediyecilik Algısı
2. Sosyal Belediyecilik Uygulamaları
3. Sosyal Belediyecilik Sorunları
4. Pandeminin Sosyal Belediyeciliğe Etkisi
5. Sosyal Belediyecilik Öz Değerlendirilmesi

MAXQDA 2020 programında görüşmeciler G1, G2, G3...G14 şeklinde tanımlanmıştır.

4.2.1 Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Çalışma grubuna ait demografik bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 4. 1 Katılımcıların Çalışanların Demografik Bilgileri

	Yaş	Cinsiyet	Eğitim Durumu	Çalıştığı Birim
G1	45	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G2	40	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G3	29	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G4	52	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G5	45	Kadın	Lisans	Sağlık İşleri Müdürlüğü
G6	40	Erkek	Lisans	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
G7	53	Erkek	Lisans	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
G8	43	Erkek	Lisans	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
G9	47	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

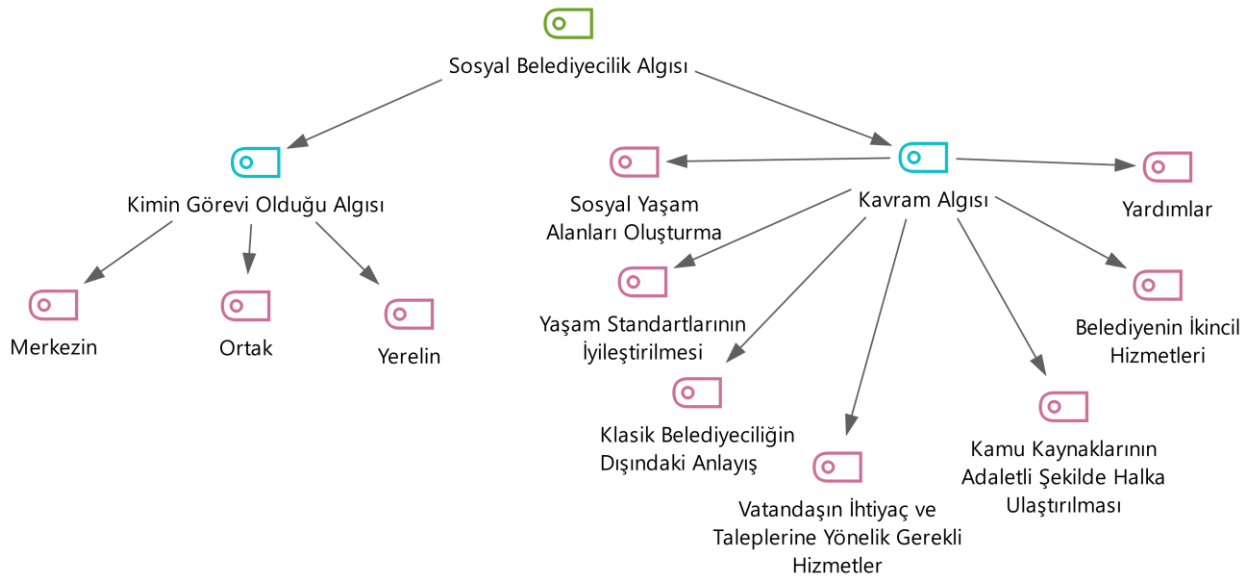
G10	39	Erkek	Lisans	Park ve Bahçeler Müdürlüğü
G11	50	Kadın	Ön Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G12	34	Kadın	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G13	23	Erkek	Lisans	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
G14	29	Kadın	Lisans	KEDAP

Tablo 4.1 incelendiğinde görüşmecilerin sadece bir tanesi ön lisans mezunuyken geri kalanın tamamının lisans mezunu olduğu görülmektedir. Görüşmecilerin yaş durumuna baktığımızda ise Kepez Belediyesi'nin çalışanlarının yaş dağılımı ağırlıklı olarak 40 yaş üzeri olduğu görülmekle birlikte genç bireylerin de kadroda yer aldığı görülmektedir. Katılımcıların büyük bir kısmı erkektir.

4.2.2 Sosyal Belediyecilik Algısı

Katılımcılarla yapılan görüşme verilerinin değerlendirilmesi sonrası elde edilen ilk tema olan sosyal belediyecilik algısıyla ilgili ortaya çıkan tema aşağıdaki gibidir.

Şekil 1: Sosyal Belediyecilik Algısı Alt Temaları

Bu bölümde Kepez Belediyesi çalışanlarının, sosyal belediyeciliği ne şekilde anladığına dair görüşleri “kavram algısı” ve “kimin görevi olduğu algısı” olarak iki alt tema altında verilmiştir.

Tablo 4. 2 Sosyal Belediyecilik Algısı

Sosyal Belediyecilik Algısı	Görüşmeci														f
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1. Kavram Algısı															(15)
1.1. Belediyenin İkincil Hizmetleri	√														1
1.2. Kamu kaynaklarının adaletli şekilde halka ulaştırılması		√					√	√							3
1.3. Vatandaşın İhtiyaç ve Taleplerine Yönelik Gerekli Hizmetler				√											1
1.4. Yardımlar			√						√		√	√		√	5
1.5. Klasik Belediyeciliğin Dışındaki Anlayış						√									1
1.6. Sosyal Yaşam Alanları Oluşturma										√			√		2
1.7. Yaşam Standartlarının İyileştirilmesi					√										1
2. Kimin Görevi Olduğu Algısı															(14)
2.1. Yerelin Görevi															(13)
2.1.1. Merkezin Yerele Ulaşması Zor	√			√			√								3
2.1.2. Daha Etkin			√					√							2
2.1.3. Halka Daha Yakın					√				√				√	√	4
2.1.4. Devletin, Yerele Yansıması					√			√		√				√	4
2.2. Merkezin Görevi															(4)
2.2.1. Günlük hayatta devlet etkilidir						√									1
2.2.2. Siyasal çatışma halka yansır											√				1
2.2.3. Maddiyat												√			1

2.3. Ortak Görev		√													1
------------------	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Sosyal belediyeçilik sorunlarından biri olan kavram kargaşası, belediyelerin sosyal belediyeçiliği nasıl anladıklarıyla yakından ilgilidir. Çünkü bazı belediyeler sosyal belediyeçilik uygulamalarının merkezi yönetim tarafından gerçekleştirilmesi gerektiği kanısındadır. Bu nedenle bu tür hizmetlerin sunumunu üstlenmedikleri görülmektedir. Diğer belediyeler ise sosyal belediyeçilik kavramını kendi görevleri olarak görmekte, bu tür hizmetlerin çeşitliliğini artırmaktadır.

Görüşmecilere, Kepez Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik kavramını nasıl algıladığı sorulmuş, alınan cevaplar doğrultusunda alt başlıklar oluşturulmuştur. Sosyal belediyeçilik algısı ana temasına yönelik bilgiler Tablo 4.2'de verilmiştir. Sosyal belediyeçilik algısı ana temasına ait frekans değerleri incelendiğinde sosyal belediyeçiliğin en çok yardımlar üzerinden anlaşıldığı sonrasında kamu kaynaklarının adaletli şekilde halka ulaştırılması ve vatandaşın ihtiyaç ve taleplerine yönelik gerekli hizmetler olarak algılandığı görülmektedir. Sosyal politika uygulamalarının kimin görevi olduğu alt temasının frekans değerlerine bakıldığında ise en çok sosyal devletin yerele olan uygulaması (yerelin görevi) görüşü benimsendiği dikkat çekmektedir. Yerelin görevi olduğu görüşünü benimseyenlerin ise bu durumu en çok, yerel yönetimlerin halka daha yakın olmasından dolayı benimsedikleri anlaşılmaktadır. Sosyal belediyeçilik algısı ana temasına ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerin betimsel yöntemle incelemesi aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

4.2.2.1 Kavram Algısı

Görüşmeci 1, sosyal belediyeçilik kavramına yönelik olarak, belediyenin ikincil görevi olarak gördüğünü ve belediyenin yapmakla zorunlu olmadığını ifade etmektedir. Sosyal işler biriminde çalışan görüşmeci 1, sosyal belediyeçiliği sadece kendi birimi içinde değerlendirmede de ifadelerinde görülmektedir.

G1: “Sosyal belediye, ilçe sınırları içerisindeki vatandaşlara, altyapı faaliyetleri dışında kalan sağlık, kültürel faaliyetler bunun yanında vatandaşın ihtiyaç duyduğu eğitimle alakalı faaliyetler, sanatsal faaliyetler ve benzeri faaliyetlerinde bunların yanında sosyal belediye muhtaçlara yardım da bunların içine girer gibi faaliyetlerin düzenlenmesi ve vatandaşlara ulaştırılması olarak anlıyorum. Belediyenin birebir yani birinci görevi olmayan işte sağlık hizmetleri, eğitim hizmetleri ve vatandaşa yardım muhtaç olanlara yardım, benzeri hizmetlere baktığımız zaman kültürel hizmetler bunlar belediyeçiliğin birinci hizmetleri

değil ikincil yani sosyal anlamda yapmasa da olacak dediğimiz hizmetlerdir. Biz bunları da çok iyi yaptığımızı düşünüyorum.”

Görüşmeci 2, 7 ve 8'in ise sosyal belediyeçilik kavramını daha çok kamu kaynaklarının halkın ihtiyaçları doğrultusunda dağıtılması olarak algıladıkları görülmektedir. Ayrıca görüşmeci 1'in aksine kavrama yaklaşımlarında birincil ikincil hizmet ayırımına gitmediği de dikkat çekmektedir.

G2: *“Sosyal belediye kavramı, belediyenin kamu kaynaklarını en uygun şekilde gerekli ihtiyaç sahibi vatandaşlara hem sosyoekonomik anlamda hem rehabilitasyon anlamında en uygun şekilde nasıl diyebiliriz dağıtması ya da faydalandırılması hizmetin verilmesi.”*

G7: *“Sosyal belediye deyince; kamu kaynaklarının adaletli dengeli ve eşit bir şekilde halka ulaştırılması ve halkın ihtiyaçlarını gözeterek şekilde harcanması ve yerine getirilmesini düşünüyorum.”*

G8: *“Benim değerlendirmemle sosyal belediyeçilik; günümüz yerel yönetimlerine bakıldığında halkın ihtiyaçlarının yerinde ve zamanında hızlı bir şekilde tespitiyle buna dönük faaliyet ve çalışma yürütmek adına yapılan hizmet.”*

Görüşmeci 4'ün ifadelerine bakıldığında sosyal belediyeçilik kavramını görüşmeci 2 ve 7'den farklı olarak sosyal politika üzerinden açıkladığı görülmektedir. Halkın ihtiyaçları ortak nokta olsa da kavrama yaklaşımları açısından farkın olduğu görülmektedir.

G4: *“Hükümetin yapmış olduğu bir takım sosyal politikaların üzerine, yerel anlamda da vatandaşın yanında olabilmek adına çeşitli politikalar oluşturmak, bunlarla kamuyu yönlendirmektir.”*

Sosyal belediyeçilik kavram algısı içinde en sık karşılaşılan durum ise görüşmecilerin birçoğunun sosyal belediyeçilik kavramını sadece yardımlar üzerinden algılanmasıdır. Her ne kadar sosyal yardımlar geniş bir alanda yer bulsa da kavram algısı olarak görece dar anlamli algılanması görüşmecilerin aynı yardımların yapıldığı sosyal işler biriminde çalışıyor olmasıyla açıklanabilir. Bu doğrultuda birimler ve yaptıkları görevlerin kavramın algılanması üzerinde etkili olduğu görülmektedir.

G3: *“Sosyal belediye kavramını bizim birimle alakalı cevaplayabilirim. Biz daha çok yoksullara ve sosyal hayatın gerisinde kalmış insanlara yaptığımız yardımlardan dolayı, belediyenin o insanları topluma kazandırmak ve ihtiyaçlarını, karşılayamadığı ihtiyaçlarını bir nebze de olsa karşılamak kısmında belediyenin yaptığı bir yatırım diyelim hani insana yapılmış bir yatırım.”*

G9: *“Sosyal belediyeçilik yardıma muhtaç olan vatandaşların belediyenin kolluk kuvvetlerinin ihtiyaçları doğrultusunda, vatandaşların ihtiyaçları doğrultusunda gerekli yardımların yapılması imkân doğrultusunda onların gerçekleştirilmesi.”*

G11: “*Vatandaşın ihtiyacı olan yardımların karşılanması onların geçim sıkıntılarını rahatlatacak hizmetler olarak görüyorum.*”

G12: “*Sosyal belediyeçilik başkanımızın da bize sunmuş olduğu fakir zengin okumuş cahil hiç ayırım yapmadan insanlara sunulan doğal aktivite eğitim her şekilde bütün anlamda insanlara yardım yapılması.*”

G14: “*Sosyal belediyeçilik, belediyemizin bulunmuş olduğumuz ilde, ilçede bütün ihtiyacı olan etkinliklerde bulunmak isteyip bulunamayan, meslek sahibi olmak isteyip olamayan insanlara vesaire etkinliklere katılmasını sağlayan aynı zamanda insanlarda her konuda maddi manevi yardımda bulunmaya çalışan kurum, sosyal belediyeçilik.*”

Görüşmeci 6’nın, sosyal belediyeçilik kavramını kıyaslama yoluyla açıklamaya çalıştığını kıyaslamayı ise klasik belediyeçilik anlayışıyla yaparak farklılıklar üzerinden tanımlamaya çalıştığı ifadesinde yer almaktadır. Ayrıca kültür ve sosyal işler biriminde çalışması sebebiyle bu kavramı daha çok sosyal ve kültürel faaliyetler üzerinden algıladığı da görülmektedir.

G6: “*Sosyal belediye kavramından normalde vatandaşların belediyenin içinde bulunmayan vatandaşların belediyeden anladığı şey, bürokrasi bol bol resmi kimseler herkesin birbirine bey diye hitap etmesi gibi falan gibi böyle tam bir kamu anlamıyla algılarlar. Sosyal belediyeçilikte bunların hepsini kaldırarsınız. Vatandaşla birebir irtibata geçersiniz, yüz yüze konuşursunuz mesafeyi kaldırarsınız. Vatandaş beklemes. Vatandaş sadece belediyeçilikten kaldırım, yol, atıyorum su gibi şeyleri beklemes kültürel ve sosyal içeriklerde bekler.*”

Sosyal belediyeçilik kavramı içinde geçen bir diğer unsur ise sosyal yaşam alanlarının oluşturulmasıdır. Görüşmeci 10 sosyal belediyeçilik kavramını tanımlarken aynı yardımlardan bahsetse de daha çok kendi birimi olan park ve bahçeler müdürlüğü üzerinden açıkladığını görülmektedir.

G10: “*Sosyal belediyeçilik deyince aklıma, vatandaşlara yönelik yapılan hizmetlerden belli başlı olanlar mesela gıda paketleri dağıtımları ondan sonra eşya yardımları ondan sonra park yapımları bile bunun içine girebilir yani sonuçta sosyal yaşam alanları oluşturmuş oluyoruz yani. Onun dışında mesela şeyimiz var yüzme havuzumuz var bu da sosyal bir etkinlik aslında bu tarz şeyler aklıma geliyor.*”

G13: “*Sosyal belediyeçilik denince bütün hizmetler akla gelebiliyor sadece sosyal belediyeçilik dedin mi yoksul dışında bir sürü şey var insanlar var. Kültürel anlamda kültürleri yaşatma konusunda uygulamaları var sağlık birimine yoksullara dar gelirli insanlara sunduğu hizmetler var. Tiyatro eğitimleri var mesela durumu olmayan öğrencilere üniversite sınavına hazırlama gibi hizmetler sunuyor.*”

Sosyal belediyeçilik hizmet sunumunun amaçlarından biri olan dezavantajlı bireylerin yaşam standartlarının iyileştirilmesi görüşmeci 5 tarafından ifade edilmiştir.

G5: “Belediye sınırları içerisinde oturan vatandaşların hayat standartlarının daha iyi hale getirebilen hizmetlere akla gelebilecek her türlü sağlık, kültür, eğitim, yardımlaşma, sosyalleşme tüm faaliyetleri.”

Kepez Belediyesi personellerinin sosyal belediyecilik kavram algısına yönelik elde edilen bilgiler doğrultusunda, görüşmecilerin her birinin kavramı, çalıştıkları birim üzerinden açıklamaya çalışması birimler arasında görev ayrımının net olmasından kaynaklandığı görülmektedir. Genel olarak bakıldığında kavramın algılanmasının uygulamaları olumsuz anlamda etkilemediği de söylenebilir.

4.2.2.2 Kimin Görevi Olduğu Algısı

Sosyal belediyecilik kavram algısının içinde yer alması gereken bir husus ise bu konunun kimin görevi olduğudur. Bazı belediyeler merkezi yönetimin görevi olarak gördüğü için sosyal belediyeciliği, belediye faaliyetleri içerisinde ileri bir seviyede olması gerektiğini düşünmezken bazı belediyeler, yerelin görevi olduğunu düşündükleri için bu anlayışın belediye faaliyetleri içerisinde ileri bir kademede olması gerektiğini düşünmekte ve çalışmalarını bu yönde sürdürmektedir.

Katılımcıların bu konu hakkında nasıl düşündüklerini tespit etmek adına görüşmecilere sorular iletilmiş ve akabinde bir takım bilgiler elde edilmiştir. Görüşmeciler, sosyal belediyeciliğin kimin görevi olduğunu açıklarken nedenlerini de kendi bakış açılarına göre belirtmişlerdir.

Görüşmecilerin birçoğu sosyal belediyeciliğin, sosyal devletin yerele yansıyan uygulamaları olarak görmektedir. Görüşmeci 10, sosyal belediyeciliğin yerelin görevi olduğunu belirtirken bu durumu ise merkezin finanse ettiği paralarla gerçekleşmesinden dolayı olduğunu ifadelerinde belirtmiştir.

G10: “Kesinlikle devletin yerele yansıya uygulamasıdır. Sonuçta o hizmetler devletin gönderdiği iller bankasından gelen paralarla yapılıyor. Bir kısmı sadece bu ilçede ikamet eden vatandaşların emlak vergisi ödemeleriyle ama o para kısıtlı bir para, daha çok devletin gönderdiği paralarla yapılıyor. Dolayısıyla devletin yereldeki yansımasıdır yani.”

G5: “Sosyal devletin yerele yansıyan uygulamasıdır belediyecilik. Bulunduğumuz bölgede mesela Kepez Belediyesi bünyesinde bulunan vatandaşın her türlü sıkıntısını derdini veya talebini bilen belediyelerdir.”

G14: “Yerele yansıyan uygulamalardır çünkü belli bir kısma kadar hitap edebiliyoruz. Onun harici ilçemizde bulunduğumuz halkla daha çok iç içeyiz, küçük olduğu için belli kısma hitap edildiği için genel anlamda daha çok yoğunluk yaşanmayan bir ilçede bulunduğu zaman yerel olmuş diye düşünüyorum yerel anlamda.”

G8: “Sosyal belediyeçilik alanında gerçekten yeterli doğru ve isabetli yatırımlar yapabilmek hizmet ulaştırabilmek hizmet üretebilmek bizzat merkezi yönetim tarafından tespit edilmesi merkezi tarafından bu hizmetin sunulması hem zaman bakımından hem geçerlilik ve yeterlilik bakımından yeterli kalmaz diye düşünüyorum. Ben sosyal devletin yerele yansıyan uygulamaları olduğunu düşünüyorum. Sadece devletin görevi olarak bakmak sadece devletin olarak değerlendirmek biraz uygun olmaz diye düşünüyorum değerlendirmede.”

Görüşmeci 1,4 ve 7 ise sosyal belediyeçiliğin, sosyal devletin yerele yansıyan uygulamaları olarak gördüğü ve bu durumu açıklarken de yerel ve merkezi birimleri kıyaslama yoluna giderek belirledikleri görülmektedir. Yerel halkın ihtiyaçlarının belirlenmesi noktasında ülkenin büyük olması, merkezi yönetimin yerel bölgelere ulaşamamasında etkili olduğu ise görüşmeci 7’nin ifadelerinde yer almaktadır. Basın yayın halkla ilişkiler biriminde görevli olan görüşmeci 4 ise neden yerelin görevi olduğunu aynı yardımların tespiti üzerinden anlatmakta ve özellikle bölge insanının sosyo-ekonomik seviyelerinin takibinde merkezi yönetimin yetersiz kaldığını düşünmektedir.

G1: “Merkezi görevin yerele ulaşmasının zor olduğunu düşünüyorum ben, o yüzden yerelin sosyal belediyeçilik ya da sosyal devlet anlamında biraz daha ön plana çıkması gerektiğini düşünüyorum.”

G4: “Bence sosyal belediyeçilik yerelde olmalı. Bazen şöyle oluyor yani yukarıda belirlenmiş olan bir takım isimler zamanında güncelleme yapılmadığı için yereli tanımadıkları için bir bakıyorsunuz çok farklı noktada adam 5 sen önce adamın ismi alınmış ciddi bir yardım yapılmış ama 5 yıllık bir süreç içerisinde çok iyi bir noktaya gelmiş. Bence yardımlar yerel boyuta düşürülmeli belediyeler boyutunda kalmalı. Devlet bu tür noktalarda elini eteğini çekmeli diye düşünüyorum.”

G7: “Bu yerelin görevi yani, zaten en büyük problem şimdi merkezden yönetilme. Merkeze de Türkiye hacminde büyük bir ülkede merkezden de her birime her ilçeye yetişilmiyor zaten.”

Görüşmeci 3 ve 8 ise sosyal belediyeçiliğin, sosyal devletin yerele yansıyan uygulamaları olarak görmekte ve bu durumu yerel yönetimlerin bölge halkına daha yakın olmasından dolayı hizmetlerin daha etkin ve doğru bir şekilde sunulacağı kanaatinde olduğunu görmekteyiz.

G3: “Yerelin. Çünkü belediyenin belli bir sınırlarında kendi hâkimiyeti vardır. Daha etkindir. Başta çalışanları o yörenin insanları olduğu için daha hâkimdir yani oranın toplum çıkarlarını daha iyi bilir.”

G8: “Sosyal belediyeçilik alanında gerçekten yeterli doğru ve isabetli yatırımlar yapabilmek hizmet ulaştırabilmek hizmet üretebilmek bizzat merkezi yönetim tarafından tespit edilmesi merkezi tarafından bu hizmetin sunulması hem zaman bakımından hem geçerlilik ve yeterlilik bakımından yeterli kalmaz diye düşünüyorum. Ben sosyal devletin yerele yansıyan uygulamaları olduğunu düşünüyorum. Sadece devletin

görevi olarak bakmak sadece devletin olarak değerlendirmek biraz uygun olmaz diye düşünüyorum değerlendirmede.”

Görüşmeci 5, 9, 13 ve 14 ise yerel yönetimlerin halka daha yakın olmasından dolayı bölge insanının ihtiyaçlarını daha iyi tespit edebilmesi bu nedenle sosyal belediyeçiliği, sosyal devletin yerele yansıyan uygulamaları olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Görüşmeci 3 ve 8 de halka yakın olduğunu vurgulasa da diğerinden ayıran noktanın etkin olma durumu olduğu görülmektedir.

G5: *“Sosyal devletin yerele yansıyan uygulamasıdır belediyeçilik. Bulunduğumuz bölgede mesela Kepez Belediyesi bünyesinde bulunan vatandaşın her türlü sıkıntısını derdini veya talebini bilen belediyelerdir.”*

G9: *“Vatandaşların ihtiyaçları doğrultusunda gerekli yardımların yapılması imkân doğrultusunda onların gerçekleştirilmesi. Bu anlamda yerelin görevi olduğunu düşünüyorum çünkü vatandaşın ihtiyacını en iyi belediyeler bilir.”*

G13: *“Halka yakın olan birim bunu yapmalı çünkü halkı tanıyor halkın ihtiyacı var mı nasıl bir hizmet istiyor bunları biliyor ama merkezi yönetim bilmiyor uzak yerele çok uzak olduğu için halkın ne istediğini bilmiyor. Bence yerelin zorunlu olması lazım.”*

G14: *“Yerele yansıyan uygulamalardır çünkü belli bir kısma kadar hitap edebiliyoruz. Onun harici ilçemizde bulunduğumuz halkla daha çok iç içeyiz, küçük olduğu için belli kısma hitap edildiği için genel anlamda daha çok yoğunluk yaşanmayan bir ilçede bulunduğu zaman yerel olmuş diye düşünüyorum yerel anlamda.”*

Görüşmeci 6, 11 ve 12 sosyal belediyeçiliği, merkezi yönetimin bir görevi olarak görmektedir. Görüşmeci 6 bu durumu yerelle sınırlandırılmayacağını, günlük hayatta ise yerel yönetimlerden çok devletin uyguladığı politikaların etkin olduğunu bu nedenle burada görevin, merkezi yönetimde olduğunu ifade etmektedir.

G6: *“Bana kalırsa devletin tamamına yayılması gereken bir şeydir bu. Marketten alışveriş yaparken belediyenin bir etkisini göremezsiniz devletin bir etkisini görürsünüz ve insanlar sadece konser gidip tiyatroya gidip veya belediyeden erzak yardımı almaz. Yani yerelle sınırlamamak gerekiyor. Tamamen devletin görevi.”*

Sosyal belediyeçiliğin merkezi yönetimin görevi olduğunu belirten görüşmeci 11, merkezi gücün yerel güçten daha güçlü olması ve herhangi bir siyasi uyuşmazlık durumunda merkezi yönetimin yaptırımını karşısında bölge halkının olumsuz etkilenebileceğini düşünmektedir.

G11: “Merkezi yönetimin görevi olması lazım. Çünkü her belediyenin siyasal görüşü farklı olduğu için merkezle ters düştüğü zamanlarda vatandaşa buda ters bir şekilde yansır diye düşünüyorum. Merkezin yani devletin görevi.”

Merkezi yönetimin ekonomik anlamda yerel yönetimlerden çok daha güçlü olmasından dolayı görüşmeci 12, sosyal belediyeciliğin merkezi yönetimin görevi olduğunu ifadesinde belirtmektedir.

G12: “Bence merkezi yönetimin görevi diye düşünüyorum ben. Temelinde maddiyata dayanıyor.”

Diğer görüşmecilerden farklı olarak görüşmeci 2, sosyal belediyeciliğin ortak bir görev olduğunu bu nedenle merkezi ve yerel yönetimlerin ortak çalışması gerektiği görüşünü savunmaktadır. Görüşmeci 2’ye göre iki yönetim birimi arasında görev tanımları olduğu takdirde daha verimli uygulamalar elde edilebileceği, ihtiyaçların belirlenmesinde yerel yönetimin, maddi anlamda uygulamaların yürütülmesi için merkezi yönetimin rol oynaması gerektiğini ifade etmektedir.

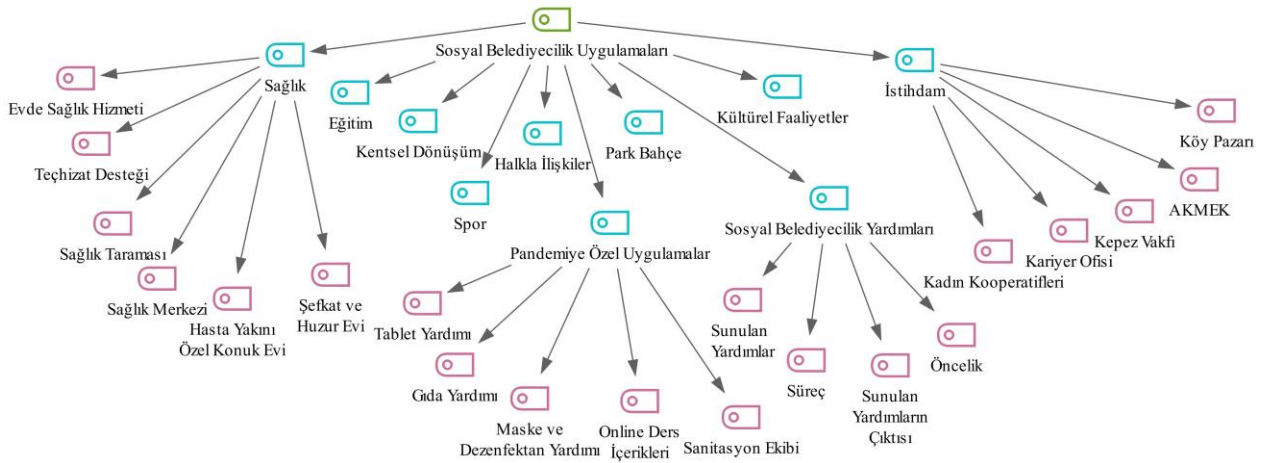
G2: “Bence ikisi birlikte organize ve senkronize bir şekilde yapmalılar. Çünkü yereldeki vatandaşların neye ihtiyacı olup olmadığını belediyeler daha çok görebilir. Merkezi yönetimde çok uzak kalınabilir ama belediyenin gücünün yetmediği yerlerde merkezi yönetim devreye girerek gerek maddi gerek manevi anlamda tedarik anlamda yardımcı olabilir.”

Sosyal belediyecilik kavram algısı ana temasının alt temalarına ait görüşmecilerin ifadelerine genel olarak baktığımızda kavramın çoğunlukla sosyal yardımlar üzerinden algılandığı görülmektedir. Bunun yanı sıra sosyal belediyeciliğin kimin görevi olduğu konusunda ise görüşmecilerin çoğunluğunun, sosyal belediyeciliğin, sosyal devletin yerele yansıyan uygulamaları olarak gördüklerini söyleyebiliriz. Bu çerçevede görüşmeciler, sunulan hizmetleri, belediyenin kendi görev ve sorumlulukları içinde görmekte ve buna yönelik hareket etmektedirler. Bu durum ise Kepez Belediyesi’nin sosyal belediyecilik uygulamalarına olumlu olarak yansımaktadır.

4.2.3 Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Katılımcılarla yapılan görüşme verilerinin değerlendirilmesi sonrası elde edilen ikinci tema olan sosyal belediyecilik uygulamalarıyla ilgili ortaya çıkan tema aşağıdaki gibidir.

Şekil 2: Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Alt Temaları

Bu bölümde görüşmecilerin, kurumlarının sosyal belediyecilik uygulamalarıyla ilgili bilgi ve görüşleri “Eğitim”, “Halkla İlişkiler”, “Kentsel Dönüşüm”, “Kültürel Faaliyetler”, “Park Bahçe”, “Spor”, “Sağlık”, “Pandemiye Özel Uygulamalar”, “İstihdam” ve “Sosyal Belediyecilik Yardımları” olmak üzere on altı tema altında verilmiştir. Ancak “Sosyal Belediyecilik Yardımları” alt teması ise çalışmada ayrı bir önem arz etmesi sebebiyle bir sonraki bölümde ayrı tablo olarak verilmiştir.

Tablo 4. 3 Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	Görüşmeci														f
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1. Eğitim	√	√		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	13
2. Halkla İlişkiler	√	√	√	√	√	√	√	√				√			9
3. Kentsel Dönüşüm	√	√					√								3
4. Kültürel Faaliyetler	√	√		√	√	√	√	√			√		√	√	10
5. Park Bahçe				√						√					2
6. Spor	√	√		√	√			√	√			√	√	√	9
7. Sağlık															(73)
7.1. Evde Sağlık Hizmeti	√			√	√		√	√	√	√			√	√	9
7.2. Teçhizat Desteği	√	√		√	√				√	√		√		√	8
7.3.Hasta Yakını Özel Konuk Evi				√		√	√						√	√	5
7.4. Sağlık Merkezi	√			√	√	√			√	√	√	√	√	√	10

7.5. Sağlık Taraması						√				√					2
7.6. Şefkat ve Huzur Evi				√		√	√				√				4
8. Pandemiye Özel Uygulamalar															(36)
8.1. Gıda Yardımı	√	√	√	√	√		√		√	√	√	√	√	√	12
8.2. Tablet Yardımı	√	√	√												3
8.3. Maske Ve Dezenfektan Yardımı	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√	13
8.4. Sanitasyon Ekibi	√	√	√	√			√	√		√	√				6
8.5. Online Ders İçerikleri						√	√	√							3
9. İstihdam															(33)
9.1. Kariyer Ofisi	√	√		√	√	√	√	√	√			√			9
9.2. Köy Pazarı			√	√							√		√		4
9.3. Kadın Kooperatifleri				√		√	√		√			√		√	6
9.4. AKMEK					√	√	√	√	√	√	√	√	√		9
9.5. Kepez Vakfı	√				√	√		√	√	√					6

Tablo 4.3’de görüşmecilerin, kurumlarında gerçekleştirdikleri sosyal belediyeçilik uygulamaları ana temasına ait ortaya çıkan alt temalar yer almaktadır. Sosyal belediyeçilik uygulamaları temasına ilişkin kodların frekans değerlerine bakıldığında öncelikli olarak sağlık uygulamalarına yönelik bildirimlerin fazla olduğunu görmekteyiz. Sağlık uygulamalarına baktığımızda ise daha çok sağlık merkezi ve evde sağlık hizmetine yönelik uygulamaların uygulandığını görmekteyiz. Sonrasında en fazla vurgu yapılan uygulamanın ise pandemi döneminde yapılan uygulamalar olduğu görülmektedir. Bu uygulamalara baktığımızda özellikle maske ve dezenfektan yardımıyla gıda yardımları daha fazla vurgulanmaktadır.

Genel manada yapılan sosyal belediyeçilik uygulamalarında sağlık uygulamalarının ardından rutinde gelen uygulamalara baktığımızda istihdamın ön plana çıktığını görülmektedir. İstihdam ile ilgili uygulamalarda ise kariyer ofisinin etkin bir şekilde kullanıldığını ardından insanların istihdamını artırmaya yönelik olarak ise AKMEK’ den yardım alındığı görülmektedir. Yine kadın kooperatifleri ve kepez vakfı aracılığıyla da istihdamı artırmaya yönelik çalışmalar bu kapsamda belirtilmiştir. Sonrasında ise eğitim uygulamaları ve kültürel faaliyetlere dikkat

çekildiğini görmekteyiz. Kepez ilçesinin genç nüfusunun ağırlıkta olduğunu belirten görüşmeciler yapılan eğitim ve kültürel faaliyetlerin daha çok genç nüfusun niteliklerinin gelişmesine yönelik olduğuna dikkat çekmişlerdir.

Dokuz alt temada kategorilendirilen sosyal belediyecilik uygulamalarına ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerin betimsel yöntemle incelenmesi aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

4.2.3.1 Eğitim

Yapılan sosyal belediyecilik uygulamaları farklı birimlerde çalışan görüşmecilerin ağırlıklı olarak kendi alanlarında ki sosyal belediyecilik uygulamalarına hâkim olduğu görülmektedir. Görüşmecilerin sosyal belediyecilik uygulamaları arasında yer alan eğitim faaliyetleri ile alakalı ifadelerinden aşağıdaki bilgilere ulaşılmıştır.

Kepez Belediyesi'nin eğitimle ilgili sosyal belediyecilik hizmetleri içerisinde üç adet semt konağı, iki adet kütüphane bulunmakta ve bu yerlerden öğrenciler etüt merkezi olarak yararlanmaktadır. 130 adet okul ve 3 adet kreş bulunmaktadır. Antalya Kepez Meslek Edindirme Kursu (AKMEK) bölgenin çeşitli yerlerinde bulunmakta olup buralarda kursiyerler hem istihdam edebilmek için meslek öğrenme hem de hobi anlamında birçok farklı kurslara katılmaktadırlar. Meslek edindirme kurslarında hedef kitle öncelikli olarak kadınlar daha sonra gençler ve erkeklerdir. Bunların yanı sıra çok yaygın olmayan bir uygulama olan polis meslek edindirme kursları ve milli savunma üniversitesinin açmış olduğu fiziki yeterlilik sınavlarına hazırlık kursları bulunmakta olup bu sayede kursiyerler çok yüksek maliyetli kurslara gitmek zorunda kalmamaktadırlar. Toplum bilincinin artırılmasına yönelik eğitim seminerleri düzenlenerek bölge halkının sağlık, iletişim, aile içi şiddet ve çocuk gelişimi gibi konularda daha bilinçli olması hedeflenmektedir. Suç oranlarının fazla olduğu bölgelerde toplamda 3 adet müzik okulu bulunmaktadır. Bu müzik okullarının yapım amacı ise bölgede ki genç bireylerin kötü alışkanlıklardan ve suçtan uzak durmasının sağlanmasıdır. Yine konuyla ilgili olarak çeşitli spor dallarına ait kurslar düzenlenmektedir. Burada ki genç kursiyerler yetenekleri doğrultusunda uzmanlar tarafından kariyer planlanması yapılarak profesyonel sporcu olmaktadır. Çeşitli spor kompleksleri bulunmakta gençlik merkezi bulunmakta buralarda öğrenciler ders çalışabilmekte, yüzebilmekte ve çeşitli alanlarda kendilerini geliştirme imkânları bulmaktadırlar.

Eğitimi toplumun olgunlaşmasının bir anahtarı olarak gören görüşmeci 4 görüşme sırasında eğitimci olduğunu, daha önce ki işinin ise okul müdürlüğü olduğunu belirtmesi, yönetici pozisyonunda olan görüşmeci 4'ün eğitime olan bakış açısında etkili olduğu görülmektedir.

Görüşmeci 8 ise görüme sırasında eğitim birim sorumlusu olduğunu ve şuan yapılan uygulamaların yanı sıra geleceğe yönelik plan ve projelerden de bahsetmektedir. 2023 yılına kadar 16 adet kütüphane daha açmayı planladıklarını ifade eden görüşmeci 8, bu kütüphanelerin günümüz teknoloji çağının getirdiği zorunluluk olan sosyal medya desteğinin de olacağını ifadelerinde belirtmektedir.

G1: “Dokumada ve kepez kent meydanında olmak üzere 2 tane kütüphanemiz bulunmakta. Gaziler, Osmangazi ve Orhangazi’de olmak üzere üç mahallemizde semt konakları bulunmakta ve semt konaklarında bölgemizdeki çocuklar yararlanmakta etüt merkezleri olarak yararlanmaktadır. Bayanlar çeşitli kurslar açılmakta ve kurslara katılmaktadır. Yine çalışan anne ve babalarının çocuklarının kalabileceği kreşlerimiz bulunmakta. Sayı dört veya beş olabilir tam hatırlamayacağım. Belediyenin faaliyetleri bulunmakta. Seminerler ile ilgili kadın koordinasyonlar merkezimizin düzenlediği seminerler var. Aile içi şiddet, çocukların gelişimine yönelik, anne, baba ve çocuk ilişkilerine yönelik yapılan seminerler var. Bu daha çok kadın koordinasyon merkezi ile AKMEK kurs merkezlerinde kursiyerlere yönelik olarak düzenlenmekte. Bu kursları aile sosyal politikalarından gelen uzmanlar ya da üniversitelerden gelen uzmanlar vermekte. Çocukların kötü alışkanlıklara gitmemesi, işte herhangi bir spor dalıyla ya da sevdikleri sporla ilgilenmeleri, ilgilenmelerini sağlamak için de belediye çeşitli spor dallarında çeşitli spor branşlarında faaliyet göstermekte.”

G2: “Belediyemizde meslek edindirme kursları AKMEKler yeni açılan Cemil Meriç Kütüphanesi, Turgut Özal spor kompleksi yine Varsak’taki yüzme havuzu kompleksi. Buna benzer birçok faaliyetleri belediyemiz sürdürmekte. aynı zamanda içinde bulunduğumuz süreçte eğitim eşitliğini sağlamak amacıyla online dersler.”

G4: “Kütüphaneler, vatandaşın okumasıyla ilgili, eğitim almasıyla ilgili alanlar oluşturma anlamında belediyemiz ciddi anlamda bir atılım sağlamıştır. Özellikle 2021 yılında 4 adet büyük kütüphane kazandırıyor şuan. Bunun dışında 2023 yılına kadar 2023 yılına özel 23 adet daha okuma salonu, kütüphaneler, eğitim alanları oluşturmuş olacağız. Eğitimle ilgili amacımız, okuyan toplum, sağlıklı toplum, iyi düşünen bir toplum, eleştirebilen, sorgulayabilen ve yargılayabilen toplumdur. Sonuçta bunu başarabilen bir toplumda zaten gelişmişlik seviyesi yüksek olan bir toplumdur. Burada amaç eğitim anlamında hem zihnen kendilerini geliştirmelerini sağlamak hem de bu şekilde sakinleşir, geniş düşünme şansına erişir. Bu da toplumumuz açısından ciddi bir olgunlaşma sürecidir. Bu süreci sağlamak amacıyla kütüphaneler, eğitim alanları oluşturmak istememizin sebebi budur. Belediyemizin, farklı bölgelerde bulunan 3 tane mevcut devam eden 2 tane ise açılmaya hazır öğrenci kabulüne başlamış toplamda 5 adet kreşi var. Bunun dışında açılması planlanan yeni kreş alanlarımız da var. Kepezde bizim dönemimizde son 9 yılda yapılacaklar hariç 130 okul yapılmıştır. Bu okulların çoğunluğu hayırseverler ve devletimiz

tarafından emek verilmiş büyük okullardır. Bu da eğitim anlamında emek vermeye çalıştığımızın bir göstergesidir diye düşünüyorum. Yine işsizlere yönelik olarak söyleyeceğim bir konu, Polis meslek edindirme kursları ve milli savunma üniversitesinin açmış olduğu fiziki yeterlilik sınavlarına hazırlık kursları hazırladık. Bu kurslar piyasada ciddi anlamda ücretler verilerek gidilebilen kurslar ama belediyemizde sağlık kontrolünden geçen herkesin ücretsiz alabileceği kurslar oldu. Bu kurslarımız devam etmekte yine gençlerimize meslek kazandırma işsizlere meslek kazandırma adı altında.”

G5: “Çalıştığım bölüm gereği engellilerle alakalı bizim bir parolamız var fırsat verirsiniz engelliler de yapabilir başlığı altında onlarla ilgili meslek edindirme hem kurslarımız var hem onlara İŞKUR anlamında ve işyerlerine de yerleştiriyoruz. Zaten her belediyede olması gereken kütüphane eğitim seminer spor kulüpleri zaten mevcut.”

G6: “Az öncede bahsettiğim gibi çok eskiden belediyeler bunları yapmıyordu. Bunlar sadece belediyenin ekstra eforuyla entegre etmesiyle yapılan şeylerdendi. Şu an temel işlemlerden biri mesela meslek edindirme yıllık tam rakamını hatırlamıyorum ama 10bine yakın kursiyerimiz var. Halk eğitimle ortak yaptığımız için ellerinde bir meslek olmuş oluyor. Atıyorum kütüphane biz Antalya’nın en büyük kütüphanesini yapıyoruz en büyük kitap topluluğu var bizde. Tüm birimlerimize kütüphane entegre ediyoruz. Eğitim ve seminerler yine bununla ilgili sağlık konusunda öğrencilere yönelik bir sürü seminer yapıyoruz yani yanılmıyorsam 4 veya 5 yıl önceydi bir projemiz vardı bizim çalışsam yaparım gibi bir ismi vardı yanılmıyorsam. 60 bin lise öğrencisine sınavla baş edebilme yöntemleri, çalışma yöntemleri üzerine seminerler verdik. Bu sadece seminerlerimizden biriydi. Buna benzer onlarca projemiz var. Mevcut içerisinde bunların dışında yine sadece gençlere ve çocuklara yönelik değil. Yaptığımız uygulamaların %60 70 i gençlere ve çocuklara yönelik çünkü gelecek onlarda biz bu bakış açısıyla bakıyoruz. Tabi ki orta, yaş, çalışan kesim, yaşlı kesimle alakalı da bunlara benzer uygulamalarımız var. Hizmet olarak bahsedecek olursak kreşlerimize çok yoğun bir talep var. Çünkü Avrupa standartlarında şeyimiz var. Yani kullanılan zeminde kullanılan malzemeden kullandıkları çatal kaşığa kadar hepsi Avrupa standartlarında kreşlerimizin ama fiyatları piyasanın dörtte biri olduğu için hunharca bir talep var. Son birkaç aydır özellikle gelen taleplerin yarısı gerçekten kreşle alakalı çok talep var. Seminerimiz çok hem sağlık konusunda aile hekimleri bu kanser araştırma merkezleri var KETEMler. Buralardan insanlara vatandaşlara belediye personeline kursiyerlere ciddi kursiyerimiz var onlara sürekli bilgilendirme seminerleri yapıyor. Klasik bilinen konferanslar var tanidik siyasiler, haberciler, gazeteciler, yazarlar bunları getiriyoruz ve yoğun ilgi görüyor. İlber Ortaylı’ dan tutun Ömer Döngeroğlu’na kadar konferanslar verdirip çok ciddi katılım sağlandı bunlara. Müzik okullarımız var bizim. Müzik okullarımız bir tanesi sütçülerde bir tanesi de şafak mahallesinde konumlarını söyleyeyim ben size. Sütçüler mahallesi Teoman paşa meşhur Zeytinköy, Teoman Paşa, sütçüler gazi diye gider. Sıkıntılı mahalleler bunlar. Yani üç dört mahalle doğulu hem uyuşturucu ticaretinin döndüğü, hırsızların barındığı mahalleler. Bu mahallelerin tam ortasına müzik okulu açtık. O çocuklar gençler uyuşturucuya veya kötü alışkanlıklara veya serserilik yapmasın gelsin müzik aleti çalsın müzikle barışsın bu tür şeylere bulaşmasın diye müzik okulları koyduk. Hatta buna emniyette ortak oldu bize birazda böyle emniyette lazım biliyorsun bu işlerde. Aynı şey Şafak Mahallesi ve etrafında da var. Orada da dıştan göç çok fazla Suriye’den doğudan çok fazla göç var

dolayısıyla herkesin bileceği bir tabirle karışık mahalleler bir tane de oranın tam ortasına müzik okulu koyduk semt konağıyla birlikte. Yine orada ki gençler dışarıda aylak aylak gezip suça bulaşmak riskindense geliyor orada müzikle uğraşiyor enstrüman çalmayı öğreniyor şarkı söylemeyi öğreniyor eğitim görüyor. Online ders zaten eğitim merkezlerimiz olduğu için sonuçta okul da bir eğitim merkezi, kurs merkezleri de eğitim merkezi, eğitim merkezleri de eğitim merkezi. Doğal olarak biz de online a geçtik ve bizim öğretmenlerimiz bilgiye ulaşamayan çocuğa yani okul önemli ben de öğrencilik geçirdiğim için iyi biliyorum dersane ve ek dışarıda ki çalışma ortamları da çok önemli.”

G7: “Meslek edindirme kurslarımız öncelikle geliyor bizde AKMEK Antalya kepez meslek edindirme kursları özellikle de istihdama dayalı meslek alanlarında İŞKUR işbirliğinde kurslar açıyoruz. Bu meslek edindirme kurslarında da özellikle hedef kitlemiz kadınlar sonra gençler ondan sonra da erkekler gelmekte. İlk önceliğimiz kadınlar. Onun haricinde meslek edindirme kurslarının yanında şuan kütüphanelere çok önem verdik. 2023 yılına kadar 16 tane daha kütüphane yapacağız. Şuan millet kütüphanesini yaptık. Şimdi Cemil Meriç Kütüphanesini açacağız. Onun haricinde de 16 tane daha semt konakları ve semtlerde de gençlerin ulaşabileceği hem etüt merkezi hem kütüphane olarak da yapacağımız alanlar var. Eğitim anlamında da özellikle lise ve ortaokul son sınıf öğrencilerine sınavlar yönelik kurslarımız mevcut ücretsiz. Onun yanında belediyemizin şuan 3 iki tane daha kreşimiz yapılıyor. 5 tane de kreşimiz var vatandaşlara yönelik. Pandemiden dolayı ara verdiğimiz seminerlerimiz özellikle de kariyer günleri adı altında ülkemize mal olmuş, mesleğinde alanında isim yapmış insanları da bizim kültür merkezlerimize getirerek özellikle lise düzeyinde gençlere hem mesleki kariyer hem de gelecek anlamda eğitimler vermeye çalışıyoruz. Burada çocuklara yönelik sosyal belediyecilikte özellikle eğitim boyutu çok önemli. 3 yaştan itibaren lise sona kadar olan eğitim döneminde belediye her alanda olmak istiyoruz biz. Yani çocukların gelişimiyle ilgili mental hem motor hareketlerden tutun kültürel alandaki gelişimlerine kadar spordan kültüre kadar her türlü faaliyetleri yapmaya çalışıyoruz. Kreşlerimiz var spor faaliyetlerimiz oldukça yoğun. Bunun yanında bir şehir kültürünün de oluşturulması lazım. Bu şehir kültürünü de vatandaşa vermemizde işte bizim kurslarımızla, açtığımız meslek kurslarıyla, yaptığımız seminerlerle, vatandaşa iyi hizmet götürerek onları ötelenmiş, ne bileyim göz ardı edilmiş hissi vermeden, yalnızlık hissettirmeden onları da Kepez’e kazandırmaya çalışıyoruz.”

G8: “Sorumlu olduğum eğitim kademesi olarak herhalde zaten biz o sosyal belediyecilik kavramının önemli bir kısmını eğitim anlamında yürütüyoruz belediye olarak. Çünkü genç bir nüfus Türkiye dolayısıyla Antalya’nın en yoğun nüfusa sahip belediyesinin içerisindeyiz şuan ve ağırlıklı bir genç nüfus ve kepezde yaşayan ve bunların sosyal ihtiyaçlarına dönük olarak şuan yürütmekte olduğumuz çalışmayı biraz daha artırarak devam ediyoruz. Bunların içerisinde en başta kreşler var. Yenilerini ekleyerek her geçen yıl biraz daha şube sayısını artırarak bu talebi karşılamaya dönük hizmet üretmeye çalışıyoruz. Bunun yanında şuan için 7 farklı mahallede devam eden kurs merkezleri var hem ortaokul öğrencilerine hem lise öğrencilerine dönük ihtiyacı karşılamak adına. Örgün eğitimle ilgili ihtiyaçları karşılamaya dönük yürütüyoruz bu faaliyetleri. Yaklaşık 35 40’a yakın bir öğretmen kadromuz var. Yerinde hizmet sunuyoruz yani ulaşım sıkıntısı da çekebilir diye düşündüğümüz vatandaşlarımızın bulundukları mahallelerinin belirli merkezlerine kurs merkezleri açarak bu ihtiyacı karşılamaya çalışıyoruz. AKMEK’ler zaten başlı başına meslek

edindirme kursu olarak örgün eğitimin dışındaki vatandaşlarımıza belli bir iş kolu belli bir istihdam alanı belli bir hizmet sağlamaya devam ediyor. Bir ay sonra açacağımız Antalya'nın en büyük kütüphanesi olacak Cemil Meriç Kütüphanesi, bunun yanında özellikle genç kesimi ekrandan uzak tutmak adına bir vizyonla 2023'e kadar şuan için 16 tane kütüphane açmayı planlıyoruz ve bu da dediğim gibi farklı bölgelerde farklı mahallelerde halkın kütüphane hizmetini daha çok eğitim merkezi gibi düşünebilirsiniz sadece kütüphane olmayacak. Bunun yanın internet erişimi de olacak sosyal medya desteği de olacak bu tarz merkezleri çoğaltmayı düşünüyoruz. Son dönemde yaptığımız planlamalardan birisi de bu."

G9: *"Yine gençlik merkezlerimiz var burada öğrenciler ders çalışabiliyor spor yapabiliyor etkinlikler düzenleyebiliyorlar bu da sosyalleşmelerini sağlıyor."*

G10: *"AKMEK'ler, etüt merkezleri, kreşler var bunların hepsini zaten kendimiz yapıyoruz."*

G11: *"Kırtasiye yardımları yapıyoruz öğrencilerin okul ihtiyaçları için birimizde yapıyor yine bu yardımlar öyle yani."*

G12: *"Etüt merkezlerinin olması sınavlarda öğrencilere kolaylık sağlıyor kitap alıp okuyabiliyorlar ders çalışabiliyorlar."*

G13: *"Akmek kurslarımız var meslek edindirmeye yönelik onun yanı sıra spor kulüplerimiz var öğrenci yetiştirdiğimiz."*

G14: *"Başkanımız kreşler olsun AKMEKler olsun mesleki eğitim kursları özellikle bu konularda taleplere hep belli semtlerde yapmaya çalıştık. Özellikle kültürel etkinlikler eğitim alanında çocuklarımızı ön planda tutmaya çalışıyoruz gençler de aynı şekilde. Çünkü gençler ve çocuklarımız bizim geleceğimiz diye düşünüyorum."*

4.2.3.2 Halkla İlişkiler

Sosyal belediyecilik uygulamaları ana teması içinde yer alan halkla ilişkiler alt temasıyla ilgili olarak görüşmecilerin konuyla alakalı ifadeleri aşağıda verilmiştir.

Görüşmeci 6, Kepez Belediyesi'nin sosyal belediyecilik uygulamaları içinde halkın bilgilendirilmesinin, bilinçlendirilmesi ve yönlendirilmesiyle ilgili olan hizmetleri belirtirken sosyal belediyeci olduklarını geleneksel belediyecilik anlayışıyla kıyaslayarak vurguladığı görülmektedir.

Görüşmecilerin ifadeleri içinde konuyla ilgili yer alan kuruluşlar ve uygulamalar genel olarak şu şekildedir; halka birebir iletişimin sağlandığı, halkın taleplerinin alındığı Beyaz Masa, Kepez Belediyesi İletişim Merkezi, belediye girişinde yer alan danışma birimi ve belediyenin resmi sosyal medya hesapları. Bu kanallar aracılığıyla halkın talep ve ihtiyaçları belirlenmekte ve bu ihtiyaç ve talepler doğrultusunda hizmetlerini sundukları görülmektedir.

Son dönemlerde özellikle pandemi sonrasında birçok uygulamanın internet ortamına taşınmasıyla halkla ilişkilerle ilgili birimlerin içinde en çok yoğunluğun Kepez İletişim

Merkezinde olduğunu belirten bazı görüşmeciler bu konuyla ilgili bir iddialarının olduklarını belirtmiştir. Bu iddia ise bu merkezi arayan bireylere 2 dakika gibi bir sürede geri dönüş yaptıkları şeklindedir. Bu durum Kepez Belediyesi'nin bölge halkıyla olan iletişiminde ne kadar ciddi olduklarının göstergesidir.

Bu uygulamaların dışında belediye başkanının sürekli ziyaretlerde bulunması halkın taleplerini bizzat dinlemesi, halktan yoğun ve olumlu bir geri dönüş almalarını sağladığını görüşmecilerin ifadelerinde görmekteyiz.

G1: “Belediyemizde öncelikle Beyaz Masa adı altında halkla ilişkiler birimimizin sunduğu hizmet var. Vatandaşların gerek buraya gelerek gerekse telefonla talepleri alınmakta. Bu talepleri de hangi birim çözecekse de belediye içerisinde ya da eğer talep belediyenin çözeceği bir şey değilse, hangi kurumlar aracılığı ile yapılacağı noktasında arkadaşlarımız gerekli bilgilendirmeyi yapmakta. Ayrıca belediyemizin WhatsApp hattı var. Bu WhatsApp hattında çalışan arkadaşlarımız vardiya usulü gece ve gündüz olmak üzere çalışmaktalar. Yine aynı şekilde gelen talepleri ilgili birimlere yönlendirmekte. Eğer yapılan müracaatlar belediyenin dışında bir kurumu ilgilendiriyorsa da o kuruma, bu talepler iletilmekte ve çözüm noktasında takibi yapılmakta. Beyaz masa, belediye için değil bir kamu kurumu için kesinlikle gerekli. Özellikle danışmanlık hizmetinin belediyeyi bilmeyen ya da belediyenin işleyişini bilmeyen vatandaşların yönlendirilmesi, sorunları ya da istekleriyle alakalı çözüme ulaşmaları noktasında arkadaşlarımız yardımcı olmakta. Bunun vatandaş belediyeye girdiği zaman hangi birime gideceğini, işini hangi birimde halledeceğini bilmediğinde, beyaz masadaki arkadaşlarımız vatandaşı karşılamakta, ilgili birime yönlendirilmekte, gerekirse onlara eşlik etmekte ve taleplerinin karşılanmasını sağlamaktalar. Vatandaşın belediye ile her gün işi yok, o yüzden ilgili sorunu belediyenin hangi biriminde hangi servisinde çözeceğini bilmediği için beyaz masa kesinlikle gerekli. Bu yönde de çok talep gelmişti geçmiş dönemlerde. Kuruluşu zaten buradan hareketle yapılmıştır.”

G2: “Belediyenin zaten hemen girişinde siz de görmüşsünüzdür danışma deski var. Buranın haricinde de görsel medya anlamında sosyal medya anlamında Kepez iletişim merkezi, Whatsapp iletişim merkezi yine instagram hesapları, facebook hesapları, twitter hesapları birçok hesaptan vatandaşa çeşitli bilgiler verilebiliyor. Vatandaş buralardan bize sorular sorabiliyor, buralardan cevap alabiliyor. Alamadığı konularda belediyemize davet edilip buradaki ilgili birimle görüşmeler yapılabilir. Dediğim gibi, beyaz masa, Whatsapp iletişim merkezi, kepez iletişim merkezi, instagram, facebook hesapları birçok hesaptan iletişime geçebiliyorlar sosyal medya hesaplarından. Vatandaş bilinçlendikçe belediyeyle nasıl iletişim kurabileceğini öğrendikçe bu tür uygulamalardan yararlanıyor. Tabi daha bu konuda bazı eksiklikler var genelde telefon yöntemiyle başvurmayı tercih ediyorlar ama beyaz masa bu konuda birçok yükü üzerimizden aldı. Bizim en çok verim aldığımız uygulama hali hazırda belediye başkanımızın Hakan Tütüncünün sürekli halkına arasında olması.”

G3: “Bir tane daha ayrıyeten bu işlere bakan birimimiz var KEDAP diye Teoman Paşada. Onun dışında Beyaz Masa, Whatsapp iletişim merkezinden gelen vatandaşların sorunlarını belirttiği bir yer.”

G4: “Beyaz masa uygulaması belediyemizde vatandaşımızın düşüncelerini, şikâyet ve taleplerini aktarabileceği bir uygulama. Fakat artık bununla ilgili daha yoğun bir alan var. Whatsapp iletişim merkezimiz var Kepez iletişim merkezi. Bu merkezimiz, vatandaşa 7-24 her an her dakika hizmet vermekte. Hatta bizim bu konuyla ilgili bir iddiamız var. 2 dakika içerisinde dönüş yapmamızla ilgili. Vatandaşımız gecenin 2sinde bile olsa aradığı anda 2 dakika içerisinde kendisine talebi isteği şikâyeti ne varsa çözüm noktasında hemen geri dönüş yapılıyor. Bu vatandaşlarımızı ciddi anlamda rahatlatmış. Bu durum beyaz masaya olan talep ya da diğer birimlere olan talebi azalttı. Çünkü vatandaş haftanın 7 günü 24 saat istediği zaman belediyemizle ilgili olsun olmasın herhangi bir konuda talep şikâyet neyi varsa 2 dakika içinde kendisine geri dönüş yapılıyor. Fen işlerinin yapacağı ağır program dâhilinde olan durumlar hariç, kısa sürede orada ki bütün talepleri yerine getiriyor. Dolayısıyla vatandaş buradaki sıkıntısını aştı büyük bir sıkıntı kalmadı. Kepez iletişim merkezi en verimli uygulamamız.”

G5: “Whatsapp ihbar hattımız var internet mail yoluyla işte beyaz masa olsun yine telefon yoluyla ve birebir engelli bireylerin veya ihtiyaç sahibi bireylerin bize gelerek müracaat ederek talepleri oluyor. Whatsapp ihbar hattı. Herkesin rahatlıkla ulaşabileceği derdini yazabileceği yani sokak hayvanlarından tutunda gıda yardımı sağlık ya da herhangi bir olumsuz bir şeye varasıya kadar yazabilecekleri, vatandaşın ulaşabileceği, anında geri dönüş olabilir veya çözüm odaklı veya hangi birimle alakalıysa vatandaşın talebi o birime yönlendirilen Whatsapp ihbar hattımız var.”

G6: “Bizim belediye başkanımız Hakan Bey makamında pek durmaz sadece imza atmaya gelir. Onun dışında 7/24 tabirini tam olarak uygular ve dışardadır. Her mahalleye girer her sokağa her eve girer ve buralardan gelen bütün talepleri karşılar. Bizim bir belediyemizin 7/24 çalışan otomasyon sistemi var dışardan Whatsapp sosyal medya yani siz mesela canınız sıkıldı bir şey istedi benim mahallemde neden spor alanı yok. Hakan Tütüncü’nün, belediyenin herhangi bir sayfasında herhangi bir sosyal mecra da twitter instagram facebook aklınıza ne geliyorsa herhangi bir iletinin altına yorum olarak yazdığınız anda size geri dönüş yapıyoruz biz bunun için çalışan 12 kişilik bir ekibimiz var 7/24 gece de çalışıyor bunlar. Hemen sizden iletişim istiyoruz nedir derdiniz diye soruyoruz eğer yapılabilecek bir şey ise anında uyguluyoruz. Talep gören şuan için en yüksek talepler Whatsapp’tan geliyor. Daha sonrasında yaygınlık açısından Facebook geliyor. Çünkü Facebook’u yaşlılar hala kullanıyor orta yaş ve üzeri hala yoğun kullanıyor. Ya bu şöyle halka belediyenin bizde kaynaşmasına gerek yok biz zaten halk istemese de kaynaşıyoruz. Ben çocukluğumdan hatırlıyorum benim babam çok yakın arkadaşı belediye başkanı adam 4 dönem bizim ilçede. Benim babam çocukluk arkadaşıyla görüşmek için randevu alıyordu. Bizde öyle bir şey yok mesela bırak belediye başkanını belediye ile olan işlerini görmesi için bile birden fazla kapı çalması gerekiyordu ki benim babam böyle ileri gelen bir adamdı ilçede. Buna rağmen birkaç kapı çalması gerekiyordu. Bugün vatandaş biz arıyoruz.”

G7: “İletişim hattımız var. Zaten vatandaş sorunları oraya bildirdiğinde otomatik olarak bizim birimlerimize de bizle ilgili talepler düşüyor. Bizde vatandaşla birebir irtibata geçerek ondan sonra onlardan tekrar şeylerini alıyoruz bilgilerini alıyoruz, taleplerini alıyoruz, ihtiyaçlarını alıyoruz ve değerlendirip yerine getirmeye çalışıyoruz. Beyaz masayla birlikte özellikle bizim Whatsapp ihbar hattı daha çok öne geçti. Tabi bunlar ihtiyaçlar doğrultusunda ve talepler doğrultusunda ortaya çıkmış

alanlardı. Vatandaş bu anlamda memnun olduğunu düşünüyorum. Yani bu anlamda bize herhangi bir serzeniş gelmediğini de biliyorum. Dolayısıyla artık insanlar hem cep telefonlarıyla hem sosyal medya üzerinden iletişimi de öğrenmeye başladıkları için bireysel gelip beyaz masaya başvurmak yerine özellikle sosyal medyalarda ya da Whatsapp ihbar hattından bize daha çabuk ulaşıyorlar. Başkan bey zaten sahada, vatandaşın içinde. Bunun yanında vatandaş başkanımıza her an ulaşabiliyor. Randevularını başkan bey devamlı verir vatandaşlarla görüşür. Hatta başkan bey bürokratlarıyla saha gezisinde yer alır. Bürokratları yanına alır mahalleleri gezer, pazarlara girer orada vatandaşın taleplerini dinler ilgili birim müdürlerini de zaten bürokratlarla yanında olduğundan direk talepler anında iletilmiş olur.”

G8: *“Bununla ilgili daha önce de belirttiğim gibi zaten şuan ciddi bir ekip var bu talepleri birebir cevaplama süresini mümkün olan en kısa süreye düşürecek şekilde gayret gösteren çaba sarf eden ciddi bir ekip var. Birincisi zaten şuada da mevcutta günümüzde sosyal medya aracılığıyla çok rahat bir şekilde ulaşabiliyor belediyeler. Tabi halkın büyük bir bölümü bunu kullansa da sosyal medya ve internet yoluyla bize ulaşamayan vatandaşlarımızın da olduğunu düşünerek telefon hattımız da şuan da çok yoğun bir şekilde faaliyetine devam ediyor. Her birim kendisi de bizzat halkla halkın kendi biriminin sorumluluk alanına giren bölümlerde veya alanlarda yapmış olduğu taleplerini şikâyetlerini her birim kendisi de değerlendiriyor. Bunun yanında belediyenin üst yönetim kapsamında değerlendirildiğinde beyaz masa o anlamda istek ve şikâyetleri topluyor. Kepez iletişim merkezi ciddi bir faaliyet yürütüyor bununla ilgili halktan gelen dilek istek ve şikâyetleri değerlendirip uygun cevapları gerekli çözüm önerilerini yürüteceği bir faaliyet yürütüyor. Bunun yanında Kepez belediyesinde yaşayan herhangi vatandaşın bizzat kepez belediye başkanıyla Sayın Hakan Tütüncüyle bizzat yüz yüze görüşme imkânı olan halk günleri düzenliyor Kepez belediyesi.”*

G12: *“Whatsapp iletişim merkezimiz var sorunların daha hızlı iletilip çözülmesini sağlıyor.”*

4.2.3.3 Kentsel Dönüşüm

Sosyal belediyecilik uygulama alanlarından biri olan kentsel dönüşümler bölgenin gecekondulaşmanın yüksek olması nedeniyle önemli bir konumdadır. Sosyal yaşam alanları düzenli ve sağlıklı bir şehir kültürünün oluşması fiziksel yapıların niteliğiyle orantılıdır.

Görüşmeci 7, Antalya'nın en hızlı kentsel dönüşüme giren ilçe belediyesi olduklarını, tek katlı yapılardan çok katlı yapılara geçerek gecekondulaşmadan apartmanlaşmaya başladıklarını ifadelerinde belirtmektedir.

G1: Bir tane örnek verecek olursak Mazıdağı'nda kentsel dönüşüm uygulanacaktı başkanımız her mahallede en 2 3 tane toplantı yaparak halkı birebir bilgilendirdi, halkın korkularını endişelerini kaygılarını cevapladı ve netice olarak baktığımız zaman halk ikna oldu inandı ve kentsel dönüşüme onay verdi.

G2: Kentsel problemlerle ilgili kentsel dönüşüm projeleri var belediyemizin yaptığı. Kırsal gecekondulaşma mahallelerinden çok, toplu konutlar ve burada birçok faaliyetin gerçekleştirilebildiği, spor faaliyetlerinin

olduğu, insanların rehabilite olabildiği, toplu yaşayabildiği birçok kentsel dönüşüm projelerimiz var. Belediyemizde bunu en iyi şekilde yapmaya çalışıyor.

G7: Yani 55 ilden büyük bir ilçe. Biz bir şehiriz ve kentsel dönüşüm anlamında da Antalya’da da en çok hızlı kentsel dönüşüme giren belediye biziz. Şimdi gecekondudan apartmanlaşmaya başladık. Tek kattan 5 kata çıktık nüfusumuz da otomatik arttı.

4.2.3.4 Kültürel Faaliyetler

Görüşmecilerin sosyal belediyeçilik uygulamaları arasında yer alan kültürel faaliyetler ile alakalı ifadeleri aşağıda verilmiştir. Görüşmecilerin ifadeleri genel olarak değerlendirildiğinde Kepez Belediyesi’nin kültürel faaliyetleri çok çeşitli ve geniş bir alanda gerçekleştiğini görmekteyiz. Ayrıca yapılan etkinliklerin halktan gelen talep doğrultusunda şekillendiğini belirten görüşmeciler bazı organizasyonlarda çeşitli hemşehri dernekleriyle ortak çalışmalar düzenlediklerini, hemşehri derneklerinin ihtiyaçlarını gerek ses sistemleri gerek ulaşım gerekse fiziksel ortamları anlamında karşıladıklarını ifade etmektedirler. Yapılan tüm etkinliklerin ücretsiz olduğunu belirten görüşmeciler, yapılan bazı etkinliklerin ulaşım problemi oluşturmaması adına bölgedeki belirli yerlere de merkezler kurarak aynı anda birçok mahallede çok faaliyet yürüttüklerini söylemektedirler.

Pandemi dönemiyle birlikte etkinlik ve faaliyetlerin çok fazla kısıtlandığı bir döneme girdiklerini ifade eden görüşmeciler bu durumu eski dönemlerle kıyaslayarak vurgulamışlardır.

G1: “Belediye bünyesinde yapılan kültür sanat etkinlikleri çok geniş bir yelpazede, hemşehri derneklerinin programları, konserler, Cumhuriyet bayramında 23 Nisanda çeşitli etkinlikler, şehir dolaşan bir tırımız var, başkanımızın da iştirak ettiği tırımız şehrimizi dolaştırıyoruz bando eşliğinde. Yine çeşitli yarışmalar, öykü yarışması, şiir yarışması 23 Nisanda Cumhuriyetle alakalı liseler okullar arası daha doğrusu.”

G2: “Sosyal hizmetler olarak biz birçok konuda yardımcı oluyoruz. Yine spor faaliyetleri konusunda Kepez spor, kültür etkinlikleri konusunda da kültür müdürlüğümüz birçok etkinlik yapıyor. Şiir yarışmaları, pandemiden önce müzik yarışmaları, dinletiler, korolar bu şekilde etkinliğimiz var.”

G4: “Yıl içinde örnek olarak geçen yıl üniversite öğrencilerine pandemi öncesinde Özgecan Gençlik Merkezinde sıra gecesi tertiplettik. Bütün öğrencilerimizi oraya davet ettik. Bu ve benzeri etkinlikler sürekli olarak yapılmakta. Ramazan sokağı çalışmaları yine burada tasavvuf musikisinin örneği, geçmişteki orta oyunlarının her türlü örnekleri, tiyatronun çeşitli örnekleri vatandaşımıza sunulmaktadır. Hemşehri derneklerimizin çeşitli faaliyetlerini yapması için Ahatlı mahallesinde bir kültür merkezimiz var. Neşet Ertaş Kültür Merkezinde bu derneklerimiz her daim orada çalışmalarına müsait hale getirilmiş ne zaman isterlerse buluşma düzenlenmesi imkânı sağlanmıştır. Kepez Kent Meydanında ara ara yöresel lezzetler anlamında iş yerleri kurulmakta böylece kendi yöresel ürünlerini tanıtmaya fırsatı yakalayabilmekteler.”

G5: “Mesela devletin vermiş olduğu rehabilitasyonları yeterli gelmiyor bu konuda ama saat olarak olsun ama okul olarak olsun genelde zaten engellilerin çoğu mesela bir otizm olsun, bir down sendromlular olsun bilhassa otizmlerde içindeki enerjileri atmaları gerekiyor sürekli faaliyette olmaları gerekiyor hareket halinde olmaları gerekiyor bunlara yönelik etkinliklerimiz mevcuttur.”

G6: “Tiyatro çok istiyor insanlar özellikle çocuklar. Bizim çocuk tiyatromuz bayağı tuttu. Yani seviyor insanlar. Yani şöyle yetişkin oyunlarının 5 katı çocuk oyununa gelen seyircimiz var bizim. Yetişkinler gelmiyor çocuklar geliyor bizim tiyatrolarımıza. Çok talep var sırf bu talebi karşılamak için bu sene Kepez Belediye tiyatrosu yetişkin oyunu çıkarmadı ama biz pandemi olmasına rağmen bir çocuk oyunu hazırlattık. Onun dışında bizim dört mevsim eğlencemiz gençlere yönelik özellikle konserlerdir küçük festivallerdir hiç eksik olmadığı için bizde onlara çok yoğun bir istek var. Bizim 4-5 tane büyük festivalimiz var. Şeb-i Arus'dan tutun folklor festivaline kadar uluslararası işler hep bunlar. Çok yoğun bir talep var ama maalesef yapamadık. Biz yaptığımız en basit etkinliği bile bütün mahallelere yayıyoruz. Normalde folklor festivali uluslararası bir festival olduğu için ya salon ya da tek bir merkezi yerde yapılması gerekirken biz aynı gün içerisinde 6 farklı mahallede aynı festivali yayıyoruz. 40 tane ekip getiriyoruz 4-5 ekip bir mahalleye gidiyor 10 ekip meydana gidiyor atıyorum. Cumhuriyet Meydanında olurken Aktoprak mahallesinde ki vatandaş da eksik kalmamış diye orda da bir sahne kuruyoruz oraya da bir ekip gönderiyoruz 5 tane de folklor ekibi oraya gönderiyoruz gibi. Konserlerimiz var, özel festivallerimiz var folklor festivali mesela, özel gün etkinliklerimiz var Şeb-i Arus, şehitler günü, İstiklal marşının kabulü, milli bayramları saymıyorum onlar zaten rutin, ona benzer dünya barış günüyle alakalı etkinlikler yapıyoruz, engelliler haftasıyla ilgili etkinlikler yapıyoruz. Sergilerimiz var. Bir sanatçı var hiçbiri eseri satmamış hiç kimse tanımıyor biz ona da gel aç kardeşim sergini diyoruz, basamıyorsan resimlerini de ben basarım diyoruz açıyoruz burada sergisini bir hafta 10 gün 20 gün kaç gün isterse sergi açıyor. AKMEK'lerimiz var sanat kursları onların yılda 2 kere sergileri oluyor. Ciddi sanat eserleri çıkıyor oradan da bunlarla ilgili sergiler var. Bunların hepsini biz topladık Modern Sanatlar Galerisi açalım bari dedik madem bunları yapıyoruz. Açtık şuan burada aktif devam eden dünya kadınlar günüyle alakalı bir sergi var. Türkiye'den çok bilindik tanınan sanatçıların eserleri sergileniyor orada. Dokuma Parkta yaptığımız nostaljik sinema günleri var yazın, yani sandalye yetiştiremiyorum ben oraya bin tane sandalye koyuyorum bin tane insan geliyor bir beş yüz tanede arkada bekliyor ayakta çekirdek çitleyerek izliyor falan. Meğer insanlar açmış böyle şeylere, bizde şöyle yapsak güzel olur dediğimiz her şeye bakıyoruz insanlar zaten açmış o işlere, öyle bir güzel tarafı oluyor. Geri dönüş çok iyi. Sahaf festivali yapıyoruz bakıyoruz çok yoğun ilgi görüyor. Kitap fuarına kalkıştık işte üçüncüsünü maalesef yapamadık pandemiden dolayı. Kitap fuarına çok ciddi bir insan giriş çıkışı oluyor ben bile oturup izliyordum şaşıryordum yani bu kadar insan bu kadar okuyan var mıymış diye okuyan biri olarak şaşıryorsun yani çok garibime gidiyor.”

G7: “Pandemi öncesinde bizim tiyatro faaliyetlerimiz vardı devam ediyordu vatandaşlarımıza yönelik. Öteden beri devam eden karne şölenimiz vardı her sene yaptığımız iki yıldır yapamadığımız. Şuan millet kıraathanesini yaptık. Tiyatrolarımız çok talep gördü, festivallerimiz Ahmet Hamdi Tanpınar edebiyat ödülleri 6.sını yaptık artık Türkiye çapında bir yarışma. Altın nota 2 yıldır yapıyoruz. Bizim kültürel faaliyetlerimizde de yaptığımız festivallerde var. Konser organizasyonları mahallelere de ayrı ayrı sahneler

kurarak vatandaşın ayağına da götürüyoruz. Yani sadece belli merkezlerle bu faaliyetleri yapmıyoruz. Her sene o faaliyetleri yaparken mahallelere de vatandaşın ayağına gidiyoruz.”

G8: *“Çokça konserlere, yarışmalara özellikle yürüttüğümüz iki tane ulusal çapta büyük yarışmamız var. 1.si şuanda devam etmekte olan müzik ödülleri yarışması diğeri Ahmet Hamdi Tanpınar edebiyat ödülleri yarışması yoğun katılımlı yoğun talep gören 2 etkinliğimizdi. Bunun yanında müzik ve tiyatro etkinliklerimiz de devam ediyordu. Genelde olumlu ve insanların hani sonuçta çalışmanın yanında bu tarz sanatsal etkinliklere de ihtiyaç duyduğunu düşünerek genelde olumlu yönde ve daha yaygınlaştırılması yönünde tek merkezli değil de farklı farklı merkezlerde de bu faaliyetleri Kepez çünkü çok geniş bir alan bu farklı alanlarda da bu faaliyetlerin yürütülmesiydi.”*

G11: *“Yine kültür biriminin yaptığı etkinlikler ücretsiz konserler de diğer hizmetler gibi talebi yüksek.”*

G13: *“Şuan çalıştığım kurum var sosyal yardım birimi onun dışında kültür ya da tiyatroyla ilgili şeyler var. İşe yeni başladığım için tam bilmiyorum. Genelde hepsini başarılı buluyorum.”*

G14: *“Ellerindeki sunmak istedikleri şeyleri göstermeye çalışıyorlar bu şekilde de bunu belediyemiz ön plana çıkarmaya çalışıyor farklı etkinlikler düzenleyerek özellikle kültürel etkinlikler eğitim alanında çocuklarımızı ön planda.”*

4.2.3.5 Park ve Bahçe

Sosyal yaşam alanları oluşturma ile ilgili olarak görüşmecilerin ifadeleri aşağıda verilmiştir. Yapılan görüşmelerde sosyal belediyecilik uygulamaları ana teması altında bulunan park bahçe alt temasına ilişkin hizmetler; sokak hayvanlarına yönelik doğal korunma alanları ve beslenme alanlarının oluşturulması, gençlere ve çocuklara yönelik kaykay park alanı olarak ifadelerde yer almaktadır. Burada yine dikkat çeken nokta ise yapılan çalışmaların bölge halkının talepleri doğrultusunda gerçekleşmiş olmasıdır.

G4: *“Halkın insanlığa olan bakış açısı son zamanlarda pozitif anlamda değişmeye başladı. Bu durum özellikle hayvan severlerin yoğun taleplerini de beraberinde getiriyor. Belediyemiz hayvanlarımızla ilgili ciddi çalışmalar yapmakta. Belediyemiz, kedi evleri, köpekler için doğal koruma alanları oluşturmakta, parklarda düzenli besleme alanları oluşturmaktadır.”*

G10: *“Mesela örnek veriyorum bizim kepez bölgesinde skatepark çalışmamız yoktu mesela gençler bu kaykay böyle engebeli kaykay şeyi oluyor ya öyle bir şey o. Çok ısrar ettiler çok mailler dilekçeler yazdılar bir iki tane yapıldı kepez bölgesinde ve hayvan severler çok mesela köpek parkıyla alakalı çok talepte bulundular. Yoktu kepez bölgesinde çok fazla talep gelince ihtiyaç görüldü yapıldı. Mesela o bir de köpek yaşam alanları kedi evi, mesela dokuma parkta kedi evleri var.”*

4.2.3.6 Spor

Kepez Belediyesi, sosyal belediyecilik uygulamaları içinde yer alan spor faaliyetlerini, görüşmecilerin ifadelerini genel olarak değerlendirdiğimizde birçok sportif faaliyetlerin

gerçekleştiği spor komplekslerinin olduğunu, çeşitli spor dallarında kurslar düzenlediklerini bu etkinliklere ve kurslara farklı yaş gruplarından birçok insanın katıldığını görmekteyiz. Her vatandaşın spor yapmasını amaç edinen Kepez Belediyesi, online fitness gibi uygulamalarla internet üzerinden bölge halkına evden spor yapma imkanı sunmaktadır.

Görüşmeci 4 ise bu konuyla ilgili Kepez Belediyesi'nin bölge halkının zinde kalmasını istediklerini, sağlıklı bireylerin bulunduğu bir bölge olmalarını hedeflediklerini ifade etmektedir. Ayrıca görüşmeci 1 ifadesinde sportif faaliyetlerin ve kurslarına özellikle gençlerin kötü alışkanlıklardan uzak durmasına yönelik gerçekleştirdiklerini belirtmektedir.

G1: “Okulların sayısına bakarsak işte okullarda okuyan çocuklara bakarsak diğer ilçelere göre Kepez ilçesi, çocuk nüfusu noktasında üst seviyede. Çocukların kötü alışkanlıklara gitmemesi, işte herhangi bir spor dalıyla ya da sevdikleri sporla ilgilenmeleri, ilgilenmelerini sağlamak için de belediye çeşitli spor dallarında çeşitli spor branşlarında faaliyet göstermekte. Bunlar futbol, basketbol, voleybol, tenis, Wushu, karate, taekwondo gibi sporlarda faaliyet göstermekte. Genç nüfusun özellikle çocukların sevdikleri spor branşlarına yönelik okullarda taramalar yapılmakta. En çok istedikleri çocuklarında futbol ve basketbol. Kepez Belediye spor hocaları, basketbol hocaları, futbol hocaları, bölgemizde bulunan okullara sırayla gitmekte ve okul basketbol okul beden eğitimi öğretmenleri ile birlikte çocuklara yetenekleri doğrultusunda futbol, basketbol oynatıyorlar. Belirledikleri kriterlere uyan çocukları, Kepez Belediyesi spor altyapısına alarak Türk basketboluna futboluna kazandırıyorlar. Ayrıca Varsak'ta bulunan yüzme havuzunda gençler ve bölge insanı yararlanıyor. Bunun dışında spor salonlarının kapalı olmasından dolayı evde spor yapmak isteyen bayanlara yönelik fitness online fitness hizmeti verilmekte.”

G2: “Spor faaliyetleri konusunda Kepez spor birçok etkinlik yapıyor. Turgut Özal spor kompleksi yine Varsak'taki yüzme havuzu kompleksi.”

G4: “Spor alanında da 7den 70e kadını erkeği genci kim varsa spor yapmak isteyen bunlara da parklarımızda kapalı alanlarımızda, yüzme havuzumuzda her türlü spor imkânı sağlıyoruz. Bunlarda ciddi anlamda vatandaşımızın sağlıklı ve zinde kalması için elimizden gelen gayreti gösteriyoruz. Kadınları spor yapabilmesi için pandemi döneminde step aerobik ya da işte parklarda kapalı alanlarda belirli sayıda kadını step aerobik kursları yaptık şuan devam etmekte bu kurslarımızda. Amatör sporları desteklemeye çalışıyoruz. Bizim için temel olan şey şu; her vatandaşın spor yapması esastır. Yoksa profesyonel sporu destekleyelim amatör sporu geride bırakmak gibi bir derdimiz yok. Bizim için önemli olan amatör sporun gelişmesi, her insanın bir sporla uğraşıp, daha zinde bir akılla hayata bakışını sağlamak.”

G5: “Zaten her belediyede olması gereken kütüphane eğitim seminer spor kulüpleri zaten mevcut.”

G8: “Şuanda da hali hazırda içerisinde sırf farklı aktivitelerin sporsal ve sosyal aktivitelerinin yapılabileceği gençlik merkezlerimiz var özellikle gençlerimizi burada vakit geçirmek üzere teşvik etmeye çalışıyoruz.”

G9: “Yine gençlik merkezlerimiz var burada öğrenciler ders çalışabiliyor spor yapabiliyor etkinlikler düzenleyebiliyorlar bu da sosyalleşmelerini sağlıyor.”

G12: “Ben spor bölümünü başarılı buluyorum çok çeşitli spor alanlarında dersler veriyorlar, kadınlara yönelik fitness aerobik gibi sporlar var bölge halkının yararlanabileceği ve hareket edebileceği spor alanları açısından.”

G13: “Akmek kurslarımız var meslek edindirmeye yönelik onun yanı sıra spor kulüplerimiz var öğrenci yetiştirdiğimiz.”

G14: “Genç olsun yaşlı olsun bütün aktiviteler hemen hemen hepsi için geçerli oluyor fakat en çok gençlere ve çocuklara yönelik oluyor. Spor etkinlikleri düzenliyoruz.”

4.2.3.7 Sağlık

Sosyal belediyecilik uygulamaları ana teması içinde yer alan sağlık alt temasına yönelik alt başlıklar aşağıda yer almaktadır. Görüşmelerden elde edilen bilgiler doğrultusunda başlıklar oluşturulmuştur.

4.2.3.7.1 Evde Sağlık Hizmeti

Görüşmecilerden bazıları Kepez Belediyesi Sağlık Merkezi tarafından dezavantajlı bireylere evde sağlık hizmeti sunduğunu ifade etmektedirler. Buna göre mobil sağlık ekipleri evden çıkamayan yaşlı, kimsesi olmayan ya da engelli bireylerin evde sağlık bakımlarını yapmakta hastanelik bir durum varsa ulaşım ihtiyacını karşılayarak sağlık hizmeti sunmaktadırlar. Sosyal belediyecilik anlayışının önemli bir kısmı olan sağlık uygulamaları içinde evde sağlık hizmeti dezavantajlı bireyler açısından çok önem arz etmektedir. Evde sağlık hizmeti içinde ayrıca dezavantajlı bireylerin kişisel bakımının da yapıldığı ifadelerde görülmektedir.

G1: “Kepez belediyesi bu alanda çok geniş çalışmaları var. Başta bizim insanlara direk hizmet veren sağlık merkezimiz var. Bu sağlık merkezi altında muhtaç ailelere, yaşlılara, engellilere evde sağlık hizmeti verilmekte. Kepez belediyesi tıp merkezinden doktorların engellilerin ve yaşlıların evlerine gidip tedavilerinin yapılması.”

G4: “Bir sağlık merkezimiz var ciddi anlamda bu işlerde emek veren. Son dönemde tıp merkezi unvanı kazanmış çeşitli alanlarda uzmanların çalıştığı, evde sağlık hizmetlerinin düzenli bir şekilde verildiği, bütün vatandaşlarımızın evden çıkamayan vatandaşlarımızın evde sağlık hizmeti verdiğimiz ya da hastaneye ulaşımını sağlayan ambulanslarımız mevcut. Yaşlılara yönelik evde sağlık hizmetlerimiz oldukça yoğun bir şekilde devam ediyor.”

G5: “Şuan ki bulunduğumuz bina kuruluş yeri olarak sağlık merkezimizde evde sağlık birimimiz ve diğer bünyemizde bulunan dış polikliniğimiz var. Evde sağlık olarak 65 yaş üstü ve evde yataklık engelli bireylerin bizzat evine giderek ayağına giderek serumudur ondan sonra iğnesidir tansiyonu şekeri birebir ayağına vararak ilacı yazılacaktır hastaneye gidecek durumda değildir veya herhangi bir sağlık kuruluşuna gidecek durumda değil, doktorumuz ile beraber hemşire arkadaşlarımız yardımcı oluyor. Pansuman ekibimiz mesela

sonda değişimi yatalak hasta mesela, sonda değişimi ameliyat yarası veya yatak yarası sırt yarası bunlarla da alakalı pansumanını bakımını üstleniyor. Kişisel bakım olarak berber hizmetimiz var. Saç sakal tıraşını yapıyoruz yine dışarı çıkmayacak evde yatalak olan hastalarla alakalı pandemi sürecinde sadece saç kesiliyor.”

G7: *“Vatandaşın ayağına giden hizmetler var. Yaşlılara bakım var hasta bakımı var, hasta nakil araçlarımız var.”*

G8: *“Yerinde bakım hizmetleri olarak hizmet sunuyoruz ama pandemi buna belli noktalarda kısıtlamalar getiriyor yani bu pandemi süresi içerisinde çok yoğun bir şekilde bakım hizmetlerini hijyen koşulları ve hastalık nedeniyle yürütemedik. Pandemi öncesi yerinde bakım hizmeti ihtiyacı olan vatandaşlarımıza yönelik seyyar mobil birlikler bizzat bu hizmeti karşılamaya dönük çalışma yürütüyorlardı.”*

G9: *“Sağlık merkezimiz var evde sağlık hizmetinden ilaç yardımına kadar her tür sağlık hizmeti sunuyoruz.”*

G10: *“Onun dışında sağlık merkezi var kanser taramasından Talasemi testine kadar testler yapılıyor burada bunu her yerde göremezsiniz. İlaç, akülü engelli sandalyesi, pansuman gibi yardımlar bulunmakta. Pandemi öncesinde aktif olarak yürüttüğümüz mobil sağlık ekiplerimiz var evlere giderek yaşlı, engelli ya da hastaneye gidemeyecek bireyler için.”*

G13: *“Sağlık merkezimiz çok etkin onun dışında hasta yakınları için konuk evimiz kaliteli ve çok uygun fiyatlı, mobil sağlık ekibimiz var evden çıkamayan bireyler için bunlar gayet iyi.”*

G14: *“Belediyemizde sosyal belediyeciliğin gerçekleştirdiği kuruluşlar birçok kuruluş ve kurum var. Bunların içlerinde engelli koordinasyon var sağlık merkezimiz var, bakıma ihtiyacı olupta hastaneye gidemeyen vatandaşlar için evlere sağlık bakımına gidiyoruz.”*

4.2.3.7.2 Teçhizat Desteği

Aynı yardımlar arasında da yer alan teçhizat desteğiyle ilgili görüşmeciler konuyla ilgili bilgiler aktarmışlardır. Teçhizat desteğini daha çok yaşlı ve engelli bireylere yaptıklarını ifade eden görüşmeciler ilaç yardımı, solunum cihazı, hasta yatağı, akü ve jeneratör gibi yardımlar yaparak maliyetli ürünlerin ücretsiz bir şekilde dağıtımını yaptıkları söylemektedirler.

G1: *“Ortopedik ürünlerden tutun da jeneratör, solunum cihazı, oksijen tüpünün doldurulması, engellilerin işte araçlarının tamirati, akülerinin alınması, tekerlekli sandalye, hasta bezi, hasta yatağı, işitme cihazı ayrıca muhtaçlara yönelik yaptığımız evde sağlık hizmeti. Bunun yanında muhtaçların ilaçlarını karşılayamayacaklara ilaç yardımı.”*

G2: *“Medikal malzemeler yardımları yapabiliyoruz. Vatandaşlarımızın bazıları engelli olan vatandaşlarımıza tekerlekli sandalyesinden aküsünden bunların tadilatından tekerinden lastiğinden kumandasından her şeyine kadar yardımcı olmaya çalışıyoruz. Bazen yatalak hastalarımız olabiliyor bunlarla ilgili medikal malzemeler gereksinimi duyuyorlar onlara gerektiği kadar yardım yapıyoruz. Hasta bezi yardımı yapabiliyoruz. Onun haricinde şuan aklıma hepsi gelmedi.”*

G4: “*Vatandaşlarımızın en çok talep ettiği yardım talebi sağlıkla ilgili olmakta. Aküsünün bittiği, aracının bozulduğu ya da ilacını alamadığı durumlar ve buna benzer durumlarda belediyemizin Tıp merkezi bu tarz ihtiyaçların teminini karşılıyor.*”

G5: “*Belediyemizin toplumsal dayanışma anlamında bizim burada tabi benim bağlı olduğum birim ve merkez olarak mesela ilaç kampanyamız var. Sosyal güvencesi olmayıp ilaç alamayanlar veya parası olmayan onun belirli bir miktarını ödeyecek durumu olmayan veya devletin ödemediği bazı ilaçlar söz konusu biz bu konuda da eczacılar aracılığıyla ya da vatandaş birebir kendi getirip hasta bezi mesela almış ihtiyacı ortadan kalkmış veya hastası vefat etmiş bize bağışlıyorlar. Medikal malzemeler de yine öyle tekerlekli sandalyesi işte hasta yatağı, koltuk değnekleri, walker, tuvalet aparatı yürüme aparatları bunları da yine bizim belediyemize gelerek bizzat kendileri de arıyorlar. Sizler veriyorsunuz biliyorlar çünkü görüyorlar yapmış olduğumuz hizmeti.*”

G9: “*Sağlık merkezimiz var evde sağlık hizmetinden ilaç yardımına kadar her tür sağlık hizmeti sunuyoruz.*”

G10: “*İlaç, akülü engelli sandalyesi, pansuman gibi yardımlar bulunmakta.*”

G12: “*Sağlık Merkezimiz var burada birçok sağlık hizmeti veriliyor. İlaç yardımından aküsüne kadar yardımlar yapılıyor bu çok önemli bence.*”

G14: “*İlaç yardımları yapıyoruz, engelliler için akü yürüteç, tekerlekli sandalye gibi ihtiyaçlarını karşılıyoruz, hasta yakınları konuk evimiz var onun harici.*”

4.2.3.7.3 Hasta Yakınları Özel Konuk Evi

Görüşmeci 4, sosyal belediyeciliği pekiştirmek amacıyla hasta yakınları özel konuk evi yaptıklarını belirtmekte ve yapılan bu yatırımın oy kaygısı taşımadığını vurgulamaktadır. Bu uygulamayla il dışından gelen hasta yakınlarının barınma sıkıntısının önüne geçildiğini ifadelerinde görmekteyiz.

G4: “*Hasta yakınlarına özel konuk evimiz var ve burası sosyal belediyecilik anlamında en doğru yapılan işlerden bir tanesidir. İlimizin sağlık merkezlerine tıp fakültesine tedavi amacıyla gelen süreklilik arz eden hastalığı olan büyük sıkıntılar yaşayan ailelerin hasta yakınlarının konakladığı bir konuk evidir. Sabah akşam yemek kahvaltı dâhil oda fiyatı her şeyi 20 liradır kişi başı. Yani sudan ucuz desek sudan ucuz hakikaten lafla değil sözle hakikaten sudan daha ucuz. Ve 5 yıldızlı otel ayarında çok süper temiz lüks odaları olan ve insana değer verdiğini gösteren bir ortam vardır. Burayı sosyal belediyecilik anlayışımızı pekiştirmek amacıyla yaptık.*”

G6: “*Bizim bir otelimiz var bildiğiniz 5 yıldızlı otel kalitesinde Hasta ve Konuk Evi bunun adı Orası da ciddi anlamda bir potansiyel. Atıyorum vatandaş geliyor şehir dışından 6 ay böbrek nakli olacak en az 2-3 ay yatacak ameliyat olacak oradan bekleyecek bunun yakını var hepsi orada kalıyor. Şuan tabi pandemiden dolayı iptal oldu. Şuan kimler kalıyor? Pandemiyle mücadele eden doktorlar, hemşireler, acilciler onlar kalıyor. Çünkü evlerine gidip bulaşıcı riski taşımamak istiyorlar.*”

G7: “*Burada özellikle ben şimdi belediyemizin bir hasta yakınları konuk evi var, Yaşlılara yönelik huzur ve şefkat evi var.*”

G13: “Sağlık merkezimiz çok etkin onun dışında hasta yakınları için konuk evimiz kaliteli ve çok uygun fiyatlı.”

G14: “Hasta yakınları konuk evimiz var.”

4.2.3.7.4 Sağlık Merkezi

Sosyal belediyecilik anlayışı içinde yer alması gereken bir yatırım olan sağlık merkezi, bölge halkının sağlık ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Görüşmecilerin ifadelerinde belirttiklerine göre; sağlık merkezinde ameliyathane dışında her imkân bulunmaktadır. Kadın doğum polikliniğinden dış polikliniğine kadar birçok poliklinik bulunmakta ve bölge halkının burada uygun maliyetli ve kaliteli bir hizmet aldığı ifade edilmektedir.

G1: “Kepez belediyesi bu alanda çok geniş çalışmaları var. Başta bizim insanlara direk hizmet veren sağlık merkezimiz var. Bu sağlık merkezi altında muhtaç ailelere, yaşlılara, engellilere evde sağlık hizmeti verilmekte.”

G4: “Bir sağlık merkezimiz var ciddi anlamda bu işlerde emek veren. Son dönemde tıp merkezi unvanını kazanmış çeşitli alanlarda uzmanların çalıştığı.”

G5: “Biz büyük bir ekibiz. Sağlık merkezi olarak evde sağlık birimimiz var doktoruyla hemşiresiyle ulaşımında yine ambulanstaki şoför arkadaşlar veya acil tıp teknisyenleriyle beraber hizmet veriyoruz. Şuan ki bulunduğumuz bina kuruluş yeri olarak sağlık merkezimizde evde sağlık birimimiz ve diğer bünyemizde bulunan dış polikliniğimiz var. Vatandaşın tabi temiz sağlıklı ve uygun fiyata ve fazla sıra beklemeden hizmet aldığı kuruluşlardan biri keza yine kadın doğum polikliniğimiz mevcut. Genel cerrahımız var yine bunlar da aynı şekilde.”

G6: “Sağlık ocakları zaten biz işi biraz büyüttük tıp merkezi yaptık. O da şundan kaynaklanıyor bizim bağlı olduğumuz başkan yardımcımız doktor kendisi ve çok iyi yapıyor bu işleri bu işte çok becerikli işletme işinde özellikle. Kocaman bir tıp merkezimiz var.”

G9: “Sağlık merkezimiz var evde sağlık hizmetinden ilaç yardımına kadar her tür sağlık hizmeti sunuyoruz.”

G10: “Onun dışında sağlık merkezi var kanser taramasından Talasemi testine kadar testler yapılıyor burada bunu her yerde göremezsiniz.”

G11: “Sağlık merkezimizden huzur evine kadar olan kuruluşlarımız çok başarılı ve kaliteli benim görüşüm.”

G12: “Sağlık merkezimiz var burada birçok sağlık hizmeti veriliyor. İlaç yardımından aküsüne kadar yardımlar yapılıyor bu çok önemli bence.”

G13: “Sağlık merkezimiz çok etkin.”

G14: “Engelli koordinasyon var sağlık merkezimiz var.”

4.2.3.7.5 Sağlık Taraması

Sağlıklı bir nesil için genç bireylerde erken teşhisin önemli olduğu bakış açısıyla sağlık taramaları gerçekleştirdiklerini ifade eden görüşmeciler çocuklara göz taraması yapılarak görme bozuklukları yaşayan çocukların tespit edilerek tedavilerin yapıldığı ifadelerinde belirtmektedirler. Ayrıca kadınlara yönelik ise kanser taramaları gerçekleştirdiklerini belirten görüşmeciler sağlık merkezinde Talasemi testi yaptıklarını da söylemektedirler.

G6: “Çocuklara mesela okula giden özellikle ilkokula giden çocuklara o yaş seviyesi önemliymiş bizim doktor başkan yardımcımızın bilgisi bu şekilde. Bize erken yaşta tespit için göz taraması yapıyoruz çocuklara. Mesela ilkokula gidene kadar gözüyle haşırneşir olana kadar yüzde 99 fark edilmiyor. Ne zaman ki gözüyle bir şeyler yapmaya okumaya başlıyor çocuk o zaman görme bozukluğu anlaşılıyor ve bunu çoğu veli fark etmiyor. Bu yüzden mesela biz çocuklara göz taraması yapıyoruz bütün okullarda bütün çocuklara yani yüzlerce okula var Kepezde. Bununla da kalmıyoruz kanser taraması yapıyoruz. Sağlık Bakanlığıyla ortak çalışmayla bir kanser tırı yaptık biz Antalya’nın bütün ilçelerini dolaştık her mahalleye gittik kanser taraması yaptık. Rahim ağzı kanserinden tut bilmem ne kanserine kadar ki bunlar ciddi anlamda erken teşhiste hayat kurtarabilecek kanser türleri bunların taramalarını yapıyoruz. Kızılay ile olan işbirliklerimiz var yine bu tarama kan gruplarıyla alakalı kan toplama işleri yapıyoruz. Genelde sağlığa yönelik işler bunlar. Mesela Talasemi testi yapıyoruz biz bunu kimse yapmaz özel laboratuvarlardan bazıları yapar. Talasemi testi de evlenen çiftlere yapılması gereken bir testtir bu. Bizim kepez tıp merkezimiz yapıyor bunu. Hatta nikâhı bizde kıyarsa bedava mı ne yapıyordu öyle bir kampanya yapmıştık.”

G10: “Onun dışında sağlık merkezi var kanser taramasından Talasemi testine kadar testler yapılıyor burada bunu her yerde göremezsiniz.”

4.2.3.7.6 Şefkat ve Huzur Evi

Yaşlılara yönelik sosyal belediyecilik uygulamaları içinde yer alan şefkat ve huzur evi bölgede yaşayan yaşlı ve kimsesizler için geçici süreyle barınma ve diğer temel ihtiyaçlarının karşılandığı bir yer olarak hizmet sunmaktadır. Görüşmeci 6 ise bu konuyla ilgili şefkat ve huzur evinde kalan yaşlılara yönelik gerçekleştirdikleri birçok aktivitenin olduğunu bu aktivitelerle yaşlı insanların sosyalleşme ihtiyaçlarını karşıladıklarını belirtmiştir.

G4: “Yaşlılara yönelik şöyle bir çalışma yapıyoruz. Bizim bir huzur evimiz var yaşlılarımıza hizmet veren ama burada çok küçükte olsa belirli şartlarımız var sayıyı bilmiyorum şuan da ama huzur evimiz güzel her türlü imkânı olan huzur evimiz mevcut. Yaşlılara yönelik evde sağlık hizmetlerimiz oldukça yoğun bir şekilde devam ediyor.”

G6: “Şefkat ve huzur evimiz var. Yemin ederim ben onların yerinde olmak istiyorum ya ha bire onlara böyle konser veriyoruz, gezdiriyoruz yediriyoruz içiriyoruz iş yapıyoruz mesela ya bunlar bizimkilerin hoşuna

gider diyorum ben gönderiyorum bir otobüs başlarına koyuyorum 20 tane hemşire hepsi koluna giriyor tin tin geliyorlar böyle eğleniyorlar gidiyorlar. Yemin ederim onlara yapılan muamele hiç kimseye yapılmıyor.”

G7: *“Yaşlılara yönelik huzur ve şefkat evi var.”*

G11: *“Sağlık merkezimizden huzur evine kadar olan kuruluşlarımız çok başarılı ve kaliteli benim görüşüm.”*

4.2.3.8 Pandemiye Özel Uygulamalar

Pandemi dönemiyle birlikte belediyeler gelişen yeni koşullara yönelik bir takım uygulamalar geliştirerek halkın ihtiyaçlarının karşılanmasında etkin rol oynamaktadırlar. Görüşmecilerin bu konuyla ilgili ifadelerinin değerlendirilmesi sonucu alt başlıklar elde edilmiş bu alt başlıklara görüşmecilerin konuyla ilgili ifadeleri verilmiştir. Aşağıda katılımcıların belirttiği pandemiye yönelik uygulamalar verilmektedir.

4.2.3.8.1 Gıda Yardımı

Pandemi döneminde insanların karantina sürecinde gıda maddelerine olan ihtiyaçlarının karşılanması büyük önem arz etmiştir. Bulaşıcılığın engellenmesi için Covid-19 testi pozitif çıkmış veya Covid-19 hastalığına yakalanmış bireylerle temastan kaçınanların kendilerini evlerinde izole etmeleri, insanları gıda alışverişi yapamayacak konuma getirmektedir. Bu nedenle bulaşıcılığın engellenmesi ve bölge halkının mağdur edilmemesi adına belediye gıda paketi uygulamasını başlatmıştır.

G1: *“Pandemi döneminde özellikle halkın ihtiyaçları olan gıda noktasında çok desteğimiz oldu. Aşağı yukarı 25 bine yakın bir gıda paketi dağıtımını yaptık.”*

G2: *“Genelde şuanda pandemi sürecinde yardım maksatlı, ne yardımı gıda yardımı işte barınmayla ilgili bazen sıkıntılar olabiliyor bununla ilgili yardım, kıyafet, gıda barınma kıyafet, eğitim alanına çok fazla başvuru var. Elimizden geldiği kadar bunları da karşılamaya çalışıyoruz.”*

G3: *“Bunun dışında biz karantina kolisi diye bir koli çıkardık. Karantinada olan vatandaşlarımıza maddi durumuna bakmadan dışarı çıkamayacakları için o süre zarfında yetecek şekilde bir gıda kolisi gönderiyoruz bir kereye mahsus.”*

G4: *“Pandemi sebebiyle işsiz kalan vatandaşlarımızdan çok sayıda gıda paketi talebi oluyor ya da pandemide karantinaya girmiş ailelerimize sorgusuz sualsiz yardım ediyoruz. Evden dışarı çıkamayanlar karantina sürecini evlerinde geçirsinler diye gıda paketi bırakıyoruz kapılarına. Bu bizim için bu dönemde yapılan en büyük yardımlardan bir tanesi olarak sayabiliriz.”*

G5: *“Mesela ihtiyaç sahibi olup 65 yaş üstü veya engelli olup sokağa çıkmaması gereken vatandaşlarımızın Adan Zye her türlü ihtiyaçlarını Belediye, kaymakamlık, emniyet ve valilik işbirliği ile güç birliği yaparak*

vatandaşlarımızın her türlü ihtiyaçlarını karşıladık. Gıda paketinden maske ve dezenfektan yardımına kadar her yardım talebini karşıladık.”

G7: *“Pandeminin ilk dönemlerinde özellikle şimdi tabi ne olduğunu da bilmediğimiz bir dönemde vatandaşlara hem gıda yardımı hem maske yardımı hem ilaçlama hem dezenfektan yardımı evlerin dezenfekte edilmesi gibi yardımlar yaptık.”*

G9: *“Ayrıca bu karantinada olan vatandaşlarımız bize ulaşarak HES kodunu söyleyerek biz onlara sorgusuz sualsiz yani onların ihtiyaçlarını bir nebze de olsa yardımcı olabilmek için gıda yardımları yapıyoruz ve onları evlerinde huzurlu bir şekilde hastalığı atlatmalarını sağlıyoruz.”*

G10: *“Vefa gurubu vardı ilk başlarda, vefa grubu yaşlı ailelerin ihtiyaçlarını karşılıyordu. Onun dışında gıda paketleri dağıtılıyordu.”*

G11: *“Bunun temel amacı pandemi döneminde birçok insan işsiz kaldı evine ekmek götüremedi. Bir nebze olsun evlerinde bir aş kaynasın diyerek olabildiğince hızlı bir şekilde gıda yardımı yaptık.”*

G12: *“Karantinada olan vatandaşlarımıza dezenfektan olsun maske gıda paketi bu konularda yardımcı olundu. Mesela ihtiyaçları olduğu zaman yiyecek konusunda kendi bütçeleriyle de bize aldırarak istedikler onlara bile ekip arkadaşlarımız yardımcı oldular market alışverişlerini yaptılar bu şekilde yardımlar yapıldı.”*

G13: *“Eve kapanan vatandaşlarımız için gıda yardımımız var, Covid-19 geçiren hastalarımız için gıda maske yardımlarımız var”*

G14: *“Gıdaları zamanında yetiştirebilmek için mesai yaptık. Pandemi döneminde özellikle insanların tam ihtiyacı olan bir dönemde olduğu için her zaman 7/24 telefonlara aksatmadan bakmaya çalıştık taleplere karşılık vermeye çalıştık.”*

4.2.3.8.2 Tablet Yardımı

Pandemi döneminin eğitim hayatına da olumsuz yansıdığı bu dönemde eğitimde fırsat eşitsizliğini gidermeye yönelik çalışma yaptıklarını belirten görüşmeci 1,2 ve 3 uzaktan eğitime geçilmesinden dolayı öğrencilerin tablet ihtiyacını karşılamaya yönelik tablet yardımı yaptıklarını ifade etmişlerdir.

G1: *“Öğrencilere yönelikte tablet yardımımız oldu. Pandemi döneminde bizden okumak için kitap isteyenler falan da oldu ara ara, onlara destek çıktık.”*

G2: *“Biz sosyal yardımlarımızı özellikle hiçbir sınır koymadık pandemi sürecinde son bir buçuk iki yıldır başvuran her vatandaşımıza elimizden geldiği kadar yardım etmek amacındayız. Yani yardımlarımızı belli bir ölçüde sınırlandırmadık. Bunun haricinde eğitim eşitliği anlamında öğrencilerimize tablet yardımıyla ilgili bir çalışmamız oldu. Ciddi anlamda yardımda bulunduğumuz çok öğrenci oldu.”*

G3: *“Onun dışında tabi öğrencilere yönelik tablet yardımımız vardı. Evlerinde uzaktan eğitim yapacakları için.”*

4.2.3.8.3 Maske ve Dezenfektan Yardımı

Görüşmecilerin birçoğu pandemi döneminde özellikle pandeminin ilk döneminde maske ve dezenfektan sıkıntısının ülke genelinde yaşandığını, bu probleme karşı hızlı bir şekilde harekete geçtiklerini belirtirken, bir hafta içinde 600.000 konutun maske ve dezenfektan ihtiyacını karşıladıklarını ifadelerinde yer vermektedirler. Ayrıca görüşmeci 9 bu konuda maske ve dezenfektan yardımını en hızlı yapan belediye olduklarını iddia etmektedir.

G1: “*Vatandaşın maske ve dezenfektan ihtiyaçları karşılandı bu süreç içerisinde.*”

G2: “*Vatandaşlarımıza maske dağıtımı konusunda kepezin bütün bölgesini mahallelerine maske dağıtımı yapıldı. Ayrıca dezenfekte konusunda ve eldiven konusunda vatandaşlarımıza ihtiyacı olan herkese bu konuda yardımcı olundu.*”

G3: “*İş yerlerine dezenfektan yardımı yapıldı. Onun dışında maske dağıtımı oldu zaten.*”

G4: “*İlk pandemi başladığında bütün 65 yaş üstü vatandaşlarımıza hem dezenfektan hem de maske konusunda birebir yardım verdik. Kendi Akmek kurs merkezimizde dikmiş olduğumuz maskelerimizle ve yine aynı şekilde sağlık merkezimizde kendi üretmiş olduğumuz dezenfektanları 65 yaş üstüne ücretsiz bir şekilde dağıttık. Sonra bir anda maskenin satışı dışarıda yasaklanınca vatandaşımız ciddi bir maske talebinde bulundular. Bizde kepezde bulunan 300.000 haneye 6 gün içerisinde kapı kapı her eve yıkanabilir maske dağıttık. Burada vatandaşımızın ihtiyacını ilk etapta karşılayalım şeklinde bir hareketle tüm personelimizi seferber ederek 6 gün içerisinde 300.000 haneye ulaştık.*”

G5: “*Mesela ihtiyaç sahibi olup 65 yaş üstü veya engelli olup sokağa çıkmaması gereken vatandaşlarımızın Adan Zye her türlü ihtiyaçlarını Belediye, kaymakamlık, emniyet ve valilik işbirliği ile güç birliği yaparak vatandaşlarımızın her türlü ihtiyaçlarını karşıladık. Gıda paketinden maske ve dezenfektan yardımına kadar her yardım talebini karşıladık.*”

G6: “*Bizde ne kadar personel varsa temizlikçisinden tutun böyle yönetici kadrosunda olan personelin müdürler dâhil başkan yardımcıları dâhil geldi burada maske imal etti. Hani 500.000 maskemiz var ya, onların hepsinde bizim elimizin izi var ve 7-24 çalıştık yani burada hiç kimse boş durmadı. Gece sabaha kadar çalıştı sabahdan akşama kadar 24 saat boyunca burada maske imal edildi, dezenfektan temin edildi yani dezenfektan üretme şansımız yok ama ciddi paralarla ciddi dezenfektan artı birçok şey daha verdik ben sadece maske ve dezenfektan biliyorum ama çok ciddi bir para harcadık ona. Yani 24 saat çalıştılar sadece buradaki birim personelleri değil ne kadar eğitimci hoca kurs merkezlerinde çalışan öğretmenler, sporcularımız, Kepez Belediyespor sporcuları bildiğin sporcu adam onlar bile geldi bir kısmı gitti iletişim merkezinde vatandaşın derdini dinledi çare oldu bir kısmı ise burada üretim yaptı. Paketleme yaptı makine kullandı bilmem ne yaptı yani burada biz çok hızlı bir aksiyon aldık ve çok ciddi bir yardım yaptık. Yani yadsınamaz bir şey bunun reklamı çok yapılmadığı için özellikle üzerinde duruyorum bunun. Bu konuda çok ciddi bir aksiyon aldı belediyemiz bunu övünerek söyleyebilirim.*”

G7: “Pandeminin ilk dönemlerinde özellikle şimdi tabi ne olduğunu da bilmediğimiz bir dönemde vatandaşlara hem gıda yardımı hem maske yardımı hem ilaç hem dezenfektan yardımı evlerin dezenfekte edilmesi.”

G8: “Geçen yıl yaşamıştık. İlk pandeminin ortaya çıktığı zamanlar zaten sürecin de belirsiz olduğu dönemler ülkede maskeye ulaşmanın biraz sıkıntılı olduğu dönemlerde çok hızlı bir zaman dili içerisinde belediye özellikle bir haftalık bir süre içerisinde 600.000’e yakın konuta bizzat evlerine ulaştırarak maskeleri hızlı bir şekilde sorunu çözdük geçen ki süre içerisinde. Bunun yanında da peyder peyi yine hem kendi birimlerimizde şuanda da hala daha yani pandemi 1.5 yılına yaklaşıyor pandemi başladığından bugüne kadar Türkiye’de, hala daha maske konusunda veya işte diğer temizlik malzemesi dezenfektan konusunda ihtiyaç duyan vatandaşlarımıza bir şekilde ulaştırmaya çalışıyoruz. Tabi biraz talep ilk günlerdeki gibi yoğun değil kolay ulaşılabilir olması nedeniyle ama ilk etapta bizzat ulaştırdık.”

G9: “Bu Pandeminin ilk çıktığı dönemlerde zaten belediye olarak en hızlı şekilde vatandaşlarına maske yardımı yapan tek belediyemiz diye düşünüyorum ben. Her mahalleye biz tek tek maske dağıtımını yaptık. Dezenfektan olsun, maske üretimi zaten kendi AKMEK olarak biz kendimiz ürettik onu yani dezenfektanımız de onların hijyen konusunda da yardımcı olmaya çalışıyoruz onları da dağıtıp ulaştırmaya çalışıyoruz.”

G11: “Sağlık birimiyle beraber vefa grubu vardı maskeler dağıtıldı, dezenfektasyon ekibi evlere, hasta olanlar istediği zaman, işyerleri bunlar dezenfekte edildi.”

G12: “Karantinada olan vatandaşlarımıza dezenfektan olsun maske gıda paketi bu konularda yardımcı oldu.”

G13: “Covid geçiren hastalarımız için gıda maske yardımlarımız var hijyen yardımlarımız var hastalar için araç temin ediyoruz hasta oldu mu yaşlı bireylerimiz onları götürüyoruz maaşlarını çekiyoruz, aşı vurduruyoruz o şekilde.”

G14: “Maske hijyen malzemeleri dağıttık her zaman özellikle bunlara çok dikkat ettik.”

4.2.3.8.4 Sanitasyon Ekibi

Pandemi döneminde bulaşıcılığın önüne geçilmesi amacıyla yapılan diğer bir uygulama ise binaların ve iş yerlerinin dezenfekte edilmesidir. Bu konuyla ilgili görüşmeciler Kepez Belediyesi’nde sanitasyon ekibinin kurulduğunu, karantinaya alınmış binaların ilaçlandığını, toplu kullanım alanlarının dezenfekte işleminin yapıldığı ifade etmektedirler.

G1: Pandemi süreci boyunca dezenfektan ekibimiz kuruldu belediyenin. İş yerleri, berberler, kuaförler, camiler ihtiyaç durumunda müracaat eden apartmanlar evler, her tarafı ilaçladı arkadaşlar.

G2: Pandemi sürecinde sağlık birimimiz birçok iş yerini dezenfekte anlamında sürekli hala devam ediyor.

G3: Onun dışında sağlık merkezimizin iş yerleri covid çıkmış binalara oralara ilaçlama yaptılar.

G4: Bunun dışında yine vatandaşlarımızın talepleri doğrultusunda evlerinin içine girmekle kaydıyla onların sağlığını tehlikeye atmamak için pozitif vaka çıkan evlerin binaların ortak kullanım alanlarını girişlerini yıl boyunca dezenfekte ediyoruz. Dezenfekte ekiplerimiz sadece evlere değil kuaför salonlarına

kafelere herkese açık olan toplu kullanım alanlarının tamamına camilerin tamamına eğitim kurumlarının tamamına dezenfekte hizmeti vermekteyiz.

G7: Hem ilaçlama hem dezenfektan yardımı evlerin dezenfekte edilmesi gibi yardımlar yaptık.

G8: Şuan aktif devam eden ilaçlama hizmetimiz var. Hem kendi birimlerimiz hem esnaftaki gelen taleplere göre hizmet veriyor dezenfektan ekipleri. Vakanın görülmesi temaslı olma durumu veya o evde bir sıkıntının olması durumu, hastalığın olması durumu orda hasta bir insanın olması durumunda o tarz taleplere cevap verebiliyoruz ama tabi ki bu hani önlem amaçlı tedbir amaçlı her gelin evimi ilaçlayın diyene şuan için hizmet veremiyoruz.

G10: Sağlık merkezimizde iş güvenliği uzmanı arkadaşlar vardı bu şey ekibi ilaçlama ekibi yani dezenfekte ekibi diyelim biz ona. Kepezdeki iş yerlerini ondan sonra örnek veriyorum bir binada covid gözüktüyse pozitif, vatandaş arayıp bilgi verirse belediyeye, belediye gidip onun ilaçlamasını yapıyor onun dışında zaten düzenli olarak berberler ne bileyim esnaflar şunlar bunlar devamlı o ekip tarafından o ekip tarafından ilaçlama yapılıyor. Bizde park bahçeler olarak park bahçelerdeki çocuk oyun alanlarına dezenfekte çalışması yapmıştık.

G11: Dezenfektasyon ekibi evlere, hasta olanlar istediği zaman, işyerleri bunlar dezenfekte edildi.

4.2.3.8.5 Online Ders İçerikleri

Pandeminin eğitim hayatına da olumsuz etkisinden daha önce bahsedilmiş olsa da görüşmecilerden elde edilen bilgiler doğrultusunda uzaktan eğitime geçilmesi nedeniyle Kepez Belediyesi'nin ders içeriklerini internet ortamına taşındığını böylelikle öğrencilerin internet ortamından da ders çalışabildiği bilgisi alınmıştır.

G6: “Online ders zaten eğitim merkezlerimiz olduğu için sonuçta okul da bir eğitim merkezi, kurs merkezleri de eğitim merkezi, eğitim merkezleri de eğitim merkezi. Doğal olarak biz de online a geçtik ve bizim öğretmenlerimiz bilgiye ulaşamayan çocuğa yani okul önemli ben de öğrencilik geçirdiğim için iyi biliyorum dershane ve ek dışarıda ki çalışma ortamları da çok önemli.”

G7: “Ondan sonra öğrencilere yine kurslarımız devam ediyordu üniversite kurslarımız yoğun bir şekilde. Tabi bu pandemi döneminde ister istemez sınıf sayıları azaltıldı. Online a aktardık.”

G8: “Tabi hali hazırda pandemi dönemiyle bunlar zaman zaman kesintiye uğrasa da biz kurs faaliyetlerini özellikle Pandeminin kısıtlamalarının artırıldığı noktalarda uzaktan eğitim şeklinde kesintisiz sürdürmeye özellikle gayret ediyoruz.”

4.2.3.9 İstihdam

Yoksullukla mücadelede önemli bir konumda olan istihdam, dezavantajlı bireylerin iş bulmalarını kolaylaştırmak ve niteliklerinin geliştirilebilmesi için bir takım kurslar düzenlenerek istihdam edilebilirliği artırmak adına sosyal belediyeçilik uygulamaları arasında yer almaktadır.

İstihdam alt temasına ait alt başlıkların görüşmecilerden elde edilen bilgiler doğrultusunda belirlenmiştir. Buna göre istihdama yönelik beş alt başlık belirlenmiştir.

4.2.3.9.1 Kariyer Ofisi

Görüşmecilerin bazıları işsizlere yönelik olarak gerçekleştirilen istihdam uygulamaları içerisinde İŞ-KUR ile ortak olarak yürütülen Kariyer Ofisi'nin bulunduğunu, burada istihdam edilmek üzere başvuru yapan işsiz bireyler ile çeşitli iş dallarında personel arayan işverenlerin buluşturularak sektörün talep ettiği iş kollarına yönlendirme yaptıklarını ifadelerinde belirtmektedirler.

Görüşmeci 1, Pandemi dolayısıyla işsizliğin arttığını bu nedenle Kariyer Servisi'ne olan talebin arttığını belirtmektedir. Görüşmeci 7 ise özel sektörün talep ettiği iş kollarına yönlendirme yaptıklarını, yönlendirme sonrası süreç takibi gerçekleştirdiklerini bu sayede yönlendirdikleri işsiz bireylerin istihdam edilip edilmediğinin takibini gerçekleştirdiklerini ifadelerinde görmekteyiz. Ayrıca görüşmeci 7, bu birimin açılmasının yine gelen talepler doğrultusunda gerçekleştiğini ifade etmektedir.

G1: “İşsizlere yönelik belediyemiz bünyesinde Kariyer Servisimiz bulunmakta ve bu Kariyer Servisinde iş için müracaat eden vatandaşlarımız çeşitli özel sektörlerinden gelen taleplere yönlendirilmekte ve iş sahibi sağlanmaktadır. Kepez Belediyesi Türkiye’de ilk özel Kariyer Ofisini açtı İŞ-KUR ile ortak olarak ve bunun devamı olarak da şu an Kariyer Servisimiz İŞ-KUR ile ortak çalışmakta. İşsizlik artması dolayısıyla insanların iş umudu yani iş bulma imkânı kısıtlandı. Bu noktada Kepez Belediyesi Kariyer Servisi biraz ön plana çıktı ve müracaatlar çok fazla oldu Kepez kariyer servisine. İlgili birimde çalışan arkadaşlarımız, başkanımız, başkan yardımcılarımız çeşitli firmalarla görüşerek işçi ihtiyaçlarını Kepez Kariyer Servisi aracılığıyla karşılanmalarını sağladılar ve sağlamaktalar.”

G2: “Hemen belediyemize girişte sol tarafta basın yayın halkla ilişkilerin olduğu yerde kariyer ofisimiz var. Buraya vatandaşlarımız gelip başvuru yapabiliyorlar. Burada meslek dallarına göre bizim de çalıştığımız firmalar var. Özel sektörde birçok firma var. Bizden talep ediyorlar personelle ilgili nasıl personel aradıklarını neye ihtiyaçları olduklarını onlar bize bildiriyorlar. Bizde vatandaşlardan burada başvuru alıyoruz ortak noktada buluşturup bir istihdam oluşturmaya çalışıyoruz. Belediyemizin böyle bir görevi var.”

G4: “Belediyemizin sosyal belediyeçilik kapsamında farklı birimleri var. Örneğin istihdamla ilgili kariyer ve iş ve işçi geliştirme merkezimiz var kısaca kariyer merkezi de diyebileceğimiz insanlara iş bulduğumuz taleplerini aldığımız bir alanımız var. Örneğin vatandaşın mesleği var ama istihdam konusunda ciddi anlamda sıkıntı yaşıyor. Bu vatandaşlarımız için işverenlerle işçiyi buluşturuyoruz. Son iki yıldır bu çalışmayı ciddi anlamda yapıyoruz.”

G5: “Çalıştığım bölüm gereği engellilerle alakalı bizim bir parolamız var fırsat verirsiniz engelliler de yapabilir başlığı altında onlarla ilgili meslek edindirme hem kurslarımız var hem onlara İŞKUR anlamında ve işyerlerine de yerleştiriyoruz. Kariyer ofisimiz var iş arayanlarla işçi arayanlar arasında bağlantı kuruyoruz.”

G6: “Yani istihdam masası diyorsunuz, Kariyer Ofisimiz var. Mesela diyor ki var mı başka isteğiniz falan diye soruyor, ya diyor ki benim eşim işten çıkarıldı işsiz. Tamam, ne iş yapıyor bacım? Kaynakçı. Gönder diyor belediyeye kariyer ofisine, hemen kaynakçı diye oraya kaydı yapılıyor. Ondan sonra bizden kaynakçı isteyen bir sürü organize sanayide iş yeri sahibi var işte Akdeniz Sanayide bilmem nerde, hemen onları bir araya getiriyoruz belki de iş başı yapıyor. Yani bunu tek gıda paketi dağıtma, maske dağıtma veya işte mont, bot verme falan gibi şeylerle kısıtlı kalmıyor. Yani sosyal belediyecilikten kastım aslında bu.”

G7: “Başkan Bey sahada gezerken vatandaşın en büyük talebi de işsizlik bunu kariyer ofisi açarak iş isteyen insanları kariyer ofisine kaydettiriyoruz. Kariyer ofisinde işverenle iş arayanı bir araya getiriyoruz. Vatandaş işverene gönderiyoruz ve dönütünü alıyoruz işe başladı başlamadı neden başlamadı veya niye kabul etmedi. Aynı vatandaş daha sonra bize iki üçüncü kez geldiğinde diyoruz ki biz seni iki kere göndermişiz üç kere işe göndermişiz sen iş beğenmemişsin onun için bize artık gelme yani iş konusunda belediyenin kapısını çalma diyebiliyoruz.”

G8: “Kariyer Ofisi olarak hizmet veren bir birimimiz var. Gelen başvuruları belediyede istihdam edilmek üzere olan başvuruları da alıyoruz. Bunun yanında iş arayanlarla işverenleri buluşturduğumuz bir ofis olarak da hizmet veriyor kariyer ofisi.”

G9: “AKMEK Kepez ekmek vakfımız var bununla ilgili kadın koordinasyon merkezleri Kariyer Ofisimiz var.”

G12: “Kariyer Ofisimiz var işsiz kalan insanların iş bulması için kuruldu işsizliği azaltmak açısından.”

4.2.3.9.2 Köy Pazarı

Görüşmecilerin bazıları üretimin artırılmasına yönelik gerçekleştirilen bir uygulama olarak Köy Pazarı şeklinde pazarlar kurduklarını ve bu pazarlarda insanların ürettikleri gerek el yapımı gerekse yöresel ürünlerin satışa sunularak maddi gelir elde edilmesini sağladığını ifade etmektedirler.

G3: “Köy pazarı gibi şeyler kuruluyordu. O köy halkının bulunduğu yerde biraz maddi olarak güçlenmesini sağlamak ve daha organik ürünlerin satışı olması için yapılmış yerler vardı.”

G4: “Kepez Kent Meydanında ara ara yöresel lezzetler anlamında iş yerleri kurulmakta böylece kendi yöresel ürünlerini tanıtma fırsatı yakalayabilmekteler.”

G11: “Köy pazarları kuruluyor vatandaş el yapımı ürünlerini satıyor buralarda maddi gelir sağlıyor böylece.”

G13: “Köy pazarları var insanların ürettikleri el yapımı ya da yöresel ürünlerini sattıkları pazar şeklinde.”

4.2.3.9.3 Kadın Kooperatifleri

Kadınların iş yaşamına katılımının artırılması ve kadınların kendi ekonomik kazançlarını sağlayarak toplumda daha güçlü ve bağımsız olmaları amacıyla Kadın Kooperatiflerinin kurulmasını teşvik ettiklerini görüşmecilerin ifadelerinde görülmektedir. Görüşmeci 4 ve 6, burada kadınların istihdamının arttırılmasına yönelik Kepez Belediyesi'nin Kadın Kooperatifleri'ne iş yerleri tahsis ederek ve ürettikleri ürünleri satın alarak burada çalışan kadınlara destek olduklarını ifade etmişlerdir.

G4: “Bunun dışında kadın kooperatiflerini destekleyerek daha doğal ve topluma yaygınlaştırılmış vaziyette herkesin üretebileceği ürünleri vatandaşa ulaştırma anlamında ciddi bir gayret gösteriyoruz. Bu anlamda belediyemize ait 7-8 tane dükkânları kadın kooperatiflerine çok cüzi bir miktarla tahsis ettik. Özellikle kadın kooperatiflerini desteklemek adına şöyle bir çalışma yaptık bu sene içerisinde; kadın kooperatiflerini kurulmasını teşvik ettik. Antalya’da 3 tane 4 tane kooperatif varken şuan 25 kooperatif oldu. Kadınlar kooperatiflerini kurduktan sonra belediyemizin 7 alanını dükkânını kadınlara dükkân olarak tahsis ettik. Onlar şuanda aşağı yukarı bitme aşamasındalar faaliyet göstermeye başladılar. Bunlardan bir tanesi belediye binamızın dibindeki Turkuaz Kafedir. 5 tanede Tek sarnıç parkında kadın kooperatiflerine dükkân tahsis ettik. 1 tanede 3 şehitler parkında verdik. Şimdi tanıtım reklamlarla daha fazla piyasaya çıkmalarını ve yaptıkları ürünleri satmalarını sağlayacağız. Bunun dışında kadınlarımıza yönelik başkanımızın talimatıyla semt manavları oluşturacağız. Aynı karpuz tezgâhları tarzında ama kapalı düzgün, dükkân şeklinde yapılmış, binasını her şeyini kendimiz yapacağız. Sadece kadın girişimcilere özel.”

G6: “Bunu dışında kadın kooperatifleriyle alakalı bir de biraz da hani mesleği edindirdin üretmeye başladı bunun bir değeri dönüşü olması gerekiyor bunu da öyle önümüzdeki yapacak projemizle gerçekleştireceğiz. Onlara ciddi bir istihdam olacak üretici konumuna gelecekler yani tarlada çalışırken tutacak kendine yer yapacak ekecek bükcek getirecek satacak satma derdi olmayacak, halciye 3 liraya vereceğine belediyeye 5 liraya verecek.”

G7: “Son dönemde de özellikle kadın kooperatiflerine yönelik çalışmalarımız var.”

G9: “Bizim bildiğimiz AKMEK, Kepez ekmek vakfımız var bununla ilgili Kadın Kooperatifleri Kariyer Ofisimiz var.”

G12: “Kadınlar için kadın kooperatiflerimiz var üretim yapıp satıyorlar para kazanıyorlar geçim sağlıyorlar kadınlar için iyi bir istihdam kapısı oluşturduğunu düşünüyorum bu açıdan.”

G14: “Kadın kooperatifleri var kadınların üretime katkıda bulunmaları için ürünleri satın ekonomik olarak kendi geçimlerini sağlayabileceği şekilde.”

4.2.3.9.4 AKMEK

Sosyal belediyeçilik anlayışı içinde birçok belediyede görülen meslek edindirme kursları Kepez Belediyesi içerisinde de bulunduğu görüşmecilerin ifadelerinde yer almaktadır. Görüşmeci

4 engelli koordinasyon birimi çalışanı olarak meslek edindirme kurslarını engelli bireyler üzerinden açıklarken, kültür ve sosyal işler biriminde görüşmeci 6, meslek edindirme kurslarının daha çok istihdam edici olması yönüyle açıkladığını görmekteyiz.

G5: “Çalıştığım bölüm gereği engellilerle alakalı bizim bir parolamız var fırsat verirsiniz engelliler de yapabilir başlığı altında onlarla ilgili meslek edindirme hem kurslarımız var hem onlara İŞKUR anlamında ve işyerlerine de yerleştiriyoruz.”

G6: “AKMEK’ler var bizde böyle tamamen mesleklere yönelik hem de istihdam garantili mesleki kurumlarımız var. Mesela ondan önceki sene gittik otellerle anlaştık. Dedik ki senin neye ihtiyacın var bana dedi ki 10 tane kat personeli, 5 tane aşçı, 3 tane bilmem neci işte meydancı ihtiyacım var dedi. Biz gittik buna bina inşa ettik. Turizm okulu gibi ama mini. Turizm ve otelcilik meslek yüksekte hocalar getirttik, bu insanlara eğitim verdik. Eğitim verip diploması alan, eğitimlerde 6-8 ay sürüyor. Bu 8 ayın sonunda elinden belgesini alan gitti otelde işbaşı yaptı ve şuan çalışıyor hepsi. Bu istihdam sağlayan bir kuruluş sayılabilir.”

G7: “Meslek edindirme kurslarımız öncelikle geliyor bizde AKMEK Antalya kepez meslek edindirme kursları özellikle de istihdama dayalı meslek alanlarında İŞKUR işbirliğinde kurslar açıyoruz.”

G8: “AKMEK’ler zaten başlı başına meslek edindirme kursu olarak örgün eğitimin dışındaki vatandaşlarımıza belli bir iş kolu belli bir istihdam alanı belli bir hizmet sağlamaya devam ediyor.”

G9: “AKMEK Kepez ekmek vakfımız var bununla ilgili kadın koordinasyon merkezleri kariyer ofisimiz var.”

G10: “AKMEK’ler, etüt merkezleri, kreşler var bunların hepsini zaten kendimiz yapıyoruz.”

G11: “Ayrıca AKMEKler sayesinde meslek edindirme kursları veriliyor iş anlamında yararlı ve başarılı buluyorum.”

G12: “Mesela AKMEK kurslar çoğunlukla. Kepez gerçekten bu konuda kendini aşmış durumda bunu herkes söylüyor kesinlikle her alanda çok başarılı ve gücünü kullanmış şekilde.”

G13: “Akmek kurslarımız var meslek edindirmeye yönelik.”

4.2.3.9.5 Kepez Kalkınma ve Dayanışma Vakfı

Görüşmecilerden elde edilen bilgiler doğrultusunda Kepez Belediyesi’nin istihdama yönelik sosyal belediyecilik uygulamaları içinde Kepez Kalkınma ve Dayanışma Vakfı’nın önemli bir role sahip olduğunu görmekteyiz. Görüşmecilerden bazıları vakfın çok çeşitli iş alanları üzerinde hizmet verdiğini bu sayede farklı alanlarda önemli istihdam sağladığını ifade etmektedirler.

G1: “Ayrıca Kepez Kalkınma Ve Dayanışma Vakfının iş noktasında örnek veriyorum mahallesinde bir ekmek büfesi koyup vakfın ekmeklerini satmak istiyor vatandaş bu noktada da ihtiyaç sahiplerine destek çıkıyor vakıf.”

G5: “Onun dışında Kepez Vakfı var hem üretim hem de hizmet anlamında birçok kişi çalışıyor istihdam ediliyor.”

G6: “Ekmek fabrikaları var bizimki sadece ekmek fabrikası değil. Bizim Kepez Ekmeğin bir sürü şubesi var kafeleri var. Belediyedeki bütün park resmi yerlerdeki işletmeler Kepez Ekmek Vakfındadır ve bu ciddi bir istihdam sağlar. Bir sürü çalışan personel garsonu ustası aşçısı atıyorum mangalcısı, nargilecisi hepsi bunların istihdam.”

G8: “Bunun yanında vakıf var Kepez Vakfı belediyeye bağlı faaliyet gösteren. Ciddi anlamda bir iş kolu yürütüyor uygun fiyatlı ekmek ulaştırıyor vatandaşlara, fırın olarak hizmet veriyor. Bunun yanında kafeler var büfeler var yemekhane olarak işletilen yerler var catering olarak da hizmet sunuyor kepez vakfı bu anlamda.”

G9: “AKMEK, Kepez Ekmek Vakfımız var bununla ilgili Kadın Koordinasyon Merkezleri, Kariyer Ofisimiz var.”

G10: “Sadece Kepez Vakfı resmiyette belediyeden ayrı normalde yine belediyenin mesela yönetim kurulu başkanı belediye başkanı atar ama resmiyette belediyeden ayrı kendi yönetimi vardır müdürü vardır muhasebesi vardır çalışanları ayırır vakıf personelidir ama bu tür alanları belediye kendisi oluşturuyor aslında.”

4.2.4 Sosyal Belediyecilik Yardımları

Aşağıda sosyal belediyecilik ana temasının alt teması olan sosyal belediyecilik yardımlarıyla ilgili bilgiler verilecektir. Sosyal belediyecilik yardımları alt temasına ait dört alt tema Tablo 4.4’te verilmiştir.

Tablo 4. 4 Sosyal Belediyecilik Yardımları

Sosyal Belediyecilik Yardımları	Görüşmeci														f
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1. Sunulan Yardımlar	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√	13
2. Süreç	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√		√	12
3. Öncelik	√	√	√	√	√	√	√	√			√	√	√		12
4. Sunulan Yardımların Çıktısı															(14)
4.1. Olumsuz Sonuçları Var	√	√	√	√			√	√			√	√			8
4.2. Olumsuz Sonuçları Yok					√	√			√	√			√	√	6

Sosyal Belediyecilik yardımları alt temasına ilişkin kodların frekans değerlerine bakıldığında 14 görüşmeciden 13 tanesinin yapılan yardımlarla ilgili geri bildirimlerde

bulunduğunu görmekteyiz. Süreçle ilgili olarak 12 görüşmeci, öncelikle ilgili olarak ise 10 görüşmecinin açıklamalarda bulunduğunu, bu sayede sosyal belediyeçilik yardımlarıyla ilgili personel hangi birimde çalışırsa çalışsın bir geri bildiriminin olduğunu, süreci anlattığını görmekteyiz. Sürece dair, önceliklere dair ve yapılan yardımlara ait açıklamalar ise aşağıda betimsel olarak ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Yapılan yardımların olumlu ya da olumsuz yönlerine dair geri bildirimlere baktığımızda ise çalışanların büyük bir çoğunluğunun yapılan yardımlardan olumsuz çıktılarını elde edildiğini düşündüğünü görmekteyiz. Yine sunulan yardımların çıktılarıyla ilgili betimsel açıklamalar daha ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Sosyal belediyeçilik anlayışı içinde önemli bir konumda olan sosyal belediyeçilik yardımları, daha çok aynı yardımlar üzerinden ele alınmış olup konuyla ilgili görüşmecilerin ifadelerine yer verilmiştir. Görüşmelerin geneline bakıldığında, yapılan aynı yardımların geniş bir çeşitliliğe sahip olduğunu söylemek mümkün. Yapılan yardımlara bakacak olursak sosyal belediyeçilik anlayışına sahip belediyelerde var olan uygulamalar (gıda yardımı, ev eşyası yardımı, kırtasiye yardımı, giyecek yardımı, yakacak yardımı, engellilere yönelik teçhizat yardımı, medikal yardım vb.) bulunmaktadır.

4.2.4.1 Sunulan Yardımlar

Görüşmeci 5, bağış sistemlerinin olduğunu, sadece dezavantajlı bireylere yardım etmediklerini, bunun yanı sıra yardım etmek isteyen insanlara da yönlendirme yaparak yardımcı olduklarını ifade etmektedir. Görüşmeci 7'nin ifadelerinden birimler arasında kavramda bir ortaklaşma olmasa da kavramın uygulanmasında net görev ayrımlarının olduğunu görmekteyiz. Bu durum çalışanlar arasında net görev ayrımları olarak yansımışsa da ihtiyaç sahiplerinin hangi yardımın nereden yapılacağı konusunda kafa karışıklığı oluşturduğunu söylemek mümkündür. Görüşmecilerin ifadelerinde kendi birimlerine gelen yardım talebinin diğer birimlerden farklı olduğu belirtilse de en çok talep edilen yardımın gıda yardımı olduğu görülmektedir. Dezavantajlı bir bölge olması nedeniyle bölge insanının öncelikleri arasında önce temel ihtiyaçlar sonrasında ise sosyal ihtiyaçların olduğu dikkat çekmektedir.

Görüşmeci 4, 6, 8 ve 14 ifadelerinde aynı yardımların yapıldığı diğer bir birim olan Antalya Kepez Belediyesi'nin Kullanılmış Eşyaların Dönüşümünü Aktifleştirme Projesi'ne (KEDAP) yer vermekte olup bu merkezde ikinci el ürünlerin bakımının yapılarak kullanıma hazır hale getirilip ihtiyaç sahiplerine verildiği ifade edilmektedir. Sadece KEDAP ile sınırlı

olmadığını belirten görüşmeciler bunların yanı sıra birçok projenin uygulandığını marketlerle ortak bir çalışma yürüterek fazla kalan ürünlerin toplatılarak yine ihtiyaç sahiplerine dağıtıldığını ifade etmektedirler.

Yapılan rutin yardımların dışında kalan yardımların da (tablet yardımı vb.) o günün şartlarına ve talebe göre belirlendiği görüşmeci 2 ve 3'ün ifadelerinde görülmektedir. Görüşmecilerin ifadelerinin değerlendirilmesi sonucu Kepez Belediyesi'nin, sosyal belediyecilik yardımları çerçevesinde dezavantajlı bireylerin ihtiyaç duyduğu ve duyabilecekleri yardımların hemen hemen hepsini karşılamaya çalışan bir belediye olduğu çıkarımı yapılmaktadır.

G1: “Kepez Belediyesinin, sosyal yardım noktasında çok geniş yelpazeye sahibiz. Bunları ana başlık olarak verecek olursak; yakacak yardımı, kırtasiye yardımı öğrencilere yönelik, ev eşyası yardımı, giyecek yardımı kıyafet, yiyecek yardımı, engellilere yönelik yaptığımız yardımlar var. Ortopedik ürünlerden tutun da jeneratör, solunum cihazı, oksijen tüpünün doldurulması, engellilerin işte araçlarının tamirati, akülerinin alınması, tekerlekli sandalye, hasta bezi, hasta yatağı, ısıtma cihazı ayrıca muhtaçlara yönelik yaptığımız evde sağlık hizmeti. Kepez belediyesi tıp merkezinden doktorların engellilerin ve yaşlıların evlerine gidip tedavilerinin yapılması. Bunun yanında muhtaçların ilaçlarını karşılayamayacaklara ilaç yardımı. Gıda bankacılığı noktasında gıda bankacılığı diyemeyiz ama bizim muhtaçlara yönelik aylık rutin olarak gıda dağıtımımız söz konusu. Ayrıca marketlerden fazla gıda adı altında son kullanma tarihinin bitmesine kısa süre kalan ürünleri alarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırıyoruz. Tabi bu ürünler verilirken ihtiyaç sahipleri ürünlerin son kullanma tarihinin yakın olduğu noktasında uyarıları yapılmakta. Bunun dışında ev eşyası noktasında evinin eşyası olmayanlara yardım yapılmakta. Allah korusun evi yananların işte evinin tamirati noktasında belediyemiz destek çıkmakta, yardımcı olmakta. Afetzedelerle ilgili çok şükür bizim bölgemizde herhangi bir sıkıntı olmadı ama geçmiş dönemlerde Van depremine, Elazığ depremine belediyemiz öncülüğünde yardım kampanyası yapıp başkanımızın öncülüğünde yardım kampanyası yapıp bu depremzedelere ulaştırıldı. Askıda kıyafet, kıyafet ihtiyacı olan vatandaşların almaları için, askıda ekmek uygulaması yapıldı. En çok yiyecek gıda konusunda talep var. Onun dışında engelli bireylerin engellerle alakalı tekerlekli sandalye hasta yatağı, hasta bezi müracaatları var.”

G2: “En başta gıda, yakacak, eğitimle ilgili kırtasiye yardımları, şu dönemde yine tablet, fırsat eşitliği açısından herkes eşit bir şekilde eğitim alabilsin diye, yine medikal malzemeler yardımları yapabiliyoruz, medikal malzemeler gereksinimi duyuyorlar onlara gerektiği kadar yardım yapıyoruz. Hasta bezi yardımı yapabiliyoruz. Bununla ilgili yardım, kıyafet, gıda barınma kıyafet, eğitim alanına çok fazla başvuru var. Vatandaşlarımız genelde erzak, gıda talebinde bulunuyor. Bunun haricinde yine kışın yakacak ihtiyacı için başvuru yapıyorlar. Yine ayrıca medikal malzeme anlamında da başvurularımız çok oluyor. Engelli vatandaşlarımız özellikle dediğim gibi tekerlekli sandalye bunların parçaları aküsü, kumandası, lastiği bu yönde çok fazla başvuru var. Elimizden geldiği kadar bunları da karşılamaya çalışıyoruz.”

G3: “Bizdeki amaç hani insanların gıda ihtiyacını karşılamak gıda yardımı bizden istenen. Gıda daha çok insanların ihtiyaç duyduğu. Öğrencilerin kırtasiye ihtiyaçlarını karşılamak. Onun dışında ailelerin kışın

yakacağı yakıtları karşılamak. Biz daha çok bu kısımlarda yardımcı olmaya çalışıyoruz. Onun dışında engelli vatandaşlarımızın, durumu olmayanların araçların aküsü ya da tekerleği ya da buna benzer kullanması zorunlu olduğu şeylerde biz yardımcı olmaya çalışıyoruz ona almaya çalışıyoruz ya da o konuda tamirinde destek vermeye çalışıyoruz. Son olarak tabi öğrencilere yönelik tablet yardımımız vardı. Evlerinde uzaktan eğitim yapacakları için. Gıda yardımı bizden istenen. Gıda daha çok insanların ihtiyaç duyduğu. Gıdadan sonra özellikle kış ayında kömür odun soba ihtiyaçlarını istiyorlar karşılanmasını istiyorlar.”

G4: “Kış geldiğinde yakacak anlamında, düzenli ve aylık halinde gıda paketi yardımlarımız var, sağlık merkezimizde oluşturulan eczanelerde ilaç yardımı yapılmakta, bez, tekerlekli sandalye, akülü araç ve akü temini konusunda yardımlar yapılmakta. Evinde herhangi bir zarar meydana gelmişse bunların tespitini yaparak Fen işleri müdürlüğümüzce bakım ve onarım noktasında yardım yapılmakta. Vatandaşın sosyal devlet anlayışı içinde dara düştüğü herhangi bir durumda biz yardım oluşturabilmekteyiz. Okullarla işbirliği yaparak ihtiyaç sahibi olan çocuklarımızın tespitini yaparak yaklaşık 3600 çocuğumuza mont ve kışlık ayakkabılarını temin ettik. Sene başında kırtasiye ihtiyaçlarını karşıladık. Mesela gıda paketlerimizi 12 aylık düzenli paketi çıkartıyoruz bazı ailelere. Yıl bittiğinde tekrar tespitini yapıyoruz. Tekrar eğer uygunsa bizden tekrar talepte bulunmuşsa yine aynı şekilde o talebi karşılamaya devam ediyoruz. Ama bunun dışında tek kullanımlık tek seferlik yapmış olduğumuz yardımlar daha fazla oran oluşturmakta bunun içerisinde. Kepez ekmek fabrikamız var. Kepez vakfımızın yapmış olduğu bir ekmek fırını var. Bu fırınlarda vatandaşa ucuz ekmek sağlama imkânı oluşturuyoruz. Bunun dışında hakikaten zor durumda olan vatandaşlarımıza ücretsiz ekmek de verebiliyoruz. Buradan kazandığımız kazançla da lisede ve üniversitede okuyan çocuklarımıza burs imkânı sağlıyoruz vakfımızda. Belediyemiz dediğimiz gibi, farklı yardıma ihtiyacı olan gruplara elinden geldiği kadar farklı alanlarda projeler üretmekte. İşte yoksullara gıda yardımımızdır, kömür yardımımızdır, yakacak yardımımızdır, efendim işte kırtasiyedir kıyafettir birçok alanda çeşitli faaliyetler yapılmakta. Vatandaşlarımızın en çok talep ettiği yardım talebi sağlıkla ilgili olmakta. Aküsünün bittiği, aracının bozulduğu ya da ilacını alamadığı durumlar ve buna benzer durumlarda belediyemizin Tıp merkezi bu tarz ihtiyaçların teminini karşılıyor.”

G5: “Bizde bir bağış sistemimiz var. Mesela biz ikinci el tekerlekli sandalye alıyoruz efendime söyleyeyim ilaç alıyoruz hasta yatağı ve oksijen cihazı ondan sonra buna benzer buhar cihazı alıp bunları yine bunları alamayan ihtiyacı olan bireylere birebir biz kendimiz ihtiyaç talebinde bulunanlara teslim ediyoruz. Benim bağlı olduğum birim ve merkez olarak mesela ilaç kampanyamız var. Sosyal güvencesi olmayıp ilaç alamayanlar veya parası olmayan onun belirli bir miktarını ödeyecek durumu olmayan veya devletin ödemediği bazı ilaçlar söz konusu biz bu konuda da eczacılar aracılığıyla ya da vatandaş birebir kendi getirip hasta bezi mesela almış ihtiyacı ortadan kalkmış veya hastası vefat etmiş bize bağışlıyorlar. Medikal malzemeler de yine öyle tekerlekli sandalyesi işte hasta yatağı, koltuk değnekleri, walker, tuvalet aparatı yürüme aparatları bunları da yine bizim belediyemize gelerek bizzat kendileri de alıyorlar.”

G6: “Sosyal işler şefliği orası tamamen gıda yardımlarına bakar. Atıyorum kırtasiyedir atıyorum okullara mont falan dağıtılır çocuklara çizme falan dağıtılır onları kültür müdürlüğü ve basın müdürlüğü ortaklaşa yapar. Yine ben mesela eşofmanını veririm bir okulun, komple spor malzemesini veririm, sosyal işler ise

mont verir bot verir falan filan gibi. Kitap isteği çok oluyor okul kırtasiye isteği çok oluyor biz bunları genelde geri çevirmiyoruz. Ekseriyetle gıda yardımı çok talep oluyor. Mesela yardımda bulunmak isteyip yöntemini bilmeyen vatandaşlarımıza da ön ayak oluyoruz biz. Atıyorum yine oradan örnek vereceğim benim yaptığım iş olduğu için oradan örnek vereceğim. Ramazanda verdiğimiz iftarların yaklaşık 3te biri yardımcı olmak isteyen vatandaşlar tarafından karşılanıyor. Mesela atıyorum A firması patronu arıyor diye kardeşim ben zenginim zekâtımı vereceğim, fitremi vereceğim 2.000 kişilik yemek vermek istiyorum diyor. Biz o vatandaştan malzemelerini alıyoruz parasını alıyoruz. Bizim vakfımız pişiriyor 2.000 kişiye yemek dağıtıyor adına. Onun adını duyurmuyor ama. Bizde biraz böyle dayanışma biraz reklam amaçlı yapılır ama bizde öyle olmuyor. KEDAP'ımız var 2. el dönüştürme. Atıyorum vatandaşın elinde çamaşır makinesi var fazladan, bozulmuş ya da eskimiş gönderiyor. Biz ona bakıp yaptırıyoruz kullanılabilir hale getirip ihtiyacı olana veriyoruz. Elbise atıyorum giyilebilecek durumda olan şeyler bunların hepsine bakıyoruz temizliyoruz ütülüyoruz sıfır gibi teslim ediyoruz ihtiyacı olanlara.”

G7: “Basın yayın halkla ilişkiler müdürlüğünde sosyal hizmetler birimi var. Şimdi tabi benim müdürlüğümün burada az önce bir kavram kargaşası olduğunu da belirtmiştim. Şimdi kültür ve sosyal işler müdürlüğü denilince genelde insanlar bu tür sosyal yardımlarında kültür müdürlüğünde olduğunu düşünüyor. Ama bizim belediyemizde basın yayın halkla ilişkiler birimine bağlı. Bu özellikle sosyal yardımların dağıtımıyla ilgili odun kömürüyle gıda gibi yardımları basın yayın halkla ilişkiler müdürlüğü sosyal hizmet birimi ilacı, tekerlekli sandalyeyi sağlık merkezimiz yürütüyor. Bazı durumlarda biz de işte özellikle işte öğrencilerin sınav kitap desteği kırtasiye desteği gibi destekleri biz veriyoruz. Mümkün olduğunca nakdi yardıma girmiyoruz zaten. Aynı yardım.”

G8: “Sosyal dayanışmayı güçlendirmek adına özellikle pandemi sürecinde benim bildiğim kadarıyla askıda kıyafet uygulaması var. KEDAP olarak bir birimimiz var. Burada ihtiyaç fazlası olan eşyaların ve malzemelerini veren vatandaşlarımızın bu malzemeleri bizzat ihtiyaç sahiplerine yerinde ulaştırılıyor. Özellikle Antalya’da değil de Antalya’nın dışındaki birçok noktaya bile ders kitabı üniversite hazırlık kitabı veya lise hazırlık kitabı şeklinde destek sağladık öğrencilerimize. Yani eğitim koordinatörü olarak benim sorumluluk alanım içerisindeki talepleri birebir hepsine cevap verdik. Benim sorumluluk alanımın da içerisinde en çok mesela talep gören kreşler var.”

G9: “Gıda yardımı olsun engelli vatandaşlarımızın engel durumlarına göre akülü araba bisikleti olsun o tarz şeyler kömür ilaç gıda hasta bezi bu tarz yardımlar oluyor. Onlara yardım etmeye çalışıyoruz. Genelde ihtiyaç olarak vatandaşımızın gıda konusunda en çok ihtiyaç duyduğu talepler arasında bulunuyor. Biz bunları neden yapıyoruz, sosyal belediyecilik anlayışı içinde vatandaşların tabi ki herkesin sosyal ekonomik kültürel yaşamları bir olmadığı için ekonomik durumları bir olmadığı için ekonomik durumu kötü olan vatandaşlarımıza kaliteli bir hayat standardında yaşayabilmelerini sağlamak bir nebze de olsa yani onların ihtiyaçlarını gidermek.”

G11: “Gıda dağıtımından tespitine, taziye den çadıra, masa sandalyeden ikramlara hepsi. En fazla gıda alanında oluyor.”

G12: “Yakacak yardımı, gıda yardımı, elbise yardımı, eşya yardımı yapıyoruz. Çoğunlukla gıda üzerine en öncelikli beslenme gıda onun dışında eğitim olarak düşünüyorum.”

G13: “Genel kitle genelde yoksul insanlar oluyor çünkü yoksul insanlar genelde muhtaç oldukları için belediyeden istedikleri oluyor. O yüzden genelde yoksullara yönelik çalışmalarımız var. Gıda yardımı olsun kışın yakacak yardımı olsun ilaç yardımımız eşya yardımımız kıyafet yardımı bu tarz yardımlar yapıyoruz. Genelde en çok gıda yardımı yapıyoruz talep noktasında en çok gıda talebi var çünkü.”

G14: “İlaç yardımları yapıyoruz, engelliler için akü yürüteç, tekerlekli sandalye gibi ihtiyaçlarını karşılıyoruz, hasta yakınları konuk evimiz var onun harici kepez vakfı var ekmek veriyoruz ihtiyaç sahiplerine. Onların harici bizler varız KEDAP olarak sosyal yardımlaşma olarak birçok bu şekilde kurum ve kuruluşumuz var. Onun harici biz kıyafet yardımımız kömür yakacak yardımımız da bulunuyor. En çok talep özellikle gıda ikinci olarak yakacak yardımı.”

4.2.4.2 Süreç

Sosyal belediyecilik yardımları sunulurken bu yardımların gerçekleştirilmesinin bir süreci olduğu bilinmektedir. Her belediye bu süreci kendi kriterleri doğrultusunda yönetmektedir. Bu başlıkta görüşmecilerden elde edilen bilgiler doğrultusunda Kepez Belediyesi’nin sosyal belediyecilik uygulama süreci hakkında çıkarımlar yapılmaktadır. Aşağıda görüşmecilerin konuyla ilgili ifadelerine yer verilmiştir.

Görüşmecilerin ifadelerine göre Kepez Belediyesi sosyal belediyecilik yardımlarının süreci için şunlar söylenebilir; müracaat ilk adım olarak görülmekte ve müracaatlar Basın Yayın Ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından alınmaktadır. Müracaat sonrası sosyal işler biriminde çalışan saha ekiplerince tespit için ev adreslerine gidilmektedir. Burada kişinin yaşadığı koşullar gözlemlenerek ihtiyaçları belirlenmekte, demografik bilgileri alınmakta ve bu bilgiler sistem içinde teyit edilmektedir. Akabinde bu bilgiler yardım tespit komisyonuna gitmekte ve burada değerlendirilmektedir. Puan ve doğrulama sistem bulunan Kepez Belediyesi’nde, alınan bilgilerin doğruluğu sosyal güvenlik sistemleri üzerinden denetlenmekte daha sonra puanlanmakta ve çıkan sonuç 51 ve üzeri olduğu takdirde yardım talebi olumsuz olarak değerlendirilmektedir. Puanlama ve doğrulama işlemi sonucunda yardımlar yapılmaktadır. Puanlamadan dolayı yardım talebi olumsuz olsa da istisnai durumlar da bulunmaktadır. Komisyon, puan sisteminde çıkan sonuç olumlu olduğu takdirde yapılacak yardımlar komisyon onayıyla yardımı talep edenlerin ev adreslilerine belediye personelleri tarafından imza karşılığı teslim edilmektedir. Tüm süreçler yönetmelik dâhilinde belirlenmektedir.

Görüşmeci ifadelerine göre yardım süreci içinde puanlama sisteminde birçok değişken bulunmaktadır. Bunun nedeni ise yardım talebinde bulunan bireylerin gerçekten bu yardıma ihtiyacının olup olmadığının tespit edilmesidir. Pandemi öncesinde yukarıda anlatıldığı gibi bir

süreç varken pandemi sonrasında ise inceleme süreci Kaymakamlık tarafından yapılmaya başlanmıştır. Sürece dair görüşmecilerin betimsel ifadeleri aşağıda verilmiştir.

G1: “Öncelikle ihtiyaç sahiplerini belirlerken, bize ihtiyaç sahiplerinin muhtarlar aracılığı ya da vatandaşların kendilerinin müracaat etmesi ya da komşunun müracaat etmesi noktasında ihtiyaç sahiplerinden haberdar oluyoruz. Müracaatlar alındıktan sonra tespit noktasına geliyoruz. Arkadaşlarımız müracaat sahiplerinin evlerine giderek gelir durumlarıyla alakalı formlarımız var. O formları dolduruyorlar birebir görüşerek vatandaşla. Bu formlarda; ailede kaç kişinin yaşadığı, ailenin demografik özellikleri ve aileye eve giren parayla alakalı ailede kaç kişi çalışıyor, ailede kaç tane öğrenci var, kaç kişi yaşıyor, engelli var mı, ailenin otomobili var mı ya da başka herhangi bir yerde Türkiye sınırları içerisinde herhangi bir gayrimenkule sahip mi bununla alakalı bilgiler alınıyor. Bu bilgiler alındıktan sonra bu formlar yardım tespit komisyonuna sunuluyor. Komisyon da gerekli değerlendirmeleri yaptıktan sonra yardımın yapılması veya yapılmaması noktasında kararını veriyor. Sosyal yardımların adreslere ulaştırılması belediye personelimiz tarafından yapılmakta ev adreslerine bırakılıyor.”

G2: “İhtiyaç sahibi tespiti, vatandaşlarımız bize başvuru yaptıktan sonra görevli arkadaşlarımızı evlerine gönderip, onların hanelerinde gerekli incelemeler yapılıyor. Kendimize ait anketimiz sorularımız var bu soruları soruyoruz. Bunların içinde mesela evinde engelli olan var mı? Bunlardan bir tanesi, geliriyle ilgili ne kadar bir gelire sahip olduğunu tabi biz bunu vatandaşın beyanına göre alıyoruz. Sahip olduğu gayrimenkul var mı bunu soruyoruz araç var mı üzerine bunu soruyoruz, evde yaşayan kişi sayısı bizim için önemli, okula giden öğrenci sayısı, üniversiteye mi gidiyor, ilköğretim mi okuyor bunlar çok önemli bizde, eş ayrı mı beraberler mi, sağ mı ölü mü, yetim ailesi mi bunlar bizim için çok önemli kriterler. Bu kriterleri hepsini sorduktan sonra puanlama sistemimiz var. Buna göre değerlendiriyoruz ve uygun olup olmadığına da bu süreçte bu kriterlere bağlı olarak karar veriyoruz. Biz yardımlarımızı evlerine götürüyoruz vatandaşlarımızın. Çünkü yapılan başvurulara göre, incelemelere göre ve sonuçlarına göre komisyondan çıkan sonuca göre uygunsa direk ev adreslerine kadar götürüyoruz. Gıda olsun erzak olsun kömür olsun yani yakacak olsun birçok ihtiyaçlarını evlerine kadar biz götürüyoruz. Vatandaşların bu konuda da mağdur etmemeye çalışıyoruz.”

G3: “Puanlama sistemimizde çalışıyor olabilir ama durumu yetmez ailesinde engelli vardır bakmakla yükümlüdür, evi kendisinin değildir, arabası yoktur bununla alakalı olduğu zaman da yardımcı oluyoruz. Puanlama sistemimiz var o puanlama sistemine göre inceleme sonucuna göre veriyoruz. Bizim sahada olan arkadaşlarımız var onlar verdiğimiz adreslere gidiyor. Orda vatandaşlara zaten pandemi dönemi olduğu için evlerine girmiyor dışarıdan sorular sorarak ona göre verdikleri cevaba istinaden bizde bilgisayarda puanlamaya sokuyoruz. Ona göre çıkan puan 51 ve üzeriyse alıyor. Bizde nakdi yardımlar yok. Gıdadan sonra özellikle kış ayında kömür odun soba ihtiyaçlarını istiyorlar karşılanmasını istiyorlar. Sahadaki arkadaşlarımız inceleme yapan arkadaşlarımız aynı zamanda bu ürünlerin siparişini verdikten sonra geldikten sonra dağıtımını da yapıyorlar evlerine kadar bırakıyorlar. Bizim zaten sistemimizde kayıtlı oluyorlar bunlar. Bir başvuruyla diğer başvuru arasında 3 ay bir süre olması gerekiyor. Onun dışında ne

zaman verdik ne almış onları kontrol edip başvurusunu öyle alıyoruz. Başvurusu varsa ikinci başvurusunu almıyoruz. Bu şekilde takibini sağlıyoruz.”

G4: “Yaptığımız sosyal yardımları belirlerken nelere dikkat ediyoruz bununla ilgili bir yönetmeliğimiz var yardımlarla ilgili. Bu yönetmelik dâhilinde belirliyoruz. Burada ihtiyaç kriter listemiz var. Kriterlerden geçenleri her perşembe toplanan komisyonumuzda değerlendirip bu vatandaşlarımıza yardım yapıyoruz. İhtiyaç sahiplerinin tespiti, vatandaşlarımızın belediyemize bizzat müracaat olsun ya da telefonla aramaları halinde de gerekli personelimizi göndererek, son zamanlarda da kaymakamlıkla ve sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfıyla iş birliği yaparak oradan gelecek olan bilgileri değerlendirerek vatandaşımızı Pandemi döneminde çokta yormadan onlara çeşitli yardımlar gerçekleştirebilmekteyiz. Mesela gıda paketlerimizi 12 aylık düzenli paketi çıkartıyoruz bazı ailelere. Yıl bittiğinde tekrar tespitini yapıyoruz. Tekrar eğer uygunsa bizden tekrar talepte bulunmuşsa yine aynı şekilde o talebi karşılamaya devam ediyoruz. Ama bunun dışında tek kullanımlık tek seferlik yapmış olduğumuz yardımlar daha fazla oran oluşturmakta bunun içerisinde. Yardımları ev adreslerine imzalarını alarak teslim ediyoruz.”

G5: “Kaymakamlıktan vatandaşın TC’si ile alakalı hani gerçek ihtiyaç sahibi mi değil mi biz ona göre de onların yardımıyla da. Maksat burada gerçek ihtiyaç sahibine ulaşabilmek veya ona yardımcı olabilmek. Daha doğrusu hakkı hakka teslim etmek açısından Kaymakamlık’ da ki birimlerden de destek alıyoruz. Aynı zamanda birebir evlere sosyal yardım merkezindeki arkadaşlarımız birebir evlere gidip evlerde komşulara sorup keşfe de gidiliyor. O şekilde de yapılıyor. Tüm boyutlarıyla neye ihtiyacı varsa o konuda yardımcı oluyoruz.”

G6: “Maddi durumu iyi olmayan vatandaşlar zaten genelde isteyemiyor. Durumu iyi olup isteyen çok maalesef. Bunlar için bizim özel bir ekibimiz var. Dediğim gibi bir TC vatandaşı durumu çok çok iyi olsa bile kendini fakir fukara gösterebiliyor. Gider muhtardan fakirlik belgesini çok basitçe alabilir bir selamla. Veya sadece gelir olarak emekli maaşını gösterebilir bu bile yeterli olur fakir olarak gözükmesi için. Yani sosyal yardım anlamında söylüyorum bunu. Veya çok fazla eşi dostu akrabası bakanı vardır ama bizden bakım talep edebilir. Çocuğu bakmıyordur, kızı terk etmiştir, oğlu basmış gitmiştir falan filan böyle şeyler çok fazla. Bizim bunun için ekibimiz var özel bir ekibimiz var ilçeye çok hâkimler. Zaten uzman denilecek seviyede hâkimler. Bu arkadaşlarımız talepte bulunan kişiyle gidip birebir görüşüyorlar, durumuna bakıyorlar gerçekten muhtaç mı gerçekten dediği gibi ihtiyacı var mı? Yardımlar kapısına teslim. Bize sadece başvuruyu pandemiden dolayı şuan online yapıyor ama sadece başvuruyu şahsen gelip belediyede yapmaları gerekiyor. Yoksa günde bin tane telefon geliyor bize yardım yardım diye yani hepsine bakarsak bu sefer gerçekten ihtiyaç sahiplerini karşılayamayız. Şahsen gelip belediyeye başvuruyor. Ekiplerimiz gidiyor direk kapıda teslim.”

G7: “Özellikle isteyen vatandaşın evine gidilerek ondan sonra sosyal yardımlaşma dayanışma vakfından dökümleri alınarak vatandaşın hakikaten ihtiyaç sahibi olup olmadığı daha önce yardım yapıp yapılmadığıyla ilgili araştırmalar yapılıyor. Sistemde vatandaşlar kayıtlı öyle rast gele önüne gelene yardım yapmıyoruz. Evi arabası var mı bu tip şeylere bakıyoruz.”

G8: “Sosyal yardımları yaparken bildiğim kadarıyla talebi yapan vatandaşımızın mali durumuyla ilgili kriter belirleyici oluyor. Çünkü belediye olarak benim anladığım da sosyal belediyecilik olarak gerçekten

bu tarz talepte bulunan kişilerin birebir amaca ulaşması adına hizmetin doğru veya değil onun tespitinin yapılması. Gerçekten ihtiyaç sahiplerine bu yardımların ulaştırılması. Onun için hem puanlama sistemi var hem doğrulama sistemleri de var. E-devlet gibi sosyal güvenlik sistemi gibi bu tarz platformlar üzerinden bu talebi yapan vatandaşımızın ihtiyaç durumunu buradan doğrulayıp o şekilde yerine ulaştırıyoruz. İhtiyaç tespiti öncelikle talepler Basın Yayın Ve Halkla İlişkiler Müdürlüğüne ulaşıyor. Orada ki ekip bu değerlendirmeleri yapıyor. Ondan sonrasında ulaştırılacak yardım belirlenerek yerlerine dağıtılıyor. Bizzat ev adreslerine.”

G9: *“Bu komisyonların vermiş olduğu puanlar doğrultusunda biz evlere gidip inceleme yaptığımız zaman oradaki arkadaşlarımızın aldığı çizelgeler ve komisyonun verdiği kararlar doğrultusunda. Bu komisyonun kararları ve puanlama sistemine göre gidiyor. Ailenin maddi durumu, ailenin ayrı yaşayıp yaşamadıkları gibi üzerinde mal varlığı var mı yok mu gerçek muhtaç sahibi insanlar mı diye bunlar belirlendikten sonra yardımlar gerçekleştiriliyor.”*

G11: *“Vatandaşın bize başvurusuyla başlıyor olay. Evine inceleme ekibi gönderiliyor. İhtiyaç sahipliği alınan bilgiye göre belirlenip puanlaması var sonra gıda yardımı yapılıyor kendisine.”*

G12: *“İnsanların fakirlik durumuna bakılıyor ihtiyaç sahibi mi değil mi ona bakılıyor üzerinde mal varlığı var mı nasıl geçiniyorlar bunlar göze alınarak yardım yapılıyor.”*

G14: *“Bizim sistemlerimiz var oradan üzerinde herhangi bir mal ev eşya olsun hepsi olsun çıkıyor biz buna bakıyoruz. Artık önceden incelemeye gidiyordu ekip arkadaşlarımız evlerine. Biz burada başvuruyu aldıktan belli bir gün sonra evlerine direk gidiliyordu ve inceleme evrakı dolduruluyordu. Şimdi bunu kaymakamlık üstlendi pandemiden sonra. Şuan için incelemeleri kaymakamlık yapıyor.”*

4.2.4.3 Öncelik

Sosyal belediyecilik yardımlarının alt başlıklarından bir diğeri ise önceliktir. Bu yardımların yapılması sırasında dezavantajlı bireylere öncelik tanınıp tanınmadığı, tanınıyorsa kimlere tanındığının belirlenmesi için konuyla ilgili görüşmecilerin ifadelerine aşağıda yer verilmiştir.

Görüşmecilerin çoğunluğu sadece sosyal belediyecilik yardımları değil Kepez Belediyesi'nin sunmuş olduğu hizmetlerin hepsinde dezavantajlı bireylere öncelik tanındığını ifade etmektedir. Görüşmeci 5, sosyal belediyecilik yardımları ve diğer hizmetlerin sunumunda devlet politikası ve belediye politikasının bir gerekliliği olarak engelli bireylere öncelik tanındığını ifade ettiğini görmekteyiz. Görüşmeci 1,2,4,5,6 dezavantajlı kesimler içinde sadece engelli bireylere yönelik açıklamalar yaparken diğer görüşmeciler ise 65 yaş üstü bireylere, şehit ve gazi ailelerine, çalışamayacak durumda olanlara da öncelik verdiklerini ifade etmektedirler.

G1: *“Kesinlikle engellilere öncelik tanıyoruz.”*

G2: “Gerek dediğimiz gibi afet yangın su baskını olan vatandaşlarımıza eşya gıda konusunda giyim konusunda öncelik tanıyoruz. Engelli vatandaşlarımız zaten bizim için her zaman daha önce. Onlar bize göre daha fazla ihtiyacı olan vatandaşlarımız.”

G3: “Çalışamayacak durumda olan aileler geliri olmayan, evi arabası olmayan onun dışında engelli muafiyeti olan vatandaşlarımız, durumu olmayan dul, yetim, şehit ailesi, gazi ailesi bunlara daha çok önem veriyoruz.”

G4: “Bizim için engelliler ciddi anlamda önemli. Engelli vatandaşlarımızın belediyemizde her zaman için pozitif bir ayrımcılığı vardır. Bu konuda hiçbir sıkıntı yoktur. Kesinlikle onlar bizim için her anlamda öncelikli kişilerdir.”

G5: “Hem devlet politikası hem belediyemizin sosyal politikası gereği engelli bireylerimizin pozitif ayrımcılığı var her konuda olduğu gibi yardım konusunda olsun her anlamda onların bizim yanımızda önceliği var. Onların ihtiyaçları onların yaşam standardının yükseltilmesi bizim için belediyemiz için bir ayrıcalıktır onlara verilen hizmetlerde.”

G6: “Özellikle engelli bireylere karşı bizim biraz fazla hassasiyetimiz var. Onlara yönelik etkinlikler yardımlar bizde bir tık fazladır çok fazla hatta. Özellikle dezavantajlılar karşı ekstra şeyimiz var bizim. Yani bir engelli Kepez Belediyesi’nden bir şey talep ettiği zaten veya geldiği zaman memnuniyetsiz ayrılmayacak yani bizim başkan beyin mottosu bu. Bizde personeli olarak o şekilde davranıyoruz o şekilde çalışıyoruz yani onlara bir tık pozitif ayrımcılık yapıyoruz.”

G7: “Burada birinci belirleyicimiz vizyonerimiz başkanımız Hakan Tütüncü ama sosyal belediyeçilik anlamında da özellikle dezavantajlı gruplara öncelik tanınması her zaman şarttır zaten bu hem kepez açısından nüfusun kalabalık olması sosyoekonomik yapısının da haliyle düşük olması diğer ilçelere göre burada bu tip vatandaşlarımıza dezavantajlı gruplara öncelik tanınmasına sebep oluyor.”

G8: “Sadece yapılan yardımların ulaştırılması değil bunun yanında kreşe öğrenci kaydında da kurs merkezlerinde öğrenci kaydında da belediyenin sunmuş olduğu hizmet noktalarında da bu şekilde engelli bireyler veya şehit veya gazi yakınları her zaman için belediyede öncelikli olarak bu hizmete ulaşabiliyorlar.”

G11: “Yaşlılar evinde çalışan olmayanlar, kadınlar başında kocası olmayan, küçük çocukları olup çalışmayanlar önceliklerimiz bunlar.”

G12: “Önceliğimiz tabi ki engelli ve çocuklu olanlar yaşlılar 65 yaş üstü yaşlılarımız bunlar öncelikli.”

G13: “Yardımlar daha çok dezavantajlı gruplara yönelik yapılıyor bu anlamda yapılan yardımlarda engellilere, çalışamayacak durumda olanlara öncelik tanıyoruz.”

4.2.4.4 Sunulan Yardımların Çıktısı

Sosyal belediyeçilik yardımları yoksulluk sınırı altında kalan dezavantajlı bireylerin ihtiyaç duydukları temel ihtiyaçların karşılanması amacıyla yapılmaktadır. Bu yardımların amacının dışında olumsuz sonuçları oluşabilmektedir. Kepez Belediyesi’nin bu yardımlarının amacı dışında olumsuz çıktıların olup olmadığı konusunda ilgili görüşmecilerin görüşleri

alınmıştır. Görüşmecilerle yapılan görüşmeler sonrasında bu konuyla ilgili olarak iki farklı görüş ortaya çıkmış ve görüşmecilerin yarısından fazlası yapılan yardımların olumsuz çıktılarının olduğunu ifade etmiştir.

4.2.4.4.1 Olumsuz Sonuçları Var

Görüşmeci 1, 2, 3, 4, 7, 8, 11 ve 12 sunulan yardımların, ihtiyaç sahiplerini tembelliğe alıştırdıklarını ve sunmuş oldukları yardıma bağlı bir yaşam sürmeye başladıklarını ifadelerinde belirtmektedirler.

Görüşmeci 1 ve 2 bu durumu önlemek adına ise rutin olarak gıda yardımı alan insanların incelenmesinin yıllık olarak güncellendiğini kendi biriminde ki süreç üzerinden ifade etmektedir. Görüşmeci 2, 3 ve 7 ise olumsuz sonuçlara karşı önlem almamakla birlikte müracaat eden vatandaşları Kariyer Ofislerine yönlendirdiklerini ifade etmektedir. Görüşmeci 8 ise bu konuyla ilgili bakış açılarının yardımları vererek geçici bir çözüm bulunması yerine bu duruma karşı kalıcı bir çözümün bulunması gerektiğini balık verme balık tutmayı öğret sözlerini örnek göstererek vurgulamıştır. Görüşmeci 2, 7 ve 11 yapılan sosyal belediyeçilik yardımlarının dezavantajlı bireylerin tembelleşmesinin önüne geçmek için incelemelerini iyi gerçekleştirdiklerini, sunulan yardımların takiplerini gerçekleştirerek süreci dikkatli yönettiklerini ifadelerinde belirtmişlerdir.

G1: “Yaptığımız yardımların bu noktada olumsuz etkisi insanları tembelliğe alıştırması. Bizden, diğer kurumlardan yardım alarak çalışmadan nasıl geçinebilirim hayatımı idame ettirebilirim hesabı yapan insanlar muhakkak vardır ama geneline baktığımız zaman herkes bu şekilde değil. Ayrıca biz her yıl bizden rutin olarak gıda alan ya da yardım alan insanların incelemesini her yıl yenilemekteyiz. Bu şekilde önlem alıyoruz.”

G2: “Vatandaş genelde bu yardımları aldığı zaman tembelleşmeye başlayabiliyor. Bizim sıkıntı çektiğimiz konulardan birisi. Düzenli yardımlar vatandaşın kendini idame ettirebilecek konumdan ziyade tembelliğe alıştırtıp oturduğu yerden her şey ayağına gelsin hizmet anlayışı benimsemesinden biz rahatsız oluyoruz. Yardımlar konusunda vatandaşlarımızı sınırlandırmıyoruz fakat vatandaşlarımızın da bu süreçten çıkabilmeleri, kendilerini idame ettirebilmeleri için kariyer ofislerimize yönlendiriyoruz, onlara iş bulabilmek için gerekli birimlerimizle temas halinde bulunduruyoruz. Belirli zamanlarda yine vatandaşlarımızı bu dediğimiz istihdam ofislerine yönlendiriyoruz. Belirli zamanlarda da tekrar yeni incelemeler yapıp vatandaşın durumunda bir değişiklik var mı ya da vatandaş bu durumu değiştirmek için herhangi bir çaba sarfetmiş mi bunları gözlemlemeye çalışıyoruz.”

G3: “Ben şahsi olarak düşünüyorum. Bu yardımların insanların kolayca hazırda bedavacılığa alıştırması, çalışmak dışında yatarak sağdan soldan yardımlarla geçinmeye alışması tembelliğe yönlendirildiğini.

Aslında vatandaşlarımızı gerçi ihtiyaç sahibi olanlara sözüm yok ama onun dışında eli ayağı tutup buraya kadar gelen özellikle genç erkekleri bu konuda tembelliğe itiyoruz. Buna karşı bir önlem almıyoruz ama biz bunları çoğunlukta halka ilişkiler birimimize gidin iş konusunda yardımcı olsunlar diye yönlendirmeye çalışıyoruz.”

G4: *“Vatandaşa yardım konusu hakikaten ülkemizde kanayan bir yara gibi düşünmek lazım. Bu sürekli artarak devam eden bir şey. Ben 32 yıldır çalışıyorum. 1990 da öğretmen olarak başladım eğitim hayatıma ve 2000 yılında ise müdür olarak başladım. 2000 yılından beri okul bazından baktığımda yardım bekleyen insan sayısı % 1 bile değildi. Bugün baktığımda vatandaşa % 100’ünü de verseniz yardım yapsanız yani %1 bile bu bana ihtiyaç değil deyip dönerse çok şükür hakikaten böyle bir erozyon var. Bizim vatandaşımız daha önce devletten bir şey aldığımda bunda tüyü bitmemiş yetimin hakkı var haksız yere aldıysam ciddi anlamda sıkıntı diye düşünürdüyşuan böyle bakmıyor. Bunu nasıl çözeceğiz? Okullarda değerler eğitimi mi eksik veriliyor? Bir sorun var yani burada benim gördüğüm. Biz hakikaten yardıma ihtiyacı olanlara yardım edeceğiz diye uğraşıyoruz. Vatandaştan bazen şöyle şikâyetler gelebiliyor; adamın evi var arabası var maddi durumu iyi siz buna yardım ediyorsunuz bana yardım etmiyorsunuz. Şimdi belediyeler deminde söylediğim gibi vatandaşın taleplerine göre yöneliyor. Vatandaş size dilekçe veriyor yardıma ihtiyacım var diye. Araştırdığınız takdir diyorsunuz adamın üzerinde bir şey yok evi yok arabası yok. Soruyorsunuz eviniz kira mı diye beyana esas, kira diyor, 5 tane çocuğum var 3 tane çocuğum söylüyor, kaymakamlıktan araştırıyorsunuz oradaki bilgilerle çelişmiyor bir sıkıntı yok ama araştırıp baktığınızda mal babasının mal oğlunun ev başkasının kira vermiyor bu tarz işlerle de karşılaşabiliyorsunuz. Burada vatandaşın da bilinçli olması ve vicdanlı olması çok önemli. Ona yapmış olduğunuz yardım, bir başkasının hakkını gasp ediyor sonuçta. Ama biz bunu bilinçli bir şekilde yapmıyoruz, yani elimizden gelen özeni gösteriyoruz dikkat etmeye çalışıyoruz ama vatandaş ısrarla diyor ki hayır benim ihtiyacım var diyor. İhtiyacım var diyen insana, biz çünkü öyle bir kültürden geldik ki istemenin zor olduğu bir kültürden geldik. Baktığımız zaman insanlara evet diyoruz bu insan bizden istiyorsa elbet zor durumdadır mantığıyla bakıyoruz. Dolayısıyla vatandaş bunu bazen suiistimal edebiliyor. Ya da iş buluyorsunuz çalışma noktasında direniyor. Çünkü çalışmadan kaymakamlıktan sosyal yardımlaşma vakfından belediyeden farklı kurumlardan bir şekilde hayatını devam ettirmeye çalışıyor böyle alışkanlık haline gelen bir grup da var. Bence yardımlar hakikaten ihtiyacı olanlara mutlaka verilmeli ama bunun dışında çeşitli iş imkânları oluşturarak, yardımları sürekli azaltarak, iş imkânlarını artırarak çalıştırmak lazım diye düşünüyorum. İnsanın alın terini yemesi kadar güzel bir şey yok. Bunun anlatılması lazım diye düşünüyorum. Ya buna verdik ötekine de verelim mahcup olmasın mantığından ziyade bundan çıkmamız gerekiyor diye düşünüyorum. Çünkü bu yardımlar katlanarak büyüyor. Dediğim gibi son 15 yılda 20 yılda belki oransal anlamda çok yüksek bir oranı aştı bu yardımlar. Bunların bir sonu da yok bence. Sosyal belediyeçilik anlamında dediğim gibi temel olan şu olmalı yardımlar süreli ve kısıtlı olmalı, insanlar çalışmaya ve üretmeye teşvik edilmeli düşünüyorum engelliler hariç, sağlık sorunu olanlar hariç. Bunun dışında insanları sürekli bir şekilde yardım almaya teşvik edecek çalışmalardan kaçınmalıyız diye düşünüyorum.”*

G7: *“İnsanlar bu yardımlara alıştırap çalışmaktan vazgeçmesi ya da her türlü şeyini belediyeden beklemesini de engellemek istiyoruz. Mesela iş isteyen vatandaşları biz Kariyer Ofisimiz var oraya*

gönderiyoruz. Zaten bu yaptığımız yardımlar kayıt altında. Vatandaş talep ettiğinde diyoruz ki sana daha önce yardım yapılmış sana bir daha yardım yok diyoruz yani ikinci yardım yok üçüncü yardım yok. Çok nadir hakikaten durumu çok vahim olanlara ayrı ama onun haricinde rutin sanki her ay yardım yapılacaktı gibi bir şey onu vatandaşa hissettiriyoruz zaten.”

G8: *“Tabi ki burada belediyenin bu tarz yardımları sağlıyor olması tabi beklentiyi biraz daha yükseltebilir. İnsanlar böyle bir kolay yoldan yardıma ulaşmanın olduğunu düşünerek sürekli bir talepte kendileri başka bir çözüm üretmek çabasında bulunmadan bu yoldan bu sorunu çözmek eğiliminde olduğunu düşünüyoruz. Bunun için zaten yardım ulaştıracağımız noktayı ciddi bir değerlendirmeye tabi tutuyoruz. O anlamda her telefonla gelen her internetten yazılan, her ulaştırılan herhangi bir şeye olduğu gibi o şekliyle değerlendirmeye tabi tutmadan cevap vermiyoruz. Bunun yanında yardımı verip bu gelen sesi kısalım bu gelen talebi filtreli bir şekilde bakış açısı değiliz de daha çok bu insanların yardımı yapmasına neden olabilecek koşulları belediye olarak kökten çözebilir miyiz hani bu basit şu örneğe benziyor her gün yemesi için balık vermek yerine balık tutmayı öğretmek. Temelde zaten yaptığımız yardımların başlangıç felsefesinde bu var. Ben işin aslı kendim çok fazla kaygı taşıyorum. Çok ciddi anlamda bütün inşaların beklentilerini isteklerini karşılayabilecek düzeyde değil zaten yapılan yardımlar o anda gerçekten o insanın o sıkıntıyı aşabilmesi adına insanın hayatını idame ettirebilmesi adına. İnsanın bütün hayatını idame ettirebilmesi adına bir yardım yapabilmesi hiçbir belediye için mümkün değil sadece Kepez Belediyesi için değil. Yaptığımız yardım o anda bir yarayı sarmak adına orada büyümekte olan bir sorunun belli noktalarda çözebilir bir nefes alma fırsatı tanımak adına yaptığımız yardımlar.”*

G11: *“Yardım isteyenler arasında sürekli yardım isteyenler oluyor sadece bizden değil hangi kurumlar yardımda bulunuyorsa gidip başvuru yapıyorlar. Böyle olunca tabi yapılan yardımlara alışıp işe girmiyorlar çalışmıyorlar biz bunun olmasını istemiyoruz. Onun için bu tarz durumlara karşı incelemelerimizi iyi yapmaya çalışıyoruz.”*

G12: *“Yaptığımız yardımlar olumsuz olarak şöyle yansiyabilir yani istismar edilme açısından yardım alanlar nasıl olsa yardım geliyor deyip çalışmıyorlar sürekli yardım bekliyorlar sadece böyle bir durum var onun dışında yaptığımız yardımlar zaten aman aman büyük insanları tamamen refaha erdirecek büyüklükte değil yani.”*

4.2.4.4.2 Olumsuz Sonuçları Yok

Sosyal belediyecilik yardımlarının olumsuz bir etkisinin olmadığını düşünen bazı görüşmecilerin bu konuyla ilgili görüşleri aşağıda verilmiştir. Görüşmecilerin birçoğu sunulan yardımların sınırlı olmasından dolayı bu yardımları alan insanların sadece anlık ihtiyaçlarını giderebileceklerini ifade etmektedirler.

G5: *“Yapmış olduğumuz yardımların olumsuz etkisi yok tabi ki. Ben hiç karşılaşmadım da hem engelli hem genel anlamda ihtiyaç sahipleriyle engelli ihtiyaç sahipleriyle alakalı.”*

G6: *“Yaptığımız yardımlar sınırlı olduğu için böyle bir şeye yol açacağını ben düşünmüyorum.”*

G9: “Bazen bu yaptığımız yardımları süreklilik haline dönüştüren bir kesim var bu anlamda olumsuz bir durum oluŖsa da yaptığımız yardımlar hayatını tamamen bununla idame ettirebileceğiniz kadar fazla yardımlar değiller bu nedenle çok fazla olumsuz çıktının olduğunu düşünmüyorum.”

G10: “Normalde bu da sosyal işlerin konusu ama öyle bir şey olduğunu zannetmiyorum çünkü zaten yılda bir veya iki sefer gıda paketi veriliyordu. Dedim ya burası ihtiyaç sahibi ailelerin çok fazla olduğu bir bölge öyle insanlara bol bol dağıtılabilecek bir şey yok zannedersen yani yılda bir kere kömür oluyor paket oluyor yani o yardımlarla insanlar tembelleşmez yani, yani o ne zengin eder ne öldürür öyle diyelim yani.

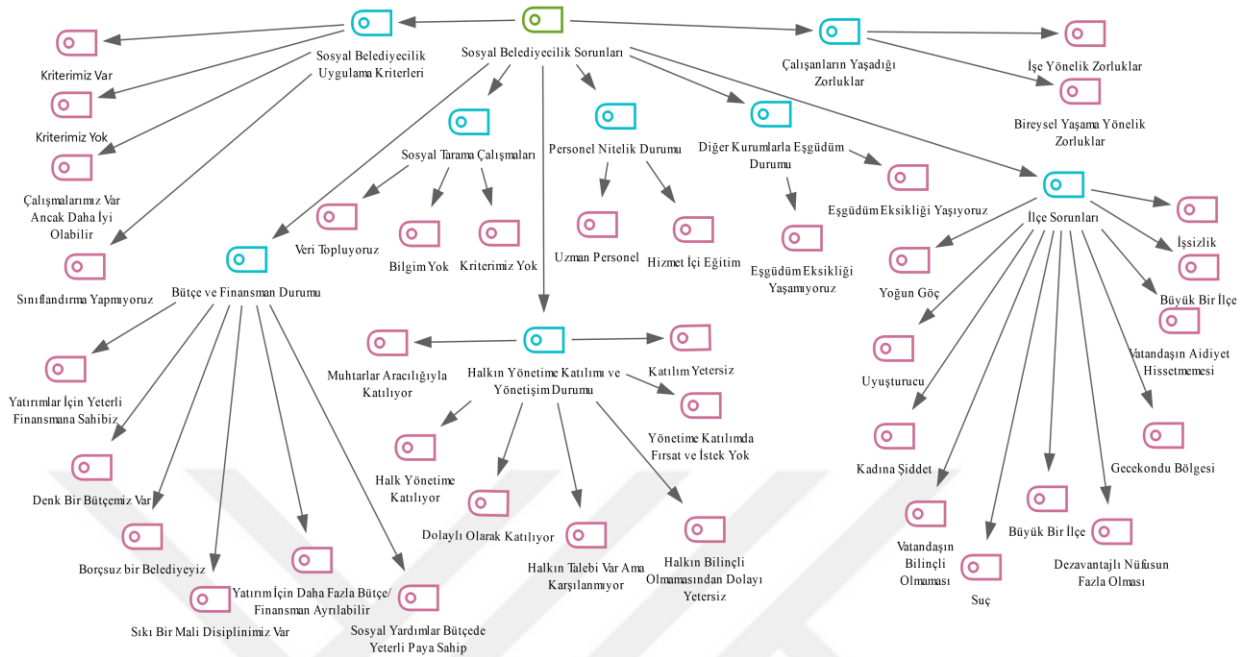
G13: “Olumsuz bir etkisinin olduğunu düşünmüyorum çünkü istemedikleri takdirde hizmet durdurabiliyoruz hizmet vermeyebiliyoruz herkese faydasını güdüyoruz o şekilde. Yardım konusunda olacağını düşünmüyorum çünkü sunduğumuz yardımların kimseye zararı olacağını düşünmüyorum. Birkaç kişi var bu yardımları sürekli istismar ediyorlar bu konuyu. Bu durumlar tekrardan bir inceleme sürecine giriyor vatandaş ona göre bir sonuç çıkıyor olumlu ya da olumsuz.”

G14: “Tabi bu yardımlar insanların anlık ihtiyaçlarını bir nebze olsun karşılamak onları rahatlatmak adına etkili diğer türlü insanlar bu yardımlarla bir yere kadar gidebilirler ondan dolayı ben olumsuz bir durum yaratacağını pek düşünmüyorum.”

4.2.5 Sosyal Belediyecilik Sorunları

Katılımcılarla yapılan görüşme verilerinin değerlendirilmesi sonrası elde edilen üçüncü tema olan sosyal belediyecilik sorunlarıyla ilgili ortaya çıkan tema aşağıdaki gibidir.

Şekil 3: Sosyal Belediyecilik Sorunları Alt Temaları

Bu bölümde görüşmecilerin, sosyal belediyecilik sorunlarıyla ilgili bilgi ve görüşleri “ilçe sorunları”, “çalışanların yaşadığı zorluklar”, “personel nitelik durumu”, “diğer kurumlarla eşgüdüm durumu”, “halkın yönetime katılımı ve yönetim durumu”, “bütçe ve finansman durumu”, “sosyal tarama çalışmaları”, “sosyal belediyecilik uygulama kriterleri” olarak sekiz alt tema altında verilmiştir.

4.2.5.1 İlçe Sorunları

Tablo 4. 5 Kepez İlçe Sorunları

[illegible]

8. Büyük Bir İlçe							√						√		2
9. Gecekondu Bölgesi										√					1
10. Dezavantajlı Nüfusun Fazla Olması				√									√		2

Tablo 4.5'te İlçe sorunlarına ilişkin alt temasına ait bilgiler yer almaktadır. Kepez ilçe sorunları alt temasına ilişkin kodların frekans değerlerine bakıldığında sosyal belediyeçilik uygulamaları bağlamında çalışan personelin, en büyük problem olarak yoğun göçü gördüğünü, ardından işsizlik ve ilçe halkının yeterli bilinç düzeyine sahip olmamasını vurguladığını görmekteyiz. Bu temel problemlerle ortaya çıkan kadına şiddet, ilçenin büyüklüğü, gecekondu bölgesi olması problemleri gibi süreçleri getirdiğini görmekteyiz. Yine bununla ilgili betimsel analizler aşağıda verilmiştir.

Kepez İlçesi dezavantajlı grupların yoğun olduğu ve yoğun göçün olduğu bir ilçe olması nedeniyle birçok sorunun da ortaya çıktığı bir ilçe konumundadır. Bu nedenle ilçe sorunlarının belirlenmesi, çözüm noktasında önemli bir adımdır.

4.2.5.1.1 İşsizlik

İşsizlik her ülkede olduğu gibi Türkiye'de de önemli bir sorun teşkil etmektedir. Hizmet sektörünün ana sektör olduğu ve geçimin daha çok turizm üzerinden sağlandığı Antalya'da ise işsizlik sorunu ilçeden ilçeye göre değişmektedir. Kepez ise işsizlik sorununun yoğun olarak yaşandığı bir ilçe olarak karşımıza çıkmaktadır. Görüşmecilerden bazıları ilçenin en önemli sorununun işsizlik olduğunu belirtmekte ve işsizliğin diğer sorunların da oluşmasında etkili olduğunu ifade etmektedirler. Özellikle turizm bölgesi olmasından dolayı halkın sezonluk işlerde çalışmasının kış aylarında işsizliğin artmasında etkili olduğu da ifadelerde görülmektedir.

G3: “Daha çok işsizlik. Halkın şu dönemlerde pandemiden dolayı çok zor durumda olduğu an.”

G4: “Kepez ilçesi iş anlamında mavi yakalı deriz ya bedene dayalı güce dayalı çalışan insanların olduğu bir alan. Vatandaşın en iyi aldığı maaş asgari ücrettir bu bölgede. Asgari ücretle çalışan vatandaşımız Kepezde yüzde 85 tir. İş bulamayan çok sayıda insan var. Özellikle pandemi döneminde işsiz kalan turizmin sıkıntı yaşaması sebebiyle çok fazla sayıda insanımız var. Bunlar genellikle Kepezde oturuyorlar. Dolayısıyla Antalya'nın ciddi anlamda yükünü bizim belediyemiz çekmektedir. İşsizlik ikinci büyük sıkıntımız.”

G7: “Tabi bir de Antalya hizmet sektörüne dayalı bir şehir, turizm sektörüne, o da sezonluk bir sektör haliyle Kepez’in büyük bir nüfus oranı da bu sektörde çalışıyor. Sezona dayalı olduğu zamanda yazın çalışıp kışında bu insanların çoğu işsiz. Yılın 6 ayı çalışıp 6 ay evde yarım maaş ya da maaşsız şekilde geçiren insanlar var. Bu ciddi bir sorun bizim için. İş konusunda da günümüzün en büyük problemi işsizlik. Başkan Bey sahada gezerken vatandaşın en büyük talebi de işsizlik bunu Kariyer Ofisi açarak iş isteyen insanları Kariyer Ofisine kaydettiriyoruz.”

G8: “Bununla ilgili olarak en çok sıkıntı yaşadığımız şeylerden birisi işsizliğe dayalı. Daha çok gençlerde, özellikle üniversite öncesi, lise öncesi veya ortaokul sonrası yani 13-20 arasındaki gençlerimizde işsizliğe dayalı herhangi bir eğitime veya örgün eğitime devam edemeden dolayı hırsızlık veya buna benzer suçlara bulaşmanın önüne geçebilmek adına en çok karşılaştığımız benim gözlemlediğim kadarıyla yasadışı olarak yapılan şey hırsızlık, küçük çaplı hırsızlıklar.”

4.2.5.1.2 Yoğun Göç

Bazı görüşmeciler Kepez’in en büyük sorununun yoğun göç olduğunu belirtmekle birlikte bu yoğun göçün ilçedeki yoksulluğun artışıdaki en büyük unsur olduğunu ifade etmektedirler. İklim şartları nedeniyle Antalya, göç edenler için çekici bir il olarak görülmekte ve Kepez yaşam giderlerinin diğer ilçelere nazaran daha ucuz olmasından dolayı göç edenlerin ilk durağı olmaktadır. Görüşmeciler, göç edenlerin işsiz olmasının yoksulluğun yanında bir takım toplumsal sorunları da beraberinde getirdiğini bu nedenle yoğun göçün ilçenin en büyük sorunu olarak yer aldığını belirtmişlerdir.

G1: “Göçün en fazla göç alan yer Antalya’da Kepez bölgesi dolayısıyla işsizlik işte uyuşturucu kadına yönelik şiddet hem ailenin geçim sıkıntısı yaşaması ekonomik durumun kötü olması bunlar da bir etken bunların oluşmasında. Bunların en çok yaşandığı yer Kepez bölgesi. Kepez bölgesinde yoğun göç sebebiyle ülkenin çeşitli yerlerinden özellikle ekonomik ve kültürel seviyesi düşük aileler göç almakta ve şeye baktığın zamanda aile içi şiddet, işte çocuk eğitimi benzeri şeylere baktığın zaman onların düşük olduğu görülmekte.”

G4: “Kepez 600.000 nüfusu olan Antalya’nın en büyük ilçesi, nüfus ve alan açısından en büyük ve en geniş ilçe yüzölçümüne sahip olan bir ilçe. Her geçen gün nüfusu hızla artan bir ilçe. Bundan iki sene önce 400.000 iken şuan 600.000 olmuş. Bundan dolayı en büyük tehlike göç. Hizmetleri verirken bugün o mahallede 500 kişi varken bir sene sonra bakıyorsunuz 1500 kişi var. Biraz işini düzelten işini yoluna koyan da Muratpaşa’ya ve Konyaaltı’na göçmeye çalışma durumu var.”

G5: “Antalya malumunuz Türkiye’nin iklimsel anlamda yazı da kışı da çok kolay barınabilecek bir şehir olması hasebiyle tabi ciddi anlamda göç alıyor ve almaya da devam ediyor. Bununla alakalı tabi vatanından yurdundan kopup memleketinden gelen ailesini getiren tabi barınma sorunu var işsizlik problemi var çocuk problemi var bunlarla alakalı illaki sıkıntılar oluyor. Kadına yönelik şiddet olayı da yaşıyor farklı olaylar da oluyor.”

G7: “Bir eğitimci olarak ben 10 yıldır Kepezdeyim 2 yıldır da belediyeyim. Şimdi özellikle bizim kepezin Türkiye’nin her yerinden yani 80 vilayetten göçü var. Bu göç her halükarda ilçemizi etkiliyor. Tabi bu göç, yanında işsizliği ve yoksulluğu beraberinde getiriyor. Şimdi işsizlik ve yoksulluk olduğunda otomatik olarak bir takım suçlar zaten artıyor. Yani buna artık tabi ev içi şiddetler giriyor, işte madde bağımlılığı geliyor, domino etkisi gibi. Ama bu insanlar çok yoğun bir şekilde biz, kontrolsüz bir şekilde hangi ülkeden nereden gelirse gelsin bu sığınmacıları aldığımız sürece hem demografik yapımızın bozulma ihtimali yüksek. 5-10 yıl sonrada bu insanların ülkemizde sosyal patlamalara neden olabileceğini düşünüyorum eğitemediğimiz ve sisteme katamadığımız sürece. Bizim kültürümüzde yaşayacaklarsa problem yok ama kendi kültürlerini bize empoze etmeye başlayıp bizim kendi kültür erozyonumuz olduğu sürece en büyük tehlike bu bence.”

G8: “Belediye olarak gözlemlediğim genelde dediğim gibi yoğun göç alan bir bölgede belediyeceilik faaliyetlerini yürütüyoruz. Bu tabi göçün yaratmış olduğu kalabalık bir aile yapısı ister istemez çok çocuklu aileler eğitim anlamında çocuklarını eğitim ihtiyaçlarını karşılamak anlamında belli noktalarda tıkanabiliyorlar ve belli noktalarda bu anlamda yetersiz kalabiliyorlar.”

G11: “İlçenin çok göç alması dezavantajlı birey sayısının çok yoğun olmasına neden oluyor yani göç yanında yoksulluğu beraberinde getiriyor bu Kepez için en büyük sorun bence.”

4.2.5.1.3 Vatandaşın Aidiyet Hissetmemesi

Yaşanan yoğun göç, işsizlik ve kent kültürünün oluşmasını engelleyecek bir takım unsurların olmasından dolayı görüşmecilerden bazıları ilçe halkının ilçeye ait hissedememelerine neden olduğunu belirtmişlerdir. Görüşmeci, halkın Kepez’i geçici bir yer olarak gördüğünü bu nedenle ilçenin değersizleştiğini düşünmektedir.

G4: “Biraz işini düzelten işini yoluna koyan da Muratpaşa ‘ya ve Konyaaltı’na göçmeye çalışma durumu var. Ben okul müdürlüğünden geldiğim için okullarda göçü daha net görme şansına sahibim. Örnek veriyorum bir okulda bir yıl içerisinde ilçe okulunda nakil oranı %3 ise Kepezdeki okullarda belki %30 ya da 40tır. Yani ciddi bir fark vardır aralarında. Bunun nedeni Antalya’ya göçün ilk durağının Kepez olması. Burada Kepezin geçiş noktası olması bizim için çok büyük bir sıkıntı. Çünkü vatandaş Kepez’e aidiyet hissetmiyor. Dolayısıyla vatandaş kepezden bir an önce çıkmanın telaşını taşıyor.”

4.2.5.1.4 Uyuşturucu

Görüşmecilerden bazıları, genç nüfusun fazla olduğu Kepez İlçesi’nde, sosyo ekonomik seviyenin ve eğitim seviyesinin düşük olması, işsizliğin fazla olması nedeniyle genç bireylerin uyuşturucu maddelere yöneliminin fazla olduğunu ifade etmişlerdir.

G6: “Burada daha çok gençler dezavantajlı durumda. Uyuşturucuya yönelme çok fazla maalesef.”

4.2.5.1.5 Suç

İşsizliğin ve yoksulluğun bir çıktısı olarak suç ilçenin diğer sorunları arasında yer almaktadır. Görüşmecilerden bazılarının ifadelerine göre genç bireylerin suça eğilimlerinin yüksek olduğu bunun arka planında ise işsizliğin yattığı görülmektedir.

G8: “Özellikle üniversite öncesi, lise öncesi veya ortaokul sonrası yani 13-20 arasındaki gençlerimizde işsizliğe dayalı herhangi bir eğitime veya örgün eğitime devam edemeden dolayı hırsızlık veya buna benzer suçlara bulaşmanın önüne geçebilmek adına en çok karşılaştığımız benim gözlemlediğim kadarıyla yasadışı olarak yapılan şey hırsızlık, küçük çaplı hırsızlıklar.”

4.2.5.1.6 Vatandaşın Bilinçli Olmaması

Sosyo-ekonomik seviyenin ve eğitim seviyesinin diğer ilçelere göre daha düşük olması bölge halkının bilinçlenmesinde bir engel oluşturduğu bu nedenle insanların bilinçli olmadığını ifade eden bazı görüşmeciler ilçenin sorunlarından birinin de vatandaşın bilinçli olmaması olarak belirtmektedirler. Bireylerin yaşadıkları toplumun kurallarına uyum sağlaması anlamında önemli bir unsur olan bireylerin sosyal yaşam bilinci, kent kültürünün oluşmasında önem arz etmektedir.

G4: “Kepez ilçesi sosyolojik anlamda baktığımızda Antalya’nın en kozmopolit bölgesidir. Genelde göçün yoğun olduğu, insanların Antalya’ya ilk geldiklerinde konaklama noktasında düşündükleri ilk alandır. Bu sebeple vatandaş çok bilinçli değil.”

G11: “Kepez’in halkı yani eğitim seviyesi de gelir seviyesi de düşük bir halk. Onun için sadece onlar yönetime katılamıyorlar hani dünyaya bakış açıları çok daha farklı öyle bir talepleri olmuyor o meziyette insanlar değiller birçok kısmı. Üretmekten ziyade tüketime yönelik, hani ne yapabilirim bu durumu nasıl atlatabilirimden ziyade devlet bana ne verir mantığında olduğu için hani sadece tüketim isteme babında.”

G12: “Şimdi ihtiyacı olan ve olmayanlar da artık istiyorlar yani ihtiyacı olanlar evet veriyoruz ama sonrasında hazırda alışıp tekrar istiyorlar. Mesela ben aldım ama yine ihtiyacım var almak istiyorum. Onun dışında benim komşum aldı bana niye vermiyorsunuz gibi böyle sıkıntılar yaşamaya başladık. Sürekli istemeye başladılar bu şekilde bir sıkıntımız oluştu. Telefonda bizi sürekli tehdit eden bir kısım da var bunu da bildirmek istiyorum. Mesela yetersiz kalıyor artık sen benim kim olduğumu biliyor musun seni yerinden ederim benim tanıdıklarım var gibi tehditlere maruz kalıyoruz. Vermezsen şöyle yaparım bana hep göndereceksiniz sizin işiniz bu siz bize vermek zorundasınız ben vatandaşım bütün hakkıma sahibim bu kısımda bizi rahatsız ediyor açıkçası.”

G14: “Vatandaşlarımız bazen bizi anlamayabiliyor, tepki gösterebiliyor ondan sonra kıyafetler özellikle buraya getirildiği zaman biz yardımcı olmaya çalışıyoruz ama araçlarımız olmadığı zaman alamadığımız durumlarda olumsuz tepkiler alıyoruz. Bazen geldiği zaman buraya sistematik bir süreç var fakat bunu kabul etmiyorlar. Çünkü niye ihtiyaçları var acil olarak düşünüyorlar fakat bizi anlamıyorlar. Biz binlerce yüzlerce kişiyle uğraşıyoruz ve bu belli bir sırayla gidiyor hem dağıtımlarımız hem de yardımlarımız olsun

fakat bu vatandaşlarımız anlayamıyorlar. Bundan dolayı bağırabiliyorlar kızabiliyorlar sildiriyorlar kayıtlarını.”

4.2.5.1.7 Kadına Şiddet

Görüşmecilerden bazıları ilçe sorunları arasında kadına şiddetin yoğun yaşandığını ifade etmekte ve hatta kadın cinayeti olduğunu ifadelerinde belirtmektedirler.

G2: *“Kadına yönelik şiddet belediyemiz sınırları içinde çok fazla. Bununla ilgili de elimizden geldiğince kadına karşı pozitif ayrımcılık yaparak yardımcı olmaya çalışıyoruz.”*

G5: *“Cinayet bile oldu mesela yakın çevremizde kadına şiddet olarak cinayet bile gördük. Toplumumuzun yarası tabi artık çaresizlikten mi cahillikten mi nedir bu şiddeti uygulayan erkeği yetiştiren biz kadınların bir eksikliği mi eğitim eksikliği mi yani o erkekleri de yetiştiren bir kadın yani. Erkeğe aşırı vermiş olduğumuz değerden insanüstü bir yaratık gibi muamele göstermekten dolayı mı kaynaklanıyor bilemiyorum.”*

4.2.5.1.8 Büyük Bir İlçe

İlçenin diğer sorunlarından farklı olarak karşımıza çıkan diğer bir sorun ise ilçe yüz ölçümünün fazla olması. Görüşmecilerden bazıları Kepez’in birçok ilden daha büyük olduğunu belirterek hizmet sunumunda zorluk yaşanmasına neden olduğunu vurgulamaktadır. Her ne kadar diğer sorunlardan farklı bir konumda olsa da dezavantajlı grupların yoğun olduğu bir bölge olduğunu da düşünürsek ilçe için önemli bir durum olduğu aşikârdır.

G7: *“Genelde insanlarımız taleplerini yaptığında çok çabuk ve anında yerine getirilmesini istiyor düşünüyor. Ama Kepez 55 ilden büyük bir ilçe. Antalya’nın ilçesi ama Türkiye’de 55 ilden büyük bir ilçe. Kepezin yoğun olmasından kaynaklı yani nüfus yoğunluğu kaynaklı tabi talepler çok yoğun geliyor birimlerinde kapasitesi sınırlı haliyle kapasite sınırlılığıyla birlikte bazı durumlarda ister istemez vatandaşın ihtiyaçlarına cevap verememe gibi durumlar söz konusu oluyor.”*

G13: *“500.000 nüfuslu bir belediyede yaşıyoruz herkesi mutlu edemiyoruz bazı konularda yani çok olumsuzluklarla... Yani sadece yetişememe konusunda çünkü çok dezavantajlı bireyler var bunlara yetişmekte çok zorlanıyoruz. Sürekli başvuru var.”*

4.2.5.1.9 Gecekondulaşma Bölgesi

Yoğun göçün olması ilçenin diğer ilçelere göre daha fazla gecekondulaşmanın görüldüğü bir ilçe olmasına neden olmaktadır. Görüşmecilerden bazıları yardımların gecekondu bölgesi olmasından dolayı yapıldığını bu nedenle ihtiyaç sahiplerinin daha çok bu bölgede yaşamasından kaynaklandığını ifade etmişlerdir.

G10: “Mesela bölgemiz Antalya’nın gecekondü bölgesi olduğundan dolayı ihtiyaç sahibi insanlar çok fazla ondan dolayı bizim gıda paketi yardımlarımız, ihtiyaç sahibi ailelere diğer yardımlar eşya yardımları kömür yardımları oluyor. Ekmek, kepez ekmek vasıtasıyla ücretsiz ekmekler oluyor mesela bunlar bizim diğer belediyelere göre bizim ilçemizde daha ön planda çünkü halkın ekonomik durumu göz önüne alındığında durum bunu gerektiriyor.”

4.2.5.1.10 Dezavantajlı Bireylerin Fazla Olması

Görüşmecilerin bazıları ilçenin engelli birey yoğunluğunun en fazla Kepez’de olduğunu ifade etmekte ve bunun nedenini eğitim seviyesinin düşük olması beraberinde akraba evliliklerinin fazla olmasından kaynaklandığını belirtmektedirler.

G4: “Bizim özellikle engellilerle ilgili tabi ki şöyle bir gerçekte var Kepez bir kozmopolit bir yapısı var. Bilinç anlamında bakıldığında Muratpaşa ’ya Konyaaltı’na baktığınızda daha zayıf bir halka olarak gözükebilir. Engelliliğe neden olabilecek bir takım faaliyetlerin burada daha fazla olacağı kanısındayım. Belki engelli sayısı aile içi evlenmeler veya farklı nedenlerle bundan dolayı Kepezde daha fazla olabilir. Bizde bu noktada özen göstermeye çalışıyoruz.”

G13: “Hani dezavantajlı birey Kepez Belediyesinde çok yoksul engelli özellikle yoksulluk konusunda çok dezavantajlı bir yer. Tabi herkese hizmet sunuyorsun ama belki bu dezavantajlı bireyler az olsaydı çok yüksek bir kalitede hizmet sunabilirdin ama çok olduğu için hizmeti sunuyorsun.”

4.2.5.2 Çalışanların Yaşadığı Zorluklar

Tablo 4. 6 Çalışanlarının Yaşadığı Zorluklar

Çalışanların Yaşadığı Zorluklar	Görüşmeci														f
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1. İşe Yönelik Zorluklar															(22)
1.1. Yardım Tespit Sürecinin Uzaması		√	√												2
1.2. Belediyenin Görevi Olmayan Talepler						√									1
1.3. Tehdit Edilme												√			1
1.4. Vatandaş Memnuniyetsizliği						√	√							√	3
1.5. Yapılan Yardımların Suiistimal Edilmesi		√		√	√	√						√			5

1.6. Araç Yetersizliği													√	√	2
1.7. Yardımların ve Taleplerin Yoğunluğu				√	√		√	√				√	√		6
2. Bireysel Yaşama Yönelik Zorluklar															(14)
2.1. Maaş Tatmin Edici	√	√	√	√		√	√	√	√	√	√	√		√	12
2.2. Maaş Tatmin Etmiyor					√								√		2

Görüşmecilerin yaşadığı zorluklar alt temasına ait bilgiler Tablo 4.6’da verilmiştir. Sosyal belediyeçilik sorunları ana temasının alt teması olan çalışanların yaşadığı zorluklar tablosu, görüşmelerden elde edilen veriler sonucunda oluşturulmuştur. Görüşmelerden elde edilen verilere göre hizmet sunumunda yaşanan sorunlar ve görüşmecilerin bireysel yaşadığı zorluklar halinde iki kategori altında toplanılmıştır. Görüşmecilerin yaşadığı zorluklara ilişkin kodların frekans değerlerine bakıldığında sosyal belediyeçilik uygulamaları bağlamında çalışan personelin, yapılan işe yönelik yaşadığı zorluklar ile ilgili en büyük problemin, yardımların ve taleplerin yoğun olması daha sonrasında ise yapılan yardımların suiistimal edilmesi dikkat çekmektedir. Yapılan işe yönelik yaşanan zorluklar arasında ilçe insanının, sunulan sosyal belediyeçilik uygulamalarına karşı memnuniyetsiz olması ve yardım tespit sürecinin uzaması problemleri de ardından yaşanan problemler olarak belirlenmiştir.

Bireysel yaşama yönelik zorluklara ait frekans değerlerine baktığımız zaman görüşmecilerin maaş tatminiyeinin sağlandığını görmekteyiz. Görüşmecilerin yaşadığı zorluklara ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerin betimsel yöntemle incelenmesi aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

4.2.5.2.1 İşe Yönelik Zorluklar

4.2.5.2.1.1 Yardım Tespit Sürecinin Uzaması

Görüşmeciler, hizmet sunumu sırasında bir takım zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Görüşmeler sonucu hizmet sunumu sürecinde görüşmecilerin verimliliğini ve motivasyonunu etkileyen bir takım unsurlar görülmektedir. Görüşmecilerden bazıları aynı yardımların ulaştırılması sürecinde bölge halkının başvurularının çok fazla olmasından dolayı zamanın etkin yönetiminde zorluk yaşandığını belirtmişlerdir.

G2: “Burada karşılaştığımız zorluk ihtiyaç sahibi olmayan vatandaşların kendilerini ihtiyaç sahibi gibi hissedip bize başvurmaları. Biz bunları vatandaşlarımızı her başvurunu belli kriterler koyarak belli kriterler ölçüsünde değerlendirerek inceleme yapıyoruz. Bu süreç bizim için bir zaman alıyor. İhtiyaç sahibi olmayan vatandaşlar başvurduğu zamanda gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşırken uzun zaman geçiyor. Bu bizim için bir dezavantaj.”

G3: “Vatandaşların aynı gün iki tarafa birden başvuru yapması. Hem KEDAP’a hem de belediyeye ikisi de aynı birime ait aynı işleri gören yer ama iki tarafa da aynı gün başvuru yapıyorlar. Başvurular çakışıyor ve evrak çoğalıyor ve personelimiz aynı eve iki kere gitmek zorunda kalması bu da süreç olarak da süre olarak da bizi zorluyor. Bu da vatandaşların biraz bilinçsizliğinden kaynaklanan bir şey.”

4.2.5.2.1.2 Belediyenin Görevi Olmayan Talepler

Görüşmecilerden bazıları bölge insanının, belediyeye görev alanı dışındaki konularla ilgili taleplerde bulunduğunu bu bağlamda işlerin yürütülmesi noktasında verimin düştüğünü ifadelerinde belirtmişlerdir.

G6: “Benim gördüğüm tek problem vatandaş her şeyi belediyenin yaptığını zannediyor. Bu biraz da bizden kaynaklanıyor. Yani adli vakaları da bizden çözüm istiyorlar, polisin müdahale etmesi gereken işlerin çözümünü de bizden istiyorlar. Kaymakamlığın yetkisinde olan şeyleri, valiliğin yetkisinde olan şeylerin her şeyi bizden istiyorlar.”

4.2.5.2.1.3 Tehdit Edilme

Görüşmecilerden bazıları aynı yardım kriterlerine uymayan bazı insanların, aynı yardımları alabilmek için personeli sözlü olarak tehdit ettiklerini ve bunu rahatsız edici bulduklarını ifade etmişlerdir. Personelin karşı karşıya geldiği bu durum hem iş hayatına hem de özel hayatına olumsuz olarak yansıdığı görüşmecilerin beden hareketlerinden de gözlemlenmiştir.

G12: “İsyan eden, telefonda bizi sürekli tehdit eden bir kısım da var bunu da bildirmek istiyorum. Mesela yetersiz kalıyor artık sen benim kim olduğumu biliyor musun seni yerinden ederim benim tanıdıklarım var gibi tehditlere maruz kalıyoruz. Vermezsen şöyle yaparım bana hep göndereceksiniz sizin işiniz bu siz bize vermek zorundasınız ben vatandaşım bütün hakkıma sahibim bu kısımda bizi rahatsız ediyor açıkçası.”

4.2.5.2.1.4 Vatandaş Memnuniyetsizliği

Personelin işe yönelik yaşadığı zorluklardan bir diğeri ise Kepez ilçesinin yoğun bir nüfusunun olmasından dolayı taleplerin yerine getirilmesi anlamında bölge halkının personeli anlamadığı ve bölge insanının bu durumdan memnun olmadığı bazı görüşmecilerin ifadelerinde görülmektedir. Ayrıca düzenlenen etkinliklere karşı bölge insanının fazla eleştirel olduğunu ve bu

konuda bölge insanını doyumsuz olarak nitelendirildiği görüşmecilerin ifadelerinde yer almaktadır.

G6: “Şöyle bir örnek verebilirim. Bu pandemiden öncesine kadar 7-8 defa 8 yıl üst üste ramazan şenlikleri yaptık biz. Büyük konserler 30 gün boyunca 30 akşam etkinlik non stop. Bir gün konser veriyorsun muhafazakâr kesim başımıza taş yağacak diyor. Ertesi gün tasavvuf konseri verdiriyorsun Kuran okutturuyorsun bu seferde hani sosyal demokratlar veya gençler geliyor abi bu ne yaa falan yapıyor. Yani hiç birine beğendiremiyorsun. Onu da yapıyorsun onu da yapıyorsun işin garip tarafı ama her iki tarafta eleştiriyor ya demiyor ki tamam bana bu uygun onlara bu uygun onu onlara yaptın eline sağlık demiyor vatandaş bir türlü memnun edemiyorsun. Tek handikabımız bu oluyor. Yani vatandaş bizim biraz doyumsuz.”

G7: “Genelde insanlarımız taleplerini yaptığında çok çabuk ve anında yerine getirilmesini istiyor düşünüyor. Ama Kepez 55 ilden büyük bir ilçe. Antalya’nın ilçesi ama Türkiye’de 55 ilden büyük bir ilçe. Vatandaş işte sabah 9da girmiş Whatsapp ihbar hattına sabah 11de bir daha yazıyor talebim yerine getirilmedi diye ama bize düştüğünde sistemde en kısa sürede ve en hızlı şekilde biz cevap vermeye çalışıyoruz.”

G14: “Vatandaşlarımız bazen bizi anlamayabiliyor, tepki gösterebiliyor ondan sonra kıyafetler özellikle buraya getirildiği zaman biz yardımcı olmaya çalışıyoruz ama araçlarımız olmadığı zaman alamadığımız durumlarda olumsuz tepkiler alıyoruz. Bazen geldiği zaman buraya sistematik bir süreç var fakat bunu kabul etmiyorlar. Çünkü niye ihtiyaçları var acil olarak düşünüyorlar fakat bizi anlamıyorlar. Biz binlerce yüzlerce kişiyle uğraşıyoruz ve bu belli bir sırayla gidiyor hem dağıtımlarımız hem de yardımlarımız olsun fakat bu vatandaşlarımız anlayamıyorlar. Bundan dolayı bağırabiliyorlar kızabiliyorlar sildiriyorlar kayıtlarını. Onun harici kıyafetlerimiz belli bir sayıda olduğu için özellikle pandemiden dolayı, sınırlı sayıda vermek zorunda kalıyoruz ama istedikleri kadar alamadıklarını şikâyet ediyorlar. Bu ve benzeri sıkıntılarımız genelde oluyor. Onların kafalarında gidermek istedikleri ihtiyaçları istedikleri kadar almak istiyorlar. Aynı gün ihtiyaçlarına geri dönüş sağlansın istiyorlar. Önlerinde bekleyen vatandaşların kaç tane olduğunu ne kadar beklediklerini hiç hesaba katmıyorlar o yüzden sıkıntı yaşıyoruz.”

4.2.5.2.1.5 Yapılan Yardımların Suiistimal Edilmesi

Görüşmeciler tarafından ifade edilen bir zorluk ise gerçekten ihtiyacı olmayan insanların aynı yardımlara olan talebinin fazla olmasıdır. Görüşmecilerden bazıları kriterleri olsa bile başvuru talebinin incelenme süreci ve bu başvuruların fazla olması sebebiyle bu durumun asıl ihtiyaç sahiplerine ulaşmalarında zorluğa neden olduğunu ifade etmektedirler. Ayrıca vatandaşların aynı yardım kriterlerine uyabilmek için üzerlerinde ki mal varlıklarını yakınlarının üzerine yaptırdıkları görüşmecilerin ifadelerinde görülmektedir. Aynı yardımlar gerçek ihtiyaç sahipleri için büyük bir önem taşımaktadır. Fakat toplumsal bilincin tam olarak oluşmadığı

yerlerde bireylerin etik olmayan davranışlar sergilemesi hem belediye hem de asıl ihtiyaç sahipleri açısından bir sorun olmaktadır.

G2: “Burada karşılaştığımız zorluk ihtiyaç sahibi olmayan vatandaşların kendilerini ihtiyaç sahibi gibi hissedip bize başvurmaları. Biz bunları vatandaşlarımızı her başvurunu belli kriterler koyarak belli kriterler ölçüsünde değerlendirerek inceleme yapıyoruz. Bu süreç bizim için bir zaman alıyor. İhtiyaç sahibi olmayan vatandaşlar başvurduğu zamanda gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşırken uzun zaman geçiyor. Bu bizim için bir dezavantaj.”

G4: “Vatandaştan bazen şöyle şikâyetler gelebiliyor; adamın evi var arabası var maddi durumu iyi siz buna yardım ediyorsunuz bana yardım etmiyorsunuz. Şimdi belediyeler deminde söylediğim gibi vatandaşın taleplerine göre yönleniyor. Vatandaş size dilekçe veriyor yardıma ihtiyacım var diye. Araştırdığınız takdir diyorsunuz adamın üzerinde bir şey yok evi yok arabası yok. Soruyorsunuz eviniz kira mı diye beyana esas, kira diyor, 5 tane çocuğum var 3 tane çocuğum söylüyor, kaymakamlıktan araştırıyorsunuz oradaki bilgilerle çelişmiyor bir sıkıntı yok ama araştırıp baktığınızda mal babasının mal oğlunun ev başkasının kira vermiyor bu tarz işlerle de karşılaşabiliyorsunuz. Burada vatandaşın da bilinçli olması ve vicdanlı olması çok önemli. Ona yapmış olduğunuz yardım, bir başkasının hakkını gasp ediyor sonuçta. Ama biz bunu bilinçli bir şekilde yapmıyoruz, yani elimizden gelen özeni gösteriyoruz dikkat etmeye çalışıyoruz ama vatandaş ısrarla diyor ki hayır benim ihtiyacım var diyor.”

G5: “Arkadaşlarımızın oluyor tabi onlar birebir vatandaşın ayağına kadar gidip hizmet verdiği için haliyle tabi oluyor. Farklı insanlarla da karşılaşılıyor art niyetli veya işte buna benzer problemlili insanlarla karşılaşılabilir. Benim bizzat öyle bir şeyim olmadı ama arkadaşlar tabii ki illaki sıkıntılar yaşıyor ama bunlar çözülmeyecek meseleler değil tabi ki.”

G6: “Yardım konusunda yapıp pişman olduğumuz oluyor mu oluyor. Özellikle sosyal yardım konusunda bu çok yaşıyor. Yardım kolisi istiyor bizden ben bakıyorum benim sistemimde gözükiyor ön çalışmayı yapmış arkadaşlar, yani belki hani isteyemeyebiliyor bazıları ama bazıları gerçekten istememesi gerektiği halde istiyor. Ya bana yardım kolisi gönderin diyor tamam diyoruz hemen arkadaşlarımız gidiyor araştırmasını yapıyor kaymakamlıktan bakıyorlar gerçekten öyle bir kaydı var mı diye. Çünkü bunların hepsinin kaydı tutuluyor dijital ortamda. Bakıyorlar buzdolabında bizim gönderdiğimiz koliden daha kaliteli malzemeler var yani elinde her şeyi var ajitasyon peşinde insanlar biraz daha, biraz daha devlet bana baksın mantığında olduğu için, bunlarla da karşılaşıyoruz ama onları da geri çevirmiyoruz işin aslı.”

G12: “Şimdi ihtiyacı olan ve olmayanlar da artık istiyorlar yani ihtiyacı olanlar evet veriyoruz ama sonrasında hazırda alışıp tekrar istiyorlar. Mesela ben aldım ama yine ihtiyacım var almak istiyorum. Onun dışında benim komşum aldı bana niye vermiyorsunuz gibi böyle sıkıntılar yaşamaya başladık. Sürekli istemeye başladılar bu şekilde bir sıkıntımız oluştu.”

4.2.5.2.1.6 Araç Yetersizliği

Görüşmecilerden bazıları sistemlerinin aynı yardımlar için başvuru yapanların bilgilerinin dökümünde yetersiz kaldığını bu anlamda sürecin doğru ve etkin bir şekilde işleminin önüne

geçtiğini ifade etmektedirler. Ayrıca pandemi dolayısıyla taleplerin daha yoğun olması nedeniyle kurum araçlarının yetmediğini belirtmektedirler.

G13: “İnsanlar bize başvuru yapıyor onları incelerken şeyi bulamıyoruz mesela Antalya Büyükşehir Belediyesinin şöyle bir uygulaması var; başvuru yapıyor hani her şeyi görebiliyorlar başvuranın evi arsası neyi varsa ama bize başvurdıklarında göremiyoruz. Biz sadece evine bir inceleme ekibi yolluyoruz onlar bize ne bilgi verirse biz onları işlemek zorundayız. Adamın evi var evim yok diyor arabası var arabam yok diyor yani bunu belirleyemiyoruz. Şuan Covid döneminde başvuru arttığı için kaymakamlıkla çalışıyoruz ama öncesinde maalesef yoktu.”

G14: “Onun harici araçlarımızın yetersiz kaldığı durumlar oldu. Elimizde yeterli araç sayımız olmadığı için bazen mesela karşılıklı eşya konusunda bağış yapmak isteyenler konusunda alamadığımız oldu. Onu da güzel bir şekilde ifade ettik ve ertelemeli de olsa bir şekilde de olsa gerçekleştirdik.”

4.2.5.2.1.7 Yardımların ve Taleplerin Yoğunluğu

Kepez ilçesinde nüfus yoğunluğunun fazla olması ve dezavantajlı grupların yoğunlaşmış olması aynı yardımlara olan talebin de yoğun olmasına neden olmaktadır. Görüşmecilerden bazıları yaptıkları aynı yardımların önceki yıllara göre oldukça artmış olduğunu bu nedenle yetişmekte zorluk yaşadıklarını ifadelerinde belirtmişlerdir. Ayrıca nüfusun fazla olması daha kaliteli bir hizmet sunumu için önemli bir engel oluşturduğu görüşmeciler tarafından belirtilmektedir.

G4: “Ya buna verdik ötekine de verelim mahcup olmasın mantığından ziyade bundan çıkmamız gerekiyor diye düşünüyorum. Çünkü bu yardımlar katlanarak büyüyor. Dediğim gibi son 15 yılda 20 yılda belki oransal anlamda çok yüksek bir oranı aştı bu yardımlar. Bunların bir sonu da yok bence.”

G5: “Yine bir damar tıkanıklığı olan bir genç hasta 26 yaşında engelli dizüstü bacak amputé olmuş bacak kesilmiş. Tabi hiçbir geliri yok çalışmıyor gençte bir hasta olunca, biz buna bizim yönlendirmemizle rapor çıkartarak engelli aylığı bağlattık. Bizim vesilemizle referansımızla. Sonra aradan bir zaman geçti tabi daha yeni ameliyat olduğu için bu seferde protez talebi oldu. İstemiş olduğu ya da yapılması gereken protez 45.000 TL civarında olunca tabi bunu bizim ne bütçemiz kaldırır ne de şey yani böyle bir şeyimiz olmadı yine ben Kepez Kaymakamlığına yönlendirmiştım Sosyal Yardım Vakfına sağ olsun onlar ilgilendi akabinde ben bunu çözme aşamasında uğraşırken vatandaş bir de bana iş de bul dedi. Dedim protez bacağını halledelim. Yani bunlar hep arkası arkasına sürekli bir beklenti içerisinde sürekli bir talep halinde oluyorlar. Hani bazen insanın iki ayağını bir pabuca soktukları oluyor böyle. Bu da yani sıkıntı değil de böyle şeylerle de karşılaşıyoruz.”

G7: “Kepezin yoğun olmasından kaynaklı yani nüfus yoğunluğu kaynaklı tabi talepler çok yoğun geliyor birimlerinde kapasitesi sınırlı haliyle kapasite sınırlılığıyla birlikte bazı durumlarda ister istemez vatandaşın ihtiyaçlarına cevap verememe gibi durumlar söz konusu oluyor.”

G8: “Burada karşılaştığımız en büyük zorluk; kalabalık nüfuslu bir ilçenin içerisindeyiz. Belediye yönetimi olarak. Çok yoğun talep var ister istemez seçmek durumunda kalmak ve belli bir kriter uygulamak vatandaşlarımızda bazen yanlış anlamalara neden olabiliyor. Bu kısmı bizi üzüyor sadece. Oldukça şeffaf ve mümkün olduğu kadar en çok ihtiyaç sahibini öncelikleyerek bir seçme sistemine tabii tutuyoruz. Bu hizmet veren yerlerden hizmet alacak insanları belirlerken bu belirleme esnasında talebin çok yoğun olması bizim seçme yapmak zorunda kalmamız bizim işimizi zorlaştırıyor.”

G12: “Sürekli istemeye başladılar bu şekilde bir sıkıntımız oluştu. Başvurularda biraz sıkıntı yaşıyoruz. Burada bir yoğunluk telefon yoğunluğu olsun bu şekilde sıkıntılar var.”

G13: “Hani dezavantajlı birey Kepez Belediyesinde çok yoksul engelli özellikle yoksulluk konusunda çok dezavantajlı bir yer. Tabi herkese hizmet sunuyorsun ama belki bu dezavantajlı bireyler az olsaydı çok yüksek bir kalitede hizmet sunabilirdin ama çok olduğu için hizmeti sunuyorsun. 500 bin nüfuslu bir belediyede yaşıyoruz herkesi mutlu edemiyoruz bazı konularda yani çok olumsuzluklarla... Yani sadece yetişememe konusunda çünkü çok dezavantajlı bireyler var bunlara yetişmekte çok zorlanıyoruz. Sürekli başvuru var. Mesela burada başka belediyelerdeki gibi rahat değiliz.”

4.2.5.2.2 Bireysel Yaşama Yönelik Zorluklar

Görüşmecilerin iş tatminine yönelik görüşlerinin alındığı bu başlıkta ücret tatmini ön plana çıkmaktadır. Bu durum maaşların tatmin edici olup olmadığı yönünde iki kategori olarak sunulmuştur.

4.2.5.2.2.1 Maaşlar Tatmin Edici

Görüşmecilerin çoğunluğunun ifadelerine göre çalıştıkları kurumda verilen maaşı diğer kurumların maaşlarıyla kıyaslama yaparak değerlendirdikleri görülmektedir. Görüşmecilere göre Kepez Belediyesi maaşların zamanında yattığı ve ücretlerin ise piyasa koşullarına göre daha iyi olduğu bir belediyedir. Bu sebeple tatmin edici bir ücret aldıkları ifadelerinde yer almaktadır.

G1: Bunun dışında sosyal imkânlar ve gelir noktasında da belediyenin diğer kurumlara göre daha iyi olduğunu düşünüyorum.

G2: Belediyemiz bünyesinde çalışan sosyal hizmetlerde çalışan personelimiz diğer belediyelere göre baktığımız zaman daha tatmin edici ücretler almaktadır. Bu konuda personelimizin çok sıkıntıda olduğunu düşünmüyorum. Elinden geleni belediye yapmaktadır.

G3: Mevut şartlarda iyiler.

G4: Belediyemizin çalışan personel açısından baktığımızda, bunların sözleşmeleri var, sözleşme tarihleri var, sözleşme tarihlerini yapılan sözleşmeler dikkate almak lazım. En son yapılan sözleşmede bizim çalışanlarımızın aldığı en düşük maaş 3545 liradır. Yani yıl içerisinde ay bazında onun eline geçen miktar 3545 lira nettir. Asgari ücret 2825 lira olduğuna göre, ondan daha yüksek bir ücretin belediyemiz Ekim ayından itibaren Ekim-Kasım ayında yapıldı anlaşmamız, yani asgari ücret ocak ayında arttı biliyorsunuz

Eğitim															
2.1. VAR	√	√		√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	12
2.2. YOK			√								√				2

Tablo 4.7’de Belediye personelinin nitelik durumunu hakkında görüşmecilerin görüşleri alınmış ve akabinde iki ayrı kategori oluşturulmuştur. Bu başlıkta, personelin nitelik durumunu ortaya koymak ve niteliklerinin gelişimi için yapılan uygulamaların olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Belediye personel nitelik durumu alt temasına ait frekans değerlerine baktığımızda uzman personelin yeterliliği ya da yetersizliğiyle ilgili farklı görüşler olmakla beraber personel niteliğini etkileyen hizmet içi eğitime baktığımızdaysa hizmet içi eğitim varlığı dikkat çekmektedir. Hizmet içi eğitimlerin varlığının ise uzman personelin yeterliliğinin sağlayıp sağlamadığı ise ayrı bir değerlendirme konusu olabilmektedir. Kepez Belediyesi personeli nitelik durumu alt temasına ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerin betimsel yöntemle incelenmesi aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

4.2.5.6.1 Uzman Personel

Görüşmecilerin yarısı Kepez Belediyesi kadrosunda genel anlamda yeterli uzman personelin olduğunu ifade etmektedirler. Bunun yanı sıra görüşmecilerden bazıları personelin tecrübeli olmasının uzman personel eksikliğini hissettirmediğini belirtmektedir. Ayrıca yeterli uzman personel olsa da daha fazla uzman personelin sürecin daha kolay işlemlerini sağlayacağı düşüncesinde olan görüşmeciler de bulunmaktadır.

G1: “Bazı birimlerde eksiklikler olsa da belediyenin geneli olarak düşündüğümüz zaman uzman kadro noktasında yeterliyiz diye düşünüyorum ben.”

G2: “Hizmet içi eğitimler kendi bölümümüz içinde zaman zaman vermekteyiz toplantılarla gerekse sunumlarla hizmet içi vermekteyiz. Ama dediğimiz gibi personelimiz bununla ilgili eğitim bitirerek uzman personel eğitimi bitirmiş personeller değiller ama tecrübeye binaen burada oluşmuş tecrübeyle oluşmuş insanlar.”

G4: “Yapılacak olan işin vasıflarını taşıyorsa, o işe uygun bir insansa evet bir adım daha öne çıkacaktır. Bu insanlar arasında da kura çekiyoruz noter huzurunda. Noter huzurunda kura çekilince kimsenin bize bu konuda bir şey söyleme şansı kalmıyor. Artı aldığımız insanlarda o işin liyakatiyle geldikleri için, işi daha düzgün yapma noktasında daha dikkat etmeye çalışıyorlar. Biz bu konuyu bu şekilde çözdük. Uzman kadromuz şuan için yeterli ama yetersiz geldiğini görürsek alım yaparız zaten.”

G5: “Evet, var uzman kadro.”

G6: “Evet bulunuyor. Bol miktarda.”

G9: “Tabi ki başımızdaki yöneticiler uzman kişiler bu konuda. Zaten Kepez Belediyesi olarak bu konuda çok iyi bir ekip kurduklarını düşünüyorum ben yöneticilerimizin. Onlar çok iyi bir ortam sağlamışlar. Bu yardımların nasıl ulaşması konusunda nasıl başvuruların alınacağı konusunda ha personel dersiniz personel her zaman sosyal yardımlaşma için belli bir sayı kriter teşkil etmez ne kadar çok olursa o kadar çok insana ulaşabiliriz aslında yani personel sayımız arttıkça birçok vatandaşımıza da ulaşabiliriz. Bu konuda personel sayımız şuan için yeterli ama daha da ihtiyaç duyulduğu zaman birçok vatandaşımıza ulaşabiliriz böyle düşünüyorum yani.”

G12: “Kesinlikle personellerde sıkıntı olmadığını düşünüyorum. Uzman olarak sosyal işlerde olmadığını biliyorum uzman yok ama işimizi çok rahat yürütüyoruz. Birimiz dışında diğer birimleri bilemiyorum ama işini gayet iyi yapanlar var sanıyorum.”

Görüşmecilerin diğer yarısı ise uzman personel kadrosunun yeterli olmadığını tecrübeli personelin olduğunu ve tecrübeli ile bilgili personelin işlevlerinin farklı olduğunu ifade etmektedirler. Ayrıca bu görüşmeciler sosyal belediyeciliğin alanının geniş olması dolayısıyla uzman personel sayısının artırılması gerektiği kanaatindedir. Özellikle aynı yardımlar noktasında sürecin daha sağlıklı gerçekleşmesi için sosyal hizmet uzmanının önemli olduğu görüşmeciler tarafından ifade edilmektedir.

G3: “Ben yeterli olduğunu düşünmüyorum Özellikle sosyal işler biriminden mezun bir kişinin burada bize yardımcı olabileceğini düşünüyorum ya da üniversite mezunu olup daha fazla bilgi olarak tecrübe olarak değil ama bilgi olarak olması gerektiğini düşünüyorum. Tabi tecrübe olarak da olması gerekiyor. Çünkü yönlendirmede gerçekten etkili oluyor. Yeterli ama daha da iyi olabilir ben öyle diyorum yani birkaç tane daha ek destek lazım.”

G7: “Çok uzman personel olduğunu düşünmüyorum. Birimlerin başına oturan insanların inisiyatifleri, başkan beyin olaya bakış açısı vizyonerliği bu anlamda ciddi bir profesyonel uzmanlığı göz ardı ettiriyor diye düşünüyorum. Bu bütün belediyeler için geçerli. Sonuçta siyasi yapılar mekanizmada da birimlere de ona göre insanlar atandığı için.”

G8: “Bununla ilgili çok net bir bilgiye sahip değilim ama bildiğim kadarıyla daha da artırılmalı diye düşünüyorum. Çünkü çok geniş bir alan sosyal belediyecilik dediğimiz alan geniş bir alan, daha fazla uzmanın olması daha yararlı olur diye düşünüyorum.”

G10: “Sosyal hizmet uzmanı da yok veya şu mahallede şu sosyal yaşama alanı ihtiyaç diye bir araştırma yapan bir personel yok. Varsa bununla ilgili bir bölüm bildiğim kadarıyla yok.”

G11: “Uzman kadromuz yok. Yani mesela sosyal hizmet uzmanımız yok bizim. İhtiyaç olduğunu tabi ki düşünüyorum çünkü biz sadece doğaçlama burada vatandaş karşıyoruz, başvurusunu alıyoruz veya evine tespiti giden arkadaşımız da bunların sosyal hizmet uzmanı olsa daha sağlıklı olur diye düşünüyorum.”

G13: “Genelde bunun çok şey olduğunu düşünmüyorum yani uzmanların çok olduğunu düşünmüyorum belediyede. Şuan istihdam konusunda uzmanlara daha az yer veriliyor diyebilirim.”

G14: “Uzman personel kadrosu belli bölümlerde yetersiz olabilir. Bu konuda belediyemizde yetersiz personel olduğu söyleniliyor fakat hangi bölümlerde olduğunu net bilmiyorum. Bu da maalesef ki bazen

işlerin biraz uzamasına zamanın biraz yavaşlamasına neden olabiliyor. Bu da belli dönemlerde iş alımı yapıldığı için oluyor yani dönemsel iş alımları olduğu için oluyor onun harici bir sıkıntı yok personellerle ilgili çalışma zamanlamasıyla ilgili. Birimimiz olarak yeterli ama farklı birimlerde olabiliyor.”

4.2.5.6.2 Hizmet İçi Eğitim

Kepez Belediyesi personelin niteliklerinin geliştirilmesine yönelik uygulamaların olup olmadığını tespit etmek amacıyla görüşmecilerin bu konu hakkındaki görüşleri alınmıştır. Buna göre görüşmecilerin çoğu niteliklerin geliştirilmesine ve bilgilerin güncel tutulmasına yönelik dönem dönem hizmet içi eğitimlerin verildiğini ifade etmektedir. Ayrıca gerekli görülen eğitimlerin verilmesinin konferans ya da seminer şeklinde gerçekleştiği ve eğitimlerin merkezden gelen uzmanlar tarafından ya da kurum içinde ki yöneticiler tarafından verildiği görüşmeciler tarafından belirtilmiştir.

G1: *Bu uzman kadronun eğitim noktasında eksiklikleri çok olduğunu düşünmüyorum ama zaman zaman hizmet içi eğitim verilmekte çalışanların çalıştığı konularla alakalı.*

G2: *Hizmet içi eğitimler kendi bölümümüz içinde zaman zaman vermekteyiz toplantılarla gerekse sunumlarla hizmet içi vermekteyiz.*

G4: *Dönem içinde personellerimiz gerekli görülen eğitimleri konunun uzmanları tarafından almakta ve bilgileri güncel tutmaktadır.*

G5: *Dönem dönem hizmet içi eğitimler alınıyor tabi.*

G6: *Vatandaşla iletişim konusunda genelge yayınladı hatta yetinmedi bu işte uzman kişileri vatandaşla birebir irtibat kuran personellere haftalarca süren eğitim seminerleri verdirdi. Bunların yanında cumhurbaşkanlığından gelen baş danışmanlar ondan sonra hitabet dersleri oturma dersleri vücut dili eğitimleri bunların hepsini aldık biz.*

G7: *Dönem içinde gerekli görülen eğitimler personellere verilmekte.*

G8: *Bildiğim kadarıyla buna benzer bir çalışma yapılıyor daha çok sosyal belediyeçilik anlamında faaliyet gösterdiğimiz veya çalışma yağıcağımız personel zaman zaman hizmet içi eğitimlere alınıyor. Yani bununla ilgili olarak özellikle hani ihtiyacı belirleme ihtiyaca karşılık verme konusunda hangi alanların hangi faaliyetlerin öncelik olması konusunda bunların belirlenmesinde zaman zaman hizmet içi eğitim faaliyetleri yürütülüyor belediyenin iç hizmet koluyla.”*

G9: *Uzman kadromuz yeterli ama biz genelde zaten uzman kadrolarımız bize hizmet içi eğitimlerde bize destek vererek bu konu hakkında bilgilendiriyorlar.”*

G10: *“Hizmet içi eğitimlerimiz var ama genellikle ihale işleriyle ve halkla ilişkiler ve insan kaynakları bu yazışmalarımızla alakalı müfredatla alakalı bu tür şeylerle ilgili hizmet içi eğitimler oluyor.”*

G12: *“Hizmet içi eğitim evet bazen konferanslar oluyor onlara katılıyoruz alıyoruz.”*

G13: *“Hizmet içi almadım daha yeni olduğum için ama arkadaşlar seminerlere katılıyorlar.”*

G14: *“Eğitimlerimiz oluyor. Müdürlerimiz tarafından eğitimlerimiz yapılıyor her zaman.”*

Bazı görüşmeciler ise personel niteliklerinin ve bilgilerinin güncel tutulmasına yönelik hizmet içi gibi uygulamaların olmadığını belirtmektedirler.

G3: *“Hizmet içi eğitim verilmiyor ama bu kadronun da yani kendi çapında şuan yapılan hizmetlerde yeterli ama tabi geliştirilebilir daha iyi bir hizmetler verilebilir daha farklı fikirler daha farklı düşüncelerle olabileceğini düşünüyorum.”*

G11: *“Hizmet içi eğitim almıyoruz.”*

Belediye personellerinin çalıştıkları bölümlerle ilgili bilgilerinin güncel tutulması ve personel niteliklerinin geliştirilmesi için hizmet içi eğitim, hizmet sunumunun daha etkin ve doğru bir şekilde gerçekleşebilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu açıdan Kepez Belediyesi’nin personele yönelik hizmet içi eğitimler vermesi bu durumu önemsediklerinin göstergesi olarak kabul edilebilir.

4.2.5.7 Diğer Kurumlarla Eşgüdüm Durumu

Tablo 4. 8 Diğer Kurumlarla Eşgüdüm Durumu

Diğer Kurumlarla Eşgüdüm Durumu	Görüşmeci														f
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1. Eşgüdüm Eksikliği Yaşamıyoruz	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	14
2. Eşgüdüm Eksikliği Yaşıyoruz															0

Sosyal belediyeçilik sorunlarından biri olan diğer kurumlarla eşgüdüm eksikliği sosyal belediyeçilik uygulamalarının yürütülmesi sürecinde görev çakışması gibi ya da aynı hizmetin ya iki kurum tarafından verilmesi ya da hizmetin iki kurum tarafından da verilmemesi gibi sorunlara yol açmaktadır. Bu alt temada ise Kepez Belediye’sinin sosyal belediyeçilik uygulamaları sırasında merkezi yönetim kurumları ya da diğer kurumlarla ortak çalışmaların olup olmadığı, ortak çalışmalar varsa eşzaman sorunu yaşayıp yaşamadıkları, yapılan görüşmeler sonucu belirlenmiştir. Tablo 4.8’de Kepez Belediyesi’nin diğer kurumlarla olan eşgüdüm durumu hakkında bilgiler verilmiştir. Diğer kurumlarla eşgüdüm durumuyla ilgili frekans değerlerine bakıldığında ise görüşmecilerin tamamının diğer kurumlarla uyumlu çalıştıkları noktasında hem fikir olduğu dikkat çekmektedir. Diğer kurumlarla eşgüdüm durumuna ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerin betimsel yöntemle incelenmesi aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Görüşmecilerin tamamı birçok kurumla ortak çalışmalar yürüttüklerini, ortak çalışmalar sırasında herkesin görev tanımının belli olması, sürekli irtibat halinde olmaları, sistemlerin internet üzerinde çalışması ve başkanlarının Akdeniz Belediyeler Birliği Başkanı olmasından dolayı eşgüdüm problemi yaşamadıklarını ifade etmektedirler. Ayrıca bazı görüşmeciler diğer kurumlarla yapılan ortak çalışmaların çok büyük bir kısmını kendileri yaptıklarını bu nedenle diğer kurumların sadece katılım sağladığını ifadelerinde belirtmektedirler.

G1: “Bizim işlerimiz genelde Kaymakamlık, sosyal yardımlaşma dayanışma, Aile Sosyal Politikalarla, onlarla da herhangi bir sıkıntı yaşamadık şuana kadar.”

G2: “Belediyemiz birçok sivil toplum örgütüyle, bağlı bulunduğu kaymakamlıkla birlikte senkronize çalışıyor. Organizasyonları birlikte yaptığımız birçok organizasyon var. Hemşehri dernekleri, sivil toplum örgütleri, esnaf ve sanatkâr odaları buralarla birlikte işbirliği içinde yaptığımız birçok çalışma var. Herhangi bir sorun yaşanmıyor. Genelde uyumlu bir şekilde süreç devam ediyor.”

G3: “Yok genelde karşılaşmıyoruz. Yani tabi biz onları görebiliyoruz. Şimdi kaymakamlık nakit yardımı yapıyor biz belediye olarak gıda yardımı yapıyoruz. Yani farklı kollardayız.”

G4: “Biz uyumlu çalıştığımız için o kurumlarla bir sıkıntımız yok. Örnek veriyorum o aileye çocuklarına okul çağı Aile Sosyal Politika İl Müdürlüğümüzü arıyoruz bu konuyla ilgili aileye ekonomik destek sağlamak anlamında bir çalışma yapılması için arkadaşlarla görüşüyoruz. Eğer oradan destek almaya başlarsalardı biz buradan yardımımızı kesiyoruz. Ya da biz aynı yapmışız vatandaşa gerçekten nakdi yardıma da ihtiyacı var bunu da kaymakamlığımız Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Vakfıyla telefonla yine görüşüyoruz ya da yüz yüze görüşüyoruz. Bu vatandaşımıza nakdi yardım yapılması şart diyoruz ihtiyacı var diyoruz onlarla görüştüğümüz takdirde onlarda bu konuda üzerine düşeni yapıyorlar. Ama oradan yardım alana biz vermemeye çalışıyoruz. Ya da bizim yaptığımıza onlar aynı şekilde yapmamaya çalışıyorlar.”

G5: “Hayır, kurumlarla derneklerle, vakıflarla gayet koordineli bir şekilde organizasyonlarımızı beraber iş birliği halinde yapıyoruz zaten. Bunlarla ilgili herhangi bir sıkıntımız olmadı bugüne kadar. Öyle bir problemle de karşılaşmadık.”

G6: “Bu yüzden de atıyorum Milli Eğitimle olan işbirliklerinde veya başka kurumlarla işbirliklerimizde işin % 90’ını biz yaptığımız için sorun çıkmaz onlar katılım sağlar. Az önce de dedim ya derneklere iş yapıyoruz yani her şeyini ben yapıyorum ne istediklerini soruyorum onu yapıyorum onlarda geliyorlar alkışlıyorlar sadece ama hiç ellerini taşın altına sokmuyorlar hep biz yapıyoruz. Milli Eğitimle çok güzel projeler yapıyoruz Milli Eğitim bize burada desteği bilgi oluyor. Ben diyorum ki Kepezde kaç tane okul var dediğim zaman cevabını veriyor, şu yaş aralığında çocuk var mı dediğinde bana hemen anında bilgi veriyor.”

G7: “Uyum problemi yaşamıyoruz. Sonuçta Antalya bazında konuşursak 5 merkez belediyeden biriyiz. Doğal olarak Başkanımız Akdeniz Belediyeler Birliği Başkanı yani diğer belediye başkanlarıyla da otomatik bir eşgüdüm içinde. Bu anlamda bir çekişme ya da işte diğer yerel yönetimlerle işte valilikte kaymakamlıklarda onlarla yaptığımız her faaliyette, genelde de yani biz yapacağımız faaliyetleri önce planladıktan sonra da diğer birimlerle yürüteceğimiz birimlerle de bir istişare edip ondan sonra ortaya çıkıyoruz. Yani lap lup çıkıp ya bu olmaz dedirtmiyoruz. Oralardan da ön bilgi alarak bunu nereye kadar yaparız ne yapamayız öğrenerek, dirsek temaslarımızla da.”

G8: “Bununla ilgili bayramlar gibi veya işte buna benzer kutlamalar gibi yapacağımız çalışmalarda zaman zaman kaymakamlık ve valilikle ortak faaliyetler yürüttük. Herhangi bir sorun yaşamadık eşgüdüm anlamında bununla ilgili.”

G9: “Hepsiyle koordineli çalıştığımız için birbirimizden haberimiz oluyor çünkü hepsi internet ortamında olduğu için bu konular, çok sorun yaşamıyoruz. İnternet bu sistemler bize hızlı ulaşmamızı sağlıyor. Biz bunu bir kişiye iki kişiye değil de biz bunu yüzbinlerce böyle yüzlerce iki yüzlerce insanlara daha hızlı ulaşmamızı sağlıyor.”

G10: “Yapılıyor STK’larla çalışmalar yapılıyor ama bir görev çatışması yok. Örnek veriyorum belediyenin ilim yayma cemiyetiyle bir protokolü var. Öğrenci yurdu çalışması yaptı ilim yayma. Binalarını yaptı teslim etti ondan sonra bahçe düzenlemesini yaptı bir görev çatışması olmadı. Herkesin görev tanımlaması belli olduğu için belediyenin yapabileceği gücü belli STK’ların belli hepsinin çalışma sahası farklı öyle bir görev çatışması olmadı yani.”

G11: “Tabi ki. Yok, herhangi bir problemle karşılaşmıyoruz. Gayet senkronize bir şekilde gidiyor.”

G12: “Çalışıyoruz. Çok güzel işliyor gayet birlik beraberlikte daha fazla iş yapabildiğimizi daha kolaylıkla halledebildiğimiz farkındayız şuan.”

G13: “Herkes tüm birimlerle vakıflarla kaymakamlıkla olsun hepsiyle koordine bir şekilde çalışmak gerekiyor. Hayır, karşılaşmıyoruz herkes güzel bir şekilde yürütüyoruz bu süreçleri.”

G14: “Tabi birlikte çalışmak zorunda. Mesela Kızılay ile çalışmamız oluyor benim bildiğim fakat başka yerlerle çalışmamız da oluyor. Hiçbir sıkıntı olmuyor çünkü merkezden genelde gelen bildirim doğrultusunda yürüttüğümüz için akışında devam ediyor.”

4.2.5.8 Halkın Yönetime Katılımı ve Yönetişim Durumu

Tablo 4. 9 Halkın Yönetime Katılımı ve Yönetişim Durumu

Halkın Yönetime Katılımı ve Yönetişim Durumu	Görüşmeci														f
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1. Halkın Bilinçli Olmamasından Dolayı Yetersiz													√		1
2. Halk Yönetime Katılıyor				√		√	√							√	4
3. Muhtarlar Aracılığıyla Katılıyor					√										1
4. Dolaylı Olarak Katılıyor									√						1
5. Halkın Talebi Var Ama Karşılanmıyor	√														1
6. Katılım Yetersiz		√									√				2
7. Yönetime Katılımda Fırsat ve İstek Yok			√					√							2

Sosyal belediyeçilik sorunları ana teması altında yer alan halkın yönetime katılımı ve yönetim durumu alt teması, yerel halkın özellikle dezavantajlı kesimin yönetime katılımı hakkında görüşmecilerden edinilen bilgilere göre oluşturulmuş ve Tablo 4.9’da verilmiştir. Halkın yönetime katılımı ve yönetişimi durumu alt temasına ilişkin frekans değerlerine baktığımızda görüşmecilerin büyük çoğunluğu, halkın yönetime katıldığı belirtilirken yinede katılımın dolaylı bir şekilde gerçekleşmesi, katılımın yetersiz olması ve yönetime katılım noktasında fırsat ve isteğin olmadığı düşünceleri ise sonrasında vurgulanmaktadır. Halkın

yönetime katılımı ve yönetim durumuna ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerin betimsel yöntemle incelenmesi aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Görüşmecilerden bazıları halkın yönetime katılımının sadece Kepez İlçesinde değil Türkiye genelinde yetersiz olduğunu ve bu durumun halkın yeterince bilinçli olmamasından kaynaklandığını ifadelerinde belirtmektedirler.

G13: “Türkiye’de çok genel anlamda konuşayım sadece Kepez Belediyesi olarak değil Türkiye genelinde bunun çok iyi olduğunu düşünmüyorum çünkü halk sadece seçiyor ondan sonrasına pek katıldığını düşünmüyorum. Halkın da bilinçli olduğunu düşünmüyorum bu konuda yani yönetime katılma konusunda bilinçli olduğunu düşünmüyorum bilmiyorlardır. O yüzden hani çok katılamıyorlardır sadece seçimde oy verip geçiyorlardır. Müracaatçı gelir talep eder biz sunarız ama biz çalışmalarımızda bize başvurmadan hizmet götürmeyi düşünüyoruz doğrudan direk biz bulacağız belediye olarak ihtiyaçlarını gidereceğiz ne istiyorlarsa.”

Görüşmecilerden bazıları ise yönetime katılımı, taleplerin iletilmesi çerçevesinde değerlendirmekte, bu çerçevede halkın yönetime katıldığını ve bunun yerel demokratik katılım mekanizmaları sayesinde gerçekleştirdiklerini ifade etmektedirler. Bunun yanı sıra görüşmecilerin bazıları, belediye başkanlarının halkla iç içe olması sayesinde bu konuyla ilgili bir sorun yaşamadıklarını vurgulamaktadırlar.

G4: “Bizim belediyemiz dediğim gibi 2 dakika içerisinde her konuda fikrini beyan edebileceği, Başkan Beye ulaşabileceği ve bir dönüşü alabileceği bir sisteme sahip. Bu kaç defa denendi başkanımız ev ziyaretlerinde hadi bir arayın bakalım kaç dakikada ulaşacak size dediler. 2 dakikayı bile bulmayan bir süre içerisinde buyurun efendim diye hemen anında dönüş yapan bir birime sahibiz biz. Dolayısıyla vatandaşın şikâyetlerini düşüncelerini taleplerini isteklerini çok rahat söyleyebileceği ve anlatabileceği bir ortam var. Dolayısıyla vatandaş bu anlamda zaten kendisini işin içinde görüyor.”

G6: “Evet, biz çünkü ayırım yapmıyoruz. Bizden yardım isteyen bize fikrini sunan projesi olan hiçbir vatandaşı ya bunun fikri değerlidir değersizdir diye ayırmadığımız için yani bize ayağında giyecek ayakkabısı olmayan vatandaşın uçurtma şenliği istediği zaman biz ona uçurtma şenliği yapıyoruz örnek olarak söyledim yani.”

G7: “Belli noktalarda evet yani dirsek temasımız olduğu yani vatandaşlarla bir araya geldiğimiz noktalarda işte bu kadın koordinasyon kurullarımızda. Çünkü kadın koordinasyon kurullarımız Kepezin içindeki insanlardan yani herhangi bir resmi görevi olan insanlardan değil bu kadın koordinasyon kurulumuz. Bu tip kurullarımız olduğu için o anlamda az da olsa yeterli katıldıklarını düşünüyorum. Çünkü öbür türlü faaliyetleri yaparken havada kalırsınız yani uyuşmaz.”

G14: “Belediyemiz sosyal belediyecilikle ilgili politikalar belirlemede halkın yönetime katılma konusunda kesinlikle halkımız yönetime katılıyor. Şu şekilde; belediyemiz halka iç içe birebir görüşme sağlıyorlar. Bayanlarımız mahalle başkanlarımız olsun birebir mahallelerle görüşme sağladıkları zaman karşı taraftan direk talepleri doğrultusunda yönetime katılmak için taleplerini bildiriyorlar o şekilde bir yönetime katılma

gerçekleşiyor. Bazen halkımız bilinçlendirilemediği zaman ya da bilgi sahibi olmadığı zamanlar direk hani belediyemizden ya da danışmalardan öğrendiği şekilde katılabiliyor. Tabi genelde bilmedikleri için biraz sıkıntı yaşayabiliyorlar. Bu da bilgilendirme olmadığı için.”

Bazı görüşmeciler ise halkın yönetime katıldığını ve bunun muhtarlar üzerinden gerçekleştiğini öne sürmektedir.

G5: *“Muhtarlar aracılığıyla da oluyor yani talep arz meselesi dedikleri gibi mesela muhtarlık kanalıyla mahallemizin veya o bölgenin insanların ihtiyaçları talepleri doğrultusunda tabi ki sosyal belediyecilikte ona göre politikalarımızı belirliyoruz.”*

Görüşmecilerden bazılarının dezavantajlı kesimlerin yönetime katılımını, sosyal yardımlar üzerinden algıladığı ifadelerinde görülmektedir. Bu anlamda bazı görüşmeciler dezavantajlı grupların dolaylı olarak yönetime katıldığını ifade etmektedirler.

G9: *“Böyle bir sosyal yardımlaşma sisteminde dezavantajlı gruplar genelde yönetime dolaylı yünden katılımı olur. İhtiyaç sahiplerinin belirlenmesi kısmında onlar bize yardımcı olabiliyorlar.”*

Görüşmecilerden bazıları ise dezavantajlı grupların yönetime katılımını diğer görüşmecilerden farklı olarak hizmet sunumundan ayrı olarak değerlendirdiği görülmektedir. Buna göre bazı görüşmeciler, dezavantajlı kesimin talepleri olmasına karşın bu taleplerin karşılanmadığı yönünde görüş belirtmiştir.

G1: *“Ona maalesef diyeceğim. Ekonomik durumu yetersiz olanların yönetime katılma noktasında talepleri var ancak o taleplerin karşılanması noktasında sıkıntıların olduğunu düşünüyorum ama belediye hizmetlerinin ulaştırılması noktasında biz kesinlikle insan ayırımı yapmıyoruz.”*

Görüşmecilerden bazıları yerel halkın özellikle dezavantajlı grupların yönetime katılımını yetersiz bulmakta, kırsal bölgelerde bu durumun yaygın olduğunu ifade etmektedirler. Ayrıca bazı görüşmeciler yönetime katılımın yetersiz olmasını Kepez ilçesinde yaşayan bireylerin sosyo-ekonomik seviyelerinin düşük olmasından kaynaklandığını ifadelerinde belirtmişlerdir.

G2: *“Kırsal bölgelerdeki belediyelerin en büyük sorunu bu. Sosyoekonomik olarak dezavantajlı vatandaşlar yerel yönetimlerde katkısı çok fazla değil. Genelde de bu tür vatandaşlarımız sosyal hizmetler alma konusunda daha çok ihtiyaç sahibi olan kişiler. Ama yönetim anlamında katkı sağlayan vatandaşlarımız değil. O şekilde düşünüyorum.”*

G11: *“Yani çok da yeterli olduğunu düşünmüyorum. Kepez'in halkı yani eğitim seviyesi de gelir seviyesi de düşük bir halk. Onun için sadece onlar yönetime katılamıyorlar hani dünyaya bakış açıları çok daha farklı öyle bir talepleri olmuyor o meziyette insanlar değiller birçok kısmı.”*

Yerel halkın yönetime katılımı konusunda bazı görüşmeciler bölge halkının böyle bir isteğinin olmadığını, sadece seçim zamanında oy kullandıklarını ve böyle bir isteğin olmamasının problem öncelik sırasında geride kalmasından kaynaklandığını ifadelerinde vurgulamaktadırlar.

G3: “Öyle bir talepleri olmuyor genelde sadece yardım kısmıyla ilgilendikleri için yönetim kısmıyla çok ilgilenmiyorlar. Oy zamanı görevlerini yapıyorlar oylarını kullanıyorlar onun dışında istekleri olmuyor.”

G8: “Bunun çok yeterli olduğunu düşünmüyorum işin aslı. O anlamda hani insanlar belediye'deki bu tarz çalışmaların planlamasında veya bu tarz çalışmaların yürütülmesinde yönetime katılmaktan ziyade, çokça daha kendi öncelikle sorunlarıyla uğraşmak, kendi öncelikle sorunlarıyla ilgilenmek zorunda kaldıkları için biraz da dezavantajlı bir bölge olduğu için hani kepez belediyesinde yaşayan vatandaşlarımızın biraz daha dezavantajlı kesimde bulunmalarından dolayı bu tarz faaliyetlere çok katılma fırsatlarının ve katılma isteklerinin olduğunu düşünmüyorum.”

4.2.5.9 Bütçe ve Finansman Durumu

Tablo 4. 10 Belediye Bütçe ve Finansman Durumu

Bütçe ve Finansman Durumu	Görüşmeci														f
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1. Sosyal yardımlar bütçede yeterli paya sahip	√	√	√	√		√	√	√	√	√			√	√	11
2. Yatırım için daha fazla bütçe/finansman ayrılabilir					√			√						√	3
3. Borçsuz bir belediyeyiz				√		√	√	√	√						5
4. Yatırımlar için yeterli finansmana sahibiz	√	√	√	√		√	√		√	√	√	√	√		11
5. Sıkı bir mali disiplinimiz var				√			√								2
6. Denk bir bütçemiz var				√			√		√						3

Sosyal belediyecilik sorunları ana teması içinde yer alan bütçe ve finansman durumu alt teması, görüşmecilerin bu konu hakkında ki ifadelerine göre Tablo 4.10'da oluşturulmuştur. Kepez Belediyesi bütçe ve finansman durumu alt temasına ait frekans değerlerine baktığımızda görüşmecilerin büyük bir çoğunluğunun sosyal belediyecilik yatırımları için yeterli finansmana sahip olduklarını ve sosyal yardımların, Kepez Belediyesi bütçesinde yeterli bir paya sahip olduğunu vurguladıklarını görmekteyiz. Sonrasında ise en çok vurgulanan durumun ise Kepez Belediyesi'nin borçsuz bir belediye olduğu dikkat çekmektedir. Yatırımlar için daha fazla finansman ayrılabilir görüşünü belirten görüşmeciler ve Kepez Belediyesi'nin denk bir bütçeye

sahip olduğunu belirten görüşmeciler ise diğer vurgulanan görüşler olarak yer almaktadır. Kepez Belediyesi'nin denk bir bütçeye sahip olmasının sıkı bir mali disiplinden kaynaklandığı görüşü ise vurgulanan diğer bir durum olarak görülmektedir. Kepez Belediyesi bütçe ve finansman durumuna ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerin betimsel yöntemle incelenmesi aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Görüşmeciler Kepez Belediyesinin bütçe ve finansman yeterliliği konusunda bir sorun yaşamadıklarını, sosyal yardımlara ayrılan bütçenin taleplere göre belirlendiğini ifade etmektedirler. Ayrıca bütçenin yetmediği pandemi gibi olağanüstü durumlarda birimler arası bütçe aktarımı yapılarak bu sorunu çözdükleri ifadelerinde yer almaktadır.

G1: *"Sosyal yardımları payı bir hayli yüksek. Bu kaleme bütçede bu kaleme özellikle ekstra para konuluyor. Sosyal işlerin talep ettiği oran dâhilinde bütçeye her zaman istenilen pay konulmuştur."*

G2: *"Belediye olarak önceliğimizi bütçemizin çoğunluğunu dediğimiz gibi temel ihtiyaçlara ayırıyoruz. Kepez belediyesi olarak sosyal belediyecilik anlamında çok fazla bütçemizde payın olduğunu düşünüyorum yani gerekli payın ayrıldığını düşünüyorum."*

G3: *"Sosyal yardımların payı daha fazla. Özellikle pandemi döneminde bu daha çok anlaşıldı zaten daha çok ağırlık veriyoruz. Evet ayrılıyor."*

G4: *"Belediyemizin bütçesinin bize sosyal yardıma ayrılan payının ben yeterli olduğunu düşünüyorum. Zaten yetmediği durumlarda da birimler arasında aktarmalar yöntemiyle bu sorun rahatlıkla çözülebilmekte."*

G6: *"Şöyle söyleyeyim bizim müdürlüğün bütçesi kadar biz bütçe ayırdık bu işe pandemi başlar başlamaz yasaklar başlar başlamaz."*

G7: *"Ben bütçe karşılaştırması yapayım yani bütçe karşılaştırılmasında bizim yüzde ellimizden fazlasını diğer birimler yapıyor vatandaşa yardım anlamında. Sosyal yardım kısmı öncelikli."*

G8: *"Kesin bir rakam belirtemesem de ciddi bir payı olduğunu düşünüyorum en azından yürüttüğü faaliyet alanı itibarıyla yani o anlamda ciddi bir ödenek kullanıyoruz bu yardımları yapabilmek ulaştırabilmek adına. Evet, düşünüyorum hatta son dönemde Pandeminin yarattığı bu kısıtlamalar nedeniyle de daha da arttığını düşünüyorum sosyal belediyecilik anlamında yaptığımız çalışmaya ayrılan payın."*

G9: *"Borcu olmayan bir belediye olduğumuz için kolaylıkla biz bunları sağlayabilecek yani ihtiyaçlarımız doğrultusunda karşılayabilecek şekilde ekonomik durumumuz yettiği sürece biz bunları yapabiliyoruz. Herhangi bir problemle karşılaşmıyoruz ve yardımlarımızı gerektiğinde yapabiliyoruz."*

G10: *"Belediyenin çalışma alanı geniş olduğundan dolayı ihtiyaç olan her çalışmayı yapıyor diye düşünüyorum imkânlar doğrultusunda."*

G13: *"Evet daha fazlasını gerçekleştiriyoruz bütçeyi bile aşıyoruz bazen. Hayır, bir sorunla karşılaşmıyoruz."*

G14: *"İlerlemenin olduğunu gördük tabi ama biraz zamanla olacağı için biraz bekletilme sıkıntımız yaşandı ama onun dışında yardımlar için yeterli payın ayrıldığını düşünüyorum."*

Görüşmecilerden bazıları ise ilçenin büyük olması ve yatırım alanlarının çok geniş olmasından dolayı bütçenin daha fazla olması gerektiğini, bundan dolayı gelebilecek diğer talepler karşısında yetersiz kalabildiklerini ifadelerinde vurgulamaktadırlar.

G5: *“Tabi finans anlamında biraz daha bütçe şey olsa daha güzel işlere daha güzel projelere ve ihtiyaç duyulan yatırımlar daha iyi yapılacağını düşünüyorum.”*

G8: *“Bununla ilgili olarak karşılaştığımız en büyük sorun çok fazla yatırım yapma alanımız var. Yani bu sosyal belediyeciliği gerçekleştirmek adına yani şuanda ben istiyorum ki hani bütün mahallelerde insanların rahatça kullanabileceği içinde internet erişiminin olduğu kütüphaneler olsun, kreşler olsun, çok rahat bir şekilde kalabalık sınıflarda olmadan çocukların rahatça gidebileceği. Ama bu tabi birazcık gelir durumumuzla da alakalı belediyenin, özellikle de bizim gibi kalabalık bir belediye.”*

G14: *“Belediyemizde projelerimizi gerçekleştirebiliyoruz fakat bazı durumlarda yetersiz kaldığımız durumlar olabiliyor fakat bunu tamamen başkan ve başkan yardımcılarımızın yönetmeliğinde belirlenen şeyler. Mesela öncelikli olan işlerimiz olduğu zaman veya işlemde devam eden yapı ve inşaat işlerimiz olduğu zaman halktan gelen ikinci talebe karşı biraz bekleme yaşayabiliyor özellikle bekletilme olayı yaşanabiliyor.”*

Görüşmecilerin bazıları Kepez Belediyesi'nin borçsuz bir belediye olduğunu ve bu durumun iyi bir bütçe planlamalarının olmasından ve denk bir bütçeyle hizmetlerini sunduklarından kaynaklandığını ifade etmektedirler. Borçsuz olmalarının sosyal belediyecilik uygulamalarında geniş bir imkân verdiği görüşmecilerin ifadelerinde görülmektedir.

G4: *“Kepez Belediyesi öncelikle gururla söyleyebileceğimiz bir tablo vardır borçsuz bir belediyedir. Yani ciddi anlamda denk bütçesini yapıp, bütçesine göre harcama yapan, bütçesine göre borçlanan, bütçesine göre bütün işlerini yapan borçsuz bir belediyedir.”*

G6: *“Ben mesela 12 yıldır belediyede çalışıyorum son 11 yılı kültür müdürlüğündeyim aynı işi yapıyorum. Yapmak isteyip yapamadığım hiçbir festival hiçbir proje olmadı. Başkan Beyin önüne neyi getirirsek mantıklıysa, vatandaş yararına ise ve ses getirecek bir şey ise Başkan hiç hayır demiyor bize niye çünkü para var borcumuz yok bütçemiz var.”*

G7: *“Bizim belediyemiz borçsuz bir belediye. Ne SGK borcu ne vergi borcu ne de personele borcu ya da inşaatlardan dolayı borçlarımız. Hem borcu olmayan bir belediye bir de ciddi bir mali disiplini olan bir belediye.”*

G8: *“Antalya'daki belediyecilik faaliyetini yürüten ilçelerin içerisindeki borçsuz belediyelerinden biriyiz. Yani SGK ve diğer bu yatırımlarımızı engelleyecek borcumuzun olmadığını biliyorum belediye olarak.”*

G9: *“Borcu olmayan bir belediye olduğumuz için kolaylıkla biz bunları sağlayabilecek yani ihtiyaçlarımız doğrultusunda karşılayabilecek şekilde ekonomik durumumuz yettiği sürece biz bunları yapabiliyoruz.”*

Sosyal belediyeciliğe yönelik yatırımlarını rahatlıkla gerçekleştirebildiklerini ifade eden görüşmeciler projelerini seçerken afaki olup olmadığına bakarak bütçeyi gereksiz bir şekilde sarsmamaya çalıştıklarını böylece finansal problemleri aştıklarını ifadelerinde vurgulamaktadırlar.

G1: “Belediyenin herhangi bir sıkıntısı yok yatırım anlamında. O yıl içerisinde kararlaştırılan yatırımların hepsi aşağı yukarı yapılmakta.”

G2: “Belediyemiz projelerini gerçekleştirirken ihtiyaç duyulan her şeye sahip yeterliliğe sahip genelde de bir problem yaşamıyoruz ne finansal anlamda ne yatırım anlamında herhangi bir problem yaşamıyoruz.”

G3: “Bir problemle karşılaşmıyoruz.”

G4: “Başta da söylediğim gibi belediyemizin herhangi bir borcu olmaması bizim için bir hareket alanı oluşturuyor ama bu aynı zamanda bir sorumluluk oluşturuyor neden çünkü denk bütçeniz var bütçenin dışında bir harcama yapmamız mümkün değil yani o bütçeyi sarsmamak gerekiyor. Bütçemizle ilgili yapacak olduğumuz çalışmalarla ilgili herhangi bir sorunla karşılaşmıyoruz.”

G6: “Ben mesela 12 yıldır belediyede çalışıyorum son 11 yılı kültür müdürlüğündeyim aynı işi yapıyorum. Yapmak isteyip yapamadığım hiçbir festival hiçbir proje olmadı. Başkan Beyin önüne neyi getirirsek mantıklıysa, vatandaş yararına ise ve ses getirecek bir şey ise Başkan hiç hayır demiyor bize niye çünkü para var borcumuz yok bütçemiz var.”

G7: “Borçsuz bir belediye olduğumuz için borçlanmayla da bir faaliyet yapmadığımız için tam kelime anlamıyla ayağımızı yorganımıza göre uzattığımız için bu anlamda belediyenin herhangi bir problemi yok. Faaliyetleri planlarken bütçe başta planlanırken de özellikle dengeli bütçe ve yatırım yapılabilir bir bütçe yani afaki projeler uçuk kaçık projelerde gözümüz yok öyle bir planlamamız da yok. Ayağı yere basan yapılabilir projeler dolayısıyla bu iyi planlandığında bu finanslar sorunları da aşmış oluyorsunuz.”

G9: “Borcu olmayan bir belediye olduğumuz için kolaylıkla biz bunları sağlayabilecek yani ihtiyaçlarımız doğrultusunda karşılayabilecek şekilde ekonomik durumumuz yettiği sürece biz bunları yapabiliyoruz. Herhangi bir problemle karşılaşmıyoruz ve yardımlarımızı gerektiğinde yapabiliyoruz.”

G10: “Tabi ki, o konuda sıkıntı yok. Finansal anlamında belediyeyi idare eden yöneticiler mali hizmetlerden sorumlu başkan yardımcıları bu konuları değerlendiriyorlar. Demek ki biz yani bugüne kadar yapmak isteyipte belediye başkanının yapamadığı bir proje olmadı.”

G11: “Hayır herhangi bir problemle karşılaşılmıyor.”

G12: “Kesinlikle bu konuda bir sıkıntının olmadığını düşünüyorum. Gerçekleştirilmeyle ilgili benim görüp bildiğim pek sıkıntı çıkmadığı.”

G13: “Evet daha fazlasını gerçekleştiriyoruz bütçeyi bile aşıyoruz bazen. Hayır, bir sorunla karşılaşmıyoruz.”

Görüşmecilerden bazıları sıkı bir mali disiplinleri olduğu için bütçeyle ilgili problemlerle karşılaşmadıklarını ifadelerinde belirtmektedirler.

G4: “Yani ciddi anlamda denk bütçesini yapıp, bütçesine göre harcama yapan, bütçesine göre borçlanan, bütçesine göre bütün işlerini yapan borçsuz bir belediyedir. Sosyal belediyecilik yapacağım mantığıyla

bütçeyi allak bullak edip sonrasında içinden çıkılmaz hale getiren çok sayıda belediye var baktığımızda ama bizim böyle bir kaygımız yok biz denk bütçeyle gitmeye çalışan bir belediyeyiz.”

G7: *“Evet daha fazlasını gerçekleştiriyoruz bütçeyi bile aşıyoruz bazen. Hayır, bir sorunla karşılaşmıyoruz. Ayağımızı yorganımıza göre uzattığımız için bu anlamda belediyenin herhangi bir problemi yok. Yani belediye kendi plan ciddi bir planlaması var mali disiplin anlamında.”*

Bütçe planlamalarının iyi olmasından dolayı denk bir bütçeye sahip olduklarını belirten bazı görüşmeciler denk bir bütçelerinin olduğunu bu noktada uygulamaları gerçekleştirecek hareket alanı elde ettiklerini aynı zamanda bunun bir sorumluluk oluşturduğunu ifade etmektedirler.

G4: *“Başta da söylediğim gibi belediyemizin herhangi bir borcu olmaması bizim için bir hareket alanı oluşturuyor ama bu aynı zamanda bir sorumluluk oluşturuyor neden çünkü denk bütçeniz var bütçenin dışında bir harcama yapmamız mümkün değil yani o bütçeyi sarısmamak gerekiyor.”*

G7: *“Faaliyetleri planlarken bütçe başta planlanırken de özellikle dengeli bütçe ve yatırım yapılabilir bir bütçe yani afaki projeler uçuk kaçık projelerde gözümüz yok öyle bir planlamamız da yok. Ayağı yere basan yapılabilir projeler dolayısıyla bu iyi planlandığında bu finanslar sorunları da aşmış oluyorsunuz.”*

G9: *“Tabi ki, denk bir bütçeye sahibiz. Borcu olmayan bir belediye olduğumuz için kolaylıkla biz bunları sağlayabilecek yani ihtiyaçlarımız doğrultusunda karşılayabilecek şekilde ekonomik durumumuz yettiği sürece biz bunları yapabiliyoruz.”*

4.2.5.10 Sosyal Tarama Çalışmaları

Tablo 4. 11 Belediye Sosyal Tarama Çalışmaları

Sosyal Tarama Çalışmaları	Görüşmeci														f
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1. Veri Topluyoruz															(12)
1.1. Müracaat Formlarından Yararlanıyoruz	√	√										√	√		4
1.2. İletişim Merkezimiz Aracılığıyla Veri Topluyoruz				√	√	√	√	√	√	√			√		8
2. Kriterimiz Yok			√												1
3. Bilgim Yok											√			√	2

Sosyal belediyecilik uygulamalarının sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için bölge halkının ihtiyaç tespiti önem arz etmektedir. Bu çerçevede bölge halkının ihtiyacının tespiti için bölge halkının bilgilerinin toplanıp sistematik bir şekilde kaydedilmesi, ihtiyaçların etkin ve doğru bir

şekilde belirlenmesinde önemli bir role sahiptir. Bu konuyla ilgili belediyeler, sosyal doku çalışmaları ya da sosyal taramalar yaparak halkın sosyo-ekonomik seviyesini belirlemektedirler.

Görüşmecilerin, bölge halkının bilgilerinin tutulup tutulmadığını, tutuluyorsa ne şekilde tutulduğunu tespit etmeye yönelik ifadeleri doğrultusunda Tablo 4.11 oluşturulmuştur. Belediyesi sosyal tarama çalışmaları alt temasına ait frekans değerlerine bakıldığında ilçe halkının bilgilerinin toplanmasının çoğunlukla iletişim merkezi aracılığıyla daha sonra ise müracaat formları aracılığıyla gerçekleştiğini görmekteyiz. Bu konuyla ilgili bilgi sahibi olmayan görüşmecilerin olduğu da frekans değerlerinden anlaşılmaktadır. Konuya ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadeleri, betimsel yöntemle incelenmesi aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

G1: “Bize yapılan müracaatların incelemesini yapıyoruz. Bu müracaat formlarında da zaten vatandaşın hangi ilden, doğum yerinin neresi olduğu, gelir durumuyla alakalı işte evinde kaç kişi yaşadığı, yaşayanların çocuk, yaşlı, genç, ihtiyar ya da kadın mı erkek mi olduğunu hepsini not ediyoruz.”

G2: “Biz birim olarak vatandaşlarımızın kaydını alıyoruz birçok bilgisini. Yaptığımız incelemeler sonunda da gerekli verilere sahip oluyoruz. Bunlar nedir gerçek bir ihtiyaç sahibi bir vatandaş mı yani gelir durumu yeterli mi kendi ihtiyaçlarını karşılayabiliyor mu yani genelde vatandaşlarımız hakkında veri depolayabiliyoruz.”

G12: “Ayrıca müracaat formlarında bazı bilgiler var onları sistemimize işliyoruz oradan da bilgi alıyoruz.”

G13: “Zaten vatandaşa ait bilgileri gerek müracaat formlarından gerek iletişim merkezimizden temin ediyoruz ve kaydediyoruz ileriye dönük olarak.”

Görüşmeciler, sosyal tarama çalışmalarını Kepez İletişim Merkezi üzerinden yaptıklarını, buraya başvuru yapan bölge insanının bilgilerini, taleplerini alarak hangi bölgenin daha çok neye ihtiyacı olduğunu tespit edebildiklerini ifadelerinde belirtmektedirler. Bunun yanı sıra yapılan bu çalışmanın istenilen seviyede olmadığını vurgulayan bazı görüşmeciler ise bunun Kepez İlçesinin yoğun nüfusundan kaynaklandığını ifade etmektedirler.

Her iki görüşmecinin de (G4 ve G6) iletişim merkezine vurgu yaptığı fakat katılımcıların görev yaptığı birimler arasında ki farklılığın cevaplarına da yansıdığını görmekteyiz. Basın Yayın Halka İlişkiler Biriminde çalışmakta olan görüşmeci 4, iletişim merkezine vurgu yaparak oradan elde etmiş oldukları şikâyet ve talepler üzerinden bir doku çalışması yürüttükleri dikkat çekerken, görüşmeci 6 ise kültür ve sosyal işler biriminde çalıştığı için herhangi bir sosyal farklılığı göz önünde bulundurmadıklarını, bir sınıflandırma yapmadıklarını ancak yine biraz önce bahsetmiş olduğumuz iletişim merkezi aracılığıyla bazı istatistiki verileri gözlemlediğini “kadın, erkek ve

yaş farkını” belirtmiştir. Yani her iki katılımcı da iletişim merkezine vurgu yapmakla beraber bu merkezden elde ettikleri verilere yönelik doku çalışmasına farklı yaklaşımlar göstermiştir.

Görüşmeci 7 her ne kadar iletişim merkezine vurgu yapmasa da diğer görüşmecilerden de gördüğümüz üzere daha çok iletişim merkezi aracılığıyla yaptıklarını anlıyoruz. Çünkü burada yine hem basın yayın hem de daha öncesinde kültür ve sosyal işlerde çalışan her iki birimdeki kişiler de bu iletişim merkezine dikkat çekmektedir. Görüşmeci 7 de yine aynı değişkenlere dair veri topladıklarını, veri toplama işlemine yeni başladıklarına dikkat çekmiştir.

G4: “Birimlerimiz içerisinde sosyal dokuyla ilgili çalışmayı iletişim merkezimiz yapıyor. Bu tarz çalışmaları halkla ilişkiler birimimiz Kepez İletişim Merkezimiz özellikle yapmaya çalışıyor. Hangi vatandaşlarımızdan şikâyet geliyor, hangilerinden talep geliyor, hangi mahalleden hangi şikâyetler daha fazla gelmiş, hangi teşekkürler daha fazla gelmiş, o mahallede oturan insanların bize şikâyetinde bulunan ve de talepte bulunan insanların kültürel seviyesi nedir, adresleridir, telefonlarıdır, bilgileridir, eğitim seviyeleridir bunların hepsinin dokümanları tutuluyor. Bu anlamda iyi bir çalışma yapılmakta. Belediyemize giriş yapan bütün vatandaşlarımızdan halka ilişkiler birimimiz teker teker onların bütün bilgilerini almakta.”

G5: “Tabi ki istenilen seviyede değil. Herkese öyle çok büyük bir şeydeyiz yani hem yüzölçümü olarak hem nüfus dediğim gibi hani Kepez bölgesi Antalya’da en çok göç alan bir bölge bir belediye aynı zamanda. O yüzden yani çok da bu konuda istediğimiz seviyede olduğumuzu ben kendi şahsi anlamda düşünmüyorum. Veri depolanması anlamında herkese ulaşmaya çalışıyoruz ama ulaşamadığımız şeyler de vardır tabi muhakkak. Bunun temel nedeni nüfus yoğunluğuna bağlı.”

G6: “Bizde kayıtlar oluyor. Biz daha çok buna benzer istatistiki işleri yaptığımız işlerle alakalı tutuyoruz vatandaşla alakalı tutmuyoruz. Şuan da sadece tuttuğumuz iletişim merkeziyle olan işte kaç tane kadın erkek yaş aralığı falan o kayıtlar var onun dışında böyle bir istatistik falan tutmuyoruz. Tutmayı ben kişisel olarak da faydalı bulmuyorum. Vatandaş vatandaşdır yani kadını erkeği yaşlısı genci hepsine biz bir şekilde dokunduğumuz için sınıflandırma veya istatistiğini tutmuyoruz.”

G7: “Bunu daha yeni yeni yapmaya başladık. Bu özellikle bizim kendi faaliyetlerimizde hem Basın Yayın Halkla İlişkiler Müdürlüğünün hem de Kültür Ve Sosyal İşler Müdürlüğünün faaliyetlerinde bu faaliyetlerde yer alan insanların işte birimimize gelen insanların bilgilerinin depolanması, hangi yaş grupları geliyor, kimler geliyor, eğitim seviyeleri, kültür seviyeleri yani bunların hepsini yeni yeni daha önceden olmayan şeyleri şuan yeni yeni sistemsel özellikle de programlarla bir veri bankası oluşturmaya çalışıyoruz.”

G8: “Bir kriter olup olmadığı konusunda çok net bilgiye sahip değilim ama bununla ilgili bildiğim kadarıyla son 5-6 yıldır ciddi bir çalışma yapılıyor. Her geçen gün üzerine biraz daha bir şeyler ekleyerek ciddi bir veri depolanması toplaması yapılıyor bu anlamda Kepez İletişim Merkezi tarafından.”

G9: “Whatsapp iletişim merkezi üzerinden talepleri olan vatandaşlara ait bilgiler var istediğimiz onlara ait bilgileri kaydediyoruz böylece sistemde ki bilgileri hem kayıt altında hem de güncel tutabiliyoruz.”

Belediyenin sosyal belediyeçilik kriterlerine ilişkin bilgiler Tablo 4.12’de verilmiştir. Belediyenin sosyal belediyeçilik uygulama kriterleri alt temasına ait frekans değerlerini incelediğimizde Belediyenin sosyal belediyeçilik uygulama kriterlerine sahip olup bu kriterler arasında en çok ilçe halkından gelen taleplerin dikkate alındığı anlaşılmaktadır. Bu alt temaya ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerin, betimsel yöntemle incelenmesi aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Görüşmecilerin bazıları sosyal belediyeçilik hizmetlerinin sunumunda hukuki dayanakların esas çerçeve alındığını belirtmektedirler. Birazdan bahsedecek olduğumuz kısımda da görülecek olduğu üzere hukuki dayanakların dışında en çok uygulama kriterlerinin aslında talepler olduğunu görmekteyiz. Fakat yasal dayanaklarla taleplerin çatışması durumunda hukuki düzenlemelerin temel kriter olduğunu görmekteyiz.

G1: “Biz hizmetlerimizi üretirken kesinlikle tarafsızlık ve şeffaflık ilkesine uymaktayız. Yardımlarımızı yaparken de bizim uyduğumuz Sayıştay’dan gelen yardım yönetmeliği var onun doğrultusunda yardımlarımızı yapmaktayız.”

G2: “Biz yönetmelikler ve yasal çerçeveler içerisinde kendi ilçe sınırlarımızdaki sosyokültürel yapıya göre bir hizmet vermeye çalışıyoruz. Her belediye eşit şartlara sahip değil ve her belediye sınırlarındaki vatandaşların sosyokültürel yapısı aynı değil farklılık gösterebiliyor.”

G4: “Yönetmelikler dâhilinde vatandaşlarımızın yanında olmak için elimizden gelen gayreti gösteriyoruz.”

G9: “Tabi ki bizim yönetmeliğimiz var. Yönetmelik doğrultusunda yardımlarımızı yapıyoruz belirli kurallar içerisinde bazen oluyor tabi yönetmeliğin dışına çıkıldığı da oluyor. Yan mahallede oluyor yakın ama orası başka bir belediyeye ait. Bizim arkadaşlarımız cenaze olduğu zaman taziye veya pide ayran konusunda da yardımcı oluyoruz diğer belediye mahallelerine de bu konuda yardım ediyoruz yani.”

Talepler incelendiği zaman büyük bir kısmında sosyal belediyeçilik uygulaması temel kriterin vatandaş talebi olduğunu görmekteyiz. Diğer taleplere bakıldığında ise sektör talebinin de dikkate alındığı görülmektedir. Ayrıca talep edilen süreçlerdeki uygulamaların belediye çıkarlarıyla uyuşması gerektiğine yönelik bir görüşün de olduğu görülmektedir.

G1: “Öncelikle bölge insanlarından gelen taleplere göre belirlenmekte.”

G2: “Meslek edindirme kursları genelde vatandaşların taleplerine göre ve o günkü şartlarda hangi ara elemana ihtiyaç varsa, nelere yönlendirilmesi gerekiyorsa, hangi meslek dallarında ihtiyaç varsa ona göre kriterler belirleniyor ve o mesleklerle yönelik eğitimler veriliyor. Yine sporda da genelde vatandaşların, gençlerin, çocukların istediğine göre mevcut spor dallarının haricinde ekstra istemler olursa onunla da ilgili de tekrar yeni kurslar açılabilir. Tamamen vatandaşlarımızın isteği doğrultusunda olan şeyler. Yani

bu meslek edindirme kurslarında ya da istihdam alanlarına yönlendirilmesi vatandaşımızın isteği doğrultusunda.”

G3: *“Genelde talebe göre. Yakın zamanda açılacak bir kütüphane var Cemil Meriç Kütüphanesi. Daha çok bulunduğu konumdan dolayı, olmadığından dolayı öyle bir yönlendirme oluyor. Ona daha çok üst kademedeki işte encümendir başkandır başkan yardımcısıdır bunlar karar veriyor biz daha çok uygulama kısmındayız.”*

G4: *“Bizim yaptığımız çalışmalar vatandaş odaklı çalışmalardır. Vatandaşın gelecek olan talebi öncelik olarak temel alır oradan hareketle strateji oluşturuyoruz. Çünkü vatandaşlarımız iş piyasasını bizden daha iyi takip ediyorlar. Hangi alanda neye ihtiyaç var onlar daha çok biliyorlar. Bizde kurslarımızı, politikalarımızı bu yönde tespit etmeye çalışıyoruz.”*

G5: *“Hepsi uygulanıyor uygulanmaya çalışılıyor. Hem belediye politikası gereği hem talebe göre hareket ediyoruz. Yani yeterli tabi ki sürekli yenilikçi bir belediye olduğumuz için.”*

G6: *“Tamamen vatandaş talebi. Bizim belediye başkanımız Hakan Bey makamında pek durmaz sadece imza atmaya gelir. Onun dışında 7/24 tabirini tam olarak uygular ve dışardadır. Her mahalleye girer her sokağa her eve girer ve buralardan gelen bütün talepleri karşılar. Pandemiden sonra tamamen gıdaya yönelik gıda yardımı ve benzeri yardım istekleri. Şu dönemde çalışanlardan yoğunlukla kreş talebi geliyor bize. Kreşler bize bağlı olduğu için ben görüyorum direk.”*

G8: *“Bunun yanında gelen talepler geçtiğim bir, bir buçuk yıllık pandemi süreci içerisinde dönem dönem çok yoğunlaştı çok arttı. Ağırlıklı olarak gıda ile ilgili gıda ve sanitasyon üzerine hijyen üzerinde talepler daha çok bu yönde geliyor. İlaçlama isteği yönünde geliyor özellikle kırsal kesimde veya uç mahallelerde oturan vatandaşlarımızın, bu tarz şeylere kolay ulaşamayacağı konumda olan vatandaşlarımızdan çok yoğun talep alıyoruz.”*

G9: *“Genelde halkın ihtiyaçları doğrultusunda ki kriterler genelde baz alınıyor.”*

G10: *“Kurallar var tabi ki işte vatandaşların talepleri, bu bölgedeki yaşayan insanların ihtiyaç sahibi olması.”*

G11: *“Sadece vatandaş talebi.”*

G13: *“Vatandaşın ihtiyaçlarına göre belirleniyor bu şeyler ne istedikleri. Genel kitle genelde yoksul insanlar oluyor çünkü yoksul insanlar genelde muhtaç oldukları için belediyeden istedikleri oluyor o yüzden genelde yoksullara yönelik çalışmalarımız var.”*

G14: *“Kriterlerimiz herhangi bir kriter aramıyoruz sadece bize başvurması belediyemize gelmeleri özellikle girişte halkla ilişkiler arkadaşlarımız var onlara taleplerini bildirmeleri yeterli oluyor. Talep bazlı.”*

Görüşmecilerden 1, 5, 8, 9 hizmet sunumunda olaya objektif yaklaştıklarını ve herkese eşit davranmaya özen gösterdiklerini iddia etmektedirler. Kültür ve sosyal işler, sosyal işler ve engelli koordinasyon birimleri gibi farklı birimlerde olmasına ve bu nedenle sosyal belediyeciliğin farklı alanlarında olmalarına rağmen sosyal işler biriminde çalışan yardımcıları tarafsız ve şeffaf olarak değerlendirirken engelli koordinasyon biriminde çalışan görüşmeci 5 ise

engellilere yapılan yardımların tarafsız ve şeffaflık anlayışıyla uyguladığını engelliler üzerinden değerlendirmiştir.

G1: “Biz hizmetlerimizi üretirken kesinlikle tarafsızlık ve şeffaflık ilkesine uymaktayız. Yardımlarımızı yaparken de bizim uyduğumuz Sayıştay’dan gelen yardım yönetmeliği var onun doğrultusunda yardımlarımızı yapmaktayız. Belediye hizmetlerinin ulaştırılması noktasında biz kesinlikle insan ayırımı yapmıyoruz. Belediye hizmetlerinin sosyal belediyecilik anlamındaki tüm hizmetlerin tüm insanlara eşit bir şekilde ulaşması için başkanımızın önderliğinde mücadele ediyoruz.”

G5: “Elimizden geldiğince fazlasıyla hizmet vermekteyiz. Verdiğimiz hizmetlerde şeffaflık ve tarafsızlık anlayışıyla uygulanmaktadır. Herhangi o konuyla ilgili bir sıkıntımız yok.”

G8: “Hem halka geri dönüş yapılarak hem de gelen şikâyetlerin değerlendirilmesi yöntemiyle bu verilen hizmetlerden gerçek anlamda eşit bir şekilde yararlanılıyor mu veya bu verilen hizmetler amacına ulaşıyor mu diye.”

G9: “Tabi ki yani herkese aynı eşit davranmaktadır burada yani herkese aynı şeyleri uygulayarak ayrımcılık gözetmeden aynı şeylerde vatandaşlarımıza hizmet vermekteyiz.”

Görüşmecilerden bazıları sosyal belediyecilik uygulamalarının kriterlerinin sağlanıp sağlanmadığını yapılan denetimlerle belirlediklerini ifade etmektedirler. Görüşmeci 9 yapılan denetimlerin merkezi yönetim kurumları tarafından yapıldığını belirtirken diğer görüşmeciler denetimin daha çok iç denetim yönüyle yapıldığını söylemektedirler.

G6: “Tabi ki hem sanal ortamda yani dijital ortamda az önce söylediğim iletişim merkezinden gelen her şeyi Başkan Bey denetler.”

G8: “Büyük ihtimalle kesin standartları yok çünkü esnek bir alan sosyal belediyecilik alanı ama şeffaflık konusunda yapılan bu hizmetlerin verilen hizmetlerin şeffaflık gereklilik ve tarafsızlık ilkelerinin sıkı bir şekilde denetlendiğini biliyorum. O anlamda gerçek anlamda amacına ulaşıyor mu bu hizmetten yararlanan insanlar ciddi bir şekilde yararlanabiliyor mu yararlanamıyor mu bunun etkin denetiminin yapıldığını biliyorum.”

G9: “Tabi ki yani etkin denetimleri yapılıyor. İç İşleri Bakanlığından müfettişler geliyor bizim yaptığımız yardımları denetleyerek kimlere verildiğini ve doğru yere gittiği konusunda denetimleri yapılıyor.”

G11: “Başkanımız denetliyor her şeyi, başkanımızın denetiminde ama onun üstünde denetleyen var mı yok mu orasını bilmiyorum.”

G12: “Denetim olarak kesin gözümlle gördüğüm bir şey yok ama tabi ki üstümüzdeki amirlerimiz denetim yapıyor ve araştırılma mutlaka yapılıyor.”

G13: “Denetimler şöyle sunduğumuz hizmetlere karşı ara sıra hani nasıl desem denetim eğer bir sıkıntı olursa geri dönüş yapıyoruz onlara sunulan hizmetin nasıl olduğunu memnun kaldıklarına yönelik sorular soruyoruz buna göre memnuniyeti sağlıyoruz. Eğer kötü bir bildirim gelirse bunu düzeltmek için elimizden geleni yapıyoruz.”

G14: “Onun haricinde kuralların uygulanıp uygulanmadığı, denetimlerin yapılıp yapılmadığına ilişkin mesela hani bir proje vardır bu yapıyordur fakat bunun belirli bir yolu yöntemi vardır onun harici kurallara çıkılmaması gerekiyor. Bunu da bizim belediye başkanımız ve onun altında çalışan başkan yardımcılarımız tarafından denetleniyor.”

Görüşmecilerden bazıları farklı gerekçelerle kriter olmadığını iddia etmektedir. Görüşmeci 4, 11 ve 14 sosyal belediyeçiliğin bir standardının olmamasını taleplerin çok değişkenli olmasından kaynaklandığını belirtmektedir. Görüşmeci 7 ise sosyal belediyeçiliğin belli bir standardının olmamasını bu durumun belediyeler arası bir yarış haline gelmesinden dolayı gerçekleştiğini söylemektedir. Görüşmeci 8 ve 13 bu durumun asıl nedeninin sosyal belediyeçiliğin çok geniş bir alana yayılmış olmasından ve bir kalıba sığdırılamayacak kadar fazla olmasından kaynaklandığını belirtmektedir.

G4: “Sosyal belediyeçilik tabi belli bir standardı yok. Demin de dediğim gibi bunu belediye vatandaştan gelen taleple destekler.”

G7: “Üzülerek maalesef diyeceğim. Niye maalesef diyeceğim. Şimdi her belediyenin kendi faaliyet alanı var ve yarışıyor her belediye doğal olarak. Her belediye de yarıştığı için ya biz başka belediyeleri takip ediyoruz ya da diğer belediyeler bizi takip ediyor. Bu sosyal belediyeçilik faaliyetleri planlanırken de daha çok ne yapıyoruz planladıklarımızın haricinde anlık gelişen durumlara göre de faaliyetler planlayabiliyoruz.”

G8: “Kesin standartlarının olup olmadığı konusunda da bilgi sahibi değilim yine. Büyük ihtimalle kesin standartları yok çünkü esnek bir alan sosyal belediyeçilik alanı.”

G11: “Öyle bir kural yok istisnai durum vatandaş çok talep ederse gelmiştir kepezde bu hizmeti görmüştür.”

G13: “Aslında böyle bir kural yok açıkçası çünkü sosyal belediyeçilik bence bir şeye sığdırılmamalı yani bir kritere göre sınırlandırılmamalı çünkü her yörenin halkın belirli ihtiyaçları var ve o ihtiyaçlardan sosyal belediyeçilik doğar o açıdan belli kritere sokmak doğru değil.”

G14: “Kriterlerimiz herhangi bir kriter aramıyoruz sadece bize başvurusu belediyemize gelmeleri özellikle girişte halkla ilişkiler arkadaşlarımız var onlara taleplerini bildirmeleri yeterli oluyor. Belediyemizde sosyal belediyeçilik uygulamalarına dair bir kuralımız yok. Fakat tabi ki kural şu şekilde gerçekleştiriliyor; bazen esneklik sağlanabiliyor çünkü belediyemiz yeri geldiği zaman bir arkadaş yani bir dost gibi birebir görüşme sağlayabiliyor. Tamamen isteklere taleplere o şekilde biz yaklaşıyoruz.”

Görüşmeci 6 kültür ve sosyal işler biriminde çalışmasından dolayı görevi gereği etkinlikler düzenlediği tarafında olduğu için bireylerin demografik özelliklerini tutmadıklarını ifade etmektedir.

G6: Vatandaş vatandaşdır yani kadını erkeği yaşlısı genci hepsine biz bir şekilde dokunduğumuz için sınıflandırma veya istatistiğini tutmuyoruz.

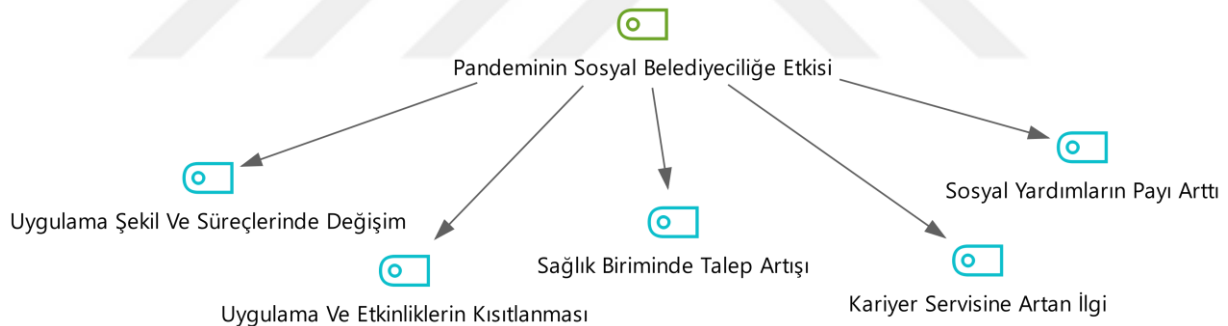
Görüşmeci 3, sosyal belediyeçilik uygulamalarını kendi biriminin alanı içinde tanımladığı için bu tarz uygulamaların kriterinin daha çok yardımlar çerçevesinde değerlendirdiğini görmekteyiz. Bu anlamda görüşmeci 3, uygulama kriterlerinin daha iyi olabilmesi gerektiğini belirtmektedir.

G3: “Yani bir kriter yok ama genellikle ihtiyaç sahiplerine dokunmaya çalışıyoruz. İhtiyaç sahibi olanlara vermeye çalışıyoruz. Elimizden geldiğince bunları inceleyip tarayıp. Yani yarı yarıya oluyor diye düşünüyorum ama daha iyisi olabilir.”

4.2.6 Pandemi ve Sosyal Belediyeciliğe Etkisi

Katılımcılarla yapılan görüşme verilerinin değerlendirilmesi sonrası elde edilen dördüncü tema olan pandemi ve sosyal belediyeçiliğe etkisiyle ilgili ortaya çıkan tema aşağıdaki gibidir.

Şekil 4: Pandemi ve Sosyal Belediyeciliğe Etkisi Alt Temaları

Bu bölümde pandemi ve sosyal belediyeciliğe etkisi alt temasına yönelik bilgiler verilecektir.

Tablo 4. 13 Pandemi ve Sosyal Belediyeciliğe Etkisi

[illegible]

Artan İlg															
5. Sosyal Yardımların Payı Arttı		√	√	√	√	√			√				√		7

Covid-19 pandemisi, ülke ekonomileri, sektörler, insanlar ve toplumsal düzen üzerinde birçok farklı etki oluşturmuştur. Bu durum yerel yönetimlere de yansımıştır. Bu anlamda yerel bölgelerde de işsizlik artmış, insanların sosyo-ekonomik seviyelerinde değişimler meydana gelmiştir. İşsizlikle beraber karantina süreçleri ve bulaşıcılığın artması toplumda birçok probleme yol açmıştır. Maddi ve manevi olarak sıkıntılı bir süreç olan pandemi döneminde belediyeler de farklı şekillerde hareket etmişlerdir. Pandemi sürecinde Kepez Belediyesi'nin yapmış olduğu uygulamalar ve değişen şartlara karşı üretilen çözümlerin tespitine yönelik görüşmecilere sorular yöneltilmiştir.

Pandemi ve sosyal belediyeciliğe etkisi ana teması ve alt temalar görüşmecilerden elde edilen bilgiler doğrultusunda oluşturulmuş ve Tablo 4.13'te verilmiştir. Pandemi ve sosyal belediyeciliğe etkisi ana temasına ait frekans değerlerine baktığımızda uygulama ve etkinliklerin kısıtlanması, en çok vurgulanan değişim olduğu dikkat çekerken sosyal belediyecilik uygulamalarının uygulama şekil ve süreçlerinde meydana gelen değişimler ise ikinci en çok vurgulanan değişim olduğunu görmekteyiz. En çok vurgulanan diğer bir değişimin ise sosyal yardımların payında meydana gelen artış olduğu anlaşılmaktadır. Pandemi ve sosyal belediyeciliğe etkisi ana temasına ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerin betimsel yöntemle incelenmesi aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

4.2.6.1 Uygulama Şekil ve Süreçlerinde Değişim

Görüşmeci 4, Pandemi sürecini önceki dönemlerle kıyaslayarak gıda yardımlarının sürecine vurgu yapmıştır. Gıda yardımı sürecinin pandemi öncesinde 3-4 haftayı bulduğunu fakat pandemi dönemiyle birlikte karantinada olan bireylerin temel ihtiyaçlarının kısa sürede karşılanması gerektiğinden dolayı bu süreci bir güne düşürdükleri ifade etmektedir. Ayrıca her üç ayda bir talep edilebilen yardımların, pandemi döneminde ayda bire düşürüldüğü ifade edilmektedir. Görüşmeciler uygulama şekil ve süreçlerindeki değişimleri kendi birimlerinde yaşanan değişimler üzerinden anlattıkları dikkat çekmektedir. Kültür ve Sosyal İşler biriminde görev yapan görüşmeci 6 ve 7 ise pandemiye yaptıkları etkinlikler üzerinden anlatmışlardır. Görüşmeci 6 ve 7, pandemi dönemiyle birlikte yapmış oldukları sosyal ve kültürel etkinliklerin tamamen kısıtlandığını söylerken bu durum karşısında esnek davranarak yeni koşullara göre

kendilerini kısa sürede adapte ettiklerini, önceden yaptıkları birçok etkinliği internet ortamına taşıyarak etkinliklerine devam etmeye çalıştıklarını belirtmişlerdir. Yeni koşullara karşı yeni yöntemler geliştirmeye çalıştıkları ise görüşmeci 7'nin ifadelerinde geçmektedir. Buna göre görüşmeci 7, önceden bir faaliyete ne kadar çok insan toplayacağımızı düşünürken şimdi az insanla ne kadar çok ses getirecek işler yapılabilirini düşünüyoruz şeklinde bu durumu özetlemektedir.

Görüşmeciler Pandemi döneminde en yoğun birimin Sosyal İşler Ve Sağlık Merkezi olduğunu belirtirken gıda yardımının en yoğun talep edilen yardım olduğunu belirtmektedirler. Aynı zamanda pandemi süreciyle birlikte yeni çıkan uygulamalardan biri olan Hayat Eve Sığar uygulamasından yaptıkları gıda yardımlarının dağıtımında yararlandıklarını görüşmeci 9'un ifadesinde görmekteyiz.

G4: *“Pandemi sürecine girmeden önce yardım talebinde bulunan vatandaşımızın evine tespite giderdik. Yapılan tespit çalışması komisyona girerdi. Komisyon sonrası gıda paketlerimizin ulaşma süreci 20 ile 25 günü bulabilirdi ortalama. Bu dönemde ise vatandaşın direk telefonla isteğini aldık. Sorgulama işlemimizi kaymakamlık üzerinden seri bir şekilde yapıp akşamına ya da sabahına ise gıda paketini evine ulaştırdık. Daha önceki süreci şuan ki süreçte uygulamaya kalksanız, karantinaya giren bir vatandaşın karantina süreci 10 gündür, iki karantina sürecinin sonunda daha biz hala gıda paketi verememiş oluruz. Bu tabi ki bir anlamda sosyal patlamaya neden olabilir. Evde açım ben kardeşim neden zamanında göndermiyorsunuz kardeşim şeklinde eleştirilere de neden olabilir. Vatandaşımız alo dediği takdirde ona anında ulaşabiliyoruz.”*

G6: *“Konsere gidiyor konserin içinde binlerce kişiyle yan yana durabiliyor, tiyatro oynatıyoruz salonlarda yan yana kişilerle oturabiliyor. Veya şenlik düzenliyoruz oynayıp zıplayabiliyor dolayısıyla bunların hepsi bitti bizde. Biz ne yaptık bu işi biraz daha online a çevirdik, sosyal medyaya yüklendik, Başkan beyi dahil ettik işin içine. Başkan beyi tuttuk hani vatandaş gelemiyor göremiyor biz başkanı mahallelere gönderdik. Ne yaptık pandemi döneminde atladık otobüsün için başkanı koyduk otobüsün üstüne mahalleleri gezdirttik, halini hatırlını sordurduk vatandaşın veya müzik çaldık konser verdik insanlara ama tabi otobüsten tır üstünden, vatandaşla bir araya getirdik. Bunları sadece uzaktan yapabildik.”*

G7: *“Bu arada tabi özellikle kendi yaptığımız yarışmaları da sosyal platformlara taşıdık. Biz de uzaktan yarışmalar yapmaya başladık online olarak. Altın nota yarışması, müzik ödülleri var, Ahmet Hamdi Tanpınar edebiyat ödülleri bunları da uzaktan da olsa yerine getirdik online olarak. Pandemiden önce de yaptığımız konserler de çok ses getiriyordu. Mesela geçen sene 23 Nisanda ve 19 Mayıs'ta sokağa çıkma yasağı devam ettiğinde tırlarla mahallelerde konserler verdik. Çok güzel dönüşler aldık ondan. Vatandaş dört gözle eskiyi bekliyor. Önceden bir faaliyete ne kadar çok insan toplayacağımızı düşünürken şimdi az insanla ne kadar çok ses getirecek işleri düşünüyoruz.”*

G9: “Bunlar azalınca yoğunluk diğer birimlerden bize kaydı. Biz ne yaptık eskiden gıda yardım talepleri daha uzun bir süreçten geçerken şimdi talepte bulunan vatandaşa HES kodunu sorup sorgusuz gönderiyoruz yani çok kısa zamanda talep karşılaması yapıyoruz.”

G11: “Bunun temel amacı pandemi döneminde birçok insan işsiz kaldı evine ekmek götüremedi. Bir nebze olsun evlerinde bir aş kaynasın diyerek olabildiğince hızlı bir şekilde ilk önce telefonla başvuru alınmıyordu tespitler yapıp öyle gidiliyordu resmi yapılması lazımdı ama pandemi döneminde telefonlar başvuru yapılana hızlı bir şekilde gıdası gönderildi.”

G12: “Daha önce pandemi öncesinde 3 ay geçmesi gerekiyordu başvuru yapabilmesi için ama şuan için artık insanlar da çalışmıyor oldukları için gerçekten ihtiyaç duyuyorlar diye 1 ay sonra tekrar gıda paketi verebiliyoruz.”

G13: “Onun dışında pandemiyle birlikte sağlık merkezi çok yoğunlaştı. Bizim birim zaten yardımlardan dolayı en yoğun yer diyebilirim çünkü örnek olarak kültür birimi pandemiyle birlikte kısıtlamayla karşı karşıya kalırken onların kısıtlılığı bizde tam tersi şeklinde yansıdı bulaşıcılık artmasın diye tüm etkinlikleri kısıtladılar.”

G14: “Gıdaları zamanında yetiştirebilmek için mesai yaptık. Pandemi döneminde özellikle insanların tam ihtiyacı olan bir dönemde olduğu için her zaman 7/24 telefonlara aksatmadan bakmaya çalıştık taleplere karşılık vermeye çalıştık. Aynı zamanda merkezi binamız olarak her zaman telefonlara baktık. Personeller sürekli aktif olarak çalıştı bu dönemde.”

4.2.6.2 Uygulama ve Etkinliklerin Kısıtlanması

Pandemi ve sosyal belediyeciliğe etkisi ana temasının altında yer alan uygulama ve etkinliklerin kısıtlanması alt temasıyla ilgili görüşmecilerin ifadelerine aşağıda yer verilmiştir. Görüşmecilerin çoğunluğu sosyal belediyecilik uygulamalarının ve sosyal etkinliklerin bulaşıcılığı engellemek adına ya geçici olarak kaldırıldığını ya da kısıtlandığını ifade etmektedirler. Özellikle kültür ve sosyal işler birimi tüm faaliyetlerini sosyal etkinlikler çerçevesinde gerçekleştirdiği için bu birimin yaptığı tüm etkinlikler ya iptal edilmiş ya da sınırlı alımlarla gerçekleştirilmiştir.

G1: “Pandemi sürecinde etkinliklerin büyük bir kısmı kısıtlandı bulaşıcılığın önlenmesi noktasında.”

G2: “Pandemi sürecinden önce vatandaşlarımız gayet memnundu. Gerek kepez belediyesi tiyatro anlamında gerekse dediğimiz gibi şiir yarışmaları, koro dinletileri birçok etkinliğimiz vardı. Fakat pandemi sürecinde bunlar da etkilendi ve birçok şeyde kısıtlamaya gidildi. Toplu olan birçok etkinlik iptal edildi ya da yapılmadı.”

G3: “Çoğunluğunu kısıtladı. Çünkü hepsi toplu yapılan etkinlikler yani konser gibi tiyatro gibi festival gibi bunların hepsi bulaşıcılığı artırabilecek şeyler olduğu için tüm etkinlikler kısıtlandı. Pandemiden dolayı kaldırılan projeler var. Biraz önce bahsetmiştik açılışlar köy pazarları ikinci el, drag yarışları gibi.”

G4: “Pandemi döneminde spor ile ilgili yapmış olduğumuz tesislerimize vatandaşlarımızı sınırlı sayıda alıyoruz. Bu anlamda Pandemi dönemde her talebi gerçekleştirme şansımız yok. Özellikle hızıssihha kurulunun aldığı karar gereğince lisansı bulunan sporcularımızı bu dönem içerisinde bütün spor tesislerimizden faydalandırıyoruz. Lisanslılar hariç diğer vatandaşlarımızı faydalandıramıyoruz. Normalde spor kulübümüzde ve bu tür alanlarımızda yıllık en azından 7000-8000 çocuğumuzun faydalanırdı fakat şuan bu sayı çok altlara geldi. Rutin etkinliklerimizde kültür ve sanat etkinliklerimiz yaşadığımız süreç dolayısıyla ertelemek zorunda kaldık. Çünkü kapalı konferans salonları kapalı alanlar yasaklandı ama açık alan etkinliklerimize belli bir sayıyı geçmemek kaydıyla çok fazla duyuru yapıp çok fazla insanı toplamamak kaydıyla bu tür etkinliklerimizi devam ettirmek istedik. Ya da birçok yarışmamızı, başvuruyu internet üzerinden e-başvuru yoluyla çözmeye çalıştık. Örneğin ödül törenlerimizi internet üzerinden gerçekleştirdik. Pandemi döneminde sıkıntı olmaması açısından. Pandemi süreci etkinliklerimizi ciddi anlamda azalttı.”

G5: “Yüzde 100 kısıtladı. Kültür etkinliklerimizi sosyal faaliyetlerimizin tamamını kısıtladı tabi. Hep iptal ettik yani. Malum şuan ki durumumuzla alakalı bir yıldır hiçbir sosyal faaliyetimiz yok pandemiden dolayı. Onunla alakalı çok sıkıntımız var o da dünya ve ülkemizin bu yaşamış olduğu bu süreçten dolayı inşallah sosyal anlamda biz çok faal bir belediyeyiz çok önemsiyoruz bu konuları.”

G6: “Bizim kültür birimi olarak yaptığımız etkinliklerin hepsi vatandaşa yönelik etkinlikler yani vatandaşla birebir irtibatlı yüz yüze geldiğimiz etkinlikler projeler. Bizim özellikle kültür birimini yüzde 80 kısıtladı. Dediğim gibi biz direk vatandaşla birebir temas bizim ki. Konsere gidiyor konserin içinde binlerce kişiyle yan yana durabiliyor, tiyatro oynatıyoruz salonlarda yan yana kişilerle oturabiliyor. Veya şenlik düzenliyoruz oynayıp zıplayabiliyor dolayısıyla bunların hepsi bitti bizde dolayısıyla üzgünüz bu konuda. Benim işim basit tabirle organizasyon sorumlusuyum hiçbir şey yapmıyorum ne konser ne festival ne şenlik hiçbir şey yok şuan.”

G7: “Önceden bir faaliyete ne kadar çok insan toplayacağımızı düşünürken şimdi az insanla ne kadar çok ses getirecek işleri düşünüyoruz. Tabi tamamen kısıtladı. Elimiz ayağımız bağlandı işin gerçeği. Az önce de söyledim seyircisiz online yaptığımız faaliyetler var. Tabi alışık olmadığımız bir düzen şuan için. Ama mümkün olduğunca da artık biraz da pandemiyle de yaşamaya alıştık. Biraz daha hareketlenmeye başladık. Özellikle vatandaşları çok riske atmadan da yine online ya da az seyircili bir takım faaliyetleri yapmaya planlamaya başladık.”

G8: “Kültür müdürlüğü olarak bizim yapmış olduğumuz etkinliklere birebir etkisi oldu çünkü biz seyircisiz etkinlik çok fazla yapmıyoruz. Genelde bizim yaptığımız etkinliklerin planlamaların tamamı seyircilerin olduğu yani halkın katılımının da göz önünde bulundurulduğu etkinlikler. Bu yüzden ister istemez oldu tabi bunu dönem dönem o normalleşmelerin ara ara Türkiye’de uygulandığı dönemde biz de belli kriterler ve belli kurallar çerçevesinde pandemiye dönük kurallar çerçevesinde bunları halkla buluşturmaya çalıştık ara ara o normalleşme dönemlerinde. Çok rağbet görecektir bir etkinliği kısıtlamak da bizim için ayrı bir engel oluşturuyor. İnsanların katılacağını biliyoruz ama sosyal mesafe kuralları nedeniyle çok fazla kabul alamıyoruz.”

G9: “Diğer birimler tarafından yapılan etkinlikler uygulamalar kısıtlandı hatta bazıları yok denecek kadar azaldı yani kültürel etkinlikler organizasyonlar gibi şeyler.”

G10: “Bulaşıcılığın önüne geçmek için birçok etkinlikler iptal edildi ya da kısıtlı alımlar oldu etkinliklere. Benim birimime bir etkisi olmadı ama yardımlara olan talepte çok fazla bir artışın olduğunu biliyorum.”

G11: “Pandemiden önce çok daha güzel belediyeçilik yapılabiliyordu çok daha rahat. Ev temizliklerine gidiliyordu, taziyelere gidilip dualarımızı okuyorduk, aileyle daha samimi bir şekilde baş sağlığı diliyorduk, bayramlarda çocuklar giydiriliyordu, teravihler kılınıyordu, hep beraber başkanımızın kendisi de teravih namazını kıldırıldığı camiler vardı. Şerbet dağıtılıyordu yani daha güzeldi pandemiden önceki belediyeçilik. Şuan her şey kısıtlanmalı tabi ki.”

G12: “Ev temizliği, taziye ziyaretleri kaldırıldı. Vatandaşla sonuçta taziye de olsa bugün biz 5 eve aynı anda ziyaret yapabiliyoruz oradan mikrobu alıp diğer taraflara götürmeme babında taziye ziyaretleri yapılmadı.”

G13: “Bizim birim zaten yardımlardan dolayı en yoğun yer diyebilirim çünkü örnek olarak kültür birimi pandemiyle birlikte kısıtlamayla karşı karşıya kalırken onların kısıtlılığı bizde tam tersi şeklinde yansıdı bulaşıcılık artmasın diye tüm etkinlikleri kısıtladılar.”

4.2.6.3 Sağlık Biriminde Talep Artışı

Görüşmeci 2, 5 ve 13, pandemi dönemiyle birlikte sağlık merkezinin yoğunlaştığını ifade ederken insanların bu dönemde sağlık ihtiyaçlarının artmasının bir sonucu olarak sağlık merkezinin yoğunlaştığı ifadelerinde görülmektedir.

G2: “Dönem süreç sıkıntılı geçtiğinden dolayı vatandaşların en çok rağbet gösterdiği birim. Yine sağlık birimimiz bu anlamda bizim gibi yoğun bir şekilde çalışıyor süreçten dolayı.”

G13: “Onun dışında pandemiyle birlikte sağlık merkezi çok yoğunlaştı.”

G5: “Bu dönemde en yoğun çalışan iki birim var. Biri sosyal işler ikincisi sağlık merkezi. Bu iki birim de Pandeminin getirdiği sağlık ve ekonomik ihtiyaçların giderilmesinde gece gündüz mesai yaptılar yoğun bir şekilde çok zordu gerçekten.”

4.2.6.4 Kariyer Servisine Artan İlgi

Pandemi sürecinde kapanan birçok iş yeri ve ülkeler arasında sınırların kapatılması sonucu özellikle turizm bölgesi olan Antalya’da işsizlik artmıştır. Görüşmeci 1 ve 13, pandeminin işsizliği arttırmasından dolayı Kariyer Servisine talebin arttığını ifade etmektedir.

G1: “Kariyer danışmanlığı da özellikle şu salgın döneminde işte otellerin kapalı olması bizim bölgedeki insanların en büyük gelir kaynağı otellerdir. İşte çalışma alanı oteller olduğu için ve salgın döneminde birçok otelin kapalı olması, işsizliği daha da arttırdı. İşsizlik artması dolayısıyla insanların iş umudu yani iş bulma imkânı kısıtlandı. Bu noktada Kepez Belediyesi Kariyer Servisi biraz ön plana çıktı ve müracaatlar çok fazla oldu Kepez Kariyer Servisine. İlgili birimde çalışan arkadaşlarımız, başkanımız, başkan

yardımcılarımız çeşitli firmalarla görüşerek işçi ihtiyaçlarını Kepez Kariyer Servisi aracılığıyla karşılanmalarını sağladılar ve sağlamaktalar.”

G13: *“Pandemiyle birlikte işsiz vatandaşlarımız arttı belediyeden istekleri de arttı özellikle Kariyer Servisine.”*

4.2.6.5 Sosyal Yardımların Payı Arttı

Pandemi süreciyle işsizliğin artması, işsizliğin artmasıyla birlikte dezavantajlı konumda olan bireylerin sayısında bir artışın meydana gelmesi, sosyal yardımlara olan talebin artmasına neden olmakta olduğunu belirten görüşmeci 3, 4, 6, 9 bu durum karşısında sosyal yardımların, bütçe içinde payını arttırdıklarını ifade etmişlerdir. Görüşmeci 4, pandemiyle birlikte sosyal yardımlara ayrılan bütçenin dışına çıktıklarını ama diğer birimlerden aktarım yaparak bu sorunu aştıklarını ifade etmektedir. Bu duruma yönelik olarak Kepez Belediyesi’nin, beklenmedik finansal sorunlara karşı hızlı çözüm sunduğu çıkarımı yapılabilmektedir.

G2: *“Biz sosyal yardımlarımızı özellikle hiçbir sınır koymadık pandemi sürecinde son bir buçuk 2 yıldır başvuran her vatandaşımıza elimizden geldiği kadar yardım etmek amacındayız. Yani yardımlarımızı belli bir ölçüde sınırlandırmadık. Bunun haricinde eğitim eşitliği anlamında öğrencilerimize tablet yardımıyla ilgili bir çalışmamız oldu. Ciddi anlamda yardımda bulunduğumuz çok öğrenci oldu. En çok talep gören sosyal hizmetler anlamında bize çok fazla başvuru var. İçinde bulunduğumuz pandemi sürecinden dolayı vatandaşların genelde temel gıdaya ihtiyaçları, barınabilmeleri için ilk talep en çok talep gören sosyal hizmetler bölümündeki hizmetler.”*

G3: *“Sosyal yardımların payı daha fazla. Özellikle pandemi döneminde bu daha çok anlaşıldı zaten daha çok ağırlık veriyoruz.”*

G4: *“Pandemi süreci etkinliklerimizi ciddi anlamda azalttı. Bu süreçte sosyal yardımlara yöneldik. Kültür müdürlüğünün bütçesinden müdürlüğümüze ve sağlık müdürlüğüne aktarımları da oldu. Normal bütçenin biraz daha dışına çıkmış olduk.”*

G5: *“Bu dönemde en yoğun çalışan iki birim var. Biri sosyal işler ikincisi sağlık merkezi. Bu iki birim de Pandeminin getirdiği sağlık ve ekonomik ihtiyaçların giderilmesinde gece gündüz mesai yaptılar yoğun bir şekilde çok zordu gerçekten.”*

G6: *“Şöyle söyleyeyim bizim müdürlüğün bütçesi kadar biz bütçe ayırdık sosyal işlere pandemi başlar başlamaz yasaklar başlar başlamaz.”*

G9: *“Pandemiyle birlikte sosyal yardımlarımızı çok fazla artırdık çünkü pandemiyle birlikte oteller iş yerleri kapandı insanlar işsiz kaldı. İşsizlik artınca başvurular arttı kariyer servisine ve sosyal yardımlara. Özellikle sosyal yardımlara. Pandemi süreci özellikle bizim birimimizde yani sosyal işler biriminde çok yoğunluk yaşanmasına neden oldu niye çünkü diğer birimler tarafından yapılan etkinlikler uygulamalar kısıtlandı hatta bazıları yok denecek kadar azaldı yani kültürel etkinlikler organizasyonlar gibi şeyler.”*

G13: *“Yardımlara yetişmekte zorlanıyoruz ama herkese yetişmeye çalışıyoruz.”*

5. Yönetici															(49)
5.1 Adaletli Olma	√					√									2
5.2 Sosyal Belediyeciliğe Olumlu Bakış Açısı	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	14
5.3 Süreç Desteği	√	√		√		√			√						5
5.4 Ulaşılabilirlik	√	√		√		√	√				√			√	7
5.5 İnsan Öncelikli Olması				√		√	√		√				√		5
5.6 Donanımlı Olma					√	√									2
5.7 Vizyoner Olma	√					√	√			√					4
5.8 Çözüm Odaklı										√		√			2
6. Özveriliyiz				√	√	√					√	√	√	√	7
7. Ulaşılabiliriz	√	√		√			√								4
8. Sosyal Bir Belediyeyiz															(14)
8.1 10 Üzerinden 8			√					√		√	√		√		5
8.2 10 üzerinden 9	√	√		√		√	√		√			√			7
8.3 10 Üzerinden 10					√									√	2

Tablo 4.14'te Sosyal belediyecilik öz değerlendirmesi ana temasına ilişkin olarak ortaya çıkan alt temalar yer almaktadır. Sosyal belediyecilik öz değerlendirmesi ana temasına ait frekans değerlerine bakıldığında en çok vurgulanan alt temanın yönetici olduğu görülmekte ve bunda yöneticinin sosyal belediyeciliğe olumlu bakış açısı ve yönetici başarısı vurgulanmaktadır. Yöneticiye ait vasıfların oldukça fazla vurgulanması, Kepez Belediyesi'nin sosyal belediyecilik anlayışının oluşmasında yöneticinin ana faktör olduğu düşüncesini destekler niteliktedir. Kepez Belediyesi'nin sosyal bir belediye olduğu görüşü ise en çok öne çıkan ikinci görüş olarak yer almaktadır. Kurumları için sosyal belediyecilik performansına yönelik 1 ile 10 arasında bir değer istendiğinde ise en çok on üzerinden dokuz puan verdikleri sonrasında ise sekiz puan verdikleri görülmektedir.

Sosyal belediyecilik anlayışının oluşmasında etkili ve en çok vurgulanan diğer faktörlerin ise insan öncelikli, çözüm odaklı ve özverili bir belediye oldukları görüşleri olarak

sıralanmaktadır. Sosyal belediyeçilik öz değerlendirmesi ana temasına ilişkin görüşmelerden elde edilen ifadelerin betimsel yöntemle incelenmesi aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

4.2.7.1 Farklılıklara Saygılıyız

Bazı görüşmeciler çalıştıkları kurumda gerek çalışan olarak gerek hizmet noktasında farklılıklara önem verildiğini düşünmektedirler. Maddi durumuna ve cinsiyetine bakılmaksızın yardımların yapıldığı ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra cinsel kimliklere de ayrıca saygı gösterildiğine dikkat çekilmiş olup cinsiyet değiştirmiş bir iş arkadaşlarının olduğu belirtmişlerdir. Farklılık kavramı her ne kadar pek çok değişken içeren bir kavram olsa da aynı zamanda engelli bireylere yönelik bir ifadenin olduğu da aşağıda görülmektedir. Yönetici pozisyonunda ki bir görüşmecinin engelli ebeveyni olmasının diğer çalışanların da bakış açısında görülmüştür.

G4: “Bizim için engelliler ciddi anlamda önemli. En azından ben bir engelli babasıyım. Bu işin başında da bulunmamın sebebiyle tabi ki engelliler bizim için biraz daha önem arz ediyor. Bu benim açımdan kişisel bir önem tabi ama belediyemiz de bu anlamda hiç geri durmuyor. Yapılacak ne varsa başkanımız bu konuda gerekli talimatı bütün birimlere verdi. Bütün birimler engellilere kolaylık sağlayacak işlerde hemen acil bir şekilde aksiyon alıyor.”

G6: “Özellikle cinsiyete dayalı eşitsizlikler ondan sonra çocuk genç ve yaşlıların karşılaştığı sosyoekonomik problemler, bunlara karşı bizim belediyemiz ben gururla söylüyorum yani benim sosyal çevrem çok geniş olduğu için çok gururla söyleyebiliyorum bunu bizim belediyemiz burada 5 yıldız alır. Niye? Bizde mesela cinsiyet değiştirmiş bir personelimiz var bizim ve bu tamamen kendi tercihi ve cinsiyeti değiştirdiği halde aynı göreve devam ediyor kendisi. Çünkü çok başarılı biz cinsiyetine bakmıyoruz insanlığına bakıyoruz, dürüst olmasına bakıyoruz, çalışkan olmasına bakıyoruz ve vatandaşa hizmet ediyor mu ediyor kendi cinsel tercihi bizi ilgilendirmiyor.”

G12: “Zengin fakir yaşlı kadın erkek çocuk ayrımı yapılmıyor. İnsan ayrımı yapılmadan herkese eşit şekilde yardım yapılıyor.”

4.2.7.2 İnsan Öncelikliyiz

Görüşmecilerin kendi kurumunu sosyal belediyeçilik anlamında değerlendirmesi konusunda görüşlerini ifade başka görüşmecilerin ise Kepez Belediyesi’nin insanı odak alan sosyal bir belediye olduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Ayrıca her vatandaşa dokunacaksınız sözüyle bölge insanının ihtiyacı olabilecek her türden hizmetin sağlanmasının önem arz ettiği ve insanı öncelik alan bir kurum olduğunu belirtilmiştir. Siyasi faydanın değil insani faydanın

önemli olduğunu ifade eden görüşmeciler yapılan hizmetlerin oy kaygısı taşımadığını ise hasta yakınları konuk evini örnek vererek vurgulamıştır.

G1: “Kepez belediyesi sosyal belediyeciliğe karşı son derece olumlu. Belediye başkanımızın öncülüğünde özellikle insanı ön plana alan bir anlayış söz konusu. İnsan her şeyden önce geliyor insana hizmet bölge insanının yaşamını kolaylaştırma, şehirleşmeyi yine o şekilde yapma. Diğer nokta da işte kültürel anlamda da etkinliklerimiz hep insanlara yönelik etkinlikler iş ve yaşamla alakalı tüm etkinliklerde insanı ön plana alan etkinlikler.”

G4: “Kepez belediyesi ciddi anlamda sosyal belediyecilik yapan bir belediyedir. Belediye başkanımızın bu son dönemde özellikle 3. dönemde bizlere söylediği bir söz var: Her vatandaşa dokunacaksınız: İlimizin sağlık merkezlerine tıp fakültesine tedavi amacıyla gelen süreklilik arz eden hastalığı olan büyük sıkıntılar yaşayan ailelerin hasta yakınlarının konakladığı bir konuk evidir. Sabah akşam yemek kahvaltı dâhil oda fiyatı her şeyi 20 liradır kişi başı. Yani sudan ucuz desek sudan ucuz hakikaten lafla değil sözle hakikaten sudan daha ucuz. Ve 5 yıldızlı otel ayarında çok süper temiz lüks odaları olan ve insana değer verdiğini gösteren bir ortam vardır. Burayı sosyal belediyecilik anlayışımızı pekiştirmek amacıyla yaptık. Başkanımızın sırf hayır dualarını bizlerden esirgemesinler yeter dediği bir kurumdur burası. Herhangi bir siyasi beklenti içinde değiliz çünkü oraya gelen insanların hiçbirisi bizim seçmenimiz değil, hiçbirisi belediyemize seçmen gözüyle bakan size oy verdikleri insanlar değil.”

G7: “Yaptığımız bütün faaliyetler vatandaşa yönelik işte kadınlara yönelik. Toplumun her kesimine inebiliyorsa ve her kesimine de eşit bir şekilde bir takım faaliyetlerimizi götürebiliyorsak ve ulaştırabiliyorsak biz sosyal belediyeciyiz diye düşünüyorum Dolayısıyla belediyemiz sosyal bir belediye ve bu sosyal belediyecilik anlayışına sahip bir belediye.”

G8: “Gerek belediye başkanımız Hakan Tütüncünün gerekse belediyenin üst yönetimindeki diğer yöneticilerimizin temel sloganı insan odaklı belediyecilik. Yani yaptığımız bütün faaliyetlerin temelinde insana dokunma var. İnsanların bir şekilde yaralanabileceği veya insanların bir şekilde değerlendireceği bir hizmet sunabilmek. Yani çok alakasız çok böyle talep görmeyen sırf belli hevesleri gerçekleştirmek adına bir hizmet yürütmedik şimdiye kadar hiçbir zaman için.”

G12: “Zengin fakir yaşlı kadın erkek çocuk ayrımı yapılmıyor. İnsan ayrımı yapılmadan herkese eşit şekilde yardım yapılıyor.”

G13: “İnsanız sonuçta insanlara faydalı olmaya çalışırız isteriz. Siyasi faydadan önce insani fayda gelir bence ilk önce insani fayda.”

G14: “Kepez Belediyesi olarak sadece kepeze değil herkese hitap ediyoruz kurumumuzda bunları birebir yaşıyoruz. Biz yeri geliyor ihtiyaç sahiplerinin eşyalarını dönüştürmek amaçlı tamamen ihtiyacı olmayan ailelere yardım etmek amaçlı başka ilçelerden de biz yardımlarımızı iletiyoruz. Aynı şekilde çocuklarımızın gençlerimizin istekleri oluyor farklı şehirlerde veya ilçelerde olabiliyor bizim kapımız her zaman açık her zaman yardımcı oluyoruz.”

4.2.7.3 Çözüm Odaklıyız

Görüşmecilerin ifadelerine bakıldığında zaman bölge halkının talepleri karşısında anında harekete geçebildikleri, çözüm noktasında dönüşlerin olduğunu ve bu konuyla ilgili olarak 7/24 hizmet veren Kepez İletişim Merkezi olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra Beyaz Masa, sosyal medya ya da belediyenin kurum ve kuruluşları gibi pek çok farklı kanallardan gelen problemlere yönelik olarak da ellerinden gelen çözümü sunduklarını belirttikleri görülmektedir. Taleplere karşı 7/24 sürekli iletişim hizmeti sunan bir birimin olması Kepez Belediyesi anlayışının çözüm odaklı bir anlayışa sahip olduğunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Görüşmecilerden bazıları geleneksel belediyeçilik örneğiyle karşılaştırma yaparak çözüm odaklı olduklarını vurgulamıştır. Ayrıca çözüm noktasında sıkıntı yaşanma durumuna karşın denetimin olduğunu ifade ederek hizmet sunumunda kaliteye de önem verdiklerini belirtmişlerdir.

G1: “Bunun vatandaş belediyeye girdiği zaman hangi birime gideceğini, işini hangi birimde halledeceğini bilmediğinde, Beyaz Masadaki arkadaşlarımız vatandaşı karşılamakta, ilgili birime yönlendirilmekte, gerekirse onlara eşlik etmekte ve taleplerinin karşılanmasını sağlamaktalar.”

G3: “Sosyal belediyedir. Sosyal belediyeçilik kavramını uyguluyor. Bu gerek başkanımızın halkla iç içe olduğu için, anında müdahale mekanizması oluyor ya kendisi ya yanındakiler. Bunu da biz anında yardım olarak uyguluyoruz zaten. Hani her konuda gerek maddi manevi yardımlarda gerekse eğlence sosyallik sosyal hayat kültürel müzik, ne bileyim tiyatro diğer alanlarda da anında uygulanabiliyor halkla iç içe olduğu için.”

G4: “Whatsapp iletişim merkezimiz var Kepez İletişim Merkezi. Bu merkezimiz, vatandaşa 7/24 her an her dakika hizmet vermekte. Hatta bizim bu konuyla ilgili bir iddiamız var. 2 dakika içerisinde dönüş yapmamızla ilgili. Vatandaşımız gecenin 2sinde bile olsa aradığı anda 2 dakika içerisinde kendisine talebi isteği şikâyeti ne varsa çözüm noktasında hemen geri dönüş yapılıyor. Bu vatandaşlarımızı ciddi anlamda rahatlatmış. Bu durum Beyaz Masaya olan talep ya da diğer birimlere olan talebi azalttı. Çünkü vatandaş haftanın 7 günü 24 saat istediği zaman belediyemizle ilgili olsun olmasın herhangi bir konuda talep şikâyet neyi varsa 2 dakika içinde kendisine geri dönüş yapılıyor.”

G6: “Ben çocukluğumdan hatırlıyorum benim babam çok yakın arkadaşı belediye başkanı adam 4 dönem bizim ilçede. Benim babam çocukluk arkadaşıyla görüşmek için randevu alıyordu. Bizde öyle bir şey yok mesela bırak belediye başkanını belediye ile olan işlerini görmesi için bile birden fazla kapı çalması gerekiyordu ki benim babam böyle ileri gelen bir adamdı ilçede. Buna rağmen birkaç kapı çalması gerekiyordu. Bugün vatandaş biz arıyoruz. Yani vatandaş herhangi bir yere bir kelime yazıyor şuna ihtiyacım diye veya bir soru soruyor biz direk o soruyla beraber 500 soru daha alıyoruz yani her türlü derdine derman oluyoruz ve direk yüz yüze ulaşıyoruz.”

G13: “Sunduğumuz hizmetlere karşı ara sıra hani nasıl desem denetim eğer bir sıkıntı olursa geri dönüş yapıyoruz onlara sunulan hizmetin nasıl olduğunu memnun kaldıklarına yönelik sorular soruyoruz buna

göre memnuniyeti sağlıyoruz. Eğer kötü bir bildirim gelirse bunu düzeltmek için elimizden geleni yapıyoruz.”

G14: *“Kepez Belediyesi olarak sadece Kepeze değil herkese hitap ediyoruz kurumumuzda bunları birebir yaşıyoruz. Biz yeri geliyor ihtiyaç sahiplerinin eşyalarını dönüştürmek amaçlı tamamen ihtiyacı olmayan ailelere yardım etmek amaçlı başka ilçelerden de biz yardımlarımızı iletiyoruz. Aynı şekilde çocuklarımızın gençlerimizin istekleri oluyor farklı şehirlerde veya ilçelerde olabiliyor bizim kapımız her zaman açık her zaman yardımcı oluyoruz.”*

4.2.7.4 Doğru Organizasyon Şemasına Sahibiz

Görüşmecilerden bazılarının birimler arası sosyal belediyeçilik uygulamalarına yönelik net görev ayrımları olduğunu belirtmekte ve belediyenin verimli bir yönetim şemasına sahip olduğunu böylece aktif ve seri hareket edebildiklerini ifade etmektedir.

G4: *“Bizim belediyemizde kültür işleri müdürlüğüyle basın yayın halkla ilişkiler müdürlüğü aynı başkan yardımcısına bağlıdır. Beraber çalışır. Sağlık müdürlüğü, kültür müdürlüğü ve basın yayın halkla ilişkiler müdürlüğü biz tek başkan yardımcısına bağlı çalışıyoruz. Bu bizim için bir artı. Çünkü sosyal işlerle kültürün birbiriyle sürekli aktif eşgüdümlü gitmesi gerekiyor. Bu anlamda çok iyi düşünülmüş bir organizasyon. Bu bizim daha aktif ve seri bir şekilde çalışmamızı sağlıyor.”*

4.2.7.5 Yönetici

Yönetici ve örgüt kültürünün uyuşması başarı anlamında önemli bir faktördür. Görüşmeciler, Kepez Belediyesi’nde sosyal belediyeçilik anlayışının var olmasında payın en fazla belediye başkanında olduğunu ifade etmektedir. Başkanlarının birçok özelliğini belirterek başarısını vurgulamaktadırlar. Görüşmecilerin belirtmiş olduğu yöneticilerinin özellikleri farklı alt temalar halinde tablo 4.14’de verilmiştir.

4.2.7.5.1 Adaletli Olma

Görüşmecilerden bazıları belediyelerin siyasi kurumlar olmasına karşın başkanlarının göreve başlarken siyasi kimliğini dışarıda bıraktığını ifade ederek sunulan hizmetlerin eşit olduğunu vurgulamıştır.

G1: *“Belediye hizmetlerinin sosyal belediyeçilik anlamındaki tüm hizmetlerin tüm insanlara eşit bir şekilde ulaşması için başkanımızın önderliğinde mücadele ediyoruz.”*

G6: *“Başkan beyin zaten 2009’da bu belediyeye girerken daha belediyenin kapısında rozetini çıkardı hala da rozet yok orada Türk bayrağı var sadece. Siyasi olarak hiçbir şeye bakmadığımız için bizdeki bu eşitsizlik kelimesi yok lügatımızda. H herkese eşit bakıyoruz.”*

4.2.7.5.2 Sosyal Belediyeciliğe Olumlu Bakış Açısı

Görüşmecilerin hepsi yöneticilerinin sosyal belediyeciliğe olan bakış açılarını oldukça olumlu bulmaktadırlar. Kurumun sunduğu hizmetlerin temelinde bölge halkının kültürel ve sosyal gelişmesi, yaşam standartlarının iyileştirilmesi, kent kültürünün oluşturulması gibi sosyal belediyeciliğin unsurlarının yer alması yöneticilerin bakış açılarının olumlu olduğunu kanıtlar niteliktedir. Belediye başkanının bakış açısı, tutumu ve davranışları, çalışanlar üzerinde olumlu yansıdığı, personelin başkanlarını lider olarak gördüklerini ve motivasyonlarını yüksek tuttuğu ifadelere yansımaktadır.

G1: “Kepez Belediyesi sosyal belediyeciliğe karşı son derece olumlu. Belediye Başkanımızın öncülüğünde özellikle insanı ön plana alan bir anlayış söz konusu. İnsan her şeyden önce geliyor insana hizmet bölge insanının yaşamını kolaylaştırma, şehirleşmeyi yine o şekilde yapma. Bakış açısı son derece olumlu ve pozitif.”

G2: “Gerek birim sorumlumuz gerek birim müdürümüz gerekse ilgili başkan yardımcımız ve başkanımız bu konuda çok duyarlılar. Sosyal faaliyetler, sosyal yardımlaşma, sosyal hizmetler konusunda zaten sürekli başkanımız vatandaşlarımızla iç içe.”

G3: “Sosyal belediyecilik kavramını uyguluyor. Bu gerek başkanımızın halkla iç içe olduğu için, anında müdahale mekanizması oluyor ya kendisi ya yanındakiler. Kepez Belediyesi biraz önce de söylediğim gibi bu sosyal belediyede sosyal özellikle yardımlaşma kısmında öncü belediyelerden birisi. Yani gayet olumlu yaklaşımları var çünkü öncü bir belediye olmazdı diye düşünüyorum.”

G4: “Kepez Belediyesi ciddi anlamda sosyal belediyecilik yapan bir belediyedir. Belediye başkanımızın bu son dönemde özellikle 3. Dönemde bizlere söylediği bir söz var: Her vatandaşa dokunacaksınız. Bu dönem özellikle sosyal belediyecilik yapacağımız bir dönem olacak. Yapmış olduğumuz binalar çalışmalar vatandaş için bir şey ifade etmiyor diyor başkanımız. Örnek veriyorum diyor ki küçük çocuğu olmayan biri için kreşin anlamı yok ya da koşan hopleyan spor yapacak bir çocuğu olmayan bir aile için ya da engelli biri için yapmış olduğumuz spor tesislerinin bir anlamı yok.”

G5: “Belediye başkanımız ve ekibi çok faal çok yenilikçi tamamen hizmet odaklı çalıştıkları için ekip de güzel hizmet de güzel diyecek hiçbir şey bulamıyorum bu konuyla alakalı. Gayet güzel olumlu yani.”

G6: “Ben mesela 12 yıldır belediyede çalışıyorum son 11 yılı kültür müdürlüğündeyim aynı işi yapıyorum. Yapmak isteyip yapamadığım hiçbir festival hiçbir proje olmadı. Başkan Beyin önüne neyi getirirsek mantıklıysa, vatandaş yararına ise ve ses getirecek bir şey ise Başkan hiç hayır demiyor bize niye çünkü para var borcumuz yok bütçemiz var.”

G7: “Şuan Antalya’da bunu iddia ederim özellikle Hakan başkan kadar vatandaşın içinde olan bir belediye başkanı yoktur diye düşünüyorum.”

G8: “Benim kişisel değerlendirmem bununla ilgili olarak başta hakan tütüncü olmak üzere diğer başkan yardımcılarımız ve diğer yöneticilerimizin sosyal belediyecilik anlamında oldukça olumlu şekilde buna baktıkları hatta teşvik edici birçok çalışmayı öncelik ettikleri veya işte bu anlamda birçok güzel çalışmaya

öncülük ettiklerini de biliyorum. Benim değerlendirmem hem başkan adına hem de ekibi adına gayet olumlu bu yönde.”

G9: *“Onların bakış açısı vatandaşa yardımlarının daha hızlı bir şekilde gideceği konusunda yöneticilerimiz çok hızlı ve olumlu çalışmaktadır. Yardımları evlerine en kısa sürede ulaştırmaya çalışıyorlar. Yani sosyal bir belediyeçilik anlayışında da herkesin yardımlarına koşmak birinci önceliğimiz diye düşünüyorum.”*

G10: *“Mesela tabi örnek veriyorum mesela Osman Gazi Semt Konağını yaptık bir de Orhan Gaziyi yaptık o bölgeye, Başkan Bey ihtiyaç gördü yaptık yoksa oradan bir talep gelmedi aslında vatandaştan. Çünkü özellikle Kepez’de yaşayan vatandaş bu tür hizmetleri pek bilmiyordu alışkın değildi yani biraz da başkan Beyin ufkundan dolayı bu tür hizmetler verilmeye başladı. Özellikle mesela Kepez Park Varsak diyebiliriz. Böyle bir belediye bırak Kepezi Antalya’nın hiçbir yerinde yok mesela. Bu tür şeyleri Başkan Bey değerlendiriyor.”*

G11: *“Herkes canla başla çalışıyor. Özellikle şu pandemi döneminde hiç kimse evine gitmedi desek yeridir. Bu belediyenin en üst biriminden en al birimine kadar hepsi canla başla gece gündüz çalışıyorlar özveriyle bir şekilde, herkes evlerini ailelerini bıraktı Kepez’de. Olumlu bir bakış açısı var.”*

G12: *“Bize söyledikleri kesinlikle kim gelirse gelsin ona yardımcı olunacak hiçbir şekilde onu buradan olumsuz bir şekilde negatif bir cevapla göndermeyeceksiniz ona bir şekilde yardımcı olacağız. Amirlerimizden bunu görüyoruz. Bu anlamda kesinlikle olumlu.”*

G13: *“Şuan bildiğiniz gibi belediyeler genelde siyasi partilerden doğuyor siyasi partiler bir dahaki seçimi kazanmak için çok çalışmaları gerekiyor onun için temelde sosyal belediyeçilik sosyal hizmeti kullanmaları gerekiyor. Onun için şuan ki yöneticilerimiz de bunu elinden geldiğince kullanıyorlar. Herkese hizmet sunmaya çalışıyorlar ve sosyal belediyeçiliği ileri götürmek istiyorlar. Bunun için bir yarış içindeler hizmeti daha iyi nasıl sunabiliriz nasıl daha faydalı olur bunları düşünüyorlar. Bu anlamda olumlu bir bakış açıları var. İnsanlar sonuçta insanlara faydalı olmaya çalışsınız isteriz.”*

G14: *“Sosyal belediyeçiliğe karşı müdürlerimiz müdür yardımcılarımız çalışanlarımız hep olumlu çünkü hepimiz güler yüzlüüz elimizden bütün hani imkânları sağlamaya çalışıyoruz kendi ailemiz gibi karşımızdaki insanları hani kendimiz üzülerken kendimiz içimizden birisi olarak diniliyoruz. Samimiyetimiz gerçekten hani onlara karşı böyle kimseyi kırmıyoruz asla tabi ki yani hep olumlu hep yapıcı olmaya çalışıyoruz.”*

4.2.7.5.3 Süreç Desteği

Bölge halkının sıkıntılarının çözümü ve çözüm süreci, halkın güveni üzerinde oldukça etkili olmaktadır. Hizmet sunumunda bireylerin konuya yönelik bilgi desteği alabilmesi, konuya yönelik muhatap bulabilmesi bireylerde değerlilik duygusu artmaktadır. Süreç içerisinde belediye ve bölge halkının yakınlığının artmasını sağlaması açısından bu durum önemlidir. Görüşmeciler bu süreçlerin hepsinde başkanlarının yer aldığını halkla bizzat iletişime geçerek onlara gerekli desteği sürekli sunduğunu ifade etmektedirler. Başkan olarak sadece kendisinin değil çalışanların

da halkla olan diyaloglarına önem verildiği bu nedenle çalışanların iletişim eğitimi aldıkları görülmektedir.

G1: “Bir tane örnek verecek olursak Mazıdağı’nda kentsel dönüşüm uygulanacaktı başkanımız her mahallede en 2 3 tane toplantı yaparak halkı birebir bilgilendirdi, halkın korkularını endişelerini kaygılarını cevapladı ve netice olarak baktığınız zaman halk ikna oldu inandı ve kentsel dönüşüme onay verdi.”

G2: “Bizim en çok verim aldığımız uygulama hali hazırda Belediye Başkanımızın Hakan Tütüncünün sürekli halkına arasında olması. Sosyal mesafeyi koruyarak sürekli halkın içinde halkın sorunlarını dinliyor. Pandemi sürecinde birçok sorunu olan vatandaşımız var bunlarla birebir diyalog kurarak bunların problemlerini çözmek için elinden geleni sarf ediyor.”

G4: “Bizim sosyal işlerle ilgili vatandaşımıza yaklaşımımızda eksik kaldığımız noktalarda belediye başkanımız bu konuda bir şey tanımaz başkanımıza eksik kaldığımız bir nokta var dersek bu konuda destek olmasında hiçbir şüphemiz yok. Bizim her toplantımızda başkan tarafından bizzat söylenir. Bu süreçte bizim vatandaşa bina yaparak işte efendim araba sayısı arttırarak ya da başka bir şeyi arttırarak değil vatandaşa ne kadar dokunabilirsek onun bireysel ihtiyaçlarını ne kadar karşılayabilirsek, ne kadar yalnız olmadığını hissettirebilirsek üzerine kurulu bir dönem.”

G6: “Başkanımız yanlış uygulamayı her konuda genelge yayınlar. Genelge yayınlamak belediyelerde büyük bir şeydir. Yani her belediye başkanı bir konuda genelge yayınlamaz ama bizim belediye başkanımız elektrik kullanımıyla ilgili genelge yayınladı, vatandaşla iletişim konusunda genelge yayınladı hatta yetinmedi bu işte uzman kişileri vatandaşla birebir irtibat kuran personellere haftalarca süren eğitim seminerleri verdi.”

G9: “Müdürlerimiz olsun başkanımız olsun genelde sosyal yardımları çok önemsiyor kendisi. Hepsıyla tek tek ilgileniyor. Hepsinin ihtiyaçlarını evlerine giderek kendisi teslim ediyor.”

4.2.7.5.4 Ulaşılabilirlik

Görüşmecilerin birçoğu başkanları için süreç desteğinin bir parçası olan ulaşılabilirliği çok iyi sağladığını ifade etmektedirler. Görüşmecilerden bazıları başkanlarını başka belediye başkanlarıyla kıyaslayarak kendi başkanlarının halkla iç içe olduğunu vurguladıkları görülmektedir. Bunların yanı sıra halkın rahatlıkla başkana ulaşabildiğini ise kendilerinin başkana ulaşımalarıyla kıyaslayarak daha hızlı bir şekilde iletişime geçebildiklerini belirtmişlerdir. Diğer bir husus ise çok fazla ulaşılabilir olmanın bazı görüşmeciler tarafından hata olarak görüldüğü dikkat çekmektedir.

G1: “Başkanın liderliğinde özellikle başkan halkın her zaman içinde. Başkanın kendisi esnaf ziyaretleri ev ziyaretleri ondan sonra mahalle toplantıları bu tarz organizasyonlarda her zaman halkın içinde.”

G2: “Gerek birim sorumlumuz gerek birim müdürümüz gerekse ilgili başkan yardımcımız ve başkanımız bu konuda çok duyarlılar. Sosyal faaliyetler, sosyal yardımlaşma, sosyal hizmetler konusunda zaten sürekli başkanımız vatandaşlarımızla iç içe. Sosyal belediyecilik kavramını uyguluyor. Bu gerek başkanımızın halkla iç içe olduğu için, anında müdahale mekanizması oluyor ya kendisi ya yanındakiler.”

G4: “Örnek veriyorum bazı belediyelerde başkana ulaşmak ciddi anlamda sıkıntıdır. Bizde başkana herkes ulaşabilir. Herkes başkanla konuşabilir bizden daha hızlı konuşabilir. Bir bürokrattan daha hızlı bir şekilde başkan beye ulaşabilir. Açık çünkü her türlü mekanizması açık.”

G6: “Yani çok kolay ulaşabiliyor vatandaş şöyle söyleyeyim ben size Kepez Belediye Başkanın telefonu Kepezin yarısında vardır şahsi cep telefonu. Yani bu Türkiye şartlarında pek yapılabilecek bir şey değil hata olarak görüyorum ben onu. Başkan gittiği okullarda bile tahtaya numarasını yazar yazın der hepiniz kâğıt kalemle annenize babanıza verin bir şey istediğiniz zaman beni arayabilirsiniz der bizim başkan. Dediğim gibi kepezin nüfusu 600.000 yakındır 300.000’inin de numarası vardır Hakan Başkanın.”

G7: “Şuan Antalya’da bunu iddia ederim özellikle Hakan başkan kadar vatandaşın içinde olan bir belediye başkanı yoktur diye düşünüyorum.”

G11: “Pandemiden öncesi ve pandemiden sonrası var şimdi. Pandemiden önce çok daha güzel belediyecilik yapılabiliyordu çok daha rahat. Ev temizliklerine gidiliyordu, taziyelere gidilip dualarımızı okuyorduk, aileyle daha samimi bir şekilde baş sağlığı diliyorduk, bayramlarda çocuklar giydiriliyordu, teravihler kılınıyordu, hep beraber başkanımızın kendisi de teravih namazını kıldırıldığı camiler vardı.”

G14: “Sadece biz değil başkanımız da aynı şekilde tüm halka kapısı açık ulaşabiliyor herkes derdini anlatabiliyor talep edebiliyor.”

4.2.7.5.4 İnsan Öncelikli Olması

Yöneticilerinin sosyal belediyeciliğe olan olumlu bakış açılarının bir çıktısı olan insan odaklılığın görüşmeciler tarafından gerek yaptıkları uygulamalar gerekse çalışanların halka yaklaşımlarında etkili olduğu ifadelerine de yansımaktadır. Ayrıca görüşmeciler, nüfusun ve dezavantajlı bireylerin yoğun olduğu bir bölgede hizmetlerin etkin ve hızlı olmasının başkanları sayesinde olduğunu da belirtmektedirler. Diğer yandan bazı ifadelerde ise görüşmecilerin kendilerini sına ma tahtası olarak görmesi çalışanların bölge insanına karşı kendilerini ezilmiş hissettiğ in bir göstergesi olarak nitelenebilmektedir.

G4: “İlimizin sağlık merkezlerine tıp fakültesine tedavi amacıyla gelen süreklilik arz eden hastalığı olan büyük sıkıntılar yaşayan ailelerin hasta yakınlarının konakladığı bir konuk evidir. Sabah akşam yemek kahvaltı dâhil oda fiyatı her şeyi 20 liradır kişi başı. Yani sudan ucuz desek sudan ucuz hakikaten lafla değil sözle hakikaten sudan daha ucuz. Ve 5 yıldızlı otel ayarında çok süper temiz lüks odaları olan ve insana değer verdiğ ini gösteren bir ortam vardır. Burayı sosyal belediyecilik anlayışımızı pekiştirmek amacıyla yaptık. Başkanımızın sırf hayır dualarını bizlerden esirgemesinler yeter dediğ i bir kurumdur burası.

Herhangi bir siyasi beklenti içinde değiliz çünkü oraya gelen insanların hiçbirisi bizim seçmenimiz değil, hiçbirisi belediyemize seçmen gözüyle bakan size oy verdikleri insanlar değil.”

G6: *“Yani vatandaş haklı çıkarmaya çalışıyoruz vatandaş bize hani yüzümüze tükürse bile bir de bu tarafa tükür diyecek konumdayız yani açık ifade edebilirim bunu. Bu konuda da bayağı bir sinama tahtası gibi bir şeyiz yani.”*

G7: *“Burada birinci belirleyicimiz vizyonerimiz başkanımız Hakan Tütüncü ama sosyal belediyecilik anlamında da özellikle dezavantajlı gruplara öncelik tanınması her zaman şarttır zaten bu hem Kepez açısından nüfusun kalabalık olması sosyoekonomik yapısının da haliyle düşük olması diğer ilçelere göre burada bu tip vatandaşlarımıza dezavantajlı gruplara öncelik tanınmasına sebep oluyor.”*

G9: *“Onların bakış açısı vatandaşa yardımlarının daha hızlı bir şekilde gideceği konusunda yöneticilerimiz çok hızlı ve olumlu çalışmaktadır.”*

G13: *“Bunun için bir yarış içindeler hizmeti daha iyi nasıl sunabiliriz nasıl daha faydalı olur bunları düşünüyorlar. Bu anlamda olumlu bir bakış açıları var. İnsanlar sonuçta insanlara faydalı olmaya çalışırsınız isteriz. Siyasi faydadan önce insani fayda gelir bence ilk önce insani fayda.”*

4.2.7.5.6 Donanımlı Olma

Görüşmecilerden bazıları başkanlarının donanımlı olduğunu kendini geliştirmiş bir birey olduğunu sanat ve edebiyatla iç içe olduğunu belirtmektedirler.

G5: *“Bu konuda mütevazı olamayacağım. Çokta şanslıyız hem bu bölgenin vatandaşı olarak çok başarılı dinamik bir başkanımız var. Çalışkan gecesi gündüzü olmayan, derdi davası hep Kepez olan bir belediye başkanımız var.”*

G6: *“Şiiri sever hani ezberinde binden fazla şiir var adamın, okumadığı da kitap yok. Yani o Cemil Meriç’te 200.000 kitap var. Geçen hafta sonu Pazar günü çalışıyoruz orada kütüphane çalışmaları var. Ben dedi sunum yapacağım ona bekle dedi geliyorum dedi geldi işte Başkan yardımcılar, müdürler var oturuyoruz kitap okumaktan konu açıldı şöyle bir baktı kütüphaneye, ben bu kitapların %25’ini okudum dedi. O kadar çok çeşit kitap var ki orda.”*

4.2.7.5.7 Vizyoner Olma

Sosyal belediyecilik anlayışı içinde hizmet sunulan bölgenin kalkınması, sosyal yaşam alanlarının oluşturulması, sosyal bir sistemin işleyebilmesi, geleceğe yönelik yapılacak planların ne kadar iyi yapıldığıyla doğru orantılıdır. Bu doğrultuda belediye başkanlarının vizyonu bölgenin gelişimi açısından önem arz etmektedir. Görüşmecilerden bazıları başkanlarının vizyoner olmasından dolayı Kepez halkının birçok yeni uygulamayla tanıştığını ifade etmektedirler. Ayrıca kurumlarında olabilecek bazı eksikliklerin yöneticilerinin vizyonu sayesinde giderilebildiğini ifadelerinde belirtmektedirler.

G1: “Belediyenin birebir yani birinci görevi olmayan işte sağlık hizmetleri eğitim hizmetleri ve vatandaşa yardım muhtaç olanlara yardım, benzeri hizmetlere baktığımız zaman kültürel hizmetler bunlar belediyeçiliğin birinci hizmetleri değil ikincil yani sosyal anlamda yapmasa da olacak dediğimiz hizmetlerdir. Biz bunları da çok iyi yaptığımızı düşünüyorum. Sayın başkanımızın talimatları yol göstericiliği, vizyonerliği doğrultusunda en iyi şekilde yaptığımızı düşünüyorum.”

G6: “Mesela Başkan Beyin akla hayale gelmeyecek bir hayal dünyası var. Hayal dünyasını da gerçeğe çevirme huyu var. Mesela diyor ki bizim Kepez’in bilmiyorum bahsetmem doğru olur mu olmaz mı mesela geçen en son toplantıda dedi ki bizim çocuklarımız dedi tezek görsün dedi kokusunu duysun, hayvanlara dokunsun, kuzularını kucasına alsın sevsin dedi ne yapalım hayvan hastanesi yapacağız Santral taraflarında bir yerde. Talimat verdi onun etrafına dedi geniş bir alan yapın çiftlik kurun dedi, o çiftlikte her hayvandan olsun, çocuklar gitsin o hayvana dokunsun televizyonda izlemesin, o tezek kokusunu da duysun, kuzunun yumuşaklığını da hissetsin.”

G7: “Birimlerin başına oturan insanların inisiyatifleri, başkan beyin olaya bakış açısı vizyonerliği bu anlamda ciddi bir profesyonel uzmanlığı göz ardı ettiriyor diye düşünüyorum.”

G10: “Mesela tabi örnek veriyorum mesela Osman Gazi Semt Konağını yaptık bir de Orhan Gaziyi yaptık o bölgeye, Başkan Bey ihtiyaç gördü yaptık yoksa oradan bir talep gelmedi aslında vatandaştan. Çünkü özellikle kepezde yaşayan vatandaş bu tür hizmetleri pek bilmiyordu alışkın değildi yani biraz da Başkan Beyin ufkundan dolayı bu tür hizmetler verilmeye başladı. Özellikle mesela Kepez Park Varsak diyebiliriz. Böyle bir belediye bırak Kepezi Antalya’nın hiçbir yerinde yok mesela. Bu tür şeyleri Başkan Bey değerlendiriyor.”

4.2.7.5.8 Çözüm Odaklı

Görüşmecilerden bazıları çalıştıkları kurumda taleplerin çözüme ulaştırılmasında yöneticilerinin tutumunun etkili olduğunu belirtmektedir. Kendilerini çözüm odaklı olarak gören görüşmeciler aynı zamanda bunun başkanlarının çözüm odaklı olmasından kaynaklandığını ifade etmektedir.

G10: “Mesela örnek veriyorum ihtiyaç sahibi ailelere İnsan Hak ve Hürriyetleri İnsani Yardım Vakfı’nın (İHH) bir özellikle Suriye bölgesinde bir ara yenecek ekmek bile bulunamıyordu sadece un istiyorlardı. Un çalışması yapılmıştı. Belediye başkanı sağ olsun kepez bölgesinde ikamet eden bütün fırıncıları belediyeye davet etti buradaki İHH yetkilileri bilgilendirme yaptı herkes gönlünden ne koparsa 5-10-20-30-50 çuval buradan 3-4 tır belediye aracılığıyla şeye gönderildi.”

G12: “Bize söyledikleri kesinlikle kim gelirse gelsin ona yardımcı olunacak hiçbir şekilde onu buradan olumsuz bir şekilde negatif bir cevapla göndermeyeceksiniz ona bir şekilde yardımcı olacağız. Amirlerimizden bunu görüyoruz. Bu anlamda kesinlikle olumlu.”

4.2.7.6 Özveriliyiz

Görüşmecilerin birçoğu kendilerini bölge halkının ihtiyaçlarını karşılamak için bölgenin sorunlarını çözmek amacıyla fedakârlıkta bulunduklarını ve bu işin ancak bu şekilde olabileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca kendi kişisel çıkarlarını bırakarak özellikle Pandemi dönemi içerisinde halkın zor dönemde yanında olduklarını ifade etmişlerdir. Kendi kişiliklerinin yanı sıra özverili olması örgüt kültürü olarak da benimsendikleri böylelikle kişisel olarak olumsuz bir tepki verebilecekleri durumlara bir çalışan olarak olumlu yaklaşabildikleri de ifadelerinde geçmektedir.

G4: “Belediyecilik gönül işi, belediyede mesai saati yok. Ben ilk belediyeye geçerken bana ilk sordukları mesai kavramın var mıdır hocam dediler. Mesai kavramı olan bir kurum değil. Özellikle üst yönetimin bürokrat kısmın şey yapma şansı yok, işte benim mesai saatim bitti, mesai saatim başladı, akşam bu saatte olur mu demek gibi bir lüksü yok çünkü vatandaşın ihtiyacının saati yok. Adam gecenin saat 2sinde sokakta kalmış kimi arayacak, sosyal işlerin başındaki müdürü aramayacaksa, ona ulaşamayacaksa, ya da o birimden bir destek alamayacaksa o adama kırk yılda bir defa lazım olmuş o anda eğer burada bulamayacaksa sizin bu kurumda müdür olmanız amir olmanızın bir anlamı hiçbir önemi yok.”

G5: “Birebir herkes gönüllülük esasi kaydıyla gece gündüz demeden ekipler kuruldu. Cumartesi Pazar gözetmeksizin vatandaşımıza hizmet ettik.”

G6: “Yani onlar bizden ne bekliyorsa biz onu veriyoruz vatandaşa yoksa ben aslına bakarsan yani kişisel olarak söylüyorum ben Yozgatlıyım. Ben çok kibar biri değilim çok agresif biriyim hemen sinirlenebilen bir adamım ama şurada vatandaş bana belediyeye geçiriyor başkana geçiriyor ona geçiriyor müdüre geçiriyor ben onu aynen şu bir saattir sizinle konuştuğum ses tonuyla konuşuyorum. Aynı şekilde onu tatmin ediyorum ona cevap veriyorum ve onun sorununu gideriyorum.”

G11: “Herkes canla başla çalışıyor. Özellikle şu pandemi döneminde hiç kimse evine gitmedi desek yeridir. Bu belediyenin en üst biriminden en al birimine kadar hepsi canla başla gece gündüz çalışıyorlar özverili bir şekilde, herkes evlerini ailelerini bıraktı Kepez’de.”

G12: “Özellikle pandemi döneminde vatandaşın ihtiyaçlarını karşılayabilmek için gece gündüz hafta sonu ayırt etmeden çalıştık Kepez Belediyesi olarak tüm çalışanlarla birlikte.”

G13: “Temel amacımız vatandaşlarımız dediğim gibi hani bu süreç toplumsal bir fedakârlıkla geçirilecek bir süreç biz de vatandaşlarımıza hizmeti sunuyoruz elimizden geldiğince onların yararı için elimizden geleni yapıyoruz.”

G14: “Gıdaları zamanında yetiştirebilmek için mesai yaptık. Pandemi döneminde özellikle insanların tam ihtiyacı olan bir dönemde olduğu için her zaman 7/24 telefonlara aksatmadan bakmaya çalıştık taleplere karşılık vermeye çalıştık. Aynı zamanda merkezi binamız olarak her zaman telefonlara baktık. Personeller sürekli aktif olarak çalıştı bu dönemde.”

4.2.7.7 Ulaşılabiliriz

Görüşmeciler başkanlarıyla birlikte kurumun da ulaşılabilir olduğunu belirtmişlerdir. Buna göre halkın talep ve şikâyetlerini iletebilecekleri Beyaz Masa, Kepez İletişim Merkezi, sosyal medya hesapları gibi birçok kanal bulunmaktadır. Bu sayede insanlar ihtiyaç duymaları halinde hangi saatte olursa olsun belediyeyle iletişime geçebilmekte ve talep ve şikâyetlerini iletip süreç hakkında bilgi alabilmektedirler. Bunun yanı sıra örgüt kültürünün oluşumunda ve şekillenmesinde yöneticilerin önemi, belediye ve belediye başkanının benzer özellikleriyle görülmektedir.

G1: “Belediyemizde öncelikle Beyaz Masa adı altında halkla ilişkiler birimimizin sunduğu hizmet var. Vatandaşların gerek buraya gelerek gerekse telefonla talepleri alınmakta. Bu talepleri de hangi birim çözecekse de belediye içerisinde ya da eğer talep belediyenin çözeceği bir şey değilse, hangi kurumlar aracılığı ile yapılacağı noktasında arkadaşlarımız gerekli bilgilendirmeyi yapmakta. Ayrıca belediyemizin WhatsApp hattı var. Bu WhatsApp hattında çalışan arkadaşlarımız vardiya usulü gece ve gündüz olmak üzere çalışmaktalar. Yine aynı şekilde gelen talepleri ilgili birimlere yönlendirmekte. Eğer yapılan müracaatlar belediyenin dışında bir kurumu ilgilendiriyorsa da o kuruma, bu talepler iletilmekte ve çözüm noktasında takibi yapılmakta.”

G2: “Sosyal medya anlamında Kepez İletişim Merkezi, Whatsapp iletişim merkezi yine instagram hesapları, facebook hesapları, twitter hesapları birçok hesaptan vatandaşa çeşitli bilgiler verilebiliyor. Vatandaş buralardan bize sorular sorabiliyor, buralardan cevap alabiliyor. Alamadığı konularda belediyemize davet edilip buradaki ilgili birimle görüşmeler yapılabiliyor. Dediğim gibi, Beyaz Masa, Whatsapp İletişim Merkezi, Kepez İletişim Merkezi, instagram, facebook hesapları birçok hesaptan iletişime geçebiliyorlar sosyal medya hesaplarından.”

G4: “Whatsapp İletişim Merkezimiz var Kepez İletişim Merkezi. Bu merkezimiz, vatandaşa 7-24 her an her dakika hizmet vermekte. Hatta bizim bu konuyla ilgili bir iddiamız var. 2 dakika içerisinde dönüş yapmamızla ilgili. Vatandaşımız gecenin 2sinde bile olsa aradığı anda 2 dakika içerisinde kendisine talebi isteği şikâyeti ne varsa çözüm noktasında hemen geri dönüş yapılıyor. Bu vatandaşlarımızı ciddi anlamda rahatlatmış. Bu durum Beyaz Masaya olan talep ya da diğer birimlere olan talebi azalttı. Çünkü vatandaş haftanın 7 günü 24 saat istediği zaman belediyemizle ilgili olsun olmasın herhangi bir konuda talep şikâyet neyi varsa 2 dakika içinde kendisine geri dönüş yapılıyor.”

G7: “İletişim hattımız var. Zaten vatandaş sorunları oraya bildirdiğinde otomatik olarak bizim birimlerimize de bizle ilgili talepler düşüyor. Bizde vatandaşla birebir irtibata geçerek ondan sonra onlardan tekrar şeylerini alıyoruz bilgilerini alıyoruz, taleplerini alıyoruz, ihtiyaçlarını alıyoruz ve değerlendirip yerine getirmeye çalışıyoruz.”

4.2.7.8 Sosyal Bir Belediyeyiz

Görüşmecilerin kendi kurumlarının sosyal belediyeçilik anlayışı çerçevesinde değerlendirirken 1 ile 10 arası bir puanlama yapmaları istenmiştir. Görüşmeciler sadece 8,9 ve 10 puanlarını kullanmışlardır. Puanlamanın yanı sıra nedenlerini de görüşmeciler belirtmişlerdir. Buna göre görüşmeciler kendilerini sosyal bir belediye olarak görmekte ve bu konuda iyi oldukları kanaatinde oldukları ifade etmektedirler.

G3: “Kepez belediyesi biraz önce de söylediğim gibi bu sosyal belediyede sosyal özellikle yardımlaşma kısmında öncü belediyelerden birisi. Yani gayet olumlu yaklaşımları var çünkü öncü bir belediye olmazdı diye düşünüyorum. Örnek teşkil etmezdi. 8 Puan diyebilirim.”

G8: “Öncelikle insan odaklı bir çalışma yürütüyoruz. Zaten slogan bu insan odaklı belediyeçilik gönül belediyeçiliği. 8 puan.”

G10: “Ben belediyemizin sosyal bir belediye olduğunu düşünüyorum. 10 üzerinden 8 derim.”

G11: “Yaptığımız hizmetler hep halkın yararına olan hizmetler bu açıdan iyi bir sosyal belediye olduğumuz kanaatindeyim. 8 puan veririm.”

G13: “10 üzerinden 8 puan veririm. Sosyal bir belediye olduğumuzu düşünüyorum.”

G1: “Kepez belediyesi sosyal belediyeçiliğe karşı son derece olumlu. İnsan her şeyden önce geliyor insana hizmet bölge insanının yaşamını kolaylaştırma, şehirleşmeyi yine o şekilde yapma. Diğer nokta da işte kültürel anlamda da etkinliklerimiz hep insanlara yönelik etkinlikler iş ve yaşamla alakalı tüm etkinliklerde insanı ön plana alan etkinlikler. 9 puan.”

G2: “Gerek birim sorumlumuz gerek birim müdürümüz gerekse ilgili başkan yardımcımız ve başkanımız bu konuda çok duyarlılar. Sosyal faaliyetler, sosyal yardımlaşma, sosyal hizmetler konusunda zaten sürekli başkanımız vatandaşlarımızla iç içe. Bütün ihtiyaçlarını karşılama yönünde, taleplerini karşılama yönünde elinden gelen her türlü hizmeti vermeye çalışıyor. Bu anlamda sosyal bir belediye olduğumuzu düşünüyorum. 9 puan.”

G4: “Bu süreçte bizim vatandaşa bina yaparak işte efendim araba sayısı arttırarak ya da başka bir şeyi arttırarak değil vatandaşa ne kadar dokunabilirsek onun bireysel ihtiyaçlarını ne kadar karşılayabilirsek, ne kadar yalnız olmadığını hissettirebilirsek üzerine kurulu bir dönem olduğu için. Biz hakikaten bu anlamda belediyenin bütün birimleri zabıtasından fen işlerine kadar ya da işte basından kültürüne kadar çalışan bütün birimler baştan sona bu sözü kendilerine düstur edindiler. Dolayısıyla da bu sözle gittikleri için vatandaşa dokunmayla ilgili gittikleri için vatandaşın afaki bir talebi olmadığı sürece belediyemizde talepleri karşılık bulacaktır. 9 puan.”

G6: “Çok fazla sosyaliz yani daha ne kadar anlatabilirim bilmiyorum yani. Vatandaşın arada engel ve zaman kaybı olmadan hizmeti ve personelle temas etmesidir sosyal belediyeçilik. 9 puan.”

G7: “Dediğim gibi biz bir sosyal belediyeçilik yapıyoruz. Yani bunda hiç şüphem yok. .Yaptığımız bütün faaliyetler vatandaşa yönelik işte kadınlara yönelik. Toplumun her kesimine inebiliyorsa ve her kesimine de eşit bir şekilde bir takım faaliyetlerimizi götürebiliyorsa ve ulaştırabiliyorsa biz sosyal belediyeciyizdir

SONUÇ

İnsanlık tarihi boyunca birçok sosyal, ekonomik ve yönetsel sistemler oluşturulmuş ve bu sistemler ya sürece uyum sağlayamaması sebebiyle çökmüş ya da günün koşullarına göre kendi yapısında değişimlere uğramıştır. Yaşanan gelişmelerle dünya şartları insan topluluklarının ihtiyaçlarını da etkilemiştir. Birbiriyle olan etkileşimlerinin sonucu toplumlar değişimler yaşadıkça ortaya yeni sosyal sorunlar da çıkmıştır. Sosyal sorunlar toplumda yaşanabilecek çatışmalar açısından, ülkelerin varlığına karşı bir tehdit oluşturmuştur. Bu durum ise devletlerin varlıklarını sürdürebilmeleri için ortaya çıkan sosyal problemlere müdahale etmelerini zorunlu kılmıştır. Devletler sosyal sorunlara karşı müdahalelerle, aksaklıkları sosyal politikalar oluşturarak gidermeye çalışmışlardır. Yaşanan bu gelişmeler, sosyal devlet anlayışının ortaya çıkmasında en büyük etken olmuştur. Bu durum aynı zamanda devleti, sosyal politikanın sağlanması anlamında en etkin aktör konumuna getirmiştir. Çünkü devletin temel amacı ve sorumluluğu, vatandaşlarını her türlü tehlikelere karşı korumak ve toplumsal bütünlüğü ve huzuru sağlamaktır.

Tarihsel süreç içerisinde bu gelişmelerin en önemlisi konumuzun dayandığı temel itibarıyla Sanayi Devrimidir. Sanayi Devrimiyle başlayan gelişmeler açlık ve sömürü gibi bir takım toplumsal sorunları da meydana getirmiştir. Bu sorunlardan dolayı sınıf çatışmaları yaşanmış ve bu durum devletin varlığı için tehdit oluşturmuştur. Devletler, mevcudiyetini korumak amacıyla şiddetli sınıf çatışmalarının önlenmesine yönelik uygulamalar gerçekleştirmişlerdir. Bu durum devletlerin sosyal politikalar üretmesiyle sonuçlanmıştır. Bu çerçevede sosyal politikanın ortaya çıkış amacı sınıf çatışmalarının önlenmesine yönelik olmuştur. Devletlerin sosyal sorunlara müdahalesi sürekli olarak gelişim göstermiştir. Yaşanan gelişmelerle ve sosyal hakların genişlemesiyle sosyal politikanın odak noktası genişlemiş ve yaşlı, yoksul, kimsesiz, işsiz, engelli insanların oluşturduğu geniş bir toplum kesimini kapsamıştır. Devlet, bu sosyal politikalarla dezavantajlı gruplara öncelik tanıyarak sosyal adaleti sağlamayı amaç edinmiştir. Bu durum devleti, refah devleti ya da sosyal devlet olarak nitelendirmiştir.

Sosyal politikanın odağı itibarıyla ele aldığı temel konulardan biri yoksulluktur. Zira yoksulluk insanlık tarihinde sürekli var olan bir sorundur. Hukuksal anlamda yoksulluğun temeli 16. Yüzyıl Yoksulluk Yasalarına dayanmaktadır. Bu anlamda Yoksulluk Yasaları, yoksullara

yönelik uygulamalarla sosyal politikanın temelini oluşturmuştur. Yoksulluk, daha öncesinde üretim yokluğuyla bağlantılı bir sorun olarak yer alırken, Sanayi Devrimi sonrası yaşanan üretim artışı ve zenginleşmeye rağmen daha çok yaygınlaşmış bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Değişen durum ise yoksulluğun üretim yokluğundan yaşanan bir sorundan paylaşım sorunundan kaynaklanan bir soruna dönüşmesi şeklinde olmuştur. Yoksulluk tanımı ve yoksulluğa neden olan faktörler süreç içinde toplumdan topluma yaş, eğitim düzeyi, gelir düzeyi gibi çeşitli farklılıklar göstermiştir. Bu anlamda yoksulluk, çok boyutlu ve dinamik bir yapı içermektedir. Bu durum ise yoksullukla mücadelede farklı sosyal politikaların oluşmasına sebep olmuştur.

Yoksulluk ile mücadele, dilenciliğin ortadan kaldırılmasına yönelik bir müdahale olarak başlamıştır ve yoksulluğun önlenmesine karşı pasif politikalar üretilmiştir. Yoksulluk yerel bir sorun olarak görülmüş, bu anlamda çözüm de yerel bir nitelik göstermiş ve yerel yönetim, aile ilişkileri ve dini topluluklar yoksulluğun önlenmesinde etkin olan birimler olmuştur. Bu durum 19. Yüzyıla kadar bu şekilde devam etmiştir. 19. Yüzyıl sonrasında sanayileşmeyle birlikte refah seviyesini artırmış olan modern ulus devletler de, sosyal politika kapsamında yapılan yardımlar merkezi birimler tarafından gerçekleştirilmeye başlanmıştır. 1970'lere kadar bu durum iyiden iyiye tüm gelişmiş ülkelere yayılmıştır.

1970 sonrası küreselleşmenin baş göstermesiyle önemli ve köklü değişimler yaşanmıştır. Bu döneme kadar devletçi bir yapı hâkimken küreselleşmeyle birlikte ulus devlet, nitelik değiştirerek yönetimde yerelleşmenin etkin olduğu bir yapıya dönüşmüştür. Küreselleşmeyle, liberalleşme hâkim olmuş ve merkezi hükümetler zayıflamış aynı zamanda yerel yönetimler kentlerde ciddi bir aktör olarak yer almıştır. Böylece anakentlerde yerel anlamdaki tüm hizmetleri sunan ana birimler yerel birimler olmuştur.

Gelişmiş ülkelerde bu yetki göçertmesi 1970'li yıllarda başlamıştır. Türkiye'de ise yetki kısmen 1980'li yıllar itibariyle yerel yönetimlere devredilmeye başlamıştır. Bu süreçte Büyükşehir Belediyelerinin gücü önemli ölçüde artırılmıştır. 1990'lar itibariyle sosyal devlet anlayışı yerini yerel yönetimlere devredilmiş olan sosyal belediyecilik uygulamalarına bırakmıştır. Yani her ne kadar sosyal politika uygulamaları, özellikle Sanayi Devrimiyle beraber ortaya çıkmış, diğer kavramlara göre geçmişi olan bir kavram olsa da sosyal belediyecilik kavramı özellikle sosyal politika bağlamında yeni bir kavramdır. Bu anlamda belediyeler, kavramın gelişmesiyle hizmet çeşitliliği ve sunumunda gelişmeler kaydederek faaliyet alanlarını artırmaktadırlar. Bu gelişmeler yaşanırken belediyelerin sosyal belediyecilik anlayışına sahip olmaları açısından yerel halkın yönetime katılımı, sorunlarının yerinde tespit edilip etkin

çözümler üretilmesi diğer anlamda çözüm odaklı bir belediye olması önem arz etmektedir. Bununla birlikte belediyeler, sosyal belediyecilik anlayışına sahip olsalar da pratikte bu anlayışın uygulamalara yansıtılması açısından bir takım zorluklar bulunmaktadır. Finansman, borçlanma ve mali disiplin sorunu, veri yetersizliği, hizmetlerin sunumunda standart yokluğu, uzman personel yetersizliği, belediyeler ile merkezi yönetim birimleri arasında eşgüdüm eksikliği, sosyal belediyecilik konusunda kavram karmaşası, katılım ve yönetim yetersizliği, sürdürülebilir ve kurumsal olamama sorunları, etkin bir hizmet sunumunun önünde ki en büyük engellerdir.

Bu çalışmanın yapılma amacı da artık günümüzde etkin bir sosyal politika aracı olarak karşımıza çıkan ancak kesin ve net bir tanımı ve sınırlılığı olmayan sosyal belediyecilik kavramına yönelik olarak politika uygulayıcısı olan sosyal belediyecilik uygulamalarında görevli belediye personelinin kavram algısını ortaya koyarak literatüre katkı sunmaktır.

Çalışma kapsamında Antalya'nın sosyoekonomik bakımdan yoksul kesimin yoğunlukla yaşadığı Antalya Kepez Belediyesi'nin sosyal belediyecilik çerçevesinde gerçekleştirdiği başlıca çalışmalar ve dezavantajlı konumda olan bireylere yönelik gerçekleştirdiği sosyal yardımlar ve sosyal belediyecilik uygulamaları ile ilgili bölümlerde çalışan Kepez Belediyesi çalışanlarıyla yapılan nitel çalışmada yarı yapılandırılmış görüşmeler ile elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

Araştırma verileri 2021 yılı Temmuz ayında Antalya Kepez Belediyesi'nde sosyal belediyecilik faaliyetleri kapsamındaki birimlerde görevli olan çalışanlarla yapılan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verilen cevaplardan elde edilen verilerden oluşmaktadır. Nitel analiz yöntemi çalışmada kullanılmış olup kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu için öncelikle literatür çalışması yapılarak çalışma soruları belirlenmiş, uzman görüşü alındıktan sonra düzenlemeler yapılmış ve yapılan pilot çalışma sonrasında son hali verilmiştir. Çalışmaya katılmayı kabul eden personelin uygun oldukları saatlerde kendi talepleri doğrultusunda ofislerinde görüşmeler etik kurallar dikkate alınarak yapılmıştır. Toplanan görüşme cevapları yazıya dökülerek doküman haline getirilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması araştırması yapılmıştır. Araştırma kapsamında veriler, nitel araştırma veri toplama tekniği olan görüşme yöntemiyle elde edilmiştir. Görüşme öncesinde kişilerden ses kaydı için izin istenmiştir. Nitel araştırma verileri; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi ve bulguların tanımlanması ve yorumlanması olmak üzere dört aşamada analiz edilmektedir. Bu çalışmada verilerin analizinde nitel veri analiz yazılımı MAXQDA 2020 programı kullanılarak, tematik, betimsel ve içerik analizi yapılmıştır.

Çalışmada betimsel analiz çerçevesi oluşturularak kodlar belirlenmiş, kavramlar ana ve alt temalara ayrılmış ve bunlar arasında ilişkiler kurularak temalar düzenlenmiş elde edilen çıktılar yorumlanmıştır.

Mülakatlardan elde edilen verilerin MAXQDA paket programı kullanılarak analiz edilmesi sonucunda, Kepez Belediyesi'nde sosyal belediyecilik uygulama alanında çalışan personelin sosyal belediyecilik algısına yönelik 5 ana tema belirlenmiştir. Belirlenen temalar; sosyal belediyecilik kavram algısı, sosyal belediyeciliğe ilişkin uygulamalar, sosyal belediyecilik sorunları, pandeminin sosyal belediyeciliğe etkisi ve sosyal belediyecilik öz değerlendirmesidir.

Sosyal belediyecilik uygulamalarında görevli belediye personelinin sosyal belediyecilik kavramını nasıl algılandığına yönelik elde edilen sonuçlar değerlendirilerek bir takım çıkarımlarda bulunulmuştur. Buna göre Kepez Belediyesi personeli, sosyal belediyecilik kavramını, çalıştıkları birimler üzerinden algıladıkları görülmektedir. Ayrıca kavrama yönelik çeşitli bakış açılarının olmasıyla birlikte kavramın, çoğunlukla sosyal yardımlar üzerinden anlaşıldığı görülmüştür.

Sosyal belediyecilik kavramının bir boyutu da sosyal belediyecilik uygulamalarının kimin görevi olarak görülmesidir. Kepez Belediyesi çalışanlarıyla gerçekleştirilen görüşmelerde, sosyal politika uygulamalarını merkezi yönetimin görevi mi yoksa sosyal devletin yerele yansıyan uygulamaları mıdır sorusuna cevaben bu konuyla ilgili çalışanların çoğunlukla sosyal devletin yerele yansıyan uygulamaları olarak görülmesi gerektiği görüşünü benimsediği görülmüştür. Bu bakış açısı sayesinde yerel yönetimlerin merkezi yönetimle kıyaslaması yapılmış ve kıyaslama sonucunda yerel yönetimlerin halka daha yakın olduklarını, böylece hizmet sunumlarını daha etkin ve sağlıklı bir şekilde gerçekleştirebildiklerini ifade etmişlerdir.

Diğer bir ana tema ise sosyal belediyecilik sorunları başlığında ele alınmıştır. Sosyal belediyecilik sorunları başlığı altında ilçe sorunlarına da yer verilmiştir. Kepez Belediyesi ilçe sorunlarını incelediğimizde görüşmecilerin çoğunluğu, Antalya'nın yoğun göç alan bir şehir olduğunu ifade ederek bu durağın ilk noktasının Kepez İlçesi olduğunu bu nedenle de bu ilçeye yoğun göç olduğunu belirtmişlerdir. Yaşanan yoğun göçlerin, bölgeyi yoksullaştırdığını ve geri kalan ilçe problemlerinin, temel kaynağının yapılan yoğun göçler olduğu anlaşılmaktadır. Bakıldığı zaman yaşanan yoğun göçlerin şehir kültürünün oluşmasının önüne geçtiği, göçen bireylerin çoğunlukla işsiz olarak geldiklerini ve iş bulma sürecinde zorlukların yaşanmasıyla birlikte aile içi şiddetin ve beraberinde suçun geldiği ve bunun gibi domino etkisine sahip problemlerin oluşmasında etkili faktörlerden biri olduğu görülmüştür. Kepez ilçe sorunları

arasında en büyük problemin, yaşanan yoğun göçler olduğu görülmekle birlikte geri kalan problemler; dezavantajlı grupların yoğun olduğu bir gecekondu bölgesi olması, kadına şiddet, suç ve madde bağımlılığı oranlarının yüksek olması, büyük bir ilçe olması, bölge halkının bilinçli olmaması şeklinde sıralanabilir.

Kepez Belediyesi sosyal belediyecilik problemleri ana teması altında incelenen bir alt tema ise personelin yaşadığı zorluklardır. Kepez Belediyesi personelinin yaşadığı zorluklar, işe yönelik yaşanan sorunlar ve bireysel yaşama yönelik (iş tatmini, gelir tatmini vb.) yaşanan sorunlar olarak iki ayrı başlık halinde sunulmuştur. İlk olarak, Kepez Belediyesi ayni yardımlara talebin, çok yoğun olduğu bir belediye olduğu ve bu yoğun talepleri karşılamada personelin zorlandığı, aynı zamanda sunulan ayni yardımların sürekli artmasının da bir problem olduğu görülmektedir. İkinci olarak, Kepez Belediyesi'nin sunmuş olduğu ayni yardımların, bu yardımlardan yararlanan insanlar tarafından suiistimal edilmesi, bu nedenle asıl ihtiyaç sahiplerine ulaşmada personelin problem yaşaması söz konusudur. Eğitim seviyesinin artırılarak toplum bilincinin oluşturulması, yaşanılacak suiistimalin önüne geçebilmek adına önemli bir rol oynamaktadır. Yaşanan diğer problemler ise; belediyenin görev yetkisi dışında gerçekleşen talepler, vatandaş memnuniyetsizliği, tehdit edilme ve araç yetersizliği olarak sıralanabilmektedir.

Bireysel yaşama yönelik sorunlar, personelin maaş tatmininin olup olmadığını tespit etmeye yönelik bilgilerin incelendiği ikinci başlıktır. Yapılan görüşmelerden elde edilen bilgiler doğrultusunda görüşmecilerin maaşlarının tatmin edici olduğu görülmektedir. Bu çerçevede görüşmecilerin işleri ile alakalı olarak bireysel yaşama yönelik bir sorun yaşamadığı söylenebilmektedir.

Görüşmecilere göre, uzman personelin yeterli düzeyde bulunması konusu incelendiğinde, görüşmecilerin yarısı uzman kadronun yeterli olduğunu iddia ederken, görüşmecilerin diğer yarısı ise yeterli uzman personelin bulunmadığını iddia etmektedir. Özellikle dezavantajlı bireylerin sosyal yardım hizmeti alabilmesi için ve ayni yardımlar sürecinin daha sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için yeterli sosyal hizmet uzmanının bulundurulması gereklidir. Bu anlamda Kepez Belediyesi, kadrosunda bulunan uzman personelin yeterliliğini ölçmeli ve elde edilecek sonuca göre hareket etmelidir.

Kepez Belediyesi'nin, kadrosunda bulunan personelin niteliklerinin geliştirilmesi için, hizmet içi eğitimler verdiği görüşmelerden elde edilen bilgiler doğrultusunda belirlenmiştir. Hizmet içi eğitimler personelin, hizmet sunumuyla ilgili bilgilerini güncel tutulmakta, eksik

görülen yerler tamamlanmaktadır. Bu çerçevede Kepez Belediyesi'nin personellerinin niteliklerinin gelişmesine yönelik çalışmalarının olması olumlu bir çıktıdır.

Kepez Belediyesi'nin, sivil toplum kuruluşları, merkezi yönetim birimleri, hemşehri dernekleri gibi çeşitli dernek ve kuruluşlarla ortak projeler yürüttüğü görüşmecilerin ifadelerinde görülmektedir. Konuyla ilgili olarak Kepez Belediyesi'nin, diğer kurumlarla yürüttükleri ortak projelerde uyumun olduğu, eşgüdümsel problemlerin olmadığı anlaşılmıştır.

Bölge halkının özellikle dezavantajlı kesimin yönetime katılımıyla ilgili, görüşmelerden elde edilen veriler doğrultusunda Kepez Belediyesi'nin halkın genellikle taleplerini ileterek yönetime katıldığı bir belediye olduğu görülmektedir. Bazı görüşmecilerin ise halkın böyle bir talep ve isteğinin olmamasından dolayı yönetime katılımın yetersiz olduğunu ifade etmeleri de ayrıca dikkat çekmektedir. Bu çerçevede halk yönetime katılsa da bu katılımın ne seviyede olduğunu tespit etmek, Kepez Belediyesi sosyal belediyecilik anlayışının gerçekleştirilmesi için önem arz etmektedir.

Sosyal belediyecilik uygulamalarının gerçekleştirilebilmesi için bütçe ve finans belediyeler için önemli konumdadır. Kepez Belediyesi, bütçe ve finansmanı elde edilen görüşme verileri üzerinden incelendiğinde mali disiplini olan, borcu olmayan, yeterli finansmana sahip bir belediye olduğu görülmektedir. Ayrıca sosyal belediyecilik alanının önemli bir kısmını kaplayan sosyal yardımlar için ise istenilen bütçenin ayrıldığını söylemek mümkün. Bu çerçevede diğer belediyelerin denk bütçelerinin olması açısından mali disiplinin sağlanması gerektiği konusunda Kepez Belediyesi örnek gösterilebilir. Ancak tüm bütçe içindeki payına bakıldığında ise sosyal belediyecilik için ayrılan payın artırılması gerektiği aşikardır.

Sosyal yardımların ulaştırılması noktasında sürecin doğru, hızlı ve etkin gerçekleşmesi için bölge halkının iyi analiz edilmesi gerekmekte bu nedenle bölge halkına ait bilgilerin düzenli ve planlı bir şekilde tutulup istatistiklerinin çıkarılması önem arz etmektedir. Kepez Belediyesi'nin, halka ait bilgileri, müracaat formları ve Kepez İletişim Merkezi üzerinden topladığı fakat bu bilgilerin sistem ve programlarla saklanması uygulamasına yeni geçtikleri görülmektedir.

Sosyal belediyecilik uygulamalarının belli bir standardı olmamasından dolayı belediyeler sunduğu hizmetlerin standardını belirlemek amacıyla kendilerini diğer belediyelerle kıyaslamaktadırlar. Bu durum, hizmet sunumunun şeffaflık ve tarafsızlık ilkelerinden uzak bir şekilde gerçekleşmesine yol açabilmektedir. Ayrıca sosyal belediyecilik hizmetlerinin yürütülmesinde belediyeler bu uygulamaların gerçekleştirilmesinde farklı hedef kitleleri

seçebilmektedirler. Kepez Belediyesi, sosyal belediyecilik hizmetlerinin belirlenmesinde ve uygulanmasında yasal yönetmeliklerini temel alan, bununla birlikte bölge halkından gelen taleplerin de dikkate alındığı bir belediye olarak karşımıza çıkmaktadır. Bazı durumlarda ise sosyal belediyecilik uygulamalarının bölge halkından gelen talepler ile belediye çıkarları arasında ya da gelen talepler ile hukuki kurallar arasında uyumsuzluk yaşandığı, bu durumda ise hukuki kuralların temel alındığı tespit edilmiştir.

Kepez Belediyesi'nin 2015-2019 yılı Stratejik Planı incelendiğinde sosyal belediyecilik anlayışının sağlam bir zemine oturtulması açısından kurumsal yapı ve kapasiteye önem vererek bu alanda düzenleme yapmış ve hizmet kapasitesini geliştirmiştir. Sosyal belediyecilik anlayışı içinde önemli bir konumda olan sağlık hizmetleri kapsamında Kepez Belediyesi, ilçe sağlığına yönelik belirlediği amaçlar doğrultusunda yatırımlarını gerçekleştirmiş böylece sağlık alanında belirli bir hizmet standardını yakalamıştır. İlçenin sosyokültürel anlamda kalkınması ve geliştirilmesi adına yapılan yatırımlar, etkinlikler ve uygulamaların da gerçekleştirildiği görülmüştür. Kepez Belediyesi'nin stratejik anlamda sosyal belediyeciliği belirli bir standarda taşıdığını söylemek mümkündür. Beş yıllık performans verileri Kepez Belediyesinin sosyal belediyecilik işlevlerinin %88.8 gibi bir oranla yerine getirdiğini göstermektedir. Ancak yine de toplam bütçeden ayrılan payın yeterli olmadığı da ayrıca belirtilmeli ve daha fazla pay ayrılması gerektiğine vurgu yapılmalıdır.

Kocaoğlu, Aydoğan ve Akkuş (2017)'un "Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme" adlı çalışmasında Keçiören Belediyesi'ni, dezavantajlı gruplara ayrı birimler oluşturması sebebiyle sosyal belediyecilik alanında ileri seviyeye gelmiş bir ilçe belediyesi olarak görülmektedir. Kepez Belediyesi de bu konuda KEDAP, Engelli Koordinasyon Merkezi, Sosyal İşler gibi farklı birimlerle dezavantajlı bireylere ayrı birimler oluşturmuş aynı zamanda sıkı bir mali disipline sahip bir belediye olarak sosyal belediyecilik uygulamalarını %88.8 oranında gerçekleştirmiştir. Bu anlamda Keçiören Belediyesi gibi Kepez Belediyesi de sosyal belediyecilik alanında ileri bir seviyededir denilebilmektedir.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte hizmet sunumu hız kazanmış ve özellikle pandemi döneminde bu alt yapının önemi ortaya çıkmıştır. Birçok uygulamanın online olarak devam etmesi bu süreçte hizmet sunumunda oluşabilecek aksaklıkları asgari düzeye indirmiştir. Bu süreçte Kepez İletişim Merkeziyle bireylerin taleplerine ulaşıp çözüm üretilme süreci kısaltılmıştır. Fakat sürecin kısaltılması kadar sorunun çözülmesi de önem arz etmektedir.

Etkin bir sosyal belediyeçilik hizmetinin başarıya ulaşması anlamında aktarılan kaynak önemli bir unsur olmaktadır. Bu anlamda Kepez Belediyesi bütçesinden sosyal belediyeçilik anlamında ayrılan payın çok değişmediği görülmektedir. Özellikle sosyal yardımlardan sorumlu birim olan Basın Yayın Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nün 2014-2019 yılları arasındaki bütçesinde pek değişiklik görülmemiştir. Pandemi sonrası bütçe verilerine ulaşamadığından dolayı pandemi sonrası bütçeyle ilgili bir veri bulunmamaktadır. 2014-2019 yılları arasında ki bütçe gerçekleştirilmelerine bakıldığında ise her yıl oluşan talebe göre sosyal yardımlar için bütçede yeterli payın ayrıldığı görülmektedir. Ancak görüşmelerden elde edilen bilgiler doğrultusunda pandemi döneminde diğer birimlerden yardım birimlerine maddi aktarımlar yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda 2020 sonrası verilerde bu payın daha yüksek görünmesi beklenmektedir. Yine de bu oranın belli bir düzeyin üzerinde tutulmasının bir ilçe olarak benimsenmesi önemlidir.

İpek ve Çıplak (2019)'ın "Türkiye' de Sosyal Belediyeçilik ve Sosyal Bütçe Uygulamaları: Çanakkale Belediyesi Örneği" adlı çalışmasında Çanakkale Belediyesi'nin sosyal bütçe kapsamında yapılan harcamalarının artış eğilimi gösterdiği fakat sosyal harcamaların bütçe içerisindeki payının düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda Çanakkale Belediyesi'nin bütçesinin sosyal bütçe açısından kısmen başarılı olduğu kanısına varılmıştır. Aygen (2014) "Sosyal Belediyeçilik Üzerine Bir İnceleme: Elazığ Belediyesi Örneği" makalesinde ise Elazığ Belediyesi'nde yaşanan sosyal belediyeçilik uygulamalarını ortaya koymuş ve Elazığ Belediyesi'nin sosyal yardımlar için yeterli pay ayırdığını ve gerçekleştirdiği sosyal belediyeçilik uygulamalarıyla örnek teşkil ettiği sonucuna varmıştır. Görüldüğü üzere yeterli ya da başarılı olma durumu görecelidir. Ancak kesin olan, sosyal yardımlar için ayrılan payın sosyal belediyeçilikte önemli bir yerinin olduğudur. Bu yüzden bu payın bütçe içindeki oranının yüksek tutulması önemlidir.

Kepez Belediyesi sosyal belediyeçilik faaliyetleri genel olarak değerlendirildiğinde kültürel faaliyetlerin, sağlık uygulamalarının, istihdama yönelik projelerin gerçekleştirilmesi ve bunlar için gerekli yatırımların yapılması anlamında yıllar içinde artış olduğu görülmektedir. Ancak sosyal yardımlar anlamında aynı seviyede bir artışın olduğu görülmemektedir. Bu noktada birey taleplerinin etkili olduğu belirtilmiş olsa da personel ve kaynak artırımının sunulan sosyal yardımlar üzerinde olumlu etkinin olacağı düşünülmektedir. Böylece sosyal belediyeçiliğin en önemli noktasından biri olan sosyal yardımların standardının yükseltilmesi sağlanmış olacaktır.

Yaylı (2009)'nın “Türkiye’de Belediyelerin Kent Yoksulluğu ile Mücadele Politikalarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma: Kırıkkale Belediyesi Örneği” çalışmasında; Kırıkkale belediyesi kent yoksulluğu ile mücadele çerçevesinde birçok etkinlik gerçekleştirdiği ve bu etkinliklerden sevgi mağazası uygulaması ile Türkiye’deki bu alanda “iyi uygulama” örnekleri arasında gösterileceği kanısına varmışken Kepez Belediyesi’nde de KEDAP biriminin benzer uygulama içeriğine sahip olduğu görülmüştür. Bu çerçevede Kepez Belediyesi sosyal belediyecilik uygulamalarıyla, kentsel yoksullukla mücadelede iyi ve etkin uygulamalar gerçekleştirerek örnek teşkil edecek bir belediye olduğu söylenebilir.

Yapılan paydaş anketleriyle kamuoyu araştırması gerçekleştirerek yapılan hizmetlerle ilgili memnuniyet oranlarının belirlenmesi, hizmet kalitesi anlamında Kepez Belediyesi’ne geri bildirim niteliği taşımaktadır. Böylece alınan geri bildirimlere göre Kepez Belediyesi, hizmet çeşitliliği, niteliği ve kapasitesini değiştirebilmektedir. Koç ve Ökmen (2015) “Sosyal Belediyecilik Anlayışı Çerçevesinde Seçilmiş Belediyelerin Sosyal Bütçelerinin Değerlendirilmesi” makalesinde ise Denizli, İzmir, Kütahya ve Manisa Belediyeleri örnek iller olarak seçmiş, yapılan araştırma neticesinde bu belediyelerin sosyal belediyecilik olarak nitelendirilebilecek hizmet düzeyinin düşük olduğu, tüm dezavantajlı kesimleri içeren bir kapsayıcılıkta olmadığı sonucuna ulaşmışken Kepez Belediyesi’nin dezavantajlı nüfusun diğer merkez ilçelere oranla çok daha fazla olmasına rağmen hizmet düzeyinin belirli bir seviyenin üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Sosyal belediyeciliğin işlevleri arasında yer alan olumsuz etki belediyelerin sosyal yardımlarının etkin ve doğru bir şekilde gerçekleştirilmesinde sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Yardım alanların birden çok kuruma yardım talebinde bulunarak bu durumu suiistimal etmesi sosyal yardımların ulaştırılmasında bu yardımlara ihtiyacı olan bireylerin bu hizmetten faydalanmasının önüne geçmektedir. Bu durumun önüne geçmek adına Kepez Belediyesi, Kepez Kaymakamlığı ile ortak çalışarak yardım talebinde bulunan bireylerin detaylı bilgilerine ulaşarak tespitlerini daha doğru bir şekilde gerçekleştirmektedir. Bu durum aynı zamanda sosyal doku çalışmalarının yapılmasının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Belediyeler sosyal doku çalışması yaparak ilçe halkının sosyoekonomik seviyesini detaylı bir şekilde analiz edebilecek bilgilerin depolanmasını sağlamalıdır. Bu açıdan “coğrafi bilgi sistemi” ve “kent bilgi sistemi” hazırlanmalıdır. Ardından ise “sosyal doku envanteri” hazırlanarak bu süreç daha profesyonel bir şekilde yürütülmelidir. Özellikle pandemi gibi dönemlerde kullanımı belediyelere, ihtiyaç sahiplerini daha kısa sürede tespit etme imkanı vermesi açısından da önemlidir.

Çelik (2014), “Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği” çalışmasında sosyal belediyeciliğin uygulama alanları ile Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi’nin sunduğu sosyal hizmet ve sosyal yardımlarını irdemiş, sosyal belediyecilik uygulamaları gerçekleştirilmesinde potansiyel bir eşgüdüm sorunu olduğunu, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından sunulan ayni ve nakdi sosyal yardımların istenilen düzeyde olmadığı sonucuna varmıştır. Kepez Belediyesi’nin ise diğer kurumlarla yürütülen ortak çalışmalarında, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi’nin aksine bir uyumun söz konusu olduğu görülmüştür. Ancak Kepez Belediyesi her ne kadar ayni yardımları yüksek oranda gerçekleştirirse de nakdi yardım yapmaması dikkat çekmektedir.

Yapılan görüşmeler doğrultusunda sosyal belediyecilik anlayışıyla hizmet sunan Kepez Belediyesi’nin gerçekleştirdiği projelerle ilçe halkının sosyal yaşam seviyesini yukarı taşıma amacını gerçekleştirdiği söylenebilir. Yapılan sosyal yardımlara bakıldığında belediyenin sosyal yardımlarının, bireylerin yoksulluğunu bir nebze olsun gidermeye yönelik olduğu görülmektedir. Kepez ilçesi, yoksulluğun yoğun bir şekilde yaşandığı bir bölge olması nedeniyle sosyal yardımların gerçekleştirilmesi bu anlamında çok önemlidir. Çünkü Kepez İlçesi sürekli göç alan ve Antalya’da göçün ilk durak yeri olan, göç ile birlikte işsizliğin yüksek olduğu böylece yaşam standardının düşük seviyelerde kaldığı bir ilçe konumundadır. Bu çerçevede her ne kadar Antalya Büyükşehir Belediyesi, Kepez Belediyesi’nin sorumluluğunu hafifletse de nüfus artışıyla kıyaslandığında, sosyal yardım hizmetlerine ayrılacak bütçenin artırılması önem arz etmektedir. Diğer yandan belediye sosyal yardımlarla birlikte istihdama yönelik uygulamalarla bireylerin sosyal yardım olarak yaşamlarını sürdürmekten ziyade yoksulluk seviyesinin üzerinde bir gelir elde etmesini sağlayacak uygulamalar gerçekleştirmektedir. Her ne kadar istihdamı artıracak uygulamalar gerçekleştirilse de sosyal yardımlar, sosyoekonomik açıdan dezavantajlı gruplar için hala önem taşımaktadır.

Diğer bir husus ise ilçelerin sosyokültürel yapılarının, sosyoekonomik yapılarının ve diğer bir takım unsurların farklılığından dolayı her ilçenin kendi dinamikleri farklılıklar göstermektedir. Bu anlamda sosyal belediyeciliğin belirli bir standardının olmaması ilçelerin ihtiyaçlarının, taleplerinin ve sorunlarının farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Bir ilçe belediyesinin yapmış olduğu bir sosyal belediyecilik uygulaması çok önemli ve verimli bir uygulama olurken başka bir ilçede bu aynı karşılığı görmeyebilmektedir. Bu anlamda belirli bir standardın oluşmasının yerel anlamda değil toplumun bütünü anlamında kalkınmayla oluşabilecek bir durum olduğu söylenebilir.

Her geçen gün değişen, gelişen koşullar sosyal belediyeciliğin de değişimine katkı sunmaktadır. Bu anlamda kapsamlı araştırmalarla birlikte araştırma verilerinin güncel tutulması literatüre katkı sağlayacaktır. Yapılacak araştırmalar gerek farklı belediyelerin karşılaştırılması gerekse saha araştırmasıyla daha kapsamlı araştırmalar şeklinde gerçekleşebilir. Kişisel verilerin korunması kapsamında ve özellikle küresel anlamda yaşanan pandemi dolayısıyla yardım alanlarla görüşme gerçekleştirilememiştir. Bu süreçten sonra gerek belediye çalışanları gerekse yardım alan bireylerle yapılacak görüşmeler ya da anket çalışmalarının alanda daha fazla bilgiye erişimi sağlayacağı ve hizmet sunanlarla yapılan bu çalışmanın çıktılarının, hizmeti alanların beyanlarıyla teyit edilmesinin daha doğru olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, R. ve Yusufoglu, Ö. Ş. (2012). Türkiye’de Yoksulluk Olgusu ve Toplumsal Yansımaları. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 1(1), 76–117.
- Adaman, F. ve Keyder, Ç. (2006). Türkiye’de büyük kentlerin gecekondu ve çöküntü mahallelerinde yaşanan yoksulluk ve sosyal dışlanma. http://www.hic-mena.org/documents/study_turkey_tr.pdf adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 04.08.2020)
- Addison, T. (1997). Human Development Report 1997. United Nations Development Programme. Oxford University Press. doi:10.2307/2524904
- Adıyaman, A. T. ve Demirel, S. (2011). Sosyal Belediyecilik Üzerine Bir İnceleme: Ankara Büyükşehir Örneği. Dış Denetim Dergisi, (Nisan-Mayıs).
- Aka, V. ve Güngör, F. (2018). Çocuklara Yönelik Yerel Yönetim Uygulamaları: Esenler Belediyesi Örneği. Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, 8(17), 187–214.
- Akçakaya, M. (2009). Türkiye’de Bölgesel Yoksulluk. İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Akdoğan, Y. (2002). Ulusal Soruna Yerel Çözüm: Sosyal Belediyecilik. Eminönü Bülteni, Şubat.
- Aksan, G. (2012). Yoksulluk ve Yoksulluk Kültürünün Toplumsal Görünümleri. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 27, 9–19. <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=sih&AN=85635370&site=ehost-live> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 10.09.2020)
- Aktan, C. C. ve Vural, İ. Y. (2002a). Yoksulluk: Terminoloji, Temel Kavramlar Ve Ölçüm Yöntemleri. Yoksullukla Mücadele Stratejileri içinde. Ankara: Hak-İş Konfederasyonu Yayınları.
- Aktan, C. C. ve Vural, İ. Y. (2002b). Gelir Dağılımında Adalet(siz)lik ve Gelir Eşit(siz)liği: Terminoloji, Temel Kavramlar ve Ölçüm Yöntemleri. Ankara: Hak-İş Konfederasyonu Yayınları. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jher.2011.03.002>
<http://dx.doi.org/10.1016/j.marpolbul.2013.12.024>
<https://repositorio.ufsc.br/bitstream/handle/123456789/186602/PPAU0156-D.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
<http://journal.stainkudus.ac.id/index.php/equilibrium> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 15.07.2020)

- Alanya Belediyesi. (2019). Alanya Belediyesi. www.alanya.bel.tr. 24 Kasım 2020 tarihinde <https://www.alanya.bel.tr/Haber/27016/ALANYA-BELEDIYESI-AILE-VE-KADIN-DESTEK-MERKEZI-KURUYOR> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 26.11.2020)
- Alcock Pete, M. M. ve R. K. (2011). Sosyal Politika Kuramlar ve Uygulamalar. (Ş. Gökbayrak ve B. Özçelik, Ed.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Alıcı, O. V. (2012). Büyükşehir Belediyesi ile İlçe Belediyeleri Arasındaki İlişkiler: İstanbul Örneği (1.). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Alpaydın, Y. (2006). Bir Sosyal Politika Aracı Olarak Yerel Yönetim Yetişkin Eğitimi Etkinlikleri: İSMEK Örneği. Sosyal Politikalar Dergisi, 2, 64–72.
- Altay, A. (2007). Küreselleşen Yoksulluk Olgusunun Önlenmesinde Mikrofinansman Yaklaşımı. Finans Politik & Ekonomik Yorumlar, 44(510), 57–67. http://www.ekonomikyorumlar.com.tr/dergiler/makaleler/510/Sayi_510_Makale_03.pdf adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 09.09.2020)
- Altınay, A. G. ve Arat, Y. (2008). Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet (2.). İstanbul.
- Antalya Valiliği. (2021). Antalya’nın 2020 Yılı Nüfusu Belli Oldu. <http://www.antalya.gov.tr/>. 8 Mayıs 2021 tarihinde [http://www.antalya.gov.tr/antalyanin-2020-yili-nufusu-belli-oldu#:~:text=Antalya’ya En Çok Göç, Isparta \(62.719\) takip etmektedir, adresinden](http://www.antalya.gov.tr/antalyanin-2020-yili-nufusu-belli-oldu#:~:text=Antalya’ya%20En%20Çok%20Göç,%20Isparta%20(62.719)%20takip%20etmektedir,adresinden) erişildi. (Erişim tarihi: 14.05.2021)
- Arıkboğa, E., Oktay, T. ve Yılmaz, N. (2007). Belediye Meclisleri: İstanbul Örneği (1.). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Arpacıoğlu, Ö. (2012). Dünyada ve Türkiye’de Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadele. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Arpacıoğlu, Ö. ve Yıldırım, M. (2011). Dünyada ve Türkiye’de Yoksulluğun Analizi. Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(2), 60–76.
- Arslan, N. T. (2005). İdari ve Mali Paylaşım Açısından Merkezi Yönetim Yerel Yönetim İlişkileri. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 0(33), 189–208.
- Aşkın, E. Ö. ve Aşkın, U. (2017). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Yoksul İlişkisi : Aile İçi Şiddet Mağduru Kadınlar Üzerine Araştırma. Kapadokya Akademik Bakış, 1(2), 16–37.
- Ateş, H. (2009). Sosyal Belediyecilik. Çerçeve, 49, 88–95.
- Atherton, C. R. (1992). A Pragmatic Approach to the Problem of Poverty. Social Work, 37(3), 197–201.

- Ayaz, B. (2020). Psiko-Sosyal Rehabilitasyon. İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi.
- Aydın, M. (2006). Yeni Yasal Düzenlemeler Çerçevesinde Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Politika Alanındaki Görev ve Deneyimlerinin Değerlendirilmesi (Zeytinburnu Örneği). İstanbul Üniversitesi, Maliye Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Aydın, M. (2008). Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler. İstanbul: Yedirenk Kitap.
- Aygen, M. (2014). Sosyal Belediyecilik Üzerine Bir İnceleme: Elazığ Belediyesi Örneği. Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi, 1(1), 173–192.
- Aygen, M. (2016). Türkiye’de Yoksulluk ve Sosyal Yardım Yaklaşımı Üzerine: Elazığ Örneği. Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi, 4(8), 150–179. doi:10.33692/avrasyad.509296
- Baggiani, A., Briani, S., Luchini, G., Giraldi, M., Martino, M. C., Porretta, A., Privitera, G. (2020). Management of Healthcare Areas For The Prevention of COVID-19 Emergency in an Italian Teaching Hospital in Pisa, Tuscany: A Hospital Renovation Plan. Infection Control and Hospital Epidemiology, 41(11), 1368–1369. doi:10.1017/ice.2020.177
- Baker, J. ve Schuler, N. (2004). Analyzing Urban Poverty: A Summary of Methods and Approaches. World Bank Policy Research Working Paper.
- Bal, H. (2006). Kent Sosyolojisi (3.). Isparta: Fakülte Kitabevi.
- Baloğlu, F. (2005). Kentsel Yoksulluk: İstanbul’dan Küçük Bir Kesit. İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Konferansları Dergisi, (31), 231–249.
- Barrientos, A. ve Hulme, D. (2005). Chronic poverty and social protection: Introduction. European Journal of Development Research, 17(1), 1–7. doi:10.1080/09578810500066423
- Başgil, A. F. (1946). Devlet Nedir? Realist Bir Tarif Denemesi. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 12(4), 981–990.
- Batal, S. (2016). Yoksulluk Kavramının Yerelleşmesi: Kentsel Yoksulluk ve Yerel Yönetimlerin Konuya Yaklaşımı. International Journal of Social Science. doi:http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3767
- Bayraktar, U. (2020). Pandemi ve Sonrasında Yerel Yönetimler İçin Politika Önerileri. İstanbul Politik Araştırmalar Enstitüsü, 1–7. <https://www.istanpol.org/post/pandemide-ve-sonrasında-yerel-yönetimler-için-politika-önerileri> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 11.11.2020)

- Bayraktutan, Y. ve Akatay, M. (2012). Kentsel Yoksulluk ve Mikro Finansman: Kocaeli Örneği. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (24), 1–34.
- Bedir, E., Alper, Y., Tokol, A., Özaydın, M. M. ve Metin, B. (2012). Sosyal Politika. (A. İ. Oral ve Y. Şişman, Ed.). Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Beki, A. (2008). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları (Ümraniye Belediyesi Örneği). Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Berg, B. L. ve Lune, H. (2019). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (A. Arı, Ed.) (4.). Eğitim Yayınevi.
- Berk, Z. (2008). Kent Yoksulluğu ve Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Kırıkkale Belediyesi Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Berkün, S. (2017). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı. e-Şarkiyat İlmi Araştırmaları Dergisi/, 9(2), 582–598. doi:10.26791/sarkiat.331199
- Bilge, O. (2009). Ekonomik Krizlerin Yoksulluk Üzerine Etkileri. T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü.
- Bilgiç, A. K. (2020). COVID-19 ile Mücadele Sürecinde Yerel Yönetimlerin Genel Görünümü. İdealkent, 11(31), 2084–2112. doi:10.31198/idealkent.817322
- Bilgiç, V. (1998). Yerel Yönetimler. Ankara: 21. Yüzyıl Yayınları.
- Bilgili, M. Y. (2020). Merkezi Yönetim, Yerel Yönetimler ve Korona virüs (COVID-19) Salgını. Turkish Studies, 15(6), 219–235. doi:10.7827/TurkishStudies.44465
- Bosch, K. Van Den, Callan, T., Muffels, R. ve Yfantopoulos, J. (1993). A comparison of poverty in seven European countries and regions using subjective and relative measures. Journal of Population Economics, (August). doi:10.1007/BF00163069
- Bozatay, Ş. A. ve Kızılkaya, K. (2016). Merkezden Yönetim - Yerinden Yönetim Tartışmalarının Odağında Bir Düzenleme : 6360 Sayılı Yasa Hakkındaki Değerlendirmeler. Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6(1), 609–637. doi:10.18074/cnuibf.328
- Bozkurt, V. (2006). Değişen Dünyada Sosyoloji. Ankara: Ekin Yayınevi.
- Briggs, A. (1961). The Welfare State in Historical Perspective. European Journal of Sociology, 2(2), 221–258.

- Bulut, Y., İşigüzel, B. ve Yılmaz, V. (2019). Türkiye’ de 6360 Sayılı Yasa Sonrası İl Özel İdarelerinin Geleceği. Türkiye Vizyonu: Multidisipliner Çalışmalar içinde (ss. 731–746). Bursa: Ekin Basım Yayın.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Erkan Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2019). Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Pegem Akademi. doi:10.14527/9789944919289
- Çağdaş, T. (2011). Türkiye’de Yerel Yönetimlerde İdari Özerklik. Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F Dergisi, (1), 391–416.
- Çam, Ç. A. (2012). Yerelleşme, Yerel İktidar ve Yerel Demokrasi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Çam, F. (2021). Yerel Yönetimlerde Pandemi Döneminde Dijital Kültür Sanat Hizmetleri. Akademik Hassasiyetler, 8(16), 373–395.
- Çelik, A. (2014). Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 16(1), 1–20. doi:10.26745/gaziuiibfd.300852
- Cennet, B. (2010). Yoksulluk ve Türkiye’de Yoksullukla Mücadelede Sosyal Politika Uygulamaları. Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Çiçek, E. (2010). Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Hizmet Ve Sosyal Yardım Politikaları: Batı Akdeniz Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Çöpoğlu, M. (2011). Sosyal Belediyecilik. Türkiye Belediyeler Birliği İller ve Belediyeler Dergisi, 756, 62–80.
- Çöpoğlu, M. (2014). Sosyal Belediyecilik ve Sorunları. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(2), 223–247.
- Coşgun, M. (2012). Gençlerin Kimlik Gelişimi ve Sosyalleşme Sürecine Televizyon Dizilerinin Etkileri. Akademik Bakış Dergisi, 28, 1–21.
- Council, Economic and Social. (1998). Statement of Commitment of the Administrative Committee on Coordination for Action to Eradicate Poverty. International Organization. New York. doi:10.1017/S0020818300009346 (Erişim tarihi: 22.07.2020)
- Cowan, K. (2020). Survey Results: Understanding People’s Concerns About the Mental Health Impacts of the COVID-19 Pandemic. Transforming Mental Health and the Academy of Medical Sciences, (April), 36.

- Creswell, J. W. (2020). Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni. (S. B. Demir ve M. Bütün, Ed.) (5.). Siyasal Kitabevi.
- Çukurçayır, M. A. (2013). Yerel Yönetim Kuram, Kurum ve Yeni Yaklaşımlar (2.). Konya: Çizgi Kitabevi.
- Daşlı, Y. (2019). Yoksullukla Mücadelede Yeni Bir Yaklaşım: İşlevsel Yoksulluk. *Turkish Studies Social Sciences*, 12(26), 459–474. doi:10.7827/TurkishStudies.14336
- Demir, İ. (2006). Yerel Yönetimlerin Sosyal Politika Fonksiyonları Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örneği. Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Demiral, N., Evin, H. ve Demiral, B. (2007). Yoksulluğun Küreselleşmesi ve Küresel Yoksulluk. IV. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi – Küresel Yoksulluk içinde. Çanakkale: Pozitif Matbaacılık.
- Devlet Planlama Teşkilatı (1991). Mahalli Hizmetlerin Yerinden Karşılanması Özel İhtisas Komisyon Raporu. (Rapor No: DPT:2245- OİK:370). DPT. Ankara.
- Devlet Planlama Teşkilatı. (2001). Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Gelir Dağılımının İyileştirilmesi ve Yoksullukla Mücadele Özel İhtisas Komisyonu Raporu. (Rapor No: DPT: 2599 - ÖİK: 610). DPT. Ankara.
- Devlet Planlama Teşkilatı. (2007a). Gelir Dağılımı ve Yoksullukla Mücadele Özel İhtisas Komisyonu Raporu. (Rapor No: 2742- OİK: 691). DPT. Ankara.
- Devlet Planlama Teşkilatı. (2007b). Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013). Ankara.
- Doğan, A. E. (2007). Eğreti Kamusalılık Kayseri Örneğinde İslamcı Belediyecilik (1.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Doğan, Ö. S. ve Bostan, H. (2019). Türkiye'nin Demografik Dönüşümü ve Nüfus Projeksiyonlarına Göre Fırsatlar. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 24(41), 61–90.
- Dönmez, A., Öğülmüş, S., Tatlıdil, H. ve Ersöz, H. Y. (2010). Sosyal Yardım Algısı ve Yoksulluk Kültürü (1.). Ankara: T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü.
- Dündar, Ö. Z. (2011). Türkiye ' de Kentsel Yoksulluk Sorunu Açısından Sosyal Belediyeciliğin Önemi. *Mediterranean Journal of Humanities*, 117–126.
- Eldem, H. (2015). Yerel Yönetimler Reformunun Bir Parçası Olarak Köy Kanunu Tasarı Taslağı. *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 39–61. doi:10.17541/oeybd.01543

- Erdal, S. (2012). Küreselleşme Sürecinde Refah Devleti Uygulamaları Açısından İsveç Modelinin Değerlendirilmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Erdoğan, Murat. (2017). Kopuş'tan Uyum'a Kent Mültecileri Suriyeli Mülteciler ve Belediyelerin Süreç Yönetimi: İstanbul Örneği. (M. M. Erdoğan, Ed.). İstanbul: Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları.
- Erdoğan, Mustafa. (2011). Anayasa Hukuku (7.). Ankara: Orion Kitabevi.
- Erdoğan, S. ve Kutlu, D. (2014). Dünyada ve Türkiye' de Çalışan Yoksulluğu : İşgücü Piyasası ve Sosyal Koruma Politikaları. Çalışma ve Toplum, 2, 63–114.
- Ergun, C. (2011). Kentsel Dönüşüm Sürecine Dönüşüm Alanlarından Bakmak: İstanbul Maltepe (Başbüyük ve Gülsuyu mahallesi) Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Erkal, M. (1993). Sosyoloji (5.). İstanbul: Der Yayınevi.
- Ersöz, H. Y. (2005). 5272 Sayılı Yasa Öncesi Türkiye'de Belediyelerin Sosyal Politika Alanındaki Deneyimleri. Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, 0(50), 133–151.
- Ersöz, H. Y. (2009). Sosyal Politikalarda Yerelleşme. Çerçeve, 49, 80–87.
- Ersöz, H. Y. (2011). Sosyal Politikada Yerelleşme. Journal of Chemical Information and Modeling (C. 53). İstanbul: İTO Yayınları.
- Eryılmaz, B. (1999). Kamu Yönetimi (1.). İstanbul: Erkam Matbaacılık.
- Eryılmaz, B. (2010). Sosyal Belediyeciliğin Teorik ve Normatif Temelleri. I. Yerel Yönetimler Sempozyumu: Sosyal Belediyecilik içinde. Ankara: AK Parti Genel Merkez Yerel Yönetimler Başkanlığı.
- Eryılmaz, B., Çevik, H. H. ve Sözen, S. (2013). Kamu Yönetimi. (Süleyman Sözen, Ed.) (1.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Es, M., Başkurt, M. ve Zengin, E. (2013). Kentsel Yoksulluğun Önlenmesinde Sosyal Belediyecilik Uygulamaları. MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2(1), 21–39.
- Es, M. ve Güloğlu, T. (2004). Bilgi Toplumuna Geçişte Kentlileşme ve Kentsel Yoksulluk: İstanbul Örneği. Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi, (8), 79–93.
- Fatih Özdoğan. (2009). Yoksulluk Kültürü Yaklaşımına Eleştirel Bir Bakış. T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışma Genel Müdürlüğü.
- Fırat, A. S. (2008). Yoksulluk, Kentlerde Suç Artışı ve Kent Merkezlerinde Özel Güvenlik Hizmetleri Verilmesi. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 10(3), 201–228.

- Fırat, M. (2015). Yoksulluk ve Suç İlişkisinin Sosyolojik Analizi: Bir Referans Çerçevesi (Elazığ Örneği). *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(9), 193–224. doi:10.20493/bt.67943
- Gedikoğlu, G. (2015). Türkiye’ de Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadele: Biga Örneği. *Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, İktisat Teorisi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*.
- Gerşil, G. (2015). Küresel Boyutta Yoksulluk ve Kadın Yoksulluğu. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(1), 159–181. doi:10.18657/yecbu.24134
- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı. (2015). Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi (2014-2020). [https://kkp.tarim.gov.tr/UKKS_\(2014-2020\).pdf](https://kkp.tarim.gov.tr/UKKS_(2014-2020).pdf) adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 27.07.2020)
- Giddens, A. (2012). *Sosyoloji*. (C. Güzel, Ed.) (1. bs.). İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Göktürk, İ. ve Yıldırım, U. (2008). Toplumsal Sorunların Çözümünde Yeni Belediyecilik Anlayışı: Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı. 1. Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı içinde (ss. 237–257). Sakarya.
- Göktürk, İ. ve Yılmaz, M. (2019). Sosyal Problemler ve Sosyal Risk Analizi Kahramanmaraş Kentsel Alanı Araştırması (1.). Ankara: İksad Yayınevi.
- Göktürk, İ. ve Yılmaz, M. (2020). Sosyal Problemlerin Yerel Ölçekte Çözümünde Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı. K. H. Derin (Ed.), *Eğitim, Enerji ve Emek Piyasası içinde* (2., ss. 29–78). Ankara: İksad Yayınevi.
- Gölçek, A. G. (2016). Yerel Yönetimlerde Borçlanma. *İller ve Belediyeler Dergisi*, 814, 62–68.
- Gordon, D. (2005). Indicators of Poverty & Hunger. Expert group meeting on youth development indicators. http://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/ydiDavidGordon_poverty.pdf adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 18.07.2020)
- Görgün, E. K. ve Yörür, N. (2017). 6360 Sayılı Büyükşehir Kanunu Sonrası Kırsal Alanları Yeniden Düşünmek- İzmir Örneği. *Aydın İktisat Fakültesi Dergisi*, 2(1), 11–27.
- Görmez, K. (1997). *Yerel Demokrasi ve Türkiye* (2.). Konya: Vadi Yayınları.
- Gough, I. (2003). Refah Devleti. *New Palgrave Dictionary of Economics*, 4, 1–9.
- Gözübüyük, Ş. (2010). *Yönetim Hukuku* (29.). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Gözübüyük, Ş. (2013). *Anayasa Hukuku* (19.). Ankara: Turhan Kitabevi.

- Gül, H. (2008). Yerinden Yönetim Kavramının Gelişimi, Tanımı, Türleri ve Özellikleri. R. Bozlağan ve Y. Demirkaya (Ed.), Türkiye’de Yerel Yönetimler içinde (1.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Gül, S. S. (2006). Sosyal Devlet Bitti Yaşasın Piyasa Yeni Liberalizm ve Muhafazakârlık Kısılcığında Refah Devleti. Ankara: Ebabil Yayıncılık.
- Güler, B. A. (2006). Yerel Yönetimler (3.). Ankara: İmge Kitabevi.
- Güler, B. A. (2009). Türkiye’nin Yönetimi: Yapı. Ankara: İmge Kitabevi.
- Gültekin, S. (2002). Kamu Yönetimi (1. bs.). Rize: Akademi Yayınevi.
- Gümüş, A. T. (2010). Sosyal Devlet Anlayışının Gelişimi ve Dönüşümü. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 18(SUHFD), 117–158. doi:10.15337/suhfd.2017.101
- Günel, P. (2009). Avrupa Birliği’nin Sosyal Politikası Çerçevesinde Güney Avrupa Sosyal Devlet Modeli ve Türkiye. T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü.
- Gündoğan, N. (2008). Türkiye’de Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadele. ASOMEDYA (Ankara Sanayi Odası Dergisi), 42–56.
- Günel, Ö. (2019). Gelir Dağılımı Adaletsizliği Ve Türkiye’de Yoksullukla Mücadele Politikalarının Etkinliği. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, Uluslararası Ticaret ve Para Yönetimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Güneş, Z. (2009). Türkiye’de Yoksulluk Araştırmaları: 1990 Sonrası Çalışmaların Bibliyografik Analizi. Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Gürer, A. (2010). Dünya’da ve Türkiye’de Küreselleşme ve Yoksulluk Süreci. Marmara Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Gürsel, S., Levent, H. ve Selim, R. (2000). Türkiye’ de Bireysel Gelir Dağılımı ve Yoksulluk - Avrupa Birliği İle Karşılaştırma. Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği. Lebib Yalkın Yayınları.
- Güven, A., Karkacier, A. ve Şimşek, T. (2017). Merkezileşme Yerelleşme Tartışmaları Kapsamında Yerel Yönetimlerde Vesayet Denetimi Sorunu. Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi, 12(2), 189–208.
- Hayta, Y. (2016). Kent Kültürü ve Değişen Kent Kavramı. Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(2), 165–184.

- Henden, B. ve Henden, R. (2005). Yerel Yönetimlerin Hizmet Sunumlarındaki Değişim ve e-Belediyecilik. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 48.
- Heywood, A. (2014). Siyaset. (A. Y. Bekir Berat Özipek, Bican Şahin, Mete Yıldız, Zeynep Kopuzlu, Bahattin Seçilmişoğlu, Ed.) (14. bs.). Adres Yayınları, Liberte Yayınları.
- Hız, G. ve Hız, K. (2011). Yoksulluk Ve Yoksunluk Penceresinden Tüketimi, Lüks Tüketimi Ve Tüketim Toplumunu İzleme. M. Kardaş, N. F. Kunduracı, O. Bilge, E. Kaya ve S. İncedal (Ed.), *Uluslararası Yoksullukla Mücadele Stratejileri Sempozyumu Bildiriler Kitabı* içinde (2., ss. 145–174). Ankara: T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü.
- İncedal, S. (2013). Türkiye’de Yoksulluğun Boyutları: Mücadele Politikaları ve Müdahale Araçları. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü.
- İpek, S. ve Çıplak, B. (2019). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik ve Sosyal Bütçe Uygulamaları: Çanakkale Belediyesi Örneği. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 14(27), 201–215.
- Işık, O. ve Pınarcıoğlu, M. M. (2009). Nöbetleşe Yoksulluk Sultanbeyli Örneği (7.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- İzci, F. ve Turan, M. (2013). Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Sistemi ve 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 117–152.
- Kaçer, M. (2017). Türkiye’de Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Yenilenme (1963-2014). *MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(4), 329–350. doi:10.18026/cbayarsos.373098
- Kaçmazoğlu, H. B. (2017). Mübeccel Belik Kıray’ın Sosyolojik Görüşleri Üzerine. *Sosyoloji Konferansları*, 55, 385–412. doi:10.18368/iusoskon.328265
- Kahraman, S., Kutlu, Ö. ve Örselli, E. (2017). Sosyal Belediyecilik Bağlamında Türkiye’de Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Çalışmalar. M. Güler ve A. M. Turan (Ed.), *Belediyelerin Geleceği ve Yeni Yaklaşımlar* içinde (1., ss. 413–428). İstanbul: Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları.
- Kara, B. (2008). Sosyal Haklar ve Özel Olarak Korunması Gereken Kişiler. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Karasu, M. A. (2013). 6360 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve Olası Etkileri Şanlıurfa Örneği. *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(1), 123–139.

- Karataş, Z. (2017). Sosyal Bilim Araştırmalarında Paradigma Değişimi: Nitel Yaklaşımın Yükselişi. Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi 1, 1(1), 2017. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/360845> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 30.09.2021)
- Karayılmaz, D. (2019). Yerel Yönetimlerde Kentsel Yoksulluk Bağlamında Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Yalova Belediyesi Örneği. Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmetler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Karayılmazlar, E. (2006). Küreselleşme Sürecinde Yoksulluk ve Eğitim. Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 24(2), 205–225.
- Kartal, N. ve Demirhan, Y. (2014). Türkiye’de Kentsel Yoksulluğun Kırsal Nedenleri ve Çözüm Önerileri Üzerine. C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 15(2), 131–151.
- Kaya, E. (2009). Yoksullukla Mücadelede Avrupa’nın ve Türkiye’nin Sosyal Yardım Modeli. T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü.
- Kaya, T. (2017). Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Sorumluluğu: Muratpaşa Ve Kepez Belediyeleri Örneği. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kaya, Z. (2011). Türkiye’de Yoksulluk Analizi: Bir Probit Model Uygulaması. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kayalıdere, G. ve Şahin, H. (2014). Sosyal Devlet Anlayışı Çerçevesinde Türkiye’de Sosyal Koruma Harcamalarının Gelişimi ve Yoksulluk. Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 2(2), 57–75.
- Kaymakamlığı, T.C Kepez. [Http://www.kepez.gov.tr/genel-bilgiler](http://www.kepez.gov.tr/genel-bilgiler). <http://www.kepez.gov.tr/genel-bilgiler> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 14.04.2021)
- Kaypak, Ş. (2013). Yoksulluğun Değişen Yüzü; Kentsel Yoksulluk ve Sosyal Dışlanma. K. A. Ertan, F. Kartal ve Y. Ş. Atay (Ed.), Sosyal Adalet İçin İnsan Hakları: Sosyal Haklar Konferansı Bildiriler Kitabı içinde (ss. 261–282). Ankara: TODAİE Yayınları.
- Kaypak, Ş. ve Haytoğlu, M. (2016). Küreselleşme Sürecinde Toplumsal Hareketler Ve Kente Yansımaları. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, CİEP Özel.
- Keleş, R. (2000). Yerinden Yönetim ve Siyaset (4.). Cem Yayınevi.
- Keleş, R. (2012). Kentleşme Politikası (12. bs.). Ankara: İmge Kitabevi.

- Kepez Belediyesi. (2014). Kepez Belediyesi 2015–2019 Stratejik Planı. <https://www.kepez-bld.gov.tr/uploads/files/etc/2015-2019-Yili-Stratejik-Plani.pdf> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 14.05.2021).
- Kepez Belediyesi. (2017). Kepez Belediyesi 2018-2019 Yılı Stratejik Planı. Kepez Belediye Başkanlığı Stratejik Planlama Yayınları (C. 26). Antalya. <https://www.kepez-bld.gov.tr/uploads/files/etc/2018-2019-Yili-Stratejik-Plani.pdf> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 14.05.2021).
- Kepez Belediyesi. (2019a). Kepez Belediyesi’nde İstihdam Atağı. www.kepez-bld.gov.tr. <https://www.kepez-bld.gov.tr/news.php?id=7416/Kepez-Belediyesinde-İstihdam-atagi>, adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 20.11.2020).
- Kepez Belediyesi. (2019b). Kepez Belediye Başkanlığı 2019 Mali Yılı Faaliyet Raporu. Antalya. <https://www.kepez-bld.gov.tr/uploads/files/etc/2019-Mali-Yili-Faaliyet-Raporu.pdf> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 14.05.2021).
- Kepez Belediyesi. (2020). Kepez Belediyesi 2020-2024 Yılı Stratejik Planı. Antalya. <https://www.kepez-bld.gov.tr/uploads/files/etc/2020-2024-Yili-Stratejik-Plani.pdf> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 14.05.2021).
- Kepez Belediyesi. (2015). Kepez Belediyesi 2016 Bütçe Yılı Performans Programı. <https://www.kepez-bld.gov.tr/uploads/files/etc/2016-Butce-Yili-Performans-Programi.pdf> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 14.05.2021).
- Kepez Belediyesi. (2016). Kepez Belediyesi 2017 Bütçe Yılı Performans Programı. <https://www.kepez-bld.gov.tr/uploads/files/etc/2017-Butce-Yili-Performans-Programi.pdf> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 14.05.2021).
- Kepez Belediyesi. (2017). Kepez Belediyesi 2018 Bütçe Yılı Performans Programı. (Erişim tarihi: 14.05.2021).
- Kepez Belediyesi. (2018). Kepez Belediyesi 2019 Bütçe Yılı Performans Programı. <https://www.kepez-bld.gov.tr/uploads/files/etc/2019-Butce-Yili-Performans-Programi.pdf> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 14.05.2021).
- Kepez Belediyesi. (2019a). Kepez Belediyesi. www.kepez-bld.gov.tr. <https://www.kepez-bld.gov.tr/news.php?id=7624/Kepeze-Kadin-koordinasyon-merkezi> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 24.11.2020).

- Kepez Belediyesi. (2019b). Kepez Belediyesi. www.kepez-bld.gov.tr. <https://www.kepez-bld.gov.tr/news.php?id=7420/Kepezli-cocuklara-egitim-destegi> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 24.11.2020).
- Kepez Belediyesi. (2019c). Kepez Belediyesi 2020 Bütçe Yılı Performans Programı. <https://www.kepez-bld.gov.tr/uploads/files/etc/2020-Butce-Yili-Performans-Programi.pdf> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 14.05.2021).
- Kesgin, B. (2008). Yoksulluğa Yerel Müdahale “Sosyal Belediyecilik” Karşılaştırmasında Eminönü ve Beşiktaş Belediyeleri Örnekleri. Marmara Üniversitesi, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı, Doktora Tezi.
- Kesgin, B. (2019). Yoksulluğa Yerel Müdahale Sosyal Belediyecilik (2.). Bursa: Ekin Yayınevi.
- Khan, M. H. (2000). Rural Poverty in Developing Countries: Issues and Policies. IMF Working Papers. doi:10.5089/9781451850093.001
- Kıray, M. B. (1964). Ereğli Ağır Sanayiden Önce Bir Sahil Kasabası (3.). İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Koç, N. (2014). Sosyal Belediyecilik Hizmetleri ve Finansmanı: Ege Belediyeler Birliği Örneği. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Koç, N. ve Ökmen, M. (2015). Sosyal Belediyecilik Anlayışı Çerçevesinde Seçilmiş Belediyelerin Sosyal Bütçelerinin Değerlendirilmesi. Maliye Dergisi, 168, 69–84.
- Koçak, O. ve Kavi, E. (2015). Sosyal Politika Aktörü Olarak Sosyal Girişimci Belediyecilik. Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, 3(6), 26–49. <https://dergipark.org.tr/hakisderg/issue/7580/99509> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 07.09.2021)
- Koçak, S. Y. ve Ekşi, A. (2010). Katılımcılık ve Demokrasi Perspektifinden Türkiye’de Yerel Yönetimler. Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21, 295–307.
- Koçancı, M. (2014). Türkiye’de Sosyal Konut Politikaları ile Yoksulluğun Yönetimi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Koçancı, M. ve Ergun, C. (2018). Kent Yoksulluğunun Kentsel Dönüşüm Üzerinden Okunması. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 23(1), 51–68.

- Kocaoğlu, M., Aydoğan, C. ve Akkuş, Ö. K. (2017). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme. Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 5(4), 19–22. doi:<https://doi.org/10.25272/j.2147-7035.2017.5.4.11>
- Kocatepe, H. (2011). Yoksulluk ve Kent Yoksulluğu: Yalova İli Örneği. Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Koray, M. (2000). Sosyal Politika (1. bs.). Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Köse, B. (2009). Küreselleşen Dünyada Yoksulluk Olgusu. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Köse, Ö. (2004). Yerel Yönetim Olgusu ve Küreselleşme Sürecindeki Yükselişi. Sayıştay Dergisi, 52, 3-42.
- Koyuncu, A. (2011). Sosyoloji Kuramlarında Kent. Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, (25), 31–56.
- Kudubeş, İ. E., Kudubeş, A. A. ve Bektaş, M. (2017). Küreselleşmenin Yarattığı Yoksulluk: Çocuk Yoksulluğu. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi, 14(1), 79–85. doi:10.5222/head.2017.079
- Kule, H. ve Es, M. (2005). Türkiye’de Kentsel Yoksulluk: Kocaeli Örneği. Journal of Social Policy Conferences, 0(50), 259–300.
- Kurt, N. (2018). Kent Yönetiminde Ekonomik Misyon ve Gelecek Perspektifi. Kent Akademisi Kent Kültürü ve Yönetimi Hakemli Elektronik Dergi, 11(2), 214–223.
- Kuştepe, Y. (2004). Türkiye’de Genel Gelir Dağılımının Analizi ve İyileştirilmesi, 6(4).
- Lakner, C., Mahler, D. G., Negre, M. ve Beer, E. (2020). Global Poverty Monitoring Technical Note 13, How Much Does Reducing Inequality Matter for Global Poverty ? (No: 13). <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/31796> adresinden erişildi. (Erişim Tarihi: 09.09.2020)
- Lamba, M. (2017). 6360 Sayılı Kanun Sonrası Büyükşehir Belediyesi İlişkileri: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. H. Ateş ve M. Bıykoğlu (Ed.), Belediye Yönetimi ve Kamusal İlişkiler içinde bölüm 2. Der Yayınevi.
- Marmara Belediyeler Birliği. (2015). Kent Mültecilerine Hizmette Belediyelerin Rolü Çalıştay Raporu. İstanbul.

- Memiş, H. (2014). Küreselleşme ve Yoksulluk İlişkisi. Akademik Yaklaşımlar Dergisi, 5(1), 144–161. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ayd/article/view/5000125217> adresinden erişildi. (Erişim Tarihi: 15.05.2020)
- Mermer, B. (2016). Türkiye’ De Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Denizli Büyükşehir Belediyesi Üzerinde Bir İnceleme. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı, Yayınlanmamış, Yüksek Lisans Tezi.
- Mermer, B., Şataf, C. ve Negiz, N. (2016). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 21(4), 1299–1322. <http://iibfdergi.sdu.edu.tr/assets/uploads/sites/352/files/yil-2016-cilt-21-sayi-4-yazi10-03012017.pdf> adresinden erişildi. (Erişim Tarihi: 07.08.2020)
- Merriam, S. B. (2015). Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber. (S. Turan, Ed.) (2.). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Metin, B. (2014). Yoksullukla Mücadeleye İnsan Hakları Açısından Bakmak : Amartya Sen’in Kapasite (Capability) Yaklaşımı Temelinde Bir Değerlendirme. Journal of Yaşar University, 9(36), 6261–6380. doi:10.19168/jyu.95827
- Nadaroğlu, H. (1998). Mahalli İdareler (6.). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Nations, U. (2016). The 2030 Agenda For Sustainable Development. doi:10.1201/b20466-7
- Negiz, N. (2011). Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Açısından Isparta Belediyesi: Farkındalık, Yararlanma ve Değerlendirme Açısından Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 16(2), 323–341.
- Negiz, N. (2012). Türk Kamu Yönetimi Anlayışında Sosyal Sorumluluk. K. Ören, H. B. Eser ve E. Akman (Ed.), Farklı Bakış Açılılarıyla Sosyal Sorumluluk içinde (ss. 201–229). Ankara: Pelikan Yayıncılık.
- Nüfus ve Hayat Kalitesi Bağımsız Komisyonu. (1997). Geleceğe Özen. (Ç. B. Ç. Dişbudak, Ed.). Ankara: Türkiye Çevre Vakfı.
- Ökmen, M. (2008). Türkiye’de Merkezi Yönetim - Yerel Yönetim İlişkileri ve Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılandırılması. Türkiye’de Yerel Yönetimler içinde. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Ökmen, M., Baştan, S. ve Yılmaz, A. (2004). Kamu Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar ve Bir Yönetişim Faktörü Olarak Yerel Yönetimler. Kamu Yönetimi içinde. Gazi Kitabevi.

- Okumuş, H. Ş. (2010). Dünyada ve Türkiye’de Mikro Finansman ve Yoksulluğun Azaltılması. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası Yayınları.
- Önder, İ. (2004). Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadele. Toplum ve Hekim, 19(1), 19–22.
- Öner, Ş. (2006). Yeni Mevzuat Çerçevesinde Belediye Yönetimi (1.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Ortaylı, İ. (1974). Tanzimat’tan Sonra Mahalli İdareler (1840-1878). Ankara: Sevinç Matbaası.
- Ortaylı, İ. (2000). Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Oytun, O. ve Gündoğar, S. S. (2015). Suriyeli Sığınmacıların Türkiye’ye Etkileri. http://tese.org.tr/wp-content/uploads/2015/11/Suriyeli_Siginmacilarin_Turkiyeye_Etkileri.pdf adresinden erişildi. (Erişim Tarihi: 07.09.2021)
- Özbudun, E. (2003). Türk Anayasa Hukuku (7.). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Özçelik, Ö. ve Tuncer, G. (2007). Atatürk Dönemi Ekonomi Politikaları. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(1), 255–266.
- Özden, K. ve Arabacı, A. (2014). Yoksulluk Mücadelede Yerel Yönetimlerin Rolü. K. Özden (Ed.), Yerel Yönetimlerde Güncel Sorunlar ve Tartışmalar2 içinde (ss. 253–288). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özer, M. A. (2013). Yerel Yönetimlerin Varlık Nedeni Olarak “Halkla” İlişkiler. Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(5), 19–50.
- Özgür, H. ve Yavuzçehre, P. S. (2016). Türkiye’nin Büyükşehir Belediyesi Sistemi:1982-2015. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(1), 903–926.
- Özpınar, Ş. ve Çondur, F. (2007). Küreselleşme ve Kadın Yoksulluğu. IV. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi Küresel Yoksulluk içinde (ss. 481–490). Çanakkale: Pozitif Matbaacılık.
- Özservet, Y. Ç. (2015). Modern Göçebeler Olarak Göçmenler, Mekân ve Şehre Uyum. Sosyoloji Divanı, 3(6), 43–56.
- Özsoy, D. (2019). Türkiye’de Yoksullukla İlgili Sosyal Politikalar: Bir Değerlendirme Çalışması. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.

- Öztürk, H. (2012). Değişen Sosyal Devlet Anlayışı Ve Sosyal Belediyecilik. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Öztürk, H. ve Gül, H. (2012). Sosyal Belediyecilik Sosyal Devlete ve Sosyal Haklara Bir Alternatif mi? IV. Sosyal Haklar Ulusal Sempozyumu, 205–220.
- Öztürk, N. ve Yazar, G. (2018). Alanya Yabancılar Meclisi: Yabancıların Yerel Yönetime Katılım Örneği. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, 38(2), 423–440. doi:10.26650/ppil.2018.38.2.0102
- Öztürk, Ş. (2008). Kırsal Yoksulluk Ve Neo-Liberal Ekonomi Politikaları. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 1(5), 605–634. http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt1/sayi5/sayi5pdf/ozturk_sinasi.pdf adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 08.08.2020)
- Pehlivan, M. S. (2009). Gelir Dağılımı Eşitsizliğine Devletin Müdahale Araçları: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Örneği. T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü.
- Pehlivan, V. (2010). Küreselleşme, Yoksulluk ve Türkiye. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Pekdaş, M. (2019). Yoksullukla Mücadelede Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Sultanbeyli Belediyesi Örneği. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Pektaş, E. K. (2010). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Temel Sorunlar. Akademik İncelemeler Dergisi, 5(1), 4–22. doi:10.17550/aid.29762
- Pir, N. (2018). Kent Yoksulluğu ile Mücadele: Bursa Örneği. Marmara Üniversitesi Yerel Yönetimler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Punch, K. F. (2016). Sosyal Araştırmalara Giriş Nicel ve Nitel Yaklaşımlar. (E. Türközü, Ed.) (4.). Siyasal Kitabevi.
- Sabuncu, Y. (2013). Anayasaya Giriş (15.). Ankara: İmaj Yayınevi.
- Şahin, Y. (2011). Kentleşme Politikası (2.). Bursa: Ekin Yayınevi.
- Şahinoğlu, İ. (2014). Avrupa Birliği’ne Uyum Sürecinde Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı. Marmara Üniversitesi Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

- Şahinoğlu, İ. (2017). Yerel Sosyal Politika Uygulamalarında Türkiye Deneyimi: Sosyal Belediyecilik Anlayışı. *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11, 37–67.
- Şataf, C. ve Mermer, B. (2017). Avrupa’da Sosyal Belediyecilik Anlayışı ve Türkiye. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 8(17), 13–33. doi:10.21076/vizyoner.285943
- Şataf, C. ve Taşdelen, S. (2019). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri Çerçevesinde Antalya Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 11(1).
- Schiller, B. R. (2004). *The Economics of Poverty and Discrimination*. (R. Banister, Ed.) (9.). New Jersey: Pearson Education.
- Şeker, S. D. (2008). Türkiye’de Sosyal Transferlerin Yoksulluk Üzerindeki Etkileri. *Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü*.
- Selçuk Kahraman, Tanıyıcı, Ş. ve Kutlu, Ö. (2019). Türkiye’de Yerel Yönetimler Ve Yabancı Göçmenler. *Giresun Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(2), 44–67.
- Selek Öz, C. (2010). *Sosyal Belediyecilik Bağlamında Evde Bakım Hizmetleri (İstanbul, Ankara Ve Kocaeli Büyükşehir Belediyeleri Örnekleri)*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Selek Öz, C. ve Yıldırım, S. (2009). Türkiye’de Kentsel Yoksullukla Mücadelede Sosyal Belediyeciliğin Rolü. *Uluslararası Sosyal Haklar Sempozyumu içinde* (ss. 453–463). Antalya: Belediye-İş Yayınları.
- Sen, A. (2000). *Social Exclusion: Concept, Application and Scrutiny*. Office of Environment and Social Development, Asian Development Bank, Social Development Papers (C. 1). doi:10.1.1.100.1010
- Şen, H. ve Aktan, C. C. (2011). Ekonomik Kriz : Nedenler ve Çözüm Önerileri. *Yeni Türkiye, Ekonomik Kriz Özel Sayısı*, 42(2), 1225–1235.
- Şengün, E. (2019). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.
- Şengün, E. ve Akman, Ç. (2020). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik (1.). Nobel Yayın Dağıtım.
- Şenses, F. (2001). *Küreselleşmenin Öteki Yüzü: Yoksulluk*. İletişim Yayınları (2.). İstanbul.
- Seyitdanlıoğlu, M. (1996). Yerel Yönetim Metinleri IV: Şehremaneti’nin Kuruluşu ve Şehremaneti Nizamnamesi. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 5(3), 75–82.

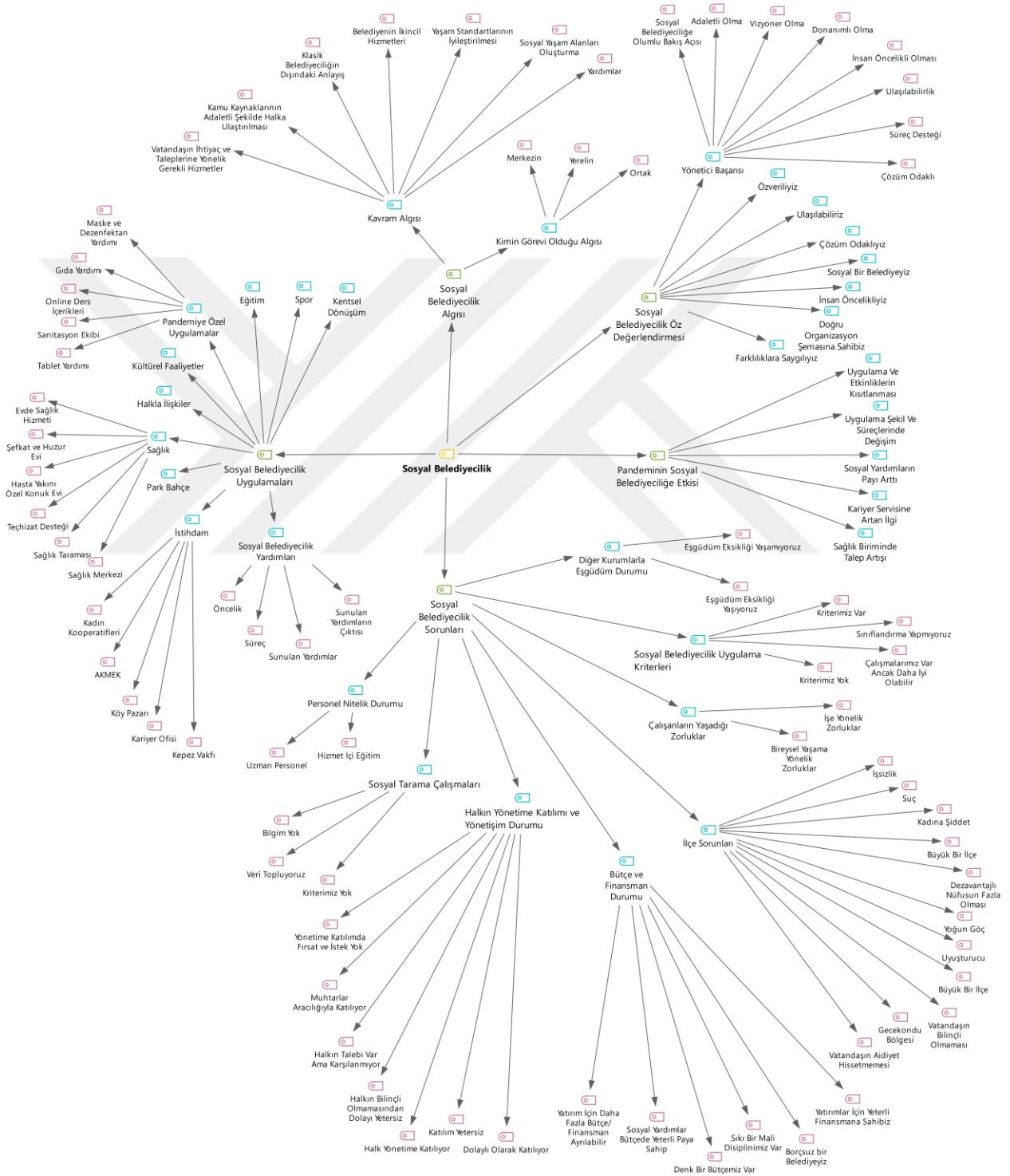
- Sezik, M. (2017). Büyükşehirlerin Sosyal Belediyecilik Yaklaşımlarına Bir Örnek Olarak Madde Bağımlılığı İle Mücadele Çalışmaları. Bitlis Eren Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Akademik İzdüşüm Dergisi, 2(1), 51–63.
- T.C Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2020). 2019 Yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu. Ankara.
- T.C Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019). Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Değerlendirme Raporu. Ankara. http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/03/Surdurulebilir-Kalkinma-AmaclariDegerlendirmeRaporu_13_12_2019-WEB.pdf adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 22.07.2020).
- T.C Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2020). 2019 Yılı Genel Faaliyet Raporu. Ankara.
- Tartanoğlu, Ş. (2010). Sosyal Dışlanma: Küreselleşme Perspektifinden Bir Kavramsallaştırma Çabası. Sosyoloji Konferansları, 42, 1–13. doi:10.18368/sk.28014
- Taşkın, N. Ş. (2010). Refah Devleti ve İnsan Hakları Açısından Yoksulluk Ve Sosyal Dışlanma. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İnsan Hakları Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- TBMM. 1580 Sayılı ve 1930 Tarihli Belediye Kanunu (1930). <http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/1471.pdf&main=http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/1471.pdf> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 24.11.2020).
- TBMM. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982).
- TBMM. 5216 Büyükşehir Belediyesi Kanunu (2004). Türkiye. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216.pdf> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 24.11.2020).
- TBMM. 5393 Sayılı Belediye kanunu (2005). Türkiye.
- TBMM. On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (2012).
- Tekeli, İ. (2009). Cumhuriyetin Belediyecilik Öyküsü (1.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Temiz, H. E. (2008). Dünyada Kronik Yoksulluk Ve Önleme Stratejileri. Çalışma ve Toplum, (2), 61–100.
- Toprak, D. (2015). Uygulamada Ortaya Çıkan Farklı Refah Devleti Modelleri Üzerine Bir İnceleme. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(21), 151–175.

- Toprak, D. ve Şataf, C. (2009). Türkiye’de Yerel Yönetimler Reformu Çerçevesinde Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 1(1), 11–24. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sobiadsbd/issue/11347/135607> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 01.07.2020)
- Toprak, D. ve Şataf, C. (2017). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Çerçevesinde Sosyal Harcamalar Üzerine Genel Bir Değerlendirme. Sayıştay Dergisi, 106, 63–86.
- Toprak, Z. (2006). Yerel Yönetimler. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tortop, N., Aykaç, B., Yayman, H. ve Özer, M. A. (2008). Mahalli İdareler (2. bs.). Nobel Yayın Dağıtım.
- Tufan Emini, F. ve Sancak, E. (2018). Yerel Yönetişim Ve Halkla İlişkiler: Yerel Yönetimlerin Tanıma Ve Tanıtma Yöntemleri Üzerine Bir Derleme. Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2(1), 79–90.
- Tuna, O. ve Yalçıntaş, N. (1994). Sosyal Siyaset. Filiz Kitabevi.
- Uçaktürk, A., Uçaktürk, T. ve Özkan, M. (2008). Yerel Yönetimlerde Sosyal Sorumluluk Bağlamında Sosyal Belediyecilik: Biga Belediyesi Örneği. VI. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi.
- Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2001). Mahalli İdareler Maliyesi (2.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2017). Mahalli İdareler (10. bs.). Seçkin Yayıncılık.
- Ulusoy, A. ve Tekdere, M. (2014). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Siyasete Etkisi. IV. Arap-Türk Sosyal Bilimler Kongresi.
- Ünlü, U. (2016). Sosyal Belediyecilik Anlayışının e-belediyecilik Uygulamalarına Entegre Edilmesi. Sayıştay Dergisi, 102(Temmuz-Eylül), 63–89.
- Urhan, G. ve Arslankoç, S. (2021). COVID-19 Pandemi Sürecinde Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler: İstanbul İlçe Belediyeleri Örneği. Çalışma ve Toplum (C. 69). <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=obo&AN=149671063&lang=tr&site=eds-live&authpye=ip,uid> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 07.09.2021)
- Uslu, H. (2014). Sosyal Politika Açısından Belediyeler ve Sosyal Belediyecilik. K. Özden (Ed.), Yerel Yönetimlerde Güncel Sorunlar ve Tartışmalar içinde (2.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Uzun, H. ve Tuncel, G. (2019). Türkiye’de Yaşlılara Yönelik Sosyal Politikalar Üzerine Bir İnceleme. Fırat Üniversitesi İİBF Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 3(2), 309–334.

- Vandenberg, P. (2006). Poverty reduction through small enterprises. International Labour Office. Geneva.
- Yalçın, N. (2008). Sivil Toplum Kuruluşları ve Yoksulluk. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi İktisat Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yaman, M. (2014). Sosyal Devlet ve Sosyal Belediyecilikte Yaşanan Dönüşüm: Kütahya Belediyesi Örneği. Akademik Bakış Dergisi, Mart-Nisan(42), 1–22.
- Yaşar, S. ve Taşar, M. O. (2019). Kavramsal Olarak Yoksulluk Ve Türkiye’de Yoksullukla Mücadele Politikalarının Etkileri. Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 19(38), 118–141.
- Yaylı, H. (2009). Türkiye’de Belediyelerin Kent Yoksulluğu ile Mücadele Politikalarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma: Kırıkkale Belediyesi Örneği. Ulusal Kalkınma ve Yerel Yönetimler – I içinde (ss. 399–415). Ankara: TODAİE.
- Yelboğa, N. (2017). Yerel Yönetimlerin Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Örneği. Journal of Current Researches on Social Sciences, 7(3), 413–432. doi:10.26579/jocress-7.3.26
- Yıldırım, A., Doğan, C. ve Topcuoğlu, A. (2017). Türkiye’de 1980 – 2010 Yılları Arasında Uygulanan Yoksullukla Mücadele Politikalarının Etkinliği Üzerine Bir Analiz. 7. Ekonomik Yaklaşım Kongreler Dizisi: Türkiye Ekonomisinin Dinamikleri: Politika Arayışları içinde (s. 16). Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (11. Baskı). Seçkin Yayıncılık. Ankara.
- Yıldırım, U. ve Öztürk, İ. (2008). Toplumsal Sorunların Çözümünde Yeni Belediyecilik Anlayışı: Sosyal Belediyecilik Yaklaşım. 1. Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı içinde (ss. 237–255). Sakarya.
- Yıldırım, S. (2014). Sosyal Dışlanma ve Avrupa Birliği Yaklaşımı. Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 2(2), 91–108.
- Yılmaz, G. (2011). Türkiye’de Yaşayan Çerkeslerin Anadilde Eğitim Sorunlarının Sosyal Çözülme Doğrultusunda Analizi. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(1), 169–188.
- Yılmaz, M. (2012). Küreselleşme Ve Kentsel Yoksulluk: Sosyolojik Bir Perspektif. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 1(4), 257–287. doi:10.15869/itobiad.01578

- Yılmaz, S. (2006). Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının Yoksullukla Savaşım Politikaları İçindeki Yeri (Eskişehir Örneği). Anadolu Üniversitesi.
- Yılmaztürk, A. ve Güler, T. (2017). Sosyal Devlet Anlayışının Yerel Karşılığı: Sosyal Belediyecilik ve Temel Sorunları. Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 6(1), 1–23.
- Yolbaş, İ. (2019). Altyapı Belediyeciliğinden Sosyal Belediyeciliğe Geçiş - Türkiye’de Sosyal Belediyecilik (1.). İstanbul: Kutlu Yayınevi.
- Yolcuoğlu, İ. (2012). Türkiye’de sosyal politika ve sosyal hizmetlerin geliştirilmesi. Toplum ve Sosyal Hizmet, 23(2), 145–158.
- Zengin, H. S. (2004). Siyasi İktidar Ve ‘Toplumsal Hoşnutsuzluk’ : 2000’li Yıllarda Türkiye’de ‘Sosyal Patlama’ Söylemi. Ankara Üniversitesi İktisadi-Siyaset Bilimi Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Zülfikar, B. Ş. (2010). Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadele Yöntemleri: Katılımcı Bir Yaklaşımla Sosyal Riski Azaltma Projesi’nin Başarı Değerlendirmesi- Ankara İli Örneği. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

EK1- ANA VE ALT TEMALAR

EK2- YARI YAPILANDIRILMIŞ MÜLAKAT SORULARI

BELEDİYE ÇALIŞANLARINA YÖNELİK MÜLAKAT SORULARI

Sayın Katılımcı; Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Lisansüstü programında yürütülmekte olan “Kentsel Yoksulluğa Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Kepez Belediyesi Örneği” adlı çalışmanın uygulaması ile ilgili bir araştırma yapılmaktadır. Size bu konuyla ilgili sorular sorulacaktır. Katılımınız için şimdiden teşekkür ederim.

Ömer Faruk BAHAR
Akdeniz Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

Cinsiyet:

Yaş:

Eğitim Düzeyi:

Çalıştığı Birim:

1. Sosyal belediye kavramından ne anlıyorsunuz? Sosyal belediyeciliğin işlevleri nelerdir?
2. Sizce sosyal belediyecilik, sosyal devletin yerele yansıyan uygulamaları mıdır yoksa merkezi yönetimin görevi midir? Neden?
3. Belediyenizde sosyal belediyeciliğe ilişkin hangi uygulamalar mevcuttur? Bu uygulamaları hangi kriterlere göre belirliyorsunuz? Projeleriniz en fazla hangi alanda ve kimlere yönelik yapılmaktadır?
4. Belediyenizde sosyal belediyecilik uygulamalarına dair belirlediğiniz kurallar nelerdir?
5. Belediyenizde görev alan yöneticileriniz ve onların sosyal belediyeciliğe yönelik bakış açısı hakkında ne düşünüyorsunuz?
6. Belediyenizde sosyal belediyecilik kapsamında hizmet veren kuruluşlar nelerdir? Bu kuruluşlarda hangisini başarılı veya başarısız buluyorsunuz? Neden?
7. Sosyal belediyecilikte karşılaştığınız sorunlar nelerdir? Belediyenizde, sosyal belediyeciliğin gerçekleştirilebilmesi için ihtiyaç duyulan yatırımları gerçekleştirilebiliyor musunuz?
8. Etkin sosyal belediyecilik uygulamalarının gerçekleştirilmesi için belediyenizde yeterli sayıda uzman personel kadrosu bulunmakta mıdır? Varsa bu uzmanların niteliklerinin geliştirilmesi için neler yapılmaktadır?
9. Pek çok olumsuz çıktıya sebebiyet verebilecek bir dönem olan pandemi sürecine yönelik özel bir uygulamanız var mı?

10. Yapmış olduğunuz yardımların ortaya çıkarabileceği olumsuz etkilerinin olduğunu düşünüyor musunuz? Varsa gidermek için neler yapıyorsunuz?
11. Belediyeniz sosyal belediyeçilik uygulamaları yürütürken merkezi yönetim birimleri, bazı kurum ve kuruluş, yerel ve bölgesel organizasyonlarla birlikte çalışmakta mıdır? Uygulamaların yürütülmesi esnasında herhangi bir problemle karşılaşıyor musunuz?
12. Belediyenizde sosyal belediyeçilikle ilgili politikaları belirlemede, uygulamada ve değerlendirmede yerel halkın yönetime katılımı hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce sosyoekonomik açıdan dezavantajlı konumda olanların yönetime katılımı yeterli düzeyde gerçekleşmekte midir?
13. Kepez Belediyesi sosyal belediyeçilik faaliyetlerine 10 üzerinden kaç puan verirsiniz? Neden?
14. Çalıştığınız birimde en çok karşılaştığınız problemler nelerdir?

EK3 – ETİK KURUL ONAYI

Evrak Tarih ve Sayısı: 05.07.2021-121306

T.C
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ : 01.07.2021
TOPLANTI SAYISI : 07
KARAR SAYISI : 243

Üniversitemiz İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü **Dr. Öğr. Üyesi Şerife DURMAZ**'ın danışmanlığını, **Ömer Faruk BAHAR**'ın araştırmacılığını üstlendiği, "*Kentsel Yoksulluğa Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Kepez Belediyesi Örneği*" konulu çalışmanın, fikri hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğun başvuruca ait olmak üzere, proje süresince uygulanmasının etik olarak **uygun olduğuna** oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA
Kurul Başkanı

Başkan
Prof. Dr.
Hilmi DEMİRKAYA

Başkan Yrd.
Prof. Dr.
Sibel MEHTER AYKIN

Üye
Prof. Dr.
Ebru İÇİGEN

Üye
Prof. Dr.
Nurşen ADAK

Üye
Prof. Dr.
Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM
(katılmadı)

Üye
Prof. Dr.
Taner KORKUT
(görevli-izinli)

Üye
Prof. Dr.
Gökhan AKYÜZ

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Ömer Faruk BAHAR
Doğum Yeri- Tarihi	
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Mesut Özata Anadolu Lisesi
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü
Yabancı Dil / Diller	İngilizce
İŞ DENEYİMİ	
Çalıştığı Kurumlar	Fraport TAV Antalya Havalimanı, CIP Memuru, 2018 Antalya
E-Posta	